Mini Biblia

Prehľad

Toto je starostlivo zostavený výber starovekých gréckych textov, ktorý má čo najlepšie zachytiť učenie Ježiša a spisy, ktoré učil, na ktoré odkazoval a ktoré naplnil. Naším cieľom je poskytnúť vám čo najpresnejšie znenie pôvodného gréckeho textu v modernom, čitateľnom formáte.

Vyhlásenie o vylúčení zodpovednosti

Tento preklad bol vytvorený z pôvodných gréckych textov Septuaginty a byzantských textov pomocou veľkých jazykových modelov. Z tohto dôvodu obsahuje mnoho artefaktov kultúry a gramatiky pôvodného jazyka, ale môže obsahovať aj chyby. Ak niečo vyzerá zvláštne, skontrolujte si prosím pôvodný grécky text. Ak nájdete chybu, pošlite ju prosím e-mailom na jesusislord@joshuabible.com.

Licencovanie

Máte povolenie reprodukovať a šíriť tento preklad čiastočne alebo celý. Nie je vám dovolené ho upravovať alebo predávať. Ak nájdete chybu, pošlite prosím e-mail na jesusislord@joshuabible.com, aby sme ju mohli opraviť a poskytnúť vám aktualizované vydanie.

Evanjelium podľa Matúša

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Evanjelium podľa Marka

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Evanjelium podľa Jána

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

List Jánov

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Genezis

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Exodus

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Numeri

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Deuteronómium

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Jozue

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Evanjelium podľa Matúša

1

Kniha rodoslovia Ježiša Krista, syna Dávida, syna Abraháma. Abrahám splodil Izáka, Izák splodil Jakuba, Jakub splodil Júdu a jeho bratov, Júda splodil Pereca a Zeracha z Támar, Perec splodil Hecrona, Hezron splodil Aráma, Arám splodil Aminadába, Aminadáb splodil Nachšona, Nachšon splodil Salmona, Salmon splodil Boáza z Racháb, Boáz splodil Obeda z Rút, Obed splodil Jesseho, Jesse splodil Dávida kráľa. Dávid ale, kráľ, splodil Šalamúna z tej Uriášovej, Šalamún ale splodil Roboáma, Roboám ale splodil Abiáša, Abiáš ale splodil Ásu, Ása ale splodil Jozafata, Jozafat ale splodil Jorama, Joram ale splodil Oziáša, Oziáš ale splodil Jotama, Jotam ale splodil Achaza, Achaz ale splodil Ezechiáša, Ezechiáš ale splodil Manassesa, Manasses ale splodil Amona, Amon ale splodil Joziáša, Joziáš ale splodil Jechoniáša a bratov jeho pri deportácii babylonskej. Po deportácii do

Babylonu Jechonjáš splodil Šealtiela, a Šealtiel splodil Zerubábela, a Zerubábel splodil Abihúa, a Abihú splodil Eliakima, a Eliakim splodil Azora, a Azor splodil Sádoka, a Sádok splodil Achima, a Achim splodil Eliúda, a Eliúd splodil Eleazara, a Eleazar splodil Mattana, a Mattan splodil Jakuba, a Jakub splodil Jozefa, muža Márie, z ktorej sa narodil Ježiš nazývaný Kristus. Všetky generácie teda od Abraháma až po Dávida sú štrnásť generácií, a od Dávida až po babylonské vyhnanstvo štrnásť generácií, a od babylonského vyhnanstva až po Krista štrnásť generácií. Narodenie Ježiša Krista bolo takto. Lebo keď bola zasnúbená jeho matka Mária Jozefovi, pred tým než prišli spolu, bola nájdená tehotná z Ducha Svätého. Jozef, jej muž, bol spravodlivý a nechcel ju verejne zhanobiť, preto si želal tajne sa s ňou rozviesť. Keď on toto uvážil, hľa, anjel Pána sa mu zjavil vo sne a povedal: Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo bolo v nej počaté, je zo Svätého Ducha. Porodí syna a nazveš ho Ježiš, lebo on zachráni svoj ľud od ich hriechov. Toto ale celé sa stalo, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané od Pána skrze proroka hovoriaceho: Hľa, panna v lone bude mať a porodí syna, a nazvú jeho meno Emmanuel, čo je preložené Boh s nami. Prebudený ale Jozef zo spánku urobil ako mu prikázal posol Pána a prijal svoju ženu a nepoznal ju až kým neporodila jej prvorodeného syna a nazval jeho meno Ježiš.

2

A keď sa Ježiš narodil v Betleheme Judey v dňoch kráľa

Herodesa, hľa, mudrci z východu prišli do Jeruzalema hovoriac: Kde je narodený kráľ Židov? Lebo videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa mu klaňať. Keď počul Herodes kráľ, bol znepokojený a celý Jeruzalem s ním, a zhromaždivši všetkých veľkňazov a zákonníkov ľudu, vypytoval sa od nich, kde sa Kristus rodí. A oni povedali jemu: V Betleheme Judey, tak lebo napísané bolo skrze proroka: A ty Betlehem, zem Júdu, v žiadnom prípade nie si najmenší medzi vodcami Júdu, lebo z teba vyjde vodca, ktorý bude pásť môj ľud Izrael. Potom Herodes tajne zavolal mudrcov a presne zistil od nich čas zjavujúcej sa hviezdy, a poslal ich do Betlehema a povedal: Keď pôjdete, presne preskúmajte o dieťati, keď ho ale nájdete, oznámte mi, aby som aj ja prišiel a klaňal sa mu. A keď počuli kráľa, išli; a hľa, hviezda, ktorú videli na východe, viedla ich, až prišla a zastala nad miestom, kde bolo dieťa; a keď videli hviezdu, radovali sa radosťou veľkou veľmi, a prišli do domu a videli dieťa s Máriou, matkou jeho, a padli a klaňali sa mu, a otvorili ich poklady a priniesli mu dary, zlato a kadidlo a myrhu; a keď boli varovaní vo sne nenavrátiť sa k Heródesovi, inou cestou odišli do ich krajiny. Keď sa oni stiahli, hľa, posol Pána sa zjavuje v sne Jozefovi a hovorí: Vstaň, vezmi dieťa a jeho matku a uteč do Egypta, a buď tam, kým ti poviem; lebo Herodes má v úmysle hľadať dieťa, aby ho zničil. A on vstal, vzal dieťa a jeho matku v noci a odišiel do Egypta, a bol tam až do smrti Herodesa, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané Pánom skrze proroka hovoriaceho: z Egypta som zavolal môjho syna. Potom Herodes, vidiac že bol oklamaný mudrcmi, bol veľmi rozhnevaný, a posliac zabil všetky deti v Betleheme a vo všetkých jej

hraniciach od dvojročných a nižšie, podľa času ktorý presne zistil od mudrcov. Potom sa naplnilo to, čo bolo povedané prorokom Jeremiášom, ktorý hovoril: Hlas v Ráme bol počutý, nárek a plač a veľké žalostenie. Ráchel plačúca nad svojimi deťmi a nechcela byť potešená, lebo ich niet. Po smrti Herodesa, hľa, posol Pána sa zjavuje Jozefovi vo sne v Egypte a hovorí: Vstaň, vezmi dieťa a jeho matku a choď do zeme Izraela, lebo zomreli tí, ktorí hľadali dušu dieťaťa. A on vstal, vzal to dieťa a jeho matku a prišiel do zeme Izrael. Keď počul, že Archelaos vládne nad Judejou namiesto Herodesa, otca jeho, bál sa tam odísť; keď bol varovaný vo sne, odtiahol do častí Galiley, a keď prišiel, usadil sa v meste nazývanom Nazaret, aby sa naplnilo povedané skrze prorokov, že Nazaretský bude nazvaný.

3

V tých dňoch ale prichádza Ján Krstiteľ, hlásajúci v púšti Judey a hovoriac: Činite pokánie, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebies. Tento totiž je ten, o ktorom hovoril prorok Izaiáš: Hlas volajúceho na púšti: Pripravte cestu Pánovu, vyrovnajte jeho chodníky. Sám Ján mal svoj odev z ťavích vlasov a kožený opasok okolo bedier, a jeho potravou boli kobylky a divý med. Potom vychádzal k nemu Jeruzalem a celá Judea a celé okolie Jordánu, a boli krstení v Jordáne od neho, vyznávajúc svoje hriechy. Vidiac ale mnohých z farizejov a saducejov prichádzajúcich na jeho krst, povedal im: Potomstvo zmijí, kto vám ukázal utiecť pred hroziacim hnevom? Prineste teda ovocie

hodné pokánia, a nemyslite si povedať v sebe, otca máme Abraháma. Hovorím totiž vám, že Boh je schopný z týchto kameňov vzbudiť deti Abrahámovi. Už ale aj sekera leží pri koreni stromov, každý strom teda, ktorý nerodí dobré ovocie, je vyťatý a hodený do ohňa. Ja vás skutočne krstím vodou na pokánie, ale ten, ktorý prichádza po mne, je silnejší ako ja, nie som schopný niesť jeho sandále, on sám vás pokrstí Duchom Svätým a ohňom. Ktorého viate vidlica je v jeho ruke a on dôkladne vyčistí svoje mlatisko, a zhromaždí svoje obilie do skladu, ale plevy spáli neuhasiteľným ohňom. Potom prichádza Ježiš z Galiley k Jordánu k Jánovi, aby bol od neho pokrstený. Ale Ján mu bránil, hovoriac: Ja mám potrebu byť pokrstený od teba, a ty prichádzaš ku mne? Odpovedajúc ale Ježiš povedal k nemu: Nechaj teraz, lebo takto je vhodné pre nás naplniť všetku spravodlivosť. Potom ho pustil; a pokrstený Ježiš vystúpil hneď z vody; a hľa, otvorili sa mu nebesia, a videl Ducha Božieho zostupujúceho ako holubicu a prichádzajúceho na neho; a hľa, hlas z nebies hovorí: Tento je môj milovaný syn, v ktorom mám zaľúbenie.

4

Potom bol Ježiš vedený do púšte Duchom, aby bol pokúšaný diablom, a postiac sa štyridsať dní a štyridsať nocí, neskôr bol hladný. A pristúpiac k nemu pokušiteľ povedal: Ak si syn Boha, povedz, aby sa tieto kamene stali chlebmi. Ten však odpovedal a povedal: Je napísané, že človek nebude žiť len na chlebe samom,

ale na každom slove, ktoré vychádza z úst Božích. Potom ho diabol vezme do svätého mesta a postaví ho na vrchol chrámu a hovorí mu: ak si syn Boha, hoď sa dolu; lebo je napísané, že svojim poslom prikáže ohľadom teba, a na rukách ťa ponesú, aby si si neuderil nohu o kameň. Ježiš mu povedal: Znova je napísané: Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha. Znova ho diabol berie na veľmi vysoký vrch a ukazuje mu všetky kráľovstvá sveta a ich slávu a hovorí mu: toto všetko ti dám, ak padneš a pokloníš sa mi. Potom mu Ježiš hovorí: Choď za mňa, satan, lebo je napísané: Pána, svojho Boha budeš uctievať a jemu samému budeš slúžiť. Potom ho diabol opustil a hľa, poslovia prišli a slúžili mu. Keď počul Ježiš, že Ján bol vydaný, odtiahol sa do Galiley, a opustiac Nazaret prišiel a usadil sa v Kafarnaume pri mori v hraniciach Zabulona a Naftaliho, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané skrze proroka Izaiáša, ktorý hovoril: zem Zabulona a zem Naftaliho, cesta k moru, za Jordánom, Galilea pohanov, ľud sediaci v tme videl veľké svetlo, a tým, čo sedeli v krajine a tieni smrti, svetlo im vzišlo. Od vtedy začal Ježiš zvestovať a hovoriť: Kajajte sa, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebies. Kráčajúc ale popri mori Galiley videl dvoch bratov, Šimona nazývaného Peter a Ondreja jeho brata, hádzajúcich sieť do mora; boli totiž rybári; a hovorí im: poďte za mnou a urobím z vás rybárov ľudí. Tí ale okamžite zanechali tie siete a nasledovali ho. A idúc ďalej odtiaľ videl iných dvoch bratov, Jakuba, syna Zebedeja, a Jána, jeho brata, v lodi so Zebedeom, ich otcom, ako opravovali svoje siete, a zavolal ich. Tí ale okamžite opustili loď a svojho otca a nasledovali ho. A Ježiš chodil po celej Galilei, učil v ich zhromaždeniach, zvestoval

dobrú zvesť kráľovstva a slúžil všetkým chorobám a všetkým nemociam v ľude. A správa o ňom sa rozšírila do celej Sýrie, a priniesli mu všetkých, ktorí sa mali zle, trpiacich rôznymi chorobami a mukami, aj posadnutých démonmi aj postihnutých mesiacom aj ochrnutých, a uzdravil ich, a nasledovali ho mnohé zástupy z Galiley a Dekapolisu a Jeruzalema a Judey a spoza Jordána.

5

Vidiac davy, išiel hore na vrch, a keď sa posadil, prišli k nemu jeho učeníci, a otvorivši svoje ústa, učil ich hovoriac: Blahoslavení chudobní duchom, lebo ich je kráľovstvo nebies. Blahoslavení sú tí, čo smútia, lebo oni budú potešení. Blahoslavení sú mierni, lebo oni zdedia zem. Blahoslavení tí, ktorí hladujú a smädnia po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení. Blahoslavení milosrdní, lebo oni budú pomilovaní. Blahoslavení čistí srdcom, lebo oni uvidia Boha. Blahoslavení sú mierotvorci, lebo oni budú nazvaní synmi Božími. Blahoslavení sú tí, ktorí sú prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo. Blahoslavení ste, keď vás hanobia a prenasledujú a keď proti vám lžúc povedia každé zlé slovo kvôli mne. Radujte sa a jasajte, lebo vaša odmena je veľká v nebesiach, pretože takto prenasledovali prorokov pred vami. Vy ste soľou zeme; ale ak soľ stratí chuť, čím bude osolená? Do ničoho nie je silná ešte, ak nie byť vyhodená von a byť pošliapaná od ľudí. Vy ste svetlo sveta. Nemôže byť mesto skryté,

ktoré leží na vrchu hory; ani nezapaľujú lampu a nekladiú ju pod nádobu, ale na svietnik, a svieti všetkým v dome. Takto nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslávili vášho Otca, ktorý je v nebesiach. Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon alebo prorokov; neprišiel som zrušiť, ale naplniť. Amen, lebo hovorím vám, kým nepominie nebo a zem, ani jedno jota alebo jedna čiarka nepominie zo zákona, kým sa nestane všetko. Kto teda zruší jedno z týchto najmenších prikázaní a tak učí ľudí, bude nazvaný najmenším v kráľovstve nebeskom, kto však koná a učí, tento bude nazvaný veľkým v kráľovstve nebeskom. Hovorím vám, že ak vaša spravodlivosť neprevyšuje spravodlivosť zákonníkov a farizejov, rozhodne nevstúpite do kráľovstva nebies. Počuli ste, že bolo povedané starým: Nezabiješ, a kto by zabil, bude vinný pred súdom. Ja ale hovorím vám, že každý, kto sa hnevá na svojho brata bez príčiny, bude vinný súdu; kto by však povedal svojmu bratovi raka, bude vinný koncilu; kto by však povedal hlupák, bude vinný gehenny ohňa. Ak teda prinášaš tvoj dar na oltár a tam si spomenieš, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj tam tvoj dar pred oltárom a choď sa najprv zmieriť s tvojím bratom, a potom príď a prines tvoj dar. Buď naklonený svojmu protivníkovi rýchlo, kým si s ním na ceste, aby ťa protivník nevydal sudcovi a sudca ťa nevydal sluhovi a nebol si hodený do väzenia; amen hovorím ti, nevyjdeš odtiaľ, kým nezaplatíš posledný groš. Počuli ste, že bolo povedané starým: Nebudeš cudzoložiť. Ja ale hovorím vám, že každý, kto pozerá na ženu, aby ju žiadostil, už s ňou spáchal cudzoložstvo vo svojom srdci. Ak ale tvoje pravé oko ťa privádza k hriechu, vytrhni ho a odhoď od seba, lebo je

pre teba lepšie, aby zahynul jeden z tvojich údov, a nie celé tvoje telo bolo hodené do gehenny. A ak tvoja pravá ruka ťa privádza k hriechu, odrúbaj ju a odhoď ju od seba, lebo je pre teba lepšie, aby zahynul jeden z tvojich údov, a nie celé tvoje telo bolo hodené do gehenny. Bolo povedané, že kto by prepustil svoju ženu, nech jej dá prepúšťací list. Ja ale hovorím vám, že kto by prepustil svoju manželku okrem dôvodu smilstva, robí z nej cudzoložnicu, a kto sa ožení s prepustenou, cudzoloží. Opäť ste počuli, že bolo povedané starým: Nebudeš krivo prisahať, ale splníš Pánovi svoje prísahy. Ja ale hovorím vám neprisahať vôbec: ani na nebo, pretože je trón Boha, ani na zem, pretože je podnožka nôh jeho, ani na Jeruzalem, pretože je mesto veľkého kráľa, ani na hlavu tvoju neprisahaj, pretože nie si schopný jeden vlas biely alebo čierny urobiť. Nech je ale vaše slovo áno áno, nie nie, lebo čo je nad toto, je zo zlého. Počuli ste, že bolo povedané, oko namiesto oka a zub namiesto zuba. Ja ale hovorím vám, nepostavte sa proti zlému, ale ktokoľvek ťa udrie na pravé líce, obráť mu aj to druhé, a tomu, kto chce s tebou súdiť sa a tvoju tuniku vziať, nechaj mu aj plášť, a ktokoľvek ťa prinúti ísť jednu míľu, choď s ním dve. Tomu, kto ťa prosí, daj, a toho, kto chce od teba požičať si, neodvracaj sa. Počuli ste, že bolo povedané: Budeš milovať svojho blížneho a budeš nenávidieť svojho nepriateľa. Ja ale hovorím vám, milujte vašich nepriateľov, žehnajte tým, ktorí vás preklínajú, dobre robte tým, ktorí vás nenávidia, a modlite sa za tých, ktorí s vami zle zaobchádzajú a prenasledujú vás, aby ste sa stali synmi vášho otca, ktorý je v nebesiach, lebo jeho slnko vychádza na zlých a dobrých a posiela dážď na spravodlivých a nespravodlivých. Ak

totiž milujete tých, ktorí milujú vás, akú odmenu máte? Nerobia to isté aj tí výbercovia daní? A ak pozdravíte len vašich priateľov, čo nadmerného robíte? Nerobia tak aj výbercovia daní? Budete teda vy dokonalí, tak ako váš Otec, ktorý je v nebesiach, je dokonalý.

6

Dávajte pozor, aby ste vašu almužnu nerobili pred ľuďmi, aby ste boli videní nimi, lebo inak odmenu nemáte od vášho Otca, ktorý je v nebesiach. Keď teda robíš almužnu, netrúb pred sebou, tak ako pokrytci robia v zhromaždeniach a na uliciach, aby boli oslavovaní ľuďmi. Amen, hovorím vám, majú svoju odmenu. Keď ty ale dávaš almužnu, nech nepozná tvoja ľavá čo robí tvoja pravá, aby bola tvoja almužna v skrytosti, a tvoj otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe verejne. A keď sa modlíš, nebudeš ako tí pokrytci, pretože milujú modliť sa v zhromaždeniach a na rohoch ulíc stojac, aby sa ukázali ľuďom. Amen hovorím vám, že majú svoju odmenu. Ty ale keď sa modlíš, vojdi do svojej vnútornej miestnosti, a zavri svoje dvere a modli sa k svojmu otcovi v tajnosti, a tvoj otec, ktorý vidí v tajnosti, odplatí tebe verejne. Modliac sa ale nežvatlajte tak ako pohania, lebo sa im zdá, že budú vypočutí pre svoju mnohohovornosť. Nebuďte teda ako oni, lebo váš Otec vie, čo potrebujete, skôr ako ho prosíte. Takto teda modlite sa vy: Otče náš, ktorý si v nebesiach, nech sa posväti meno tvoje, nech príde kráľovstvo tvoje, nech sa stane vôľa tvoja, ako v nebi, tak aj na zemi, chlieb náš každodenný daj

nám dnes, a odpusť nám naše dlhy, ako aj my odpúšťame našim dlžníkom, a neuveď nás do pokušenia, ale vysloboď nás od zlého. Lebo tvoje je kráľovstvo a moc a sláva na veky, amen. Ak totiž odpustíte ľuďom ich priestupky, odpustí aj vám váš nebeský Otec; ak ale neodpustíte ľuďom ich priestupky, ani váš Otec neodpustí vaše priestupky. Kedykoľvek sa postíte, nebuďte ako tí pokrytci smutní, lebo znetvárujú svoje tváre, aby sa ľuďom ukázali ako postiaci sa. Veru vám hovorím, že majú svoju mzdu. Ale ty, keď pôstiš, pomaž si hlavu a umyj si tvár, aby si sa nejavil ľuďom ako pôstiaci, ale svojmu otcovi, ktorý je v skrytosti, a tvoj otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí ti na verejnosti. Nezhromažďujte si poklady na zemi, kde moľ a rez ničí, a kde zlodeji vykopávajú a kradnú; ale zhromažďujte si poklady v nebi, kde ani moľ ani rez neničí, a kde zlodeji nevykopávajú ani nekradnú; lebo kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce. Lampou tela je oko; ak je teda tvoje oko jednoduché, celé tvoje telo bude plné svetla; ak je ale tvoje oko zlé, celé tvoje telo bude tmavé. Ak je teda svetlo v tebe tmou, o koľko väčšia je tá tma? Nikto nie je schopný slúžiť dvom pánom; lebo buď toho jedného bude nenávidieť a toho druhého bude milovať, alebo jedného sa bude držať a tým druhým bude pohŕdať. Nemôžete slúžiť Bohu a mamone. Kvôli tomuto vám hovorím: Nestarajte sa o vašu dušu, čo budete jesť a čo budete piť, ani o vaše telo, čo si oblečiete. Nie je duša viac ako potrava a telo viac ako odev? Pozrite na vtáky nebeské, že nesejú ani nežnú ani nezhromažďujú do stodôl, a váš nebeský Otec ich živí, nie ste vy oveľa hodnotnejší než ony? Kto ale z vás sa starostlivosťou môže pridať k svojmu veku jeden lakeť? A prečo sa staráte o oblečenie? Pozorujte dôkladne ľalie

poľa, ako rastú; nenamáhajú sa ani nepradú; hovorím ale vám, že ani Šalamún v celej svojej sláve sa neobliekol ako jedna z týchto. Ak ale trávu poľa, ktorá dnes je a zajtra je hádzaná do pece, Boh takto oblieka, či nie oveľa viac vás, maloverní? Nebuďte teda úzkostliví a nehovorte: Čo budeme jesť, alebo čo budeme piť, alebo čo si oblečieme? Všetky tieto veci hľadajú národy, lebo váš nebeský Otec vie, že potrebujete toto všetko. Hľadajte však najprv kráľovstvo Boha a jeho spravodlivosť, a toto všetko vám bude pridané. Nebuďte teda úzkostliví o zajtrajšok, lebo zajtrajšok bude mať starosti o svoje vlastné veci. Každému dňu stačí jeho vlastné zlo.

7

Nesúďte, aby ste neboli súdení; lebo v akom súde súdite, budete súdení, a v akej miere meriate, bude zmerané vám. Čo ale vidíš triesku v oku tvojho brata, ale brvno vo tvojom oku si nevšímaš? Alebo ako povieš svojmu bratovi: Dovoľ, vyhodím triesku z tvojho oka, a hľa, brvno je v tvojom vlastnom oku? Pokrytec, vyhoď najprv brvno zo svojho oka, a potom uvidíš jasne, aby si vyhodil triesku z oka svojho brata. Nedávajte to, čo je sväté, psom, ani nehádžte svoje perly pred svine, aby ich nezošliapali svojimi nohami a neobrátili sa a neroztrhali vás. Proste, a bude vám dané, hľadajte, a nájdete, klopte, a bude vám otvorené; lebo každý, kto prosí, dostáva a kto hľadá, nachádza a tomu, kto klope, bude otvorené. Alebo kto je z vás človek, ktorý ak ho požiada jeho syn o chlieb, dá mu kameň? A ak požiada o rybu, či

mu nedá hada? Ak teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary vašim deťom, o koľko viac váš Otec, ktorý je v nebesiach, dá dobré veci tým, ktorí ho prosia? Všetko teda, čo by ste chceli, aby vám ľudia robili, tak aj vy robte im, lebo toto je zákon a proroci. Vstúpte cez úzku bránu, lebo široká je brána a priestranná je cesta vedúca do zničenia, a mnohí sú tí, ktorí cez ňu vchádzajú. Aká úzka je brána a stlačená cesta vedúca do života, a málo je tých, ktorí ju nachádzajú. Dávajte si ale pozor na falošných prorokov, ktorí prichádzajú k vám v odevoch oviec, zvnútra sú ale vlci draví. Podľa ich ovocia ich poznáte. Azda nie zbierajú z tŕňov hrozno alebo z bodliakov figy? Takto každý dobrý strom robí dobré ovocie, ale zhnitý strom robí zlé ovocie. Dobrý strom nie je schopný prinášať zlé ovocie, ani zhnitý strom nie je schopný prinášať dobré ovocie. Každý strom, ktorý nerodí dobré ovocie, je vyťatý a hodený do ohňa. Teda podľa ich ovocia ich poznáte. Nie každý, kto mi hovorí Pane, Pane, vojde do kráľovstva nebies, ale ten, kto robí vôľu môjho Otca, ktorý je v nebesiach. Mnohí mi povedia v ten deň: Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali a v tvojom mene nevyháňali démonov a v tvojom mene nevykonali mnoho mocných skutkov? A potom im vyznám, že som vás nikdy nepoznal, odíďte odo mňa vy, ktorí páchate bezprávie. Každý teda, kto počúva tieto moje slová a robí ich, prirovnám ho múdremu mužovi, ktorý postavil svoj dom na skalu; a zostúpil dážď a prišli rieky a fúkali vetry a narazili na ten dom, a nespadol; bol totiž založený na skale. A každý, kto počúva tieto moje slová a nerobí ich, bude prirovnaný k hlúpemu mužovi, ktorý postavil svoj dom na piesok, a zostúpil dážď a prišli rieky a fúkali vetry a bili

proti tomu domu, a padol, a jeho pád bol veľký. A stalo sa, keď Ježiš dokončil tieto slová, zástupy boli ohromené jeho učením; lebo ich učil ako ten, kto má autoritu, a nie ako zákonníci.

8

Keď zostúpil z vrchu, nasledovali ho mnohé zástupy. A hľa, malomocný prišiel a klaňal sa mu hovoriac: Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť. A Ježiš natiahol ruku, dotýkal sa ho a hovoril: Chcem, buď očistený. A okamžite bolo jeho malomocenstvo očistené. A hovorí mu Ježiš: Hľaď, nikomu nepovedz, ale choď, ukáž sa kňazovi a obetuj dar, ktorý prikázal Mojžiš, na svedectvo im. Keď vošiel do Kafarnaum, prišiel k nemu stotník, prosiac ho a hovoriac: Pane, môj syn leží v dome ochrnutý, strašne trpí. A hovorí mu Ježiš: Ja prídem a uzdravím ho. A stotník odpovedal: Pane, nie som hodný, aby si vošiel pod moju strechu, ale iba povedz slovo a môj syn bude uzdravený. Lebo aj ja som človek pod autoritou, mám pod sebou vojakov, a hovorím tomuto, choď, a ide, a inému, poď, a prichádza, a môjmu otrokovi, urob toto, a robí. Keď to počul, Ježiš žasol a povedal tým, ktorí ho nasledovali: Ameň hovorím vám, ani v Izraeli som nenašiel takú veľkú vieru. Hovorím ale vám, že mnohí od východu a západu prídu a budú ležať pri stole s Abrahámom a Izákom a Jakubom v kráľovstve nebies, ale synovia kráľovstva budú vyhodení do vonkajšej tmy; tam bude plač a škrípanie zubov. A Ježiš povedal stotníkovi: Choď, a ako si veril, nech sa ti stane. A jeho syn bol uzdravený v tej hodine. A keď prišiel Ježiš do domu Petra, videl

jeho testnú ležiacu a horúčkujúcu, a dotkol sa jej ruky, a horúčka ju opustila, a vstala a slúžila mu. Keď nastal večer, priniesli mu mnohých posadnutých démonmi, a vyhnal tie duchy slovom a uzdravil všetkých tých, ktorí sa mali zle, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané skrze proroka Izaiáša, ktorý hovoril: on vzal naše slabosti a niesol naše choroby. Keď ale Ježiš videl mnohé davy okolo seba, prikázal odísť na druhú stranu. A priblížiac sa jeden zákonník, povedal mu: Učiteľ, budem ťa nasledovať, kamkoľvek pôjdeš. A Ježiš mu hovorí: Líšky majú nory a vtáky nebeské hniezda, ale Syn človeka nemá kde hlavu skloniť. Iný z jeho učeníkov mu povedal: Pane, dovoľ mi najprv odísť a pochovať môjho otca. Ale Ježiš mu povedal: Nasleduj ma a nechaj mŕtvych pochovať ich vlastných mŕtvych. A keď nastúpil do lode, nasledovali ho jeho učeníci. A hľa, veľké zemetrasenie sa stalo na mori, takže loď bola pokrývaná vlnami, ale on spal. A pristúpili jeho učeníci, zobudili ho a hovorili: Pane, zachráň nás, hynieme. A hovorí im: Čo ste ustrašení, vy malej viery? Potom vstal, pokarhal vetry a more a nastal veľký pokoj. Ale ľudia sa divili a hovorili: Aký je tento, že aj vetry a more ho poslúchajú? A keď prišiel do toho kraja za more do zeme Gergezenov, stretli ho dvaja posadnutí démonmi, ktorí vychádzali z hrobov, veľmi nebezpeční, takže nikto nemohol prejsť po tej ceste. A hľa, vykríkli a hovorili: Čo máme my s tebou, Ježiš, Syn Boží? Prišiel si sem pred časom mučiť nás? Ďaleko od nich sa páslo veľké stádo svíň. Démoni ho však prosili a hovorili: Ak nás vyháňaš, dovoľ nám odísť do stáda ošípaných. A povedal im: Choďte. A tí, ktorí vyšli von, odišli do stáda ošípaných, a hľa, celé stádo ošípaných sa rútilo dolu zo skaly do mora a zomreli vo vodách.

Tí pastieri ale utiekli, a keď odišli do mesta, oznámili všetko aj o tých démonmi posadnutých mužoch. A hľa, celé mesto vyšlo do stretnutia s Ježišom, a keď ho uvideli, prosili ho, aby odišiel z ich hraníc.

9

A vstúpiac na loď, preplával more a prišiel do svojho vlastného mesta. A hľa, prinášali mu ochrnutého ležiaceho na posteli, a keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: Vzchop sa, dieťa, odpustené sú ti tvoje hriechy. A hľa, niektorí z písmovcov povedali v sebe: Tento rúha. A Ježiš, vidiac ich myšlienky, povedal: Prečo myslíte zlé vo vašich srdciach? Čo je totiž ľahšie, povedať: Tvoje hriechy sú odpustené, alebo povedať: Vstaň a choď? Aby ste však vedeli, že Syn človeka má autoritu na zemi odpúšťať hriechy, potom hovorí ochrnutému: Vstaň, zdvihni svoju posteľ a choď do svojho domu. A vstal a odišiel do svojho domu. Keď to videli zástupy, žasli a oslavovali Boha, ktorý dal takú autoritu ľuďom. A prechádzajúc Ježiš odtiaľ videl človeka sediaceho pri colnici, Matúša nazývaného, a hovorí mu: nasleduj ma. A vstal a nasledoval ho. A stalo sa, keď ležal v dome, že hľa, mnohí výbercovia daní a hriešnici prišli a ležali spolu s Ježišom a jeho učeníkmi. A keď videli Farizeji, povedali jeho učeníkom: Prečo váš učiteľ je s mýtnikmi a hriešnikmi? Ale Ježiš, keď to počul, povedal im: Silní nepotrebujú lekára, ale tí, ktorí sa majú zle. Odíďte a naučte sa, čo je: milosrdenstvo chcem, a nie obeť. Lebo som neprišiel volať spravodlivých, ale hriešnikov k

pokániu. Potom k nemu pristúpili Jánovi učeníci a hovorili: Prečo my a farizeji často pôstíme, ale tvoji učeníci nepôstia? A Ježiš im povedal: Nie sú schopní synovia svadobnej komnaty smútiť, pokiaľ je s nimi ženích? Prídu ale dni, keď bude vzatý od nich ženích, a potom sa budú postiť. Nikto nekladie záplatu z nescvrknutej látky na starý odev, lebo tá plnosť berie od toho odevu a stáva sa horšia trhlina. Ani nehádžu mladé víno do starých mechov, lebo inak miechy praskajú, víno sa vylieva a miechy zahynú, ale mladé víno hádžu do nových mechov, a oboje sa zachová. Keď im hovoril tieto veci, hľa, jeden vládca pristúpil, klaňal sa mu a hovoril: Moja dcéra práve teraz zomrela, ale príď, polož svoju ruku na ňu a bude žiť. A Ježiš povstal a nasledoval ho, aj jeho učeníci. A hľa, žena trpiaca krvácaním dvanásť rokov pristúpila zozadu a dotkla sa strapca jeho rúcha. Hovorila totiž v sebe: Ak sa len dotknem jeho rúcha, budem zachránená. A Ježiš, otočiac sa a vidiac ju, povedal: Maj odvahu, dcéra, tvoja viera ťa zachránila. A tá žena bola zachránená od tej hodiny. A prišiel Ježiš do domu vládcu a videl flajtistov a dav rozrušený, hovorí im: Odíďte, lebo nezomrelo dievča, ale spí. A vysmievali sa mu. Keď však bol dav vyhodený, vstúpil, uchopil jej ruku a dievča bolo vzkriesené. A táto povesť sa rozšírila do celej tej zeme. A keď Ježiš odtiaľ prechádzal, nasledovali ho dvaja slepí, ktorí volali a hovorili: Zmiluj sa nad nami, syn Dávidov. Keď prišiel do domu, pristúpili k nemu slepí, a hovorí im Ježiš: Veríte, že som schopný toto urobiť? Hovoria mu: Áno, Pane. Potom sa dotkol ich očí a povedal: Podľa vašej viery nech sa vám stane. A otvorili sa ich oči a Ježiš im prísne pohrozil hovoriac: Hľaďte, nech sa nikto nedozvie. Ale tí, keď

vyšli, rozšírili správu o ňom v celej tej krajine. Keď oni vychádzali, hľa, priniesli mu človeka nemého posadnutého démonom, a keď bol démon vyhodený, nemý prehovoril, a zástupy sa divili hovoriac, že nikdy sa to takto neukázalo v Izraeli. Farizeji ale hovorili: Vyháňa démonov mocou vládcu démonov. A Ježiš chodil po všetkých mestách a dedinách, učiac v ich zhromaždeniach a hlásajúc dobrú zvesť kráľovstva a slúžiac všetku chorobu a všetku nemoc v ľude. Keď videl zástupy, mal s nimi súcit, pretože boli vyčerpané a rozhádzané ako ovce, ktoré nemajú pastiera. Potom hovorí svojim učeníkom: Žatva je síce veľká, ale robotníkov je málo. Modlite sa teda Pána žatvy, aby vyslal robotníkov na jeho žatvu.

10

A povolavší svojich dvanástich učeníkov, dal im autoritu nad nečistými duchmi, tak že ich mohli vyháňať a liečiť každú chorobu a každú nemoc. Mená tých dvanástich apoštolov sú tieto: prvý Šimon nazývaný Peter a Ondrej, brat jeho, Jakub syn Zebedeja a Ján, brat jeho, Filip a Bartolomej, Tomáš a Matúš výberca daní, Jakub syn Alfeja a Lebej prezývaný Tadej, Šimon Kanaánsky a Júda Iškariotský, ktorý ho aj zradil. Týchto dvanástich poslal Ježiš, prikázal im hovoriac: Na cestu národov nechoďte a do mesta Samaritánov nevstupujte; choďte ale skôr k strateným ovciam domu Izraela. Idúc zvestujte, hovoriac, že sa priblížilo kráľovstvo nebies. Chorých liečte, malomocných očisťujte, mŕtvych krieste, démonov vyháňajte; zadarmo ste

dostali, zadarmo dávajte. Neobstarávajte si zlato ani striebro ani bronz do vašich opaskov, nie tašku na cestu ani dve tuniky ani sandále ani palicu; lebo hodný je robotník svojej potravy. Do ktoréhokoľvek mesta alebo dediny vstúpite, zistite, kto v nej je hodný, a tam zostaňte, až kým odídete. Vchádzajúc do domu, pozdravte ho slovami: Pokoj tomuto domu. A ak je ten dom skutočne hodný, nech príde váš pokoj na neho, ak ale nie je hodný, nech sa váš pokoj vráti k vám. A kto ak vás neprijme ani nepočuje vaše slová, vychádzajúc von z toho domu alebo z toho mesta, striasajte prach zo svojich nôh. Ameň, hovorím vám, znesiteľnejšie bude zemi Sodomy a Gomory v deň súdu ako tomu mestu. Hľa, ja vás posielam ako ovce medzi vlkov, buďte teda múdri ako hady a nevinní ako holubice. Dávajte si pozor na ľudí, lebo vás budú vydávať do rád a v ich zhromaždeniach vás budú bičovať, a budete vedení pred vodcov a kráľov kvôli mne na svedectvo im a národom. Keď vás však odovzdajú, nebuďte úzkostliví, ako alebo čo budete hovoriť, lebo vám bude dané v tej hodine, čo budete hovoriť. Nie lebo vy ste tí, ktorí hovoria, ale Duch vášho Otca, ktorý hovorí vo vás. Vydá ale brat brata na smrť a otec dieťa, a povstanú deti proti rodičom a usmrtia ich; a budete nenávidení od všetkých kvôli môjmu menu; ale ten, kto vytrval do konca, bude zachránený. Keď vás ale prenasledujú v tomto meste, utekajte do iného, lebo amen hovorím vám, nedokončíte mestá Izraela, kým nepríde Syn človeka. Žiak nie je nad svojho učiteľa, ani otrok nad svojho pána. Postačuje žiakovi, aby sa stal ako jeho učiteľ, a otrokovi ako jeho pán. Ak pána domu nazvali Belzebub, o koľko viac členov jeho domácnosti? Nebojte sa ich teda, lebo nič nie je zakryté, čo nebude odhalené,

a skryté, čo nebude poznané. Čo vám hovorím v tme, povedzte na svetle, a čo počúvate do ucha, hlásajte na strechách. A nebojte sa tých, ktorí zabíjajú telo, ale dušu nie sú schopní zabiť, bojte sa však viac toho, ktorý je schopný zničiť aj dušu aj telo v pekle. Nie sú dva vrabce predávané za assarion? A ani jeden z nich nepadne na zem bez vášho otca. Ale aj všetky vlasy vašej hlavy sú spočítané. Nebojte sa teda, vy ste hodnotnejší než mnoho vrabcov. Každý teda, ktokoľvek ma vyzná pred ľuďmi, vyznám aj ja jeho pred mojím otcom, ktorý je v nebesiach; ktokoľvek ale by ma zaprel pred ľuďmi, zapriem aj ja jeho pred mojím otcom, ktorý je v nebesiach. Nemyslite si, že som prišiel priniesť mier na zem; neprišiel som priniesť mier, ale meč. Prišiel som, lebo rozdeliť človeka proti jeho otcovi a dcéru proti jej matke a nevestu proti jej svokre, a nepriatelia človeka sú jeho domáci. Ten, kto miluje otca alebo matku viac ako mňa, nie je ma hodný; a ten, kto miluje syna alebo dcéru viac ako mňa, nie je ma hodný; a kto neberie svoj kríž a nenasleduje za mnou, nie je ma hodný. Ten, ktorý našiel svoju dušu, stratí ju, a ten, ktorý stratil svoju dušu kvôli mne, nájde ju. Ten, kto prijíma vás, prijíma mňa, a ten, kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal. Ten, kto prijíma proroka v mene proroka, odmenu proroka dostane, a ten, kto prijíma spravodlivého v mene spravodlivého, odmenu spravodlivého dostane. A kto dá napiť jednému z týchto malých pohár studenej vody iba v mene učeníka, amen hovorím vám, určite nestratí svoju odmenu.

11

A stalo sa, keď Ježiš skončil s poúčaním svojich dvanástich učeníkov, odišiel odtiaľ, aby učil a hlásaл v ich mestách. Ale Ján, keď počul vo väzení o skutkoch Krista, poslal dvoch zo svojich učeníkov a povedal mu: Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme očakávať iného? A Ježiš odpovedajúc povedal im: Idúc oznámte Jánovi, čo počúvate a vidíte: slepí vidia znova a chromí chodia, malomocní sú očistení a hluchí počujú, mŕtvi sú vzkriesení a chudým je zvestovaná dobrá správa; a blahoslavený je, kto nie je pohoršený vo mne. Keď títo odchádzali, začal Ježiš hovoriť davom o Jánovi: Čo ste vyšli na púšť vidieť? Trstinu trasanú vetrom? Ale čo ste vyšli vidieť? Človeka oblečeného v mäkkých šatách? Hľa, tí, čo nosia mäkké šaty, sú v domoch kráľov. Ale čo ste vyšli vidieť? Proroka? Áno, hovorím vám, aj viac ako proroka. Lebo toto je ten, o ktorom je napísané: Hľa, ja posielam svojho posla pred tvoju tvár, ktorý pripraví tvoju cestu pred tebou. Amen, hovorím vám, nepovstal medzi narodenými zo žien väčší než Ján Krstiteľ, ale najmenší v kráľovstve nebies je väčší než on. Od dní Jána Krstiteľa až doteraz sa nebeské kráľovstvo berie silou a násilníci ho uchvacujú. Všetci proroci a zákon totiž až do Jána prorokovali. A ak to chcete prijať, on je Eliáš, ktorý má prísť. Ten, kto má uši na počúvanie, nech počúva. Komu prirovnám túto generáciu? Je podobné deťom sediacim na trhových námestiach, ktoré volajúc ich spoločníkom hovoria: hrali sme vám na flaute, a netancovali ste, nárečovali sme vám, a nebili ste sa do pŕs. Prišiel totiž Ján, ani nejedol, ani nepil, a hovoria: Má démona. Prišiel Syn človeka, jedúci a pijúci, a hovoria: Hľa, človek žrút a pijan vína, priateľ colníkov a hriešnikov. A múdrosť bola ospravedlnená od svojich detí.

Potom začal karháť mestá, v ktorých sa stalo najviac jeho mocných skutkov, pretože nečinili pokánie. Beda tebe, Chorazin, beda tebe, Betsaida, pretože keby v Týre a Sidone sa stali mocné skutky, ktoré sa stali vo vás, dávno by sediace v žínici a popole činili pokánie. Ale hovorím vám, že Týru a Sidonu bude znesiteľnejšie v deň súdu ako vám. A ty, Kapernaum, ktoré si bolo vyvýšené až do neba, budeš zoslaný až do podsvetia, pretože keby sa v Sodome boli stali tie mocné skutky, ktoré sa stali v tebe, zostalo by až do dnešného dňa. Ale hovorím vám, že zemi Sodomy bude znesiteľnejšie v deň súdu ako tebe. V tom čase Ježiš odpovedal a povedal: vyznávam ti, otče, pane neba a zeme, že si skryl tieto veci od múdrych a rozumných, a zjavil si ich nemluvňatám; áno, otče, že tak sa stala dobrá vôľa pred tebou. Všetko mi bolo odovzdané mojím otcom, a nikto nepozná syna, iba otec, ani otca nikto nepozná, iba syn a ten, komu syn želá odhaliť. Poďte ku mne všetci, ktorí pracujete a ste zaťažení, a ja vám dám odpočinok. Vezmite si moje jarmo na seba a učte sa ode mňa, lebo som mierny a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre vaše duše; lebo moje jarmo je dobré a moje bremeno je ľahké.

12

V tom čase išiel Ježiš v sobotu cez obilné polia, ale jeho učeníci hladovali, a tak začali trhať klasy a jesť. Ale farizeji, keď to videli, povedali mu: Hľa, tvoji učeníci robia to, čo nie je dovolené robiť v sobotu. Ale povedal im: Nečítali ste, čo urobil Dávid, keď bol

hladný on a tí, čo boli s ním? Ako vošiel do domu Božieho a jedol chleby predloženia, ktoré nebolo dovolené jemu jesť ani tým, čo boli s ním, ak nie len samotným kňazom? Alebo ste nečítali v zákone, že v soboty kňazi v chráme znesvätia sobotu, a sú nevinní? Hovorím vám však, že tu je niečo väčšie ako chrám. Ak by ste boli poznali, čo znamená milosrdenstvo chcem, a nie obeť, neboli by ste odsúdili nevinných. Lebo Syn človeka je pánom aj soboty. A odídiac odtiaľ, prišiel do ich zhromaždenia. A hľa, bol tam človek, ktorý mal suchú ruku; a opýtali sa ho: Je dovolené v sobotu liečiť? Aby ho mohli obžalovať. Ale on im povedal: Kto z vás bude človek, ktorý bude mať jednu ovcu, a ak táto padne v sobotu do jamy, neuchopí ju a nezdvihne? O koľko sa teda líši človek od ovce? Takže je dovolené v soboty dobre robiť. Potom hovorí tomu človeku: Vystri svoju ruku, a on ju vystrel, a bola obnovená zdravá ako tá druhá. Farizeji však vyšli von a radili sa proti nemu, ako by ho mohli zahubiť. A Ježiš, keď to vedel, odišiel odtiaľ, a nasledovali ho mnohé zástupy, a uzdravil ich všetkých, a napomenul ich, aby ho nerobili zjavným, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané skrze proroka Izaiáša, ktorý hovoril: Hľa, môj syn, ktorého som vyvolil, môj milovaný, v ktorom sa zapáčila moja duša; položím môjho ducha na neho, a súd národom zvestovať bude; nebude sa hádať ani kričať, ani niekto nepočuje na uliciach jeho hlas. Trstinu zlomenú nezlomí a ľan tlejúci neuhasí, kým nevyvrhne súd k víťazstvu; a v jeho mene budú národy dúfať. Potom mu bol privedený posadnutý démonom, slepý a nemý, a uzdravil ho, takže ten slepý a nemý mohol hovoriť aj vidieť; a všetky zástupy boli ohromené a hovorili: Nie je azda tento Kristus, syn Dávida? Ale Farizeji, keď

to počuli, povedali: Tento nevyháňa démonov inak ako skrze Beelzebula, kniežaťa démonov. Vediac ale Ježiš ich myšlienky, povedal im: Každé kráľovstvo rozdelené samo proti sebe je spustošené, a každé mesto alebo dom rozdelený sám proti sebe neobstojí. A ak satan satana vyháňa, bol rozdelený proti sebe, ako teda bude stáť jeho kráľovstvo? A ak ja v Beelzebule vyháňam démony, vaši synovia v čom ich vyženú? Kvôli tomuto oni sami budú sudcami nad vami. Ak ale ja v Duchu Božom vyháňam démonov, potom na vás prišlo kráľovstvo Božie. Alebo ako môže niekto vojsť do domu silného a uchvátiť jeho nádoby, ak najprv nezviaze toho silného? A potom vyplení jeho dom. Ten, ktorý nie je so mnou, je proti mne, a ten, ktorý nezhromažďuje so mnou, rozptyľuje. Kvôli tomuto vám hovorím, každý hriech a rúhanie bude odpustený ľuďom, ale rúhanie Ducha nebude odpustené ľuďom; a ktokoľvek povie slovo proti Synovi človeka, bude mu odpustené; kto však povie proti Duchu Svätému, nebude mu odpustené ani v tomto veku ani v budúcom. Alebo urobte strom dobrý a jeho ovocie dobré, alebo urobte strom zhnitý a jeho ovocie zhnité, lebo z ovocia je strom poznaný. Potomstvo hadov, ako môžete hovoriť dobré veci, keď ste zlí? Lebo z prebytku srdca ústa hovoria. Dobrý človek z dobrého pokladu vyháňa dobré veci a zlý človek zo zlého pokladu vyháňa zlé. Hovorím ale vám, že za každé prázdne slovo, ktoré povedia ľudia, vydajú za ne počet v deň súdu; lebo zo svojich slov budeš ospravedlnený a zo svojich slov budeš odsúdený. Potom odpovedali niektorí zo zákonníkov a farizejov: Učiteľ, chceme od teba vidieť znamenie. Ten ale odpovedajúc im povedal: Zlá a cudzoložná generácia hľadá znamenie, a

znamenie jej nebude dané okrem znamenia Jonáša proroka. Lebo práve ako bol prorok Jonáš v bruchu veľkej ryby tri dni a tri noci, tak bude aj Syn človeka v srdci zeme tri dni a tri noci. Muži z Ninive povstanú na súde s týmto pokolením a odsúdia ho, pretože činili pokánie na hlásanie Jonáša, a hľa, viac ako Jonáš je tu. Kráľovná juhu povstane pri súde s týmto pokolením a odsúdi ho, pretože prišla z končín zeme počuť múdrosť Šalamúnovu, a hľa, viac než Šalamún je tu. Keď ale nečistý duch vyjde z človeka, prechádza cez bezvodné miesta, hľadá odpočinok a nenachádza ho. Potom hovorí: Vrátim sa do môjho domu, odkiaľ som vyšiel, a keď príde, nachádza ho neobsadený, zametený a ozdobený. Potom ide a berie so sebou sedem iných duchov horších ako on sám, a keď vstúpia, bývajú tam, a stávajú sa posledné veci toho človeka horšie ako prvé. Takto to bude aj s touto zlou generáciou. Ešte keď hovoril k davom, hľa, jeho matka a jeho bratia stáli vonku a hľadali s ním hovoriť. Povedal mu však niekto: Hľa, tvoja matka a tvoji bratia stoja vonku a chcú ťa vidieť. Ale on odpovedal tomu, ktorý mu hovoril: Kto je moja matka a ktorí sú moji bratia? A natiahol svoju ruku na svojich učeníkov a povedal: hľa moja matka a moji bratia; lebo ktokoľvek urobí vôľu môjho otca toho v nebesiach, on je môj brat a sestra a matka.

13

V ten deň vyšiel Ježiš z domu a sedel pri mori, a zhromaždili sa k nemu mnohé zástupy, takže on vstúpil do lode a sadol si, a

všetok zástup stál na brehu. A hovoril im mnoho v podobenstvách, hovoriac: Hľa, vyšiel sejúci, aby sial. A keď on sial, niektoré padli pri ceste, a prišli vtáky a zožrali ich; iné ale padli na skalnaté miesta, kde nemali veľa zeme, a hneď vzišli pretože nemali hĺbku zeme, ale keď slnko vzišlo boli spálené, a pretože nemali koreň uschli; iné ale padli na tŕnie, a tŕnie vyrástlo a udusilo ich; iné ale padli na dobrú zem a dávali ovocie, jedno sto, jedno šesťdesiat, jedno tridsať. Ten, kto má uši na počúvanie, nech počúva. A učeníci pristúpili a povedali mu: Prečo im hovoríš v podobenstvách? Ten ale odpovedajúc im povedal, že vám bolo dané poznať tajomstvá kráľovstva nebies, ale tým to dané nebolo. Lebo ktokoľvek má, bude mu dané a bude mať hojnosť, ale ktokoľvek nemá, aj to, čo má, bude mu vzaté. Kvôli tomuto hovorím im v podobenstvách, aby hľadiac nevideli a počúvajúc nepočuli ani nerozumeli, aby sa azda neobrátili; a potom sa naplní im proroctvo Izaiáša hovoriacich: počúvaním budete počuť a vôbec nebudete rozumieť, a hľadiac budete hľadieť a vôbec neuvidíte; stučnelo lebo srdce ľudu tohto, a ušami ťažko počuli, a oči svoje zavreli, aby azda nevideli očami a ušami nepočuli a srdcom nerozumeli a neobrátili sa, a uzdravím ich. Vaše oči sú však blahoslavené, pretože vidia, a vaše uši, pretože počujú. Veru, lebo hovorím vám, že mnohí proroci a spravodliví túžili vidieť to, čo vidíte, a nevideli, a počuť to, čo počúvate, a nepočuli. Vy teda počujte podobenstvo rozsievača. Každému, kto počuje slovo kráľovstva a nerozumie, prichádza zlý a berie to, čo bolo zasiate v jeho srdci, tento je ten, ktorý bol zasiatý pri ceste. A ten zasiatý na skalnaté miesta, tento je ten, ktorý počúva slovo a hneď ho s radosťou prijíma a

berie; nemá však koreň v sebe, ale je dočasný, keď však nastane súženie alebo prenasledovanie kvôli slovu, hneď upadá. Ten, ktorý bol zasiatý do tŕnia, je ten, ktorý počúva slovo, ale starosť tohto veku a podvod bohatstva dusí slovo, a stáva sa neplodným. Ten ale zasiatý na dobrú zem, to je ten, ktorý počúva slovo a rozumie mu, ktorý naozaj prináša ovocie a rodí, jeden sto, iný šesťdesiat, iný tridsať. Iné podobenstvo im predložil hovoriac: kráľovstvo nebies bolo pripodobnené človeku, ktorý zasial dobré semeno na svojom poli; ale keď ľudia spali, prišiel jeho nepriateľ a zasial burinu medzi obilie a odišiel. Keď ale vyklíčila tráva a urobila ovocie, potom sa objavili aj buriny. Pristúpiac ale otroci pána domu povedali jemu: Pane, či si nezasial dobré semeno na svojom poli? Odkiaľ teda má burinu? On ale povedal im: Nepriateľ človek toto urobil. A otroci mu povedali: chceš teda, aby sme odišli a zozbierali ich? A on povedal: nie, aby ste zbierajúc burinu nevykorenili spolu s ňou obilie; nechajte rásť spolu oboje až do žatvy, a v čase žatvy poviem žencom: pozbierajte najprv burinu a poviažte ju do zväzkov na spálenie jej, a obilie pozbierajte do mojej sýpky. Iné podobenstvo im predložil hovoriac: kráľovstvo nebies je podobné zrnu horčice, ktoré človek vzal a zasial na svojom poli; ktoré je síce menšie zo všetkých semien, keď ale vyrastie, je väčšie zo všetkých zelenín a stáva sa stromom, takže vtáky neba prichádzajú a hniezdia v jeho konároch. Iné podobenstvo im hovoril: Kráľovstvo nebeské je podobné kvasu, ktorý vzala žena a skryla do troch mier múky, až kým sa celé nevykvasilo. Všetky tieto veci hovoril Ježiš v podobenstvách zástupom, a bez podobenstva im nič nehovoril, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané skrze proroka hovoriaceho:

Otvorím v podobenstvách ústa moje, vypoviem skryté veci od založenia sveta. Potom nechal zástupy a prišiel do svojho domu. A prišli k nemu jeho učeníci a hovorili: Vysvetli nám podobenstvo o burine poľa. A on odpovedajúc im povedal: ten, ktorý seje dobré semeno, je Syn človeka, a pole je svet, a dobré semeno, to sú synovia kráľovstva, a buriny sú synovia zlého, a nepriateľ, ktorý ich zasial, je diabol, a žatva je dokončenie veku, a ženci sú posli. Tak ako sú teda zhromaždené plevele a ohňom pálené, takto to bude pri skončení tohto veku. Syn človeka pošle svojich anjelov, a zhromaždia z jeho kráľovstva všetky pohoršenia a tých, ktorí robia bezprávie, a hodia ich do ohnivej pece; tam bude plač a škrípanie zubov. Potom tí spravodliví budú žiariť ako slnko v kráľovstve ich otca. Kto má uši na počúvanie, nech počúva. Znova je kráľovstvo nebies podobné pokladu skrytému v poli, ktorý človek nájduc skryl, a z radosti svojej ide a predáva všetko, čo má, a kupuje to pole. Opäť je kráľovstvo nebies podobné človeku obchodníkovi hľadajúcemu krásne perly, ktorý našiel jednu veľmi cennú perlu, odišiel, predal všetko, čo mal, a kúpil ju. Opäť podobné je kráľovstvo nebies sieti hodenú do mora a zhromažďujúcej z každého druhu; ktorú, keď bola naplnená, vytiahli ju na breh a posadiac sa zozbierali dobré veci do nádob, ale zlé von vyhodili. Takto to bude pri dokončení tohto veku. Vyjdú posli a oddelia zlých zo stredu spravodlivých, a hodia ich do pece ohňa; tam bude plač a škrípanie zubov. Hovorí im Ježiš: Porozumeli ste všetkým týmto veciam? Hovoria mu, áno, Pane. On im však povedal: Preto je každý učený v Písme, vyškolený pre kráľovstvo nebies, podobný človeku, pánovi domu, ktorý vyberá zo svojej pokladnice veci

nové i staré. A stalo sa, keď Ježiš skončil tie podobenstvá, odišiel odtiaľ, a prišiel do svojej vlasti, učil ich v ich zhromaždení, takže boli ohromení a hovorili: Odkiaľ má tento túto múdrosť a tie moci? Nie je tento syn toho tesára? Nie je jeho matka nazývaná Mária a jeho bratia Jakub a Jozef a Šimon a Júda? A jeho sestry, nie sú všetky u nás? Odkiaľ teda tento má toto všetko? A boli pohoršení ním. A Ježiš im povedal: nie je prorok bez cti, iba vo vlasti jeho a v dome jeho. A neurobil tam mnoho mocných skutkov pre ich neveru.

14

V tom čase počul Herodes tetrarcha správu o Ježišovi a povedal svojim sluhom: Tento je Ján Krstiteľ; on bol vzkriesený z mŕtvych, a preto tie moci pôsobia v ňom. Lebo Herod zmocnil sa Jána, zviazal ho a umiestnil do väzenia kvôli Herodiade, manželke Filipa, svojho brata. Hovoril mu totiž Ján: Nie je ti dovolené mať ju. A chcúc ho zabiť, bál sa davu, pretože ho mali za proroka. A keď sa konali narodeniny Heroda, tancovala dcéra Herodiady v strede a páčila sa Herodovi; preto s prísahou sľúbil jej dať, čo by požiadala. Ona však, podnietená svojou matkou, hovorí: Daj mi tu na mise hlavu Jána Krstiteľa. A kráľ bol zarmútený, ale kvôli prísahám a tým, čo spolu ležali pri stole, prikázal, aby bolo dané, a poslal a sťal Jána vo väzení. A bola priniesená jeho hlava na mise a bola daná dievčaťu, a ono ju prinieslo jej matke. A jeho učeníci sa priblížili, vzali telo a pochovali ho, a potom prišli a oznámili to Ježišovi. Keď to počul,

Ježiš odtiaľ odišiel loďou na púštne miesto, aby bol sám, a keď to počuli zástupy, nasledovali ho pešo z miest. A keď vyšiel Ježiš, videl veľký zástup a mal s nimi súcit a uzdravil ich chorých. Keď nastal večer, prišli k nemu jeho učeníci a hovorili: Toto miesto je pusté a hodina už prešla, prepusť zástupy, aby odišli do dedín a kúpili si jedlo. Ale Ježiš im povedal: Nemajú potrebu odísť, dajte im vy jesť. Oni mu ale hovoria: Nemáme tu nič, iba päť chlebov a dve ryby. Ten však povedal: Prineste mi ich sem. A keď prikázal davom uľahnúť na trávu, vzal päť chlebov a dve ryby, pozrel hore do neba, požehnal, lámal a dal učeníkom chleby, učeníci ich však dali davom. A jedli všetci a boli nasýtení, a zobrali zostávajúce úlomky, dvanásť plných košov. Tí, ktorí jedli, boli muži, asi päťtisíc, bez žien a detí. A hneď donútil Ježiš svojich učeníkov vstúpiť na loď a ísť pred ním na druhý breh, kým neprepustí zástupy. A prepustiac davy, išiel hore na horu sám sa modliť. Keď nastal večer, bol tam sám. Loď už bola uprostred mora, trýznená vlnami, lebo vietor bol protivný. Ale vo štvrtej stráži noci prišiel k nim Ježiš kráčajúc po mori. A keď ho učeníci videli kráčať po mori, boli znepokojení a hovorili, že je to prízrak, a od strachu vykríkli. Ihneď však k nim prehovoril Ježiš a povedal: Odvážte sa, ja som to, nebojte sa. Peter mu odpovedal: Pane, ak si to ty, prikáž mi prísť k tebe po vode. On povedal, poď. A Peter zostúpil z lode a kráčal po vode, aby prišiel k Ježišovi. Keď však videl silný vietor, zľakol sa, a keď sa začal topiť, vykríkol: Pane, zachráň ma. Ihneď však Ježiš natiahol ruku, chytil ho a hovorí mu: Ty maloverný, prečo si pochyboval? A keď oni vstúpili do lode, vietor prestal; ale tí v lodi klaňali sa mu hovoriac: skutočne si syn Boží. A keď preplávali, prišli do krajiny

Genezaret. A keď ho rozpoznali muži toho miesta, poslali do celého toho okolitého kraja a priniesli mu všetkých chorých a prosili ho, aby sa mohli aspoň len dotknúť okraja jeho rúcha, a koľkí sa dotkli, boli zachránení.

15

Potom prichádzajú k Ježišovi zákonníci a farizeji z Jeruzalema a hovoria: Prečo tvoji učeníci prestupujú tradíciu starších? Lebo si neumývajú ruky, keď jedia chlieb. Ten ale odpovedajúc im povedal: Prečo aj vy prestupujete príkaz Boha kvôli vašej tradícii? Lebo Boh prikázal hovoriac: Cti otca a matku, a kto zlorečí otcovi alebo matke, nech zomrie smrťou. Vy ale hovoríte: kto by povedal otcovi alebo matke, dar je to, čím by si zo mňa mal prospech, a nemusí ctiť svojho otca alebo svoju matku; a zrušili ste prikázanie Boha kvôli vašej tradícii. Pokrytci, dobre prorokoval o vás Izaiáš hovoriac: Približuje sa mi tento ľud svojimi ústami a perami ma ctí, ale ich srdce je ďaleko vzdialené ode mňa; nadarmo ma však ctia, učiac učenia ako prikázania ľudí. A privolal si dav a povedal im: Počúvajte a rozumejte; nie to, čo vchádza do úst, robí človeka nečistým, ale to, čo vychádza z úst, toto robí človeka nečistým. Potom pristúpili jeho učeníci a povedali mu: Vieš, že farizeji boli urazení, keď počuli to slovo? Ten ale odpovedajúc povedal: Každá sadba, ktorú nezasadil môj nebeský Otec, bude vykorenená. Nechajte ich, sú to slepí vodcovia slepých, ale ak slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy. Peter mu odpovedal: Vysvetli nám toto podobenstvo. Ale

Ježiš povedal: Ešte stále ste aj vy bez porozumenia? Ešte nerozumiete, že všetko, čo vchádza do úst, ide do brucha a je vypúšťané do záchoda? Tie ale, čo vychádzajú z úst, vychádzajú zo srdca, a tie poškvrňujú človeka. Lebo zo srdca vychádzajú zlé myšlienky, vraždy, cudzoložstvá, smilstvá, krádeže, krivé svedectvá, rúhania. Toto sú veci, ktoré poškvrnujú človeka, ale jesť neumytými rukami nepoškvrnuje človeka. A odíduc odtiaľ, Ježiš sa stiahol do krajov Týru a Sidónu. A hľa, žena Kananejská z tých hraníc vyšedši, vykríkla k nemu hovoriac: Zmiluj sa nado mnou, Pane, syn Dávida, moja dcéra je zle posadnutá démonom. Ale on jej ani slovo neodpovedal. A pristúpiac jeho učeníci, pýtali sa ho hovoriac: Prepusť ju, lebo kričí za nami. On však odpovedal: Nie som poslaný inak, než k strateným ovciam domu Izrael. Ona však prišla, poklonila sa mu a povedala: Pane, pomôž mi. Ten ale odpovedajúc povedal: Nie je dobré vziať chlieb detí a hodiť ho malým psom. Ona ale povedala: Áno, Pane, lebo aj malé psy jedia z drobkov padajúcich zo stola ich pánov. Potom odpovedal Ježiš a povedal jej: ó žena, veľká je tvoja viera, nech sa ti stane ako chceš. A jej dcéra bola uzdravená od tej hodiny. A odídiac odtiaľ, Ježiš prišiel k moru Galiley, a vystúpiac na horu, sedel tam. A prišli k nemu mnohé zástupy majúce so sebou chromých, slepých, hluchých, mrzákov a mnohých iných, a hodili ich k nohám Ježiša, a uzdravil ich, takže zástupy žasli vidiac hluchých počúvajúcich, nemých hovoriace, mrzákov zdravých, chromých chodiace a slepých vidiacich, a oslavovali Boha Izraela. Ale Ježiš, zavolavší svojich učeníkov, povedal: Mám súcit s davom, pretože už tri dni zostávajú so mnou a nemajú čo jesť, a nechcem ich prepustiť hladných, aby neomdleli

na ceste. A hovoria mu jeho učeníci: Odkiaľ nám v púšti toľko chlebov, aby sme nasýtili taký veľký zástup? A Ježiš im hovorí: Koľko chlebov máte? Oni ale povedali: Sedem, a niekoľko malých rybiek. A on rozkázal davom, aby si ľahli na zem. A vzal sedem chlebov a ryby, poďakoval, lámal a dal ich svojim učeníkom a učeníci zástupom. A jedli všetci a boli nasýtení, a zobrali zvyšok úlomkov sedem plných košov, tí ale ktorí jedli boli štyritisíc mužov bez žien a detí. A prepustiac zástupy, nastúpil na loď a prišiel do oblasti Magdala.

16

A farizeji a saduceji pristúpili, skúšali ho a opýtali sa ho, aby im ukázal znamenie z neba. A on im odpovedajúc povedal: keď sa stane večer, hovoríte: bude pekné počasie, lebo nebo je červené, a ráno: dnes bude búrka, lebo nebo je červené a zachmúrené. Pokrytci, tvár neba viete rozoznať, ale znamenia časov neviete poznať? Generácia zlá a cudzoložná hľadá znamenie, a znamenie jej nebude dané, iba znamenie Jonáša proroka. A nechal ich a odišiel. A keď prišli jeho učeníci na druhú stranu, zabudli vziať chleby. Ježiš im však povedal: Vidíte a dávajte si pozor na kvas farizejov a saducejov. Oni ale uvažovali medzi sebou a hovorili, že sme nevzali chleby. Vediac to ale, Ježiš im povedal: Čo uvažujete medzi sebou, maloverní, že ste nevzali chleby? Ešte nie rozumiete, ani si nepamätáte tých päť chlebov pre päťtisíc a koľko košov ste zobrali? Ani na sedem chlebov pre tých štyroch tisíc a koľko košov ste zobrali? Ako nerozumiete, že

som vám nepovedal o chlebe, aby ste dávali pozor na kvas farizejov a saducejov? Potom pochopili, že nepovedal dávať pozor na kvas chleba, ale na učenie farizejov a saducejov. Keď ale prišiel Ježiš do častí Caesarey Filipovej, pýtal sa svojich učeníkov: Za koho ma ľudia považujú, že je Syn človeka? Oni ale povedali: Jedni Jána Krstiteľa, iní Eliáša, ďalší Jeremiáša alebo jedného z prorokov. Hovorí im: Ale vy, za koho ma pokladáte? Odpovedal Šimon Peter a povedal: Ty si Kristus, Syn živého Boha. A Ježiš mu odpovedajúc povedal: požehnaný si, Šimon Bar Jona, lebo telo a krv ti to neodhalili, ale môj otec v nebesiach. A ja ti hovorím, že ty si Peter, a na tejto skale postavím moje zhromaždenie, a brány podsvetia ho nepremôžu. A dám ti kľúče kráľovstva nebies, a čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebesiach, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebesiach. Potom prikázal svojim učeníkom, aby nikomu nepovedali, že on je Ježiš Kristus. Od vtedy začal Ježiš ukazovať svojim učeníkom, že je nutné, aby odišiel do Jeruzalema a mnoho trpel od starších, veľkňazov a zákonníkov, aby bol zabitý a tretieho dňa vzkriesený. A Peter ho vzal nabok a začal mu vyčítať, hovoriac: Milostivý buď k sebe, Pane, toto sa ti nestane. Ten sa však otočil a povedal Petrovi: Choď za mňa, satan, si mi pohoršením, pretože nemyslíš na veci Božie, ale na ľudské. Potom Ježiš povedal svojim učeníkom: Ak niekto chce prísť za mnou, nech zaprie sám seba, nech vezme svoj kríž a nech ma nasleduje. Lebo kto by chcel zachrániť svoju dušu, stratí ju, ale kto by stratil svoju dušu kvôli mne, nájde ju. Čo totiž je prospešné človeku, ak získa celý svet, ale svoju dušu stráca? Alebo čo dá človek výmenou za svoju dušu? Lebo Syn človeka sa chystá prísť v sláve

svojho Otca so svojimi anjelmi, a potom odplatí každému podľa jeho skutkov. Amen, hovorím vám, sú niektorí z tých, čo tu stoja, ktorí neokúsia smrti, kým neuvidia Syna človeka prichádzať v jeho kráľovstve.

17

A po šiestich dňoch berie Ježiš Petra a Jakuba a Jána, jeho brata, a prináša ich na vysokú horu osobitne, a bol premenený pred nimi, a žiarila jeho tvár ako slnko, a jeho rúcha sa stali biele ako svetlo. A hľa, ukázali sa im Mojžiš a Eliáš, ktorí sa s ním rozprávali. Odpovedajúc ale Peter povedal Ježišovi: Pane, dobré je nám tu byť. Ak chceš, urobme tu tri stany: tebe jeden, Mojžišovi jeden a jeden Eliášovi. Ešte keď on hovoril, hľa, svetlý oblak ich zatienil, a hľa, hlas z oblaku hovoril: Toto je môj milovaný syn, v ktorom mám zaľúbenie; jeho počúvajte. A keď to učeníci počuli, padli na tvár a veľmi sa báli. A Ježiš pristúpil, dotkol sa ich a povedal: Vstante a nebojte sa. Keď zdvihli svoje oči, nevideli nikoho okrem samého Ježiša. A keď zostupovali z vrchu, prikázal im Ježiš hovoriac: Nikomu nepovedzte to videnie, až kým Syn človeka nevstane z mŕtvych. A opýtali sa ho jeho učeníci hovoriac: Čo teda hovoria zákonníci, že Eliáš musí prísť prvý? Ale Ježiš odpovedajúc povedal im: Eliáš naozaj prichádza prvý a obnoví všetky veci; hovorím ale vám, že Eliáš už prišiel, a nerozpoznali ho, ale urobili s ním čo chceli; takto aj Syn človeka má trpieť od nich. Potom učeníci pochopili, že im hovoril o Jánovi Krstiteľovi. A keď prišli k zástupu, prišiel k

nemu muž, kľakajúc pred ním a hovoriac: Pane, zmiluj sa nad mojím synom, lebo je posadnutý mesiacom a zle trpí; lebo často padá do ohňa a často do vody. A priniesol som ho tvojim učeníkom, a neboli schopní ho uzdraviť. Ale Ježiš odpovedajúc povedal: Ó generácia neveriaca a skazená, dokedy budem s vami? Dokedy vás budem znášať? Prineste mi ho sem. A Ježiš ho napomenul, a démon vyšiel z neho a chlapec bol uzdravený od tej hodiny. Potom sa učeníci priblížili k Ježišovi osobitne a povedali: Prečo sme my neboli schopní vyhnať ho? A Ježiš im povedal: kvôli vašej nevere. Veru, lebo hovorím vám, ak máte vieru ako zrno horčice, poviete tomuto vrchu: presuň sa odtiaľto tam, a presunie sa, a nič vám nebude nemožné. Tento druh však nevychádza, ak nie modlitbou a pôstom. Keď sa oni vracali do Galiley, povedal im Ježiš: Syn človeka má byť vydaný do rúk ľudí a zabijú ho, a tretí deň bude vzkriesený. A boli veľmi zarmútení. Keď prišli do Kafarnaum, pristúpili tí, čo vyberali didrachmy, k Petrovi a povedali: Váš učiteľ neplatí didrachmy? Hovorí, áno. A keď vošiel do domu, predišiel ho Ježiš hovoriac: Čo sa ti zdá, Šimon? Králi zeme od koho berú dane alebo daň? Od ich synov alebo od cudzích? Peter mu hovorí: Od cudzích. Ježiš mu povedal: Teda synovia sú slobodní. Aby sme ich ale neurazili, choď k moru, vrhni háčik a prvú rybu, ktorá sa chytí, vezmi, a keď otvoríš jej ústa, nájdeš statér, ten vezmi a daj im za mňa a za teba.

18

V tej hodine pristúpili učeníci k Ježišovi a hovorili: Kto je teda väčší v kráľovstve nebies? A Ježiš zavolal dieťa, postavil ho v strede nich a povedal: veru hovorím vám, ak sa neobrátite a nestanete sa ako deti, nevstúpite do kráľovstva nebies. Ktokoľvek teda poníži seba ako toto dieťa, ten je väčší v kráľovstve nebies. A kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma; ale kto by pohoršil jedného z týchto malých veriacich vo mňa, bolo by pre neho lepšie, aby mu bol zavesený oslí mlynskýkameň na krk a bol utopený v hlbinách mora. Beda svetu od pohoršení, lebo nutnosťou je, aby pohoršenia prišli, avšak beda tomu človeku, skrze ktorého pohoršenie prichádza. Ak ale tvoja ruka alebo tvoja noha spôsobuje tebe hriech, odtni ich a odhoď od seba, lepsie pre teba je vojsť do života chromý alebo zmrzačený, než mať dve ruky alebo dve nohy a byť vrhnutý do večného ohňa. A ak tvoje oko spôsobuje, že hreší, vytrhni ho a odhoď od seba, lebo je pre teba lepšie vojsť do života s jedným okom, než mať dve oči a byť hodený do ohnivej gehenny. Hľaďte, nepohŕdajte ani jedným z týchto malých, lebo vám hovorím, že ich anjeli v nebesiach ustavične hľadia na tvár môjho Otca, ktorý je v nebesiach. Lebo Syn človeka prišiel zachrániť stratené. Čo si myslíte? Ak má nejaký človek sto oviec a zablúdi jedna z nich, či nenechá deväťdesiatdeväť na horách, pôjde a hľadá tú blúdiacu? A ak sa mu podarí nájsť ho, amen hovorím vám, že sa z neho raduje viac než z tých deväťdesiatich deviatich, ktoré nezblúdili. Takto nie je vôľa vášho Otca, ktorý je v nebesiach, aby zahynul jeden z týchto malých. Ak ale zhrešil proti tebe tvoj brat, choď a pokarhaj ho medzi tebou a ním samým; ak ťa počúva, získal si tvojho brata; ak ale nepočúva, vezmi so sebou ešte jedného

alebo dvoch, aby na ústach dvoch svedkov alebo troch stálo každé slovo. Ak ale ich nepočúva, povedz zhromaždeniu, ak ale aj zhromaždenie nepočúva, nech je pre teba ako pohan a výberca daní. Ameň, hovorím vám: Čokoľvek zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čokoľvek rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi. Znova veru vám hovorím, že ak sa dvaja z vás dohodnú na zemi o akejkoľvek veci, o ktorú požiadajú, stane sa im to od môjho Otca, ktorý je v nebesiach. Lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som v ich strede. Potom pristúpiac k nemu Peter povedal: Pane, koľkokrát zhrešil proti mne môj brat a odpustím mu? Až sedemkrát? Ježiš mu hovorí: Nehovorím ti až sedemkrát, ale až sedemdesiatsedemkrát. Preto bolo nebeské kráľovstvo prirovnané kráľovi, ktorý chcel usporiadať účty so svojimi služobníkmi. Keď ale začal zúčtovávať, bol mu privedený jeden dlžník nespočetných talentov. Keďže nemal čím splatiť, pán prikázal predať jeho, jeho ženu, deti a všetko, čo mal, a splatiť dlh. Padnúc teda, otrok sa mu klaňal a hovoril: Pane, buď trpezlivý so mnou a všetko ti zaplatím. Pán toho otroka mal súcit, prepustil ho a odpustil mu pôžičku. Keď však ten otrok vyšiel von, našiel jedného zo svojich spoluotrokov, ktorý mu dlhoval sto denárov, a keď ho uchopil, dusil ho a hovoril: Vráť mi, ak mi niečo dlhuješ. Jeho spolunevoľník teda padol na jeho nohy a naliehavo ho prosil hovoriac: Buď trpezlivý so mnou a zaplatím ti. Ten ale nebol ochotný, ale odišiel a hodil ho do väzenia, kým nesplatí dlžnú sumu. Keď ale jeho spolusluhi videli, čo sa stalo, veľmi sa zarmútili, a keď prišli, jasne vysvetlili svojmu pánovi všetko, čo sa stalo. Potom ho zavolal jeho pán a

hovorí mu: Zlý otrok, celý ten dlh som ti odpustil, keďže si ma prosil. Nemal si sa aj ty zľutovať nad tvojím spolsluhom, ako som sa aj ja zľutoval nad tebou? A rozhneval sa jeho pán a odovzdal ho mučiteľom, kým nevráti všetko, čo mu dlhoval. Takto aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte každý svojmu bratovi z vašich sŕdc ich priestupky.

19

A stalo sa, keď Ježiš skončil tieto slová, odišiel z Galiley a prišiel do hraníc Judey za Jordánom. A nasledovali ho mnohé davy a uzdravil ich tam. A prišli k nemu farizeji, skúšali ho a hovorili mu: Je dovolené človeku prepustiť svoju ženu z akéhokoľvek dôvodu? A on odpovedajúc povedal im nečítali ste že ten ktorý urobil od začiatku urobil ich mužského a ženského a povedal kvôli tomuto opustí človek otca svojho a matku a pripojí sa k žene svojej a budú tí dvaja jedno telo Takže už nie sú dvaja, ale sú jedno telo. To, čo teda Boh spojil, človek nech nerozdeľuje. Hovoria mu: Prečo teda Mojžiš prikázal vydať list rozvodu a prepustiť ju? Hovorí im, že Mojžiš kvôli tvrdosti vášho srdca vám dovolil prepustiť vaše ženy, ale od počiatku to tak nebolo. Hovorím vám však, že kto prepustí svoju manželku nie pre smilstvo a ožení sa s inou, cudzoloží, a ten, kto sa oženil s prepustenou, cudzoloží. Hovoria mu jeho učeníci: Ak je to takto s príčinou človeka so ženou, nie je výhodné oženiť sa. A on im povedal: nie všetci prijímajú toto slovo, ale tí, ktorým bolo dané; lebo sú eunúchovia, ktorí sa takto narodili z brucha matky. A sú

eunúchovia, ktorí boli urobení eunúchmi ľuďmi, a sú eunúchovia, ktorí urobili seba samých eunúchmi kvôli kráľovstvu nebies. Ten, kto je schopný prijať, nech prijme. Potom boli k nemu privedené deti, aby na nich položil ruky a pomodlil sa, ale učeníci ich karhali. A Ježiš povedal: nechajte deti a nebráňte im prísť ku mne, lebo takých je kráľovstvo nebies. A položiac na nich ruky, odišiel odtiaľ. A hľa, jeden pristúpil a povedal mu: Dobrý učiteľ, čo dobré mám urobiť, aby som mal večný život? A on mu povedal: Prečo ma nazývaš dobrým? Nikto nie je dobrý, iba Boh. Ak ale chceš vojsť do života, zachovaj prikázania. Hovorí mu: Akých? A Ježiš povedal: nebudeš vraždiť, nebudeš cudzoložiť, nebudeš kradnúť, nebudeš krivo svedčiť, cti otca a matku, a budeš milovať svojho blížneho ako seba samého. Mladý muž mu hovorí: Všetky tieto veci som zachoval od svojej mladosti, čo mi ešte chýba? Ježiš mu povedal: Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj svoj majetok a daj chudobným, a budeš mať poklad v nebi, a poď a nasleduj ma. Keď to mladý muž počul, odišiel zarmútený, lebo mal veľký majetok. Ale Ježiš povedal svojim učeníkom: Amen, hovorím vám, že bohatý ťažko vojde do kráľovstva nebies. Znova vám ale hovorím, ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, než bohatému vojsť do kráľovstva Božieho. Keď to počuli jeho učeníci, boli veľmi ohromení a hovorili: Kto teda môže byť zachránený? Pozrúc sa však, Ježiš im povedal: U ľudí je toto nemožné, ale u Boha je všetko možné. Potom Peter odpovedal a povedal mu: Hľa, my sme opustili všetko a nasledovali sme ťa, čo teda bude s nami? Ale Ježiš im povedal: Amen, hovorím vám, že vy, ktorí ste ma nasledovali, v znovuzrodení, keď sadne Syn človeka na tróne svojej slávy,

sadnete aj vy na dvanásť trónov a budete súdiť dvanásť kmeňov Izraela. A každý, kto opustil domy alebo bratov, alebo sestry, alebo otca, alebo matku, alebo ženu, alebo deti, alebo polia kvôli môjmu menu, stonásobne dostane a večný život zdedí. Mnohí však budú prví poslední a poslední prví.

20

Lebo kráľovstvo nebeské je podobné človeku, pánovi domu, ktorý vyšiel skoro ráno najať robotníkov do svojej vinice. A súc dohodnutý s robotníkmi na denári za deň, poslal ich do svojej vinice. A vyšiel okolo tretej hodiny, videl iných stojacich na trhovisku nečinných, a tým povedal: Choďte aj vy do vinice, a čo bude spravodlivé, dám vám. Tí ale odišli. Znova vyšiel von okolo šiestej a deviatej hodiny a urobil podobne. O ale okolo jedenástej hodiny vyšiel a našiel iných stojacich nečinných, a hovorí im: Čo tu stojíte celý deň nečinní? Hovoria mu: Nikto nás nenajal. Hovorí im: Choďte aj vy do vinice, a čo bude spravodlivé, dostanete. Keď nastal večer, hovorí pán vinice svojmu správcovi: Zavolaj robotníkov a vydaj im mzdu, začnúc od posledných až po prvých. A keď prišli tí okolo jedenástej hodiny, vzali po denár. Keď prišli tí prví, mysleli si, že dostanú viac, ale aj oni dostali po denári. A vzavší reptali proti pánovi domu hovoriac, že títo poslední jednu hodinu pracovali, a rovnými nám si ich urobil, tým ktorí niesli bremeno dňa a páliacu horúčavu. Ten ale odpovedajúc povedal jednému z nich: Priateľu, nekrivdím ti, či si sa so mnou nedohodol na denári? Vezmi si tvoje a choď;

chcem ale tomuto poslednému dať ako aj tebe; alebo mi nie je dovolené urobiť, čo chcem, so svojím? Je tvoje oko zlé, pretože ja som dobrý? Takto budú poslední prví a prví poslední, lebo mnohí sú pozvaní, ale málo vyvolených. A idúc hore Ježiš do Jeruzalema vzal dvanástich učeníkov súkromne na ceste a povedal im: hľa, ideme hore do Jeruzalema, a syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom a odsúdia ho na smrť, a vydajú ho národom na posmievanie a bičovanie a ukrižovanie, a tretí deň vstane. Potom k nemu pristúpila matka synov Zebedea so svojimi synmi, klaňala sa a žiadala od neho niečo. On jej povedal: Čo chceš? Hovorí mu: Povedz, aby sadli títo dvaja moji synovia, jeden po tvojej pravej a jeden po tvojej ľavej v tvojom kráľovstve. Ježiš odpovedal a povedal: Neviete, čo žiadate. Ste schopní piť kalich, ktorý ja mám v úmysle piť, alebo krst, ktorým ja som krstený, prijať? Hovoria mu: Môžeme. A hovorí im: Ten kalich môj skutočne budete piť a tým krstom, ktorým som ja krstený, budete pokrstení, ale sedieť po mojej pravici a po mojej ľavici nie je moje dať, ale patrí tým, ktorým je to pripravené od môjho Otca. A keď to tých desať počulo, rozhorčili sa na tých dvoch bratov. Ten ale Ježiš, privolavší ich, povedal: Viete, že vládcovia národov panujú nad nimi a veľkí vykonávajú moc nad nimi. Nie tak to bude medzi vami, ale kto ak chce medzi vami stať sa veľkým, bude vaším sluhom, a kto ak chce medzi vami byť prvý, bude vaším otrokom; tak ako syn človeka neprišiel byť slúžený, ale slúžiť a dať svoju dušu ako výkupné namiesto mnohých. A keď odchádzali z Jericha, nasledoval ho veľký zástup. A hľa, dvaja slepí sedeli pri ceste, a keď počuli, že Ježiš prechádza okolo, kričali a hovorili: Zmiluj sa nad nami, Pane,

syn Dávidov. Ten ale dav ich karhal, aby mlčali, oni však ešte viac kričali a hovorili: Zmiluj sa nad nami, Pane, syn Dávida. A Ježiš sa zastavil, zavolal ich a povedal: Čo chcete, aby som vám urobil? Hovoria mu: Pane, aby sa otvorili naše oči. Ježiš však mal súcit, dotkol sa ich očí a hneď ich oči opäť videli a nasledovali ho.

21

A keď sa priblížili k Jeruzalemu a prišli do Betfage k Olivovej hore, potom Ježiš poslal dvoch učeníkov hovoriac im: choďte do dediny oproti vám, a hneď nájdete oslicu viazanú a žriebä s ňou; uvoľnite ich a priveďte mi. A ak vám niekto niečo povie, poviete, že ich Pán potrebuje, a ihneď ich pošle späť. Toto ale celé sa stalo, aby sa naplnilo to, čo bolo povedané skrze proroka, ktorý hovoril: Povedzte dcére Sion, hľa, tvoj kráľ prichádza k tebe mierny a sediaci na oslici a na žriebäti, synovi ťažného zvieraťa. Učeníci odišli a urobili tak, ako im prikázal Ježiš, priviedli oslicu a žriebä, položili na ne svoje rúcha a on sa posadil na ne. Ale najväčší zástup rozostlal svoje rúcha na cestu, iní zase rezali vetvy zo stromov a rozprestierali ich na cestu. Zástupy, ktoré išli vpredu a ktoré nasledovali, kričali a hovorili: Hosanna synovi Dávida, požehnaný ten, ktorý prichádza v mene Pána, hosanna na výsostiach. A keď vstúpil do Jeruzalema, celé mesto bolo otrasené a hovorilo: Kto je tento? Zástupy ale hovorili: Toto je Ježiš, prorok z Nazaretu Galilejského. A vošiel Ježiš do chrámu Boha a vyhnal všetkých predávajúcich a kupujúcich v chráme a stoly meničov peňazí prevrhol a sedadlá predávajúcich holuby,

a hovorí im: je napísané, môj dom bude nazvaný domom modlitby; vy ste ho ale urobili jaskyňou zbojníkov. A prišli k nemu chromí a slepí v chráme a uzdravil ich. Vidiac ale veľkňazi a zákonníci divy, ktoré urobil, a deti volajúce v chráme a hovoriace: Hosanna synovi Dávida, rozhnevali sa a povedali mu: Počuješ, čo títo hovoria? A Ježiš im hovorí: Áno. Nikdy ste nečítali, že z úst nemluvniat a dojčiat si pripravil chválu? A zanechajúc ich, vyšiel von z mesta do Betánie a nocoval tam. Ráno ale keď sa vracal do mesta, bol hladný, a keď videl jeden figovník na ceste, prišiel k nemu, a nič nenašiel v ňom okrem listov, a hovorí mu: Nech už z teba ovocie nevzíde naveky. A figovník okamžite uschnul. A keď to videli učeníci, žasli a hovorili: Ako sa figovník okamžite usušil? Odpovedajúc ale Ježiš im povedal: amen hovorím vám, ak máte vieru a nepochybujete, nie iba to s figovníkom urobíte, ale aj keby tomuto vrchu poviete, buď zdvihnutý a buď hodený do mora, stane sa; a všetko, o čo budete prosiť v modlitbe veriaci, dostanete. A keď prišiel do chrámu, prišli k nemu, keď učil, hlavní kňazi a starší ľudu a hovorili: V akej autorite robíš tieto veci a kto ti dal túto autoritu? Ježiš im odpovedal: Opýtam sa vás aj ja na jednu vec, a ak mi poviete, aj ja vám poviem, v akej autorite tieto veci robím. Krst Jána odkiaľ bol, z neba alebo od ľudí? Ale oni uvažovali medzi sebou a hovorili: ak povieme, z neba, povie nám, prečo ste mu teda neuverili; ak ale povieme, od ľudí, bojíme sa davu; lebo všetci majú Jána za proroka. A odpovedali Ježišovi: Nevieme. Povedal im aj on sám: ani ja vám nepoviem, akou autoritou robím tieto veci. Čo ale vám sa zdá? Nejaký človek mal dve deti, a pristúpil k prvému a povedal: dieťa, choď dnes

pracovať na mojej vinici. Ten ale odpovedal: Nechcem. Neskôr však zľutoval a odišiel. A pristúpil k tomu druhému a povedal podobne. A on odpovedal a povedal: Ja, pane, a neodišiel. Kto z tých dvoch urobil vôľu otca? Hovoria mu: Ten prvý. Hovorí im Ježiš: Amen, hovorím vám, že výbercovia daní a prostitútky idú pred vami do kráľovstva Božieho. Prišiel k vám Ján v ceste spravodlivosti a neuverili ste mu, ale výbercovia daní a prostitútky mu uverili. Vy však, vidiac to, ste ani neskôr nečinili pokánie, aby ste mu uverili. Počujte iné podobenstvo. Bol nejaký človek gazda domu, ktorý zasadil vinicu a okolo nej položil plot a vykopal v nej lis a postavil vežu, a prenajal ju roľníkom a odcestoval. Keď sa však priblížil čas ovocia, poslal svojich otrokov k roľníkom, aby vzali jeho ovocie. A roľníci vzali jeho otrokov a jedného zbili, iného zabili a ďalšieho kameňovali. Znovu poslal iných otrokov, viac ako prvých, a urobili im podobne. Neskôr však k nim poslal svojho syna a povedal: Budú rešpektovať môjho syna. Tí roľníci ale, keď videli syna, povedali si medzi sebou: Tento je dedič, poďte, zabime ho a zmocnime sa jeho dedičstva. A keď ho vzali, vyhodili ho von z vinice a zabili. Keď teda príde pán vinohrada, čo urobí tým roľníkom? Hovoria mu: Zlých zle zahubí a vinicu prenajme iným roľníkom, ktorí mu budú odovzdávať ovocie v ich časoch. Hovorí im Ježiš: Nikdy ste nečítali v Písmach: Kameň, ktorý stavitelia zamietli, ten sa stal hlavou uhla. Od Pána sa to stalo a je to zázračné v našich očiach? Kvôli tomuto hovorím vám, že bude vzaté od vás kráľovstvo Božie a bude dané národu robiacemu jeho ovocie; a ten, kto padne na tento kameň, bude rozbité; na koho ale padne, rozdrví ho. A keď počuli veľkňazi a farizeji jeho podobenstvá, poznali, že

hovorí o nich, a keď sa ho snažili chytiť, báli sa davov, pretože ho mali za proroka.

22

A Ježiš odpovedajúc znova povedal im v podobenstvách hovoriac: kráľovstvo nebies bolo pripodobnené človeku kráľovi, ktorý urobil svadbu svojmu synovi. A poslal svojich otrokov zavolať pozvaných na svadbu, a nechceli prísť. Znova poslal iných otrokov a povedal: Povedzte pozvaným: Hľa, pripravil som svoju hostinu, moji býci a vykŕmený dobytok sú zabité, všetko je pripravené, poďte na svadbu. Ale tí, ktorí to zanedbali, odišli preč, jeden na svoje vlastné pole, druhý na svoj obchod; a tí ostatní chytili jeho otrokov, zneužili ich a zabili. Keď to počul, ten kráľ sa nahneval, a poslal svoje armády, zničil tých vrahov a spálil ich mesto. Potom hovorí svojim otrokom: Svadba je síce pripravená, ale pozvaní neboli hodní; choďte teda na križovatky ciest, a koľkých nájdete, pozvite na svadbu. A vyšedši tí otroci na cesty, zhromaždili všetkých, koľkých našli, zlých aj dobrých, a svadba bola naplnená stolovníkmi. Keď ale vstúpil kráľ, aby videl ležiacich, videl tam človeka neoblečeného do svadobného odevu, a hovorí jemu: priateľu, ako si vstúpil sem nemajúc svadobný odev? Ale bol umlčaný. Potom povedal kráľ sluhom: Zviažte mu nohy a ruky, zdvihnite ho a vyhoďte do vonkajšej tmy, tam bude plač a škrípanie zubami. Lebo mnohí sú pozvaní, ale málo vyvolených. Potom Farizeji odišli a radili sa, ako by ho nachytali v reči. A posielajú k nemu ich učeníkov s Herodiánmi

hovoriac: učiteľ, vieme že pravdivý si a cestu Boha v pravde učíš, a nezáleží ti na nikom, lebo nepozeráš do tváre ľudí, povedz teda nám, čo sa ti zdá? Je dovolené dať daň Cisárovi alebo nie? Vediac ale Ježiš ich zlobu, povedal: Čo ma skúšate, pokrytci? Ukážte mi mincu dane. Oni ale priniesli jemu denár. A hovorí im: Koho je tento obraz a nápis? Hovoria mu: Cézarov. Potom im hovorí: Vráťte teda to, čo je Cézarovo, Cézarovi a to, čo je Božie, Bohu. A keď to počuli, žasli, a opustili ho a odišli. V ten deň prišli k nemu saduceji, ktorí hovoria, že nie je vzkriesenie, a opýtali sa ho hovoriac: učiteľ, Mojžiš povedal, ak niekto zomrie nemajúc deti, brat jeho sa ožení s manželkou jeho a vzkriesi semeno bratovi jeho. Bolo medzi nami sedem bratov a prvý sa oženil, zomrel a nemajúc potomka zanechal svoju ženu svojmu bratovi, podobne aj druhý aj tretí, až po tých sedem. Neskôr, po všetkých, zomrela aj tá žena. V tom vzkriesení teda koho z tých siedmich bude tá žena? Všetci ju totiž mali. Ježiš im ale odpovedal: Mýlite sa, pretože nepoznáte Písma ani moc Božiu. Lebo pri vzkriesení sa ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako Boží poslovia v nebi. O vzkriesení mŕtvych ste nečítali to, čo vám bolo povedané Bohom, ktorý hovoril: Ja som Boh Abraháma a Boh Izáka a Boh Jakuba? Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých. A keď zástupy počuli, boli ohromené jeho učením. A farizeji, počujúc že umlčal saduceov, boli zhromaždení na to isté, a opýtal sa jeden z nich, zákonník, skúšajúc ho a hovoriac: Učiteľ, ktoré prikázanie je veľké v zákone? Ale Ježiš mu povedal: Budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom a celou svojou dušou a celou svojou mysľou. Toto je prvé a veľké prikázanie. Druhé ale je podobné tomuto: budeš milovať svojho blížneho ako seba

samého. V týchto dvoch prikázaniach visí celý zákon a proroci. Keď boli zhromaždení farizeji, opýtal sa ich Ježiš hovoriac: Čo sa vám zdá o Kristovi? Čí je syn? Hovoria mu: Dávida. Hovorí im: Ako teda Dávid v Duchu ho volá Pánom, keď hovorí, povedal Pán môjmu Pánovi, seď po mojej pravici, kým položím tvojich nepriateľov za podnožie tvojich nôh? Ak teda Dávid volá ho Pánom, ako je jeho synom? A nikto mu nebol schopný odpovedať ani slovo, ani sa nikto neodvážil od toho dňa opýtať sa ho viac.

23

Potom Ježiš hovoril k davom a k jeho učeníkom hovoriac: na Mojžišovej stolici sadli zákonníci a farizeji. Všetko teda, čo vám povedia zachovávať, zachovávajte a robte, ale podľa ich skutkov nerobte, lebo hovoria, a nerobia. Viažu totiž ťažké a ťažko znášateľné bremená a kladú ich na plecia ľudí, ale svojím prstom ich nechcú ani pohnúť. Ale všetky ich skutky robia preto, aby boli videní ľuďmi. Lebo rozširujú ich modlitebné remienky a zväčšujú strapce ich odevov, a milujú čestné miesto pri hostinách a prvé sedadlá v zhromaždeniach a pozdravy na trhových námestiach a byť volaní ľuďmi rabbi rabbi. Vy ale nebuďte volaní rabbi, lebo jeden je váš učiteľ, Kristus, a všetci vy ste bratia. A nevolajte nikoho vaším otcom na zemi, lebo jeden je váš Otec, ten v nebesiach. Ani nebuďte volaní učiteľmi, lebo jeden je váš učiteľ, Kristus. Ten ale väčší z vás bude vaším služobníkom. Ktokoľvek sa však vyvýši, bude ponížený, a ktokoľvek sa poníži, bude vyvýšený. Beda vám, pisári a farizeji

pokrytci, lebo požierate domy vdov a pod zámienkou sa dlho modlíte, preto dostanete prísnejší súd. Beda vám, pisári a farizeji pokrytci, lebo zatvárate kráľovstvo nebies pred ľuďmi: vy sami nevchádzate, ani tým, ktorí vchádzajú, nedovoľujete vojsť. Beda vám, pisári a farizeji pokrytci, že prechádzate more a suchú zem, aby ste získali jedného obrátenca, a keď sa ním stane, urobíte z neho syna pekla dvojnásobne horšieho ako ste vy. Beda vám, slepí vodcovia, ktorí hovoríte: Kto by prisahal v chráme, to nič nie je, ale kto by prisahal na zlate chrámu, je povinný. Blázni a slepí, kto je väčší, zlato alebo chrám, ktorý posvätuje to zlato? A kto by prisahal pri oltári, to nič nie je, ale kto by prisahal pri dare, ktorý je na ňom, je povinný. Blázni a slepí, čo je väčšie, dar alebo oltár, ktorý posvätuje ten dar? Ten, kto prisahal pri oltári, prisahá pri ňom a pri všetkom, čo je nad ním; a ten, kto prisahal pri chráme, prisahá pri ňom a pri tom, kto v ňom prebýva; a ten, kto prisahal pri nebi, prisahá pri tróne Boha a pri tom, kto sedí nad ním. Beda vám, pisári a farizeji pokrytci, lebo desiatkujete mätu a kôpor a rascu, a zanechali ste ťažšie veci zákona, súd a milosrdenstvo a vieru; tieto ste mali robiť a tie nezanechávať. Slepí vodcovia, tí precedzajúci komára, ale ťavu prehĺtajúci. Beda vám, zákonníci a farizeji pokrytci, lebo čistíte zvonku pohára a misy, ale zvnútra sú plné z lúpeže a neprávosti. Slepý farizej, vyčisti najprv vnútro pohára a misy, aby sa stal aj ich vonkajšok čistý. Beda vám, pisári a farizeji pokrytci, lebo ste podobní nabeleným hrobom, ktoré zvonku síce vyzerajú krásne, ale zvnútra sú plné mŕtvych kostí a všetkej nečistoty. Takto aj vy zvonku sa síce javíte ľuďom spravodliví, ale zvnútra ste plní pokrytectva a bezprávnosti. Beda vám,

zákonníci a farizeji pokrytci, pretože budujete hroby prorokov a zdobíte pamätníky spravodlivých, a hovoríte: keby sme boli v dňoch našich otcov, neboli by sme bývali ich spoločníkmi v krvi prorokov. Takže svedčíte sami proti sebe, že ste synovia tých, ktorí zavraždili prorokov. A vy naplňte mieru vašich otcov. Hady, potomstvo zmijí, ako utečiete od súdu pekla? Kvôli tomuto hľa ja posielam k vám prorokov a múdrych a učiteľov zákona, a z nich zabijete a ukrižujete, a z nich budete bičovať vo vašich zhromaždeniach a budete prenasledovať od mesta do mesta, aby prišla na vás každá spravodlivá krv vylievaná na zemi od krvi Ábela spravodlivého až po krv Zachariáša syna Barachiáša, ktorého ste zavraždili medzi chrámom a oltárom. Amen, hovorím vám, že toto všetko príde na túto generáciu. Jeruzalem, Jeruzalem, ty, ktorá zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo sú k tebe poslaní, koľkokrát som túžil zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje mláďatá pod krídla, a nechceli ste. Hľa, váš dom vám je ponechaný opustený. Hovorím vám, že ma neuvidíte od teraz, až kým nepovediete: Požehnaný ten, ktorý prichádza v mene Pána.

24

A keď vyšiel Ježiš z chrámu, prišli jeho učeníci, aby mu ukázali budovy chrámu. A Ježiš im povedal: Nevidíte všetky tieto veci? Ameň, hovorím vám, nebude tu ponechaný kameň na kameni, ktorý nebude zborený. Keď sedel na vrchu Olív, prišli k nemu učeníci osobitne a hovorili: Povedz nám, kedy budú tieto veci, a

aký je znak tvojho príchodu a dokončenia veku? A Ježiš im odpovedal a povedal: Dávajte pozor, aby vás niekto nezviedol. Lebo mnohí prídu v mojom mene a budú hovoriť: Ja som Kristus, a mnohých zvedú. Budete počuť o vojnách a správach o vojnách, hľaďte, nebojte sa, lebo je nutné, aby sa všetko stalo, ale ešte nie je koniec. Lebo povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu, a budú hlady a mory a zemetrasenia na rôznych miestach; ale všetky tieto veci sú začiatok pôrodných bolestí. Potom vás vydajú do súženia a zabijú vás, a budete nenávidení všetkými národmi pre moje meno. A potom mnohí upadnú, budú sa navzájom zrádzať a navzájom sa nenávidieť. A mnohí falošní proroci povstanú a zvedú mnohých, a pretože sa rozmnoží bezprávie, vychladne láska mnohých. Ten však, kto vytrvá do konca, bude spasený. A toto evanjelium kráľovstva bude zvestované v celom obývanom svete na svedectvo všetkým národom, a potom príde koniec. Keď teda uvidíte ohavnosť spustošenia, povedanú skrze proroka Daniela, stojaceho na svätom mieste, ten čítajúci nech rozumie, potom tí v Judei nech utekajú na hory, ten na streche nech nezostupuje vziať veci z jeho domu, a ten na poli nech sa nevracia späť vziať jeho šaty. Beda ale tým, ktoré majú v lone, a tým, ktoré dojčia v tých dňoch. Modlite sa ale, aby sa váš útek nestal v zime ani v sabat. Lebo potom bude veľké súženie, aké sa nestalo od začiatku sveta až doteraz, ani sa nestane. A ak by neboli skrátené tie dni, nebolo by zachránené žiadne telo, ale kvôli vyvoleným budú skrátené tie dni. Potom, ak vám niekto povie, hľa, tu je Kristus, alebo tu, neverte; lebo povstanú falošní kristovia a falošní proroci a dajú veľké znamenia a divy, tak že

zvedú, ak je to možné, aj tých vyvolených. Hľa, povedal som vám vopred. Ak teda vám povedia, hľa, v púšti je, nechoďte von, hľa, vo vnútorných miestnostiach, neverte; lebo tak ako blesk vychádza od východu a objavuje sa až po západ, tak bude aj príchod syna človeka; lebo kde je mŕtvola, tam sa zhromaždia orly. Ihneď ale po súžení tých dní bude slnko zatemnené a mesiac nedá svoje svetlo, a hviezdy padnú z neba, a sily nebies budú otrasené. A potom sa objaví znamenie Syna človeka na nebi a potom budú nariekať všetky kmene zeme a uvidia Syna človeka prichádzajúceho na oblakoch neba s mocou a veľkou slávou. A on pošle svojich poslov s trúbou mocného hlasu a oni zhromaždia jeho vyvolených zo štyroch vetrov, od krajov nebies až po ich kraje. Od figovníka sa naučte podobenstvo. Keď už jej konár sa stane mäkký a vypučia listy, viete, že leto je blízko; tak aj vy, keď uvidíte všetky tieto veci, viete, že je blízko pri dverách. Amen, hovorím vám, neprejde táto generácia, kým sa nestanú všetky tieto veci. Nebo a zem prejdú, ale moje slová neprejdú. O tom dni a hodine však nikto nevie, ani poslovia nebies, iba môj otec sám. Práve ako boli dni Noeho, tak bude aj príchod Syna človeka. Lebo tak ako boli v tých dňoch pred potopou, jedli a pili, ženili sa a vydávali, až do toho dňa, keď vošiel Noe do archy, a nevedeli, až prišla potopa a vzala všetkých, tak bude aj príchod Syna človeka. Potom dvaja budú na poli, jeden je vzatý a jeden je ponechaný; dve melajúce v mlyne, jedna je vzatá a jedna je ponechaná. Bdejte teda, lebo neviete, v akú hodinu váš Pán prichádza. To ale viete, že keby pán domu vedel, v ktorú stráž zlodej prichádza, bdel by a nedovolil by, aby bol jeho dom vlámaný. Kvôli tomu aj vy buďte pripravení, lebo v hodinu, o

ktorej nemyslíte, Syn človeka prichádza. Kto teda je ten verný a múdry otrok, ktorého jeho pán ustanovil nad jeho službou, aby im dával jedlo v pravý čas? Blahoslavený je ten otrok, ktorého jeho pán, keď príde, nájde konajúceho takto. Ameň, hovorím vám, že ho ustanoví nad všetkým jeho majetkom. Ak ale povie ten zlý otrok vo svojom srdci, môj pán meška prísť, a začne biť svojich spolusluhov a je a pije s opitými, príde pán toho otroka v deň, ktorý neočakáva, a v hodinu, ktorú nepozná, a rozreže ho na dvoje, a jeho časť položí medzi pokrytcov, tam bude plač a škrípanie zubov.

25

Potom bude kráľovstvo nebies pripodobnené desiatim pannám, ktoré vzali svoje lampy a vyšli v ústrety ženíchovi. Päť z nich bolo múdrych a päť hlúpych. Ktoré hlúpe, vzavši svoje fakle, nevzali so sebou olej; ale múdre vzali olej v nádobách svojich s fakľami svojimi. Keď sa však ženích meškal, všetky zadriemali a spali. Uprostred noci sa však ozval výkrik: Hľa, ženích prichádza, vyjdite mu v ústrety! Potom vstali všetky tie panny a pripravili svoje lampy. Tie hlúpe ale povedali tým múdrym: Dajte nám z vášho oleja, lebo naše pochodne hasnú. Ale múdre odpovedali: Aby to nestačilo nám aj vám, choďte radšej k predávajúcim a kúpte si samy. Keď ale odchádzali kúpiť, prišiel ženích a tie pripravené vošli s ním na svadbu, a dvere boli zatvorené. Neskôr však prichádzajú aj tie ostatné panny a hovoria: Pane, pane, otvor nám. Ten však odpovedal a povedal:

Ameň, hovorím vám, nepoznám vás. Bdejte teda, lebo neviete deň ani hodinu, v ktorej Syn človeka prichádza. Lebo tak ako človek odchádzajúci preč z domu zavolal svojich vlastných otrokov a odovzdal im svoj majetok, a jednému dal päť talentov, inému dva, inému jeden, každému podľa jeho vlastnej schopnosti, a odišiel preč ihneď. Odíduc ale ten, ktorý vzal päť talentov, pracoval s nimi a urobil ďalších päť talentov. Podobne aj ten, čo mal tie dva, získal ďalšie dva. Ten ale, ktorý vzal jeden, odišiel, vykopal v zemi a skryl striebro svojho pána. Po dlhom čase prichádza pán tých otrokov a zúčtováva s nimi. A priblížiac sa ten, ktorý vzal päť talentov, priniesol ďalších päť talentov a hovoril: Pane, päť talentov si mi zveril, hľa, ďalších päť talentov som získal na nich. Povedal mu jeho pán: Dobre, dobrý a verný sluha, nad málom si bol verný, nad mnohým ťa ustanovím, vojdi do radosti svojho pána. Priblížil sa aj ten, ktorý vzal tie dva talenty, a povedal: Pane, dva talenty si mi zveril, hľa, ďalšie dva talenty som k nim získal. Povedal mu jeho pán: Dobre, dobrý a verný sluha, nad málom si bol verný, nad mnohým ťa ustanovím, vojdi do radosti svojho pána. Pristúpil ale aj ten, ktorý prijal jeden talent, a povedal: Pane, poznal som ťa, že si tvrdý človek, žnúci kde si nesial a zhromažďujúci odkiaľ si nerozptýlil, a bojac sa, odišiel som a skryl som tvoj talent v zemi. Hľa, máš svoje. Odpovedajúc ale jeho pán mu povedal: zlý otrok a lenivý, vedel si že žnem kde som nesial a zhromažďujem odkiaľ som nerozptýlil, bolo teda potrebné aby si ty hodil moje striebro bankárom, a prišiel by som ja a dostal by som moje s úrokom. Vezmite mu teda ten talent a dajte ho tomu, ktorý má desať talentov. Lebo tomu, kto má všetko, bude dané a bude mať

hojnosť, ale tomu, kto nemá, bude vzaté aj to, čo má. A neužitočného otroka vyhoďte do vonkajšej tmy, tam bude plač a škrípanie zubov. Keď ale príde syn človeka v jeho sláve a všetci svätí poslovia s ním, potom si sadne na trón jeho slávy, a budú zhromaždené pred ním všetky národy, a oddelí ich od seba navzájom, ako pastier oddeľuje ovce od kozliat, a postaví ovce po jeho pravici, ale kozliatka po ľavici. Potom povie kráľ tým po jeho pravici: Poďte, požehnaní môjho Otca, zdedite kráľovstvo pripravené pre vás od založenia sveta. Lebo som bol hladný, a dali ste mi jesť, bol som smädný, a dali ste mi piť, bol som cudzinec, a prijali ste ma, nahý, a obliekli ste ma, bol som chorý, a navštívili ste ma, bol som vo väzení, a prišli ste ku mne. Potom mu odpovedia spravodliví a povedia: Pane, kedy sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť? Kedy sme ťa ale videli ako cudzinca a prijali sme ťa, alebo nahého a obliekli sme ťa? Kedy sme ťa ale videli chorého alebo vo väzení a prišli sme k tebe? A kráľ im odpovie a povie: Amen, hovorím vám, nakoľko ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. Potom povie aj tým po ľavej strane: Choďte odo mňa, prekliatí, do večného ohňa, pripraveného diablovi a jeho poslom. Lebo som bol hladný, a nedali ste mi jesť, bol som smädný, a nedali ste mi piť, bol som cudzinec, a neprijali ste ma, nahý, a neobliekli ste ma, slabý a vo väzení, a nenavštívili ste ma. Potom mu odpovedia aj oni a povedia: Pane, kedy sme ťa videli hladujúceho alebo smädného alebo ako cudzinca alebo nahého alebo slabého alebo vo väzení, a neslúžili sme ti? Potom im odpovie: Amen, hovorím vám, nakoľko ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste

to neurobili. A títo odídu do večného trestu, ale spravodliví do večného života.

26

A stalo sa, keď Ježiš dokončil všetky tieto slová, povedal svojim učeníkom: Viete, že po dvoch dňoch je Veľká noc a Syn človeka bude zradený, aby bol ukrižovaný. Potom boli zhromaždení veľkňazi a zákonníci a starší ľudu do dvora veľkňaza nazývaného Kaifáš, a radili sa, aby Ježiša lstou chytili a zabili. Hovorili však: Nie počas sviatku, aby nevznikol rozruch medzi ľudom. Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona malomocného, pristúpila k nemu žena majúca alabastrovú nádobu veľmi drahej masti a vylievala ju na jeho hlavu, keď ležal. Keď to však videli jeho učeníci, rozhorčili sa a hovorili: Načo táto strata? Tento mast mohol byť predaný za veľa a daný chudobným. Vediac to ale Ježiš im povedal: Prečo spôsobujete starosti tej žene? Veď urobila dobrú prácu pre mňa. Chudobných lebo máte vždy so sebou, mňa však nemáte vždy. Keď táto vylievala tento olej na moje telo, urobila to k môjmu pochovaniu. Amen, hovorím vám, kdekoľvek bude zvestované toto evanjelium v celom svete, bude povedané aj to, čo urobila táto, na jej pamiatku. Potom išiel jeden z dvanástich, ktorý sa volal Judáš Iškariotský, k veľkňazom a povedal: Čo mi chcete dať, a ja vám ho vydám? A oni mu stanovili tridsať strieborniakov. A od tej chvíle hľadal príležitosť, aby ho zradil. Ale v prvý deň nekvasených chlebov prišli učeníci k Ježišovi a hovorili mu: Kde

chceš, aby sme ti pripravili jesť Paschu? On však povedal: Choďte do mesta k tomu istému a povedzte mu: Učiteľ hovorí: Môj čas je blízko, u teba budem sláviť Paschu so svojimi učeníkmi. A učeníci urobili, ako im prikázal Ježiš, a pripravili Paschu. Keď nastal večer, ležal s dvanástimi. A keď jedli, povedal: Amen, hovorím vám, že jeden z vás ma zradí. A veľmi zarmútení, začal každý z nich hovoriť jemu: Či nie som to ja, Pane? Ten ale odpovedajúc povedal: Ten, kto ponára so mnou ruku v miske, tento ma zradí. Syn človeka skutočne ide, ako je napísané o ňom, ale beda tomu človeku, skrze ktorého je Syn človeka zradený. Dobré by bolo pre neho, keby sa ten človek nebol narodil. Ale Judáš, ten ktorý ho odovzdával, odpovedal a povedal: Azda nie ja som, rabbi? Hovorí mu: Ty si to povedal. Keď oni jedli, Ježiš vzal chlieb a poďakoval, lámal a dával učeníkom a povedal: vezmite, jedzte, toto je moje telo, a vzal kalich a poďakoval, dal im hovoriac: pite z neho všetci, toto totiž je moja krv novej zmluvy, ktorá sa za mnohých vylievala na odpustenie hriechov. Hovorím vám však, že nebudem piť odteraz z tohto plodu vinice až do toho dňa, keď ho budem piť s vami nový v kráľovstve môjho Otca. A keď zaspievali chválospev, vyšli na Olivovú horu. Potom im hovorí Ježiš: Všetci vy budete pohoršení vo mne v túto noc, lebo je napísané: Udierím pastiera a ovce stáda budú rozptýlené, ale po mojom vzkriesení pôjdem pred vami do Galiley. Peter mu odpovedal: Ak všetci budú pohoršení v tebe, ja ale nikdy nebudem pohoršený. Povedal mu Ježiš: Amen, hovorím ti, že v túto noc, prv než kohút zakikiríka, trikrát ma zaprieš. Hovorí mu Peter: aj keby som mal s tebou zomrieť, rozhodne ťa nezapriem. Podobne povedali aj všetci učeníci.

Potom prichádza Ježiš s nimi na miesto nazývané Getsemane a hovorí učeníkom: Sadnite si tu, kým odídem a pomodlím sa tam. A keď si vzal Petra a dvoch synov Zebedea, začal byť zarmútený a skleslý. Potom im hovorí Ježiš: Veľmi smutná je moja duša až na smrť, zostaňte tu a bdejte so mnou. A pokročiac trochu, padol na svoju tvár, modliac sa a hovoriac: Otče môj, ak je to možné, nech odo mňa prejde tento kalich, avšak nie ako ja chcem, ale ako ty. A prichádza k učeníkom a nachádza ich spiace, a hovorí Petrovi: takto ste neboli schopní jednu hodinu bdieť so mnou? Bdejte a modlite sa, aby ste nevošli do pokušenia; duch je síce ochotný, ale telo je slabé. Znova po druhý raz odišiel a modlil sa hovoriac: Otče môj, ak tento kalich nemôže prejsť odo mňa, ak ho nevypijem, nech sa stane tvoja vôľa. A keď prišiel, nachádza ich znova spiace, lebo ich oči boli zaťažené. A nechal ich, odišiel a znova sa modlil po tretí raz tými istými slovami. Potom prichádza k svojim učeníkom a hovorí im: Ešte stále spíte a odpočívate? Hľa, priblížila sa hodina a Syn človeka je zradený do rúk hriešnikov. Vstaňte, poďme, hľa, priblížil sa ten, ktorý ma vydáva. A kým ešte hovoril, hľa, prišiel Júda, jeden z dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a palicami od veľkňazov a starších ľudu. Ten, ktorý ho vydával, dal im znak a povedal: Ktorého pobozkám, on to je, uchopte ho. A ihneď sa priblížil k Ježišovi a povedal: Buď pozdravený, rabbi a bozkával ho. A Ježiš mu povedal: Priateľu, prečo si tu. Potom pristúpili, položili ruky na Ježiša a zmocnili sa ho. A hľa, jeden z tých, čo boli s Ježišom, natiahol ruku, vytiahol svoj meč a udrel otroka veľkňaza a odťal mu ucho. Potom mu hovorí Ježiš: Obráť svoj meč na jeho miesto, lebo všetci, ktorí vzali meč, mečom zomrú. Alebo si myslíš, že

nemôžem práve teraz privolať môjho otca, a poskytne mi viac ako dvanásť légiónov poslov? Ako sa teda naplnia písma, že to tak musí byť? V tej hodine povedal Ježiš zástupom: Ako na lúpežníka ste vyšli s mečmi a drevenými palicami, aby ste ma chytili. Každý deň som sedel medzi vami a učil v chráme, a nechytili ste ma. Toto ale celé sa stalo, aby boli naplnené písma prorokov. Potom všetci učeníci ho opustili a utiekli. Tí, ktorí sa zmocnili Ježiša, ho odviedli ku veľkňazovi Kaifášovi, kde boli zhromaždení zákonníci a starší. Peter ho ale nasledoval zďaleka až do dvora veľkňaza, a keď vstúpil dnu, sedel so sluhami, aby videl koniec. Veľkňazi a starší a celá rada ale hľadali falošné svedectvo proti Ježišovi, aby ho usmrtili, a nenašli; a hoci pristúpilo mnoho falošných svedkov, nenašli. Neskôr ale pristúpili dvaja falošní svedkovia a povedali: Tento povedal, som schopný zničiť chrám Boha a za tri dni ho znovu postaviť. A veľkňaz povstal a povedal mu: Nič neodpovedáš? Čo títo svedčia proti tebe? Ježiš však mlčal. A veľkňaz odpovedal a povedal mu: Zaprisahám ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si ty Kristus, syn Boha. Hovorí mu Ježiš: Ty si to povedal, ale hovorím vám, odteraz uvidíte Syna človeka sediaceho po pravici moci a prichádzajúceho na oblakoch neba. Vtedy veľkňaz roztrhal svoje rúcha a povedal: Rúhal sa! Načo ešte potrebujeme svedkov? Hľa, teraz ste počuli jeho rúhanie. Čo sa vám zdá? Oni ale odpovedajúc povedali: Vinný smrti je. Potom pľuli do jeho tváre a bili ho päsťami, a iní ho bili hovoriac: prorokuj nám, Kriste, kto je ten, ktorý ťa udrel? Ten ale Peter sedel vonku na dvore, a priblížila sa k nemu jedna slúžka hovoriac: A ty si bol s Ježišom Galilejským. Ten ale zaprel pred nimi všetkými a povedal:

Neviem, čo hovoríš. Keď vyšiel von k bráne, uvidela ho iná a hovorí im tam: aj tento bol s Ježišom Nazaretským. A opäť zaprel s prísahou, že nepozná toho človeka. Po krátkom čase sa však priblížili tí, čo tam stáli, a povedali Petrovi: Skutočne aj ty si z nich, veď tvoja reč ťa prezrádza. Potom začal preklínať a prisahať, že nepozná toho človeka. A ihneď kohút zakikiríkal. A Peter si spomenul na slovo Ježiša, ktorý mu povedal, že pred zakikiríkaním kohúta ho trikrát zaprie, a vyjdúc von horko plakal.

27

Keď ale nastalo ráno, všetci veľkňazi a starší ľudu sa poradili proti Ježišovi, aby ho usmrtili, a zviazali ho, odviedli a odovzdali ho Ponciovi Pilátovi, vladárovi. Potom, keď Judáš, ktorý ho odovzdával, videl, že bol odsúdený, ľutujúc vrátil tých tridsať strieborných veľkňazom a starším a povedal: Zhrešil som, keď som odovzdal nevinnú krv. Ale oni povedali: Čo nám do toho? Ty uvidíš. A hodiac striebro do chrámu, odtiahol sa a odíduc sa obesil. Veľkňazi však vzali striebro a povedali: Nie je dovolené hodiť ho do pokladnice, keďže je to cena krvi. A keď sa poradili, kúpili z nich pole hrnčiara na pochovávanie cudzincov; preto sa to pole nazývalo pole krvi až dodnes. Vtedy sa naplnilo to, čo bolo povedané skrze proroka Jeremiáša, ktorý hovoril: a vzali tých tridsať strieborných, cenu toho, ktorý bol ocenený, ktorého ocenili synovia Izraela, a dali ich na pole hrnčiara, ako mi prikázal Pán. A Ježiš stál pred vodcom a vodca sa ho opýtal

hovoriac: Ty si kráľ Židov? A Ježiš mu povedal: Ty hovoríš. A keď bol obvinený hlavnými kňazmi a staršími, nič neodpovedal. Potom mu hovorí Pilát: Nepočuješ, koľko vecí proti tebe svedčia? A neodpovedal mu ani jedno slovo, takže vodca sa veľmi divil. Počas sviatku bol vodca zvyknutý uvoľňovať davu jedného väzňa, ktorého chceli. Mali ale vtedy významného väzňa nazývaného Barabáš. Keď boli teda zhromaždení, povedal im Pilát: Koho chcete, aby som vám prepustil? Barabáša alebo Ježiša, toho nazývaného Kristus? Vedel totiž, že ho vydali zo závisti. Keď sedel na súdnej stolici, poslala k nemu jeho žena so slovami: Nič nemaj s tým spravodlivým, lebo som dnes veľa vytrpela vo sne kvôli nemu. Veľkňazi a starší však presviedčali zástupy, aby žiadali Barabáša, ale Ježiša aby zničili. Odpovedajúc ale vodca im povedal: ktorého chcete z tých dvoch vám prepustím? Oni ale povedali: Barabáša. Pilát im hovorí: Čo teda urobím s Ježišom, ktorý sa nazýva Kristus? Všetci mu hovoria: Nech je ukrižovaný! A vodca povedal: Veď čo zlé urobil? Oni ale nadmieru kričali a hovorili: nech je ukrižovaný. Keď ale Pilát videl, že nič neprospeje, ale skôr vzniká povyk, vzal vodu a umyl si ruky pred davom hovoriac: Nevinný som od krvi tohto spravodlivého, vy to uvidíte. A odpovedajúc, všetok ľud povedal: Jeho krv na nás a na naše deti! Potom im prepustil Barabáša, ale Ježiša dal zbičovať a vydal, aby bol ukrižovaný. Potom vojaci veliteľa vzali Ježiša do prétória, zhromaždili na neho celú kohortu, a vyzliekli ho, obliekli mu šarlátový plášť, a uplietli korunu z tŕnia, položili na jeho hlavu a trstinu na jeho pravú ruku, a kľakli pred ním, posmievali sa mu hovoriac: Buď pozdravený, kráľ Židov, a napľuli naň, vzali trstinu a bili ho do

hlavy. A keď sa mu vysmiali, vyzliekli z neho plášť a obliekli ho do jeho rúch, a odviedli ho ukrižovať. Vychádzajúc von, našli človeka z Cyrény menom Šimon, tohto prinútili, aby vzal jeho kríž. A prišli na miesto nazývané Golgota, čo je nazývané miesto lebky, dali mu piť ocot zmiešaný so žlčou, a keď okúsil, nechcel piť. A ukrižovavši ho, rozdelili si jeho šaty, keď hodili los, a sediac strážili ho tam. A umiestnili nad jeho hlavu nápis s obvinením proti nemu: Toto je Ježiš, kráľ Židov. Potom boli s ním ukrižovaní dvaja lúpežníci, jeden sprava a jeden zľava. Tí, ktorí prechádzali okolo, sa mu rúhali, kývajúc hlavami a hovoriac: Ty, ktorý ničíš chrám a v troch dňoch ho staviaš, zachráň seba samého; ak si syn Boží, zostúp z kríža. Podobne aj veľkňazi posmievajúci sa so zákonníkmi a staršími a farizejmi hovorili: iných zachránil, seba nie je schopný zachrániť; ak je kráľ Izraela, nech zostúpi teraz z kríža a uveríme v neho; dôveroval v Boha, nech ho teraz vyslobodí, ak ho chce; povedal lebo, že som syn Boha. To isté aj tí lúpežníci, ktorí boli s ním ukrižovaní, mu vyčítali. Od šiestej hodiny sa stala tma na celej zemi až do deviatej hodiny. Okolo deviatej hodiny vykríkol Ježiš veľkým hlasom: Eli, eli, lema sabachthani? Toto je, Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? Niektorí z tých, čo tam stáli, keď to počuli, hovorili, že tento volá Eliáša. A okamžite jeden z nich pribehol, vzal špongiu, naplnil ju octom, položil ju na trstinu a dával mu piť. Tí ostatní ale hovorili: Nechaj, uvidíme, či príde Eliáš zachrániť ho. Ale Ježiš znova zvolal veľkým hlasom a vypustil ducha. A hľa, opona chrámu sa roztrhla na dvoje od zhora až dolu, a zem sa triasla a skaly sa rozštiepili, a hroby sa otvorili a mnohé telá zosnulých svätých boli vzkriesené, a vyjdúc z hrobov

po jeho vzkriesení vošli do svätého mesta a zjavili sa mnohým. Ten stotník ale a tí, čo s ním strážili Ježiša, keď videli zemetrasenie a to, čo sa stalo, báli sa veľmi a hovorili: Skutočne, tento bol Boží syn. Boli tam aj mnohé ženy pozerajúce z ďaleka, ktoré nasledovali Ježiša z Galiley a slúžili mu; medzi ktorými bola Mária Magdaléna, a Mária matka Jakuba a Joseho, a matka synov Zebedea. Keď sa stal večer, prišiel bohatý človek z Arimatey, menom Jozef, ktorý aj sám bol učeníkom Ježiša; tento pristúpil k Pilátovi a požiadal o telo Ježiša. Potom Pilát prikázal, aby bolo telo vrátené. A vzavši telo, Jozef ho zabalil do čistého plátna a položil ho do svojho nového hrobu, ktorý vytesal v skale, a priváľajúc veľký kameň k dverám hrobu, odišiel. Bola tam Mária Magdaléna a tá druhá Mária, sediace oproti hrobu. A na ďalší deň, ktorý je po príprave, zhromaždili sa veľkňazi a farizeji k Pilátovi a hovorili: Pane, spomenuli sme si, že ten podvodník povedal, ešte keď žil: Po troch dňoch vstávam. Prikáž teda zabezpečiť ten hrob až do tretieho dňa, aby náhodou neprišli jeho učeníci v noci, neukradli ho a nepovedali ľudu: Bol vzkriesený z mŕtvych, a posledný blud bude horší ako prvý. Pilát im povedal: Máte stráž, choďte a zabezpečte to, ako viete. Tí ale odišli, zabezpečili hrob a zapečatili kameň so strážou.

28

Neskoro v sobotu, keď svitalo do prvého dňa v týždni, prišla Mária Magdaléna a tá druhá Mária pozrieť sa na hrob. A hľa, stalo sa veľké zemetrasenie, lebo anjel Pána zostúpil z neba,

pristúpil a odvalil kameň od dverí a sedel na ňom. Bol ale jeho vzhľad ako blesk a jeho rúcho biele ako sneh. Zo strachu z neho sa strážcovia triasli a stali sa ako mŕtvi. Odpovedajúc ale ten posol povedal tým ženám: Nebojte sa vy, lebo viem, že hľadáte Ježiša toho ukrižovaného. Nie je tu, lebo bol vzkriesený, tak ako povedal. Poďte vidieť to miesto, kde ležal Pán. A rýchlo odíďte a povedzte jeho učeníkom, že bol vzkriesený z mŕtvych, a hľa, ide pred vami do Galiley, tam ho uvidíte, hľa, povedal som vám. A odišli rýchlo z hrobu so strachom a veľkou radosťou a bežali ohlásiť to jeho učeníkom. Ako ale išli oznámiť to jeho učeníkom, a hľa, Ježiš ich stretol a povedal: Radujte sa. Ale tie, ktoré pristúpili, uchopili jeho nohy a klaňali sa mu. Potom im hovorí Ježiš: Nebojte sa, choďte a oznámte mojim bratom, aby odišli do Galiley, a tam ma uvidia. Keď išli, hľa, niektorí zo stráže prišli do mesta a oznámili veľkňazom všetko, čo sa stalo. A zhromaždení so staršími a vzavši radu, dali vojakom dostatočné striebro hovoriac: povedzte, že jeho učeníci prišli v noci a ukradli ho, keď sme spali. A ak sa toto dozvie vodca, my ho presvedčíme a vás zbavíme starostí. Oni ale, keď vzali tie strieborné mince, urobili tak, ako boli poučení. A toto slovo sa rozšírilo medzi Židmi až dodnes. Tých jedenásť učeníkov ale išlo do Galiley, na ten vrch, kde im Ježiš určil. A keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali. A Ježiš pristúpil a hovoril im: Bola mi daná všetka autorita v nebi a na zemi. Išli ste, urobte učeníkov zo všetkých národov, krstiac ich do mena Otca a Syna a Svätého Ducha, učiac ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal, a hľa, ja som s vami všetky dni až do dokončenia veku. Amen.

Evanjelium podľa Marka

1

Začiatok dobrej správy Ježiša Krista, Syna Božieho. Ako je napísané v prorokoch, hľa ja posielam môjho posla pred tvoju tvár, ktorý pripraví tvoju cestu pred tebou; hlas volajúceho na púšti, pripravte cestu Pána, robte priamymi jeho chodníky, stal sa Ján krstiaci na púšti a zvestujúci krst pokánia na odpustenie hriechov. A išla k nemu celá judejská krajina a jeruzalemčania, a všetci boli krstení v rieke Jordán od neho, vyznávajúc svoje hriechy. Ján bol oblečený do ťavích chlpov a mal kožený opasok okolo bedier a jedol kobylky a divý med. A on kázal a hovoril: Prichádza ten, ktorý je silnejší ako ja, po mne, ktorému nie som schopný zohnúť sa a rozviazať remienok jeho sandálov. Ja som vás skutočne pokrstil vodou, ale on vás pokrstí Duchom Svätým. A stalo sa v tých dňoch, že prišiel Ježiš z Nazaretu Galilejského a bol pokrstený Jánom v Jordáne. A hneď ako vystupoval z vody,

videl, ako sa nebesia roztrhli, a Ducha ako holubicu zostupujúceho na neho; a hlas sa ozval z nebies: Ty si môj milovaný syn, v tebe mám zaľúbenie. A hneď ho Duch vyháňa na púšť a bol tam na púšti štyridsať dní pokúšaný satanom a bol s divými zvermi a poslovia mu slúžili. Po tom, čo bol odovzdaný Ján, prišiel Ježiš do Galiley hlásajúc dobrú správu kráľovstva Boha a hovoriac, že sa naplnil čas a priblížilo sa kráľovstvo Boha; čiňte pokánie a verte v dobrú správu. Kráčajúc ale popri mori Galiley videl Šimona a Ondreja, brata Šimona, hádžucich sieť v mori; boli totiž rybári; a povedal im Ježiš: poďte za mnou, a urobím z vás rybárov ľudí. A okamžite opustili svoje siete a nasledovali ho. A keď odtiaľ trochu pokročil, videl Jakuba, syna Zebedeja, a Jána, jeho brata, ako v lodi opravovali siete, a hneď ich zavolal. A zanechajúc ich otca Zebedeja v lodi s najatými služobníkmi, odišli za ním. A oni vošli do Kafarnaum, a hneď v sobotu vstúpil do zhromaždenia a učil. A boli ohromení nad jeho učením, lebo ich učil ako ten, kto má autoritu, a nie ako zákonníci. A bol v ich zhromaždení človek v nečistom duchu, a vykríkol hovoriac: ea, čo nám a tebe, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zničiť? Viem, kto si, Svätý Boží. A Ježiš ho napomenul a povedal: Buď ticho a vyjdi z neho. A nečistý duch ním zmietol a veľkým hlasom vykríkol a vyšiel z neho. A všetci boli ohromení, takže medzi sebou diskutovali a hovorili: Čo je toto? Čo je toto nové učenie, že s autoritou aj nečistým duchom prikazuje, a poslúchajú ho? A správa o ňom sa hneď rozšírila do celého okolia Galiley. A hneď po odchode zo zhromaždenia prišli do domu Šimona a Ondreja spolu s Jakubom a Jánom. A Šimonova testiná ležala a trpela horúčkou. A hneď mu hovoria o nej. A

priblížiac sa, pozdvihol ju a uchopil jej ruku, horúčka ju ihneď opustila a slúžila im. Keď nastal večer a slnko zapadlo, prinášali k nemu všetkých chorých a posadnutých démonmi. A celé mesto bolo zhromaždené pri dverách a uzdravil mnohých, ktorí trpeli rôznymi chorobami, a mnohých démonov vyhnal a nedovolil démonom hovoriť, lebo vedeli, že on je Kristus A skoro ráno, ešte za tmy, vstal, vyšiel a odišiel na púštne miesto, a tam sa modlil. A prenasledovali ho Šimon a tí s ním, a keď ho našli, povedali mu, že všetci ťa hľadajú. A hovorí im: Poďme do susedných mestečiek, aby som aj tam kázal, lebo na toto som vyšiel. A bol hlásajúci v ich zhromaždeniach po celej Galilei a vyháňal démonov. A prichádza k nemu malomocný, nalieha na neho a kľaká pred ním a hovorí mu: Ak chceš, môžeš ma očistiť. Ten ale Ježiš, majúc súcit, natiahol ruku, dotkol sa ho a hovorí mu: Chcem, buď očistený. A keď to povedal, hneď od něho odišlo malomocenstvo a bol očistený. A prísne ho varujúc, ihneď ho vyhnal a hovorí mu: Hľaď, nikomu nič nepovedz, ale choď, ukáž sa kňazovi a obetuj za svoje očistenie to, čo prikázal Mojžiš, na svedectvo im. Ten ale odíduc začal mnoho zvestovať a rozširovať to slovo, takže už viac nemohol otvorene do mesta vstúpiť, ale bol vonku na pustých miestach, a prichádzali k nemu odovšadiaľ.

2

A znova vošiel do Kafarnaum po niekoľkých dňoch a bolo počuť, že je v dome. A okamžite sa zhromaždilo mnoho ľudí, takže už

nebolo miesto ani pri dverách, a hovoril im slovo. A prichádzajú k nemu, nesúc ochrnutého, ktorý bol zdvíhaný štyrmi, a keďže sa nemohli priblížiť k nemu kvôli davu, odkryli strechu tam, kde bol, a keď prevŕtali, spustili lôžko, na ktorom ochrnutý ležal. Keď ale Ježiš videl ich vieru, hovorí paralytikovi: Dieťa, odpustené sú ti tvoje hriechy. Boli tam ale niektorí zo zákonníkov sediaci a uvažujúci vo svojich srdciach: Čo tento takto hovorí rúhania? Kto môže odpustiť hriechy, ak nie samotný Boh? A Ježiš ihneď poznal vo svojom duchu, že tak uvažujú v sebe, a povedal im: Prečo uvažujete o týchto veciach vo vašich srdciach? Čo je ľahšie, povedať paralytikovi: Odpustené sú tvoje hriechy, alebo povedať: Vstaň, vezmi svoju rohož a choď? Aby ste ale vedeli, že Syn človeka má autoritu odpúšťať hriechy na zemi, hovorí ochrnutému: Hovorím ti, vstaň a vezmi svoju podložku a choď do svojho domu. A on vstal okamžite, a vzal tú rohožku a vyšiel pred všetkými, takže všetci žasli a oslavovali Boha hovoriac, že nikdy sme takto nevideli. A vyšiel znova k moru a všetok ľud prichádzal k nemu a učil ich. A prechádzajúc videl Léviho, syna Alfeovho, sediaceho pri colnici, a hovorí mu: Nasleduj ma. A vstal a nasledoval ho. A stalo sa, keď ležal v jeho dome, že mnohí výbercovia daní a hriešnici stolovovali s Ježišom a jeho učeníkmi, lebo bolo ich mnoho a nasledovali ho. A zákonníci a farizeji, vidiac ho jesť s mýtnikmi a hriešnikmi, hovorili jeho učeníkom: Prečo je a pije s mýtnikmi a hriešnikmi? A keď to počul, Ježiš im hovorí: Silní nepotrebujú lekára, ale tí, ktorí sa majú zle. Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov do pokánia. A učeníci Jána a farizejov sa postili. A prichádzajú a hovoria mu: Prečo učeníci Jána a učeníci farizejov pôstia, ale

tvoji učeníci nepôstia? A povedal im Ježiš: Nie sú schopní synovia svadobnej komnaty, v ktorej je ženích s nimi, postiť sa? Pokiaľ majú ženícha so sebou, nemôžu sa postiť. Prídu ale dni, keď bude od nich vzatý ženích, a potom sa budú postiť v tých dňoch. Nikto neprišíva záplatu z nezrazenej látky na starý odev, lebo inak záplata odtrhne kus z neho, nové zo starého, a vznikne horšie roztrhnutie. A nikto nehádzá mladé víno do starých miechov, lebo inak mladé víno roztrhne miechy, víno sa vyleje a miechy zahynú, ale mladé víno sa musí vložiť do nových miechov. A stalo sa, že prechádzal v sobotu cez obilné polia, a jeho učeníci začali robiť cestu trhajúc klasy. A Farizeji mu hovorili: Pozri, čo robia v sobotu, čo nie je dovolené. A on im hovoril: Nikdy ste nečítali, čo urobil Dávid, keď mal potrebu a bol hladný on a tí, čo boli s ním? Ako vošiel do domu Božieho za veľkňaza Abiátara a jedol chleby predloženia, ktoré nie je dovolené jesť nikomu okrem kňazov, a dal ich aj tým, ktorí boli s ním? A hovoril im: sobota vznikla pre človeka, nie človek pre sobotu; takže Syn človeka je Pánom aj soboty.

3

A vošiel znova do zhromaždenia a bol tam človek, ktorý mal vyschlú ruku. A sledovali ho, či ho v sobotu uzdraví, aby ho obvinili. A hovorí tomu človeku, ktorý mal usychnutú ruku: Vstaň do stredu. A hovorí im: Je dovolené v sabaty robiť dobro alebo robiť zlo? Zachrániť dušu alebo zabiť? Oni ale mlčali. A pozrúc sa okolo nich s hnevom, súc hlboko zarmútený nad

zatvrdnutosťou ich srdca, hovorí tomu človeku: Vystri svoju ruku. A vystrel ju a jeho ruka bola obnovená zdravá ako tá druhá. A Farizeji vyšli a ihneď s Herodiánmi robili radu proti nemu, aby ho zničili. A Ježiš sa stiahol so svojimi učeníkmi k moru; a veľký zástup z Galiley ho nasledoval, a z Judey a z Jeruzalema a z Idumey a spoza Jordána, a tí okolo Týru a Sidónu, veľký zástup, počujúc koľko robil, prišli k nemu. A povedal svojim učeníkom, aby malá loď čakala pri ňom kvôli davu, aby ho netlačili; mnohých lebo uzdravil, takže na neho padali, aby sa ho dotkli toľkí, koľkí mali rany; a nečisté duchy, keď ho videli, padali pred neho a kričali hovoriac, že ty si syn Boží. A mnohých karhal, aby ho nezjavili. A ide hore na horu, a privoláva tých, ktorých chcel on sám, a odišli k nemu. A urobil dvanástich, aby boli s ním a aby ich posielal hlásať a mať autoritu liečiť choroby a vyháňať démonov, a dal meno Šimonovi Peter, a Jakuba syna Zebedea a Jána brata Jakuba, a dal im mená Boanerges, čo je synovia hromu, a Ondreja a Filipa a Bartolomeja a Matúša a Tomáša a Jakuba syna Alfea a Tadea a Šimona Kananejského a Júdu Iškariotského, ktorý ho aj vydal. A oni prichádzajú do domu a znova sa zhromažďuje dav, takže nie sú schopní ani chlieb jesť. A keď to počuli tí, čo boli pri ňom, vyšli, aby ho chytili, lebo hovorili, že je bez seba. A zákonníci, ktorí zostúpili z Jeruzalema, hovorili, že má Belzebula a že v moci vládcu démonov vyháňa démonov. A povolavši ich, hovoril im v podobenstvách: Ako môže satan vyháňať satana? A ak je kráľovstvo rozdelené samo proti sebe, to kráľovstvo nemôže obstáť, a ak je dom rozdelený sám proti sebe, ten dom nemôže obstáť. A ak satan povstal proti sebe a je rozdelený, nemôže

obstáť, ale má koniec. Nikto nie je schopný vypleniť majetok silného, keď vstúpi do jeho domu, ak najprv nezviaze toho silného, a potom vyplení jeho dom. Amen hovorím vám, že všetko bude odpustené synom ľudí, hriechy a rúhania, koľkokoľvek sa rúhajú; kto ale by sa rúhal proti Duchu Svätému, nemá odpustenie naveky, ale je vinný večného súdu; pretože hovorili, že má nečistého ducha. Prichádza teda jeho matka a jeho bratia, a stojac vonku, poslali k nemu, volajúc ho. A sedel okolo neho dav a povedali mu: Hľa, tvoja matka a tvoji bratia ťa vonku hľadajú. A odpovedal im hovoriac: Kto je moja matka alebo moji bratia? A rozhliadnuc sa dookola na tých okolo neho sediacich hovorí: Hľa moja matka a moji bratia; lebo kto by konal vôľu Boha, tento je môj brat a moja sestra a matka.

4

A znovu začal učiť pri mori, a zhromaždil sa k nemu veľký zástup, takže on vstúpil do lode a sedel na mori, a celý zástup bol pri mori na zemi. A učil ich v podobenstvách mnoho a hovoril im vo svojom učení: Počúvajte. Hľa, vyšiel rozsievač rozsievať. A stalo sa pri siatí, jedno padlo na cestu, a prišli vtáky a zožrali to; a iné padlo na skalnato, kde nemalo veľa zeme, a hneď vzišlo, pretože nemalo hĺbku zeme, keď ale slnko vzišlo, bolo spálené, a pretože nemalo koreň, uschlo; a iné padlo do tŕnia, a tŕnie vyšlo a udusilo to, a ovocie nedalo; a iné padlo do dobrej zeme a dávalo ovocie, ktoré rástlo a zveľaďovalo sa, a prinieslo tridsaťnásobne a šesťdesiatnásobne a stonásobne. A on

im hovoril: Ten, kto má uši na počúvanie, nech počúva. Keď však bol sám, opýtali sa ho tí, čo boli okolo neho spolu s dvanástimi, na podobenstvo. A hovoril im: vám je dané poznať tajomstvá kráľovstva Božieho; tým ale, čo sú vonku, v podobenstvách sa všetko deje, aby vidiac videli a nevideli, a počúvajúc počuli a nerozumeli, aby sa azda neobrátili a neboli im odpustené hriechy. A hovorí im: Neviete toto podobenstvo, a ako poznáte všetky podobenstvá? Ten, ktorý seje, seje slovo. Títo ale sú tí popri ceste, kde je siate slovo, a keď počujú, hneď prichádza satan a berie slovo zasiate v ich srdciach. A títo podobne sú tí, čo sú siatí na skalnaté miesta, ktorí keď počujú to slovo, hneď s radosťou ho prijímajú, a nemajú koreň v sebe, ale sú dočasní; potom, keď nastane súženie alebo prenasledovanie kvôli tomu slovu, hneď upadajú. A títo sú tí, ktorí sú zasievaní do tŕnia, tí, ktorí počúvajú slovo, a starosti tohto veku a klam bohatstva a túžby týkajúce sa zvyšných vecí vchádzajúce dusia slovo, a stáva sa neúrodným. A títo sú tí, ktorí boli zasiatí na dobrú zem, ktorí počúvajú slovo a prijímajú ho, a prinášajú ovocie tridsaťnásobné, šesťdesiatnásobné a stonásobné. A hovoril im: Azda neprichádza lampa, aby bola položená pod nádobu alebo pod posteľ? Nie aby bola položená na svietnik? Lebo nie je nič skryté, čo by nemalo byť zjavené, ani sa nič nestalo utajené, ale aby to vyšlo najavo. Ak niekto má uši na počúvanie, nech počúva. A hovoril im: Dávajte pozor, čo počúvate. V akej miere meriate, bude vám zmerané, a bude vám pridané, vám ktorí počúvate. Lebo kto má, tomu bude dané, a kto nemá, aj to, čo má, mu bude odňaté. A hovoril: takto je kráľovstvo Božie, ako keď človek hodí semeno na zem, a spí a vstáva v noci a cez deň,

a semeno klíči a rastie, ako on sám nevie. Sama od seba zem nesie ovocie, najprv trávu, potom klas, potom plné obilie v klase. Keď ale plod dozreje, ihneď posiela kosák, pretože nastal čas žatvy. A hovoril: Ako by sme mohli prirovnať kráľovstvo Božie? Alebo akým porovnaním ju porovnáme? Ako zrno horčice, ktoré keď je zasiate na zemi, je menšie ako všetky semená, ktoré sú na zemi; a keď je zasiate, vyrastá a stáva sa väčším ako všetka zelenina, a robí veľké konáre, takže vtáky neba môžu hniezdiť pod jeho tieňom. A takými mnohými podobenstvami im hovoril to slovo, ako boli schopní počuť, ale bez podobenstva im to slovo nehovoril· ale naSúkromí svojim učeníkom vysvetľoval všetko. A hovorí im v ten deň, keď nastal večer: Prejdime na druhú stranu. A zanechajúc dav, berú ho tak, ako bol v lodi, a iné lode boli s ním. A stala sa veľká víchrica vetra, vlny však bili do lode, takže sa už napĺňala. A on sám spal na zádi lode na vankúši, a zobudili ho a povedali mu: Učiteľ, nezáleží ti na tom, že hynieme? A keď bol zobudený, pokarhol vietor a povedal moru: Buď ticho, buď umlčaný. A vietor prestal a nastal veľký pokoj. A povedal im: Prečo ste tak zbabelí? Ako nemáte vieru? A báli sa veľkým strachom a hovorili jeden k druhému: Kto teda tento je, že aj vietor aj more mu poslúchajú?

5

A prišli na druhú stranu mora do krajiny Gergezenov. A keď vyšiel z lode, hneď ho stretol z hrobov človek v nečistom duchu, ktorý mal bývanie v hroboch, a ani reťazami ho nikto nemohol

zviazať, pretože on bol často putami a reťazami zviazaný, a reťaze boli ním roztrhané a putá boli rozdrvenné, a nikto nemal silu ho skrotiť, a po celú noc a deň bol v hroboch a v horách kričiac a sekajúc seba kameňmi. Vidiac ale Ježiša zďaleka, bežal a klaňal sa mu, a kričiac veľkým hlasom hovorí: Čo mne a tebe, Ježiš, syn Boha najvyššieho? Zaprisahávam ťa Bohom, nemuč ma. Hovoril mu totiž: Vyjdi, nečistý duch, z toho človeka. A pýtal sa ho: Ako sa voláš? A odpovedal: Légion je moje meno, lebo nás je mnoho. A naliehavo ho prosil, aby ich neposlal von z tej krajiny. Bolo tam veľké stádo svíň, ktoré sa páslo pri vrchu, a všetci démoni ho prosili a hovorili: Pošli nás do tých svíň, aby sme mohli vojsť do nich. A Ježiš im ihneď dovolil. A tie nečisté duchy, ktoré vyšli von, vošli do prasiat, a stádo sa rútilo dolu zo skaly do mora, a bolo ich asi dvetisíc, a topili sa v mori. A tí, čo pásli ošípané, utiekli a oznámili to v meste a na poliach, a ľudia vyšli vidieť, čo sa stalo. A prichádzajú k Ježišovi a pozorujú toho, ktorý bol posadnutý démonom, ako sedí oblečený a pri zdravom rozume, toho, ktorý mal légiu, a báli sa. A tí, ktorí to videli, im rozprávali, ako sa to stalo tomu posadnutému démonom a o ošípaných. A začali ho prosiť, aby odišiel z ich hraníc. A keď nastupoval na loď, prosil ho ten posadnutý démonom, aby mohol byť s ním. A nedovolil mu, ale hovorí mu: Choď do svojho domu k svojim a oznam im, koľko ti Pán urobil a ako sa nad tebou zmiloval. A odišiel a začal zvestovať v Dekapolise, koľko pre neho urobil Ježiš, a všetci sa divili. A keď Ježiš prekročil v lodi znova na druhú stranu, zhromaždil sa k nemu veľký zástup a bol pri mori. A prichádza jeden z predstavených synagógy, menom Jairus, a keď ho videl, padá k jeho nohám a prosil ho

veľmi, hovoriac, že moja dcérka je na tom veľmi zle, aby si prišiel a položil na ňu ruky, aby bola zachránená a žila. A odišiel s ním a nasledoval ho veľký zástup a tlačili ho. A istá žena, ktorá bola v toku krvi dvanásť rokov, a mnoho vytrpela od mnohých lekárov a vynaložila všetko zo seba, a nič nebola pomožená, ale skôr prišla do horšieho stavu, počula o Ježišovi, prišla v zástupe zozadu a dotkla sa jeho rúcha, lebo hovorila v sebe, že ak sa dotknem aj jeho rúch, budem zachránená. A okamžite vyschol prameň jej krvi a pocítila na tele, že sa uzdravila zo svojej choroby. A ihneď Ježiš poznal v sebe tú z neho vyšlú silu, otočil sa v dave a hovoril: Kto sa dotkol môjho rúcha? A hovorili mu jeho učeníci: Vidíš dav tlačiaci ťa, a hovoríš: Kto sa ma dotkol? A rozhliadal sa, aby uvidel tú, ktorá to urobila. Tá žena sa však bojac a trasúc, vediac čo sa jej stalo, prišla, padla pred ním a povedala mu celú pravdu. Ten ale povedal jej: Dcéra, tvoja viera ťa zachránila, choď v pokoji a buď zdravá od svojho trápenia. Ešte kým hovoril, prichádzajú od predstaveného zhromaždenia a hovoria, že tvoja dcéra zomrela, prečo ešte obťažuješ učiteľa? Ale Ježiš hneď, keď počul slovo, ktoré bolo hovorené, povedal predstavenému synagógy: Neboj sa, len ver. A nedovolil nikomu, aby ho nasledoval, okrem Petra, Jakuba a Jána, brata Jakuba. A prichádza do domu predstaveného synagógy a vidí rozruch a plačúcich a nariekajúcich veľa, a keď vstúpil, hovorí im: Prečo robíte rozruch a plačete? To dieťa nezomrelo, ale spí. A vysmievali sa mu. A vyhnav všetkých, berie otca dieťaťa a matku a tých s ním, a vchádza tam, kde bolo dieťa ležiace, a uchopiac ruku dieťaťa hovorí jej: talitha, kumi; čo je preložené: dievča, tebe hovorím, vstaň. A hneď vstalo to dievča a chodilo okolo;

malo totiž dvanásť rokov. A boli ohromení veľkým ohromením. A prikázal im prísne, aby sa o tom nikto nedozvedel, a povedal, aby jej bolo dané niečo na jedenie.

6

A vyšiel odtiaľ a prišiel do svojej vlasti, a nasledovali ho jeho učeníci. A keď nastala sobota, začal v zhromaždení učiť, a mnohí, ktorí počúvali, boli ohromení a hovorili: Odkiaľ má tento tieto? A aká je tá múdrosť, čo mu bola daná, a také moci sa dejú skrze jeho ruky? Nie je tento remeselník, syn Márie, a brat Jakuba a Joseho a Júdasa a Šimona? A nie sú jeho sestry tu s nami? A boli pohoršení ním. Hovoril im ale Ježiš, že nie je prorok bez cti, ak nie vo svojej vlasti a medzi svojimi príbuznými a vo svojom dome. A nebol schopný tam urobiť žiadny mocný čin, iba niekoľkým chorým položil ruky a uzdravil ich. A divil sa ich nevere. A chodil po dedinách naokolo a učil. A zavolal si k sebe tých dvanástich, a začal ich posielať po dvoch, a dával im autoritu nad nečistými duchmi, a prikázal im, aby si nič nebrali na cestu, iba palicu, nie mešec, nie chlieb, nie do pása bronz, ale aby mali obuté sandále, a nemali oblečené dve tuniky. A hovoril im: kde ak vstúpite do domu, tam zostaňte, až kým nevyjdete odtiaľ; a tí, ktorí vás neprijmú ani vás nepočujú, keď odchádzate odtiaľ, striaste prach spod vašich nôh na svedectvo im; amen hovorím vám, znesiteľnejšie bude Sodome alebo Gomore v deň súdu ako tomu mestu. A vyšli von, hlásali, aby činili pokánie, a vyháňali mnohých démonov, a pomazávali

olejom mnohých chorých a liečili ich. A kráľ Herodes počul, lebo jeho meno sa stalo známym, a hovoril, že Ján Krstiteľ bol vzkriesený z mŕtvych, a preto v ňom pôsobia tie moci. Iní hovorili, že je to Eliáš, iní zase hovorili, že je to prorok, ako jeden z prorokov. Keď to počul Herod, povedal, že ten, ktorému som sťal hlavu, Ján, je to on, bol vzkriesený z mŕtvych. Sám Herod totiž poslal a chytil Jána a zviazal ho vo väzení kvôli Herodiade, žene svojho brata Filipa, pretože si ju vzal za ženu. Ján totiž hovoril Heródesovi, že ti nie je dovolené mať ženu tvojho brata. Herodias ale mala proti nemu zášť a chcela ho zabiť, a nemohla; lebo Herodes sa bál Jána, vediac, že je spravodlivý a svätý muž, a chránil ho, a keď ho počúval, mnoho vecí robil a rád ho počúval. A keď nastal príhodný deň, keď Herodes na svoje narodeniny usporiadal večeru pre svojich veľmožov a veliteľov a popredných mužov Galiley, a keď vošla dcéra Herodias a tancovala a zapáčila sa Herodesovi a tým, čo s ním ležali pri stole, povedal kráľ dievčaťu: Požiadaj ma o čokoľvek chceš, a dám ti to. A prisahal jej, že čokoľvek ma požiadaš, dám ti až polovicu môjho kráľovstva. A ona, keď vyšla von, povedala svojej matke: Čo mám požiadať? Ona ale povedala: Hlavu Jána Krstiteľa. A keď vstúpila ihneď s veľkým chvatom ku kráľovi, požiadala ho a povedala: Chcem, aby si mi ihneď dal na mise hlavu Jána Krstiteľa. A kráľ sa stal veľmi zarmútený, ale kvôli prísahám a hosťom ju nechcel odmietnuť. A ihneď poslal kráľ kata a prikázal priniesť jeho hlavu. Ale odíduc, odsekal mu hlavu vo väzení a priniesol jeho hlavu na mise a dal ju dievčaťu, a dievča ju dalo jej matke. A jeho učeníci, keď to počuli, prišli a zdvihli jeho mŕtvolu a položili ju do hrobu. Apoštoli sa

zhromažďujú k Ježišovi a oznámili mu všetko, čo urobili a čo učili. A povedal im: Poďte vy sami osobitne na púštne miesto a odpočiňte si trochu, lebo tých, ktorí prichádzali a odchádzali, bolo mnoho, a ani jesť nemali čas. A oni odišli na púštne miesto na lodi sami. A videli ich odchádzať, a rozpoznalo ich mnoho ľudí, a pešo zo všetkých miest zbehli sa tam a predišli ich a prišli spolu k nemu. A keď vyšiel Ježiš, videl veľký zástup a mal s nimi súcit, pretože boli ako ovce, ktoré nemajú pastiera, a začal ich veľa učiť. A už keď sa stalo neskoro, pristúpili k nemu jeho učeníci a hovoria, že púštne je to miesto a už je neskoro; prepusť ich, aby odišli do okolitých polí a dedín a kúpili si chleby; lebo nemajú čo jesť. A on odpovedal a povedal im: Dajte im vy na jedenie. A hovoria mu: Máme odísť a kúpiť za dvesto denárov chleby a dať im jesť? A on hovorí im: Koľko chlebov máte? Poďte a uvidíte. A keď sa dozvedeli, hovoria: päť a dve ryby. A prikázal im, aby uložili všetkých v skupinách na zelenú trávu. A oni si ľahli v skupinách, v skupinách po sto a po päťdesiat. A vzavši tých päť chlebov a tie dve ryby, pozrievši do neba, požehnal a lámal chleby a dával učeníkom, aby ich predložili ľuďom, a tie dve ryby rozdelil všetkým. A jedli všetci a boli nasýtení, a zobrali dvanásť košov plných úlomkov a z rýb. A boli tí, ktorí jedli tie chleby, päťtisíc mužov. A hneď donútil svojich učeníkov nastúpiť do lode a ísť napred na druhú stranu k Betsaide, kým on prepustí dav, a rozlúčiac sa s nimi odišiel na horu modliť sa. A keď nastal večer, bola loď uprostred mora a on sám zostal na zemi. A vidiac ich trápených pri veslovaní, bol totiž vietor proti nim, a okolo štvrtej stráže v noci prichádza k nim kráčajúc po mori, a chcel ich prejsť. Ale keď ho videli kráčať po mori, zdalo

sa im, že je to prízrak, a vykríkli; všetci ho totiž videli a boli znepokojení. A okamžite hovoril s nimi a hovorí im: Majte odvahu, ja som, nebojte sa. A vstúpil do lode k nim a prestal vietor, a veľmi nadmieru v sebe boli ohromení a divili sa. Nepochopili totiž pri tých chlebоch, ale ich srdce bolo zatvrdené. A keď preplávali, prišli do krajiny Genezaret a zakotvili. A keď vyšli z lode, hneď ho spoznali, obehali celý ten okolný kraj a začali na rohožiach nosiť tých, ktorí mali zle, tam kde počuli, že je; a kde vchádzal do dedín alebo miest alebo na polia, na trhových miestach kladli chorých a prosili ho, aby sa aspoň okraja jeho rúcha dotkli; a koľkí sa ho dotýkali, boli zachránení.

7

A zhromažďujú sa k nemu farizeji a niektorí zo zákonníkov, ktorí prišli z Jeruzalema, a keď videli niektorých z jeho učeníkov jesť chleby spoločnými rukami, to je neumytými, našli chybu. Lebo farizeji a všetci Židia, ak si neumyjú päsťou ruky, nejedia, držiac tradíciu starších, a z trhoviska, ak sa neponoria, nejedia, a mnoho iných vecí je, ktoré prevzali držať, ponorenia pohárov a džbánov a medených nádob a posteľov. Potom sa ho pýtajú farizeji a zákonníci: Prečo tvoji učeníci nechodia podľa tradície starších, ale neumytými rukami jedia chlieb? A on odpovedajúc povedal im, že dobre prorokoval Izaiáš o vás pokrytcoch, ako je napísané: títo ľudia perami ma ctia, ale ich srdce je ďaleko odo mňa; nadarmo ale ma ctia, učiac učenia, prikázania ľudí. Lebo opustiac príkaz Boha, držíte tradíciu ľudí: umývanie džbánov a

pohárov, a mnoho iných podobných vecí robíte. A hovoril im: Dobre zamietnete príkaz Boha, aby ste zachovali svoju tradíciu. Mojžiš lebo povedal: Cti toho otca tvojho a tú matku tvoju, a ten, kto zlorečí otca alebo matku, smrťou nech zomrie. Vy ale hovoríte: Ak povie človek tomu otcovi alebo tej matke: Korban, čo je dar, z čoho by si odo mňa mal úžitok, a už viac nedovoľujete jemu nič urobiť pre toho otca jeho alebo tú matku jeho, rušiac to slovo toho Boha tou tradíciou vašou, ktorú ste odovzdali, a podobné také mnohé veci robíte. A povolavši všetok dav, hovoril im: Počúvajte ma všetci a rozumejte. Nič nie je zvonku človeka, čo vchádza do neho, čo by ho mohlo poškvrniť, ale to, čo vychádza, to škvrní človeka. A keď vošiel do domu od davu, pýtali sa ho jeho učeníci o podobenstvo. A hovorí im: Takto aj vy ste bez porozumenia? Ešte nie chápete, že všetko, co vchádza zvonku do človeka, ho nemôže poškvrniť? že nevchádza do jeho srdca, ale do brucha, a vychádza do záchoda, čistiace všetky jedlá. Hovoril ale, že to, čo vychádza z človeka, to poškvrňuje človeka. Lebo zvnútra zo srdca ľudí vychádzajú zlé myšlienky, cudzoložstvá, smilstvá, vraždy, krádeže, chamtivosti, zlosti, podvod, nemravnosť, zlé oko, rúhanie, pýcha, hlúposť; všetky tieto zlé veci vychádzajú zvnútra a poškvrňujú človeka. A odtiaľ vstal a odišiel do hraníc Týru a Sidónu. A keď vstúpil do domu, nechcel, aby to niekto vedel, ale nemohol zostať skrytý. Lebo žena, ktorej dcérka mala nečistého ducha, počula o ňom, prišla a padla k jeho nohám; ale žena bola Grékyňa, Sýrofeničanka pôvodom; a prosila ho, aby démona vyhnal z jej dcéry. Ten ale Ježiš jej povedal: Nechaj najprv nasýtiť deti, lebo nie je dobré vziať chlieb detí a hodiť ho malým psom. Ale ona odpovedala a

hovorí mu: Áno, Pane, a tie psíky pod stolom jedia z omrviniek detí. A povedal jej: Kvôli tomuto slovu choď, démon vyšiel z tvojej dcéry. A keď odišla do jej domu, našla dieťa položené na posteli a démon odišiel. A znova odišiel z hraníc Týru a Sidónu a prišiel k moru Galilejskému cez stred hraníc Dekapolisu. A prinášajú mu hluchého a reč postihnutého a prosia ho, aby naň položil ruku. A odvedúc ho od zástupa na súkromie, vložil svoje prsty do jeho uší, a pľunúc sa dotkol jeho jazyka, a pozrúc hore do neba vzdychol a hovorí mu: effatha, to znamená otvor sa. A okamžite sa otvorili jeho uši a uvoľnili sa putá jeho jazyka a hovoril správne. A prikazoval im, aby nikomu nepovedali, ale čím viac im on prikazoval, tým viac hlásali. A boli nad mieru ohromení a hovorili: Všetko dobre urobil, aj hluchých robí počujúcimi a nemých hovoriacimi.

8

V tých dňoch, keď bol znova veľký dav a nemali čo jesť, zavolal Ježiš svojich učeníkov a hovorí im: Mám súcit s davom, lebo už tri dni zostávajú so mnou a nemajú čo jesť; a ak ich prepustím hladujúcich do ich domu, zemdlejú na ceste; lebo niektorí z nich prišli zďaleka. A odpovedali mu jeho učeníci: Odkiaľ ich tu bude môcť kto nasýtiť chlebom na púšti? A opýtal sa ich: Koľko máte chlebov? Oni ale povedali: Sedem. A prikázal zástupu uľahnúť na zemi, a vzal sedem chlebov, poďakoval, lámal a dával ich svojim učeníkom, aby ich predkladali, a predložili ich zástupu. A mali niekoľko malých rýb, a požehnajúc ich, povedal predložiť aj

tie. Jedli a boli nasýtení, a zobrali zvyšky úlomkov sedem košov. Bolo ich ale asi štyritisíc a prepustil ich. A hneď vstúpil na loď so svojimi učeníkmi a prišiel do oblasti Dalmanuta. A farizeji vyšli a začali s ním diskutovať, hľadajúc od neho znamenie z neba, skúšajúc ho. A zastonal vo svojom duchu hovorí: Prečo táto generácia hľadá znamenie? Amen hovorím vám, či bude tejto generácii daný znak. A zanechajúc ich, nastúpil do lode a odišiel znova. A zabudli si vziať chleby, a okrem jedného chleba nemali so sebou nič v lodi. A prikázal im: Dávajte pozor, chráňte sa kvasu farizejov a kvasu Herodesa. A uvažovali medzi sebou a hovorili, že nemáme chlieb. A vediac to Ježiš hovorí im: Čo uvažujete, že chleby nemáte? Ešte nie rozumiete ani nechápete? Ešte máte zatvrdené srdce? Majúc oči, nevidíte, a majúc uši, nepočujete? A nepamätáte sa? Keď som lámal päť chlebov pre päťtisíc, a koľko košov plných úlomkov ste zobrali? Hovoria mu: Dvanásť. A keď tých sedem pre tých štyri tisíc, koľko košov plných zlomkov ste zobrali? Oni ale povedali: Sedem. A on im hovoril: Ešte nerozumiete? A prichádza do Betsaidy. A prinášajú mu slepého a prosia ho, aby sa ho dotkol. A chytiac ruku slepého, vyviedol ho von z dediny, a pľunúc do jeho očí, položiac na neho ruky, pýtal sa ho, či niečo vidí. A vzhliadnuvši povedal: Vidím ľudí ako stromy, ako kráčajú. Potom znova položil ruky na jeho oči a spôsobil, že vzhliadol, a bol uzdravený, a videl jasne všetkých. A poslal ho do jeho domu hovoriac: Ani do dediny nevstupuj, ani nikomu v dedine nepovedz. A Ježiš vyšiel so svojimi učeníkmi do dedín Cesarey Filipovej, a na ceste sa pýtal svojich učeníkov, hovoriac im: Za koho ma ľudia považujú? Oni ale odpovedali: Jána Krstiteľa, iní Eliáša, iní zase jedného z

prorokov. A on sám im hovorí: Ale vy, za koho ma pokladáte? Odpovedajúc ale Peter mu hovorí: Ty si Kristus. A nabadal ich, aby nikomu nehovorili o ňom. A začal ich učiť, že Syn človeka musí mnoho trpieť a byť zamietnutý staršími a veľkňazmi a zákonníkmi, a byť zabitý, a po troch dňoch vstať z mŕtvych; a s odvahou hovoril slovo. A vzavši ho, Peter ho začal karhať. Ten ale, otočiac sa a vidiac svojich učeníkov, pokarhal Petra hovoriac: Choď za mňa, satan, pretože nemyslíš na veci Božie, ale na veci ľudské. A zavolajúc zástup spolu so svojimi učeníkmi, povedal im: Ktokoľvek chce nasledovať za mnou, nech zaprie seba samého a vezme svoj kríž a nech ma nasleduje. Lebo kto by chcel zachrániť svoju dušu, stratí ju, ale kto by stratil svoju vlastnú dušu kvôli mne a evanjeliu, ten ju zachráni. Veď čo prospeje človeku, ak získa celý svet, a stratí svoju dušu? Alebo čo dá človek vo výmene za svoju dušu? Lebo kto sa bude hanbiť za mňa a moje slová v tomto cudzoložnom a hriešnom pokolení, aj Syn človeka sa bude hanbiť za neho, keď príde v sláve svojho Otca so svätými poslami.

9

A hovoril im: Amen, hovorím vám, že sú niektorí z tých, čo tu stoja, ktorí neokúsia smrti, kým neuvidia Božie kráľovstvo prichádzajúce v moci. A po šiestich dňoch berie Ježiš Petra a Jakuba a Jána a vedie ich hore na vysokú horu osobitne samých, a bol premenený pred nimi, a jeho rúcha sa stali žiarivé, veľmi biele ako sneh, aké valchár na zemi nie je schopný tak zbeliť. A

ukázal sa im Eliáš s Mojžišom a rozprávali sa s Ježišom. A odpovedajúc Peter hovorí Ježišovi: rabbi, dobré je pre nás tu byť, a urobme tri stany, tebe jeden a Mojžišovi jeden a Eliášovi jeden. Nevedel totiž, čo hovorí, lebo boli vydesení. A stalo sa, že oblak ich zatienil, a z oblaku prišiel hlas, ktorý hovoril: Tento je môj milovaný Syn, jeho počúvajte. A náhle, keď sa rozhliadli, už nikoho nevideli, iba Ježiša so sebou. A keď zostupovali z toho vrchu, prikázal im, aby nikomu nerozprávali, čo videli, ak nie keď Syn človeka z mŕtvych vstane. A to slovo si ponechali pre seba, diskutujúc medzi sebou o tom, čo znamená vstať z mŕtvych. A pýtali sa ho hovoriac: Prečo hovoria zákonníci, že Eliáš musí prísť prvý? Ale on odpovedajúc povedal im: Eliáš naozaj prichádza prvý a obnovuje všetko, a ako je napísané o Synovi človeka, že má mnoho trpieť a byť pohrdnutý? Ale hovorím vám, že aj Eliáš prišiel a urobili mu všetko, čo chceli, ako je o ňom napísané. A keď prišiel k učeníkom, videl veľký dav okolo nich a zákonníkov, ktorí sa s nimi hádali. A okamžite celý dav, keď ho uvidel, bol ohromený, a pribehli a pozdravovali ho. A opýtal sa pisárov: Čo spolu debatujete? A jeden z davu odpovedal a povedal: Učiteľ, priniesol som k tebe môjho syna, ktorý má nemého ducha. A kdekoľvek ho to zachváti, zráža ho na zem, a pení sa a škrípe zubami, a usychá. Povedal som tvojim učeníkom, aby to vyhnali, a neboli schopní. A on mu odpovedal: ó neveriaca generácia, dokedy budem s vami? Dokedy vás budem znášať? Prineste ho ku mne. A priniesli ho k nemu. A keď ho uvidel, duch ním okamžite zmietol, a padol na zem a váľal sa s penou na ústach. A opýtal sa jeho otca: Koľko času uplynulo, odkedy sa mu toto stalo? On povedal: Od detstva. A často ho

hádzal do ohňa a do vody, aby ho zničil, ale ak niečo môžeš, pomôž nám a maj súcit s nami. Ten ale Ježiš mu povedal: Ak si schopný veriť, všetko je možné tomu, kto verí. A hneď zvolal otec toho dieťaťa so slzami: Verím, Pane! Pomôž mojej nevere. Keď ale Ježiš videl, že sa zbieha dav, pokarhal toho nečistého ducha a povedal mu: Ty nemý a hluchý duch, ja ti prikazujem, vyjdi z neho a viac do neho nevstupuj. A vykríkajúc a mnoho ho zmietal, vyšiel, a stal sa ako mŕtvy, takže mnohí hovorili, že zomrel. Ale Ježiš ho uchopil za ruku, pozdvihol ho a on vstal. A keď vstúpil do domu, jeho učeníci sa ho pýtali naosobnosti: Prečo my sme to nemohli vyhnať? A povedal im: Tento druh nemôže vyjsť nijakým spôsobom, ak nie modlitbou a pôstom. A odtiaľ vyšli von a prechádzali cez Galileu, a nechcel, aby niekto vedel; učil totiž svojich učeníkov a hovoril im, že syn človeka je zradený do rúk ľudí, a zabijú ho, a zabitý na tretí deň vstane. Oni ale nerozumeli tomu slovu a báli sa ho opýtať. A prišiel do Kafarnauma, a keď bol v dome, pýtal sa ich: Čo ste na ceste medzi sebou prerokúvali? Tí ale mlčali, lebo sa navzájom rozprávali na ceste, kto je väčší. A keď si sadol, zavolal tých dvanástich a hovorí im: Ak niekto chce byť prvý, bude posledný zo všetkých a služobník všetkých. A vzal dieťa, postavil ho do ich stredu, objal ho a povedal im: Kto prijme jedno z takýchto detí v mojom mene, mňa prijíma; a kto prijme mňa, nie mňa prijíma, ale toho, ktorý ma poslal. Odpovedal mu Ján a povedal: Učiteľ, videli sme istého človeka, ktorý v tvojom mene vyháňal démonov, ale nenasleduje nás, a zakázali sme mu to, pretože nás nenasleduje. Ale Ježiš povedal: Nezastavujte ho, lebo niet nikoho, kto by konal zázrak v mojom mene a mohol by potom

rýchlo zle hovoriť o mňa. Kto nie je proti vám, je za vás. Lebo kto by vám dal piť pohár vody v mojom mene, pretože ste Kristovi, amen hovorím vám, určite nestratí svoju odmenu. A kto by zviedol k hriechu jedného z týchto malých, ktorí vo mňa veria, bolo by pre neho lepšie, keby mu bol zavesený mlynský kameň na krk a bol hodený do mora. A ak ťa tvoja ruka spôsobuje klopytanie, odtni ju; dobré pre teba je vojsť do života mrzákom, ako majúc dve ruky odísť do gehenny, do neuhasiteľného ohňa, kde ich červ neumiera a oheň nie je uhasený. A ak tvoja noha spôsobuje, že klopýtaš, odtni ju; lepšie pre teba je vstúpiť do života chromý, ako mať dve nohy a byť hodený do gehenny, do neuhasiteľného ohňa, kde ich červ neumiera a oheň nehasne. A ak tvoje oko spôsobuje, že klopýtaš, vyhoď ho; lepšie pre teba je vojsť jednooko do kráľovstva Božieho, ako mať dve oči a odísť do ohnivej gehenny, kde ich červ neumiera a oheň nezhasína. Lebo každý bude osolený ohňom a každá obeť bude osolená soľou. Dobrá je soľ; ale ak soľ stratí chuť, čím ju osolíte? Majte v sebe soľ a buďte v pokoji medzi sebou.

10

A odtiaľ vstal a prichádza do hraníc Judey cez onen breh Jordánu, a znova sa k nemu schádzajú zástupy, a ako bol zvyknutý, znova ich učil. A pristúpivší farizeji sa ho pýtali, či je dovolené mužovi prepustiť ženu, skúšajúc ho. On však odpovedal a povedal im: Čo vám prikázal Mojžiš? Tí ale povedali: Mojžiš dovolil napísať knihu rozvodu a prepustiť. A

Ježiš odpovedajúc im povedal: Kvôli tvrdosti vášho srdca vám napísal toto prikázanie; ale od začiatku stvorenia ich Boh urobil muža a ženu; kvôli tomuto opustí človek svojho otca a matku a pripojí sa k svojej žene, a tí dvaja budú jedno telo. Takže už nie sú dvaja, ale jedno telo; čo teda Boh spojil, človek nech nerozdeľuje. A v dome sa učeníci znova o tomto pýtali ho, a hovorí im: kto by prepustil svoju ženu a oženil sa s inou, cudzoloží proti nej; a ak žena prepustiac muža sa vydá za iného, cudzoloží. A prinášali mu deti, aby sa ich dotkol, ale učeníci karhali tých, ktorí ich prinášali. Vidiac to ale Ježiš bol rozhorčený a povedal im: Nechajte deti prichádzať ku mne a nebráňte im, lebo takých je kráľovstvo Boha. Amen hovorím vám, kto neprijme kráľovstvo Boha ako dieťa, určite doň nevojde. A objímajúc ich, žehnal ich a kládol na nich ruky. A keď vychádzal na cestu, pribehol jeden a pokľakol pred ním a pýtal sa ho: Učiteľ dobrý, čo mám urobiť, aby som zdedil večný život? A Ježiš mu povedal: Prečo ma voláš dobrým? Nikto nie je dobrý okrem jedného, Boha. Prikázania poznáš: Nescudzoložíš, nezabiješ, nepokradneš, nevydáš krivé svedectvo, neokradneš, cti svojho otca a svoju matku. Ten ale mu odpovedal: Učiteľ, toto všetko som zachoval od svojej mladosti. Ten ale Ježiš, keď naňho pozrel, zamiloval si ho a povedal mu: Jedno ti chýba. Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj všetko, čo máš, a daj chudobným, a budeš mať poklad v nebi, a poď, nasleduj ma a vezmi svoj kríž. Ten ale, keď sa zamračil nad tým slovom, odišel zarmútený, lebo mal veľa majetku. A rozhliadnuc sa, Ježiš hovorí jeho učeníkom: Ako ťažko tí, čo majú peniaze, vojdú do kráľovstva Boha. Učeníci ale boli ohromení nad jeho slovami. A Ježiš znova odpovedajúc

im hovorí: Deti, ako ťažké je pre tých, ktorí dôverujú v peniaze, vojsť do kráľovstva Božieho! Ľahšie je ťave prejsť cez ucho ihly, než bohatému vojsť do kráľovstva Božieho. Oni ale boli nadmieru ohromení a hovorili medzi sebou: A kto môže byť zachránený? Pozrúc sa na nich, Ježiš hovorí: U ľudí je to nemožné, ale nie u Boha, lebo u Boha je všetko možné. Peter mu začal hovoriť: Hľa, my sme opustili všetko a nasledovali sme ťa. Odpovedajúc ale Ježiš povedal: veru hovorím vám, nikto nie je, kto opustil dom alebo bratov alebo sestry alebo otca alebo matku alebo ženu alebo deti alebo polia kvôli mne a kvôli evanjeliu, ak nedostane stonásobne teraz v tomto čase domy a bratov a sestry a otca a matku a deti a polia s prenasledovaniami, a v prichádzajúcom veku život večný. Mnohí ale budú prví posledními a poslední prvými. Boli na ceste, idúc hore do Jeruzalema, a Ježiš ich viedol vpred, a boli ohromení, a tí, čo nasledovali, sa báli. A vzavši opäť tých dvanástich začal im hovoriť o veciach, ktoré sa mu majú stať, že hľa, ideme hore do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný veľkňazom a zákonníkom, a odsúdia ho na smrť a vydajú ho pohanom, a budú sa mu posmievať a budú ho bičovať a budú naňho pľuť a zabijú ho, a tretieho dňa vstane. A pristupujú k nemu Jakub a Ján, synovia Zebedeja, hovoriac: Učiteľ, chceme, aby si nám urobil, o čo ťa požiadame. Ale on im povedal: Čo chcete, aby som pre vás urobil? Oni mu ale povedali: Daj nám, aby sme mohli sedieť jeden po tvojej pravici a jeden po tvojej ľavici v tvojej sláve. A Ježiš im povedal: Neviete, čo žiadate. Ste schopní piť kalich, ktorý ja pijem, a byť pokrstení krstom, ktorým ja som krstený? Ale oni mu povedali: Môžeme. A Ježiš im

povedal: kalich, ktorý ja pijem, budete piť, a krst, ktorým ja som krstený, budete krstení; ale sedieť po pravici mojej a po ľavici nie je moje dať, ale tým, ktorým je to pripravené. A keď to tých desať počulo, začali sa rozhorčovať nad Jakubom a Jánom. A Ježiš, zavolajúc ich, hovorí im: viete, že tí, čo sa zdajú vládnuť národom, panujú nad nimi a ich veľkí vykonávajú moc nad nimi. Nie tak ale to bude medzi vami, ale kto ak chce stať sa veľkým medzi vami, bude váš služobník, a kto ak chce z vás stať sa prvý, bude otrok všetkých. A lebo syn človeka neprišiel byť slúžený, ale slúžiť a dať svoju dušu ako výkupné namiesto mnohých. A prichádzajú do Jericha. A keď odchádzal z Jericha on a jeho učeníci a veľký dav, syn Timea Bartimej slepý sedel pri ceste a žobral. A keď počul, že je to Ježiš Nazaretský, začal kričať a hovoriť: Syn Dávidov, Ježiš, zmiluj sa nado mnou. A mnohí ho napomínali, aby bol ticho, on však oveľa viac kričal: Syn Dávida, zmiluj sa nado mnou! A Ježiš sa zastavil a povedal: Zavolajte ho. A volali slepého a hovorili mu: Maj odvahu, vstaň, volá ťa. Ten ale, odhodiac svoj plášť a vstanúc, prišiel k Ježišovi. A Ježiš mu odpovedajúc hovorí: Čo chceš, aby som ti urobil? A slepý mu povedal: Rabboni, aby som mohol znova vidieť. A Ježiš mu povedal: choď, tvoja viera ťa zachránila. A okamžite pozrel hore a nasledoval Ježiša na ceste.

11

A keď sa približujú do Jeruzalema, do Betfage a Betánie, k hore olivovej, posiela dvoch zo svojich učeníkov a hovorí im: Choďte

do dediny, ktorá je naproti vám, a hneď ako do nej vojdete, nájdete priviazané žriebä, na ktorom nikto z ľudí nesedel; odviažte ho a priveďte. A ak vám niekto povie: Čo to robíte? Povedzte, že Pán ho potrebuje, a hneď ho pošle znova sem. Odišli a našli žriebä priviazané k dverám vonku na ulici a rozvazujú ho. A niektorí z tých, čo tam stáli, im hovorili: Čo robíte, že uvoľňujete to žriebä? Oni ale povedali im, ako prikázal Ježiš, a nechali ich. A priviedli žriebä k Ježišovi a položili na neho ich rúcha, a sadol na neho. Mnohí ale rozostlali svoje odevy na cestu, iní zase vyrezávali listnaté konáre zo stromov a rozostierali ich na cestu. A tí, čo išli vpredu, i tí, čo nasledovali, volali: Hosanna! Požehnaný ten, ktorý prichádza v mene Pána. Požehnané je prichádzajúce kráľovstvo v mene Pána, nášho otca Dávida, hosanna na výsostiach. A Ježiš vošiel do Jeruzalema a do chrámu, a obzrúc si všetko, keď už bola večerná hodina, vyšiel do Betánie s dvanástimi. A na ďalší deň, keď vyšli z Betánie, bol hladný, a vidiac figovník z ďaleka, ktorý mal listy, prišiel, či azda niečo nájde na ňom, a keď prišiel k nemu, nič nenašiel okrem listov, lebo nebol čas na figy. A odpovedajúc povedal jej: Nech už viac z teba naveky nikto ovocie nejedol. A jeho učeníci počúvali. A prichádzajú znova do Jeruzalema. A vstúpivši Ježiš do chrámu, začal vyháňať predávajúcich a kupujúcich v chráme, a stoly peňazomencov a sedadlá predávajúcich holuby prevrhol, a nedovoľoval, aby niekto preniesol nádobu cez chrám, a učil hovoriac im: Nie je napísané, že môj dom bude nazvaný domom modlitby všetkým národom? Ale vy ste ho urobili jaskyňou lúpežníkov. A počuli to zákonníci a farizeji a veľkňazi, a hľadali, ako by ho zničili, lebo sa ho báli, pretože celý zástup bol

ohromený nad jeho učením. A keď sa zotmelo, vychádzal von z mesta. A keď prechádzali ráno, videli ten figovník uschnutý od koreňov. A Peter si spomenul a hovorí mu: Rabbi, pozri, figový strom, ktorý si preklial, uschnul. A Ježiš im odpovedal: Majte vieru v Boha. Amen, lebo hovorím vám, že kto by povedal tomuto vrchu: Buď zdvihnutý a buď hodený do mora, a nebude pochybovať vo svojom srdci, ale uverí, že to, čo hovorí, sa stáva, bude mu to, čo povie. Kvôli tomu vám hovorím: všetko, o čo sa modliac žiadate, verte, že to prijímate, a bude vám dané. A keď stojíte a modlíte sa, odpúšťajte, ak máte niečo proti niekomu, aby aj váš Otec, ktorý je v nebesiach, odpustil vám vaše priestupky. Ak ale vy neodpúšťate, ani váš Otec neodpustí vaše priestupky. A prichádzajú znova do Jeruzalema, a v chráme, keď on chodil, prichádzajú k nemu veľkňazi a zákonníci a starší a hovoria mu: Akou autoritou tieto veci robíš? Alebo kto ti dal túto autoritu, aby si tieto veci robil? Ale Ježiš im odpovedal a povedal: Opýtam sa vás aj ja na jednu vec, a odpovedzte mi, a poviem vám, akou autoritou tieto veci robím. Krst Jána bol z neba alebo z ľudí? Odpovedzte mi. A oni uvažovali medzi sebou a hovorili: Ak povieme, z neba, povie: Prečo ste mu teda neuverili? Ale povedzme, z ľudí? Báli sa ľudí; všetci totiž považovali Jána za proroka. A odpovedali Ježišovi: Nevieme. A Ježiš odpovedajúc im hovorí: Ani ja vám nehovorím, akou autoritou tieto veci robím.

12

A začal im hovoriť v podobenstvách: Človek zasadil vinicu a

položil okolo nej plot, vykopal lis na víno a postavil vežu, potom ju prenajal roľníkom a odišiel preč. A poslal k roľníkom v pravý čas otroka, aby od roľníkov vzal z ovocia vinice. A vzali ho, zbili ho a poslali ho späť s prázdnymi rukami. A opäť k nim poslal iného otroka, a toho ukameňovali, zranili ho do hlavy a poslali ho zneucteného. A opäť poslal iného, a toho zabili, a mnohých iných, z ktorých niektorých bili, iných zabíjali. Ešte teda mal jedného syna, svojho milovaného, poslal aj jeho ako posledného k nim, hovoriac, že budú rešpektovať môjho syna. Tí roľníci ale, keď ho videli prichádzať, povedali si medzi sebou, že tento je dedič, poďte, zabime ho, a dedičstvo bude naše. A vzali ho, zabili ho a vyhodili ho von z vinice. Čo teda urobí pán vinice? Príde a zničí týchto roľníkov a dá vinicu iným. Ani toto písmo ste nečítali: kameň, ktorý zamietli stavitelia, tento sa stal hlavou uhla; od Pána sa stalo toto a je to zázračné v našich očiach? A snažili sa ho chytiť, a báli sa davu, lebo vedeli, že k nim to podobenstvo povedal. A zanechali ho a odišli. A oni posielajú k nemu niektorých z farizejov a z herodiánov, aby ho chytili slovom. A tí, ktorí prišli, hovoria mu: učiteľ, vieme, že si pravdivý a nezáleží ti na nikom; lebo nepozeráš na tvár ľudí, ale v pravde učíš cestu Božiu. Povedali teda nám: je dovolené dať daň Cisárovi alebo nie? Dajme alebo nedajme? Ale on, poznajúc ich pokrytectvo, povedal im: Prečo ma skúšate? Prineste mi denár, aby som videl. Tí ale priniesli. A hovorí im: Koho je tento obraz a tento nápis? Ale oni povedali: Cisára. A Ježiš im odpovedal a povedal: Dajte späť cisárovo cisárovi a Božie Bohu. A žasli nad ním. A prichádzajú sadúceji k nemu, ktorí hovoria, že vzkriesenie nie je, a pýtali sa ho hovoriac: učiteľ, Mojžiš nám

napísal, že ak niekoho brat zomrie a zanechá manželku a nezanechá deti, aby jeho brat vzal jeho manželku a vzkriesil semeno jeho bratovi. Bolo teda sedem bratov. A prvý si vzal ženu a zomierajúc nezanechal semeno. A druhý si ju vzal, a zomrel, a ani on nezanechal semeno. A tretí podobne. A vzalo ju tých sedem a nezanechali semeno. Posledná zo všetkých zomrela aj tá žena. V tom teda vzkriesení, keď vstanú, koho z nich bude žena? Tých sedem ju malo za ženu. A Ježiš im odpovedal a povedal: Nie ste práve preto zvedení, že nepoznáte Písma ani moc Božiu? Keď totiž vstanú z mŕtvych, ani sa neženia, ani sa nevydávajú, ale sú ako posli v nebesiach. O tých mŕtvych, že sú vzkriesení, či ste nečítali v knihe Mojžiša, pri tom kríku, ako mu povedal Boh: Ja som Boh Abraháma a Boh Izáka a Boh Jakuba? Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých, vy sa teda veľmi mýlite. A pristúpil jeden zo zákonníkov, ktorý ich počul disputovať a videl, že im dobre odpovedal, opýtal sa ho: Aké je prvé zo všetkých prikázaní? A Ježiš mu odpovedal, že prvé zo všetkých prikázanie: Počuj, Izrael, Pán, Boh náš, Pán jeden je, a budeš milovať Pána, Boha svojho, z celého srdca svojho a z celej duše svojej a z celej mysle svojej a z celej sily svojej. Toto je prvé prikázanie. A druhá podobná, táto: budeš milovať svojho blížneho ako seba samého. Väčšie prikázanie ako tieto neexistuje. A povedal mu zákonník: Dobre, učiteľ, v pravde si povedal, že jeden je a nie je iný okrem neho, a milovať ho z celého srdca a z celého rozumu a z celej duše a z celej sily a milovať blížneho ako seba samého je viac ako všetky celopálené obete a obete. A Ježíš vidiac, že inteligentne odpovedal, povedal mu: Nie si ďaleko od Božieho kráľovstva. A nikto sa ho už viac

neodvážil opýtať. A odpovedajúc, Ježiš hovoril, učiac v chráme: Ako hovoria zákonníci, že Kristus je syn Dávida? Sám Dávid povedal v Duchu Svätom: Hovorí Pán môjmu Pánovi, seď po mojej pravici, až položím tvojich nepriateľov za podnožku tvojich nôh. Sám teda Dávid ho nazýva Pánom, a ako je jeho syn? A veľký zástup ho počúval rád. A hovoril im vo svojom učení: Dávajte pozor na tých zákonníkov, ktorí chcú chodiť v rúchach a dostávať pozdravy na trhoch a mať prvé sedadlá v zhromaždeniach a prvé miesta na hostinách. tí, ktorí požierajú domy vdov a pod zámienkou sa dlho modlia, títo dostanú prísnejší súd A Ježiš si sadol naproti pokladnici a pozoroval, ako dav hádže bronz do pokladnice. A mnohí bohatí hádzali mnoho, a prišla jedna chudobná vdova a hodila dve malé mince, čo je quadrans. A zavolajúc si svojich učeníkov, povedal im: Amen hovorím vám, že táto chudobná vdova hodila viac ako všetci z tých, ktorí hádzali do pokladnice; všetci lebo hodili zo svojho prebytku; táto ale hodila zo svojho nedostatku všetko, čo mala, celý svoj život.

13

A keď vychádzal z chrámu, hovorí mu jeden z jeho učeníkov: Učiteľ, pozri, aké kamene a aké budovy. A Ježiš mu odpovedal: Vidíš tieto veľké budovy? Tu nebude zanechaný kameň na kameni, ktorý nebude zborený. A keď sedel on na vrchu olivových stromov oproti chrámu, pýtali sa ho naosobne Peter a Jakub a Ján a Andrej: povedz nám, kedy tieto veci budú, a aké

znamenie, keď majú byť všetky tieto veci dokončené? Ale Ježiš im odpovedajúc začal hovoriť: Dávajte pozor, aby vás niekto nezviedol. Lebo mnohí prídu v mojom mene a budú hovoriť, že ja som, a mnohých zvedú. Kedykoľvek však počujete o vojnách a správach o vojnách, neznepokojujte sa, lebo sa to musí stať, ale ešte to nie je koniec. Lebo povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu, a budú zemetrasenia na rôznych miestach, a budú hlady a nepokoje. Toto sú začiatky pôrodných bolestí. Ale vy vidíte sami seba. Lebo vydajú vás do rád a v ich zhromaždeniach budete bitý, a pred vládcami a kráľmi budete postavení kvôli mne na svedectvo im. A najprv musí byť evanjelium zvestované všetkým národom. Keď vás ale budú viesť a odovzdávať, nebuďte vopred úzkostliví, čo budete hovoriť, ani to neprecvičujte, ale čo vám bude dané v tej hodine, to hovorte, lebo nie vy ste tí, ktorí hovoria, ale Duch Svätý. Brat však vydá brata na smrť a otec dieťa, a deti povstanú proti rodičom a usmrtia ich. A budete nenávidení od všetkých kvôli môjmu menu, ale ten, kto vytrvá do konca, bude zachránený. Keď ale uvidíte ohavnosť spustošenia, povedanú prorokom Danielom, stojaceho kde nemá byť - čítajúci nech rozumie - potom tí v Judei nech utekajú do hôr, a ten na streche nech nezostupuje do domu ani nech nevstupuje vziať niečo z jeho domu, a ten bytujúci na poli nech sa nevracia späť vziať jeho plášť. Beda ale tým, ktoré majú v lone, a tým, ktoré dojčia v tých dňoch. Modlite sa však, aby sa váš útek nestal v zime. Budú totiž tie dni súžením, aké sa nestalo také od začiatku stvorenia, ktoré stvoril Boh, až doteraz a ani sa nestane. A keby Pán neskrátil tie dni, nebolo by zachránené nijaké telo, ale kvôli vyvoleným,

ktorých si vyvolil, skrátil tie dni. A potom, ak vám niekto povie: Hľa, tu je Kristus, alebo Hľa, tam, neverte. Lebo povstanú falošní kristovia a falošní proroci a budú dávať znamenia a divy, aby zviedli, ak je to možné, aj vyvolených. Vy však dávajte pozor, hľa, povedal som vám vopred všetko. Ale v tých dňoch, po tom súžení, slnko bude zatemnené a mesiac nedá svoje svetlo a hviezdy budú padať z neba a sily v nebesiach budú otrasené. A potom uvidia Syna človeka prichádzajúceho v oblakoch s veľkou mocou a slávou. A potom pošle svojich poslov a zhromaždí svojich vyvolených zo štyroch vetrov, od konca zeme až po koniec neba. Od figovníka sa naučte podobenstvo. Keď jej vetva už je jemná a vypučí listy, viete, že leto je blízko; tak aj vy, keď uvidíte, že sa tieto veci dejú, viete, že je blízko pri dverách. Amen, hovorím vám, že neprejde táto generácia, kým sa nestanú všetky tieto veci. Nebo a zem prejdú, ale moje slová neprejdú. O tom dni alebo tej hodine nikto nevie, ani poslovia v nebi, ani Syn, iba Otec. Dávajte pozor, bdejte a modlite sa, lebo neviete, kedy je ten čas. Ako muž na ceste zanechal svoj dom a dal svojim otrokom autoritu, a každému jeho prácu, a vrátnikovi prikázal, aby bdel. Bdejte teda; neviete lebo kedy pán domu prichádza, neskoro alebo o polnoci alebo pri kohútom kríkaní alebo ráno; aby neprišiel náhle a nenašiel vás spiace. Ktoré ale vám hovorím, všetkým hovorím: bdejte.

14

Pascha a sviatok nekvasených chlebov boli po dvoch dňoch. A

veľkňazi a zákonníci hľadali, ako by ho lstivo chytili a zabili. Hovorili však: Nie počas sviatku, aby nevznikol rozruch medzi ľudom. A keď bol v Betánii v dome Šimona malomocného, keď ležal, prišla žena majúca alabastrový pohár masti z nardu, čistej a veľmi drahej, a rozbila alabastrový pohár a vylievala mu to na hlavu. Boli ale niektorí rozhorčení, hovoriac si medzi sebou: Načo sa stala táto záhuba masti? Lebo táto voňavka mohla byť predaná za viac ako tristo denárov a daná chudobným, a hubovali na ňu. Ale Ježiš povedal: Nechajte ju; prečo jej robíte problémy? Urobila vo mne krásne dielo. Lebo chudobných máte vždy so sebou, a kedykoľvek chcete, môžete im urobiť dobre, ale mňa nemáte vždy. Čo mala, to urobila, predišla pomazať moje telo na pochovanie. Veru vám hovorím, kde ak bude zvestované toto dobré posolstvo do celého sveta, aj to, čo urobila táto, bude povedané na jej pamiatku. A Judáš Iškariotský, jeden z tých dvanástich, odišiel k veľkňazom, aby im ho zradil. Tí ale, keď počuli, radovali sa a sľúbili mu dať striebro, a hľadal, ako by ho vhodne zradil. A v prvý deň nekvasených chlebov, keď obetovali Paschu, hovoria mu jeho učeníci: Kde chceš, aby sme odišli a pripravili, aby si jedol Paschu? A posiela dvoch zo svojich učeníkov a hovorí im: Choďte do mesta a stretne vás človek nesúci džbán vody; nasledujte ho, a kdekoľvek vojde, povedzte majiteľovi domu, že učiteľ hovorí: Kde je moja miestnosť, kde zjem Veľkú noc so svojimi učeníkmi? A on sám vám ukáže veľkú zariadenú hornú miestnosť, ktorá je pripravená, tam nám pripravte. A jeho učeníci vyšli a prišli do mesta, a našli všetko tak, ako im povedal, a pripravili Paschu. A keď nastal večer, prichádza s tými dvanástimi, a keď oni ležali a jedli, povedal

Ježiš: Naozaj vám hovorím, že jeden z vás ma zradí, ten, ktorý je so mnou. A oni začali byť zarmútení a hovoriť mu jeden po jednom: Nie ja? A iný: azda nie ja? Ale on im odpovedal: Jeden z tých dvanástich, ten, ktorý namáča so mnou do misy. Syn človeka skutočne ide, ako je napísané o ňom, ale beda tomu človeku, skrze ktorého je Syn človeka zradený. Bolo by pre neho lepšie, keby sa ten človek nebol narodil. A keď jedli, Ježiš vzal chlieb, požehnal ho, lámal a dal im ho a povedal: Vezmite, jedzte, toto je moje telo. A vzal pohár, poďakoval, dal im ho a všetci z neho pili. A povedal im: Toto je moja krv novej zmluvy, ktorá sa vylieva za mnohých. Amen, hovorím vám, že už viac nebudem piť z plodu viniča až do toho dňa, keď ho budem piť nový v kráľovstve Božom. A po zaspievaní hymnu vyšli na Olivový vrch. A Ježiš im hovorí, že všetci budete privedení k pádu vo mne v túto noc, lebo je napísané: Udriem pastiera a ovce budú rozptýlené. Ale po mojom vzkriesení pôjdem pred vami do Galiley. Peter mu však povedal: Aj keby sa všetci pohoršili, ja nie. A hovorí mu Ježiš: Amen, hovorím ti, že ty dnes v túto noc, prv než kohút dvakrát zakikiríka, trikrát ma zaprieš. Ale Peter hovoril ešte viac: ak bude nutné, aby som s tebou zomrel, nezapriem ťa. Podobne hovorili aj všetci. A prichádzajú na miesto, ktorého meno je Getsemane, a hovorí svojim učeníkom: Sadnite si tu, kým sa pomodlím. A vzal so sebou Petra a Jakuba a Jána, a začal byť hlboko zdesený a zarmútený a povedal im: Hlboko zarmútená je moja duša až na smrť; zostaňte tu a bdejte. A postúpiac trochu padol na tvár na zem a modlil sa, aby, ak je to možné, prešla od neho tá hodina, a hovoril: Abba, Otec, všetko je možné pre teba; odnes tento kalich odo mňa; ale

nie čo ja chcem, ale čo ty. A príde a nájde ich spiace, a hovorí Petrovi: Šimon, spíš? Nemohli ste zostať bdení ani jednu hodinu? Bdejte a modlite sa, aby ste nevošli do pokušenia; duch je síce ochotný, ale telo je slabé. A znova odišiel a modlil sa, hovoriac tie isté slová. A keď sa navrátil, našiel ich znova spiť, lebo ich oči boli zaťažené, a nevedeli, čo by mu odpovedali. A prichádza tretíkrát a hovorí im: Spíte ešte a odpočívate? Dosť. Prišla hodina. Hľa, Syn človeka je zrádzaný do rúk hriešnikov. Vstaňte, poďme. Hľa, ten, ktorý ma zrádzá, sa priblížil. A hneď, keď ešte hovoril, prichádza Júdas Iškariotský, jeden z dvanástich, a s ním veľký zástup s mečmi a drevenými palicami, poslaní od veľkňazov, zákonníkov a starších. Ten, ktorý ho zrádzal, dal im však znamenie a povedal: Koho pobozkám, to je on. Chyťte ho a odveďte ho bezpečne. A keď prišiel, ihneď sa k nemu priblížil a povedal: Buď pozdravený, rabbi, a bozkával ho. Oni však na neho položili svoje ruky a chytili ho. Jeden z tých, ktorí stáli pri tom, vytasil meč, udrel otroka veľkňaza a odťal mu ucho. A Ježiš im odpovedal a povedal: ako na bandita ste vyšli s mečmi a drevenými palicami chytiť ma; každý deň som bol u vás v chráme a učil, a nechytili ste ma. Ale aby boli naplnené tie Písma. A opustiac ho, všetci utiekli. A jeden mladý muž ho nasledoval, oblečený len do plátna na nahom tele, a tí mladí muži ho chytili. Ale on zanechal plátno a nahý utiekol od nich. A odviedli Ježiša k veľkňazovi a schádzali sa k nemu všetci veľkňazi a starší a zákonníci. A Peter ho z ďaleka nasledoval až dovnútra do dvora veľkňaza, a sedel spolu so sluhami a hrial sa pri svetle. Veľkňazi a celá rada hľadali svedectvo proti Ježišovi, aby ho usmrtili, a nenachádzali; lebo mnohí krivosvedčili proti

nemu, a tie svedectvá neboli rovnaké. A niektorí povstali a klamali svedčili proti nemu hovoriac, že my sme ho počuli hovoriť, že ja zničím tento chrám, ten rukami urobený, a za tri dni iný, nie rukami urobený, postavím. A ani takto nebolo ich svedectvo zhodné. A veľkňaz postaviac sa do stredu pýtal sa Ježiša hovoriac: Neodpovedáš nič? Čo títo svedčia proti tebe? Ale on mlčal a nič neodpovedal. Znova veľkňaz sa ho pýtal a hovorí mu: Ty si Kristus, syn Požehnaného? Ježiš však povedal: Ja som, a uvidíte Syna človeka sedieť po pravici moci a prichádzať na oblakoch neba. Ale veľkňaz, roztrhnutý svoje tuniky, hovorí: Akú ešte potrebu máme svedkov? Počuli ste určite to rúhanie; čo sa vám zdá? A všetci ho odsúdili za vinného smrti. A niektorí začali pľuvať na neho a zakrývať mu tvár a biť ho päsťami a hovoriť mu: Prorokuj nám, kto je ten, čo ťa udrel. A sluhovia ho bili. A keď bol Peter dole na dvore, prichádza jedna zo slúžok veľkňaza, a keď videla Petra, ako sa hrial, pozrela naň a hovorí: aj ty si bol s Ježišom Nazaretským. Ale on to zaprel a povedal: Neviem ani nerozumiem, čo hovoríš. A vyšiel von do nádvoria, a kohút zakikiríkal. A slúžka, keď ho znova uvidela, začala hovoriť stojacim okolo, že tento je z nich. Ale on to znova zaprel. A po krátkom čase znova tí, ktorí stáli okolo, hovorili Petrovi: naozaj si z nich, lebo si Galilejčan a tvoja reč je podobná. A on začal preklínať a prisahať, že nepozná tohoto človeka, o ktorom hovoríte. A po druhýkrát kohút zakikiríkal. A Peter si spomenul na slovo, ktoré mu povedal Ježiš, že pred tým, ako kohút zakikiríka dvakrát, zaprieš ma trikrát, a vyšiel von a plakal.

15

A hneď ráno veľkňazi spolu so staršími a pisármi a celé zhromaždenie urobili radu, zviazali Ježiša, odniesli ho a odovzdali Pilátovi. A Pilát sa ho opýtal: Ty si kráľ Židov? A odpovedal mu: ty hovoríš. A veľkňazi ho z mnohého obvinovali, ale on nič neodpovedal. A Pilát sa ho znova pýtal a hovoril: Neodpovedáš nič? Pozri, koľko vecí svedčia proti tebe. Ježiš však už viac nič neodpovedal, takže sa Pilát divil. Podľa sviatku im však uvoľňoval jedného väzňa, o ktorého žiadali. Bol ale ten nazývaný Barabáš zviazaný so spoluvzbúrencami, ktorí počas vzbury spáchali vraždu. A dav vykríkol a začal žiadať, ako im to vždy robil. Ale Pilát im odpovedal hovoriac: Chcete, aby som vám prepustil kráľa Židov? Vedel totiž, že ho veľkňazi odovzdali zo závisti. Tí ale veľkňazi podnietili ten dav, aby im skôr prepustil toho Barabáša. Ten ale Pilát, odpovedajúc znova, povedal im: Čo teda chcete, aby som urobil s tým, ktorého nazývate kráľom Židov? Oni ale znova zakričali: Ukrižuj ho! Ale Pilát im hovoril: Čo vlastne urobil zlé? Tí ale ešte viac kričali: ukrižuj ho. Pilát ale, chcejúc davu vyhovieť, prepustil im Barabáša a odovzdal Ježiša, zbičovaného, aby bol ukrižovaný. A vojaci ho odviedli dnu do dvora, čo je prétórium, a zvolali celú kohortu, a obliekli ho do purpuru a položili na neho upletúc tŕnistú korunu, a začali ho pozdravovať. Buď pozdravený, kráľ Židov! A bili ho po hlave trstinou a pľuli na neho, a kľakajúc na kolená klaňali sa mu. A keď sa mu vysmiali, vyzliekli mu purpurové rúcho a obliekli ho do jeho vlastných šiat, a

vyvádzajú ho, aby ho ukrižovali. A oni prinútili prechádzajúceho Šimona Kyrénčana, ktorý prichádzal z poľa, otca Alexandra a Rúfa, aby vzal jeho kríž. A nesú ho na miesto Golgota, čo v preklade znamená miesto lebky. A oni mu dávali piť víno zmiešané s myrhov, ale on ho neprijal. A ukrižovavši ho, rozdeľujú si jeho odevy, hádzajúc na ne žreb, kto čo vezme. Bola ale tretia hodina a ukrižovali ho. A nápis jeho obvinenia bol napísaný: Kráľ Židov. A s ním ukrižovali dvoch lúpežníkov, jedného po pravici a jedného po ľavici. A naplnilo sa písmo, ktoré hovorí: a bol počítaný medzi bezzákonných. A tí prechádzajúci sa mu rúhali, trasúc hlavami a hovoriac: Beda, ničiteľ chrámu a v troch dňoch stavajúci, zachráň seba a zostúp z kríža. Podobne aj veľkňazi, posmievajúci sa medzi sebou so zákonníkmi, hovorili: Iných zachránil, seba nie je schopný zachrániť. Kristus, kráľ Izraela, nech zostúpi teraz z kríža, aby sme videli a uverili mu. A tí, ktorí boli ukrižovaní s ním, ho potupovali. Keď nastala šiesta hodina, tma sa stala na celú zem až do deviatej hodiny; a v deviatej hodine Ježiš vykríkol veľkým hlasom hovoriac: Eloi Eloi, lema sabachthani? To, čo je prekladané: Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? A niektorí z tých, čo tam stáli, keď to počuli, hovorili: Pozri, volá Eliáša. Jeden ale bežal a naplnil špongiu octom, položil ju na trstinu a dával mu piť hovoriac: Nechajte, uvidíme, či príde Eliáš, aby ho zobral dolu. Ale Ježiš vydal veľký hlas a vydýchol naposledy. A opona chrámu sa roztrhla na dve časti zhora až dolu. Keď ale stotník, ktorý stál naproti nemu, videl, že tak vykríkol a vydýchol naposledy, povedal: Naozaj, tento muž bol Boží syn. Boli aj ženy pozerajúce z ďaleka, medzi ktorými bola aj Mária

Magdaléna a Mária matka Jakuba malého a Joseho, a Salome, ktoré aj keď bol v Galilei nasledovali ho a slúžili mu, a mnohé iné ktoré prišli s ním hore do Jeruzalema. A už keď nastal večer, keďže bola príprava, čo je deň pred sobotou, prišiel Jozef z Arimatey, ušľachtilý radca, ktorý aj sám očakával kráľovstvo Božie, odvážil sa a vošiel k Pilátovi a požiadal o telo Ježiša. A Pilát sa čudoval, či už zomrel, a zavolal si stotníka, opýtal sa ho, či dávno zomrel, a keď sa dozvedel od stotníka, daroval telo Jozefovi. A kúpil plátno, sňal ho, zabalil ho do plátna a položil ho do hrobu, ktorý bol vytesaný zo skaly, a priválil kameň na dvere hrobu. Ale Mária Magdaléna a Mária Josesova videli, kde je položený.

16

A keď prešla sobota, Mária Magdaléna a Mária Jakubova a Salome kúpili voňavé veci, aby prišli a pomazali ho. A veľmi skoro ráno v prvý deň zo sabatov prichádzajú k hrobu, keď slnko vzišlo. A hovorili si medzi sebou: Kto nám odvalí ten kameň od vchodu hrobu? A pozrúc hore, pozorujú, že odvalený bol ten kameň, lebo bol veľmi veľký. A keď vstúpili do hrobky, videli mladého muža sediaceho na pravej strane, oblečeného v bielom rúchu, a boli veľmi ohromené. Ten ale hovorí im: Nebojte sa, hľadáte Ježiša Nazaretského, toho ukrižovaného. Bol vzkriesený, nie je tu. Hľa, miesto, kde ho položili. Ale choďte, povedzte jeho učeníkom a Petrovi, že ide pred vami do Galiley, tam ho uvidíte, ako vám povedal. A vyšli von a utiekli od hrobu,

lebo ich malo trasenie a úžas, a nikomu nič nepovedali, pretože sa báli. Keď vstal ráno v prvý deň po sobote, zjavil sa najprv Márii Magdaléne, z ktorej vyhnal sedem démonov. Tá odišla a oznámila to tým, ktorí boli s ním a smútili a plakali. A tí, počujúc že žije a bol videný od nej, neverili. Po týchto veciach sa zjavil dvom z nich v inej podobe, keď išli na pole. A tí, odíduc, nahlásili to ostatným, ani tým neuverili. Neskôr sa zjavil jedenástim, keď ležali pri stole, a vyčítal im ich neveru a tvrdosť srdca, pretože neuverili tým, ktorí ho videli vzkrieseného. A povedal im: Odíďte do celého sveta a zvestujte evanjelium všetkému stvorstvu. Ten, kto uverí a bude pokrstený, bude spasený, ale ten, kto neuverí, bude odsúdený. A tieto znamenia budú nasledovať tých, ktorí uverili: v mojom mene budú vyháňať démonov, budú hovoriť novými jazykmi, budú zdvíhať hady, a aj keby vypili niečo smrteľné, vôbec im to neuškodí, na chorých budú klásť ruky a budú sa mať dobre. Pán teda po tom, čo k nim hovoril, bol vzatý do neba a sadol si po pravici Boha. Tí ale vyšli von a hlásali všade, keď Pán spolupracoval a potvrdzoval to slovo skrze znamenia, ktoré nasledovali. Amen.

Evanjelium podľa Jána

1

Na začiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bolo Slovo. Tento bol na začiatku u Boha. Všetko sa stalo skrze neho, a bez neho sa nestalo ani to, čo sa stalo. V ňom bol život a ten život bol svetlom ľudí. A svetlo v tme svieti a tma ho nepremohla. Stal sa človek poslaný od Boha, meno jeho Ján; tento prišiel na svedectvo, aby svedčil o svetle, aby všetci uverili skrze neho. Nebol on to svetlo, ale aby svedčil o tom svetle. Bolo to pravé svetlo, ktoré osvetľuje každého človeka prichádzajúceho na tento svet. V tom svete bol, a svet skrze neho prišiel do existencie, a svet ho nepoznal. Prišiel do vlastného a vlastní ho neprijali. Ale koľkí ho prijali, dal im autoritu stať sa deťmi Boha, tým, ktorí veria v jeho meno, ktorí sa nenarodili z krví, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha. A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami, a hľadeli sme na jeho slávu, slávu ako jednonarodeného od Otca, plný milosti a pravdy. Ján svedčí o ňom a volal hovoriac: Tento bol ten, o ktorom som povedal: Ten, ktorý prichádza po mne, stal sa predo mnou, lebo bol prv ako ja.

A z jeho plnosti sme my všetci prijali, a milosť namiesto milosti; lebo zákon bol daný skrze Mojžiša, milosť a pravda sa stala skrze Ježiša Krista. Boha nikto nikdy nevidel, jednorodený Syn, ktorý je v lone Otca, ten ho vyhlásil. A toto je svedectvo Jána, keď Židia poslali z Jeruzalema kňazov a levitov, aby sa ho opýtali: Ty kto si? A priznal, a nezaprel, a priznal, že nie som ja Kristus. A opýtali sa ho: Čo teda? Si ty Eliáš? A hovorí: Nie som. Si ty ten prorok? A odpovedal: Nie. Povedali teda jemu: Kto si? Aby sme dali odpoveď tým, ktorí nás poslali; čo hovoríš o sebe samom? Povedal: Ja som hlas volajúceho na púšti: Vyrovnajte cestu Pánovu, ako povedal prorok Izaiáš. A tí poslaní boli z farizejov a opýtali sa ho a povedali mu: Čo teda krstíš, ak ty nie si Kristus, ani Eliáš, ani ten prorok? Odpovedal im Ján hovoriac: Ja krstím vo vode, ale medzi vami stojí ten, ktorého vy nepoznáte. On je ten, ktorý prichádza po mne, ktorý sa stal predo mnou, ktorého ja nie som hodný, aby som rozviazal remienok jeho sandála. Toto sa stalo v Betánii za Jordánom, kde Ján krstil. Na druhý deň vidí Ján Ježiša prichádzajúceho k nemu a hovorí: Hľa, Baránok Boží, ktorý nesie hriech sveta. Toto je ten, o ktorom som povedal: Po mne prichádza muž, ktorý sa stal predo mnou, pretože bol prv ako ja. A ja som ho nepoznal, ale aby bol zjavený Izraelu, preto som prišiel ja krstiť vo vode. A svedčil Ján hovoriac, že som uzrel Ducha zostupujúceho ako holubicu z neba, a zostal na ňom. A ja som ho nepoznal, ale ten, ktorý ma poslal krstiť vo vode, ten mi povedal: Na koho uvidíš Ducha zostupovať a zostávať na ňom, tento je ten, ktorý krstí v Duchu Svätom. A ja som videl a svedčil som, že tento je Syn Boží. Na druhý deň znova stál Ján a dvaja z jeho učeníkov, a pozrúc na Ježiša, ktorý

sa prechádzal, hovorí: Hľa, baránok Boha. A tí dvaja učeníci ho počuli hovoriť a nasledovali Ježiša. Otočiac sa ale Ježiš a vidiac ich nasledovať, hovorí im: Čo hľadáte? A oni mu povedali: Rabbi - čo je preložené učiteľ - kde zostávaš? Hovorí im: Poďte a vidzte. Prišli teda a videli, kde zostáva, a zostali pri ňom ten deň; bola asi desiata hodina. Ondrej, brat Šimona Petra, bol jeden z tých dvoch, ktorí počuli od Jána a nasledovali ho. Tento najprv nachádza svojho vlastného brata Šimona a hovorí mu: Našli sme Mesiáša, čo je v preklade Kristus, a priviedol ho k Ježišovi. Pozrúc na neho, Ježiš povedal: Ty si Šimon, syn Jonáša, ty budeš nazvaný Kéfas, čo je preložené Peter. Na ďalší deň chcel Ježiš vyjsť do Galiley, a nachádza Filipa a hovorí mu: Nasleduj ma. Bol ale Filip z Betsaidy, z mesta Ondreja a Petra. Filip nachádza Natanaela a hovorí mu: Toho, o ktorom písal Mojžiš v zákone a proroci, sme našli - Ježiša, syna Jozefa z Nazareta. A Natanael mu povedal: Môže byť z Nazaretu niečo dobré? Filip mu hovorí: Poď a pozri. Ježiš videl Natanaela prichádzať k nemu a hovorí o ňom: Hľa, skutočne Izraelita, v ktorom nie je podvod. Hovorí mu Natanael: Odkiaľ ma poznáš? Ježiš odpovedal a povedal mu: predtým než ťa Filip zavolal, keď si bol pod tým figovníkom, videl som ťa. Natanael odpovedal a hovorí mu: Rabbi, ty si Syn Boží, ty si Kráľ Izraela. Ježiš odpovedal a povedal mu: Pretože som ti povedal, videl som ťa pod figovníkom, veríš? Uvidíš väčšie veci ako tieto. A hovorí mu: Amen, amen, hovorím vám, odteraz uvidíte nebo otvorené a anjelov Boha vystupujúcich a zostupujúcich na Syna človeka.

2

A v tretí deň sa konala svadba v Káne Galilejskej, a bola tam matka Ježiša; a bol pozvaný aj Ježiš a jeho učeníci na svadbu. A keď došlo víno, hovorí matka Ježiša k nemu: Víno nemajú. Ježiš jej hovorí: Čo mne a tebe, žena? Moja hodina ešte neprišla. Jeho matka hovorí sluhom: Čokoľvek vám povie, urobte. Bolo tam ale šesť kamenných vodných nádob stojacich podľa očistenia Židov, z ktorých každá držala dve alebo tri miery. Ježiš im hovorí: Naplňte tie nádoby na vodu vodou. A naplnili ich až hore. A hovorí im: Načerpajte teraz a prineste hlavnému správcovi hostiny. A priniesli. Keď ale správca hostiny okúsil vodu, ktorá sa stala vínom, a nevedel, odkiaľ je; ale sluhovia vedeli, tí, ktorí načerpali vodu, správca hostiny zavolá ženícha a hovorí mu: každý človek kladie prvé dobré víno, a keď sa opijú, potom horšie; ty si zachoval dobré víno až doteraz. Toto urobil Ježiš ako začiatok znakov v Káne Galilejskej a zjavil svoju slávu, a jeho učeníci v neho uverili. Po tomto zostúpil do Kafarnauma on a jeho matka a jeho bratia a jeho učeníci, a tam zostali niekoľko dní. A blízko bola veľká noc Židov a Ježiš išiel do Jeruzalema. A našiel v chráme tých, čo predávali voly, ovce a holuby, a peňazomencov, ktorí tam sedeli. A urobiac bič z povrazov, všetkých vyhnal z chrámu, ovce aj voly, a meničom peňazí vysypal mince a stoly prevrátil, a tým, čo predávali holuby, povedal: Vezmite tieto veci odtiaľto, nerobte z domu môjho otca dom obchodu. Zapamätali si ale jeho učeníci, že je napísané: Horlivosť tvojho domu ma zožerie. Odpovedali teda Židia a

povedali mu: Aké znamenie nám ukazuješ, že tieto veci robíš? Ježiš odpovedal a povedal im: Zničte tento chrám a v troch dňoch ho vzkriesim. Povedali teda Židia: Štyridsať šesť rokov bol budovaný tento chrám, a ty ho v troch dňoch postavíš? Ten ale hovoril o chráme svojho tela. Keď teda bol vzkriesený z mŕtvych, jeho učeníci si spomenuli, že toto hovoril, a uverili písmu a slovu, ktoré povedal Ježiš. Ako ale bol v Jeruzaleme na veľkonočnom sviatku, mnohí uverili v jeho meno, vidiac jeho znamenia, ktoré robil. Ale sám Ježiš im nezveril seba samého, pretože on poznal všetkých, a pretože nemal potrebu, aby niekto svedčil o človeku; lebo on sám vedel, čo bolo v človeku.

3

Bol ale človek z farizejov, menom Nikodém, vládca židov. Tento prišiel k nemu v noci a povedal mu: Rabbi, vieme, že si prišiel od Boha ako učiteľ, lebo nikto nie je schopný robiť tieto znamenia, ktoré ty robíš, ak nie je Boh s ním. Ježiš odpovedal a povedal mu: Amen, amen, hovorím ti, ak sa niekto nenarodí zhora, nemôže vidieť kráľovstvo Božie. Hovorí mu Nikodém: Ako môže byť človek narodený, keď je starým mužom? Nie je schopný druhýkrát vojsť do brucha svojej matky a narodiť sa? Ježiš odpovedal: Veru, veru, hovorím ti, ak sa niekto nenarodí z vody a Ducha, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho. To, čo sa zrodilo z tela, je telo, a to, čo sa zrodilo z Ducha, je duch. Nediv sa, že som ti povedal: Je nutné, aby ste sa zrodili zhora. Duch fúka, kde chce, a jeho hlas počuješ, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide;

tak je to s každým, kto sa narodil z Ducha. Nikodém odpovedal a povedal mu: Ako sa môžu tieto veci stať? Ježiš odpovedal a povedal mu: Ty si učiteľ Izraela a nepoznáš tieto veci? Veru, veru ti hovorím, že to, čo vieme, hovoríme, a to, čo sme videli, svedčíme, a naše svedectvo neprijímate. Ak som vám povedal o pozemských veciach a neveríte, ako uveríte, keď vám poviem o nebeských veciach? A nikto nevystúpil do neba, ak nie ten, ktorý zostúpil z neba, Syn človeka, ktorý je v nebi. A tak ako Mojžiš vyzdvihol hada na púšti, tak musí byť vyzdvihnutý Syn človeka, aby každý, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. Lebo Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodého Syna, aby každý, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život. Lebo Boh neposlal svojho Syna na svet, aby súdil svet, ale aby bol svet skrze neho zachránený. Ten, kto verí v neho, nie je súdený, ale ten, kto neverí, už bol odsúdený, pretože neuveril v meno jednonarodeného Syna Božieho. Toto je ale súd, že svetlo prišlo do sveta, a ľudia milovali viac tmu než svetlo, lebo ich skutky boli zlé. Každý, lebo ten, kto robí bezcenné veci, nenávidí svetlo a neprichádza k svetlu, aby neboli odhalené jeho skutky; ale ten, kto koná pravdu, prichádza k svetlu, aby boli zjavené jeho skutky, pretože sú vykonané v Bohu. Po týchto veciach prišiel Ježiš a jeho učeníci do judejskej zeme, a tam trávil čas s nimi a krstil. A Ján krstil v Ainone blízko Salimu, pretože tam bolo veľa vody, a prichádzali a boli krstení; lebo Ján ešte nebol hodený do väzenia. Stalo sa teda hľadanie medzi učeníkmi Jána a Židom o očisťovaní. A prišli k Jánovi a povedali mu: Rabbi, ten, ktorý bol s tebou za Jordánom, o ktorom si ty svedčil, hľa, tento krstí a všetci prichádzajú k nemu. Ján odpovedal: Človek nemôže prijať

nič, ak mu to nie je dané z neba. Sami vy mi svedčíte, že som povedal: Nie som ja Kristus, ale som poslaný pred ním. Ten, kto má nevestu, je ženích; ale priateľ ženícha, ten, ktorý stojí a počúva ho, raduje sa radosťou kvôli hlasu ženícha. Táto moja radosť je teda naplnená. On musí rásť, ja však musím klesať. Ten, kto prichádza zhora, je nad všetkými. Ten, ktorý je zo zeme, zo zeme je a zo zeme hovorí; ten, ktorý prichádza z neba, je nad všetkými, a čo videl a počul, to dosvedčuje, a jeho svedectvo nikto neprijíma. Ten, kto prijal jeho svedectvo, potvrdil, že Boh je pravdivý. Toho, ktorého poslal Boh, hovorí slová Božie, lebo Boh nedáva Ducha z miery. Otec miluje syna a všetko dal do jeho ruky. Ten, kto verí v Syna, má večný život, ale ten, kto neposlúcha Syna, neuvidí život, ale Boží hnev zostáva na ňom.

4

Keď teda vedel Pán, že počuli Farizeji, že Ježiš viac učeníkov robí a krstí než Ján, hoci Ježiš sám nekrstil, ale učeníci jeho, opustil Judeu a odišiel do Galiley. Bolo potrebné, aby on prechádzal cez Samáriu. Prichádza teda do mesta Samárie nazývaného Sychar, blízko miesta, ktoré dal Jakub Jozefovi, synovi svojmu; bol tam ale Jakubov prameň. Ježiš teda unavený z cesty sedel tak pri studni; bolo asi okolo šiestej hodiny. Prichádza žena zo Samárie čerpať vodu. Ježiš jej hovorí: Daj mi piť. Lebo jeho učeníci odišli do mesta, aby kúpili jedlo. Hovorí mu teda tá samaritánska žena: Ako ty, keď si Žid, žiadaš ode mňa piť, keď som samaritánska žena? Lebo Židia sa nestýkajú so Samaritánmi.

Ježiš odpovedal a povedal jej: Keby si poznala dar Boha a kto je ten, ktorý ti hovorí daj mi piť, ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu. Hovorí mu žena: Pane, ani vedro nemáš a studňa je hlboká, odkiaľ teda máš tú živú vodu? Nie si azda väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a sám z nej pil aj jeho synovia a jeho dobytok? Ježiš odpovedal a povedal jej: každý, kto pije z tejto vody, bude smädný znova; kto ale bude piť z tej vody, ktorú ja dám jemu, nebude smädný naveky, ale tá voda, ktorú dám jemu, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života. Hovorí mu tá žena: Pane, daj mi túto vodu, aby som nežíznila ani nemusela chodiť sem čerpať. Ježiš jej hovorí: Choď, zavolaj svojho muža a príď sem. Odpovedala žena a povedala: Nemám muža. Hovorí jej Ježiš: Dobre si povedala, že muža nemáš; lebo päť mužov si mala, a teraz ktorého máš, nie je tvoj muž; toto pravdivé si povedala. Žena mu hovorí: Pane, vidím, že si prorok. Naši otcovia sa klaňali na tomto vrchu, a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať. Ježiš jej hovorí: Žena, ver mi, že prichádza hodina, keď ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme nebudete uctievať Otca. Vy uctievate to, čo neviete, my uctievame to, čo vieme, lebo spása je zo Židov. Ale prichádza hodina, a teraz je, keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v duchu a pravde, lebo Otec takých hľadá, ktorí sa mu klaňajú. Boh je duch a tí, ktorí ho uctievajú, musia ho uctievať v duchu a pravde. Hovorí mu tá žena: Viem, že prichádza Mesiáš, nazývaný Kristus. Keď príde, zvestuje nám všetko. Hovorí jej Ježiš: Ja som ten, ktorý hovorí s tebou. A pri tomto prišli jeho učeníci a divili sa, že hovoril so ženou, nikto však nepovedal: Čo hľadáš? alebo Čo s ňou hovoríš? Zanechala teda tú nádobu na

vodu tá žena a odišla do toho mesta, a hovorí tým ľuďom: poďte vidieť človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som urobila: či nie je tento ten Kristus? Vyšli teda z mesta a prichádzali k nemu. Medzitým ho prosili učeníci a hovorili: Rabbi, jedz. Ten ale povedal im: Ja mám jedlo, ktoré mám jesť, o ktorom vy neviete. Učeníci teda hovorili jeden k druhému: Nepriniesol mu niekto jesť? Ježiš im hovorí: Mojím jedlom je, aby som konal vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokončil jeho dielo. Nehovoríte vy, že ešte štyri mesiace sú a potom prichádza žatva? Hľa, hovorím vám, zdvihnite vaše oči a pozrite na polia, lebo sú už biele na žatvu. A ten, kto žne, berie mzdu a zhromažďuje ovocie do večného života, aby sa spolu radovali ten, kto seje, aj ten, kto žne. V tomto je totiž to slovo pravdivé, že iný je ten, kto seje, a iný ten, kto žne. Ja som vás poslal žať to, na čom ste vy nepracovali, iní pracovali, a vy ste vstúpili do ich práce. Z toho mesta mnohí Samaritáni uverili v neho kvôli slovu tej ženy, ktorá svedčila, že mi povedal všetko, čo som urobila. Keď teda prišli k nemu Samaritáni, prosili ho, aby zostal u nich, a zostal tam dva dni. A oveľa viac uverilo kvôli jeho slovu, a žene hovorili, že už nie kvôli tvojej reči veríme, lebo sami sme počuli a vieme, že tento je naozaj Spasiteľ sveta, Kristus. Po dvoch dňoch vyšiel odtiaľ a odišiel do Galiley. Sám Ježiš totiž svedčil, že prorok vo vlastnej vlasti nemá úctu. Keď teda prišiel do Galiley, prijali ho Galilejčania, pretože videli všetko, čo urobil v Jeruzaleme počas sviatku, lebo aj oni prišli na sviatok. Prišiel teda znova Ježiš do Kány Galilejskej, kde premenil vodu na víno. A bol niekto kráľovský, ktorého syn bol chorý v Kafarnaume; tento počul, že Ježiš prišiel z Judey do Galiley, odišiel k nemu a prosil ho, aby zostúpil a uzdravil jeho

syna; mal totiž zomrieť. Povedal teda Ježiš k nemu: Ak neuvidíte znamenia a zázraky, neuveríte. Hovorí k nemu ten kráľovský: Pane, poď dolu predtým ako zomrie moje dieťa. Ježiš mu hovorí: Choď, tvoj syn žije. A ten muž uveril tomu slovu, ktoré mu povedal Ježiš, a išiel. Už ale keď zostupoval, jeho sluhovia ho stretli a oznámili hovoriac, že tvoj syn žije. Zistil teda od nich hodinu, v ktorej sa mal lepšie. A povedali mu, že včera o siedmej hodine ho opustila horúčka. Otec teda poznal, že v tej hodine, v ktorej mu Ježiš povedal, že tvoj syn žije, a uveril on aj celý jeho dom. Toto druhé znamenie znova urobil Ježiš, keď prišiel z Judey do Galiley.

5

Po týchto udalostiach bol sviatok Židov a Ježiš išiel do Jeruzalema. Je ale v Jeruzaleme pri ovčej bráne bazén, ktorý sa nazýva hebrejsky Bethesda a má päť stĺpových hál. V týchto ležalo veľké množstvo chorých, slepých, chromých, vysušených, čakajúcich na pohyb vody. Lebo posol zostupoval v určenom čase do nádrže a voda sa vzrušovala, a preto ten prvý, kto vstúpil po vzrušení vody, sa stával zdravým, akoukolvek chorobou bol postihnutý. Bol tam nejaký človek, ktorý bol tridsaťosem rokov vo svojej slabosti. Keď Ježiš videl tohto ležať a vedel, že už má veľa času, hovorí mu: Chceš sa stať zdravým? Odpovedal mu chorý: Pane, nemám človeka, aby ma hodil do nádrže, keď sa rozvíri voda, ale kým ja prichádzam, iný predo mnou zostupuje. Ježiš mu hovorí: Vstaň, vezmi svoju rohožku a

choď. A okamžite sa stal zdravým ten človek, a vzal svoju rohožku a chodil. Bol ale sabat v ten deň. Hovorili teda Židia tomu uzdravenému: Sobota je, nie je ti dovolené zdvihnúť rohožku. Odpovedal im: Ten, ktorý ma uzdravil, mi povedal: Zdvihni svoju rohožku a choď. Opýtali sa ho teda: Kto je ten človek, ktorý ti povedal: Vezmi svoj rohož a choď? Ten, ktorý bol uzdravený, však nevedel, kto to je, lebo Ježiš sa vzdialil, keďže na tom mieste bol dav. Po týchto veciach nachádza ho Ježiš v chráme a povedal mu: Hľa, zdravý si sa stal, viac nehreš, aby sa ti nestalo niečo horšie. Odišiel ten človek a oznámil Židom, že Ježiš je ten, ktorý ho uzdravil. A kvôli tomuto prenasledovali Ježiša Židia a hľadali ho zabiť, pretože tieto veci robil v sobotu. Ale Ježiš im odpovedal: Môj Otec pracuje až doteraz, a ja pracujem. Preto teda Židia ešte viac hľadali spôsob, ako ho zabiť, pretože nielen rušil sobotu, ale aj nazýval Boha vlastným otcom, robiac sa rovným Bohu. Ježiš im teda odpovedal a povedal: Amen, amen, hovorím vám, Syn nie je schopný robiť sám od seba nič, ak nevidí Otca, ako to robí, lebo čo On robí, to aj Syn podobne robí. Lebo otec miluje syna a ukazuje mu všetko, čo sám robí, a ukáže mu väčšie skutky než tieto, aby ste žasli. Práve ako otec vzkriesi mŕtvych a dáva im život, tak aj Syn dáva život tým, ktorým chce. Lebo ani otec nesúdi nikoho, ale všetok súd dal synovi, aby všetci ctili syna tak ako ctia otca. Ten, kto nectí syna, nectí otca, ktorý ho poslal. Veru, veru vám hovorím, že ten, kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a neprichádza na súd, ale prešiel zo smrti do života. Amen amen hovorím vám, že prichádza hodina, a teraz je, keď mŕtvi budú počuť hlas Syna Božieho, a tí, ktorí počujú, budú žiť; lebo

tak ako Otec má život v sebe samom, tak dal aj Synovi mať život v sebe samom; a dal mu aj autoritu robiť súd, pretože je Syn človeka. Nečudujte sa tomuto, lebo prichádza hodina, v ktorej všetci tí v hroboch budú počuť jeho hlas, a vyjdú tí, ktorí robili dobré veci, do vzkriesenia života, ale tí, ktorí robili zlé veci, do vzkriesenia súdu. Ja nie som schopný robiť sám od seba nič. Tak ako počujem, súdim, a môj súd je spravodlivý, pretože nehľadám svoju vôľu, ale vôľu Otca, ktorý ma poslal. Ak ja svedčím o sebe samom, moje svedectvo nie je pravdivé. Iný je ten, ktorý svedčí o mne, a viem, že pravdivé je to svedectvo, ktoré svedčí o mne. Vy ste poslali k Jánovi, a on svedčil pravde; ja ale nie od človeka svedectvo beriem, ale tieto veci hovorím, aby ste vy boli zachránení. Ten bol lampa, ktorá horela a svietila, vy ste sa však chceli radovať len na chvíľu v jeho svetle. Ja ale mám svedectvo väčšie ako Jánovo, lebo tie skutky, ktoré mi dal Otec, aby som ich dokončil, práve tie skutky, ktoré ja robím, svedčia o mne, že ma Otec poslal. A Otec, ktorý ma poslal, on sám svedčil o mne. Ani hlas jeho ste nikdy nepočuli, ani podobu jeho ste nevideli, a slovo jeho nemáte zostávajúce vo vás, pretože tomu, ktorého on poslal, vy neveríte. Skúmate tie písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve tie svedčia o mne, a nechcete prísť ku mne, aby ste mali život. Slávu od ľudí neberiem; ale poznal som vás, že lásku Boha nemáte v sebe. Ja som prišiel v mene môjho otca, a neprijímate ma, ak iný príde vo vlastnom mene, toho prijmete. Ako môžete veriť, keď prijímate slávu jeden od druhého, a slávu, ktorá je od jediného Boha, nehľadáte? Nemyslíte si, že ja budem žalovať vás u Otca. Je ten, kto vás žaluje, Mojžiš, v ktorého ste dúfali. Ak by ste verili Mojžišovi,

verili by ste aj mne, lebo on písal o mne. Ak ale neveríte jeho písmam, ako uveríte mojim slovám?

6

Po týchto veciach odišiel Ježiš za more Galilejské Tiberiadské a nasledoval ho veľký zástup, pretože videli jeho znamenia, ktoré robil na chorých. Ježiš ale išiel hore na horu a tam sedel so svojimi učeníkmi. Bola ale blízko Pascha, sviatok Židov. Keď teda Ježiš zdvihol oči a videl, že veľký zástup prichádza k nemu, hovorí Filipovi: Odkiaľ kúpime chleby, aby títo jedli? Toto ale hovoril, keď ho skúšal, lebo on sám vedel, čo mal urobiť. Odpovedal mu Filip: Chleby za dvesto denárov nie sú dostatočné pre nich, aby každý z nich vzal aspoň trochu. Hovorí mu jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra: Je tu jeden chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby; ale čo sú tieto pre tak mnohých? Povedal a Ježiš: Urobte tých ľudí uľahnúť. Bolo a trávy veľa na tom mieste. Muži si teda sadli, počtom asi päťtisíc. Ježiš vzal chleby a po poďakovaní ich rozdal učeníkom, učeníci ich rozdali ležiacim, podobne aj z rýb, koľko chceli. Keď sa však nasýtili, hovorí svojim učeníkom: Pozbierajte zvyšné kusy, aby nič nezahynulo. Zozbierali teda a naplnili dvanásť košov úlomkov z tých piatich jačmenných chlebov, ktoré zostali po tých, čo jedli. Tí ľudia teda, vidiac aký znak urobil Ježiš, hovorili, že tento je skutočne ten prorok, ktorý prichádza na svet. Ježiš teda vediac, že zamýšľajú prísť a uchvátiť ho, aby ho urobili kráľom, odtiahol sa znova na vrch sám. Ako ale nastal večer, zišli

jeho učeníci k moru, a vstúpiac do lode išli za more do Kafarnaum. A tma už nastala a Ježiš k nim neprišiel, a more sa dvíhalo, pretože fúkal veľký vietor. Keď teda odveslovali asi dvadsaťpäť alebo tridsať štádií, uvideli Ježiša kráčajúceho po mori a blížiaceho sa k lodi, a báli sa. Ten ale hovorí im: Ja som, nebojte sa. Boli teda ochotní vziať ho do lode, a ihneď sa loď ocitla na zemi, ku ktorej smerovali. Na druhý deň zástup, ktorý stál za morom, videl, že iný malý čln tam nebol, iba jeden, ten, do ktorého nastúpili jeho učeníci, a že Ježiš nevstúpil spolu so svojimi učeníkmi do malého člna, ale jeho učeníci odišli sami; ale prišli iné malé člny z Tiberiady blízko miesta, kde jedli chlieb, keď Pán vzdal vďaky; keď teda zástup videl, že Ježiš tam nie je ani jeho učeníci, nastúpili oni sami do lodí a prišli do Kafarnaum hľadajúc Ježiša. A keď ho našli za morom, povedali mu: Rabbi, kedy si sa tu ocitol? Odpovedal im Ježiš a povedal: Amen, amen, hovorím vám, hľadáte ma nie preto, že ste videli znamenia, ale preto, že ste jedli z chlebov a boli ste nasýtení. Pracujte nie pre potravu, ktorá hynie, ale pre potravu, ktorá zostáva do večného života, ktorú vám dá Syn človeka, lebo tohto zapečatil Otec, Boh. Povedali teda k nemu: Čo máme robiť, aby sme konali skutky Boha? Ježiš odpovedal a povedal im: Toto je dielo Boha, aby ste verili v toho, ktorého on poslal. Povedali mu teda: Aký znak teda ty robíš, aby sme videli a uverili ti? Čo robíš? Naši otcovia jedli mannu na púšti, ako je napísané: Dal im jesť chlieb z neba. Povedal im teda Ježiš: Amen, amen, hovorím vám, nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva pravý chlieb z neba. Lebo chlieb Boha je ten, ktorý zostupuje z neba a dáva život svetu. Povedali mu teda: Pane, vždy nám dávaj tento

chlieb. Povedal im Ježiš: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nebude nikdy žízniť. Ale povedal som vám, že aj keď ste ma videli, neveríte. Všetko, čo mi dáva otec, príde ku mne, a toho, kto prichádza ku mne, nevyhodím von, lebo som zostúpil z neba nie preto, aby som robil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. Toto je ale vôľa Otca, ktorý ma poslal, aby som nestratil nič z toho, čo mi dal, ale aby som to vzkriesil v posledný deň. Toto ale je vôľa toho, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň. Reptali teda Židia o ňom, lebo povedal, ja som chlieb zostúpivší z neba, a hovorili: nie je toto Ježiš syn Jozefa, ktorého my poznáme otca a matku? Ako teda tento hovorí, že som zostúpil z neba? Odpovedal teda Ježiš a povedal im: Nereptajte medzi sebou. Nikto nie je schopný prísť ku mne, ak ho nepritiahne Otec, ktorý ma poslal, a ja ho vzkriesim v posledný deň. Je napísané v prorokoch: a budú všetci vyučení Bohom. Každý, kto počúva od Otca a naučil sa, prichádza ku mne; nie že by Otca niekto videl, ak nie ten, ktorý je od Boha, tento videl Otca. Amen, amen, hovorím vám, ten, kto verí vo mňa, má večný život. Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedli mannu na púšti a zomreli; toto je chlieb zostupujúci z neba, aby niekto z neho jedol a nezomrel. Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba; ak niekto zje z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo, ktoré ja dám za život sveta. Židia sa teda medzi sebou hádali a hovorili: Ako nám tento môže dať svoje telo na jedenie? Povedal im teda Ježiš: Amen, amen, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nemáte život v sebe. Ten, kto je moje telo a pije moju krv, má

večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je skutočne jedlo a moja krv je skutočne nápoj. Ten, kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom. Ako ma poslal žijúci Otec a ja žijem skrze Otca, tak aj ten, kto mňa je, bude žiť skrze mňa. Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, nie ako jedli vaši otcovia mannu a zomreli; ten, kto je tento chlieb, bude žiť naveky. Tieto veci povedal v zhromaždení, keď učil v Kafarnaume. Mnohí z jeho učeníkov, keď to počuli, povedali: Toto slovo je tvrdé, kto ho môže počúvať? Keď Ježiš vedel v sebe, že o tomto repocú jeho učeníci, povedal im: Toto vás pohoršuje? Ak teda uvidíte Syna človeka vystupovať tam, kde bol predtým? Duch je ten, ktorý oživuje, telo neprospeje ničomu, slová, ktoré vám hovorím, sú duch a sú život. Ale sú z vás niektorí, ktorí neveria. Ježiš totiž vedel od začiatku, ktorí sú tí, čo neveria, a kto je ten, čo ho ide zradiť. A hovoril: Kvôli tomuto som vám povedal, že nikto nie je schopný prísť ku mne, ak mu to nie je dané od môjho Otca. Z tohto dôvodu mnohí z jeho učeníkov odišli späť a už viac s ním nechodili. Povedal teda Ježiš dvanástim: Nechcete odísť aj vy? Odpovedal teda jemu Šimon Peter: Pane, ku komu pôjdeme? Slová večného života máš; a my sme uverili a poznali, že ty si Kristus, syn živého Boha. Odpovedal im Ježiš: Či nie ja som vás tých dvanástich vyvolil? A jeden z vás je diabol. Hovoril ale o Júdovi, synovi Šimona Iškariotského, lebo tento ho mal vydať, hoci bol jedným z tých dvanástich.

7

A Ježiš chodil po týchto udalostiach v Galilei, lebo nechcel chodiť v Judei, pretože ho Židia hľadali zabiť. Bol už blízko sviatok Židov, sviatok stánkov. Povedali teda k nemu jeho bratia: Odíď odtiaľto a choď do Judey, aby aj tvoji učeníci videli tvoje skutky, ktoré robíš; nikto totiž nerobí niečo v skrytosti a zároveň sám hľadá byť odvážny. Ak tieto veci robíš, ukáž sa svetu. Ani jeho bratia v neho neverili. Hovorí im teda Ježiš: Môj čas ešte neprišiel, ale váš čas je vždy pripravený. Svet vás nemôže nenávidieť, ale mňa nenávidí, pretože ja svedčím o ňom, že jeho skutky sú zlé. Vy choďte na tento sviatok, ja ešte nevystupujem na tento sviatok, pretože môj čas ešte nebol naplnený. Povedal im tieto veci a zostal v Galilei. Ako ale išli hore jeho bratia, potom aj on išiel hore na sviatok, nie otvorene, ale ako v tajnosti. Tí teda Židia ho hľadali na tej slávnosti a hovorili: Kde je ten? A veľké reptanie o ňom bolo v zástupoch. Jedni hovorili, že je dobrý, iní hovorili: Nie, ale zvádza dav. Nikto však o ňom nehovoril otvorene pre strach zo Židov. Už keď bol sviatok v polovici, Ježiš išiel hore do chrámu a učil. A Židia žasli a hovorili: Ako tento pozná písmo, keď sa neučil? Odpovedal teda im Ježiš a povedal: Moje učenie nie je moje, ale toho, ktorý ma poslal; ak niekto chce robiť jeho vôľu, pozná o tom učení, či je z Boha, alebo ja hovorím od seba samého. Ten, kto hovorí sám od seba, hľadá svoju vlastnú slávu, ale ten, kto hľadá slávu toho, ktorý ho poslal, tento je pravdivý a nespravodlivosť v ňom nie je. Nedal vám Mojžiš ten zákon? A nikto z vás neplní zákon. Prečo sa ma snažíte zabiť? Dav odpovedal a povedal: Máš démona, kto ťa hľadá zabiť? Ježiš im odpovedal a povedal: Jedno dielo som urobil a všetci sa kvôli tomu divíte. Mojžiš vám dal obriezku, nie

preto, že je od Mojžiša, ale od otcov, a v sobotu obriezate človeka. Ak človek prijíma obriezku v sobotu, aby nebol porušený zákon Mojžišov, na mňa ste hnevaní, že som urobil celého človeka zdravým v sobotu? Nesúďte podľa vzhľadu, ale súďte spravodlivý súd. Hovorili teda niektorí z Jeruzalemčanov: Nie je toto ten, ktorého hľadajú zabiť? A pozri, hovorí s odvahou, a nič mu nehovoria. Nepoznali azda skutočne vládcovia, že tento je skutočne Kristus? Ale tohto poznáme, odkiaľ je, no Kristus, keď príde, nikto nevie, odkiaľ je. Zvolal teda v chráme učiac Ježiš a hovoriac: aj mňa poznáte, a poznáte odkiaľ som; a od seba samého som neprišiel, ale je pravdivý ten, ktorý ma poslal, ktorého vy nepoznáte; ja ho poznám, lebo od neho som a ten ma poslal. Hľadali ho teda chytiť, a nikto na neho nevzložil ruku, pretože ešte neprišla jeho hodina. Mnohí však z toho davu uverili v neho a hovorili: Keď príde Kristus, či urobí viac znakov než týchto, ktoré tento urobil? Farizeji počuli dav repčúci o ňom tieto veci, a farizeji a veľkňazi poslali sluhov, aby ho chytili. Povedal teda Ježiš: Ešte krátky čas som s vami a potom idem k tomu, ktorý ma poslal. Budete ma hľadať a nenájdete ma, a tam, kde som ja, vy nemôžete prísť. Povedali teda Židia sami k sebe: Kam tento ide ísť, že my ho nenájdeme? Nechystá sa ísť k Grékom v rozptýlení a učiť Grékov? Čo je to za reč, ktorú povedal: budete ma hľadať a nenájdete ma, a kde som ja, vy nemôžete prísť? V posledný veľký deň sviatku stál Ježiš a vykríkol hovoriac: Ak niekto žízni, nech príde ku mne a nech pije. Ten, kto verí vo mňa, tak ako povedalo Písmo, rieky živej vody budú tiecť z jeho brucha. Toto ale povedal o Duchu, ktorého mali prijať tí, čo verili v neho, lebo Duch Svätý ešte

nebol, pretože Ježiš ešte nebol oslávený. Mnohí teda z toho zástupu, počuvši to slovo, hovorili: Tento je naozaj ten prorok. Iní hovorili: Tento je Kristus. Iní hovorili: Či azda Kristus prichádza z Galiley? Nepovedalo písmo, že zo semena Dávida a z Betlehema, dediny kde bol Dávid, prichádza Kristus? Rozdelenie teda nastalo v dave kvôli nemu. Niektorí z nich ho chceli chytiť, ale nikto na neho nevztýčil ruku. Prišli teda sluhovia k veľkňazom a farizejom, a tí im povedali: Prečo ste ho nepriviedli? Pomocníci odpovedali: Nikdy tak nehovoril človek, ako tento človek. Farizeji im teda odpovedali: Nie aj vy ste boli zvedení? Neuveril azda niekto z vládcov v neho alebo z farizejov? Ale tento dav, ktorý nepozná zákon, je prekliatý, hovorí Nikodém k nim, ten, ktorý prišiel v noci k nemu, jeden z nich: či náš zákon nesúdi človeka, ak nepočuje od neho prv a nepozná, čo robí? Odpovedali a povedali mu: Nie si aj ty z Galiley? Preskúmaj a pozri, že prorok z Galiley nebol vzkriesený. A každý odišiel do svojho domu.

8

Ježiš ale išiel na Horu olív; za úsvitu ale znova prišiel do chrámu, a všetok ľud prichádzal k nemu; a posadiac sa ich učil. Vedú ale pisári a farizeji ženu prichytenú pri cudzoložstve, a postaviac ju v strede hovoria jemu: učiteľ, táto žena bola prichytená pri samom skutku cudzoložiac; a v zákone našom Mojžiš prikázal také kameňovať. Ty teda čo hovoríš? Toto ale povedali skúšajúc ho, aby mali obvinenie proti nemu. Ale Ježiš,

zohnuvší sa nadol, písal prstom do zeme. Ako ale vytrvali pýtajúc sa ho, narovnal sa a povedal im: Ten bezhriešny z vás nech prvý hodí kameň na ňu. A znova, sklonený dolu, písal na zem. Tí ale, keď počuli, odchádzali jeden po jednom, počnúc staršími, a zostal Ježiš a žena, ktorá bola v strede. Pozrúc sa hore, Ježiš jej povedal: Žena, kde sú? Nikto ťa neodsúdil? Ona ale povedala: Nikto, Pane. A Ježiš povedal: ani ja ťa neodsúdim; choď a od teraz už viac nehreš. Znova teda im Ježiš hovoril: Ja som svetlo sveta. Ten, kto ma nasleduje, nebude chodiť v tme, ale bude mať svetlo života. Povedali mu teda farizeji: Ty svedčíš sám o sebe, tvoje svedectvo nie je pravdivé. Ježiš odpovedal a povedal im: Aj keby som ja svedčil o sebe samom, pravdivé je moje svedectvo, pretože viem, odkiaľ som prišiel a kam idem. Vy však neviete, odkiaľ prichádzam alebo kam idem. Vy súdite podľa tela, ja nesúdim nikoho. A ak súdim ja, môj súd je pravdivý, pretože nie som sám, ale ja a Otec, ktorý ma poslal. A vo vašom zákone je napísané, že svedectvo dvoch ľudí je pravdivé. Ja som ten, ktorý svedčí o sebe samom, a svedčí o mne Otec, ktorý ma poslal. Hovorili mu teda: Kde je tvoj otec? Odpovedal Ježiš: Ani mňa nepoznáte, ani môjho otca; keby ste poznali mňa, poznali by ste aj môjho otca. Tieto slová hovoril Ježiš v pokladnici, keď učil v chráme, a nikto ho nezatkol, pretože ešte neprišla jeho hodina. Povedal im teda Ježiš znova: Ja odchádzam a budete ma hľadať, a zomriete vo vašom hriechu. Kam ja idem, vy nemôžete prísť. Hovorili teda Židia: Azda sa nezabije, že hovorí: Kde ja idem, vy nemôžete prísť? A povedal im: Vy ste z tých, čo sú dolu, ja som z tých, čo sú hore. Vy ste z tohto sveta, ja nie som z tohto sveta. Povedal som vám teda, že

zomriete vo vašich hriechoch, lebo ak neuveríte, že ja som, zomriete vo vašich hriechoch. Hovorili teda jemu: ty kto si? A Ježiš im povedal: od začiatku to, čo vám hovorím. Mnoho mám o vás hovoriť a súdiť, ale ten, ktorý ma poslal, je pravdivý, a ja to, čo som počul od neho, hovorím svetu. Nepoznali, že im hovoril o Otcovi. Povedal im teda Ježiš: Keď pozdvihnete Syna človeka, potom poznáte, že ja som, a že od seba nerobím nič, ale hovorím tieto veci tak, ako ma učil môj Otec. A ten, ktorý ma poslal, je so mnou, Otec ma nenechal samého, pretože ja robím vždy to, čo sa mu páči. Keď hovoril tieto veci, mnohí v neho uverili. Hovoril teda Ježiš k tým Židom, ktorí mu uverili: Ak vy zostanete v tom mojom slove, skutočne ste moji učeníci, a poznáte tú pravdu, a tá pravda vás oslobodí. Odpovedali mu: Sme semeno Abraháma a nikdy sme nikomu neboli zotročení. Ako môžeš ty hovoriť, že sa staneme slobodnými? Odpovedal im Ježiš: Ameň, ameň hovorím vám, že každý, kto robí hriech, je otrokom hriechu. Ten otrok ale nezostáva v dome naveky, syn zostáva naveky. Ak vás teda Syn oslobodí, budete skutočne slobodní. Viem, že ste semeno Abraháma, ale hľadáte ma zabiť, pretože moje slovo nemá miesto vo vás. Ja hovorím to, čo som videl u môjho Otca, a vy teda robíte to, čo ste videli u vášho otca. Odpovedali a povedali mu: Náš otec je Abrahám. Hovorí im Ježiš: Keby ste boli deti Abraháma, robili by ste skutky Abraháma. Teraz ma však hľadáte zabiť, človeka, ktorý vám povedal pravdu, ktorú som počul od Boha. Toto Abrahám neurobil. Vy robíte skutky vášho otca. Povedali mu teda: my sme sa nenarodili zo smilstva; máme jedného otca, Boha. Povedal im teda Ježiš: Keby bol Boh vaším otcom, milovali by ste ma, lebo ja som vyšiel z Boha a prišiel

som. Ani som neprišiel sám od seba, ale on ma poslal. Prečo moju reč nepoznáte? Pretože nie ste schopní počuť moje slovo. Vy ste z otca diabla, a túžby vášho otca chcete robiť. Ten bol vrah od začiatku a v pravde nestojí, pretože v ňom nie je pravda; keď hovorí lož, hovorí zo svojho vlastného, pretože je luhár a jeho otec. Ja ale pretože hovorím pravdu, neveríte mi. Kto z vás ma usvedčuje z hriechu? Ak ale hovorím pravdu, prečo mi neveríte? Ten, ktorý je z Boha, počúva slová Boha; preto vy nepočúvate, lebo nie ste z Boha. Odpovedali teda Židia a povedali mu: Či nehovoríme dobre, že ty si Samaritán a máš démona? Ježiš odpovedal: Ja nemám démona, ale ctím si svojho Otca, a vy ma zneucťujete. Ja ale nehľadám svoju slávu, je ten, kto hľadá a súdi. Veru, veru hovorím vám, ak niekto zachová moje slovo, neuvidí smrť naveky. Židia mu teda povedali: Teraz sme poznali, že máš démona. Abrahám zomrel a proroci, a ty hovoríš, ak niekto zachová moje slovo, určite neokúsi smrť naveky? Nie si ty väčší ako náš otec Abrahám, ktorý zomrel? A proroci zomreli; za koho sa ty vydávaš? Odpovedal Ježiš: ak ja oslavujem seba samého, moja sláva nie je nič; je to môj otec, ktorý ma oslavuje, o ktorom vy hovoríte, že je váš Boh, a nepoznali ste ho; ja však ho poznám. A ak poviem, že ho nepoznám, budem ako vy klamár; ale poznám ho a zachovávam jeho slovo. Abrahám, váš otec, jasával, aby videl môj deň, a videl ho a radoval sa. Povedali teda Židia k nemu: Päťdesiat rokov ešte nemáš, a Abraháma si videl? Povedal im Ježiš: Amen, amen, hovorím vám, prv než sa Abrahám narodil, ja som. Vzali teda kamene, aby ich hodili na neho. Ježiš sa ale skryl a vyšiel z chrámu, prešiel cez ich stred, a tak odišel.

9

A prechádzajúc, videl človeka slepého od narodenia. A jeho učeníci sa ho pýtali: Rabbi, kto zhrešil, tento alebo jeho rodičia, aby sa narodil slepý? Ježiš odpovedal: Ani tento nezhrešil, ani jeho rodičia, ale aby sa v ňom zjavili skutky Božie. Musím konať skutky toho, ktorý ma poslal, kým je deň, prichádza noc, keď nikto nemôže pracovať. Kedykoľvek som vo svete, som svetlom sveta. Povedajúc tieto veci, pľul na zem a urobil blato z plvnutia, a namazal blato na oči slepého a povedal mu: choď, umy sa v bazéne Siloam, čo je preložené ako poslaný. Odišiel teda, umyl sa a prišiel vidiac. Tí susedia teda a tí, ktorí ho videli skôr, že bol slepý, hovorili: Nie je toto ten, ktorý sedával a žobral? Iní hovorili, že toto je on; iní ale hovorili, že je mu podobný. Ten hovoril, že ja som. Hovorili mu teda: Ako sa otvorili tvoje oči? Odpovedal a povedal: Človek nazývaný Ježiš urobil blato a pomazal moje oči a povedal mi: Choď do nádrže Siloam a umy sa. Odišiel som teda, umyl som sa a videl som. Povedali mu teda: Kde je tamten? Hovorí: Neviem. Vedú ho k farizejom, toho kedysi slepého. Bola ale sobota, keď Ježiš urobil blato a otvoril jeho oči. Znova teda sa ho pýtali aj farizeji, ako opäť videl. A on im povedal: Položil blato na moje oči, a umyl som sa, a vidím. Hovorili teda niektorí z farizejov: Tento človek nie je od Boha, pretože nezachováva sobotu. Iní hovorili: Ako môže hriešny človek robiť takéto znamenia? A bolo rozdelenie medzi nimi. Hovoria slepému znova: ty čo hovoríš o ňom, že otvoril tvoje oči? A on povedal, že je prorok. Židia teda neuverili o ňom, že

bol slepý a získal zrak, kým nezavolali rodičov toho, ktorý získal zrak, a neopýtali sa ich hovoriac: Toto je váš syn, o ktorom hovoríte, že sa narodil slepý? Ako teda teraz vidí? Odpovedali ale im jeho rodičia a povedali: Vieme, že tento je náš syn a že sa narodil slepý; ako ale teraz vidí, nevieme, alebo kto otvoril jeho oči, my nevieme; on má vek, opýtajte sa ho, on bude hovoriť o sebe. Toto povedali jeho rodičia, pretože sa báli Židov, lebo Židia sa už dohodli, že ak ho niekto vyzná ako Krista, bude vylúčený zo synagógy. Kvôli tomu jeho rodičia povedali, že má vek, opýtajte sa jeho. Zavolali teda po druhý raz toho človeka, ktorý bol slepý, a povedali mu: Vzdaj slávu Bohu, my vieme, že tento človek je hriešnik. Odpovedal teda a povedal: Či je hriešnik, neviem. Jedno viem, že keď som bol slepý, teraz vidím. Ale povedali mu znova: čo ti urobil? Ako ti otvoril oči? Odpovedal im: Povedal som vám už, a nepočuli ste; čo znova chcete počuť? Nechcete sa aj vy stať jeho učeníkmi? Znevažovali ho a povedali: Ty si učeník toho, my však sme učeníci Mojžiša. My vieme, že Mojžišovi hovoril Boh, ale tohto nevieme odkiaľ je. Odpovedal ten človek a povedal im: V tomto je predsa zázračné, že vy neviete, odkiaľ je, a otvoril mi oči. Vieme ale, že hriešnikov Boh nepočúva, ale ak je niekto bohabojný a robí jeho vôľu, tohto počúva. Od veku nebolo počuté, že niekto otvoril oči slepého od narodenia. Ak tento nebol od Boha, nebol schopný urobiť nič. Odpovedali a povedali mu: Ty si sa narodil celý v hriechoch, a ty nás učíš? A vyhodili ho von. Ježiš počul, že ho vyhnali von, a keď ho našiel, povedal mu: Ty veríš v Syna Božieho? Odpovedal a povedal: A kto je, Pane, aby som v neho uveril? Ježiš mu povedal: Videl si ho a ten, ktorý s tebou hovorí, to je on. Ten ale

povedal: Verím, Pane, a klaňal sa mu. A Ježiš povedal: Na súd som prišiel na tento svet, aby tí, ktorí nevidia, videli, a tí, ktorí vidia, sa stali slepými. A počuli to tí z Farizejov, ktorí boli s ním, a povedali mu: Nie sme predsa aj my slepí? Povedal im Ježiš: Keby ste boli slepí, nemali by ste hriech, teraz však hovoríte, že vidíme, preto váš hriech zostáva.

10

Amen, amen hovorím vám, ten, kto nevstupuje cez dvere do dvora oviec, ale vystupuje odnikiaľ, ten je zlodej a zbojník; ale ten, kto vstupuje cez dvere, je pastier oviec. Tomuto vrátnik otvára a ovce počúvajú jeho hlas, vlastné ovce volá podľa mena a vyvedie ich. A keď vlastné ovce vyženie von, ide pred nimi, a ovce ho nasledujú, pretože poznajú jeho hlas; cudziemu však nebudú nasledovať, ale utečú od neho, pretože nepoznajú hlas cudzích. Toto príslovie im povedal Ježiš, ale oni nevedeli, čo to bolo, o čom im hovoril. Ježiš im teda znova povedal: Amen, amen, hovorím vám, že ja som dvere oviec. Všetci, ktorí prišli predo mnou, sú zlodeji a lúpežníci, ale ovce ich nepočúvali. Ja som dvere; ak niekto vojde cezo mňa, bude zachránený, bude vchádzať a vychádzať a nájde pastvu. Zlodej neprichádza, iba aby ukradol a zabil a zničil; ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali v hojnosti. Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier kladie svoju dušu za ovce; ale najatý pracovník, ktorý nie je pastier a ktorému ovce nepatria, vidí prichádzajúceho vlka a opúšťa ovce a uteká; a vlk ich uchvacuje a rozptyľuje ovce. Najatý pracovník

však uteká, pretože je len najatý pracovník a nezáleží mu na ovciach. Ja som dobrý pastier, a poznám svojich a som poznaný svojimi, tak ako ma pozná Otec a ja poznám Otca, a svoju dušu kladiem za ovce. A mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tohto dvora, a tie musím priviesť, a budú počuť môj hlas, a bude jedno stádo, jeden pastier. Preto ma otec miluje, lebo kladiem svoju dušu, aby som ju znova vzal. Nikto mi ju neberie, ale ja ju kladiem sám od seba. Mám moc položiť ju a mám moc znova ju vziať. Tento príkaz som dostal od môjho Otca. Rozdelenie sa teda opäť stalo medzi Židmi kvôli týmto slovám. Hovorili ale mnohí z nich: Démona má a je šialený, prečo ho počúvate? Iní hovorili: Tieto slová nie sú od posadnutého démonom. Či môže démon otvárať oči slepých? Stalo sa ale posvätenie v Jeruzaleme, a bola zima; a Ježiš chodil v chráme v stĺporadí Šalamúnovom. Obkľúčili ho teda Židia a hovorili mu: Dokedy berieš našu dušu? Ak si ty Kristus, povedz nám to otvorene. Odpovedal im Ježiš: Povedal som vám, a neveríte; skutky, ktoré ja robím v mene môjho Otca, tieto svedčia o mne; ale vy neveríte; nie ste totiž z mojich oviec, ako som vám povedal. Moje ovce počúvajú môj hlas, a ja ich poznám, a nasledujú ma, a ja im dávam večný život, a nezahynú naveky, a nikto ich nevytrhne z mojej ruky. Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší ako všetci, a nikto nie je schopný vytrhнúť ich z ruky môjho Otca. Ja a Otec jedno sme. Židia teda znova niesli kamene, aby ho ukameňovali. Ježiš im odpovedal: Mnohé dobré skutky som vám ukázal od môjho Otca, za ktorý z nich ma kameňujete? Odpovedali mu Židia hovoriac: O dobrej práci ťa nekameňujeme, ale o rúhaní, a že ty, súc človekom, robíš zo seba Boha. Odpovedal im Ježiš: Nie je napísané vo vašom zákone: Ja

som povedal, bohovia ste? Ak tých nazval bohmi, ku ktorým prišlo slovo Boha, a písmo nemôže byť zrušené, vy hovoríte tomu, ktorého Otec posvätil a poslal do sveta, že sa rúhaš, pretože som povedal: Syn Boha som? Ak nerobím skutky môjho otca, neverte mi; ak ale robím, aj keď mi neveríte, skutkom verte, aby ste poznali a verili, že vo mne je otec a ja som v ňom. Hľadali ho teda znova chytiť, ale vyšiel z ich ruky. A odišiel znova za Jordán, na miesto, kde Ján prv krstil, a zostal tam. A mnohí prišli k nemu a hovorili, že Ján síce neurobil žiadne znamenie, ale všetko, čo Ján povedal o tomto, bolo pravdivé. A mnohí tam uverili v neho.

11

Bol tam však istý chorý muž menom Lazár z Betánie, z dediny Márie a jej sestry Marty. Bola ale Mária tá, ktorá pomazala Pána mastou a utrela jeho nohy svojimi vlasmi, ktorej brat Lazár bol chorý. Poslali teda tie sestry k nemu so slovami: Pane, hľa, ten, ktorého miluješ, je chorý. Keď to počul, Ježiš povedal: Táto choroba nie je k smrti, ale pre slávu Boha, aby bol oslávený Syn Boží skrze ňu. Ježiš miloval Martu a jej sestru a Lazara. Keď teda počul, že je slabý, potom síce zostal na mieste, kde bol, dva dni; potom po tomto hovorí učeníkom: poďme do Judey znova. Učeníci mu hovoria: Rabbi, teraz ťa Židia chceli ukameňovať, a ty tam ideš znova? Ježiš odpovedal: Nemá deň dvanásť hodín? Ak niekto chodí vo dne, nepotkýna sa, pretože vidí svetlo tohto sveta; ak ale niekto chodí v noci, potkýna sa, pretože svetlo nie je

v ňom. Tieto veci povedal, a po tomto im hovorí: Lazarus, náš priateľ, zaspal, ale idem, aby som ho zobudil. Povedali teda jeho učeníci: Pane, ak zaspal, bude zachránený. Ježiš ale hovoril o jeho smrti, tým sa ale zdalo, že hovorí o spánku. Potom teda im povedal Ježiš otvorene: Lazár zomrel, a radujem sa kvôli vám, aby ste uverili, že som tam nebol, ale poďme k nemu. Povedal teda Tomáš, zvaný Didymos, spolužiakom: Idme aj my, aby sme zomreli s ním. Keď teda Ježiš prišiel, našiel ho už štyri dni v hrobe. Betánia bola blízko Jeruzalema asi pätnásť stadií a mnohí z Židov prišli k Marte a Márii, aby ich potešili ohľadom ich brata. Marta teda, ako počula, že Ježiš prichádza, vyšla mu v ústrety, ale Mária sedela v dome. Povedala teda Marta Ježišovi: Pane, keby si tu bol, môj brat by nebol zomrel. Ale aj teraz viem, že čokoľvek by si požiadal Boha, Boh ti dá. Ježiš jej hovorí: Tvoj brat vstane. Hovorí mu Marta: Viem, že vstane pri vzkriesení v posledný deň. Povedal jej Ježiš: Ja som vzkriesenie a život. Ten, kto verí vo mňa, aj keď zomrie, bude žiť; a každý, kto žije a verí vo mňa, určite nezomrie naveky. Veríš tomu? Hovorí mu: Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boha, ktorý prichádza na svet. A keď toto povedala, odišla a tajne zavolala svoju sestru Máriu so slovami: Učiteľ je tu a volá ťa. Tá, ako počula, povstáva rýchlo a prichádza k nemu. Ježiš ešte neprišiel do dediny, ale bol na tom mieste, kde ho stretla Marta. Tí Židia, ktorí boli s ňou v dome a utešovali ju, vidiac Máriu, že rýchlo vstala a vyšla von, nasledovali ju, hovoriac, že ide do hrobky, aby tam plakala. Mária teda, ako prišla tam, kde bol Ježiš, vidiac ho padla k jeho nohám a hovorila mu: Pane, keby si bol tu, môj brat by nebol zomrel. Ježiš teda, ako videl ju plačúcu a tých Židov, ktorí prišli s

ňou, plačúcich, bol hlboko pohnutý v duchu a rozrušil sa, a povedal: Kde ste ho položili? Hovoria mu: Pane, poď a pozri. Zaplakal Ježiš. Hovorili teda Židia: Pozri, ako ho miloval! Niektorí ale z nich povedali: Nemohol tento, ktorý otvoril oči slepého, urobiť, aby ani tento nezomrel? Ježiš teda, znova hlboko pohnutý v sebe, prichádza k hrobu. Bol to jaskyňa a kameň ležal na ňom. Hovorí Ježiš: Zdvihnite ten kameň. Hovorí mu sestra toho zomrelého Marta: Pane, už zapácha; je totiž štvrtý deň. Ježiš jej hovorí: Nepovedal som ti, že ak budeš veriť, uvidíš slávu Božiu? Vzali teda hore ten kameň, kde ležal mŕtvy. A Ježiš zdvihol oči hore a povedal: Otče, ďakujem ti, že si ma vypočul. Ja ale som vedel, že ma vždy počúvaš, ale kvôli davu, ktorý stál okolo, som povedal, aby uverili, že ty si ma poslal. A keď povedal tieto veci, veľkým hlasom zakričal: Lazar, poď von! A vyšiel ten mŕtvy so zviazanými nohami a rukami pásmi plátna, a tvár jeho bola ovinutá šatkou. Hovorí im Ježiš: Uvoľnite ho a nechajte ho odísť. Mnohí teda zo Židov, ktorí prišli k Márii a videli, čo urobil Ježiš, uverili v neho. Niektorí z nich však odišli k farizejom a povedali im, čo urobil Ježiš. Zhromaždili teda veľkňazi a farizeji radu a hovorili: Čo máme robiť, keď tento človek robí mnohé znaky? Ak ho tak necháme, všetci v neho uveria a prídu Rimania a vezmú nám miesto aj národ. Ale jeden niekto z nich, Kaifáš, ktorý bol veľkňazom toho roku, im povedal: vy neviete nič, ani neuvažujete, že je pre nás prospešné, aby jeden človek zomrel za ľud a nezahynul celý národ. Toto ale od seba samého nepovedal, ale keďže bol veľkňazom toho roku, prorokoval, že Ježiš mal zomrieť za národ, a nie len za národ, ale aby aj rozptýlené deti Božie zhromaždil do jedného. Od toho dňa sa teda radili, aby ho

zabili. Ježiš preto už viac otvorene nechodil medzi Židmi, ale odišiel odtiaľ do krajiny blízko púšte, do mesta nazývaného Efraim, a tam zostával so svojimi učeníkmi. Bola ale blízko Pascha Židov a mnohí išli hore do Jeruzalema z krajiny pred Paschou, aby sa očistili. Hľadali teda Ježiša a hovorili medzi sebou, stojac v chráme: Čo sa vám zdá, že nepríde na slávnosť? Mali dané ale aj veľkňazi a farizeji príkaz, aby ak niekto vie, kde je, oznámil to, aby ho mohli chytiť.

12

Ježiš teda prišiel šesť dní pred veľkonočnými sviatkami do Betánie, kde bol Lazár, ktorý bol mŕtvy a ktorého vzkriesil z mŕtvych. Urobili mu teda tam večeru a Marta slúžila, Lazár však bol jeden z tých, ktorí s ním ležali pri stole. Mária teda vzala libru čistej drahocennej nardovej masti, pomazala nohy Ježiša a utierala jeho nohy svojimi vlasmi, a dom bol naplnený vôňou masti. Hovorí teda jeden z jeho učeníkov, Judah Šimonov Iškariotský, ten čo mal v úmysle ho vydať: prečo tento voňavý olej nebol predaný za tristo denárov a daný chudobným? Povedal ale toto nie preto, že mu záležalo na chudobných, ale preto, že bol zlodej a mal pokladnicu a odnášal veci, ktoré boli vkladané. Povedal teda Ježiš: Nechaj ju, zachovala to na deň môjho pohrebu. Chudobných lebo máte vždy so sebou, mňa však nemáte vždy. Veľký zástup Židov sa teda dozvedel, že je tam, a prišli nielen kvôli Ježišovi, ale aj aby videli Lazara, ktorého vzkriesil z mŕtvych. A veľkňazi sa radili, aby aj Lazara zabili,

pretože mnohí kvôli nemu odchádzali zo Židov a verili v Ježiša. Na druhý deň veľký zástup, ktorý prišiel na slávnosť, keď počuli, že Ježiš prichádza do Jeruzalema, vzali palmové ratolesti a vyšli mu v ústrety a volali: Hosanna, požehnaný ten, ktorý prichádza v mene Pána, kráľ Izraela. A nájduc Ježiš oslíka, posadil sa na neho, ako je napísané: Neboj sa, dcéra Siona; hľa, tvoj kráľ prichádza sediaci na žriebäti oslice. Tieto veci ale najprv nepoznali jeho učeníci, ale keď bol Ježiš oslávený, potom si spomenuli, že tieto veci boli o ňom napísané a tieto veci mu urobili. Svedčil teda dav, ktorý bol s ním, keď Lazara zavolal z hrobu a vzkriesil ho z mŕtvych. Kvôli tomu mu vyšiel v ústrety dav, pretože počuli, že vykonal tento znak. Farizeji teda povedali sami sebe: Vidíte, že nič neprospievate? Pozri, svet za ním odišiel. Boli tam niektorí Gréci z tých, ktorí prichádzali, aby sa klaňali na slávnosti. Títo teda prišli k Filipovi z Betsaidy Galilejskej a prosili ho hovoriac: Pane, chceme vidieť Ježiša. Prichádza Filip a hovorí Ondrejovi, a znova Ondrej a Filip hovoria Ježišovi; a Ježiš im odpovedal hovoriac: Prišla hodina, aby bol oslávený Syn človeka. Veru, veru hovorím vám, ak jedno zrno obilia nepadne do zeme a nezomrie, zostáva samo, ak však zomrie, prináša veľa ovocia. Ten, kto miluje svoju dušu, stratí ju, a ten, kto nenávidí svoju dušu v tomto svete, zachová ju do večného života. Ak mi niekto slúži, nech mi nasleduje, a kde som ja, tam bude aj môj služobník, a ak mi niekto slúži, Otec ho poctí. Teraz je moja duša znepokojená, a čo mám povedať? Otče, zachráň ma z tejto hodiny. Ale práve preto som prišiel do tejto hodiny. Otec, osláv tvoje meno. Prišiel teda hlas z neba: oslávil som a znova oslávim. Dav, ktorý tam stál a počul to, hovoril, že

sa stal hrom, iní hovorili, že k nemu hovoril posol. Ježiš odpovedal a povedal: Nie pre mňa sa tento hlas ozval, ale pre vás. Teraz je súd tohto sveta, teraz vládca tohto sveta bude vyhodený von; a ja, ak budem vyzdvihnutý zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe. Toto ale hovoril, naznačujúc, akou smrťou mal zomrieť. Odpovedal mu zástup: My sme počuli zo zákona, že Kristus zostáva naveky, a ako ty hovoríš, že musí byť vyzdvihnutý Syn človeka? Kto je tento syn človeka? Ježiš im teda povedal: Ešte krátky čas je svetlo s vami, choďte, kým máte svetlo, aby vás tma nezachvátila, a ten, kto chodí v tme, nevie, kam ide. Kým máte svetlo, verte v svetlo, aby ste sa stali synmi svetla. Tieto veci povedal Ježiš, a odišiel a skryl sa pred nimi. Hoci urobil toľko znakov pred nimi, neverili v neho, aby sa naplnilo slovo proroka Izaiáša, ktoré povedal: Pane, kto uveril nášmu počutiu? A rameno Pána komu bolo zjavené? Kvôli tomuto nemohli veriť, pretože znova povedal Izaiáš: zaslepil ich oči a zatvrdil ich srdce, aby nevideli očami a neporozumeli srdcom a neobrátili sa, a uzdravím ich. Toto povedal Izaiáš, keď videl jeho slávu a hovoril o ňom. Napriek tomu však aj z vládcov mnohí uverili v neho, ale kvôli farizejom to nevyznávali, aby neboli vylúčení zo synagógy; milovali totiž slávu ľudí viac ako slávu Boha. Ježiš ale zvolal a povedal: ten, kto verí vo mňa, neverí vo mňa, ale v toho, ktorý ma poslal, a ten, kto vidí mňa, vidí toho, ktorý ma poslal. Ja som prišiel ako svetlo do sveta, aby každý, kto verí vo mňa, nezostal v tme. A ak niekto počuje moje slová a neverí, ja ho nesúdim, lebo som neprišiel, aby som súdil svet, ale aby som zachránil svet. Ten, kto odmieta mňa a neprijíma moje slová, má toho, kto ho súdi; slovo, ktoré som

hovoril, to ho bude súdiť v posledný deň; lebo ja som zo seba samého nehovoril, ale Otec, ktorý ma poslal, on sám mi dal prikázanie, čo mám povedať a čo mám hovoriť; a viem, že jeho prikázanie je večný život. To, čo teda hovorím ja, práve ako mi povedal otec, tak hovorím.

13

Pred slávnosťou Veľkej noci vedel Ježiš, že prišla jeho hodina, aby odišiel z tohto sveta k Otcovi, a milujúc svojich vlastných, ktorí boli vo svete, miloval ich až do konca. A keď sa stala večera, diabol už hodil do srdca Júdu Šimona Iškariotského, aby ho zradil, vediac Ježiš, že všetko mu dal otec do rúk, a že od Boha vyšiel a k Bohu ide, vstáva od večere a odkladá rúcha, a vzal uterák a prepásal seba. Potom nalial vodu do umývadla a začal umývať nohy učeníkov a utierať ich uterákom, ktorým bol prepásaný. Prichádza teda k Šimonovi Petrovi, a ten mu hovorí: Pane, ty umývaš moje nohy? Ježiš odpovedal a povedal mu: To, čo ja robím, ty teraz nevieš, ale po tomto to budeš vedieť. Peter mu hovorí: Nie, nebudeš mi umývať nohy naveky. Ježiš mu odpovedal: Ak ťa neumyjem, nemáš so mnou žiadnu časť. Šimon Peter mu hovorí: Pane, nie len moje nohy, ale aj ruky a hlavu. Ježiš mu hovorí: Ten, kto sa umyl, nepotrebuje umyť si nohy, ale je celý čistý, a vy ste čistí, ale nie všetci. Vedel totiž, kto ho zrádzal, preto povedal: Nie všetci ste čistí. Keď teda umyl ich nohy a vzal si svoje rúcha, znova si ľahol a povedal im: Viete, čo som vám urobil? Vy ma voláte Učiteľ a Pán, a dobre hovoríte,

lebo ním som. Ak teda ja, Pán a Učiteľ, som umyl vaše nohy, aj vy ste povinní umývať nohy jeden druhému. Lebo príklad som dal vám, aby tak ako ja som urobil vám, aj vy robili; amen amen hovorím vám, nie je otrok väčší ako pán jeho, ani apoštol väčší ako ten, ktorý ho poslal. Ak tieto veci viete, blahoslavení ste, ak ich robíte. Nehovorím o všetkých z vás; ja viem, ktorých som si vybral; ale aby sa písmo naplnilo, ten, kto jedol so mnou chlieb, pozdvihol proti mne svoju pätu. Od teraz vám hovorím pred tým, ako sa to stane, aby ste uverili, že ja som, keď sa to stane. Veru, veru vám hovorím, ten, kto prijíma niekoho, koho pošlem, prijíma mňa, a ten, kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal. Keď Ježiš povedal tieto veci, bol znepokojený v duchu, a svedčil a povedal: Ameň, ameň, hovorím vám, že jeden z vás ma zradí. Učeníci sa teda pozerali jeden na druhého v rozpakoch, o kom to hovorí. Odpočíval tam jeden z jeho učeníkov v náručí Ježiša, ktorého Ježiš miloval; Šimon Peter mu teda pokynul, aby zistil, kto by to bol, o ktorom hovorí. Padnúc na hruď Ježiša, hovorí mu: Pane, kto je to? Odpovedá Ježiš: Ten je, komu ja namočený kúsok dám. A namočiac ten kúsok, dáva ho Júdovi, synovi Šimona Iškariotského. A po tom kúsku chleba potom vošiel do neho satan. Ježiš mu teda hovorí: Čo robíš, urob rýchlejšie. Ale toto nikto nevedel z tých, čo ležali pri stole, na čo mu to povedal; niektorí totiž si mysleli, keďže pokladnicu mal Judáš, že mu hovorí Ježiš, kúp to, čo potrebujeme na sviatok, alebo chudobným, aby im niečo dal. Vzavši teda ten kúsok, hneď vyšiel von, a bola noc. Keď teda vyšiel, hovorí Ježiš: Teraz bol oslávený Syn človeka a Boh bol oslávený v ňom. Ak bol Boh oslávený v ňom, aj Boh ho oslávi v sebe, a ihneď ho oslávi.

Detičky, ešte chvíľu som s vami. Budete ma hľadať, a tak ako som povedal Židom, že kam idem ja, vy nemôžete prísť, a vám hovorím teraz. Nové prikázanie vám dávam, aby ste milovali jeden druhého, ako som ja miloval vás, aby aj vy milovali jeden druhého. V tomto poznajú všetci, že ste mojimi učeníkmi, ak máte lásku k sebe navzájom. Hovorí mu Šimon Peter: Pane, kam ideš? Odpovedal mu Ježiš: Kde ja idem, nemôžeš ma teraz nasledovať, neskôr však ma budeš nasledovať. Hovorí mu Peter: Pane, prečo ťa nemôžem nasledovať práve teraz? Položím svoju dušu za teba. Odpovedal mu Ježiš: Dušu svoju za mňa položíš? Veru, veru hovorím ti, nezakikiríka kohút, kým ma trikrát nezaprieš.

14

Nech sa vaše srdce neznepokojuje, veríte v Boha a vo mňa veríte. V dome môjho otca je mnoho príbytkov; ak nie, bol by som vám povedal; idem pripraviť miesto pre vás; a ak pôjdem a pripravím vám miesto, znova prídem a vezmem vás k sebe, aby kde som ja, tam aj vy boli. A kde ja idem, viete, a tú cestu viete. Hovorí mu Tomáš: Pane, nevieme, kam ideš, a ako môžeme poznať cestu? Hovorí mu Ježiš: Ja som cesta a pravda a život, nikto neprichádza k Otcovi, ak nie cezo mňa. Keby ste ma poznali, poznali by ste aj môjho otca. A odteraz ho poznáte a videli ste ho. Filip mu hovorí: Pane, ukáž nám Otca a stačí nám. Hovorí mu Ježiš: toľko času som s vami, a nepoznal si ma, Filip? Ten, kto videl mňa, videl Otca; a ako ty hovoríš: Ukáž nám Otca?

Neveríš, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne? Tie slová, ktoré ja hovorím vám, nehovorím od seba samého; ale otec, ktorý zostáva vo mne, on sám robí tie skutky. Verte mi, že ja som v Otcovi a Otec je vo mne; ak však nie, verte mi aspoň pre tie skutky samotné. Amen, amen hovorím vám, ten, kto verí vo mňa, tie skutky, ktoré ja robím, aj on urobí, a väčšie ako tieto urobí, pretože ja idem k môjmu otcovi, a o čokoľvek budete prosiť v mojom mene, to urobím, aby bol oslávený otec v synovi. Ak o čo požiadate v mojom mene, ja to urobím. Ak ma milujete, zachovajte moje prikázania, a ja poprosím Otca a dá vám iného Zástancu, aby zostal s vami naveky, Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, pretože ho nevidí ani nepozná; vy však ho poznáte, pretože zostáva pri vás a bude vo vás. Nenechám vás ako siroty, prichádzam k vám. Ešte malú chvíľu a svet ma už neuvidí, vy ma však uvidíte, pretože ja žijem a vy budete žiť. V ten deň poznáte, že ja som v mojom Otcovi a vy vo mne a ja vo vás. Ten, kto má moje prikázania a zachováva ich, ten je ten, kto ma miluje, a ten, kto ma miluje, bude milovaný mojím Otcom, a ja budem milovať jeho a ukážem mu seba samého. Hovorí mu Júda, nie Iškariotský: Pane, čo sa stalo, že sa nám chystáš zjaviť a nie svetu? Ježiš odpovedal a povedal mu: Ak ma niekto miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať, a prídeme k nemu a urobíme si u neho príbytok. Ten, kto ma nemiluje, nezachováva moje slová, a slovo, ktoré počúvate, nie je moje, ale Otca, ktorý ma poslal. Tieto veci som hovoril vám, keď som zostával pri vás; ale Zástanca, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, ten vás naučí všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal. Pokoj nechávam vám, pokoj môj

dávam vám; nie ako svet dáva, ja dávam vám. Nech sa neznepokojuje vaše srdce ani nech sa nebojí. Počuli ste, že ja som povedal vám: odchádzam a prichádzam k vám. Ak ste ma milovali, radovali by ste sa, že som povedal: idem k Otcovi, lebo Otec môj je väčší ako ja. A teraz som vám povedal pred tým, ako sa to stane, aby ste uverili, keď sa to stane. Už nie veľa budem hovoriť s vami; lebo prichádza vládca sveta, a vo mne nemá nič; ale aby svet vedel, že milujem otca, a ako mi prikázal otec, tak robím. Vstávajte, poďme odtiaľto.

15

Ja som pravý viničmôj otec je roľník. Každú vetvu vo mne, ktorá nenesie ovocie, odstraňuje, a každú tú, ktorá nesie ovocie, čistí, aby niesla viac ovocia. Už ste čistí skrze slovo, ktoré som vám hovoril. Zostaňte vo mne a ja vo vás. Tak ako ratolesť nie je schopná niesť ovocie zo seba samej, ak nezostane v viniči, tak ani vy, ak nezostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste ratolesti. Ten, kto zostáva vo mne a ja v ňom, tento prináša mnoho ovocia, pretože bez mňa nemôžete urobiť nič. Ak niekto nezostane vo mne, bol vyhodený von ako ratolesť a bol vysušený, zbierajú ich a hádžu do ohňa, a horí. Ak zostanete vo mne a moje slová zostanú vo vás, o čokoľvek budete chcieť, proste a stane sa vám. V tomto bol oslávený môj Otec, aby ste prinášali mnoho ovocia a stali sa mojimi učeníkmi. Ako ma miloval Otec, tak som ja miloval vás; zostaňte v mojej láske. Ak budete zachovávať moje prikázania, zostanete v mojej láske, ako som ja zachoval

prikázania môjho otca a zostávam v jeho láske. Tieto veci som vám hovoril, aby moja radosť vo vás zostala a vaša radosť bola naplnená. Toto je moje prikázanie, aby ste milovali jeden druhého, ako som miloval vás. Väčšiu lásku ako túto nikto nemá, aby niekto položil svoju dušu za svojich priateľov. Vy ste moji priatelia, ak robíte to, čo vám prikazujem. Už vás nenazývam otrokmi, pretože otrok nevie, čo robí jeho pán, ale nazval som vás priateľmi, pretože všetko, čo som počul od môjho Otca, som vám dal poznať. Nie vy ste si ma vyvolili, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste išli a prinášali ovocie a aby vaše ovocie zostalo, aby vám dal Otec, o čokoľvek by ste prosili v mojom mene. Toto vám prikazujem, aby ste sa milovali navzájom. Ak vás svet nenávidí, vedzte, že mňa prv ako vás nenávidel. Ak ste boli zo sveta, svet by miloval to, co je jeho vlastné, ale pretože nie ste zo sveta, ale ja som si vás vyvolil zo sveta, preto vás svet nenávidí. Pamätajte si na slovo, ktoré som vám povedal: otrok nie je väčší ako jeho pán. Ak mňa prenasledovali, aj vás budú prenasledovať; ak moje slovo zachovávali, aj vaše budú zachovávať. Ale toto všetko urobia vám pre moje meno, lebo nepoznajú toho, ktorý ma poslal. Keby som nebol prišiel a nehovoril im, nemali by hriech, teraz však nemajú výhovorku ohľadom svojho hriechu. Ten, kto nenávidí mňa, nenávidí aj môjho otca. Ak som neurobil medzi nimi tie skutky, ktoré nikto iný neurobil, nemali by hriech, ale teraz videli a nenávideli aj mňa aj môjho Otca. Ale aby bolo naplnené slovo napísané v ich zákone, že ma nenávideli zadarmo. Keď ale príde ten Obhajca, ktorého ja pošlem vám od Otca, ten Duch pravdy, ktorý od Otca vychádza, ten bude svedčiť o mne; a vy

tiež svedčíte, pretože od začiatku ste so mnou.

16

Tieto veci som vám hovoril, aby ste sa neurazili. Urobia vás vyhnancami, ale prichádza hodina, keď každý, kto vás zabije, si bude myslieť, že prináša službu Bohu. A tieto veci urobia, pretože nepoznali Otca ani mňa. Ale tieto veci som vám hovoril, aby ste si ich pamätali, keď príde tá hodina, že som vám to ja povedal. Tieto veci som vám ale od začiatku nepovedal, pretože som bol s vami. Teraz ale idem k tomu, ktorý ma poslal, a nikto z vás sa ma nepýta kam ideš, ale pretože som vám povedal tieto veci, smútok naplnil vaše srdce. Ale hovorím vám pravdu: je pre vás lepšie, aby som odišiel. Ak totiž ja neodídem, obhajca nepríde k vám; ak ale pôjdem, pošlem ho k vám; a keď príde, ten usvedčí svet o hriechu a o spravodlivosti a o súde. O hriechu, že neveria vo mňa; o spravodlivosti, že idem k môjmu otcovi a už ma nevidíte; o súde, že vládca tohto sveta bol odsúdený. Ešte mnoho vám mám povedať, ale nie ste to schopní zniesť práve teraz. Keď ale príde ten Duch pravdy, povedie vás do celej pravdy, lebo nebude hovoriť sám od seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám veci, ktoré majú prísť. Ten ma oslávi, pretože vezme z môjho a zvestuje vám. Všetko, čo má Otec, je moje, preto som povedal, že z môjho vezme a oznámi vám. Malý čas a nevidíte ma, a znova malý čas a uvidíte ma, lebo ja idem k Otcovi. Povedali teda niektorí z jeho učeníkov navzájom: Čo je toto, čo nám hovorí: Malú chvíľu a neuvidíte ma, a znova malú

chvíľu a uvidíte ma, a že ja idem k Otcovi? Hovorili teda: Čo je to, čo hovorí to malé? Nevieme, čo hovorí. Ježiš teda vedel, že ho chceli vypytovať, a povedal im: O toto sa navzájom pýtate, že som povedal: Malú chvíľu a neuvidíte ma, a zase malú chvíľu a uvidíte ma? Amen, amen hovorím vám, že budete plakať a budete nariekať vy, ale svet sa bude radovať; vy ale budete zarmútení, ale váš smútok sa stane radosťou; žena, keď rodí, má smútok, pretože prišla jej hodina; keď ale porodí dieťa, už viac nespomína na súženie kvôli radosti, že sa narodil človek na svet. A vy teda teraz máte síce bolesť, ale znova vás uvidím a vaše srdce sa zaraduje, a vašu radosť vám nikto nevezme. A v ten deň ma nebudete pýtať na nič. Ameň, ameň, hovorím vám, že o koľko by ste poprosili Otca v mojom mene, dá vám. Až doteraz ste nežiadali nič v mojom mene, proste a dostanete, aby vaša radosť bola naplnená. Tieto veci som vám hovoril v podobenstvách, ale prichádza hodina, keď vám už nebudem hovoriť v podobenstvách, ale otvorene vám zvestujem o Otcovi. V ten deň budete prosiť v mojom mene; a nehovorím vám, že ja budem prosiť otca za vás; lebo sám otec vás miluje, pretože vy ste milovali mňa a uverili ste, že ja som vyšiel od Boha. Vyšiel som od Otca a prišiel som na svet; znova opúšťam svet a idem k Otcovi. Hovoria mu jeho učeníci: Hľa, teraz hovoríš otvorene a nehovoríš žiadne príslovie. Teraz vieme, že vieš všetko a nemáš potrebu, aby sa ťa niekto pýtal. V tomto veríme, že si vyšiel od Boha. Odpovedal im Ježiš: Práve teraz veríte? Hľa, prichádza hodina, a teraz prišla, aby ste boli rozptýlení každý do svojho vlastného a mňa samého opustíte; a nie som sám, pretože Otec so mnou je. Tieto veci som vám hovoril, aby ste vo mne mali

pokoj. V tom svete budete mať súženie, ale majte odvahu, ja som premohol ten svet.

17

Tieto veci hovoril Ježiš, a pozdvihol svoje oči do neba a povedal: Otče, prišla hodina, osláv svojho syna, aby aj tvoj syn oslávil teba, tak ako si dal jemu autoritu nad všetkým telom, aby všetko, čo si dal jemu, dal im večný život. Toto je večný život, aby poznali teba, jediného pravdivého Boha, a toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista. Ja som ťa oslávil na zemi, dielo som dokončil, ktoré si mi dal, aby som ho urobil, a teraz ma osláv ty, otec, pri sebe slávou, ktorú som mal pred tým, než bol svet, pri tebe. Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Patrili tebe a dal si ich mne, a zachovali tvoje slovo. Teraz poznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba; že slová, ktoré si mi dal, som dal im, a oni ich prijali, a naozaj poznali, že som vyšiel od teba, a uverili, že ty si ma poslal. Ja o nich prosím; nie o svete prosím, ale o tých, ktorých si mi dal, pretože sú tvoji, a všetko moje je tvoje a tvoje je moje, a bol som oslávený v nich. A už nie som vo svete, a títo sú vo svete, a ja k tebe prichádzam. Otec svätý, zachovaj ich v mene tvojom, ktoré si mi dal, aby boli jedno tak ako my. Keď som bol s nimi v svete, ja som ich strážil v tvojom mene; tých, ktorých si mi dal, som strážil, a nikto z nich nezahynul, ak nie syn záhuby, aby sa písmo naplnilo. Teraz ale k tebe prichádzam a tieto veci hovorím vo svete, aby mali moju radosť naplnenú v sebe. Ja som im dal tvoje slovo a svet ich

nenávidel, pretože nie sú zo sveta, tak ako ja nie som zo sveta. Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred zlom. Nie sú z tohto sveta, ako ani ja nie som z tohto sveta. Posväť ich v tvojej pravde, tvoje slovo je pravda. Ako si ma poslal do sveta, tak som aj ja poslal ich do sveta. A za nich ja posväcujem seba, aby aj oni boli posvätení v pravde. Neprosím len o týchto, ale aj o tých, ktorí veria skrze ich slovo vo mňa, aby všetci boli jedno, tak ako ty, otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli jedno v nás, aby svet uveril, že ty si ma poslal. A ja tú slávu, ktorú si mi dal, dal som im, aby boli jedno, tak ako my sme jedno, ja v nich a ty vo mne, aby boli zdokonalení v jedno, a aby svet poznal, že ty si ma poslal a miloval si ich, tak ako si miloval mňa. Otec, chcem, aby tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval pred založením sveta. Otec spravodlivý, a svet ťa nepoznal, ja som však ťa poznal, a títo poznali, že ty si ma poslal, a dal som im poznať tvoje meno a dám poznať, aby láska, ktorou si ma miloval, v nich bola, a ja v nich.

18

Tieto veci povediac, Ježiš vyšiel so svojimi učeníkmi za potok Kedron, kde bola záhrada, do ktorej vošiel on i jeho učeníci. Vedel ale aj Júda, ktorý ho vydával, to miesto, pretože Ježiš sa tam často zhromažďoval so svojimi učeníkmi. Júdas teda vzal kohortu a sluhov od veľkňazov a farizejov a prichádza tam s fakľami, lampášmi a zbraňami. Ježiš teda, vediac všetko, čo

prichádza na neho, vyšiel a povedal im: Koho hľadáte? Odpovedali mu: Ježiša Nazaretského. Ježiš im hovorí: Ja som. A stál aj Judah, ten ktorý ho odovzdával, s nimi. Ako im teda povedal, že ja som, cúvli dozadu a padli na zem. Znova teda ich opýtal: Koho hľadáte? Oni ale povedali: Ježiša Nazaretského. Ježiš odpovedal: Povedal som vám, že ja som. Ak teda mňa hľadáte, nechajte týchto odísť, aby sa naplnilo slovo, ktoré povedal, že ktorých si mi dal, nestratil som z nich nikoho. Šimon Peter, majúc meč, vytiahol ho a udrel otroka veľkňaza a odťal mu pravé ucho. Meno toho otroka bolo Malchus. Povedal teda Ježiš Petrovi: Hoď meč do pošvy. Kalich, ktorý mi dal Otec, či ho nemám vypiť? Tá kohort teda a ten tribún a tí sluhovia Židov chytili Ježiša a zviazali ho a odviedli ho k Annášovi najprv; bol totiž tesť Kaifáša, ktorý bol veľkňaz toho roku. Bol ale Kaifáš ten, ktorý poradil Židom, že je prospešné, aby jeden človek zahynul za ľud. Nasledoval ale Ježiša Šimon Peter a ten iný učeník. Ten učeník bol známy veľkňazovi, a vošiel spolu s Ježišom do nádvoria veľkňaza; ale Peter stál pri dverách vonku. Vyšiel teda ten iný učeník, ktorý bol známy veľkňazovi, a povedal vrátnej, a priviedol Petra. Hovorí teda slúžka vrátna Petrovi: Nie si aj ty z učeníkov tohto človeka? Ten hovorí: nie som. Stáli tam otroci a pomocníci, ktorí urobili oheň z uhlia, pretože bola zima, a ohrievali sa, a bol s nimi Peter, ktorý stál a ohrieval sa. Veľkňaz sa teda opýtal Ježiša o jeho učeníkov a o jeho učenie. Odpovedal mu Ježiš: Ja som otvorene hovoril svetu, ja som vždy učil v zhromaždení a v chráme, kde sa vždy schádzajú Židia, a v tajnosti som nehovoril nič. Prečo sa ma pýtaš? Opýtaj sa tých, ktorí počuli, čo som im hovoril; pozri, títo vedia, čo som povedal

ja. Keď toto povedal, jeden zo sluhov, ktorý tam stál, dal Ježišovi úder a povedal: Takto odpovedáš veľkňazovi? Odpovedal mu Ježiš: Ak som hovoril zle, dosvedč o tom zlom, ak ale dobre, prečo ma biješ? Annáš ho poslal zviazaného k veľkňazovi Kaifášovi. Šimon Peter ale stál a ohrieval sa. Povedali mu teda: Nie si aj ty z jeho učeníkov? Zaprel teda on a povedal: Nie som. Hovorí jeden z otrokov veľkňaza, ktorý bol príbuzný toho, ktorému Peter odrezal ucho: Či som ťa nevidel v záhrade s ním? Peter teda znova zaprel a ihneď zakikiríkal kohút. Vedú teda Ježiša od Kaifáša do prétória, bolo však ráno, a oni sami nevošli do prétória, aby neboli poškvrnení, ale aby mohli jesť Paschu. Vyšiel von teda Pilát k nim a povedal: Akú obžalobu prinášate proti tomuto človeku? Odpovedali a povedali mu: Keby nebol zločinec, neodovzdali by sme ti ho. Pilát im teda povedal: Vezmite ho vy a podľa vášho zákona ho súďte. Povedali teda mu Židia: Nám nie je dovolené zabiť nikoho, aby sa naplnilo slovo Ježiša, ktoré povedal naznačujúc, akou smrťou mal zomrieť. Pilát teda znova vošiel do prétória, zavolal Ježiša a povedal mu: Si ty kráľ Židov? Odpovedal mu Ježiš: Ty toto hovoríš od seba, alebo ti to o mne povedali iní? Pilát odpovedal: Nie som predsa ja Žid? Tvoj národ a veľkňazi ťa odovzdali mne; čo si urobil? Ježiš odpovedal: Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta. Keby bolo moje kráľovstvo z tohto sveta, moji pomocníci by bojovali, aby som nebol vydaný Židom. Teraz však moje kráľovstvo nie je odtiaľto. Povedal mu teda Pilát: Tak ty si kráľ? Ježiš odpovedal: ty hovoríš, že kráľ som ja. Ja na toto som sa narodil a na toto som prišiel na svet, aby som svedčil pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas. Hovorí mu Pilát: Čo je pravda? A toto povedajúc znova

vyšiel k Židom a hovorí im: ja nenachádzam v ňom žiadnu vinu. Je ale u vás zvyk, aby som vám jedného prepustil na Veľkú noc. Chcete teda, aby som vám prepustil kráľa Židov? Zakričali teda znova všetci, hovoriac: Nie tohto, ale Barabáša. Barabáš bol zbojník.

19

Potom teda Pilát vzal Ježiša a zbičoval ho. A tí vojaci, upletúc korunu z tŕňov, položili ju na jeho hlavu a purpurový plášť obliekli na neho a hovorili: Buď pozdravený, kráľ Židov, a dávali mu rany. Vyšiel teda znovu von Pilát a hovorí im: Hľa, vediem vám ho von, aby ste vedeli, že v ňom nenachádzam nijakú vinu. Vyšiel teda Ježiš von, nosiac tŕňovú korunu a purpurový plášť, a hovorí im: Hľa, človek. Keď ho teda videli veľkňazi a sluhovia, kričali hovoriac: Ukrižuj, ukrižuj ho. Hovorí im Pilát: Vezmite ho vy a ukrižujte, ja totiž nenachádzam v ňom vinu. Odpovedali mu Židia: My máme zákon a podľa nášho zákona musí zomrieť, pretože seba urobil Božím synom. Keď teda počul Pilát toto slovo, viac sa bál, a vošiel do prétória znova a hovorí Ježišovi: Odkiaľ si ty? Ježiš mu však nedal odpoveď. Hovorí mu teda Pilát: so mnou nehovoríš? Nevieš, že mám autoritu ťa ukrižovať a mám autoritu ťa prepustiť? Ježiš odpovedal: Nemal by si nado mnou nijakú autoritu, keby ti nebola daná zhora, preto ten, ktorý ma vydáva tebe, má väčší hriech. Od tohto Pilát hľadal prepustiť ho; ale Židia kričali hovoriac: ak tohto prepustíš, nie si priateľ Cézara. Každý, kto robí zo seba kráľa, hovorí proti

Cézarovi. Pilát teda, keď počul toto slovo, vyviedol von Ježiša a sadol si na súdnej stolici na mieste nazývanom Litostroton, po hebrejsky ale Gabbata; bola ale príprava Paschy, hodina bola asi šiesta; a hovorí Židom: Hľa, váš kráľ. Ale oni vykríkli: Preč, preč, ukrižuj ho! Hovorí im Pilát: Vášho kráľa mám ukrižovať? Veľkňazi odpovedali: Nemáme kráľa, iba Cézara. Potom ho teda odovzdal im, aby bol ukrižovaný. Vzali teda Ježiša a viedli; a nesúc svoj kríž vyšiel na to nazývané miesto lebky, ktoré sa nazýva hebrejsky Golgota, kde ho ukrižovali, a s ním iných dvoch odtiaľto a odtiaľto, v strede však Ježiša. Napísal ale aj nápis Pilát a položil ho na kríž. Bolo napísané: Ježiš Nazaretský, kráľ Židov. Tento nápis teda mnohí zo Židov čítali, pretože blízko mesta bolo to miesto, kde bol ukrižovaný Ježiš, a bolo napísané hebrejsky, grécky a latinsky. Hovorili teda Pilátovi veľkňazi Židov: Nepíš Kráľ Židov, ale že ten povedal: Kráľ som Židov. Odpovedal Pilát: Čo som napísal, som napísal. Vojaci teda, keď ukrižovali Ježiša, vzali jeho rúcha a urobili štyri časti, každému vojakovi časť, a tuniku. Tunika však bola bezšvová, zhora tkaná v celku. Povedali teda jeden k druhému: Neroztrhnime ho, ale losujme o ňom, koho bude; aby písmo bolo naplnené, ktoré hovorí: Rozdelili si moje rúcha medzi sebou, a na moje oblečenie hodili los. Vojaci teda tieto veci urobili. Stáli a pri kríži Ježiša jeho matka a sestra jeho matky, Mária Klopasova a Mária Magdaléna. Jesus teda vidiac matku a žiaka stojaceho pri ňom, ktorého miloval, hovorí jeho matke: Žena, hľa, tvoj syn. Potom hovorí tomu učeníkovi: Hľa, tvoja matka. A od tej hodiny vzal učeník ju do svojho domu. Po tomto, vediac Ježiš, že všetko už bolo dokončené, aby bolo dokončené písmo, hovorí: Žíznim.

Nádoba plná octu tam teda ležala, oni však naplnili špongiu octom a obložiac ju yzopom priniesli ju k jeho ústam. Keď teda Ježiš vzal ocot, povedal: Je dokonané, a sklonil hlavu a odovzdal ducha. Židia teda, aby nezostali na kríži telá v sobotu, keďže bola príprava, lebo bol veľký deň tej soboty, žiadali Piláta, aby boli zlomené ich nohy a aby boli odnesené. Prišli teda vojaci, a tomu prvému zlomili nohy a tomu druhému, ktorý bol ukrižovaný s ním; ale keď prišli k Ježišovi, keď videli, že je už mŕtvy, nezlomili mu nohy, ale jeden z vojakov kopijou prebodol jeho bok, a hneď vyšla krv a voda. A ten, ktorý to videl, vydal svedectvo, a jeho svedectvo je pravdivé, a on vie, že hovorí pravdu, aby ste aj vy uverili. Stalo sa totiž toto, aby sa naplnilo písmo: kosť jeho nebude zlomená. A opäť iné písmo hovorí: uvidia toho, ktorého prebodli. Po týchto veciach požiadal Piláta Jozef z Arimatey, ktorý bol učeníkom Ježiša, ale skrytým kvôli strachu zo Židov, aby mohol vziať telo Ježiša; a Pilát dovolil. Prišiel teda a vzal telo Ježiša. Prišiel ale aj Nikodém, ten ktorý prišiel k Ježišovi v noci po prvý raz, nesúc zmes myrhy a aloe asi sto libier. Vzali teda telo Ježiša a zaviazali ho do plátien s voňavkami, ako je zvykom u Židov pochovávať. Bola a na tom mieste, kde bol ukrižovaný, záhrada, a v tej záhrade nový hrob, v ktorom ešte nikto nebol položený; tam teda kvôli príprave Židov, pretože ten hrob bol blízko, položili Ježiša.

20

V jeden zo sobôt Mária Magdaléna prichádza skoro ráno, keď

ešte bola tma, k hrobu a vidí kameň odvalený od hrobu. Beží teda a prichádza k Šimonovi Petrovi a k tomu inému učeníkovi, ktorého miloval Ježiš, a hovorí im: Vzali Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili. Vyšiel teda Peter a ten iný učeník a prichádzali k hrobu. Bežali ale tí dvaja spolu, a ten druhý učeník bežal dopredu rýchlejšie ako Peter a prišiel prvý k hrobu, a naklonil sa a vidí ležiace tie plátna, avšak nevošiel. Prichádza teda Šimon Peter nasledujúc ho, a vošiel do hrobu a vidí plátna ležiace, a šatku, ktorá bola na jeho hlave, nie ležiacu s plátnami, ale oddelene zvinutú na jednom mieste. Potom teda vošiel aj ten druhý učeník, ten čo prišiel prvý k hrobu, a videl a uveril; ešte totiž nevedeli Písmo, že je potrebné, aby on vstal z mŕtvych. Učeníci teda znova odišli k sebe. Mária však stála vonku pri hrobe a plakala. Ako teda plakala, naklonila sa do hrobu a vidí dvoch poslov v bielom sediacich, jedného pri hlave a jedného pri nohách, kde ležalo telo Ježiša. A oni jej povedali: žena, prečo plačeš? Hovorí im: že vzali môjho Pána, a neviem, kde ho položili. A keď toto povedala, otočila sa dozadu a vidí Ježiša stáť, a nevedela, že je to Ježiš. Ježiš jej hovorí: Žena, čo plačeš? Koho hľadáš? Tá si myslela, že je záhradník, hovorí mu: pane, ak si ty ho odniesol, povedz mi, kde si ho položil, a ja ho zdvihnem. Ježiš jej hovorí: Mária. Otočiac sa, tá mu povedala: rabbouní, čo znamená učiteľ. Ježiš jej hovorí: Nedotýkaj sa ma, lebo som ešte nevystúpil k môjmu Otcovi. Ale choď k mojim bratom a povedz im: Vystupujem k môjmu Otcovi a vášmu Otcovi, k môjmu Bohu a vášmu Bohu. Prichádza Mária Magdaléna oznamujúc učeníkom, že videla Pána a že jej toto povedal. Keď teda bol večer v ten deň, prvý zo sobôt, a dvere boli zatvorené tam, kde

boli učeníci zhromaždení zo strachu pred Židmi, prišiel Ježiš a postavil sa do stredu a hovorí im: Pokoj vám. A keď toto povedal, ukázal im svoje ruky a svoj bok. Radovali sa teda učeníci, keď videli Pána. Ježiš im teda znova povedal: Pokoj vám. Tak ako ma poslal Otec, aj ja posielam vás. A toto povedajúc, dýchol a hovorí im: prijmite Ducha Svätého; ak niektorým odpustíte hriechy, sú odpustené im; ak niektorým zadržíte, sú zadržané. Tomáš, ale jeden z tých dvanástich, nazývaný Didymos, nebol s nimi, keď prišiel Ježiš. Hovorili mu teda tí ostatní učeníci: Videli sme Pána. A on im povedal: ak neuvidím v jeho rukách stopu klincov, a nevložím môj prst do stopy klincov, a nevložím moju ruku do jeho boku, nebudem veriť. A po ôsmich dňoch znova boli vnútri jeho učeníci a Tomáš s nimi. Prichádza Ježiš, keď boli dvere zatvorené, a postavil sa do stredu a povedal: Pokoj vám. Potom hovorí Tomášovi: Prines sem svoj prst a pozri na moje ruky, a prines svoju ruku a vlož ju do mojej strany, a nebuď neveriacim, ale veriacim. A Tomáš odpovedal a povedal mu: Pán môj a Boh môj. Ježiš mu hovorí: Pretože si ma videl, uveril si. Blahoslavení tí, ktorí nevideli, a predsa uverili. Mnoho vecí teda aj iných znamení urobil Ježiš pred svojimi učeníkmi, ktoré nie sú napísané v tejto knihe; tieto však boli napísané, aby ste uverili, že Ježiš je Kristus, syn Boha, a aby ste veriac mali život v jeho mene.

21

Po týchto veciach sa Ježiš znova zjavil učeníkom pri

Tiberiadskom mori, a zjavil sa takto. Boli spolu Šimon Peter a Tomáš nazývaný Dvojča a Natanael z Kány Galilejskej a synovia Zebedea a ďalší dvaja z jeho učeníkov. Hovorí im Šimon Peter: Idem loviť ryby. Hovoria mu: Prichádzame aj my s tebou. Vyšli von a hneď vstúpili do lode, a v tú noc nechytili nič. Keď už nastalo ráno, stál Ježiš na brehu, učeníci však nevedeli, že je to Ježiš. Ježiš im teda hovorí: Deti, nemáte nejaké jedlo? Odpovedali mu: nie. A on im povedal: hoďte sieť na pravú stranu lode a nájdete. Hodili teda, a už to nemohli ťahať od množstva tých rýb. Hovorí teda ten učeník, ktorého miloval Ježiš, Petrovi: Je to Pán. Šimon Peter teda, keď počul že je to Pán, opásal si vonkajší odev, lebo bol nahý, a hodil sa do mora. Ostatní učeníci prišli malou loďkou, lebo neboli ďaleko od zeme, ale asi dvesto lakťov, ťahajúc sieť s rybami. Keď teda vystúpili na zem, vidia ležať uhoľný oheň a na ňom položenú rybu a chlieb. Ježiš im hovorí: Prineste z rýb, ktoré ste teraz chytili. Šimon Peter išiel hore a vytiahol sieť na zem, plnú veľkých rýb, stopäťdesiattroch, a hoci ich bolo toľko, sieť sa neroztrhlá. Hovorí im Ježiš: Poďte raňajkovať. Nikto z učeníkov sa však neodvážil opýtať ho Kto si ty?, vediac že je Pán. Ježiš teda prichádza, berie chlieb a dáva im ho, a podobne aj rybu. Toto už tretí raz sa zjavil Ježiš svojim učeníkom, keď vstal z mŕtvych. Keď teda najedli, hovorí Šimonovi Petrovi Ježiš: Šimon Jonášov, miluješ ma viac ako títo? Hovorí mu: áno, Pane, ty vieš, že ťa milujem. Hovorí mu: Pas moje baránky. Hovorí mu znova po druhý raz: Šimon, syn Jonáša, miluješ ma? Hovorí mu: áno, Pane, ty vieš, že ťa milujem. Hovorí mu: Pas moje ovce. Hovorí mu po tretí raz: Šimon, syn Jonáša, miluješ ma? Peter bol zarmútený, že mu povedal tretí

krát, miluješ ma, a povedal mu: Pane, ty vieš všetko, ty vieš, že ťa milujem. Ježiš mu hovorí: Pas moje ovce. Veru, veru ti hovorím, keď si bol mladší, opásal si sa a chodil si, kam si chcel, ale keď zostárneš, vystretieš svoje ruky a iný ťa opáše a prinesie ťa, kam nechceš. Toto ale povedal naznačujúc, akou smrťou oslávil Boha. A keď toto povedal, hovorí mu: Nasleduj ma. Otočivší sa Peter vidí učeníka, ktorého Ježiš miloval, ako ho nasleduje, ktorý sa aj opieral pri večeri na jeho hruď a povedal: Pane, kto je ten, ktorý ťa zrádza? Keď Peter videl tohto, hovorí Ježišovi: Pane, a čo tento? Hovorí mu Ježiš: Ak chcem, aby zostal, kým prídem, čo je to do teba? Nasleduj ma. Vyšlo teda toto slovo medzi bratov, že ten učeník nezomiera, a Ježiš mu nepovedal, že nezomiera, ale: Ak chcem, aby zostal, kým prídem, čo je to do teba? Toto je ten učeník, ktorý svedčí o týchto veciach a napísal tieto veci, a vieme, že jeho svedectvo je pravdivé. Je aj mnoho iných vecí, ktoré urobil Ježiš, ktoré ak by sa písali jedna po jednej, myslím, že ani sám ten svet by neobsahoval tie písané knihy. Amen.

List Jánov

1

To, čo bolo od začiatku, čo sme počuli, čo sme videli našimi očami, čo sme hľadeli a naše ruky sa dotýkali, o slove života; a život bol zjavený, a videli sme a svedčíme a zvestujeme vám večný život, ktorý bol u Otca a bol zjavený nám; čo sme videli a počuli, zvestujeme vám, aby ste aj vy mali spoločenstvo s nami; a naše spoločenstvo je s Otcom a s jeho Synom Ježišom Kristom. A tieto veci vám píšeme, aby naša radosť bola naplnená. A toto je tá správa, ktorú sme počuli od neho a oznamujeme vám, že Boh je svetlo a tma v ňom nie je žiadna. Ak povieme, že máme spoločenstvo s ním a chodíme v tme, lžeme a nerobíme pravdu; ak ale chodíme v svetle, ako on je v svetle, máme spoločenstvo jeden s druhým, a krv Ježiša Krista, jeho syna, nás očisťuje od všetkého hriechu. Ak povieme, že nemáme hriech, klameme seba samých a pravda nie je v nás. Ak vyznáme naše hriechy, verný je a spravodlivý, aby nám odpustil hriechy a očistil nás od všetkej neprávosti. Ak povieme, že sme nezhrešili, robíme ho lhárom a jeho slovo nie je v nás.

2

Moje deti, tieto veci píšem vám, aby ste nehrešili; a ak niekto zhrešil, zástancu máme u Otca, Ježiša Krista spravodlivého; a on je zmierenie za hriechy naše, nie len za naše, ale aj za celý svet. A v tomto vieme, že sme ho poznali, ak zachovávame jeho prikázania. Ten, kto hovorí, poznal som ho, a jeho prikázania nezachováva, luhár je, a v tomto pravda nie je; kto ale zachováva jeho slovo, naozaj v tomto láska Boha bola zdokonalená. V tomto vieme, že sme v ňom. Ten, kto hovorí, že v ňom zostáva, má povinnosť chodiť tak, ako chodil on sám. Bratia, nepíšem vám nové prikázanie, ale staré prikázanie, ktoré ste mali od začiatku. To staré prikázanie je slovo, ktoré ste počuli od začiatku. Znova vám píšem nové prikázanie, ktoré je pravdivé v ňom a vo vás, pretože tma prechádza a pravdivé svetlo už svieti. Ten, kto hovorí, že je vo svetle, a nenávidí svojho brata, je vo tme až doteraz. Ten, kto miluje svojho brata, zostáva vo svetle, a pohoršenie v ňom nie je; ale ten, kto nenávidí svojho brata, je v tme a v tme chodí, a nevie, kam ide, lebo tma oslepila jeho oči. Píšem vám, deti, že sú vám odpustené hriechy pre jeho meno. Píšem vám, otcovia, že ste poznali toho od začiatku. Píšem vám, mladí muži, že ste premohli toho zlého. Napísal som vám, deti, že ste poznali Otca. Napísal som vám, otcovia, že ste poznali toho od začiatku. Napísal som vám, mladí muži, že ste silní a slovo Boha zostáva vo vás a premohli ste toho zlého. Nemilujte ten svet ani tie veci v tom svete. Ak niekto miluje svet, nie je láska Otca v ňom; lebo všetko v svete, žiadosť tela a žiadosť očí a pýcha

života, nie je z Otca, ale je zo sveta. A svet prechádza aj jeho žiadosť, ale ten, kto koná vôľu Boha, zostáva naveky. Deti, je posledná hodina, a tak ako ste počuli, že antikrist prichádza, a teraz sa mnohí antikristovia stali; preto vieme, že je posledná hodina. Vyšli spomedzi nás, ale neboli z nás, lebo keby boli z nás, boli by zostali s nami, ale stalo sa to preto, aby sa ukázalo, že nie všetci sú z nás. A vy máte pomazanie od toho Svätého a viete všetko. Nenapísal som vám preto, že nepoznáte pravdu, ale preto, že ju poznáte, a že žiadna lož nie je z pravdy. Kto je luhár, ak nie ten, ktorý popiera, že Ježiš je Kristus? Toto je antikrist, ten, ktorý zapiera Otca a Syna. Každý, kto popiera Syna, nemá ani Otca. Vy teda to, čo ste počuli od začiatku, nech zostane vo vás. Ak vo vás zostane to, čo ste počuli od začiatku, aj vy zostanete v Synovi a v Otcovi. A toto je ten prísľub, ktorý nám on sám sľúbil, ten večný život. Tieto veci som vám napísal o tých, ktorí vás klamú. A vy, pomazanie, ktoré ste prijali od neho, zostáva vo vás, a nepotrebujete, aby vás niekto učil, ale ako vás to isté pomazanie učí o všetkom, a je pravdivé a nie je lož, a ako vás naučilo, zostanete v ňom. A teraz, deti malé, zostaňte v ňom, aby sme, keď sa zjaví, mali smelosť a neboli zahanbení pred ním pri jeho príchode. Ak viete, že je spravodlivý, poznajte, že každý, kto koná spravodlivosť, bol zrodený z neho.

3

Vidzte, akú lásku nám dal Otec, aby sme mohli byť nazvaní deťmi Božími. Kvôli tomuto svet nepozná vás, pretože nepoznal

jeho. Milovaní, teraz sme deti Božie, a ešte nebolo zjavené, čím budeme, vieme však, že ak bude zjavený, budeme mu podobní, pretože ho uvidíme takého, aký je. A každý, kto má túto nádej v neho, očisťuje seba, ako je on čistý. Každý, kto robí hriech, robí aj bezprávie, a hriech je bezprávie. A viete, že ten bol zjavený, aby vzal naše hriechy, a hriech v ňom nie je. Každý, kto v ňom zostáva, nehreší; každý, kto hreší, nevidel ho ani ho nepoznal. Deti, nech vás nikto neklame; ten, kto robí spravodlivosť, je spravodlivý, tak ako on je spravodlivý; ten, kto robí hriech, je z diabla, pretože diabol hreší od začiatku. Na toto bol zjavený Syn Boží, aby zničil skutky diabla. Každý, kto sa narodil z Boha, hriech nerobí, pretože jeho semeno v ňom zostává, a nie je schopný hrešiť, pretože sa narodil z Boha. V tomto sú zjavné deti Boha a deti diabla. Každý, kto nekoná spravodlivosť, nie je z Boha, a ani ten, kto nemiluje svojho brata. Že toto je tá správa, ktorú ste počuli od začiatku, aby sme milovali jeden druhého, nie tak ako Kain, ktorý bol zo zlého a zabil svojho brata; a prečo ho zabil? Pretože jeho skutky boli zlé, ale skutky jeho brata spravodlivé. Nedivte sa, moji bratia, ak vás nenávidí svet. My vieme, že sme prešli zo smrti do života, pretože milujeme bratov. Ten, kto nemiluje brata, zostáva v smrti. Každý, kto nenávidí svojho brata, je vrah, a viete, že žiadny vrah nemá večný život zostávajúci v sebe. V tomto sme poznali lásku, že ten za nás svoju dušu položil, a my sme povinní klásť duše za bratov. Kto má však život tohto sveta a vidí svojho brata v núdzi a zatvorí svoje srdce pred ním, ako môže v ňom zostávať Božia láska? Moje deti, nemilujme len slovom ani jazykom, ale skutkom a pravdou. A v tomto vieme, že sme z pravdy, a pred ním

presvedčíme naše srdcia, že ak nás naše srdce odsudzuje, že Boh je väčší než naše srdce a vie všetko. Milovaní, ak naše srdce nás neodsudzuje, máme smelosť k Bohu, a čokoľvek prosíme, dostávame od neho, pretože zachovávame jeho prikázania a robíme veci príjemné pred ním. A toto je jeho prikázanie, aby sme verili v meno jeho Syna Ježiša Krista a milovali jeden druhého, ako nám dal prikázanie. A ten, kto zachováva jeho prikázania, zostáva v ňom a on v ňom. A v tomto vieme, že zostáva v nás, z Ducha, ktorého nám dal.

4

Milovaní, neverte každému duchu, ale skúšajte duchy, či sú z Boha, pretože mnohí falošní proroci vyšli do sveta. V tomto poznáte Ducha Božieho: každý duch, ktorý vyznáva Ježiša Krista prišedšieho v tele, je z Boha; a každý duch, ktorý nevyznáva Ježiša Krista prišedšieho v tele, nie je z Boha; a toto je to od antikrista, o ktorom ste počuli, že prichádza, a teraz je už vo svete. Vy ste z Boha, deti malé, a premohli ste ich, pretože ten, ktorý je vo vás, je väčší než ten, ktorý je vo svete. Oni sú zo sveta, preto zo sveta hovoria a svet ich počúva. My sme z Boha; ten, kto pozná Boha, počúva nás. Kto nie je z Boha, nepočúva nás. Z tohto poznáme ducha pravdy a ducha blúdenia. Milovaní, milujme jeden druhého, pretože láska je z Boha a každý, kto miluje, narodil sa z Boha a pozná Boha. Ten, kto nemiluje, nepoznal Boha, pretože Boh je láska. V tomto sa zjavila láska Božia v nás, že Boh poslal svojho jednorozeného Syna na svet, aby sme žili

skrze neho. V tomto je láska, nie v tom, že my sme milovali Boha, ale v tom, že on sám miloval nás a poslal svojho Syna ako zmierenie za naše hriechy. Milovaní, ak takto Boh miloval nás, aj my sme povinní milovať jeden druhého. Boha nikto nikdy nevidel, ak milujeme jeden druhého, Boh v nás zostáva a jeho láska je v nás zdokonalená. V tomto poznávame, že zostávame v ňom a on v nás, pretože nám dal zo svojho Ducha. A my sme videli a svedčíme, že Otec poslal Syna ako Spasiteľa sveta. Kto vyzná, že Ježiš je Syn Boží, Boh zostáva v ňom a on v Bohu. A my sme poznali a uverili tú lásku, ktorú má Boh v nás. Boh je láska, a ten, kto zostáva v láske, zostáva v Bohu a Boh zostáva v ňom. V tomto sa dokonala láska s nami, aby sme mali smelosť v deň súdu, pretože ako je on, tak aj my sme v tomto svete. Strach nie je v láske, ale dokonalá láska vyháňa strach von, pretože strach má v sebe trest, ten však, kto sa bojí, nebol zdokonalený v láske. My ho milujeme, pretože on nás prvý miloval. Ak niekto povie, že miluje Boha, a nenávidí svojho brata, je luhár, lebo ten, kto nemiluje brata, ktorého videl, ako môže milovať Boha, ktorého nevidel? A toto prikázanie máme od neho, aby ten, kto miluje Boha, miloval aj svojho brata.

5

Každý, kto verí, že Ježiš je Kristus, narodil sa z Boha, a každý, kto miluje toho, ktorý zrodil, miluje aj toho, ktorý sa narodil z neho. V tomto vieme, že milujeme deti Boha, keď milujeme Boha a zachovávame jeho prikázania. Toto totiž je tá láska Boha, aby

sme jeho prikázania zachovávali; a jeho prikázania nie sú ťažké, lebo každý zrodený z Boha premáha svet; a toto je víťazstvo, ktoré premohlo svet, naša viera. Kto je ten, čo víťazí nad svetom, ak nie ten, kto verí, že Ježiš je Syn Boží? Toto je ten, ktorý prišiel skrze vodu a krv, Ježiš Kristus, nie len skrze vodu, ale skrze vodu a krv, a Duch je ten, ktorý svedčí, pretože Duch je pravda. Že traja sú tí, ktorí svedčia v nebi, Otec, Slovo a Svätý Duch, a títo traja sú jedno; a traja sú tí, ktorí svedčia na zemi, Duch a voda a krv, a tí traja sú jedno. Ak prijímame svedectvo ľudí, svedectvo Boha je väčšie, pretože toto je svedectvo Boha, ktoré vydal o svojom Synovi. Ten, kto verí v Syna Božieho, má svedectvo v sebe, ten, kto neverí Bohu, urobil ho klamárom, pretože neuveril v svedectvo, ktoré vydal Boh o svojom Synovi. A toto je svedectvo, že večný život nám dal Boh, a tento život je v jeho Synovi. Ten, kto má Syna, má život; ten, kto nemá Syna Božieho, život nemá. Tieto veci som napísal vám, tým ktorí veria v meno Syna Božieho, aby ste vedeli, že máte večný život, a aby ste verili v meno Syna Božieho. A toto je tá dôvera, ktorú máme k nemu, že ak o niečo prosíme podľa jeho vôle, vypočuje nás. A ak vieme, že počúva naše prosby, čokoľvek prosíme, vieme, že máme tie žiadosti, ktoré sme prosili od neho. Ak niekto vidí svojho brata hrešiaceho hriech nie k smrti, požiada a dá mu život, tým, ktorí hrešia nie k smrti. Je hriech vedúci k smrti; nehovorím o tom, aby si prosil. Každá nespravodlivosť je hriech, a je hriech, ktorý nevedie k smrti. Vieme, že každý, kto sa narodil z Boha, nehreší, ale ten, kto sa narodil z Boha, stráži seba samého, a zlý sa ho nedotýka. Vieme, že sme z Boha, a celý svet leží v zlom. Vieme, že Syn Boží prišiel a dal nám myseľ, aby sme poznali toho

pravého; a sme v tom pravom, v jeho Synu Ježišovi Kristovi. Toto je ten pravý Boh a večný život. Deti, strážte sa pred modlami, amen.

Genezis

1

Na začiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem však bola neviditeľná a nevytvorená, a tma bola nad priepasťou, a Duch Boží sa niesol nad vodou. A Boh povedal: Nech je svetlo, a bolo svetlo. A Boh videl svetlo, že bolo dobré, a Boh oddelil svetlo od tmy. A Boh nazval svetlo dňom, a tmu nazval nocou. A stal sa večer a stal sa ráno, deň jeden. A Boh povedal: Nech je obloha uprostred vody a nech oddeľuje vodu od vody. A stalo sa tak. A Boh urobil oblohu a Boh oddelil vodu, ktorá bola pod oblohou, od vody, ktorá bola nad oblohou. A Boh nazval oblohu nebom a Boh videl, že je to dobré, a nastal večer a nastal ráno, deň druhý. A Boh povedal: Nech je zhromaždená voda pod nebom do jedného zhromaždenia a nech sa objaví suchá. A stalo sa tak. Voda pod nebom bola zhromaždená do svojich zhromaždení a objavila sa suchá. A Boh nazval suché zem a systémy vôd nazval moria, a Boh videl, že je to dobré. A Boh povedal: Nech zem vypučí bylinu trávy, sejúcu semeno podľa druhu a podľa podobnosti, a strom plodonosný, rodiaci ovocie, ktorého semeno je v ňom podľa

druhu na zemi. A stalo sa tak. A zem priniesla bylinu trávy, sejúcu semeno podľa druhu a podľa podobnosti, a strom plodonosný, produkujúci ovocie, ktorého semeno je v ňom podľa druhu na zemi, a Boh videl, že je to dobré. A stalo sa večer a stalo sa ráno, deň tretí. A Boh povedal: Nech sa stanú svetlá na oblohe neba, aby svietili na zem a oddeľovali deň od noci, a nech slúžia ako znamenia na určovanie období, dní a rokov. A nech sú na svetlá v oblohe neba, aby svietili na zem, a stalo sa tak. A Boh urobil tie dve veľké svetlá, to veľké svetlo na vládu dňa a to menšie svetlo na vládu noci, a hviezdy. A umiestnil ich Boh v oblohe neba, aby svietili na zem a vládli dňu a noci a oddeľovali svetlo od tmy; a videl Boh, že je to dobré. A nastal večer a nastal ráno, deň štvrtý. A Boh povedal: Nech vyvedú vody plazivé tvory živých duší a vtáky lietajúce nad zemou pod nebeskou klenbou. A stalo sa tak. A Boh urobil veľké morské tvory a všetky duše plaziacich sa zvierat, ktoré vyviedli vody podľa ich druhov, a každého okrídleného vtáka podľa druhu, a Boh videl, že boli dobré. A Boh ich požehnal a povedal: Rastite a množte sa, naplňte vody v moriach a vtáky nech sa množia na zemi. A stalo sa večer a stalo sa ráno, deň piaty. A Boh povedal: Nech zem prinesie živú dušu podľa jej druhu, štvornohé zvieratá, plazy a divé zvieratá zeme podľa ich druhu. A stalo sa tak. A Boh urobil divé zvieratá zeme podľa ich druhu, a dobytok podľa ich druhu, a všetky plazy zeme podľa ich druhu, a Boh videl, že boli dobré. A povedal Boh: Urobme človeka podľa nášho obrazu a podľa našej podobnosti, a nech vládnu nad rybami mora, nad vtákmi neba, nad dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, ktoré sa plazia po zemi. A Boh stvoril človeka, podľa obrazu

Boha ho stvoril, ako muža a ženu ich stvoril. A Boh ich požehnal a povedal: Rastite a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju. Vládnite nad rybami mora, nad vtákmi neba, nad všetkým dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, ktoré sa plazia po zemi. A Boh povedal: Hľa, dal som vám všetku trávu nesúcu semeno, ktorá je nad celou zemou, a každý strom, ktorý má v sebe ovocie nesúce semeno, vám bude na jedlo, a všetkým šelmám zeme, a všetkým vtákom neba, a každej plaziacej veci plaziacej sa po zemi, ktorá má v sebe dušu života, a všetku zelenú trávu na jedlo. A stalo sa tak. A Boh videl všetko, čo urobil, a hľa, bolo to veľmi dobré, a nastal večer a nastal ráno, deň šiesty.

2

A boli dokončené nebo a zem, a celý ich svet. A Boh dokončil v šiesty deň svoje diela, ktoré urobil, a odpočinul v siedmy deň od všetkých svojich diel, ktoré urobil. A Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ňom odpočinul od všetkých svojich diel, ktoré začal robiť. Toto je kniha pôvodu neba a zeme, keď sa to stalo, v ktorý deň urobil Pán Boh nebo a zem, a každú zelenú rastlinu poľa pred tým, ako sa objavila na zemi, a všetku trávu poľa pred tým, ako vzišla; lebo Boh nedal dážď na zem, a človek nebol, aby ju obrábal. Prameň ale vychádzal zo zeme a zavlažoval celú tvár zeme. A Boh stvoril človeka z prachu zeme a vdýchol do jeho tváre dych života, a človek sa stal živou dušou. A Boh zasadil raj v Edene na východe a umiestnil tam človeka, ktorého utvoril. A

Boh nechal vyrásť ešte zo zeme každý strom krásny na pohľad a dobrý na jedenie, a strom života v strede raja, a strom poznania dobra a zla. Rieka vychádza z Edenu, aby zavlažovala raj, a odtiaľ sa rozdeľuje na štyri ramená. Meno tomu jednému je Pishon, tento obklopuje celú zem Havilah, tam kde je zlato. Zlato tej zeme je krásne a nachádza sa tam karfunkul a zelený kameň. A meno druhej rieky je Gihon; táto obklopuje celú zem Etiópie. A tretia rieka, Tigris, je tá, ktorá tečie oproti Asýrčanom, a štvrtá rieka je Eufrat. A Pán Boh vzal človeka, ktorého utvoril, a umiestnil ho v raji rozkoše, aby ho obrábal a strážil. A Pán Boh prikázal Adamovi, hovoriac: Z každého stromu v raji budeš jesť. Ale zo stromu poznania dobra a zla nebudete jesť, lebo v ktorýkoľvek deň budete z neho jesť, smrťou zomriete. A Pán Boh povedal: Nie je dobré, aby bol človek sám, urobme mu pomocníka podľa neho. A Boh utvoril ešte zo zeme všetky zvieratá poľa a všetky vtáky neba a priviedol ich k Adamovi, aby videl, ako ich nazve, a všetko, čo Adam nazval živou dušou, to bolo jeho meno. A Adam dal mená všetkému dobytku a všetkým vtákom neba a všetkým zvieratám poľa, ale pre Adama sa nenašiel pomocník jemu podobný. A Boh uviedol Adama do vytrženia a on spal, a vzal jedno z jeho rebier a naplnil mäsom namiesto neho. A Boh postavil tú stranu, ktorú vzal od Adama, do ženy, a priviedol ju k Adamovi. A povedal Adam: Toto je teraz kosť z mojich kostí a telo z môjho tela. Táto bude nazvaná žena, pretože z jej muža bola vzatá. Kvôli tomu opustí človek svojho otca a svoju matku, pripojí sa k svojej žene a budú tí dvaja jedným telom. A boli tí dvaja nahí, Adam a jeho žena, a nehanbili sa.

3

Had však bol najchytrejší zo všetkých divých zvierat na zemi, ktoré urobil Pán Boh, a had povedal žene: Čo to povedal Boh, že nemáte jesť z každého stromu raja? A žena povedala hadovi: Z ovocia stromu raja budeme jesť. Ale z ovocia stromu, ktorý je v strede raja, Boh povedal: Nebudete z neho jesť, ani sa ho nedotknete, aby ste nezomreli. A povedal had žene: nezomriete smrťou. Vedel totiž Boh, že ktorýkoľvek deň budete jesť z neho, otvoria sa vaše oči, a budete ako bohovia, poznajúci dobré a zlé. A žena videla, že strom je dobrý na jedlo, a že je príjemný očiam na pohľad, a že je krásny na pochopenie, a vzala z jeho ovocia, jedla, a dala aj svojmu mužovi s ňou, a jedli. A boli otvorené oči tých dvoch a poznali, že sú nahí, a zošili listy figovníka a urobili si bedrové rúška. A oni počuli hlas Pána Boha prechádzajúceho sa v záhrade večer, a skryli sa Adam aj jeho žena pred tvárou Pána Boha v strede stromu záhrady. A zavolal Pán Boh Adama a povedal mu: Adam, kde si? A povedal mu: Tvoj hlas som počul, keď si kráčal v raji, a bál som sa, pretože som nahý, a skryl som sa. A Boh mu povedal: Kto ti oznámil, že si nahý? Či si jedol z toho stromu, z ktorého som ti prikázal nejesť? A Adam povedal: Žena, ktorú si mi dal, ona mi dala zo stromu, a ja som jedol. A povedal Pán Boh žene: Čo si to urobila? A žena povedala: Had ma oklamal, a ja som jedla. A povedal Pán Boh hadovi: Pretože si urobil toto, prekliaty si spomedzi všetkých dobytkov a spomedzi všetkých šeliem na zemi. Na hrudi svojej a na bruchu budeš chodiť a zem budeš jesť po všetky dni svojho života. A

nepriateľstvo položím medzi teba a medzi ženu, a medzi tvoje semeno a medzi jej semeno, on ti bude strážiť hlavu, a ty mu budeš strážiť pätu. A žene povedal: Množiac znásobím tvoje bolesti a tvoje stonanie, v bolestiach porodíš deti, a k tvojmu mužovi bude tvoje odvrátenie, a on bude vládnuť nad tebou. Adamovi ale povedal, že si počúval hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, z ktorého som ti prikázal, tohto jediného, nejesť, z neho si jedol, prekliata je zem v tvojich skutkoch, v bolestiach budeš jesť z nej po všetky dni svojho života. Tŕnie a bodľačie ti vzíde a budeš jesť trávu poľa. V pote tváre svojej budeš jesť svoj chlieb, až kým sa nevrátiš do zeme, z ktorej si bol vzatý, pretože si zem a do zeme sa vrátiš. A Adam nazval meno svojej ženy Život, pretože ona je matka všetkých živých. A Pán Boh urobil Adamovi a jeho žene kožené tuniky a obliekol ich. A Boh povedal: Hľa, Adam sa stal ako jeden z nás v poznaní dobra a zla, a teraz, aby azda natiahol svoju ruku a nevzal zo stromu života a nezjedol, a nežil naveky. A vyslal ho Pán Boh z raja rozkoše, aby obrábal zem, z ktorej bol vzatý. A vyhnal Adama a usadil ho naproti raju rozkoše, a umiestnil cherubínov a plameňový meč, ktorý sa otáčal, aby strážil cestu k stromu života.

4

Adam ale poznal Evu, svoju ženu, a počavši porodila Kaina, a povedala: Nadobudla som človeka skrze Boha. A pridala porodiť jeho brata Ábela, a Ábel sa stal pastierom oviec, Kain však obrábal zem. A stalo sa po dňoch, že Kain priniesol z plodov

zeme obetu Pánovi. A Ábel priniesol aj on sám z prvorodených jeho oviec a z ich tuku. A Boh pozrel na Ábela a na jeho dary. Na Kaina však a na jeho obete nepozoroval, a Kain bol veľmi zarmútený a jeho tvár klesla. A povedal Pán Boh Kainovi: Prečo si sa stal veľmi smutný a prečo spadla tvoja tvár? Ak si správne obetoval, ale správne si nerozdelil, či si nezhrešil? Buď ticho; k tebe bude jeho túžba, a ty budeš vládnuť nad ním. A Kain povedal Ábelovi, svojmu bratovi: Poďme na rovinu. A stalo sa, keď boli na rovine, že Kain povstal proti Ábelovi, svojmu bratovi, a zabil ho. A povedal Pán Boh Kainovi: Kde je Ábel, tvoj brat? A povedal: Neviem. Nie som strážca môjho brata? A Pán povedal: Čo si to urobil? Hlas krvi tvojho brata volá ku mne zo zeme. A teraz si prekliaty od zeme, ktorá otvorila svoje ústa, aby prijala krv tvojho brata z tvojej ruky. Keď budeš obrábať zem, nebude ti už dávať svoju silu, stonajúc a trasúc sa budeš na zemi. A Kain povedal Pánovi Bohu: Moja vina je väčšia, než aby mi bolo odpustené. Ak ma dnes vyháňaš od tváre zeme a skryjem sa pred tvojou tvárou, budem stenať a triasť sa na zemi, a každý, kto ma nájde, zabije ma. A povedal mu Pán Boh: Nie tak; každý, kto zabije Kaina, bude sedemnásobne pomstený. A Pán Boh dal Kainovi znamenie, aby ho nezabil nikto, kto ho nájde. Kain však odišiel od tváre Boha a býval v zemi Naid oproti Edenu. A Kain poznal svoju ženu a počala a porodila Enocha. A staval mesto a pomenoval to mesto podľa mena svojho syna Enoch. Enochovi sa ale narodil Gaidad a Gaidad splodil Malelela a Malelel splodil Metuzalema a Metuzalem splodil Lamecha. A Lámech si vzal dve ženy, meno jednej bolo Ada a meno druhej Sella. A Ada porodila Jobela, tento bol otcom tých, čo bývali v stanoch a

chovali dobytok. A meno jeho brata bolo Jubal, tento bol ten, ktorý vynašiel psalterium a lýru. Zillah ale aj ona porodila Tubala a on bol kováč, kovač bronzu a železa. A sestrou Thobela bola Noema. Povedal ale Lámech svojim ženám, Áda a Sella: Počujte môj hlas, ženy Lámecha, načúvajte moje slová, lebo som zabil muža za ranu mne a mladého muža za modrinu mne. Že Kain bol pomstený sedemkrát, ale Lamech sedemdesiatsedemkrát. Adam poznal Evu, svoju ženu, a ona počala a porodila syna a pomenoval jeho meno Set, hovoriac: Boh mi vzkriesil iné semeno namiesto Ábela, ktorého zabil Kain. A Sétovi sa narodil syn a pomenoval ho Énós. Tento dúfal vzývať meno Pána Boha.

5

Toto je kniha pôvodu ľudí; v ktorý deň stvoril Boh Adama, podľa obrazu Boha ho stvoril; muža a ženu ich stvoril; a požehnal ich; a nazval ich meno Adam, v ktorý deň ich stvoril. Žil ale Adam dvesto tridsať rokov a splodil syna podľa svojej podoby a podľa svojho obrazu a pomenoval ho Sét. A dni Adama, ktoré žil po splodení Séta, boli sedemsto rokov, a splodil synov a dcéry. A všetky dni Adáma, ktoré prožil, boli deväťsto tridsať rokov, a zomrel. Žil ale Sét dvestopäť rokov a splodil Enóša. A Sét žil po tom, čo zrodil Énósa, sedemsto sedem rokov a zrodil synov a dcéry. A všetky dni Sétha boli deväťstodvanásť rokov a zomrel. A Enos žil sto deväťdesiat rokov a splodil Kainana. A Enos žil po splodení Kainana sedemsto pätnásť rokov a splodil synov a

dcéry. A všetkých dní Enoša bolo deväťsto päť rokov a zomrel. A Kainan žil stosedemdesiat rokov a splodil Maleleela. A Kainán žil po splodení Mahalalela sedemstoštyridsiať rokov a splodil synov a dcéry. A všetky dni Kainána boli deväťsto desať rokov, a zomrel. A Maleleel žil sto šesťdesiatpäť rokov a splodil Járeda. A žil Maleleel po splodení Jareda sedemstotrisať rokov a splodil synov a dcéry. A všetky dni Maleleela boli päťsto deväťdesiat rokov a zomrel. A Jared žil stoštesťdesiatdva rokov a splodil Enocha. A Jared žil po tom, čo zrodil Enocha, osemsto rokov a zrodil synov a dcéry. A všetky dni Járeda boli deväťsto šesťdesiatdva rokov a zomrel. A Enoch žil stoštesťdesiatpäť rokov a splodil Metuzalema. Enoch sa páčil Bohu po tom, čo splodil Matuzalema, dvesto rokov, a splodil synov a dcéry. A všetky dni Enocha boli tristošesťdesiatpäť rokov. A Enoch sa páčil Bohu a nebol nájdený, pretože ho Boh preniesol. A Metuzalem žil stoštesťdesiatsedem rokov a splodil Lámecha. A Matuzalem žil po splodení Lámecha osemsto dva rokov a splodil synov a dcéry. A všetky dni Matuzalema, ktoré prežil, boli deväťsto šesťdesiatdeväť rokov, a zomrel. A Lámech žil stoosemdesiatosem rokov a splodil syna. A pomenoval ho Noe, hovoriac: Tento nám dá odpočinok od našich diel a od bolestí našich rúk a od zeme, ktorú preklial Pán Boh. A Lámech žil po splodení Noeho päťsto šesťdesiatpäť rokov a splodil synov a dcéry. A všetky dni Lámecha boli sedemstopäťdesiattri rokov a zomrel. A Noe bol päťsto rokov a splodil troch synov: Séma, Cháma a Jafeta.

6

A stalo sa, keď sa ľudia začali množiť na zemi a narodili sa im dcéry. Keď synovia Boha uvideli dcéry ľudí, že sú krásne, vzali si za ženy všetky, ktoré si vybrali. A povedal Pán Boh: Nezostane môj duch v týchto ľuďoch naveky, pretože sú telo, budú však ich dni sto dvadsať rokov. Obri ale boli na zemi v tých dňoch, a po tom, ako vchádzali synovia Boha k dcéram ľudí a rodili im, tí boli obri od pradávna, ľudia slávni. Keď videl Pán Boh, že sa rozmnožili zlá ľudí na zemi, a každý myslí vo svojom srdci starostlivo na zlé veci všetky dni. A uvažoval Boh, že urobil človeka na zemi, a rozmýšľal. A povedal Boh: Vymažem človeka, ktorého som stvoril, z povrchu zeme, od človeka až po dobytok a od plazov až po vtáky nebies, pretože ľutujem, že som ich stvoril. Noe však našiel milosť pred Pánom Bohom. Toto sú rody Nóa. Noe bol spravodlivý človek, dokonalý vo svojej generácii, Noe sa páčil Bohu. Noe splodil troch synov: Sema, Chama a Jafeta. Zem bola zničená pred Bohom a zem bola naplnená nespravodlivosťou. A Pán Boh videl zem a bola zničená, pretože všetko telo zničilo svoju cestu na zemi. A povedal Pán Boh Noemovi: Čas každého človeka prišiel predo mňa, pretože zem bola naplnená neprávosťou od nich, a hľa, ja ich zničím aj zem. Urob si teda archu z hranatého dreva, urobíš v arche hniezda a pokryješ ju asfaltom zvnutra aj zvonku. A tak urobíš archu: tristo lakťov bude dĺžka archy, päťdesiat lakťov šírka a tridsať lakťov jej výška. Zhromažďujúc urobíš archu a do lakťa ju dokončíš zhora, dvere archy však urobíš z boku, spodné

poschodie, druhé poschodie a tretie poschodie jej urobíš. Ja ale, hľa, prinášam potopu, vodu na zem, aby som zničil všetko telo, v ktorom je duch života pod nebom, a všetko, čo je na zemi, zomrie. A ustanovím svoju zmluvu s tebou, a vojdeš do archy ty a tvoji synovia a tvoja žena a ženy tvojich synov s tebou. A zo všetkého dobytka, zo všetkých plazov, zo všetkých divých zvierat a zo všetkého tela privedeš do archy po dvoch zo všetkých, aby si ich zachoval nažive so sebou, budú samec a samica. Zo všetkých vtákov lietajúcich podľa druhu, a zo všetkého dobytka podľa druhu, a zo všetkých plazov plaziacich sa po zemi podľa ich druhu, dvaja dvaja zo všetkých vojdú k tebe, aby boli živení s tebou, samec a samica. Ty ale vezmeš pre seba zo všetkých jedál, ktoré budete jesť, a zhromaždíš ich k sebe, a budú tebe aj tým na jedenie. A Noe urobil všetko, čo mu prikázal Pán Boh, tak to urobil.

7

A povedal Pán Boh Noemovi: Vojdi ty a celý tvoj dom do archy, lebo som ťa videl ako spravodlivého predo mnou v tomto pokolení. Z čistého dobytka však priveď k sebe po sedem samcov a samíc, a z nečistého dobytka po dva samce a samice. A z vtákov neba, z čistých sedem sedem, samec a samica, a zo všetkých vtákov nečistých dva dva, samec a samica, aby sa zachovalo semeno na celej zemi. Ešte sedem dní a ja privedem dážď na zem, štyridsať dní a štyridsať nocí, a vymažem každú živú bytosť, ktorú som stvoril, z tváre celej zeme. A Noe urobil

všetko, čo mu prikázal Pán Boh. Noe mal šesťsto rokov, keď prišla potopa vody na zem. Vstúpil ale Noe a jeho synovia, a jeho žena, a ženy jeho synov s ním do archy kvôli vode potopy. A z vtákov čistých, a z vtákov nečistých, a zo zvierat čistých, a zo zvierat nečistých, a zo všetkých plazov na zemi, po dvoch vošli k Noemu do archy samec a samica, ako prikázal Boh Noemu. A stalo sa po siedmich dňoch, a voda potopy prišla na zem. V šesťstom roku života Nóa, druhého mesiaca, dvadsiateho siedmeho dňa toho mesiaca, v tento deň praskli všetky pramene priepasti a upúšťadlá neba sa otvorili. A dážď padal na zem štyridsať dní a štyridsať nocí. V tento deň vošiel Noe, Sem, Cham, Jafet, synovia Noeho, a žena Noeho, a tri ženy jeho synov s ním, do archy. A všetky divé zvieratá podľa druhu, a všetok dobytok podľa druhu, a každý plaz pohybujúci sa po zemi podľa druhu, a každý vták lietajúci podľa svojho druhu, vošli k Noemovi do archy, dva a dva, samec a samica, zo všetkého tela, v ktorom je dych života. A tie vchádzajúce, samec a samica zo všetkého tela, vošli, ako prikázal Boh Noemovi, a Pán Boh zatvoril archu zvonku za ním. A potopa trvala štyridsať dní a štyridsať nocí na zemi, voda sa rozmnožila, zdvihla archu a tá sa vzniesla nad zem. A voda prevládla a veľmi sa rozmnožila na zemi, a archa sa niesla nad vodou. Voda však prevládala veľmi mocne na zemi a pokryla všetky vysoké hory, ktoré boli pod nebom. Pätnásť lakťov nad sa zdvihla voda a pokryla všetky vysoké vrchy. A zomrelo všetko telo pohybujúce sa na zemi: vtáky, dobytok, šelmy a každý plaz pohybujúci sa na zemi, a každý človek. A všetko, čo malo dych života, a všetko, čo bolo na suchu, zomrelo. A vymazal každý živý tvor, ktorý bol na tvári zeme, od človeka

až po dobytok, plazy a vtáky neba, a boli vymazané zo zeme, a zostal sám Noe a tí, čo boli s ním v arche. A voda stúpala na zemi sto päťdesiat dní.

8

A Boh sa rozpamätal na Noeho a na všetky divé zvieratá a na všetok dobytok a na všetky vtáky a na všetky plazy, ktoré sa plazili, koľko ich bolo s ním v arche, a Boh priviedol ducha na zem a voda prestala. A boli zakryté pramene priepasti a upúšťadlá neba, a dážď z neba bol zadržaný. A voda ustupovala zo zeme a voda sa zmenšovala po stopäťdesiatich dňoch. A archa sadla v siedmom mesiaci, dvadsiateho siedmeho dňa mesiaca, na vrchy Ararát. A voda ubúdala až do desiateho mesiaca. A v desiatom mesiaci, prvého dňa mesiaca, boli videné vrcholy hôr. A stalo sa, že po štyridsiatich dňoch Noe otvoril okno archy, ktoré urobil. A poslal havrana, a ten odišiel von a nevrátil sa, až kým nevyschla voda zo zeme. A poslal holubicu po sebe, aby videl, či opadla voda zo zeme. A holubica nenašla odpočinok pre svoje nohy, vrátila sa k nemu do archy, pretože voda bola na celej tvári zeme, a vystrel ruku, vzal ju a priviedol ju k sebe do archy. A počkajúc ešte ďalších sedem dní, znova vyslal holubicu z archy. A holubica sa k nemu vrátila k večeru a mala v ústach olivový list, a Noe poznal, že voda ustúpila zo zeme. A počkajúc ešte sedem ďalších dní, znova vyslal holubicu, a ona sa už k nemu nevrátila. A stalo sa v šesťstom prvom roku Noeho života, prvého mesiaca, prvého dňa mesiaca, že voda prestala zo zeme.

A Noe odkryl strechu archy, ktorú urobil, a videl, že voda prestala z tváre zeme. V druhom mesiaci vyschla zem, dvadsiateho siedmeho dňa toho mesiaca. A povedal Pán Boh Noemovi, hovoriac: Vyjdi z archy ty a tvoja žena a tvoji synovia a ženy tvojich synov s tebou. A všetky zvieratá, koľko ich je s tebou, a všetko telo od vtákov až po dobytok, a každý plaz pohybujúci sa po zemi, vyveď so sebou. A rozmnožujte sa a množte sa na zemi. A vyšiel Noe, a jeho žena, a jeho synovia, a ženy jeho synov s ním. A všetky zvieratá, a všetok dobytok, a každý vták, a každý plaz pohybujúci sa po zemi podľa ich druhu, vyšli z archy. A Noe postavil oltár Pánovi a vzal zo všetkých čistých dobytkov a zo všetkých čistých vtákov a priniesol celopálnu obeť na oltár. A Pán Boh ucítil vôňu príjemnej vône. A povedal Pán Boh uvažujúc, nebudem už viac preklínať zem kvôli skutkom ľudí, lebo myseľ človeka sa uberá starostlivo k zlým veciam od jeho mládosti, nebudem teda už viac biť všetko živé telo, tak ako som urobil. Všetky dni zeme, semeno a žatva, chlad a horúčava, leto a jar, deň a noc, neprestanú.

9

A požehnal Boh Noeho a jeho synov a povedal im: Rozmnožujte sa a množte sa a naplňte zem a ovládnite ju. A trasenie a strach z vás bude na všetkých divokých zvieratách zeme, na všetkých vtákoch neba a na všetkom, čo sa pohybuje po zemi, a na všetkých rybách mora – do vašich rúk som ich dal. A každá plazivá vec, ktorá je živá, vám bude na jedlo; ako zeleninu trávy

som vám dal všetko. Mäso s krvou duše však nebudete jesť. A lebo vašu krv vašich duší z ruky všetkých šeliem budem vyhľadávať, a z ruky človeka, brata, budem vyhľadávať dušu človeka. Ten, kto vyleje krv človeka, jeho krv bude vyliata, pretože som stvoril človeka na obraz Boží. Vy však rastite a množte sa a naplňte zem a ovládnite ju. A povedal Boh Noemovi a jeho synom s ním hovoriac, a hľa, ja ustanovujem moju zmluvu vám a vášmu semenu s vami a každej živej duši s vami, od vtákov a od dobytka a všetkým šelmám zeme, koľko ich je s vami, od všetkých, ktorí vyšli z archy. A ustanovím svoju zmluvu s vami, a nezomrie už viac žiadne telo od vody potopy, a nebude už viac potopa vody, aby zničila celú zem. A povedal Pán Boh Nóemu: Toto je znak zmluvy, ktorú ja dávam medzi mnou a vami, a medzi všetkými živými dušami, ktoré sú s vami, do večných pokolení. Môj luk kladiem do oblaku a bude na znak zmluvy medzi mnou a zemou. A bude, keď budem zhromažďovať mraky nad zemou, ukáže sa luk v oblaku. A budu si pamätať na svoju zmluvu, ktorá je medzi mnou a vami, a medzi každou živou dušou vo všetkom tele, a nebude už voda na potopu, aby zničila všetko telo. A môj luk bude v oblaku a uvidím ho, aby som si zapamätal večnú zmluvu medzi mnou a zemou a medzi každou živou dušou vo všetkom tele, ktoré je na zemi. A Boh povedal Noemovi: Toto je znak zmluvy, ktorú som ustanovil medzi mnou a medzi všetkým telom, ktoré je na zemi. A boli synovia Nóa, tí čo vyšli z archy, Sém, Chám, Jáfet. Chám bol otcom Kanaána. Títo traja sú synovia Nóeho, od nich boli rozptýlení po celej zemi. A Noe, roľník zeme, začal a zasadil vinicu. A pil z toho vína, opil sa a bol obnažený vo svojom dome.

A Chám, otec Kanaána, videl nahotu svojho otca a vyjdúc von, oznámil to svojim dvom bratom. A Šém a Jafet vzali plášť, položili si ho na svoje dva chrbty, a išli pozpiatky, a prikryli nahotu svojho otca; a ich tvár bola pozpiatky, a nahotu svojho otca nevideli. Prebudil sa ale Noe z vína a poznal, čo mu urobil jeho mladší syn. A povedal: Prekliatý Kanaán, syn; bude služobníkom svojim bratom. A povedal: Požehnaný Pán, Boh Šéma, a Kanaán bude jeho sluhom. Nech rozšíri Boh Jafeta, a nech prebýva v domoch Šéma, a nech sa stane Kanaán synom jeho. Žil ale Noe po potope tristo päťdesiat rokov. A všetky dni Noeho života boli deväťsto päťdesiat rokov a zomrel.

10

Toto sú generácie synov Nóeho, Séma, Cháma a Jáfeta, a narodili sa im synovia po potope. Synovia Jafeta: Gomer, Magog, Madai, Jovan, Elisa, Tubal, Mešech a Tiras. A synovia Gomera: Ashkenaz, Rifat a Togarmah. A synovia Jovana: Elisha a Tharseis, Kittim a Rhodians. Z týchto boli oddelené ostrovy národov v ich zemi, každý podľa jazyka v ich kmeňoch a v ich národoch. Synovia Chámovi: Chús, Mesraim, Fúd a Kanaán. Synovia Chúša: Saba, Havilah, Sabatha, Regma a Sabathaka. Synovia Regmu: Saba a Dadan. Kúš zrodil Nimroda; tento sa začal stávať obrom na zemi. Tento bol obor-poľovník pred Pánom Bohom, preto povedia: Ako Nimród, obor-poľovník pred Pánom. A začiatkom jeho kráľovstva bol Babylon, Orech, Archad a Chalanne v zemi Senaar. Z tej zeme vyšiel Asýria a postavil Ninive a mesto

Rechobot a Kalach a Lesy medzi Ninive a medzi Kalach toto mesto veľké. A Mizraim splodil Ludimov a Neftalimov a Anamimov a Lehabimov a Patrusimov a Kasluchimov, odkiaľ vyšli Filištínci, a Kaftorimov. Kanaán ale splodil Sidóna, prvorodeného svojho, a Chetejca, a Jebúsejca, a Amorejca, a Girgašejca, a Chivejca, a Arkejca, a Sinejca, a Arvadejca, a Zemarejca, a Chamatejca. A po tomto boli rozptýlené kmene Kanaáncanov. A hranice Kanaáncanov siahali od Sidónu až po Geraru a Gazu, až po Sodomu a Gomoru, Adamu a Sebojim až po Lasu. Toto sú synovia Chámovi v ich kmeňoch, podľa ich jazykov, v ich krajinách a v ich národoch. A Sémovi sa narodil aj jemu, otcovi všetkých synov Éber, bratovi Jafeta, toho staršieho. Synovia Shema: Elam a Asýria a Arfaxad a Lud a Aram a Kainan. A synovia Arama boli Uz, Ul, Gater a Meshech. A Arfaxad splodil Kainana a Kainan splodil Salu a Sala splodil Ebera. Eberovi sa narodili dvaja synovia, meno jedného bol Faleg, pretože v jeho dňoch bola rozdelená zem, a meno jeho brata bolo Jektan. Joktan splodil Elmodada a Šelefa a Sarmota a Jeracha a Hadorama a Uzala a Diklu a Obala a Abimaela a Šebu a Ofira a Havilu a Jobaba; všetci títo boli synovia Joktanovi. A ich bývanie bolo od Masse až po Saphera, horu na východe. Títo sú synovia Séma v ich kmeňoch, podľa ich jazykov, v ich krajinách a v ich národoch. Toto sú kmene synov Nóa podľa ich pokolení, podľa ich národov. Od týchto boli rozptýlené ostrovy národov na zemi po potope.

11

A celá zem mala jedny pery a jeden hlas pre všetkých. A stalo sa, keď sa pohybovali od východu, našli rovinu v zemi Senaar a usadili sa tam. A povedal človek svojmu susedovi: Poďte, urobme tehly a vypáľme ich ohňom. A stala sa im tehla kameňom a asfalt im bol namiesto hliny. A oni povedali: Poďte, vybudujme si mesto a vežu, ktorej vrchol bude siahať až do neba, a urobme si meno, skôr než budeme rozptýlení po celej tvári zeme. A Pán zostúpil, aby videl mesto a vežu, ktorú postavili synovia ľudí. A Pán povedal: Hľa, sú jeden ľud a majú všetci jeden jazyk, a toto začali robiť, a teraz im nezlyhá nič z toho, čo by sa pokúsili urobiť. Poďte, zostúpme a zmäťme im tam jazyk, aby jeden druhému nerozumel. A Pán ich rozptýlil odtiaľ po celej zemi a prestali stavať mesto a vežu. Preto bolo jej meno nazvané Zmätok, lebo tam Pán zmiatol reč celej zeme, a odtiaľ ich Pán rozptýlil po celej tvári zeme. A toto sú rodokmene Séma, a Sém mal sto rokov, keď splodil Arfaxada, v druhom roku po potope. A Sém žil po tom, čo zplodil Arfaxada, päťsto rokov, a zplodil synov a dcéry, a zomrel. A Arfaxad žil stotridsaťpäť rokov a splodil Kainana. A Arfaxad žil, po tom čo zrodil Kainana, štyristo rokov, a zrodil synov a dcéry, a zomrel. A žil Kainan sto tridsať rokov a splodil Salu, a žil Kainan po splodení Salu tristo tridsať rokov a splodil synov a dcéry a zomrel. A Sala žil stotriadsať rokov a splodil Ebera. A Sala žil po tom, čo zrodil Ebera, tristo tridsať rokov a zrodil synov a dcéry, a zomrel. A Éber žil stotridsiatatyri rokov a splodil Falega. A Eber žil po tom, čo zplodil Pelega, dvesto sedemdesiat rokov a zplodil synov a dcéry a zomrel. A Faleg žil stotridsať rokov a splodil Ragaua. A Faleg žil po splodení Ragaua dvesto deväť rokov a splodil synov

a dcéry, a zomrel. A Ragau žil stotridsiať dva rokov a splodil Serucha. A Ragau žil po tom, čo zrodil Serucha, dvesto sedem rokov a zrodil synov a dcéry, a zomrel. A Seruch žil sto tridsať rokov a splodil Náchora. A Seruch žil po tom, čo zplodil Náchora, dvesto rokov a zplodil synov a dcéry, a zomrel. A Náchor žil stosedemdesiatdeväť rokov a splodil Tára. A Náchor žil po splodení Táru sto dvadsaťpäť rokov a splodil synov a dcéry, a zomrel. A Tárach žil sedemdesiat rokov a splodil Abráma, Náchora a Hárana. Toto sú rody Teracha. Terach splodil Abrama, Nachora a Harana, a Haran splodil Lota. A Arran zomrel pred svojím otcom Terachom v zemi, v ktorej sa narodil, v krajine Chaldejcov. A Abram a Nachor si vzali ženy, meno ženy Abrama bolo Sára a meno ženy Nachora bolo Melcha, dcéra Arrana, a otec Melchy a otec Ieschy. A Sáraj bola neplodná a nerodila deti. A Tára vzal svojho syna Abráma a Lóta, syna Árána, syna svojho syna, a svoju nevestu Sáru, ženu svojho syna Abráma, a vyviedol ich z krajiny Chaldejcov, aby išli do zeme Kanaán, a prišli až do Cháránu a usadili sa tam. A všetky dni Táracha v krajine Cháran boli dvesto päť rokov a Tárach zomrel v Chárane.

12

A povedal Pán Abramovi: Vyjdi zo svojej zeme, zo svojho príbuzenstva a z domu svojho otca a poď do zeme, ktorú ti ukážem. A urobím ťa veľkým národom, a požehnám ťa, a zvelebím tvoje meno, a budeš požehnaný. A požehnám tých, ktorí žehnajú teba, a tých, ktorí preklínajú teba, prekľajem, a

budú požehnané v tebe všetky kmene zeme. A Abram išiel, tak ako mu hovoril Pán, a Lot išiel s ním. Abram mal sedemdesiatpäť rokov, keď vyšiel z Charanu. A vzal Abram Sáru, ženu svoju, a Lóta, syna brata svojho, a všetky majetky ich, koľko nadobudli, a každú dušu, ktorú nadobudli z Cháran, a vyšli, aby išli do zeme Kanaán. A Abram precestoval tú zem do jej dĺžky až po miesto Sichem, k vysokému dubu, ale Kanaánci vtedy obývali tú zem. A Pán sa zjavil Abramovi a povedal mu: Tvojmu semenu dám túto zem. A Abram tam postavil oltár Pánovi, ktorý sa mu zjavil. A odišiel odtiaľ do hory na východ od Betela a postavil tam svoj stan v Beteli smerom k moru a Angai smerom na východ, a postavil tam oltár Pánovi a vzýval meno Pána. A Abram odišiel a utáboril sa v púšti. A nastal hlad na zemi, a Abram zostúpil do Egypta, aby tam pobýval, pretože hlad na zemi zosilnel. Stalo sa však, keď sa Abram priblížil, aby vstúpil do Egypta, povedal Abram Sáre, svojej žene: Viem ja, že si žena peknej tváre. Bude teda, ako by ťa videli Egypťania, povedia, že táto je jeho žena, a zabijú ma, ale teba ušetria. Povedal som teda, že som jeho sestra, aby sa mi dobre viedlo kvôli tebe a aby moja duša žila vďaka tebe. Stalo sa, že keď Abram vošiel do Egypta, Egypťania videli jeho ženu, že bola veľmi krásna. A vládcovia faraóna ju videli, chválili ju pred faraónom a priviedli ju do faraónovho domu. A s Abramom dobre zaobchádzali kvôli nej a dostal ovce a teľatá a osly a sluhov a slúžky a mulice a ťavy. A Boh postihol Faraóna veľkými a zlými ranami, aj jeho dom, kvôli Sáre, žene Abráma. Faraón zavolal Abrama a povedal: Čo si mi to urobil, že si mi neoznámil, že je tvojou ženou? Prečo si povedal, že je moja sestra? A vzali ju

pre mňa za ženu, a teraz hľa, tvoja žena je pred tebou, vezmi si ju a odíď. A Faraón prikázal mužom ohľadom Ábrama, aby ho odprevadili, i jeho ženu, a všetko, čo mu patrilo.

13

Abram vyšiel z Egypta, on a jeho žena, a všetko jeho, a Lot s ním, do púšte. Abram ale bol veľmi bohatý dobytkom, striebrom a zlatom. A išiel odkiaľ prišiel do púšte až do Betelu, až na miesto, kde bol jeho stan predtým, medzi Betelom a medzi Ai, na miesto oltára, ktorý tam urobil na začiatku, a vzýval tam Abram meno Pána. A Lót, ktorý cestoval s Abramom, mal ovce, voly a stany. A zem ich nemohla uniesť, aby bývali spolu, lebo ich majetky boli mnohé, a zem ich nemohla uniesť, aby bývali spolu. A stalo sa, že došlo k bitke medzi pastiermi dobytka Ábrama a medzi pastiermi dobytka Lóta, pričom Kanaáncania a Perizejci vtedy obývali tú zem. Abram povedal Lotovi: Nech nie je spor medzi mnou a tebou, a medzi mojimi pastiermi a tvojimi pastiermi, lebo my sme bratia. Nie je celá zem pred tebou? Oddeľ sa ode mňa; ak ty pôjdeš naľavo, ja pôjdem napravo; ak ale ty pôjdeš napravo, ja pôjdem naľavo. A Lót zdvihol svoje oči a videl celé okolie Jordánu, že celé bolo zavlažované, predtým než Boh zničil Sodomu a Gomoru, ako raj Boží a ako zem egyptská, až po Zoar. A Lót si vybral pre seba celú oblasť okolo Jordánu a odišiel Lót na východ, a oddelili sa každý od svojho brata. Abram však býval v zemi Kanaán, Lot však býval v meste okolitých oblastí a rozložil svoj stan v Sodome. Ľudia v Sodome boli ale zlí a

hriešnici pred Bohom veľmi. A Boh povedal Abramovi po oddelení sa Lota od neho: Pozri hore svojimi očami a vidz od miesta, kde teraz si, smerom na sever a juh a východ a k moru, lebo všetku zem, ktorú vidíš, tebe ju dám a tvojmu potomstvu až naveky. A urobím tvoje semeno ako piesok zeme; ak je niekto schopný spočítať piesok zeme, aj tvoje semeno bude spočítané. Vstaň a prejdi zemou do jej dĺžky a do jej šírky, lebo ju dám tebe a tvojmu semenu naveky. A Abram presťahoval svoj stan, prišiel a usadil sa pri dube Mamre, ktorý bol v Chebrone, a postavil tam oltár Pánovi.

14

Stalo sa v kráľovstve Amarfala kráľa Senaara, aAriocha kráľa Elasara, Chedorlaomera kráľa Elamu, a Targala kráľa národov, že urobili vojnu s Ballom kráľom Sodomy, a s Birsou kráľom Gomory, a so Senaarom kráľom Adamy, a so Semoberom kráľom Seboeima, a s kráľom Balaka; toto je Segor. Všetci títo sa dohodli pri soľnom údolí, to je Mŕtve more. Dvanásť rokov slúžili Chedorlaomerovi, ale v trinástom roku odpadli. V štrnástom roku prišiel Chedorlaomer a králi s ním a porazili obroch v Aštarot a Karnaim a silné národy spolu s nimi a Ommaejcov v meste Saue. A Chorejcov v horách Seír, až po terebint Páran, ktorý je na púšti. A otočiac sa prišli na prameň súdu, toto je Kádeš, a posekali všetkých vládcov Amáleka a Amorejčanov bývajúcich v Asasonthamare. Vyšiel ale kráľ Sodomy a kráľ Gomory a kráľ Adamy a kráľ Sebojimu a kráľ Baláka, toto je

Segor, a zoradili sa im do vojny v údolí soľnom proti Kodorlahomorovi kráľovi Elamu a Tidálovi kráľovi národov a Amrafelovi kráľovi Senaaru a Ariochovi kráľovi Elasaru, štyria králi proti piatim. Ale solné údolie malo studne asfaltu, utiekol kráľ Sodomy a kráľ Gomory a spadli tam, tí čo zostali utiekli do hornatej krajiny. Vzali ale všetky kone Sodomy a Gomory a všetko ich jedlo a odišli. Vzali ale aj Lóta, syna bratra Abrama, a jeho batožinu, a odišli, lebo býval v Sodome. Prišiel však niekto zo zachránených a oznámil to Abramovi Hebrejovi, on však býval pri dube Mambre Amorejského, brata Eschola a brata Onana, ktorí boli spojencami Abrama. Keď počul Abram, že bol zajatý Lot, jeho brat, spočítal svojich vlastných domácich, tristoosemnásť, a prenasledoval ich až po Dan. A padol na nich v noci on sám a jeho deti, a udrel ich, a prenasledoval ich až po Chobu, ktorá je naľavo od Damasku. A vrátil späť všetky kone Sodomy, a Lóta, svojho synovca, vrátil späť, a všetok jeho majetok, a ženy, a ľud. Vyšiel von ale kráľ Sodomy do stretnutia s ním, po tom, čo sa vrátil od porážky Kédorlaomera a kráľov, ktorí boli s ním, do doliny Šávé. Toto bolo pole kráľov. A Melchizedek, kráľ Salemu, vyniestol chleby a víno, bol totiž kňazom Boha Najvyššieho. A požehnal Abrama a povedal: Požehnaný je Abram najvyššiemu Bohu, ktorý stvoril nebo a zem. A požehnaný je Boh Najvyšší, ktorý vydal tvojich nepriateľov do tvojich rúk, a Abram mu dal desiatok zo všetkého. Kráľ Sodomy povedal Abramovi: Daj mi tých mužov, ale koňa si vezmi pre seba. Povedal ale Abram kráľovi Sodomy: Zdvihnem ruku moju k Pánovi Bohu najvyššiemu, ktorý stvoril nebo a zem, že od nite až po remienok sandála nevezmem od

všetkého tvojho, aby si nepovedal, že ja som obohatil Abrama. Okrem toho, čo zjedli mladí muži, a z podielu mužov, ktorí išli so mnou - Eschol, Onan, Mamre - títo vezmú podiel.

15

Po týchto slovách sa stalo slovo Pána k Abramovi vo videní, hovoriac: Neboj sa, Abram, ja som tvoj štít, tvoja odmena bude veľmi veľká. A hovorí Abram: Pane a Pane, čo mi dáš? Ja ale odchádzam bezdetný; a syn Maseka z mojej domácnosti, tento Eliezer Damašský. A Abram povedal: Keďže si mi nedal potomka, ten, čo sa narodil v mojom dome, ma zdedí. A ihneď sa ozval hlas Pána k nemu, hovoriac: Nie, tento ťa nezdedí, ale ten, kto vyjde z teba, tento ťa zdedí. Vyviedol ho von a povedal mu: Pozri hore do neba a spočítaj hviezdy, ak ich budeš môcť spočítať, a povedal: Takto bude tvoje semeno. A Abram uveril Bohu, a bolo mu to započítané za spravodlivosť. Povedal mu: Ja som Boh, ktorý ťa vyviedol z krajiny Chaldejcov, aby som ti dal túto zem zdediť. Povedal ale: Pane Pane, ako budem vedieť, že ju zdedím? Povedal mu: Vezmi mi jalovicu tri roky starú, kozu tri roky starú, barana tri roky starého, hrdličku a holubicu. Vzal mu všetky tieto veci a rozdelil ich na polovicu a položil ich oproti sebe, ale vtáky nerozdelil. Vtáky ale zostúpili na telá, na ich polovice, a Abram sa posadil pri nich. O západe slnka padlo na Abrama vytrženie, a hľa, veľký temný strach padá na neho. A bolo povedané Abramovi: Vediac budeš vedieť, že tvojím semenom bude príchodzím v zemi, ktorá nie je vlastná, a

zotročia ich, a budú s nimi zle zaobchádzať, a ponížia ich štyri stá rokov. Ale národ, ktorému budú slúžiť, budem súdiť ja, a potom vyjdú odtiaľto s veľkou batožinou. Ty ale odídeš k tvojim otcom v pokoji, vychovaný v dobrej starobe. V štvrtej generácii sa však vrátia sem, lebo hriechy Amorejčanov ešte neboli naplnené až doteraz. Keďže sa však slnko dostalo k západu, stal sa plameň, a hľa, dymujúca pec a ohnivé pochodne, ktoré prešli medzi týmito rozdelenými kusmi. V ten deň ustanovil Pán s Abramom zmluvu, hovoriac: Tvojmu potomstvu dám túto zem, od rieky Egypta až po veľkú rieku Eufrat: Kenijcov a Kenizejcov a Kadmonitov a Chetejcov a Perizejcov a Refaimitov a Amorejcov a Kananejcov a Chivejcov a Girgašejcov a Jebusejcov.

16

Sarai, žena Abrama, mu nerodila. Mala však egyptskú slúžku, ktorej meno bolo Hagar. Sára povedala Abramovi: Hľa, Pán ma uzavrel, aby som nerodila. Vojdi teda k mojej slúžke, aby som z nej získala deti. A Abram počúvol hlas Sáry. A Sára, žena Ábrama, vzala Hagar, Egyptčanku, svoju slúžku, po desiatich rokoch Ábramovho bývania v zemi Kanaán, a dala ju Ábramovi, svojmu mužovi, za ženu. A vošiel k Hagar a počala, a keď videla, že má v lone, pani bola zneuctená pred ňou. Sára povedala Abramovi: Som krivdená od teba; ja som dala moju služobnicu do tvojho lona, ale keď videla, že je v lone, bola som zneuctená pred ňou. Nech Boh rozhodne medzi mnou a tebou. Abram povedal Saraj: Hľa, tvoja slúžka je v tvojich rukách, použi ju, ako

sa ti páči. A Sára ju trápila, a ona utiekla od jej tváre. Našiel ju však anjel Pána pri prameni vody v púšti, pri prameni na ceste do Šúru. A povedal jej posol Pána: Hagar, služobnica Sáry, odkiaľ prichádzaš? A kam ideš? A povedala: Od tváre Sáry, mojej pani, ja utekám. Povedal jej však anjel Pána: Vráť sa k svojej pani a poníž sa pod jej ruky. A povedal jej anjel Pána: Veľmi rozmnožím tvoje potomstvo a nebude spočítané pre množstvo. A povedal jej anjel Pána: Hľa, ty máš v lone a porodíš syna a nazveš jeho meno Izmael, lebo Pán vypočul tvoje poníženie. Tento bude hrubý človek, jeho ruky budú proti všetkým, a ruky všetkých proti nemu, a naproti tváram všetkých svojich bratov bude bývať. A nazvala meno Pána, ktorý hovoril k nej: Ty si Boh, ktorý ma vidí, lebo povedala: Aj tu som videla toho, ktorý sa mi zjavil. Kvôli tomuto nazval studňu studňou, ktorú som videl pred tým; hľa, medzi Kádeš a medzi Barad. A Hagar porodila Abramovi syna a Abram nazval meno svojho syna, ktorého mu porodila Hagar, Izmael. Abram mal osemdesiatšesť rokov, keď Hagar porodila Abramovi Izmaela.

17

Abram mal deväťdesiatdeväť rokov. A Pán sa zjavil Abramovi a povedal mu: Ja som tvoj Boh, buď milý predo mnou a staň sa bezúhonný. A urobím svoju zmluvu medzi mnou a tebou a rozmnožím ťa veľmi. A Abram padol na svoju tvár. A Boh mu hovoril: A ja, hľa, moja zmluva je s tebou a budeš otcom množstva národov. A tvoje meno nebude viac volané Abram, ale

tvoje meno bude Abraham, lebo som ťa ustanovil za otca mnohých národov. A rozmnožím ťa veľmi veľmi a urobím ťa národmi, a králi z teba vyjdú. A ustanovím svoju zmluvu medzi tebou a medzi tvojím semenom po tebe do ich pokolení, do večnej zmluvy, aby som bol tvojím Bohom a Bohom tvojho semena po tebe. A dám tebe a tvojmu semenu po tebe zem, v ktorej pobývaš, celú zem Kanaán, do večného vlastníctva, a budem im Bohom. A Boh povedal Abrahámovi, ty ale tú. Zmluvu moju budeš zachovávať, ty a tvoje semeno po tebe do ich generácií. A toto je zmluva, ktorú budete zachovávať medzi mnou a vami a medzi tvojím semenom po tebe do ich pokolení: bude obrezaný každý váš mužský potomok. A budete obrezaní na tele vašej predkožky a bude to znamením zmluvy medzi mnou a vami. A dieťa ôsmich dní bude obrezané u vás, každé mužské pohlavie vo vašich pokoleniach, aj ten narodený v domácnosti aj kúpený za striebro od každého cudzieho syna, ktorý nie je z tvojho semena. Obrezaním bude obrezaný ten narodený v tvojej domácnosti a kúpený za striebro, a bude moja zmluva na vašom tele ako večná zmluva. A neobrezaný mužský, ktorý nebude obrezaný na tele svojej predkožky v ôsmy deň, tá duša bude zničená z jej rodu, pretože porušil moju zmluvu. A Boh povedal Abrahámovi: Sára, tvoja žena, nebude sa volať menom Sára, ale Sára bude jej meno. Požehnám ju a dám ti z nej dieťa, požehnám ho a budú z neho národy a králi národov z neho vzídu. A Abrahám padol na svoju tvár a smial sa, a povedal vo svojej mysli, hovoriac: Či sa storočnému narodí syn? A ak Sára deväťdesiatročná porodí? Abrahám povedal Bohu: Nech tento Izmael žije pred tebou. Boh povedal Abrahámovi: Áno, hľa,

Sára, tvoja žena, porodí ti syna a nazveš ho Izák. Ustanovím svoju zmluvu s ním ako večnú zmluvu, aby som bol Bohom jemu i jeho semenu po ňom. O Izmaelovi ale, hľa, vypočul som ťa, a hľa, požehnal som ho, rozmnožím ho a rozmnožím ho veľmi. Dvanásť národov zrodí a urobím ho veľkým národom. Ale moju zmluvu ustanovím s Izákom, ktorého ti porodí Sára v tomto čase, v budúcom roku. Dokončil hovoriť k nemu a Boh vystúpil od Abraháma. A Abrahám vzal Izmaela, svojho vlastného syna, a všetkých členov svojej domácnosti, a všetkých kúpených za striebro, a každého mužského z mužov v Abrahámovom dome, a obriezal ich predkožky v ten deň, ako mu hovoril Boh. Abraham mal ale deväťdesiatdeväť rokov, keď bol obrezaný na tele jeho predkožky. Izmael, jeho syn, mal trinásť rokov, keď bol obrezaný na tele predkožky. V tom čase toho dňa bol obrezaný Abrahám a Izmael, syn jeho, a všetci muži jeho domu, a jeho domáci, a kúpení za striebro z cudzích národov.

18

Ukázal sa mu Boh pri dube Mamre, keď sedel pri dverách svojho stanu na poludnie. Keď pozdvihol oči, uvidel, a hľa, traja muži stáli nad ním, a keď ich uvidel, bežal im v ústrety od dverí svojho stanu a poklonil sa na zem. A povedal: Pane, ak som teda našiel priazeň pred tebou, neprechádzaj okolo svojho služobníka. Nech je teda vzatá voda, nech umyjú vaše nohy a ochladťte sa pod stromom. A vezmem chlieb a budete jesť. A potom pôjdete svojou cestou, kvôli ktorej ste sa odchýlili k

vášmu sluhovi. A povedal: Takto urob, práve ako si povedal. A Abrahám sa ponáhľal do stanu k Sáre a povedal jej: Ponáhľaj sa a zahnetie tri miery jemnej múky a urob podpopelné chleby. A Abrahám bežal k dobytku, a vzal jemné a dobré teľa, a dal ho sluhovi, a ten sa ponáhľal to urobiť. Vzal maslo, mlieko a teľa, ktoré pripravil, a položil to pred nich, a oni jedli, on však stál pri nich pod stromom. A povedal mu: Kde je Sára, tvoja žena? A on odpovedal a povedal, hľa v tom stane. Povedal a, vracajúc sa prídem k tebe podľa tohto času o hodinu, a bude mať syna Sára, tvoja žena. Sára počula pri dverách stanu, keď bola za ním. Abrahám a Sára boli starší, pokročilí vo veku, a Sáre prestalo prichádzať to ženské. Sára sa zasmiala v sebe a povedala: Ešte sa mi to nestalo až doteraz, a môj pán je starší. A povedal Pán Abrahámovi: Prečo sa Sára zasmiala sama v sebe a hovorila: Či naozaj porodím? Ale ja som zostarel. Nebude u Boha nemožné žiadne slovo? V tomto čase sa vrátim k tebe o rok a Sára bude mať syna. Ale Sára zaprela, hovoriac: Nesmial som sa, lebo sa bála. A povedal jej: Nie, ale ty si sa zasmiala. Postaviac sa odtiaľ, muži pozreli dolu na Sodomu a Gomoru. Abrahám a išiel spolu s nimi, sprevádzajúc ich. A Pán povedal: Neskryjem ja od Abraháma, služobníka môjho, to, čo ja robím. Abraham ale stane sa veľkým a početným národom a budú požehnané v ňom všetky národy zeme. Vedel som, lebo prikáže svojim synom a svojmu domu po ňom, a budú strážiť cesty Pána, robiť spravodlivosť a súd, aby Pán priniesol na Abraháma všetko, čo mu hovoril. Pán povedal: Nárek Sodomy a Gomory sa rozmnožil ku mne a ich hriechy sú veľmi veľké. Zostúpiac teda uvidím, či podľa ich kriku, ktorý prichádza ku mne, sú dokončované, a ak

nie, aby som vedel. A muži sa odtiaľ odvrátili a prišli do Sodomy, ale Abrahám ešte stále stál pred Pánom. A priblížiac sa Abrahám povedal: Nezničíš predsa spravodlivého spolu s bezbožným, aby bol spravodlivý ako bezbožný? Ak je päťdesiat spravodlivých v tom meste, zničíš ich? Nepustíš celé to miesto kvôli tým päťdesiatim spravodlivým, ak sú v ňom? V žiadnom prípade neurobíš takúto vec, aby si zabil spravodlivého spolu s bezbožným, a aby bol spravodlivý ako bezbožný, v žiadnom prípade! Ty, ktorý súdiš celú zem, neurobíš súd? Pán povedal: Ak bude v Sodome päťdesiat spravodlivých v meste, ušetrím celé mesto a celé miesto kvôli nim. A Abrahám odpovedal a povedal: Teraz som začal hovoriť k môjmu Pánovi, ja som však zem a popol. Ak ale by bolo zmenšených tých päťdesiat spravodlivých na štyridsaťpäť, zničíš kvôli piatim celé mesto? A povedal: Nezničím ho, ak tam nájdem štyridsaťpäť. A on ešte pridal hovoriť k nemu a povedal: Ak však bude nájdených tam štyridsať, a povedal: Nezničím kvôli tým štyridsiatim. A povedal: Nie, Pane, ak budem hovoriť? Ak sa ale tam nájde tridsať? A povedal: Nezničím to kvôli tým tridsiatim. A povedal: Keďže mám hovoriť k Pánovi, ale čo ak sa tam nájde dvadsať? A povedal: Nezničím ho, ak tam nájdem dvadsať. A povedal: Nie je to nič, Pane, keď prehovorím ešte raz? Ak sa ale tam nájdu desať? A povedal: Nezničím kvôli tým desiatim. Odišiel ale Pán, keď prestal hovoriť s Abrahámom, a Abrahám sa vrátil na svoje miesto.

19

A prišli tí dvaja posli do Sodomy večer. Lot ale sedel pri bráne Sodomy; keď to videl Lot, vstal do stretnutia s nimi a poklonil sa tvárou na zem. A povedal: Hľa, páni, odbočte do domu vášho sluhu a prenocujte a umyte si nohy a keď vstanete skoro, odídete na vašu cestu. A povedali: Nie, ale budeme nocovať na ulici. A naliehavo ich poprosil, a odbočili k nemu a vošli do jeho domu, a pripravil im nápoj a nekvasené chleby im upiekol, a jedli. Pred tým, než si ľahli spať, muži mesta, Sodomiti, obkľúčili dom, od mladíka až po staršieho, celý ľud naraz. A volali Lóta a hovorili mu: Kde sú tí muži, ktorí vošli k tebe v noci? Vyveď ich k nám, aby sme sa s nimi spriatelili. Lót vyšiel von k nim k prahu, dvere však zatvoril za sebou. Povedal im: V žiadnom prípade, bratia, nerobte zlo. Sú ale mne dve dcéry, ktoré nepoznali muža, vyvediem ich k vám a použite ich, ako by sa vám páčilo, iba týmto mužom neurobte nič nespravodlivé, pretože vošli pod prístrešok mojich trámov. Povedali mu: Odstúp odtiaľ! Prišiel si tu len pobývať, a nie súdiť! Teraz teda s tebou budeme zaobchádzať horšie ako s nimi. A nútili muža Lóta veľmi a priblížili sa, aby zlomili dvere. Muži natiahli ruky a potiahli Lóta k sebe do domu a dvere domu zatvorili. Mužov, ktorí boli pri dverách domu, zasiahli slepotou od malého až po veľkého, a boli zmätení hľadajúc dvere. A tí muži povedali Lotovi: Máš tu zaťov, alebo synov, alebo dcéry? Ak máš ty niekoho iného v meste, vyveď ho z tohto miesta, lebo my ničíme toto miesto, pretože ich krik bol pozdvihnutý pred Pánom, a Pán nás poslal zničiť ho. Vyšiel ale Lót a hovoril k svojim zaťom, ktorí si vzali jeho dcéry, a povedal: Vstaňte a vyjdite z tohto miesta, lebo Pán ničí toto mesto. Zdalo sa však, že žartuje pred svojimi zaťmi. Keď sa však

rozodnilo, posli naliehali na Lóta a hovorili: Vstaň, vezmi svoju ženu a svoje dve dcéry, ktoré máš, a vyjdi von, aby si nezahynul spolu s hriechmi mesta. A boli znepokojení, a anjeli uchopili jeho ruku a ruku jeho ženy a ruky jeho dvoch dcér, pretože ho Pán chcel ušetriť. A stalo sa, keď ich vyviedli von, a povedali: Zachraňujúc zachráň svoju vlastnú dušu, neobzeraj sa späť, ani sa nezastavuj v celej okolitej oblasti, zachráň sa do hory, aby si nebol strhnutý. Povedal ale Lot k nim: Prosím, Pane, keďže tvoj sluha našiel milosrdenstvo pred tebou, a zväčšil si svoju spravodlivosť, ktorú robíš voči mne, aby žila moja duša; ja ale nebudem môcť uniknúť do tej hory, aby ma niekedy nedostihlo to zlo, a zomriem. Hľa, toto mesto je blízko, aby som tam utiekol, ktoré je malé; a tam budem zachránený; či nie je malé? A duša moja bude žiť kvôli tebe. A povedal mu: Hľa, obdivoval som tvoju tvár a kvôli tomuto slovu nezničím mesto, o ktorom si hovoril. Ponáhľaj sa teda, aby si sa tam zachránil, lebo nebudem môcť urobiť nič, kým ty tam neprídeš. Preto nazval meno toho mesta Segor. Slnko vyšlo nad zem a Lot vošiel do Sógoru. A Pán dažďoval na Sodomu a Gomoru síru a oheň od Pána z neba. A zničil tieto mestá a celú okolitú oblasť a všetkých obyvateľov v tých mestách a všetko, čo rástlo zo zeme. A jeho žena sa pozrela späť, a stala sa soľným stĺpom. Abrahám vstal skoro ráno a išiel na to miesto, kde stál pred Pánom. A pozrel na Sodomu a Gomoru a na okolitú krajinu, a videl, ako hľa, vystupoval plameň zo zeme ako para z pece. A stalo sa, keď Boh ničil všetky mestá okolitej oblasti, že si Boh spomenul na Abraháma a poslal Lóta preč z prostredu skazy, keď Pán ničil mestá, v ktorých Lót býval. Lót išiel hore z Cegoru a usadil sa v horách, on a jeho dve dcéry s

ním, lebo sa bál zostať v Cegore, a tak býval v jaskyni, on a jeho dve dcéry s ním. Povedala ale staršia mladšej: Náš otec je starý a nie je nikto na zemi, kto by k nám vošiel, ako patrí celej zemi. Poď, dajme nášmu otcovi víno piť, ľahnime si s ním a zachovajme si od nášho otca potomstvo. Dali napili svojho otca vínom v tú noc, a staršia vošla a spala so svojím otcom v tú noc, a on nevedel, keď uľahol, ani keď vstal. Stalo sa ale na ďalší deň, že staršia povedala mladšej: Hľa, spala som včera s naším otcom. Dajme mu piť víno aj v túto noc, a ty vojdi a spi s ním, a vzkriesime z nášho otca semeno. Dali vypili ale aj v tej noci ich otcovi víno, a mladšia vošla a spala so svojím otcom, a on nevedel, keď zaspal ani keď vstal. A obe dcéry Lóta počali zo svojho otca. A staršia porodila syna a nazvala jeho meno Moáb, hovoriac: Z môjho otca. Tento je otec Moábitov až do dnešného dňa. Porodila ale aj tá mladšia syna a nazvala jeho meno Amman, hovoriac: Syn môjho rodu, tento je otec Ammonitov až do dnešného dňa.

20

A Abrahám sa odtiaľ pohyboval do zeme smerom na juh a prebýval medzi Kádešom a Šúrom a pobýval v Gerare. Abrahám povedal o Sáre, svojej žene, že je jeho sestra, lebo sa bál povedať, že je jeho žena, aby ho muži toho mesta nezabili kvôli nej. Abimelech, kráľ Gerár, však poslal a vzal Sáru. A Boh vstúpil k Abimelechovi vo sne v noci a povedal: Hľa, ty zomrieš kvôli tej žene, ktorú si vzal, lebo táto žije s mužom. Abimelech sa jej ale

nedotkol a povedal: Pane, zahubíš nevedomý a spravodlivý národ? Nepovedal mi on sám, že je to moja sestra? A táto mi povedala: Je môj brat? V čistom srdci a v spravodlivosti rúk som urobil toto. Povedal mu ale Boh vo sne: A ja som vedel, že si toto urobil v čistom srdci, a ušetril som ťa toho, aby si nezhrešil proti mne, preto som ti nedovolil dotknúť sa jej. Teraz ale vráť ženu tomu mužovi, pretože je prorok, a pomodlí sa za teba, a budeš žiť. Ak ju však nevrátiš, vedz, že zomrieš ty i všetko, čo je tvoje. A Abimelech vstal skoro ráno a zavolal všetky jeho deti a hovoril všetky tieto slová do ich uší a všetci ľudia sa báli veľmi. A Abimelech zavolal Abraháma a povedal mu: Čo si nám urobil? Nie sme zhrešili proti tebe, že si priviedol na mňa a na moje kráľovstvo veľký hriech? Prácu, ktorú nikto neurobí, urobil si pre mňa. Abimelech povedal Abrahámovi: Čo si videl, že si toto urobil? Abrahám povedal: Povedal som si totiž, že v tomto mieste nie je bohabojnosť a zabijú ma kvôli mojej žene. A lebo skutočne, je moja sestra z otca, ale nie z matky, a stala sa mi ženou. Stalo sa však, keď ma Boh vyviedol z domu môjho otca, že som jej povedal: Túto spravodlivosť mi preukážeš na každom mieste, kam vstúpime – povedz o mne, že je mojím bratom. A Abimelech vzal tisíc didrachiem a ovce a teľatá a služobníkov a slúžky a dal Abrahámovi a vrátil mu Sáru, jeho ženu. A povedal Abimelech Abrahámovi: Hľa, moja zem je pred tebou, kde sa ti páči, tam bývaj. Ale Sáre povedal: Hľa, dal som tisíc didrachiem tvojmu bratovi, tieto budú tebe na česť tvojej tváre a všetkým tým, čo sú s tebou, a vo všetkom hovor pravdivo. Abrahám sa modlil k Bohu a Boh uzdravil Abimelecha, jeho ženu a jeho slúžky, a porodili. Pretože Pán úplne zatvoril zvonku každé lono

v dome Abimelecha kvôli Sáre, žene Abraháma.

21

A Pán navštívil Sáru, ako povedal, a Pán urobil Sáre, ako hovoril. A počavši porodila Abrahámovi syna v starobe, v čase, ako mu hovoril Pán. A Abrahám nazval meno svojho syna, ktorý sa mu narodil, ktorého mu porodila Sára, Izák. Abrahám ale obriezal Izáka v ôsmy deň, ako mu Boh prikázal. A Abrahám mal sto rokov, keď sa mu narodil jeho syn Izák. Povedala ale Sára: Smiech mi spôsobil Pán, lebo ktokoľvek počuje, bude sa so mnou radovať. A povedal: Kto by bol oznámil Abrahámovi, že Sára dojčí dieťa? Že som porodila syna v mojej starobe. A dieťa rástlo a bolo odstavené; a Abrahám urobil veľkú hostinu v deň, keď bol odstavený jeho syn Izák. Keď Sára videla syna Hagar Egypťanky, ktorý sa narodil Abrahámovi, hrajúceho sa s Izákom, jej synom, povedala Abrahámovi: Vyžeň túto služobnicu a jej syna, lebo syn tejto služobnice nebude dediť so synom mojím Izákom. Slovo sa však ukázalo veľmi tvrdé pred Abrahámom ohľadom jeho syna. Povedal ale Boh Abrahámovi: Nech ti nie je ťažké ohľadom toho dieťaťa a ohľadom tej slúžky. Všetko, čo ti povie Sára, počúvaj jej hlas, lebo v Izákovi ti bude nazvané semeno. A syna tejto slúžky urobím veľkým národom, pretože je tvojím potomkom. Vstal ale Abrahám ráno, a vzal chleby a mech vody, a dal Hagar; a položil na jej plece dieťa, a poslal ju. Odišla ale a blúdila po púšti pri studni prísahy. Vyčerpala sa ale voda z mechu a hodila dieťa pod jednu jedľu. Odišla ale a sedela oproti nemu zďaleka, ako výstrel

z luku. Povedala lebo: Neuvidím smrť môjho dieťaťa. A posadila sa naproti nemu; a dieťa, keď vykríklo, zaplakalo. Počul a Boh hlas dieťaťa z miesta, kde bolo, a zavolal posol Boží Hagar z neba a povedal jej: Čo je, Hagar? Neboj sa, lebo Boh vypočul hlas dieťaťa z miesta, kde je. Vstaň a vezmi to dieťa a drž ho svojou rukou, lebo z neho urobím veľký národ. A Boh otvoril jej oči a videla studňu živej vody a išla a naplnila mech vodou a napojila dieťa. A Boh bol s dieťaťom; a rástlo a bývalo v púšti a stalo sa lukostrelcom. A obýval v púšti a jeho matka mu vzala ženu z Fáranu v Egypte. Stalo sa v tom čase, že Abimelech, jeho poradca Ochozath a Phichol, hlavný veliteľ jeho vojska, povedali Abrahamovi: Boh je s tebou vo všetkom, čo robíš. Teraz teda mi prisahaj na Boha, že mi neublížiš, ani môjmu potomstvu, ani môjmu menu, ale podľa spravodlivosti, ktorú som preukázal tebe, preukážeš aj ty mne a zemi, v ktorej si prebýval. A Abraham povedal: Prisahám. A Abrahám karhal Abimelecha ohľadom studní vody, ktoré zabrali sluhovia Abimelecha. A Abimelech mu povedal: Nevedel som, kto ti urobil túto vec, ani ty si mi to neoznámil, ani ja som to nepočul až do dnes. A Abrahám vzal ovce a teľatá a dal ich Abimelechovi, a obaja uzavreli zmluvu. A Abrahám postavil sedem ovčích jahniat osobitne. A Abimelech povedal Abrahámovi: Čo je tých sedem jahniat z týchto oviec, ktoré si postavil osobitne? A Abrahám povedal, že tých sedem jahniat vezmeš ode mňa, aby mi boli na svedectvo, že ja som vykopal túto studňu. Preto nazval meno toho miesta Studňa prísahy, pretože tam prisahali obaja. A ustanovili zmluvu pri studni prísahy. Potom vstal Abimelech, jeho radca Ochozath a Phichol, veliteľ jeho vojska, a vrátili sa do

zeme Filištíncov. A Abrahám zasadil pole pri studni prísahy a vzýval tam meno Pána, Boha večného. Abrahám však prebýval v zemi Filištíncov mnoho dní.

22

A stalo sa po týchto slovách, že Boh testoval Abraháma, a povedal jemu: Abrahám, Abrahám, a povedal: Hľa, ja som. A povedal: Vezmi svojho milovaného syna, ktorého si miloval, Izáka, a choď do vysokej zeme a obetuj ho tam ako spaľovanú obeť na jednom z vrchov, o ktorých ti poviem. Vstal a Abrahám ráno, osedlal osla svojho; vzal so sebou dvoch sluhov a Izáka, syna svojho; a naštiepal drevo na celopalnú obeť, vstal, išiel a prišiel na miesto, ktoré mu povedal Boh, tretieho dňa. A Abrahám pozdvihol svoje oči a videl to miesto zďaleka. A povedal Abrahám svojim deťom: Posaďte sa tu s oslom; ja a dieťa prejdeme až tam, a keď sa pokloníme, vrátime sa k vám. Abrahám vzal drevo na zápalnú obeť a položil ho svojmu synovi Izákovi, sám vzal do rúk oheň a meč, a išli obaja spolu. Izák povedal Abrahámovi, svojmu otcovi: Otec. A on povedal: Čo je, dieťa? Povedal: A hľa, oheň a drevo, kde je ovca na celú zápalnú obeť? Povedal ale Abrahám: Boh uvidí pre seba ovcu na celopálnu obetu, dieťa. Išli obaja spolu naraz, prišli na to miesto, ktoré mu povedal Boh, a postavil tam Abrahám oltár, a naložil drevo, a zviazal Izáka, svojho syna, položil ho na oltár navrch dreva. A Abrahám vystrel svoju ruku, aby vzal meč a zabil svojho syna. A Posol Pána ho zavolal z neba a povedal:

Abrahám, Abrahám. A on povedal: Hľa, tu som. A povedal: Nevkladaj svoju ruku na to dieťa, ani mu neurob nič, lebo teraz som poznal, že sa bojíš Boha, a neušetril si svojho milovaného syna kvôli mne. A Abrahám pozdvihol svoje oči a videl, a hľa, jeden baran bol držaný v rastline Sabek za rohy. A Abrahám išiel, a vzal toho barana, a obetoval ho ako celú zápalnú obeť namiesto Izáka, svojho syna. A Abrahám nazval meno toho miesta Pán videl, aby sa dnes hovorilo: Na hore sa Pán ukázal. A Posol Pána zavolal Abraháma druhýkrát z neba a povedal: Sám na seba som prisahal, hovorí Pán, pretože si urobil túto vec a neušetril si svojho milovaného syna kvôli mne, naozaj ťa požehnám a rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy neba a ako piesok na brehu mora; a tvoje potomstvo zdedí mestá svojich nepriateľov. A budú požehnané v tvojom semene všetky národy zeme, pretože si poslúchol môj hlas. Obrátil sa a Abrahám k jeho sluhom a postaviac sa išli spolu ku studni prísahy. A Abrahám sa usadil pri studni prísahy. Stalo sa ale po týchto slovách, a bolo oznámené Abrahámovi, hovoriac: Hľa, porodila Melcha aj ona synov Náchorovi, bratovi tvojmu, Úza prvorodeného, a Búza, brata jeho, a Kamuéla, otca Sýrov, a Chazáda, a Azaua, a Faldésa, a Ieldáfa, a Batuéla. Betuel zplodil Rebeku. Týchto osem synov porodila Melcha Náchorovi, bratovi Abraháma. A jeho konkubína, ktorej meno bolo Reuma, porodila aj ona Tabeka, Taama, Tochosa a Mochu.

23

Životom Sáry bolo sto dvadsaťsedem rokov. A Sára zomrela v meste Arbok, ktoré je v údolí, toto je Hebron v zemi Kanaán. Prišiel ale Abrahám oplakávať Sáru a smútiť. A Abrahám vstal od svojho mŕtveho a povedal Abrahám synom Cheta, hovoriac: Prisťahovalec a dočasný obyvateľ ja som s vami, dajte mi teda vlastníctvo hrobu s vami a pochovám môjho mŕtveho od mňa. Odpovedali ale synovia Cheta Abrahámovi, hovoriac: Nie, pane. Počuj nás, kráľ od Boha si ty medzi nami, v našich vyvolených hroboch pochovaj svojho mŕtveho, lebo nikto z nás ti nezabráni svoj hrob, aby si tam pochoval svojho mŕtveho. Abrahám vstal a poklonil sa ľudu zeme, synom Chéta. A Abrahám k nim hovoril: Ak máte vo vašej duši, aby ste pochovali môjho mŕtveho spred mojej tváre, počúvajte ma a hovorte o mne Efrónovi, synovi Sáára. A nech mi dá tú dvojitú jaskyňu, ktorá je jeho, tú ktorá je v časti jeho poľa, za striebro hodnej ceny dajte mi ju medzi vami do vlastníctva hrobky. Efrón ale sedel v strede synov Chéta; odpovedajúc ale Efrón Chetejský Abrahámovi povedal, počúvajúcich synov Chéta a tých všetkých vchádzajúcich do mesta, hovoriac: Buď pri mne, pane, a počuj ma; pole a jaskyňu v ňom ti dávam; pred všetkými mojimi občanmi som ti dal; pochováj svojho mŕtveho. A Abrahám sa poklonil pred ľudom zeme. A povedal Efronovi do uší pred ľudom zeme: Keďže si ku mne, počuj ma, striebro za pole vezmi ode mňa a pochováme svojho mŕtveho tam. Odpovedal ale Efron Abrahámovi, hovoriac: Nie, pane; počul som, zem za štyristo šekelov striebra; ale čo by bolo toto medzi mnou a tebou? Ale ty pochovaj svojho mŕtveho. A Abrahám počul Efróna a vrátil Abrahám Efrónovi striebro, o ktorom hovoril do uší synov Cheta, štyri stá

didrachiem striebra schváleného obchodníkmi. A stalo sa pole Efrona, ktoré bolo pri dvojitej jaskyni, ktorá je naproti Mamre, pole a jaskyňa, ktorá bola v ňom, a každý strom, ktorý bol na poli, a všetko čo je v jeho hraniciach okolo, Abrahámovi, do vlastníctva pred synmi Cheta a všetkými vchádzajúcimi do mesta. Po týchto udalostiach pochoval Abrahám svoju ženu Sáru v jaskyni na dvojitom poli, ktoré je oproti Mamre, to je Chebrón v zemi Kanaán. A pole a jaskyňa, ktorá bola v ňom, boli ratifikované Abrahámovi do vlastníctva hrobu od synov Chéta.

24

A Abrahám bol starý a pokročilý vo veku, a Pán požehnal Abraháma vo všetkom. A Abrahám povedal svojmu staršiemu synovi svojho domu, vládcovi všetkého svojho, polož svoju ruku pod moje stehno. A zaprisahávam ťa na Pána, Boha neba a Boha zeme, aby si nevzal ženu môjmu synovi Izákovi spomedzi dcér Kanaáncanov, medzi ktorými ja bývam. Ale pôjdeš do mojej zeme, kde som sa narodil, a do môjho kmeňa, a odtiaľ vezmeš ženu môjmu synovi Izákovi. A syn povedal k nemu: Ak by niekedy nechcela tá žena ísť so mnou späť do tejto zeme, mám vrátiť tvojho syna do tej zeme, odkiaľ si odtiaľ vyšiel? Abrahám mu povedal: Dávaj na seba pozor, neodvráť môjho syna tam. Pán, Boh neba a Boh zeme, ktorý ma vzal z domu môjho otca a zo zeme, v ktorej som sa narodil, ktorý mi hovoril a ktorý mi prisahal, hovoriac: Tebe dám túto zem a tvojmu potomstvu, on pošle svojho anjela pred teba a vezmeš odtiaľ ženu môjmu

synovi. Ak ale žena nebude chcieť ísť s tebou do tejto zeme, budeš čistý od mojej prísahy, iba môjho syna tam nevracaj. A syn položil svoju ruku pod stehno Abraháma, svojho pána, a prisahal mu ohľadom tejto veci. A syn vzal desať ťáv z ťáv svojho pána a zo všetkých dobrých vecí svojho pána so sebou, a vstal a išiel do Mezopotámie do mesta Náchor. A on uložil ťavy vonku pred mestom pri studni vody k večeru, keď vychádzajú ženy čerpať vodu. A povedal: Pane, Boh pána môjho Abraháma, daj mi dnes úspech a preukáž milosrdenstvo môjmu pánovi Abrahámovi. Hľa, ja stojím pri studni vody, a dcéry obyvateľov mesta vychádzajú čerpať vodu. A bude tá panna, ktorej ja poviem, nakloň tvoj džbán vody, aby som pil, a povie mi, pi ty, a tvoje ťavy napojím, kým prestanú piť, túto si pripravil tvojmu synovi Izákovi; a v tomto poznám, že si urobil milosrdenstvo s mojím pánom Abrahámom. A stalo sa pred tým, než dokončil hovoriť vo svojej mysli, a hľa, Rebeka vychádzala, tá, ktorá sa narodila Betuelovi, synovi Melchas, ženy Náchora, brata Abraháma, majúc džbán na svojich pleciach. Tá panna bola veľmi krásna na vzhľad, bola panna, muž ju nepoznal, zostúpila k prameňu, naplnila svoju nádobu na vodu a vystúpila. Chlapec jej pribehol v ústrety a povedal: Daj mi napiť trochu vody z tvojej nádoby. Tá ale povedala: Pi, pane, a ponáhľala sa a spustila nádobu na vodu na svoje rameno a napojila ho, až prestal piť. A povedala: Aj tvojim ťavám načerpám vodu, kým sa všetky nenapia. A ponáhľala sa a vyprázdnila nádobu na vodu do koryta, a bežala k studni načerpať znova, a načerpala vodu všetkým ťavám. Ten muž ju však pozoroval a mlčal, aby poznal, či Pán dal jeho ceste zdar, alebo nie. Stalo sa ale, keď prestali

všetky ťavy piť, vzal muž zlaté náušnice po drachme váhy a dva náramky na jej ruky, ktorých váha bola desať zlatých. A opýtal sa jej a povedal: Čia dcéra si? Oznám mi, či je u tvojho otca miesto pre nás, aby sme prenocovali. Ona mu povedala: Som dcéra Betuela, syna Melchy, ktorého porodila Náchorovi. A povedala mu: Aj slamy a krmiva máme u nás dosť, aj miesto na prenocovanie. A bol dobre potešený, ten človek sa poklonil Pánovi a povedal: Požehnaný Pán, Boh môjho pána Abraháma, ktorý neopustil svoju spravodlivosť a pravdu od môjho pána; mňa viedol Pán do domu brata môjho pána. A dievča zabehlo a oznámilo do domu svojej matky podľa týchto slov. Rebeka ale mala brata, ktorého meno bolo Lában, a Lában bežal k tomu mužovi von k prameňu. A stalo sa, keď videl náušnice a náramky v rukách svojej sestry a keď počul slová svojej sestry Rebeky, ktorá hovorila: Takto mi hovoril ten muž, že prišiel k tomu mužovi, ktorý stál pri ťavách pri studni. A povedal mu: Poď sem, vojdi, požehnaný Pána. Prečo stojíš vonku? Ja som pripravil dom a miesto pre ťavy. Muž ale vošiel do domu a vyložil ťavy a dal slamu a krmivo ťavám a vodu na umytie jeho nôh a nôh mužov, ktorí boli s ním. A položil pred nich chleby, aby jedli, a povedal: Nebudem jesť, kým nevypoviem svoje slová. A povedal: Hovor. A povedal: Som syn Abrahámov. Pán ale požehnal môjho pána veľmi a bol vyvýšený, a dal mu ovce a teľatá a striebro a zlato, deti a slúžky, ťavy a osly. A Sára, žena môjho pána, porodila môjmu pánovi jedného syna po tom, čo zostarel, a dal mu všetko, čo mal. A môj pán ma zaprisahal, hovoriac: Nevezmeš ženu môjmu synovi z dcér Kananejcov, medzi ktorými ja bývam ako cudzinec v ich zemi. Ale pôjdeš do domu

môjho otca a do môjho kmeňa a odtiaľ vezmeš ženu môjmu synovi. Povedal som ale môjmu pánovi, azda žena nepôjde so mnou. A povedal mi: Pán, Boh, ktorému som bol milý, on sám vyšle svojho Posla s tebou a dá sa dariť tvojej ceste, a vezmeš ženu pre môjho syna z môjho kmeňa a z domu môjho otca. Potom budeš nevinný od mojej kliatby, lebo keď prídeš do môjho kmeňa a nedajú ti, budeš nevinný od mojej prísahy. A keď som dnes prišiel k prameňu, povedal som: Pane, Boh môjho pána Abraháma, ak ty dávaš úspech ceste mojej, po ktorej teraz idem, hľa, ja stojím pri prameni vody, a dcéry mužov mesta vychádzajú čerpať vodu, a bude to panna, ktorej poviem: Daj mi napiť sa trochu vody z tvojho džbána, a ona mi povie: Aj ty sa napij, a aj tvojim ťavám načerpám vodu - táto žena je tá, ktorú pripravil Pán svojmu sluhovi Izákovi, a podľa toho poznám, že si preukázal milosrdenstvo môjmu pánovi Abrahámovi. A stalo sa pred tým, ako som dokončil hovoriť vo svojej mysli, hneď vychádzala Rebeka, majúc nádobu na vodu na pleciach, a zostúpila k prameňu a načerpala vodu. Povedal som jej ale: Napoj ma. A ponáhľajúc sa spustila nádobu na vodu na svoje rameno a povedala: Pi ty a tvoje ťavy napojím, a pili a ťavy napojila. A opýtal som sa ju a povedal som: Dcéra ktorého si? Oznam mi. Ona ale povedala: Dcéra Betuela som, syna Náchora, ktorého mu porodila Melcha. A položil som jej náušnice a náramky okolo jej rúk. A keď som bol potešený, klonil som sa Pánovi a požehnal som Pána, Boha môjho pána Abraháma, ktorý mi dal prosperovať na ceste pravdy, aby som vzal dcéru brata môjho pána pre jeho syna. Ak teda preukážete milosrdenstvo a spravodlivosť môjmu pánovi, a ak nie, oznámte mi to, aby som

sa obrátil napravo alebo naľavo. Lában a Betuel odpovedali: Táto vec vyšla od Pána, nebudeme ti môcť odporovať, či zlé alebo dobré. Hľa, Rebeka je pred tebou, vezmi ju a odíď, a nech je ženou synovi tvojho pána, ako hovoril Pán. Stalo sa ale, keď sluha Abrahámov počul ich slová, poklonil sa na zem Pánovi. A slúžobník, vynesúc nádoby strieborné a zlaté a ošatenie, dal Rebeke; a dary dal jej bratovi a jej matke. A jedli a pili, on aj tí muži, ktorí boli s ním, a spali. A keď ráno vstal, povedal: Pošlite ma preč, aby som odišiel k môjmu pánovi. Povedali ale jej bratia a matka: Nech zostane panna s nami asi desať dní, a potom odíde. Ten ale povedal k nim: Nezdržujte ma, keď Pán dal prospech mojej ceste, vyšlite ma, aby som odišiel k môjmu pánovi. Tí ale povedali: Zavolajme dieťa a opýtajme sa jej. A zavolali Rebeku a povedali jej: Pôjdeš s týmto mužom? Ona ale povedala: Pôjdem. A poslali Rebeku, ich sestru, a jej majetok, a sluhu Abraháma, a tých, čo boli s ním. A požehnali Rebeku a povedali jej: Sestra naša si, staň sa tisícmi desaťtisícov a nech zdedí tvoje semeno mestá nepriateľov. Vstala ale Rebeka a jej slúžky, nasadli na ťavy a išli s mužom; a sluha vzal Rebeku a odišiel. Izák prechádzal cez púšť pri studni videnia, on však býval v zemi na juhu. A Izák vyšiel na rovinu rozprávať sa k večeru, a keď pozdvihol svoje oči, videl prichádzajúce ťavy. A Rebeka pozdvihla oči, videla Izáka a zoskočila z ťavy. A povedal synovi: Kto je ten človek, ktorý ide cez pole nám v ústrety? Syn povedal: Toto je môj pán. A ona, keď vzala závoj, obliekla si ho. A dieťa rozprávalo Izákovi všetky slová, ktoré urobilo. Izák vošiel do domu svojej matky, vzal si Rebeku, stala sa jeho ženou a miloval ju, a Izák bol potešený ohľadom Sáry, svojej matky.

25

Abrahám si však vzal ženu, ktorej meno bolo Ketura. Porodila mu Zombrana, Iezana, Madala, Madiana, Iesboka a Soieho. Iezan ale splodil Saba a Dedana, synovia Dedana boli Assurieim, Latousieim a Laomeim. Synovia Midiána boli Gepher, Apher, Enoch, Abida a Eldaag, všetci títo boli synovia Ketury. Abrahám dal všetky svoje majetky svojmu synovi Izákovi. A synom svojich vedľajších žien dal Abrahám dary a poslal ich preč od svojho syna Izáka, keď ešte žil, na východ do zeme východov. Toto sú roky dní života Abraháma, koľko žil: stoSedemdesiatpäť rokov. A zomrel Abrahám v dobrej starobe ako starý muž, plný dní, a bol pripojený k svojmu ľudu. A pochovali ho Izák a Izmael, jeho synovia, do dvojitej jaskyne, do poľa Efrona, syna Sáara Chetejského, ktoré je naproti Mamre, poľa a jaskyne, ktorú získal Abrahám od synov Cheta; tam pochovali Abraháma a Sáru, jeho manželku. Stalo sa ale po smrti Abraháma, že Boh požehnal Izáka, jeho syna, a Izák býval pri studni videnia. Toto sú generácie Izmaela, syna Abraháma, ktorého porodila Hagar Egyptská, slúžka Sáry, Abrahámovi. A toto sú mená synov Izmaela, podľa mien ich pokolení: prvorodený Izmaela Nabajót, a Kedar, a Nabdeel, a Massam, a Mišma, a Duma, a Massa, a Hadad, a Teman, a Jetur, a Nafiš, a Kedma. Títo sú synovia Izmaela a toto sú ich mená v ich stanoch a v ich táboriskách, dvanásť vládcov podľa ich národov. A toto sú roky života Izmaela, stotridsiatesedem rokov, a chradnúc zomrel a bol pripojený k svojmu rodu. Usadil sa od Havilahu až po Shur,

ktorý je pred Egyptom, až kým prídeš k Asýrii, pred všetkými svojimi bratmi sa usadil. A toto sú generácie Izáka, syna Abraháma. Abrahám zplodil Izáka. Izák mal štyridsať rokov, keď si vzal Rebeku, dcéru Sýrčana Betuela z Mezopotámie Sýrskej, sestru Sýrčana Lábana, za ženu. Izák prosil Pána o Rebeku, svoju ženu, pretože bola neplodná, a Boh ho vypočul, a Rebeka, jeho žena, počala v lone. Deti v nej skákali a ona povedala: Ak sa mi to má takto diať, prečo mi toto? Išiel/išla sa však opýtať Pána. A Pán jej povedal: Dva národy sú v tvojom lone a dva ľudy sa oddelia z tvojho lona. Jeden ľud bude silnejší ako druhý a starší bude slúžiť mladšiemu. A boli naplnené dni jej pôrodu, a hľa, v jej lone boli dvojčatá. Vyšiel von prvorodený červenkastý, celý ako chlpatá koža, a pomenoval jeho meno Ezau. A po tomto vyšiel jeho brat a jeho ruka držala pätu Ezaua a nazval ho Jakub. Izák ale mal šesťdesiat rokov, keď ich porodila Rebeka. Rástli tí mladí muži a Ezau bol muž znalý loviť, vidiecky, Jakub však bol muž jednoduchý, bývajúci v dome. Izák miloval Ezaua, pretože jeho úlovky boli pre neho jedlom, ale Rebeka milovala Jakuba. Jákob uvaril polievku a Ezau prišiel z poľa vyčerpaný. A Ezau povedal Jakubovi: Nakŕm ma z tohto červeného vareného jedla, lebo som mdlý. Preto bolo jeho meno nazvané Edom. Jákob povedal Ezauovi: Predaj mi dnes svoje prvorodenstvo. A Ezav povedal: Hľa, ja idem zomrieť, a na čo mi je toto prvorodenstvo? A Jákob mu povedal: Prisahaj mi dnes, a prisahal mu. Ezau predal právo prvorodenstva Jákobovi. Jákob ale dal Ezauovi chlieb a šošovicové varivo, a jedol a pil, a keď vstal, odišiel, a Ezau pohrdol prvorodenstvom.

26

Stalo sa ale, že nastal hlad v zemi, okrem toho skoršieho hladu, ktorý nastal v čase Abraháma, a Izák išiel k Abimelechovi, kráľovi Filištíncov, do Geraru. Zjavil sa mu Pán a povedal: Nezostupuj do Egypta, ale prebývaj v zemi, ktorú ti poviem. A bývaj v tejto zemi a budem s tebou a požehnám ťa, lebo tebe a tvojmu semenu dám celú túto zem a ustanovím svoju prísahu, ktorú som prisahal Abrahámovi, tvojmu otcovi. A rozmnožím tvoje potomstvo ako hviezdy na nebi a dám tvojmu potomstvu celú túto zem, a v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme. Namiesto toho poslúchol Abrahám, tvoj otec, môj hlas a zachoval moje prikázania, moje príkazy, moje nariadenia a moje zákony. Izák sa však usadil v Gerare. Opýtali sa ale muži toho miesta o Rebeke, jeho žene, a povedal: Moja sestra je. Bál sa totiž povedať, že je jeho žena, aby ho muži toho miesta nezabili kvôli Rebeke, pretože bola krásna na pohľad. Stalo sa, že tam bol dlhý čas, a keď sa Abimelech, kráľ Geraru, naklonil cez okno, videl Izáka, ako sa hrá so svojou ženou Rebekou. Abimelech zavolal Izáka a povedal mu: Teda naozaj je tvoja žena? Prečo si povedal, že je moja sestra? Povedal mu ale Izák, povedal som totiž, aby som nezomrel kvôli nej. A Abimelech mu povedal: Čo si nám toto urobil? Takmer spal niekto z môjho rodu s tvojou ženou, a bol by si priniesol na nás nevedomosť. Abimelech však prikázal všetkému svojmu ľudu: Každý, kto sa dotkne tohto človeka a jeho ženy, bude vinný smrťou. Izák sial v tej zemi a v tom roku našiel jačmeň prinášajúci stokrát, a Pán ho požehnal.

A muž bol vyzdvihnutý a postupne sa stával väčším, až kým sa nestal veľmi veľkým. Stalo sa ale, že mal dobytok oviec a dobytok volov a mnoho poľnohospodárstva. Ale Filištíni mu záviděli. A všetky studne, ktoré vykopali synovia jeho otca v čase jeho otca, zatarasili ich Filištíni a naplnili ich zemou. Abimelech povedal Izákovi: Odíď od nás, lebo si sa stal oveľa silnejší ako my. A Izák odtiaľ odišiel, zastavil sa v údolí Gerár a býval tam. A znovu Izák vykopal studne vody, ktoré vykopali sluhovia Abraháma jeho otca, a Filištínci ich zapchali po smrti Abraháma jeho otca, a dal im mená podľa mien, ktoré im dal jeho otec. A kopali Izákovci v údolí Gerár a našli tam studňu živej vody. A pastieri z Geráru bojovali s pastiermi Izáka, tvrdiac, že voda je ich, a nazvali meno studne Neprávosť, lebo mu ukrivdili. Odišiel odtiaľ a vykopal inú studňu, ale hádali sa aj o tú, a pomenoval ju Nepriateľstvo. Odišiel odtiaľ a vykopal inú studňu, a nebojovali o ňu, a pomenoval ju Široké miesto, hovoriac: Pretože teraz nám Pán urobil priestor a rozmnožil nás na zemi. Išiel hore odtiaľ na studňu prísahy. A zjavil sa mu Pán v tú noc a povedal: Ja som Boh Abraháma, tvojho otca, neboj sa, lebo som s tebou, a požehnám ťa a rozmnožím tvoje semeno skrze Abraháma, tvojho otca. A postavil tam oltár a vzýval meno Pána a roztiahol tam svoj stan a vykopali tam sluhovia Izáka studňu v údolí Gerár. A Abimelech išiel k nemu z Geráru, a Ochozath, jeho radca, a Phichol, veliteľ jeho vojska. A Izák im povedal: Prečo ste prišli ku mne? Vy ste ma ale nenávideli a poslali ste ma od vás preč. A oni povedali, vidiac sme videli, že bol Pán s tebou, a povedali sme, nech sa stane prísaha medzi nami a medzi tebou, a uzavrieme s tebou zmluvu, Nerobiť s nami zlo, pretože sme

nezachádzali s tebou nepriateľsky my, a akým spôsobom sme zaobchádzali s tebou dobre, a poslali sme ťa preč s pokojom, a teraz požehnaný si ty od Pána. A on urobil im hostinu, a jedli a pili. Keď vstali ráno, prisahal každý svojmu susedovi, a Izák ich vypravil, a odišli od neho v pokoji. Stalo sa v ten deň, že synovia Izáka prišli a oznámili mu o studni, ktorú vykopali, a povedali: Nenašli sme vodu. A on to nazval Prísaha, preto dal tomu mestu meno Studňa prísahy, až do dnešného dňa. Ezau mal štyridsať rokov a vzal si za ženu Juditu, dcéru Chetejca Beócha, a Basematu, dcéru Chetejca Elóna. A boli na trápenie Izákovi a Rebeke.

27

Stalo sa ale po tom, čo zostarnul Izák, a boli zatemnené jeho oči, aby videl, a zavolal Ezau, svojho staršieho syna, a povedal mu: Syn môj, a povedal: Hľa, ja. A povedal: Hľa, zostarel som a nepoznám deň svojej smrti. Teraz teda vezmi svoju výzbroj, toulec aj luk, a vyjdi na rovinu a ulov mi zver. A urob mi jedlá, ako ich milujem ja, a prines mi ich, aby som jedol, aby ťa požehnala moja duša pred tým, ako zomriem. Rebecca ale počula Izáka hovoriť k jeho synovi Ezauovi, a Ezau odišiel na rovinu loviť zver svojmu otcovi. Rebeka ale povedala Jakubovi, jej mladšiemu synovi, pozri, počula som tvojho otca hovoriť k Ezauovi, tvojmu bratovi, ako hovoril, Prines mi zver, a urob mi jedlá, aby som jediac požehnal ťa pred Pánom pred tým, ako zomriem. Teraz teda, môj syn, počúvaj ma, ako ti prikazujem. A

choď k ovciam, vezmi mi odtiaľ dve jemné a pekné kozliatka a pripravím z nich jedlá pre tvojho otca, ako má rád. A ty prinesieš svojmu otcovi, a bude jesť, aby ťa požehnal tvoj otec pred jeho smrťou. Jákob povedal svojej matke Rebeke: Ezau, môj brat, je chlpatý muž, ale ja som hladký muž. Nech sa ma otec nikdy nedotkne, a budem pred ním ako pohŕdajúci, a prinesiem na seba kliatbu, a nie požehnanie. Povedala mu však matka: Na mňa tvoja kliatba, dieťa, len počúvni môj hlas a choď mi to prines. Odišiel, vzal to a priniesol matke, a jeho matka pripravila jedlá, ako ich miloval jeho otec. A Rebeka vzala dobré rúcho svojho staršieho syna Ezaua, ktoré bolo u nej v dome, a obliekla doň svojho mladšieho syna Jakuba. A kože mladých kôz položila okolo jeho ramien a na nahé časti jeho krku. A dala jedlá a chleby, ktoré urobila, do rúk Jakuba, svojho syna. A priniesol to svojmu otcovi a povedal: Otec. Ten však povedal: Hľa, tu som. Kto si ty, dieťa? A Jakub povedal otcovi: Ja som Ezau, tvoj prvorodený, urobil som, ako si mi hovoril. Povstaň, posaď sa a jedz z môjho lovu, aby ma tvoja duša požehnala. Izák povedal svojmu synovi: Čo je toto, čo si tak rýchlo našiel, dieťa moje? A on povedal: To, čo odovzdal Pán, tvoj Boh, predo mňa. Izák povedal Jakubovi: Priblíž sa ku mne, aby som sa ťa dotkol, dieťa moje, či si ty môj syn Ezau, alebo nie. Jakub sa priblížil k svojmu otcovi Izákovi a ten sa ho dotýkal a povedal: Hlas je síce hlas Jakuba, ale ruky sú ruky Ezaua. A nepoznal ho, lebo jeho ruky boli ako ruky Ezaua, jeho brata, chlpaté, a požehnal ho, a povedal: Ty si môj syn Ezau? On povedal: Ja. A povedal: Prines mi, a budem jesť z tvojej loviny, dieťa, aby ťa požehnala moja duša. A priniesol mu, a jedol, a priniesol mu víno, a pil. A

povedal mu Izák, jeho otec: Priblíž sa ku mne a pobozkaj ma, dieťa. A priblížiac sa, bozkával ho a cítil vôňu jeho odevov, a požehnal ho, a povedal: Hľa, vôňa môjho syna je ako vôňa plného poľa, ktoré požehnal Pán. A nech ti dá Boh z rosy nebies a z hojnosti zeme a množstvo obilia a vína. A nech ti slúžia národy a nech sa ti klaňajú vládcovia, a staň sa pánom svojho brata, a nech sa ti klaňajú synovia tvojho otca. Ten, kto ťa preklína, nech je prekliaty, a ten, kto ťa žehná, nech je požehnaný. A stalo sa po tom, čo prestal Izák žehnať Jákoba, svojho syna, a stalo sa, keď vyšiel Jákob od tváre Izáka, svojho otca, a Ezau, jeho brat, prišiel z lovu. A urobil aj on sám jedlá a priniesol ich svojmu otcovi a povedal otcovi: Nech vstane môj otec a nech je z lovu svojho syna, aby ma požehnala tvoja duša. A povedal mu Izák, jeho otec: Kto si ty? A on povedal: Ja som tvoj prvorodený syn Ezau. Izák bol veľmi ohromený veľkým ohromením a povedal, kto teda ulovil pre mňa zver a priniesol mi a jedol som zo všetkého pred tým, ako si prišiel ty? A požehnal som ho, a požehnaný bude. Stalo sa ale, keď Ezau počul slová svojho otca Izáka, vykríkol veľkým a veľmi horkým hlasom a povedal: Požehnaj predsa aj mňa, otec. Povedal mu: Tvoj brat prišiel s podvodom a vzal tvoje požehnanie. A povedal: Spravodlivo bolo nazvané jeho meno Jakub, lebo ma podviedol, hľa, už druhýkrát. Vzal moje prvorodenstvo a teraz vzal moje požehnanie. A Ezau povedal svojmu otcovi: Nezanechal si mi požehnanie, otče? Odpovedajúc ale Izák povedal Ezauovi: Ak som ho urobil tvojím pánom a všetkých jeho bratov som urobil jeho sluhami, obilím a vínom som ho posilnil, tebe ale čo urobím, dieťa? Povedal ale Ezau svojmu otcovi: Nemáš len jedno

požehnanie, otec? Požehnaj teda aj mňa, otec; keď bol Izák hlboko dojatý, Ezau vykríkol a plakal. Odpovedajúc mu ale Izák, jeho otec, povedal: Hľa, z bohatstva zeme bude tvoje bývanie a z rosy nebies zhora. A na svojom meči budeš žiť a svojmu bratovi budeš slúžiť, ale bude, keď zničíš a odstránišš jeho jarmo zo svojho krku. A Ezau choval nenávisť voči Jakubovi ohľadom požehnania, ktorým ho požehnal jeho otec, a Ezau povedal vo svojej mysli: Nech sa priblížia dni smútku za môjho otca, aby som zabil môjho brata Jakuba. Rebeke bolo oznámené, čo povedal Ezau, jej starší syn, a poslala zavolať Jakuba, svojho mladšieho syna, a povedala mu: Hľa, tvoj brat Ezau ti hrozí, že ťa zabije. Teraz teda, dieťa, počuj môj hlas, a povstaň a uteč do Mezopotámie k Lábánovi, môjmu bratovi, do Charánu. A bývaj s ním nejaké dni, až sa odvrátí hnev a zlosť tvojho brata od teba, a zabudne, čo si mu urobil; a keď pošlem, zavolám si ťa odtiaľ, aby som nebola zbavená vás oboch v jeden deň. Rebeka povedala Izákovi: Som unavená zo svojho života kvôli dcéram synov Cheta. Ak si Jákob vezme ženu z dcér tejto zeme, na čo mi je žiť?

28

Povolavší ale Izák Jakuba, požehnal ho a prikázal mu hovoriac: Nevezmeš si ženu z dcér Kananejcov. Povstaň a uteč do Mezopotámie, do domu Betuela, otca tvojej matky, a vezmi si odtiaľ ženu z dcér Lábana, brata tvojej matky. Ale môj Boh nech ťa požehná, nech ťa rozmnoží a nech ťa rozšíri, a budeš zhromaždením národov. A nech ti dá požehnanie Abraháma,

môjho otca, tebe a tvojmu semenu po tebe, aby si zdedil zem tvojho pobytovania, ktorú dal Boh Abrahámovi. A Izák poslal Jakuba a išiel do Mezopotámie k Lábánovi, synovi Betuéla Sýrskeho, bratovi Rebeky, matky Jakuba a Ezaua. Ezau videl, že Izák požehnal Jakuba a poslal ho do Mezopotámie Sýrie, aby si odtiaľ vzal ženu, keď ho žehnal, a prikázal mu hovoriac: Nevezmeš si ženu z dcér Kanaáncanov. A Jakub poslúchol svojho otca a svoju matku a išiel do mezopotámskej Sýrie. Vidiac aj Ezau, že zlé sú dcéry Kanaánu pred Izákom, otcom jeho, išiel Ezau k Izmaelovi a vzal Maeleth, dcéru Izmaela, syna Abrahámovho, sestru Nebajothovú, k ženám jeho za ženu. A Jakub vyšiel od studne prísahy a išiel do Cháran. A on stretol miesto a spal tam, lebo slnko zapadlo, a vzal z kameňov toho miesta, položil ich k svojej hlave a spal na tom mieste. A on sníval, a hľa, rebrík upevnený v zemi, ktorého vrchol dosahoval do neba, a poslovia Boha vystupovali a zostupovali po ňom. Ale Pán stál nad ňou a povedal: Ja som Boh Abraháma, tvojho otca, a Boh Izáka. Neboj sa. Zem, na ktorej spíš, dám ju tebe a tvojmu semenu. A tvoje semeno bude ako piesok zeme a rozšíri sa na more, na juh, na sever a na východ, a požehnané budú v tebe všetky kmene zeme a v tvojom semene. A hľa, ja som s tebou, strážim ťa na celej ceste, kamkoľvek pôjdeš, a privediem ťa späť do tejto zeme, lebo neopustím ťa, kým neurobím všetko, čo som ti povedal. A Jakub sa vzbudil zo svojho spánku a povedal: Pán je na tomto mieste, a ja som to nevedel. A bál sa a povedal: Aké strašné je toto miesto! Toto nie je nič iné, len dom Boží, a toto je brána neba. A Jákob vstal ráno, vzal kameň, ktorý tam položil pod svoju hlavu, postavil ho ako stĺp a vylial olej na jeho vrchol.

A nazval meno toho miesta dom Boží, a Oulamlúz bolo meno toho mesta predtým. A Jakub sa modlil modlitbu, hovoriac, ak bude Pán Boh so mnou, a ochráni ma na tejto ceste, ktorou idem, a dá mi chlieb jesť, a odev obliecť si, a vráti ma s bezpečnosťou do domu môjho otca, a bude Pán mne Bohom. A tento kameň, ktorý som postavil ako stĺp, bude mi domom Božím, a zo všetkého, čo mi dáš, budem ti dávať desiatok.

29

A Jákob zdvihol nohy a išiel do zeme východov, k Lábánovi, synovi Betuela Sýrskeho, bratovi Rebeky, matky Jákoba a Ezaua. A vidí, a hľa, studňa v rovine, a boli tam tri stáda oviec odpočívajúce pri nej, lebo z tej studne napájali stáda, a veľký kameň bol na ústí studne. A zhromažďovali sa tam všetky stáda a odvaľovali kameň od ústia studne a napájali ovce a vracali kameň na ústie studne na jeho miesto. Povedal im Jákob: Bratia, odkiaľ ste? Oni povedali: Sme z Cháran. Povedal im: Poznáte Lábana, syna Náchora? A oni povedali: Poznáme. Povedal im: Je zdravý? A oni povedali: Je zdravý, a hľa, Ráchel, dcéra jeho, prichádzala s ovcami. A Jakub povedal: Ešte je veľa dňa, nie je ešte čas zhromaždiť dobytok. Napojte ovce, odíďte a paste ich. Tí ale povedali: Nebudeme môcť, kým sa nezhromaždia všetci pastieri a neodvalia kameň od ústia studne, a potom napojíme ovce. Ešte kým hovoril k nim, a hľa, Ráchel, dcéra Lábana, prichádzala s ovcami svojho otca, lebo ona pásla ovce svojho otca. Stalo sa, že keď Jakub uvidel Ráchel, dcéru Lábana, brata

svojej matky, a ovce Lábana, brata svojej matky, pristúpil Jakub, odvalil kameň od ústia studne a napájal ovce Lábana, brata svojej matky. A Jakub políbil Rachel a vykrikujúc svojím hlasom plakal. A oznámil Ráchel, že je bratom jej otca a že je synom Rebeky, a ona bežala a oznámila svojmu otcovi podľa týchto slov. Stalo sa ale, keď Lában počul meno Jákoba, syna svojej sestry, bežal mu v ústrety, objal ho, pobozkal ho a priviedol ho do svojho domu, a Jákob rozpovedal Lábanovi všetky tieto slová. A Lában mu povedal: Z mojich kostí a z môjho tela si ty, a bol s ním mesiac dní. Lában povedal Jakobovi: Len preto, že si môj brat, nebudeš mi predsa slúžiť zadarmo. Povedz mi, aká je tvoja odmena? Lában mal dve dcéry, meno staršej bolo Lea a meno mladšej bolo Ráchel. Oči Léi ale boli slabé, Ráchel však bola krásna postavou a veľmi pekná na pohľad. Jákob ale miloval Rachel a povedal: Budem ti slúžiť sedem rokov za tvoju mladšiu dcéru Rachel. Povedal mu Lában: Lepšie je dať ju tebe, ako ju dať inému mužovi, bývaj so mnou. A Jakub slúžil za Ráchel sedem rokov, a boli pred ním ako málo dní, pretože ju miloval. Povedal ale Jákob Lábanovi: Daj mi moju ženu, lebo sa naplnili tie dni, aby som vošiel k nej. Lában však zhromaždil všetkých mužov toho miesta a urobil svadbu. A stalo sa večer, a vzal Leu, svoju dcéru, a priviedol ju k Jakubovi, a Jakub vošiel k nej. Lában dal svojej dcére Leje Zelfu, svoju slúžku, ako jej slúžku. Stalo sa ale ráno, a hľa, bola to Lea; Jakub povedal Lábanovi: Čo si mi to urobil? Neslúžil som u teba kvôli Ráchel? A prečo si ma oklamal? Lában však odpovedal: Nie je to tak v našom kraji, aby sme dali mladšiu pred staršiu. Dokonči teda týždeň tejto, a dám ti aj túto namiesto práce, ktorú pracuješ u mňa, ešte sedem ďalších rokov.

Jákob urobil takto a naplnil tento týždeň, a Lában mu dal svoju dcéru Ráchel za ženu. Lában dal svojej dcére Bilhu, svoju slúžku, jej za služobnicu. A vošiel k Ráchel, miloval ale Ráchel viac než Leu a slúžil mu ďalších sedem rokov. Keď ale Pán Boh videl, že Lea bola nenávidená, otvoril jej lono, Ráchel však bola neplodná. A Lea počala a porodila syna Jakobovi, nazvala ale jeho meno Ruben, hovoriac: Pretože Pán videl moje poníženie a dal mi syna, teraz ma teda bude milovať môj muž. A ona znova počala a porodila druhého syna Jakobovi, a povedala: Pretože Pán počul, že som nenávidená, dal mi aj tohto. A nazvala jeho meno Simeon. A počala ešte a porodila syna a povedala: Teraz v tomto čase bude môj muž pri mne, lebo som mu porodila troch synov. Preto nazvala jeho meno Lévi. A keď ešte počala, porodila syna a povedala: Teraz za toto ešte vzdám vďaky Pánovi. Preto nazvala jeho meno Júda. A prestala rodiť.

30

Keď ale Ráchel videla, že neporodila Jakobovi, žiarlila Ráchel na svoju sestru a povedala Jakobovi: Daj mi deti, lebo ak nie, zomriem. Rozhneval sa ale Jákob na Rachel a povedal jej: Nie som predsa namiesto Boha ja, ktorý ťa zbavil ovocia lona? Ráchel povedala Jákobovi: Hľa, moja služobnica Bála, vojdi k nej a porodí na mojich kolenách, a tak budem mať deti aj ja z nej. A dala mu Ballan, svoju služobnú, za ženu, a Jakób k nej vošiel. A Balla, služobnica Ráchel, počala a porodila Jakobovi syna. A povedala Ráchel: Boh mi dal za pravdu a vypočul môj hlas a dal

mi syna, preto nazvala jeho meno Dán. A Bilha, slúžka Ráchel, ešte raz otehotnela a porodila Jákobovi druhého syna. A Ráchel povedala: Môj Boh mi pomohol v súťaži a zápasila som so svojou sestrou a prevládla som, a nazvala jeho meno Neftalí. Videla ale Lea, že prestala rodiť, a vzala Zelfu, svoju slúžku, a dala ju Jakubovi za ženu, a vošiel k nej. A Zelfa, slúžka Léy, počala a porodila Jákobovi syna. A Lea povedala: V šťastí! A pomenovala ho Gád. A Zelfa, slúžka Léy, ešte počala a porodila Jákobovi druhého syna. A Lea povedala: Blahoslavená som ja, pretože ma budú blahoslaviť ženy, a nazvala jeho meno Ašer. Rúben išiel v čase žatvy pšenice a našiel jablká mandragory na poli a priniesol ich svojej matke Leje. Ráchel povedala svojej sestre Leje: Daj mi z mandragory tvojho syna. A Lea povedala: Nie je ti dosť, že si vzala môjho muža? A mandraky môjho syna nevezmeš? Rachela povedala: Ale nie tak, nech spí s tebou túto noc namiesto mandragory tvojho syna. Jákob vošiel z poľa večer a Lea vyšla v ústrety jemu a povedala: K mne vojdeš dnes, lebo som ťa najala namiesto mandragôr môjho syna, a spal s ňou tú noc. A Boh vypočul Léu, a keď počala, porodila Jákobovi piateho syna. A Lea povedala: Boh mi dal moju odmenu za to, že som dala svoju služobnú dievku svojmu mužovi, a nazvala ho menom Issachar, čo znamená odmena. A Léa ešte počala a porodila Jákobovi šiesteho syna. A Lea povedala: Boh mi dal dobrý dar v tomto čase, teraz ma môj muž vyberie, lebo som mu porodila šesť synov. A nazvala jeho meno Zabulon. A potom porodila dcéru a dal jej meno Dína. Boh si však spomenul na Ráchel, vypočul ju a otvoril jej lono. A keď počala, porodila Jakubovi syna, a Ráchel povedala: Boh odstránil moje

pohanenie. A nazvala ho Jozef, hovoriac: Nech mi Boh pridá ďalšieho syna. Stalo sa ale, keď Ráchel porodila Jozefa, povedal Jakub Lábanovi: Pošli ma, aby som odišiel na moje miesto a do mojej zeme. Vráť mi moje ženy a moje deti, za ktoré som ti slúžil, aby som mohol odísť; veď ty vieš o tej službe, ktorú som ti slúžil. Lában mu povedal: Ak som našiel priazeň v tvojich očiach, veštil som, lebo Boh ma požehnal pri tvojom príchode. Urči svoju mzdu voči mne a dám ju. Jakub povedal: Ty vieš, ako som ti slúžil, a aký bol tvoj dobytok so mnou. Málo si mal predtým, než som prišiel, a vzrástlo to do množstva, a požehnal ťa Pán Boh pri mojej nohe, teraz teda kedy urobím aj ja sebe dom? A Lában mu povedal: Čo ti dám? Jakub mu povedal: Nedáš mi nič, ak mi urobíš túto vec, znova budem pásť tvoje ovce a budem ich strážiť. Nech dnes prejdú všetky tvoje ovce a oddeľ odtiaľ každú tmavú ovcu medzi baránkami a každú pruhovanú a škvrnitú medzi kozami, to bude moja odmena. A moja spravodlivosť ku mne prehovorí v nasledujúci deň, pretože moja odmena je pred tebou: všetko, čo nebude škvrnitý a pásikavý medzi kozami a tmavý medzi baránkami, bude u mňa považované za ukradnuté. Lában mu povedal: Nech je podľa tvojho slova. A v ten deň oddelil škvrnitých a pruhovaných caprov, a všetky škrnité a pruhované kozy, a všetko, čo bolo tmavé medzi baránkami, a všetko, čo bolo biele medzi nimi, a dal ich do rúk svojich synov. A on odstránil cestu troch dní medzi nimi a medzi Jakubom. Jakub ale pásol ovce Lábana, ktoré zostali. Jakub si vzal čerstvý prút zo styraxu, orecha a platanu a olúpal ich na biele pruhy. Zoškrabávaním zelenej kôry sa na prútoch objavilo biele, ktoré olúpal, čím vznikol pestrý vzor. A položil tyče, ktoré ošúpal, v

žľaboch napájacích korýt s vodou, aby keď prídu ovce piť, pred tyčami, keď prídu piť, počali ovce pri tyčiach. A ovce počali pri prútoch a ovce rodili čisto biele a strakaté a popolavo škvrnitý mláďatá. Baránky však oddelil Jakub a postavil pred ovce pruhovaného barana a všetko pestré medzi baránkami, a oddelil si stáda pre seba a nezmiešal ich s ovcami Lábanovými. Stalo sa ale v čase, keď ovce prijímajúce v lone počínali, že Jakub položil prúty pred ovce do korýt, aby počali podľa prútov. Keď ovce porodili, neumiestnil ich, a stalo sa, že neoznačené boli Lábanove, ale označené boli Jakubove. A ten muž zbohatol veľmi veľmi a mal mnoho dobytka a voly a sluhov a slúžky a ťavy a osly.

31

Počul ale Jakub slová synov Lábana, ktorí hovorili: Jakub vzal všetko nášho otca, a z toho, čo patrilo nášmu otcovi, získal všetku túto slávu. A Jákob videl tvár Lábana, a hľa, nebol k nemu ako včera a predvčerom. Pán povedal Jakubovi: Vráť sa do zeme svojho otca a k svojmu pokoleniu a budem s tebou. Jákob poslal a zavolal Léu a Ráchel na rovinu, kde boli stáda. A povedal im: Vidím tvár vášho otca, že nie je ku mne ako včera a predvčerom, ale Boh môjho otca bol so mnou. A vy sami viete, že som slúžil vášmu otcovi celou svojou silou. Váš otec ma oklamal a zmenil moju mzdu desať ráz, a Boh mu nedovolil uškodiť mi. Ak takto povie, pestré budú tvojou odmenou a všetky ovce porodia pestré, ak však povie, biele budú tvojou odmenou a všetky ovce

porodia biele. A Boh vzal všetok dobytok vášho otca a dal mi ho. A stalo sa, keď som kŕmil ovce berúce v brucho, a videl som svojimi očami vo sne, a hľa, kozly a barany vystupujúce na ovce a kozy, biele pruhované a strakaté a popolavé škvrnitý. A Anjel Boží mi povedal vo sne: Jakub, a ja som povedal: Čo je? A povedal: Pozdvihni svoje oči a pozri na kozlov a baranov, ktorí vystupujú na ovce a kozy škvrnitých, pestrých a popolavých škvrnitých, lebo som videl všetko, čo ti Lában robí. Ja som Boh, ktorý sa ti zjavil na mieste Božom, kde si mi tam pomazal stĺp a kde si mi tam zložil sľub. Teraz teda vstaň, vyjdi z tejto zeme a odíď do zeme tvojho zrodenia, a budem s tebou. A Ráchel a Lea odpovedali a povedali mu: Či nemáme ešte podiel alebo dedičstvo v dome nášho otca? Neboli sme mu počítané ako cudzie? Predal nás predsa, a úplne zožral naše striebro. Všetko bohatstvo a slávu, ktorú vzal Boh nášho otca, nám bude patriť a našim deťom, teraz teda urob všetko, čo ti povedal Boh. Vstal a Jakub vzal svoje ženy a svoje deti na ťavy. A odviedol všetky veci patriace jemu, a všetku svoju batožinu, ktorú nadobudol v Mezopotámii, a všetky svoje veci, aby odišiel k Izákovi svojmu otcovi do zeme Kanaán. Laban ale odišiel strihať jeho ovce, Ráchel ale ukradla modly jej otca. Jakub ale skryl pred Lábanom Sýrskym, že mu neoznámil, že uteká. A utiekol on sám so všetkým, čo mal, prekročil rieku a vyrazil do pohoria Galaád. Lábanovi Sýrskemu bolo oznámené tretieho dňa, že Jakub utiekol. A vzavši svojich bratov so sebou, prenasledoval ho sedem dní cesty a dostihnul ho na vrchu Galaád. Prišiel ale Boh k Lábanovi Sýrskemu vo sne v noci a povedal mu: Chráň sa, aby si nikdy nehovoril s Jakubom nič zlé. A Lában dostihnul Jakoba,

Jakub ale rozložil svoj stan na vrchu, Lában ale postavil svojich bratov na vrchu Galaád. A Lában povedal Jakubovi: Čo si urobil? Prečo si tajne utiekol, a ukradol si ma, a odviedol si moje dcéry ako zajatkyňe mečom? A keby si mi to oznámil, bol by som ťa prepustil s radosťou, s hudobníkmi, s bubnami a s lýrou. A nebol som uznaný za hodného pobozkať moje deti a moje dcéry, ale teraz si jednal hlúpo. A teraz je silná moja ruka, aby som ti ublížil, ale Boh tvojho otca mi včera povedal: Chráň sa, aby si nikdy nehovoril s Jakubom zlé. Teraz si teda odišiel, lebo si veľmi túžil odísť do domu svojho otca, ale prečo si ukradol mojich bohov? Jákob odpovedal Lábanovi: Bál som sa, lebo som si povedal, že by si mi mohol zobrať svoje dcéry a všetko, čo je moje. A Jakub povedal: U koho by si našiel svojich bohov, ten nebude žiť pred našimi bratmi. Poznaj, čo je u mňa z tvojich vecí, a vezmi si to. Ale nepoznal u neho nič. Jakub totiž nevedel, že Ráchel, jeho žena, ich ukradla. Lában vstúpil a prehľadal dom Léi, ale nenašiel nič, a vyšiel z domu Léi, a prehľadal dom Jakoba a dom dvoch slúžok, ale nenašiel nič, potom vstúpil aj do domu Ráchel. Rachel ale vzala modly a vhodila ich do sedlových brášní ťavy a posadila sa na ne. A povedala svojmu otcovi: Nehnevaj sa, môj pane, nemôžem vstať pred tebou, pretože mám ženský zvyk. Lában prehľadal celý dom, a nenašiel modly. Jákob sa ale rozhneval a bojoval s Lábanom; Jákob odpovedal a povedal Lábanovi: Čo je moja neprávosť? A čo je môj hriech, že si ma prenasledoval, a že si prehľadal všetky nádoby môjho domu? Čo si našiel zo všetkých nádob tvojho domu? Polož to tu pred tvojich bratov a mojich bratov, a nech rozhodnú medzi nami dvoma. Týchto dvadsať rokov som s tebou; tvoje ovce a tvoje

kozy neboli neplodné; barany tvojich oviec som nezjedol. Roztrhaného divokými zvieratami som ti nepriniesol, ja som nahrádzal zo svojho krádeže zo dňa a krádeže z noci. Cez deň som bol spaľovaný horúčavou a v noci mrazom, a spánok odchádzal z mojich očí. Týchto dvadsať rokov som bol v tvojom dome, slúžil som ti štrnásť rokov za tvoje dve dcéry a šesť rokov pri tvojich ovcách, a podviedol si ma o moju mzdu desaťkrát. Ak by nebol Boh môjho otca Abraháma a strach Izáka so mnou, teraz by si ma poslal preč s prázdnymi rukami. Boh videl moje poníženie a námahu mojich rúk, a pokarhal ťa včera. Odpovedajúc ale Lában povedal Jakubovi: Tie dcéry sú moje dcéry a synovia sú moji synovia a dobytok je môj dobytok a všetko, čo vidíš, je moje. A čo urobím dnes týmto mojim dcéram alebo ich deťom, ktoré porodili? Teraz teda poď, uzavriem zmluvu ja i ty, a bude na svedectvo medzi mnou a tebou. Povedal mu však: Hľa, nikto s nami nie je, vidz, Boh je svedok medzi mnou a tebou. Jákob vzal kameň a postavil ho ako stĺp. Jakub povedal svojim bratom: Zbierajte kamene, a zozbierali kamene a urobili kopec, a jedli tam na tom kopci. A Lában mu povedal: Tento kopec svedčí medzi mnou a tebou dnes. A Lában ho nazval kopec svedectva, Jakub ho však nazval kopec svedka. Lában povedal Jakobovi: Hľa, tento kopec a tento stĺp, ktorý som postavil medzi mnou a tebou, svedčí tento kopec a svedčí tento stĺp, preto bolo nazvané to meno: Kopec svedčí. A videnie, o ktorom povedal: Nech Boh dohliadne medzi mnou a tebou, keď sa oddelíme jeden od druhého. Ak ponížiš moje dcéry, ak si vezmeš ženy k mojim dcéram, hľaď, nikto s nami nie je, kto by videl, Boh je svedok medzi mnou a tebou. Ak ja neprejdem k

tebe, ani ty neprejdeš ku mne cez tento kopec a tento stĺp so zlým úmyslom. Boh Abrahámov a Boh Náchorov nech súdi medzi nami, a Jákob prisahal na strach svojho otca Izáka. A obetoval obetu na hore a zavolal svojich bratov, a jedli a pili, a spali na hore.

32

Lában vstal ráno, pobozkal svojich synov a dcéry, požehnal ich, a potom sa odvrátil a odišiel na svoje miesto. A Jakub odišiel svojou cestou, a keď vzhliadol, videl Boží tábor utáborený, a stretli ho Boží anjeli. Jakub povedal, keď ich videl: Toto je Boží tábor, a nazval to miesto Tábory. Jákob poslal poslov pred sebou k svojmu bratovi Ezauovi do zeme Seír, do krajiny Edom. A prikázal im, hovoriac: Takto poviete môjmu pánovi Ezauovi: Takto hovorí tvoj syn Jakub: S Lábanom som pobýval a zdržal som sa až doteraz. A stali sa mi voly, a osly, a ovce, a deti, a slúžky; a poslal som oznámiť môjmu pánovi Ezauovi, aby tvoj syn našiel priazeň pred tebou. A poslovia sa vrátili k Jakubovi a hovorili: Prišli sme k tvojmu bratovi Ezauovi, a hľa, on prichádza ti v ústrety so štyristo mužmi. Jákob sa veľmi bál a bol zúfalý, a rozdelil ľud, ktorý bol s ním, aj voly, aj ťavy, aj ovce do dvoch táborov. A Jakub povedal: Ak príde Ezau do jedného tábora a udrie ho, druhý tábor bude zachránený. Povedal a Jakub: Boh otca môjho Abraháma a Boh otca môjho Izáka, Pane, ty ktorý si povedal mne: Odíď do zeme pôvodu tvojho a dobre ti urobím. Nech mi stačí od všetkej spravodlivosti a od všetkej

pravdy, ktorú si ukázal sluhovi tvojmu, lebo s palicou mojou touto som prešiel tento Jordán, teraz ale som sa stal na dva tábory. Vysloboď ma z ruky môjho brata, z ruky Ezaua, lebo sa ho bojím, aby náhodou neprišiel a neudrel ma i matku s deťmi. Ty si ale povedal: Dobre ti urobím a urobím tvoje potomstvo ako piesok mora, ktorý nebude spočítaný pre množstvo. A spal tam tú noc; a vzal z toho, čo priniesol, dary; a poslal Ezauovi, svojmu bratovi, kozy dvesto, capov dvadsať, ovce dvesto, baranov dvadsať, ťavy dojčiace a ich mláďatá tridsať, voly štyridsať, býkov desať, osly dvadsať a žriebätá desať. A dal ich svojim sluhom, každé stádo zvlášť; a povedal svojim sluhom: Choďte predo mnou a robte odstup medzi stádom a stádom. A prikázal tomu prvému, hovoriac: Ak ťa stretne Ezau, môj brat, a opýta sa ťa, hovoriac: Čí si? A kam ideš? A koho sú tieto tvoje veci idúce pred tebou? Povieš: Tvoje dieťa Jakub poslal dary môjmu pánovi Ezauovi; a hľa, on je za nami. A prikázal prvému a druhému a tretiemu a všetkým idúcim za týmito stádami, hovoriac: Podľa tohto slova hovorte Ezauovi, keď ho nájdete. A poviete: Hľa, tvoj služobník Jakub prichádza za nami. Povedal lebo: Uzmierim jeho tvár darmi idúcimi pred ním, a po tomto uvidím jeho tvár. Možno lebo prijme moju tvár. A dary išli pred ním, on však spal tú noc v tábore. Postaviac sa v tú noc, vzal tie dve ženy a tie dve slúžky a tých jedenásť svojich detí a prešiel brod Jaboku. A vzal ich, prekročil potok a previedol všetko svoje. Zostal ale Jákob sám a zápasil s ním muž až do rána. Videl ale, že nie je schopný proti nemu, a dotknul sa dutiny jeho stehna, a znecitlivela dutina Jakubovho stehna, keď s ním zápasil. A povedal mu: Prepusť ma, lebo vyšla zora. A on povedal: Nepustím ťa, ak ma

nepožehnáš. Povedal mu: Aké je tvoje meno? A on povedal: Jakub. A povedal mu: Nebudeš už volaný menom tvojím Jakub, ale Izrael bude meno tvoje, lebo si zvíťazil s Bohom a s ľuďmi mocný budeš. Opýtal sa ale Jakub a povedal: Oznám mi tvoje meno. A povedal: Prečo sa pýtaš na moje meno? A požehnal mu tam. A Jakub nazval meno toho miesta podoba Boha; videl som totiž Boha tvár k tvári a moja duša bola zachránená. Vzišlo mu slnko, keď prešla podoba Boha, ale on kríval na svoje stehno. Kvôli tomuto nebudú jesť synovia Izraela šľachu, ktorá onemela, ktorá je na dutine stehna, až do tohto dňa, pretože sa dotkol dutiny stehna Jakoba, šľachy, ktorá onemela.

33

Keď pozdvihol hore Jakub svoje oči videl a hľa Ezau jeho brat prichádzajúci a štyristopäťdesiat mužov s ním a rozdelil Jakub deti na Leu a na Ráchel a dve slúžky. A postavil tie dve slúžky a ich synov na prvé miesto, a Líu a jej deti vzadu, a Ráchel a Jozefa ako posledných. On sám ale postúpil pred nimi a poklonil sa na zem sedemkrát, až kým sa nepriblížil k svojmu bratovi. A Ezau pribehol k nemu v ústrety, objal ho, padol mu na krk, bozkával ho a obaja plakali. A keď pozrel hore Ezau, videl tie ženy a tie deti a povedal: Čo sú ti tieto? A on povedal: Tie deti, ktorým Boh ukázal milosrdenstvo tvojmu sluhovi. A priblížili sa mladé ženy a ich deti, a klaňali sa. A priblížila sa Lea a jej deti, a poklonili sa, a po tomto sa priblížila Ráchel a Jozef, a poklonili sa. A povedal: Čo pre teba sú všetky tieto tábory, ktoré som stretol? A on

povedal, aby tvoj syn našiel priazeň pred tebou, pane. Ezau ale povedal: Mám mnoho, brat, nech ti zostane tvoje. Povedal ale Jakub: Ak som našiel priazeň pred tebou, prijmi dary z mojich rúk; kvôli tomu som videl tvoju tvár, ako by niekto videl tvár Boha, a budeš mať vo mne zaľúbenie. Vezmi moje požehnania, ktoré som ti priniesol, lebo Boh sa nademnou zmiloval a mám všetko, a nútil ho, a vzal. A povedal: Odíďme a choďme priamo. Povedal mu ale, môj pán vie, že deti sú krehkejšie, a ovce a kravy dojčia pri mne; ak ich teda budem naháňať jeden deň, zomrie všetok dobytok. Nech ide napred môj pán pred svojím sluhom; ja však posilním sa na ceste podľa pohodlnosti cesty, ktorá je predo mnou, a podľa nohy tých detí, kým neprídem ja k môjmu pánovi do Seíru. Ezau ale povedal: Nechám s tebou z ľudu, ktorý je so mnou. On ale povedal: Prečo toto? Dostatočné je, že som našiel priazeň pred tebou, pane. Ezau sa však v ten deň obrátil späť na svoju cestu do Seíru. A Jakub odišiel do Stanov a urobil si tam domy a pre svoj dobytok urobil stany, preto nazval to miesto Stany. A Jakub prišiel do Saléma, mesta Sechém, ktoré je v zemi Kanaán, keď sa vrátil z Mezopotámie Sýrie, a utáboril sa pred mestom. A získal tú časť poľa, kde postavil svoj stan, od Emmora, otca Sychema, za sto oviec. A ustanovil tam oltár a vzýval Boha Izraela.

34

Vyšla Dína, dcéra Léi, ktorú porodila Jakubovi, aby navštívila dcéry miestnych obyvateľov. A videl ju Sichem, syn Emmora

Hivejského, vládca tej zeme, vzal ju, spal s ňou a ponížil ju. A venoval pozornosť duši Díny, dcéry Jakubovej, a zamiloval si túto pannu, a hovoril láskavo k panne. Sichem povedal Chamorovi, svojmu otcovi, hovoriac: Vezmi mi toto dievča za ženu. Jákob však počul, že syn Emmora zneuctil Dínu, jeho dcéru, ale jeho synovia boli so svojím dobytkom na poli, preto Jákob mlčal, kým neprišli. Vyšiel ale Emmor, otec Sychema, k Jakubovi, aby s ním hovoril. Synovia Jakuba však prišli z poľa, a keď počuli, muži boli zarmútení a bolo im veľmi ťažko, pretože urobil hanebnosť v Izraeli tým, že ležal s dcérou Jakuba, a tak to nebude. A Chamor hovoril k nim, hovoriac: Sichem, môj syn, si vybral dušou vašu dcéru, dajte teda ju jemu za ženu, a zosobášte sa s nami, vaše dcéry dajte nám a naše dcéry vezmite pre vašich synov. A bývajte u nás, a zem je hľa široká pred vami, bývajte, obchodujte na nej a nadobúdajte v nej majetok. Sichem povedal jej otcovi a jej bratom: Nech nájdem priazeň vo vašich očiach, a čokoľvek poviete, dáme. Zvýšte veno veľmi, a dám podľa toho, čo mi poviete, a dajte mi toto dievča za ženu. Odpovedali ale synovia Jakoba Sychemovi a Emmorovi, jeho otcovi, s podvodom a hovorili im, že poškvrnili Deinu, ich sestru. A Simeon a Levi, bratia Diny, im povedali: Nebudeme môcť urobiť túto vec, dať našu sestru mužovi, ktorý je neobrezaný, lebo je to pre nás potupou. Iba v tomto budeme urobení podobnými vám a budeme bývať medzi vami, ak sa stanete ako my, tým že bude obrezaný každý váš mužský potomok. A dáme naše dcéry vám a z vašich dcér si vezmeme ženy, a budeme bývať pri vás a budeme ako jeden rod. Ak nás ale nebudete počúvať, aby ste sa dali obrezať, vezmeme si našu dcéru a odídeme. A slová sa páčili

Emmorovi a Sychemovi, synovi Emmorovmu. A mladý muž neotáľal urobiť túto vec, lebo túžil po dcére Jakoba, on však bol najslávnejší zo všetkých v dome svojho otca. Prišiel a Chamor a Sichem, jeho syn, k bráne ich mesta a hovorili k mužom ich mesta, hovoriac: Títo ľudia sú mierumilovní, nech bývajú s nami na zemi a nech v nej obchodujú; zem je hľa široká pred nimi; ich dcéry si vezmeme za ženy a naše dcéry dáme im. V tomto jedine budú nám podobní tí ľudia, aby bývali s nami, takže budeme jedným ľudom, keď sa obrezá každý náš mužský, ako sú obrezaní aj oni. A ich dobytok a ich štvornohé zvieratá a ich majetok, nebudú naše? Iba v tomto buďme urobení podobní im, a budú bývať s nami. A počúvali Emmora a Sychema, jeho syna, všetci obchodujúci pri bráne ich mesta, a obrezali telo svojej predkožky každý mužský. Stalo sa však v tretí deň, keď boli v bolesti, že dvaja synovia Jákoba, Simeon a Lévi, bratia Díny, vzali každý svoj meč, vošli do mesta bezpečne a zabili všetkých mužov. Emmora aj jeho syna Sychema zabili mečom, vzali Deinu z domu Sychema a vyšli. Synovia Jakuba ale vošli k raneným a vyplienili mesto, v ktorom poškvrnili Dínu, ich sestru. A ovce ich, voly ich a osly ich, koľko ich bolo v meste a koľko ich bolo na poli, vzali. A všetky ich telá a všetku ich batožinu a ich ženy zajali a vyplienili všetko, čo bolo v meste, a všetko, čo bolo v domoch. Jakub povedal Šimeónovi a Lévimu: Nenávideným ste ma urobili, takže som zlým všetkým tým, ktorí bývajú v zemi, Kananejčanom aj Ferezejčanom. Ja som však málo v počte, a keď sa zhromaždia proti mne, udusia ma, a budem zničený ja aj môj dom. Tí ale povedali: Ale ako s prostitútkou budú zaobchádzať s našou sestrou?

35

Boh povedal Jakubovi: Vstaň a vystúp na miesto Betel a bývaj tam, a urob tam oltár Bohu, ktorý sa ti zjavil, keď si utekal pred tvárou Ezaua, tvojho brata. Jakub povedal svojmu domu a všetkým, ktorí boli s ním: Odstráňte cudzích bohov, ktorí sú medzi vami, očistite sa a prezlečte si rúcha. A keď povstaneme, poďme hore do Betelu a urobme tam oltár Bohu, ktorý ma vypočul v deň súženia, ktorý bol so mnou a zachránil ma na ceste, ktorou som išiel. A dali Jakobovi cudzích bohov, ktorí boli v ich rukách, a náušnice, ktoré boli v ich ušiach, a Jakob ich skryl pod terebintom v Sicheme a zničil ich až do dnešného dňa. A Izrael vytiahol zo Sichemu a padol Boží strach na mestá okolo nich, a neprenasledovali synov Izraela. Prišiel ale Jakub do Luz, ktorá je v zemi Kanaán, ktorá je Bethel, on sám a všetok ľud, ktorý bol s ním. A on tam postavil oltár a nazval meno toho miesta Betél, lebo tam sa mu zjavil Boh, keď utekal pred tvárou svojho brata Ezaua. Zomrela Debora, dojka Rebeky, a bola pochovaná pod Betelom pri dube, a Jakub nazval to miesto Dub smútku. Boh sa ukázal Jakubovi ešte v Luze, keď prišiel z Mezopotámie Sýrskej, a Boh ho požehnal. A Boh mu povedal: Tvoje meno nebude už volané Jakub, ale tvoje meno bude Izrael, a nazval jeho meno Izrael. Povedal mu Boh: Ja som tvoj Boh, zväčšuj sa a množuj sa, národy a zhromaždenia národov budú z teba a králi vyjdú z tvojich bedier. A tú zem, ktorú som dal Abrahámovi a Izákovi, tebe som ju dal, tebe bude patriť, a tvojmu potomstvu po tebe dám túto zem. Boh však od neho

odišiel z toho miesta, kde s ním hovoril. A Jákob ustanovil stĺp na tom mieste, o ktorom s ním hovoril Boh, kamenný stĺp, a vylial na neho nápojovú obeť a vylial na neho olej. A Jákob nazval meno toho miesta, kde s ním hovoril Boh, Bethel. Keď Jákob odišiel z Betelu, postavil svoj stan za vežou Gader. Stalo sa však, keď sa priblížil k Chabrathe, aby prišiel do Efraty, že Ráchel porodila a mala ťažký pôrod pri pôrode. Stalo sa ale, keď ťažko rodila, povedala jej pôrodná baba: Maj odvahu, lebo aj toto je pre teba syn. Stalo sa však, keď uvoľňovala svoju dušu, lebo umierala, nazvala jeho meno syn mojej bolesti, ale otec ho nazval Benjamín. Zomrela ale Ráchel a bola pochovaná na ceste k hipodrómu Efrata, čo je Betlehem. A Jakub postavil stĺp na jej hrobe, toto je stĺp na hrobe Ráchel až do tohto dňa. Stalo sa ale, keď Izrael býval v tej zemi, že Rúben išiel a spal s Ballás, nožnicou svojho otca Jakuba, a Izrael to počul a zdalo sa to pred ním zlé. Synovia Jakuba boli dvanásti. Synovia Leah: prvorodený Jakuba Reuben, Simeon, Levi, Judah, Issachar, Zebulun. Synovia Ráchel boli Jozef a Benjamín. A synovia Bally, služobnice Ráchel, Dan a Neftalím. Synovia Zelfy, slúžky Leie, boli Gád a Ašer, títo synovia Jakoba, ktorí sa mu narodili v Mezopotámii Sýrskej. Jákob prišiel k svojmu otcovi Izákovi do Mamre, do mesta na rovine, čo je Chebrón v zemi Kanaán, kde pobývali Abrahám a Izák. Dni Izáka, ktoré žil, boli sto osemdesiat rokov. A keď Izák zomrel, bol pripojený k svojmu rodu, starý a plný dní, a pochovali ho Ezau a Jákob, jeho synovia.

36

Toto sú generácie Ezaua, on je Edom. Esau si vzal ženy spomedzi dcér Kananejčanov: Adah, dcéru Ailoma Chetejského, a Olibemu, dcéru Anu, syna Sebegona Evajského. A Basemath, dcéru Izmaela, sestru Nebajóta. Porodila mu Ada Elifaza a Basemat porodila Raguéla. A Olibema porodila Ieusa, Iegloma a Koreho, títo boli synovia Ezaua, ktorí sa mu narodili v zemi Kanaán. Ezau vzal svoje ženy, svojich synov, svoje dcéry, všetkých ľudí svojho domu, všetok svoj majetok, všetok dobytok a všetko, čo nadobudol, a všetko, čo získal v zemi Kanaán, a odišiel Ezau zo zeme Kanaán od tváre svojho brata Jakuba. Bolo lebo ich majetky mnohé na to, aby bývali spolu, a zem ich pobytovania nebola schopná uniesť ich z dôvodu množstva ich majetkov. Usadil sa ale Ezau v pohoriach Seír, Ezau sám je Edom. Toto sú generácie Ezaua, otca Edomu, v pohoriach Seir. A toto sú mená synov Ezava: Elifas, syn Ady, ženy Ezava, a Raguel, syn Basemat, ženy Ezava. Synovia Elifáza boli Taimán, Omár, Sofár, Gotóm a Kenéz. Thamna bola konkubínou Elifaza, syna Ezaua, a porodila Elifazovi Amaleka. Títo boli synovia Ady, manželky Ezaua. Títo ale boli synovia Raguela: Nahoth, Zare, Some a Moze, títo boli synovia Basemath, ženy Esaua. Títo sú synovia Olibemas, dcéry Aná, syna Sebegóna, manželky Esaua. Porodila Esauovi Ieusa, Iegloma a Koré. Títo sú vodcovia, synovia Ezaua: synovia Elifaza, prvorodeného Ezaua: vodca Teman, vodca Omar, vodca Zofar, vodca Kenaz, vodca Kore, vodca Gotom, vodca Amalek; títo sú vodcovia Elifaza v zemi Idumejskej; títo sú synovia Ady. A títo boli synovia Raguela, syna Esaua: vodca Nachot, vodca Zare, vodca Some, vodca Moze. Títo boli vodcovia Raguela v zemi Edom, títo boli synovia Basemat, ženy Esaua. Títo ale boli

synovia Olibemas, ženy Ezaua: vodca Ieous, vodca Ieglom, vodca Kore. Títo boli vodcovia Olibemas, dcéry Anu, ženy Ezaua. Títo sú synovia Ezaua a títo sú ich vodcovia, títo sú synovia Edomu. Títo sú synovia Seira Chorejského, ktorý obýval zem: Lotan, Šobal, Sibeon, Ana, Dišon, Eser a Dišan; títo sú vodcovia Chorejského, syna Seira, v zemi Edom. Synovia Lotana boli Chorri a Heman a sestra Lotana bola Thamna. Títo sú synovia Sobála: Golám, Manachát, Gaibél, Sofár a Omár. A títo sú synovia Cibeóna: Aja a Ana. Tento je Ana, ktorý na púšti našiel Jamína, keď pásol nákladné zvieratá svojho otca Cibeóna. Títo sú však synovia Anovi: Dišón a Oholibáma, dcéra Anova. Títo sú synovia Dešóna: Amadá, Asban, Itrán a Charrán. Títo ale boli synovia Asara: Balaam, Zoukam a Ioukam. Títo sú ale synovia Risona: As a Aran. Títo sú vodcovia Choriho: vodca Lotan, vodca Šobal, vodca Sibeon, vodca Ana, vodca Dišon, vodca Ecer, vodca Dišan; títo sú vodcovia Choriho v ich vodcovstvách v zemi Edom. A toto sú králi, ktorí vládli v Edóme, predtým než kraľoval kráľ v Izraeli. A v Edome vládol Balak, syn Beora, a meno jeho mesta bolo Dennaba. Zomrel ale Balak a namiesto neho vládol Jobab, syn Zaru z Bosory. Zomrel ale Jobab a namiesto neho vládol Asom zo zeme Thaiman. Zomrel ale Asom a namiesto neho vládol Adad, syn Barada, ten, ktorý vyťal Midian na poli Moab, a meno jeho mesta bolo Gethaim. Zomrel ale Adad a namiesto neho vládol Samada z Masrekáš. Zomrel ale Samada a vládol namiesto neho Saul z Rooboth pri rieke. Saul zomrel a namiesto neho vládol Ballenon, syn Achobora. Zomrel Ballenon, syn Achobora, a namiesto neho vládol Arad, syn Barada, a meno jeho mesta bolo Fogor, meno jeho ženy bolo Metebeel, dcéra

Matraitha, syna Maizooba. Toto sú mená vodcov Ezaua, v ich kmeňoch, podľa ich miesta, v ich krajinách, a v ich národoch: vodca Timna, vodca Alva, vodca Jeter, vodca Oholibama, vodca Ela, vodca Pinon, vodca Kenaz, vodca Teman, vodca Mazar, vodca Magdiel, vodca Iram; títo sú vodcovia Edomu, v osídlených miestach v zemi ich vlastníctva; toto je Ezau, otec Edomu.

37

Jakub bydlel v zemi, kde pobýval jeho otec, v zemi Kanaán, a toto sú pokolenia Jakuba. Jozef mal sedemnásť rokov a pásal ovce svojho otca so svojimi bratmi, keď bol mladý, so synmi Bally a so synmi Zelfy, žien svojho otca, a Jozef priniesol zlé ohováranie k Izraelovi, ich otcovi. Jakub ale miloval Jozefa viac ako všetkých svojich synov, pretože bol mu synom staroby, a urobil mu pestrú tuniku. Keď však bratia videli, že ho otec miluje zo všetkých svojich synov, nenávideli ho a neboli schopní povedať mu nič pokojné. Keď mal Jozef sen, oznámil ho svojim bratom. A povedal im: Počujte tento sen, ktorý som sníval. Myslel som, že viažete snopy uprostred roviny, a môj snop vstal a vzpriamil sa, a vaše snopy sa otočili a klaňali sa môjmu snopu. Povedali mu jeho bratia: Či azda budeš nad nami kraľovať, alebo budeš nad nami panovať? A pridali ešte viac nenávidieť ho kvôli jeho snom a kvôli jeho slovám. Videl ale iný sen a rozpovedal ho svojmu otcovi a svojim bratom a povedal: Hľa, snínал som iný sen: slnko a mesiac a jedenásť hviezd sa mi klaňali. A pokarhal

ho jeho otec a povedal mu: Čo je to za sen, ktorý si sníval? Teda naozaj prídeme ja a tvoja matka a tvoji bratia, aby sme sa ti klaňali na zem? Závideli mu jeho bratia, ale jeho otec si zapamätal to slovo. Išli ale jeho bratia pásť ovce ich otca do Sychemu. A Izrael povedal Jozefovi: Či tvoji bratia nepasú v Sícheme? Tu ťa pošlem k nim; a povedal mu, hľa, ja. Izrael mu povedal: Choď a pozri, či sú tvoji bratia zdraví, aj ovce, a oznám mi to. A poslal ho z údolia Hebron, a prišiel do Sychemu. A našiel ho človek blúdiaceho na rovine, a opýtal sa ho ten človek: Čo hľadáš? Ten ale povedal: Mojich bratov hľadám, povedz mi, kde pású. Povedal mu ten muž: Odišli odtiaľto, lebo som ich počul hovoriť: Poďme do Dothaim. A Jozef išiel za svojimi bratmi a našiel ich v Dothaim. Videli ho vopred zďaleka, pred tým ako sa priblížil k nim, a sprisahali sa, aby ho zabili. Každý povedal svojmu bratovi: Hľa, tamten snívač prichádza. Teraz teda poďte, zabime ho a hoďme ho do jednej z cisterien, a povieme: zlá divá zver ho zožrala, a uvidíme, čo bude s jeho snami. Keď to počul Rúben, vyslobodil ho z ich rúk a povedal: Neudrime ho do duše. Povedal im ale Rúben: Nevylejte krv, hoďte ho do jednej z týchto jám na púšti, ale ruku na neho nevzťahujte, aby ho vysvobodil z ich rúk a vrátil ho jeho otcovi. Stalo sa ale, keď prišiel Jozef k svojim bratom, vyzliekli Jozefovi pestrú tuniku, ktorú mal na sebe. A keď ho vzali, hodili ho do jamy, ale tá jama bola prázdna, nemala vodu. Sadli si jesť chlieb a keď pozdvihli oči, videli, a hľa, cestovatelia Izmaeliti prichádzali z Gileádu a ich ťavy boli plné kadidla a živice a myrhy. Išli, aby priviedli dolu do Egypta. Júda povedal svojim bratom: Aký úžitok z toho, ak zabijeme nášho brata a skryjeme jeho krv? Poďte, predajme ho týmto

Izmaelitom; ale naše ruky nech nie sú na ňom, pretože je náš brat a naše mäso. Ale jeho bratia počuli. A prechádzali ľudia Madiánčania obchodníci, a vytiahli a vyviedli Jozefa z jamy, a predali Jozefa Izmaelitom za dvadsať zlatých. A priviedli Jozefa do Egypta. Vrátil sa ale Rúben k jame a nevidel Jozefa v jame, a roztrhal si rúcha. A vrátil sa k jeho bratom a povedal: Dieťa tam nie je; ale ja kam mám ešte ísť? Vzali ale Jozefovu tuniku, zabili kozliatko a poškvrnili tuniku krvou. A odoslali pestrú tuniku a priniesli ju ich otcovi a povedali: Toto sme našli, poznaj, či je to tunika tvojho syna, alebo nie. A rozpoznal ho a povedal: Tunika môjho syna je, zlá zver ho zožrala, zver uchvátila Jozefa. Jakub však roztrhol svoje rúcha, položil si vrece na bedrá a smútil za svojím synom mnoho dní. Zhromaždili sa však všetci jeho synovia a dcéry a prišli ho potešiť, ale on nechcel byť potešený, hovoriac, že zostúpim k môjmu synovi smútiaci do hádesu, a jeho otec ho oplakal. Midiánci však predali Jozefa do Egypta Potiferovi, eunuchovi faraóna a hlavnému kuchárovi.

38

Stalo sa v tom čase, že Júda odišiel od svojich bratov a prišiel k istému Adulamčanovi, ktorého meno bolo Híra. A Júda tam videl dcéru kananejského muža, ktorej meno bolo Šua, a vzal si ju a vošiel k nej. A po počatí porodila syna a nazval ho Ér. A počavši, porodila ešte syna a nazval jeho meno Onan. A pridajúc porodila syna a zavolal jeho meno Šílóm. Táto však bola v Chasbi, keď ich porodila. A Júda vzal ženu Érovi, svojmu prvorodenému, ktorej

meno bolo Támar. Stalo sa však, že Ér, prvorodený Júdov, bol zlý pred Pánom, a Boh ho zabil. Júda povedal Onánovi: Vojdi k žene svojho brata, ožeň sa s ňou a vzbuď potomstvo svojmu bratovi. Keď ale Onan vedel, že semeno nebude jeho, stalo sa, že keď vchádzal k žene svojho brata, vylial ho na zem, aby nedal semeno svojmu bratovi. Zlé sa však ukázalo pred Bohom, že toto urobil, a usmrtil aj jeho. Júda povedal Támar, svojej neveste: Seď ako vdova v dome svojho otca, kým nedospeje Šéla, môj syn. Povedal si totiž: Aby nezomrel aj tento, tak ako jeho bratia. Odišla ale Támar sedela v dome svojho otca. Rozmnožili sa dni a zomrela Šua, žena Júdu, a keď bol potešený Júda, išiel hore k tým, čo strihali jeho ovce, on sám a Híra, jeho pastier, Adulamský, do Tamny. A oznámili Támar, jeho neveste, hovoriac: Hľa, tvoj svokor ide do Tamny strihať svoje ovce. A zložila si odevy vdovstva, obliekla si letný odev, skrášlila sa a posadila sa pri bránach Ainán, ktorá je na ceste do Thamná, videla totiž, že Šélóm sa stal veľkým, on jej však nedal ju jemu za manželku. A keď ju Júda videl, zdalo sa mu, že je prostitútka, lebo si zakryla tvár a nerozpoznal ju. Odvrátil sa ale k nej z cesty a povedal jej: Dovoľ mi vojsť k tebe, lebo nevedel, že je jeho nevesta. Ona však povedala: Čo mi dáš, ak vojdeš ku mne? On ale povedal: Ja ti pošlem kozliatko z mojich oviec. Ona ale povedala: Ak mi dáš záruku, kým ho pošleš. A on povedal, aký záloh ti dám? A ona povedala: Tvoj prsteň a tvoj náhrdelník a tvoju palicu, tú čo je v tvojej ruke. A dal ju jemu, a vošiel k nej, a v lone počala od neho. A povstavši odišla preč, zložila si svoj letný odev a obliekla si rúcha svojho vdovstva. Júda poslal kozliatko v ruke svojho adullamského pastiera, aby si vzal späť záloh od tej ženy, ale

nenašiel ju. Opýtal sa ale mužov z toho miesta, kde je tá neviestka, ktorá bola v Enane pri ceste? A povedali: Nebola tu prostitútka. A vrátil sa k Júdovi a povedal: Nenašiel som ju, a ľudia z toho miesta hovoria, že tu nie je žiadna prostitútka. Povedal ale Júda: Nech si ich ponechá, aby sme sa nestali terčom posmechu. Ja som predsa poslal tohto kozlíka, ale ty si ju nenašiel. Stalo sa ale po troch mesiacoch, že bolo oznámené Júdovi, hovoriac: Smilnila Támar, tvoja nevesta, a hľa, v lone má z smilstva. Povedal ale Júdas: Vyveďte ju a nech je spálená. Táto ale, keď bola vedená, poslala k svojmu svokrovi, hovoriac: Z muža, koho sú tieto veci, mám v lone. A povedala: Poznaj, koho je ten prsteň, ten náhrdelník a táto palica. Júda to rozpoznal a povedal: Támar je spravodlivejšia ako ja, pretože som ju nedal svojmu synovi Šílomovi. A už ju viac nepoznal. Stalo sa, že keď rodila, boli v jej lone dvojčatá. Stalo sa ale pri jej pôrode, že jeden vystrčil ruku, a pôrodná baba ju vzala a zaviazala na jeho ruku šarlátovú niť, hovoriac: Tento vyjde prvý. Ako ale stiahla späť ruku, a hneď vyšiel jeho brat; a povedala, prečo bola prelomená kvôli tebe bariéra? A nazval ho menom Perec. A po tomto vyšiel von jeho brat, na ktorého ruke bol šarlát, a nazval jeho meno Zara.

39

Jozef bol privedený do Egypta a nadobudol ho Petefres, eunuch faraóna, hlavný kuchár, muž Egypťan, z rúk Izmaelitov, ktorí ho tam priviedli. A Pán bol s Jozefom a bol úspešným mužom, a stal

sa v dome svojho pána Egypťana. Vedel ale jeho pán, že Pán bol s ním, a všetko, čo robil, Pán robil úspešným v jeho rukách. A Jozef našiel priazeň pred svojím pánom a bol mu milý. A ustanovil ho nad svojím domom a všetko, čo mal, dal do rúk Jozefa. Stalo sa však po tom, čo bol ustanovený nad jeho domom a nad všetkým, čo mu patrilo, že Pán požehnal dom Egypťana kvôli Jozefovi, a požehnanie Pána bolo vo všetkom jeho majetku v dome i na poli. A zveril všetko, čo mu patrilo, do rúk Jozefa; a nevedel o ničom, čo sa ho týkalo, okrem chleba, ktorý jedol on sám. A Jozef bol krásny na postave a veľmi krásny na tvári. A stalo sa po týchto slovách, a žena jeho pána položila svoje oči na Jozefa a povedala: Ľahni so mnou. Ale on nechcel; povedal žene svojho pána: Môj pán kvôli mne nevie o ničom vo svojom dome, a všetko čo má dal do mojich rúk, a nič v tomto dome ma neprevyšuje, ani mi nebolo nič zadržané okrem teba, pretože ty si jeho žena, a ako by som urobil túto zlú vec a zhrešil pred Bohom? Keď ale hovorila Jozefovi deň čo deň, a on ju neposlúchal, aby spal s ňou, aby s ňou ležal. Stalo sa takýto deň, a Jozef vošiel do domu vykonať svoje práce, a nikto z tých v dome nebol vnútri. A ona ho uchopila za odevy, hovoriac: Ľahni so mnou, a zanechajúc svoje odevy v jej rukách, utiekol a vyšiel von. A stalo sa, keď videla, že zanechal svoje šaty v jej rukách a utiekol, a vyšiel von, zavolala tých, čo boli v dome, a povedala im, hovoriac: Viďte, priviedol nám hebrejského otroka, aby sa nám posmieVal; vošiel ku mne, hovoriac: Spi so mnou; a kričala som veľkým hlasom. Ale keď počul, že som zdvihla svoj hlas a kričala, zanechal svoje odevy pri mne, utiekol a vyšiel von. A zanechala odevy u seba, kým neprišiel pán do jeho domu. A

hovorila mu podľa týchto slov, hovoriac: Vošiel ku mne ten hebrejský sluha, ktorého si priviedol k nám, vysmiať sa mi, a povedal mi: Budem spať s tebou. Ako ale počul, že som pozdvihla hlas a vykríkla, zanechal svoje rúcha pri mne, utiekol a vyšiel von. Stalo sa ale, keď pán počul slová jeho ženy, ktoré mu povedala, hovoriac: Takto mi urobil tvoj sluha, rozhneval sa hnevom. A pán vzal Jozefa a vhodil ho do pevnosti, na miesto, kde sú tam držaní väzni kráľa v tej pevnosti. A Pán bol s Jozefom, vylial na něho svoje milosrdenstvo a dal mu priazeň pred hlavným žalárníkom. A hlavný žalárnik dal väzenie do rúk Jozefa, a všetkých väznených, ktorí boli vo väzení, a všetko, čo tam robili, on sám robil. Hlavný žalárnik toho väzenia nepoznal cez neho nič, lebo všetko bolo cez ruku Jozefa, pretože Pán bol s ním, a všetko, čo on robil, Pán robil prosperujúcim v jeho rukách.

40

Stalo sa ale po týchto slovách, že zhrešil hlavný pohárnik kráľa Egypta a hlavný pekár voči ich pánovi, kráľovi Egypta. A faraón sa rozhneval na svojich dvoch eunuchov, na hlavného pohárnika a na hlavného pekára. A umiestnil ich do väzenia do žalára, na miesto, kde bol Jozef väznený. A hlavný žalárnik zveril ich Jozefovi a on im slúžil, a boli niekoľko dní vo väzení. A obaja videli sen v jednej noci a videnie sna hlavného pohárnika a hlavného pekára, ktorí boli u kráľa Egypta, tí čo boli vo väzení, bolo toto. Jozef k nim vošiel ráno, videl ich a boli znepokojení. A

pýtal sa eunúchov faraóna, ktorí boli s ním vo väzení pri jeho pánovi, hovoriac: Prečo sú vaše tváre dnes pochmúrne? A oni mu povedali: Sen sme videli, a ten, kto vykladá, tu nie je. Povedal im ale Jozef: Či nie skrze Boha je ich výklad? Rozprávajte teda mne. A hlavný pohárnik rozprával svoj sen Jozefovi a povedal: V mojom spánku bola predo mnou vinič. V tej vinici boli tri korene, a táto kvitnúca vyhnala výhonky, zrelé boli hrozná hrozna. A pohár faraóna bol v mojej ruke, vzal som hrozno, vyžmýkal som ho do pohára a dal som pohár do ruky faraóna. A Jozef mu povedal: Toto je jeho výklad: tie tri výhonky sú tri dni. Ešte tri dni a Faraón si spomenie na tvoje postavenie a obnoví ťa v tvojom úrade hlavného vinára, a budeš podávať pohár Faraónovi do jeho ruky podľa tvojho predchádzajúceho postavenia, ako si bol vinárom. Ale pamätaj na mňa kvôli sebe, keď sa ti bude dariť dobre, a preukáž mi milosrdenstvo, a spomeň si na mňa u Faraóna, a vyveď ma z tohto väzenia. Že som bol ukradnutý zo zeme Hebrejov a tu som neurobil nič, ale hodili ma do tejto jamy. A hlavný pekár videl, že správne vyložil, a povedal Jozefovi: Aj ja som videl sen a myslel som, že nesiem tri koše chleba na svojej hlave. V hornom koši boli zo všetkých druhov, ktoré Faraón je, dielo pekára, a vtáky nebies zožierali ich z horného koša na mojej hlave. Odpovedajúc ale Jozef povedal jemu: Toto je výklad toho: tie tri koše sú tri dni. Ešte tri dni a Faraón odstráni tvoju hlavu od teba a povesí ťa na dreve a vtáky neba zjedia tvoje mäso od teba. Stalo sa ale v tretí deň, bol deň narodenia faraóna, a robil hostinu všetkým svojim sluhom, a spomenul si na úrad čašníka a na úrad pekára medzi svojimi sluhami. A obnovil hlavného pohárnika do jeho úradu a dal

pohár do ruky faraóna. Hlavného pekára však obesil, ako im to vyložil Jozef. A hlavný pohárnik si na Jozefa nespomenul, ale zabudol naň.

41

Stalo sa ale po dvoch rokoch, že Faraón videl sen: myslel si, že stojí na rieke. A hľa, akoby z rieky vychádzalo sedem kráv, krásnych na vzhľad a vybraných telom, a pásli sa v Achei. Iných sedem kráv vystupovalo po týchto z rieky, škaredých na vzhľad a chudých na tele, a pásli sa vedľa tých kráv na brehu rieky. A sedem škaredých a chudých kráv zožralo sedem pekných a vybraných kráv, a Faraón sa prebudil. A sníval sa druhý sen, a hľa, sedem klasov vychádzalo na jednej stonke, vybraných a pekných. A hľa, sedem tenkých a vetrom zničených klasov vzchádzalo s nimi. A sedem tenkých a vetrom zničených klasov pohltilo sedem vybraných a plných klasov, potom sa Faraón prebudil, a bol to sen. Stalo sa ale ráno a jeho duša bola znepokojená, a poslal a zavolal všetkých vykladačov Egypta a všetkých jej mudrcov, a Faraón im rozprával svoj sen, a nebol nikto, kto by to oznamoval Faraónovi. A hlavný pohárnik hovoril k faraónovi: Môj hriech si dnes pripomínam. Faraón sa rozhneval na jeho sluhov a umiestnil nás do väzenia, v dome hlavného kuchára, mňa aj hlavného pekára. A videli sme sen obaja v jednu noc, ja aj on, každý sme videli podľa svojho sna. Bol tam s nami mladý muž, syn Hebreja, toho hlavného kuchára, a povedali sme mu to a vyložil nám to. Stalo sa však, ako nám

vyložil, tak sa aj stalo: ja som bol obnovený do svojho úradu a on bol obesený. Faraón poslal a zavolal Jozefa, vyviedli ho z väzenia, oholili ho, zmenili mu rúcho a prišiel k faraónovi. Faraón povedal Jozefovi: Mal som sen, a nie je nikto, kto by ho vyložil. Ja som však počul o tebe hovoriť, že keď počuješ sny, vieš ich vyložiť. Jozef však faraónovi odpovedal: Bez Boha nebude daná odpoveď týkajúca sa spásy faraóna. Faraón hovoril Jozefovi: V mojom spánku som si myslel, že stojím pri brehu rieky. A ako z rieky vychádzalo sedem kráv krásnych na pohľad a vybraných telom, a pásli sa v Achei. A hľa, sedem iných kráv vychádzalo za nimi z rieky, zlé a škaredé na vzhľad a chudé na tele, aké som nevidel v celej egyptskej zemi škaredšie. A sedem škaredých a chudých kráv zožralo tých sedem prvých, pekných a vybraných kráv. A vošli do ich brucha, a nestali sa rozpoznateľnými, že vošli do ich brucha, a ich tváre boli škaredé, ako aj na počiatku, a prebudiac sa som zaspal. A videl som znova vo svojom spánku, a sedem klasov išlo hore na jednej stonke, plných a krásnych; iných sedem klasov ale, tenkých a vetrom zničených, vyrástalo držiac sa ich. A sedem tenkých a vetrom zničených klasov pohltilo tých sedem dobrých a plných klasov, povedal som to teda vykladačom, ale nebol nikto, kto by mi to vysvetlil. A Jozef povedal Faraónovi: Sen Faraóna je jeden, Boh ukázal Faraónovi, čo robí. Tých sedem krásnych kráv znamená sedem rokov a tých sedem krásnych klasov znamená sedem rokov, sen faraóna je jeden. A sedem chudých kráv, ktoré vystupovali po nich, je sedem rokov, a sedem chudých a vetrom zničených klasov je sedem rokov, bude sedem rokov hladu. To slovo, ktoré som povedal Faraónovi: Boh mu ukázal všetko, čo

robí. Hľa, sedem rokov veľkej prosperity prichádza do celej egyptskej zeme. Príde však sedem rokov hladu po týchto veciach a zabudnú na plnosť, ktorá bude v celom Egypte, a hlad strávi zem. A hojnosť nebude rozpoznaná na zemi kvôli hladu, ktorý príde potom, lebo bude veľmi silný. Pokiaľ ide o to, že sa sen faraóna opakoval dvakrát, to znamená, že slovo od Boha bude pravdivé a Boh urýchli jeho vykonanie. Teraz teda uvažuj múdreho a inteligentného človeka a ustanov ho nad egyptskou zemou. A nech urobí Faraón a nech ustanoví správcov nad krajinou, a nech vyberú všetky plodiny krajiny Egypta zo siedmich rokov hojnosti, a nech zhromaždia všetko jedlo zo siedmich prichádzajúcich dobrých rokov týchto, a nech bude zhromaždené obilie pod rukou Faraóna, jedlo v mestách nech bude uchované. A jedlo skladované v zemi bude na sedem rokov hladu, ktoré budú v zemi Egypta, a zem nebude zničená hladom. Ale to slovo sa páčilo faraónovi a všetkým jeho služobníkom. A Faraón povedal všetkým svojim služobníkom: Či nenájdeme človeka takého, ktorý má ducha Božieho v sebe? Faraón povedal Jozefovi: Keďže ti Boh ukázal všetky tieto veci, niet človeka múdrejšieho a rozumnejšieho ako ty. Ty budeš nad mojím domom a na tvoje slovo bude poslúchať všetok môj ľud, iba trón budem mať vyšší ako ty. Faraón povedal Jozefovi: Hľa, dnes ťa ustanovujem nad celou egyptskou zemou. A keď Faraón sňal prsteň zo svojej ruky, položil ho na ruku Jozefa, obliekol ho do ľanového rúcha a položil mu zlatú reťaz okolo krku. A priviedol ho na svoj druhý voz a hlásateľ vyhlasoval pred ním, a ustanovil ho nad celou zemou Egypta. Faraón povedal Jozefovi: Ja som faraón, bez teba nikto nezdvihne svoju ruku v celej egyptskej

zemi. A faraón nazval Jozefa menom Psonthomfanéch a dal mu Aseneth, dcéru Petefrēho, kňaza z Heliopolisu, za ženu. Jozef mal tridsať rokov, keď stál pred faraónom, kráľom Egypta. Potom Jozef vyšiel od faraóna a prešiel celú egyptskú zem. A zem priniesla v tých siedmich rokoch prosperity snopy. A zhromaždil všetky potraviny zo siedmich rokov, v ktorých bola hojnosť v egyptskej zemi, a uložil potraviny v mestách, potraviny z rovín okolo každého mesta uložil v ňom. A Jozef zhromaždil obilie ako morský piesok, veľmi veľa, až sa nedalo spočítať, lebo nebolo počtu. Jozefovi sa ale narodili dvaja synovia pred príchodom siedmich rokov hladu, ktorých mu porodila Aseneta, dcéra Petefreho, kňaza z Heliopolisu. Jozef nazval meno prvorodeného Manasses, lebo Boh spôsobil, že som zabudol na všetky moje trápenia a na všetko od môjho otca. A meno druhého nazval Efraim, lebo Boh ma rozmnožil v zemi môjho poníženia. Prešlo ale tých sedem rokov prosperity, ktoré boli v zemi egyptskej. A začalo prichádzať sedem rokov hladu, ako povedal Jozef, a nastal hlad vo všetkých krajinách, ale vo všetkej zemi Egypta bol chlieb. A celá egyptská zem bola hladná, ľud volal k faraónovi o chlieb, faraón povedal všetkým Egypťanom: Choďte k Jozefovi, a čo vám povie, urobte. A hlad bol na tvári celej zeme, ale Jozef otvoril všetky sýpky a predával všetkým Egypťanom. A všetky krajiny prišli do Egypta kupovať od Jozefa, lebo hlad prevládol v celej zemi.

42

Keď Jakub videl, že v Egypte je predaj, povedal svojim synom: Prečo sa flákate? Hľa, počul som, že v Egypte je obilie. Zostúpte tam a kúpte nám trochu jedla, aby sme žili a nezomreli. Išli dolu bratia Jozefa, tých desať, kúpiť obilie z Egypta; Benjamína ale, brata Jozefa, neposlal s jeho bratmi; povedal totiž, aby sa mu náhodou nestalo nešťastie. Prišli však synovia Izraela nakupovať spolu s tými, ktorí prichádzali, lebo v zemi Kanaán bol hlad. Jozef bol vládcom zeme a on predával všetkému ľudu zeme. Keď prišli bratia Jozefa, klaňali sa mu tvárou až k zemi. Keď videl Jozef bratov svojich, rozpoznal ich; a správal sa cudzí voči nim, a hovoril im tvrdo; a povedal im, odkiaľ ste prišli? Oni ale povedali: Z zeme Kanaán, kúpiť jedlo. Jozef rozpoznal svojich bratov, ale oni jeho nerozpoznali. A Jozef si spomenul na svoje sny, ktoré videl, a povedal im: Špióni ste, prišli ste vysledovať slabiny krajiny. Ale oni povedali: Nie, pane, tvoji sluhovia sme prišli kúpiť jedlo. Všetci sme synovia jedného človeka; mierumilovní sme, tvoje deti nie sú špióni. Povedal im: Nie, ale prišli ste vidieť zraniteľné miesta krajiny. A oni povedali: Dvanásť nás je, my sme tvoje deti, bratia v zemi Kanaán, a hľa, najmladší je dnes s naším otcom, a druhý neexistuje. Jozef im povedal: Toto je to, čo som vám povedal, keď som hovoril, že ste špióni. Týmto budete preukázaní: Pri zdraví faraóna, nevyjdete odtiaľto, ak sem nepríde váš mladší brat. Pošlite z vás jedného, a vezmite svojho brata, vy však buďte zadržaní, kým sa nestanú zjavnými vaše slová, či hovoríte pravdu alebo nie. Ak však nie, pri zdraví faraóna, ste naozaj špióni. A on ich umiestnil do väzenia na tri dni. Povedal im v tretí deň: Toto urobte a budete žiť, lebo ja sa bojím Boha. Ak ste mierumilovní, nechať je jeden

váš brat zadržaný vo väznici, vy však choďte a privezte nákup vášho obilia. A vášho mladšieho brata priveďte ku mne, a budú uverené vaše slová; ak ale nie, zomriete. A urobili to tak. A každý povedal svojmu bratovi: Áno, lebo sme v hriechoch ohľadom nášho brata, pretože sme prehliadli súženie jeho duše, keď nás prosil, a nevypočuli sme ho, a kvôli tomu prišlo na nás toto súženie. Rúben im ale odpovedal a povedal: Nehovoril som vám, hovoriac, neublížte tomu dieťaťu, a nepočúvali ste ma? A hľa, jeho krv je vyhľadávaná. Oni sami ale nevedeli, že Jozef počuje; lebo tlmočník bol medzi nimi; Ale Jozef sa odvrátil od nich a zaplakal; a znova prišiel k nim a povedal im; a vzal od nich Šimona a zviazal ho pred nimi. Jozef však prikázal naplniť ich nádoby obilia, vrátiť striebro každému do jeho vreca a dať im zásoby na cestu, a tak sa im stalo. A položili zrno na svojich oslov a odišli odtiaľ. Keď však jeden uvoľnil svoj vak, aby dal krmivo svojim oslom tam, kde sa ubytovali, uvidel zväzok svojho striebra, ktorý bol navrchu ústia vaku. A povedal svojim bratom: Bolo mi vrátené striebro, a hľa, toto je v mojom vrecku. A ich srdce bolo ohromené a boli znepokojení, hovoriac jeden k druhému: Čo nám to Boh urobil? Prišli k Jakubovi, ich otcovi, do zeme Kanaán, a oznámili mu všetky veci, ktoré sa im stali, hovoriac: Muž, pán zeme, hovoril k nám tvrdo a dal nás do väzenia ako vyzviedajúcich zem. Povedali sme mu, že sme mierumilovní, nie sme špióni. Dvanásť bratov sme, synovia nášho otca, jeden neexistuje, a najmladší je dnes s naším otcom v krajine Kanaán. Povedal nám ten človek, pán tej zeme: Podľa tohto poznám, že ste mierumilovní: jedného brata nechajte tu so mnou, a nákup obilia pre váš dom si vezmite a odíďte. A prineste

ku mne vášho mladšieho brata a budem vedieť, že nie ste špióni, ale že ste mierumilovní, a vášho brata vám vrátim a budete obchodovať v zemi. Stalo sa ale pri vyprázdňovaní ich vriec, že zväzok striebra každého bol v jeho vreci; a videli zväzky ich striebra oni sami a ich otec, a báli sa. Povedal im ale Jakub, ich otec: Mňa ste pripravili o deti; Jozefa niet, Simeona niet, a Benjamína vezmete? Na mňa sa stalo toto všetko. Rúben povedal ich otcovi: Zabite mojich dvoch synov, ak ti ho neprivedem. Zver ho do mojej ruky a ja ti ho privedem späť. Ten ale povedal: Nezostúpi môj syn s vami, lebo jeho brat zomrel a on sám jediný ostal. A stane sa, že ochorie na ceste, ktorou pôjdete, a zvedete moju starobu so žiaľom do podsvetia.

43

Hlad však na zemi zosilnel. Stalo sa však, keď dokončili zožierať zrno, ktoré priniesli z Egypta, že im ich otec povedal: Znova sa vydajte a kúpte nám trochu jedla. Júda mu povedal: Ten muž, pán tej zeme, nám slávnostne dosvedčil: Neuvidíte moju tvár, ak váš mladší brat nebude s vami. Ak teda skutočne pošleš nášho brata s nami, zostúpime a kúpime ti jedlo. Ak ale nepošleš nášho brata s nami, nepôjdeme, lebo ten človek nám povedal: Neuvidíte moju tvár, ak váš mladší brat nebude s vami. Izrael povedal: Prečo ste mi ublížili tým, že ste tomu človeku povedali, že máte brata? Oni ale povedali: Vypytoval nás ten človek na našu rodinu, hovoriac: Žije ešte váš otec, a máte brata? A odpovedali sme mu podľa tohto vypytovania. Či sme vedeli, že

nám povie: Priveďte svojho brata? Povedal a Júda Izraelovi otcovi svojmu, pošli dieťa so mnou a postaviac sa pôjdeme, aby sme žili a nezomreli aj my, aj ty, aj naša batožina. Ja ale budem čakať na neho, z mojej ruky ho hľadaj, ak ho neprinesiem k tebe a nepostavím ho pred teba, budem voči tebe vinný po všetky dni. Ak by sme neboli meškali, už by sme sa boli vrátili dvakrát. Povedal im teda ich otec Izrael: Ak je to tak, urobte toto: vezmite z ovocia zeme do vašich nádob a prineste tomu človeku dary - živicu a med, kadidlo aj myrhu, terebint a orechy. A dvojité striebro vezmite vo vašich rukách, striebro, ktoré bolo vrátené vo vašich vreckách, vráťte so sebou, aby to nebolo omylom. A vezmite svojho brata, a keď vstanete, zostúpte k tomu človeku. Ten ale môj Boh nech vám dá priazeň pred tým človekom a nech pošle vášho jedného brata a Benjamína, ja však, lebo tak ako som zbavený detí, som zbavený detí. Muži vzali tieto dary a dvojnásobné striebro do svojich rúk, vzali aj Benjamína, vstali, zostúpili do Egypta a postavili sa pred Jozefa. Jozef ich videl a Benjamína, svojho brata z tej istej matky, a povedal tomu, čo bol nad jeho domom: Priveď tých ľudí do domu, zabite obetné zvieratá a priprav, lebo tí ľudia budú so mnou jesť chlieb napoludnie. Muž urobil, ako povedal Jozef, a priviedol mužov do Jozefovho domu. Keď muži videli, že boli privedení do domu Jozefa, povedali: Kvôli striebru, ktoré bolo vrátené v našich vreckách na začiatku, sme privádzaní, aby nás falošne obvinili a napadli, aby nás vzali za otrokov a naše osly. Pristúpili ale k tomu mužovi nad domom Jozefa, hovorili mu v bráne domu, hovoriac: Prosíme, pane, išli sme na začiatku kúpiť jedlo. Stalo sa však, keď sme prišli na miesto na nocľah a otvorili sme naše

vrecia, a toto striebro každého bolo v jeho vreci, naše striebro v plnej váhe sme teraz vrátili vo vlastných rukách. A iné striebro sme priniesli so sebou, aby sme kúpili jedlo, nevieme, kto vhodil to striebro do našich vriec. Povedal im: Buďte pokojní, nebojte sa. Váš Boh a Boh vašich otcov vám dal poklady vo vašich vreckách, a vaše striebro som prijal. A potom k nim priviedol Simeona. A priniesol vodu umyť ich nohy a dal krmivo ich oslom. Pripravili dary, kým nemal prísť Jozef napoludnie, lebo počuli, že tam má v úmysle jesť. Jozef vošiel do domu a priniesli mu dary, ktoré mali vo svojich rukách, do domu, a klaňali sa mu tvárou na zem. Opýtal sa ich: Ako sa máte? A povedal im: Je zdravý váš otec, ten starý muž, o ktorom ste hovorili? Ešte žije? A oni povedali: Tvoj syn, náš otec, je zdravý, ešte žije. A povedal: Požehnaný je ten človek Bohom, a sklonili sa a klaňali sa mu. Keď ale pozdvihol svoje oči, Jozef videl Benjamína, svojho brata z tej istej matky; a povedal: Toto je váš mladší brat, ktorého ste povedali ku mne priviesť? A povedal: Nech ťa Boh zmiluje, dieťa. Jozef bol znepokojený, lebo sa mu prevracali vnútornosti nad jeho bratom, a hľadal miesto, kde by mohol plakať, a keď vstúpil do komory, plakal tam. A po umytí tváre vyšiel, ovládol sa a povedal: Predložte chleby. A položili jemu samému, a im podľa seba, a Egypťanom stolovníkom s jeho podľa seba, nie lebo mohli Egypťania jesť sp Sadli si pred ním, prvorodený podľa svojich privilégií a mladší podľa svojej mladosti, a ľudia boli ohromení, každý voči svojmu bratovi. Vzali si podiely od neho, ale Benjamínov podiel bol zväčšený oproti podielom všetkých päťnásobne, a pili a boli veselí s ním.

44

A Jozef prikázal tomu, kto bol nad jeho domom, hovoriac: Naplňte vrecia mužov jedlom, koľko len môžu uniesť, a vložte striebro každého na vrch jeho vreca. A môj strieborný pohár vhoďte do vreca mladšieho spolu s cenou jeho obilia. Stalo sa však podľa slova Jozefa, ako povedal. Ráno svitlo a ľudia boli poslaní preč, oni aj ich oslovia. Keď vyšli z mesta, nevzdialili sa ďaleko, a Jozef povedal tomu, ktorý bol nad jeho domom: Vstaň, prenasleduj tých mužov, a keď ich dohoníš, povieš im: Prečo ste odplatili zlom za dobro? Prečo ste ukradli môj strieborný pohár? Nie je toto to, z čoho pije môj pán? On sám ale veštením veští v ňom. Úplne ste dokončili zlé veci, ktoré ste urobili. Keď ich našiel, povedal im podľa týchto slov. Tí ale povedali jemu: Prečo hovorí pán podľa týchto slov? Nech sa tvojim deťom nestane urobiť podľa tohto slova. Ak sme striebro, ktoré sme našli v našich vreckách, vrátili k tebe zo zeme Kanaán, ako by sme ukradli z domu tvojho pána striebro alebo zlato? U koho by si našiel pohár tvojich detí, nech zomrie; a my však budeme sluhami nášho pána. A on povedal: A teraz, ako hovoríte, tak to bude; pri ktorom bude nájdený ten pohár, bude môj syn, vy ale budete čistí. A ponáhľali sa a zložili každý svoje vrece na zem a otvorili každý svoje vrece. Prehľadával od toho staršieho začínajúc, až prišiel k tomu mladšiemu. A našiel pohár vo vrecku Benjamína. A roztrhli si rúcha a každý naložil svoj vrec na svojho osla a vrátili sa do mesta. Júda a jeho bratia vstúpili k Jozefovi, keď ešte bol tam, a padli pred ním na zem. Jozef im

povedal: Čo je to za vec, ktorú ste urobili? Neviete, že veštením veští človek, aký som ja? Povedal ale Júda: Čo odpovieme pánovi, alebo čo povieme, alebo ako budeme ospravedlnení? Boh našiel neprávosť tvojich detí; hľa, sme sluhovia nášho pána, aj my, aj ten, pri ktorom bol nájdený pohár. Povedal ale Jozef: Nech sa mi nestane urobiť túto vec; človek, pri ktorom bol nájdený pohár, on bude môj sluha; vy ale choďte hore v bezpečí k vášmu otcovi. Priblížiac sa k nemu Júda povedal: Prosím, pane, nech prehovorí tvoj služobník slovo pred tebou, a nehnevaj sa na tvojho služobníka, pretože ty si ako faraón. Pane, ty si pýtal tvoje deti, hovoriac, či máte otca alebo brata. A povedali sme pánovi, máme starého otca, a mladšie dieťa staroby pri ňom, a jeho brat zomrel, on ale sám zostal svojej matke, a otec ho miloval. Povedal si ale svojim sluhom, priveďte ho ku mne, a postarám sa oň. A povedali sme pánovi: Dieťa nebude môcť opustiť svojho otca; ak ho ale opustí, zomrie. Ty ale si povedal svojim deťom, ak nepríde váš mladší brat s vami, neuvidíte moju tvár. Stalo sa ale, keď sme išli hore k tvojmu sluhovi, nášmu otcovi, oznámili sme mu slová nášho pána. Náš otec povedal: Choďte znova a kúpte nám trochu jedla. My sme ale povedali: Nebudeme môcť zostúpiť, ale ak náš mladší brat zostúpi s nami, zostúpime, lebo nebudeme môcť vidieť tvár toho muža, keď náš mladší brat nebude s nami. Povedal ale tvoj syn, náš otec, nám: Vy viete, že dvoch mi porodila žena, a jeden odišiel ode mňa, a povedali ste, že bol zožratý divými šelmami, a nevidel som ho až doteraz. Ak teda vezmete aj tohto spred mojej tváre a stane sa mu niečo zlé na ceste, zvedete moju starobu s bolesťou do hádesu. Teraz teda ak vojdem k tvojmu dieťaťu, otcovi nášmu, a

dieťa nebude s nami, a jeho duša visí od duše tohto, a bude keď uvidí že dieťa nie je s nami, zomrie, a tvoje deti zvedú starobu tvojho dieťaťa, otca nášho, so žiaľom do hádu. Lebo tvoj syn prijal od otca dieťa, hovoriac, ak ho neprinesiem k tebe a nepostavím ho pred teba, budem zhrešivší voči otcovi po všetky dni. Teraz teda zostanem u teba ako syn namiesto toho dieťaťa, služobník pána; to dieťa ale nech ide hore s jeho bratmi. Ako však pôjdem hore k otcovi, keď dieťa nebude s nami? Aby som nevidel tie zlá, ktoré nájdu môjho otca.

45

A Jozef nebol schopný znášať všetkých tých, čo stáli pri ňom, ale povedal: Pošlite preč všetkých odo mňa, a nikto nestál pri Jozefovi, keď sa dával poznať svojim bratom. A pustil hlas s plačom, počuli to všetci Egypťania a stalo sa to počuteľným v dome faraóna. A Jozef povedal k jeho bratom, ja som Jozef; ešte môj otec žije? A bratia mu neboli schopní odpovedať; boli totiž znepokojení. Jozef povedal svojim bratom: Priblížte sa ku mne, a priblížili sa. A povedal: Ja som Jozef, váš brat, ktorého ste predali do Egypta. Teraz teda nebuďte zarmútení, ani nech sa vám nejaví tvrdým, že ste ma predali sem, lebo Boh ma poslal pred vami pre život. Toto je totiž druhý rok hladu na zemi, a ešte zostáva päť rokov, v ktorých nebude oranie, ani žatva; Boh ma totiž poslal pred vás, aby z vás zostal zvyšok na zemi, a aby vám zachoval veľké zachovanie. Teraz teda nie vy ste ma poslali sem, ale Boh, a urobil ma ako otca faraóna a pána celého jeho domu a

vládcu celej egyptskej zeme. Ponáhľajúc sa teda choďte hore k môjmu otcovi a povedzte mu, tieto veci hovorí tvoj syn Jozef: Boh ma urobil pánom celej zeme Egypta; príď teda dolu ku mne a nezostávaj. A budeš bývať v zemi Gošen Arábie a budeš blízko mňa ty a tvoji synovia a synovia tvojich synov, tvoje ovce a tvoje voly a všetko, čo je tvoje. A budem ťa tam živiť, lebo ešte päť rokov bude hlad, aby si nezahynul ty a tvoji synovia a všetok tvoj majetok. Hľa, vaše oči vidia a oči Benjamína, môjho brata, že moje ústa hovoria k vám. Oznámte teda môjmu otcovi všetku moju slávu v Egypte a všetko, čo ste videli, a ponáhľajúc sa, priveďte sem môjho otca. A padnúc na krk Benjamína, svojho brata, plakal na ňom, a Benjamín plakal na jeho krku. A pobozkajúc všetkých svojich bratov, plakal nad nimi, a potom hovorili jeho bratia s ním. A hlas bol široko rozšírený v dome Faraóna, hovoriaci: Prišli bratia Jozefa. Radoval sa ale Faraón a jeho služobníctvo. Faraón povedal Jozefovi: Povedz svojim bratom: Toto urobte, naplňte svoje vrecia a odíďte do zeme Kanaán. A keď vezmete svojho otca a svoj majetok, príďte ku mne a dám vám zo všetkých dobrých vecí Egypta a budete jesť morč zeme. Ty ale prikáž toto: vziať im vozy zo zeme Egypta pre vaše deti a pre vaše ženy, a vzavši vášho otca, príďte. A neľutujte vo vašich očiach vaše veci, lebo všetky dobré veci Egypta budú vaše. Urobili tak synovia Izraela; a Jozef im dal vozy podľa toho, čo povedal Faraón kráľ; a dal im zásoby na cestu; A všetkým dal dvoje rúcha; ale Benjamínovi dal tristo zlatých a päť zmien rúcha. A svojmu otcovi poslal podľa toho istého desať oslov nesúcich zo všetkých dobrých vecí Egypta a desať mulíc nesúcich chlieb pre svojho otca na cestu. Poslal preč svojich

bratov a oni išli, a povedal im: Nehnevajte sa na ceste. A vyšli z Egypta a prišli do zeme Kanaán k Jakubovi, svojmu otcovi. A oznámili mu: Tvoj syn Jozef žije a on vládne celej zemi Egypta. A Jakub ostal ohromený na mysli, lebo im neuveril. Povedali mu ale všetky tie veci povedané Jozefom, ktoré im povedal. Keď videl vozy, ktoré poslal Jozef, aby ho vzal, oživil sa duch ich otca Jakuba. Izrael povedal: Veľké je to pre mňa, ak ešte Jozef, môj syn, žije. Pôjdem a uvidím ho pred tým, ako zomriem.

46

Izrael odišiel, on sám a všetko, čo mal, prišiel k studni prísahy a obetoval obetu Bohu svojho otca Izáka. Boh povedal Izraelovi vo videní v noci: Jakub, Jakub. A on povedal: Čo je? Ten ale hovorí jemu: Ja som Boh tvojich otcov, neboj sa zostúpiť do Egypta, lebo tam z teba urobím veľký národ. A ja zostúpim s tebou do Egypta a ja ťa privedem hore na koniec, a Jozef položí svoje ruky na tvoje oči. Jakub vstal od studne prísahy a synovia Izraela vzali svojho otca, batožinu a svoje ženy na vozy, ktoré poslal Jozef, aby ho vzali. A vzali so sebou svoj majetok a všetko vlastníctvo, ktoré nadobudli v zemi Kanaán, a vošli do Egypta, Jakub a všetko jeho semeno s ním. Synovia a synovia jeho synov s ním; dcéry a dcéry jeho dcér; a všetko jeho semeno viedol do Egypta. Toto sú ale mená synov Izraela, tých ktorí vstúpili do Egypta spolu s Jakubom, ich otcom. Jakub a jeho synovia; prvorodený Jakuba, Rúben. Synovia Rúbena: Enoch, Fallos, Asron a Charmi. Synovia Simeona: Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar a Saul, syn

Kanaánskej ženy. Synovia Leviho: Geršon, Kát a Merari. Synovia Júdu boli Ér, Onán, Šilóm, Fares a Zára, ale Ér a Onán zomreli v zemi Kanaán, a synovia Faresa boli Hesrón a Jemuel. Synovia Issachara: Tola, Phua, Hashum a Shimron. Synovia Zabulona: Sered, Allon a Achoel. Toto sú synovia Léy, ktorých porodila Jakubovi v Mezopotámii Sýrie, a Deina, jeho dcéra; všetky duše, synovia a dcéry, tridsaťtri. Synovia Gáda: Safón, Angis, Sannis, Thasoban, Aedeis, Aroedeis a Areeleis. Synovia Ašera: Jemna, Ješua, Jeul a Baria, a ich sestra Sára. Synovia Baria: Chobor a Melchiil. Títo sú synovia Zelfy, ktorú dal Lában svojej dcére Leje, a ona porodila týchto Jakobovi, šestnásť duší. Synovia Rachel, ženy Jakoba: Jozef a Benjamín. Stali sa synovia Jozefa v zemi Egypt, ktorých mu porodila Aseneta, dcéra kňaza Petefrēho z Heliopolis: Manasses a Efraim. Stali sa synovia Manassesa, ktorých mu porodila sýrska konkubína: Machir. Machir splodil Galaada. Synovia Efraima, brata Manassesa: Sutalaam a Taam. Synovia Sutalaama: Edom. Synovia Benjamína: Bala a Bochor a Asbel. A synovia Balu boli Gera a Noeman a Anchis a Rosh a Mamphim; Gera ale splodil Arada. Títo sú synovia Ráchel, ktorých porodila Jákobovi, všetkých duší osemnásť. Synovia Dana boli: Asom. A synovia Neftalího: Asiel, Guni, Issaar a Sollem. Títo sú synovia Ballas, ktorú dal Lában svojej dcére Rachel a ktorá porodila týchto Jakobovi, všetkých duší sedem. Všetky duše, ktoré vošli s Jakubom do Egypta, tí, ktorí vyšli z jeho bedier, okrem žien synov Jakuba, všetky duše, šesťdesiatšesť. A synovia Jozefa, ktorí sa mu narodili v zemi Egypt, deväť duší. Všetky duše domu Jákoba, tie ktoré vošli s Jákobom do Egypta, duše sedemdesiatpäť. Júdu však poslal pred

sebou k Jozefovi, aby sa s ním stretol pri meste Hróon v krajine Rameses. Jozef zapriahol svoje vozy a išiel hore v ústrety Izraelovi, svojmu otcovi, do mesta Hrdinov, a keď sa mu ukázal, padol mu na krk a plakal veľkým plačom. A Izrael povedal Jozefovi: Zomriem teraz, keďže som videl tvoju tvár, lebo ty ešte žiješ. Jozef povedal svojim bratom: Vystúpim a oznámim faraónovi a poviem mu: Moji bratia a dom môjho otca, ktorí boli v zemi Kanaán, prišli ku mne. Tí muži sú pastieri, lebo boli chovateľmi dobytka, a priniesli dobytok, volov a všetko, čo im patrí. Ak vás teda zavolá faraón a opýta sa vás, aká je vaša práca? Poviete: Pastieri dobytka sme my, tvoje deti, od detstva až doteraz, aj my, aj naši otcovia, aby ste mohli bývať v zemi Gošen v Arábii, lebo ohavnosťou je Egypťanom každý pastier oviec.

47

Keď prišiel Jozef, oznámil faraónovi a povedal: Môj otec a moji bratia, ich dobytok a ich voly a všetko, čo im patrí, prišli zo zeme Kanaán, a hľa, sú v zemi Gošen. Z bratov svojich vzal päť mužov a postavil ich pred faraóna. A Faraón povedal Jozefovým bratom: Aká je vaša práca? A oni povedali faraónovi: Pastieri oviec sme my, tvoji sluhovia, aj naši otcovia. Povedali faraónovi: Pobývať v krajine sme prišli, lebo nie je pastva pre dobytok tvojich služobníkov, zosilnel totiž hlad v krajine Kanaán. Teraz teda budeme bývať v krajine Gošen. A Faraón povedal Jozefovi: Nech bývajú v zemi Gošen; ak ale vieš, že sú medzi nimi schopní muži, ustanov ich za správcov môjho dobytka. Prišli a do Egypta

k Jozefovi Jakub a jeho synovia, a počul Faraón, kráľ Egypta. A Faraón povedal Jozefovi: Tvoj otec a tvoji bratia prišli k tebe. Hľa, zem Egypta je pred tebou, v tej najlepšej zemi usídli svojho otca a svojich bratov. Jozef ale priviedol svojho otca Jakuba a postavil ho pred faraóna, a Jakub požehnal faraóna. Faraón povedal Jakubovi: Koľko rokov života si prežil? A Jakub povedal faraónovi: Dni rokov môjho života, ktoré som prežil ako cudzinec, je sto tridsať rokov. Málo a zlé boli dni rokov môjho života, nedosiahli dni rokov života mojich otcov, ktoré dni žili ako cudzinci. A keď Jakub požehnal Faraóna, vyšiel od neho. A Jozef usadil svojho otca a svojich bratov a dal im pozemok v egyptskej zemi, v tej najlepšej zemi, v zemi Rameses, ako prikázal faraón. A Jozef odmeriaval obilie svojmu otcovi, bratom a celému domu svojho otca podľa počtu osôb. Obilie však nebolo v celej zemi, lebo hlad veľmi zosilnel. Zem Egypta a zem Kanaán zlyhali od toho hladu. Jozef zhromaždil všetko striebro, ktoré sa našlo v zemi Egypta a v zemi Kanaán, za obilie, ktoré kupovali, a odmeraval im obilie, a Jozef priniesol všetko striebro do domu Faraóna. A minulo sa všetko striebro zo zeme Egypta a zo zeme Kanaán; prišli však všetci Egypťania k Jozefovi, hovoriac: Daj nám chlieb, a prečo umierame pred tebou? Naše striebro totiž prestalo. Jozef im povedal: Prineste váš dobytok a dám vám chlieb namiesto vášho dobytka, ak sa vaše striebro vyčerpalo. Priviedli teda svoj dobytok k Jozefovi a Jozef im dal chlieb namiesto koní, namiesto oviec, namiesto volov a namiesto oslov, a živil ich chlebom namiesto celého ich dobytka v tom roku. Vyšiel ale ten rok, a prišli k nemu v tom druhom roku, a povedali mu, či niekedy budeme zničení od nášho pána? Ak totiž

zlyhalo naše striebro, a majetky a dobytok k tebe, pánovi, a nezostalo nám pred naším pánom, ale iba vlastné telo a naša zem, aby sme teda nezomreli pred tebou, a zem nespustla, kúp nás a našu zem za chlieb, a budeme my a naša zem sluhovia faraóna; daj semeno, aby sme zasiali, a žili a nezomreli, a zem nebude spustošená. A Jozef získal celú zem Egypťanov pre faraóna, lebo Egypťania predali svoju zem faraónovi, pretože ich premohol hlad, a zem sa stala faraónovou. A ľudí zotročil mu do detí, od krajných hraníc Egypta až po krajné, okrem zeme kňazov iba; nezískal túto Jozef; lebo darom dal dar kňazom Faraón, a jedli dar, ktorý dal im Faraón; kvôli tomuto nepredali svoju zem. Povedal ale Jozef všetkým Egypťanom: Hľa, získal som vás a vašu zem dnes pre Faraóna, vezmite si semeno a osejte zem. A úroda z nej bude vaša, pätinu dáte faraónovi, štyri časti budú patriť vám na osivo pre zem, na jedlo pre vás a pre všetkých vo vašich domoch. A povedali: Zachránil si nás; našli sme priazeň pred naším pánom, a budeme sluhovia faraóna. A Jozef im ustanovil príkaz až do tohto dňa na zemi Egypta pre Faraóna odvádzať, okrem zeme kňazov, ktorá nebola Faraónova. Izrael sa však usadil v egyptskej zemi, v kraji Gešem, a zdedili ju, rástli a veľmi sa rozmnožili. Jakub žil v egyptskej zemi sedemásť rokov a dní jeho života bolo stoštyridsaťsedem rokov. Priblížili sa ale dni Izraela, aby zomrel, a zavolal svojho syna Jozefa a povedal mu: Ak som našiel priazeň pred tebou, polož svoju ruku pod moje stehno a urobíš mi milosrdenstvo a pravdu, aby si ma nepochoval v Egypte, ale zaspím s mojimi otcami, a vezmeš ma z Egypta a pochováš ma v ich hrobe. On ale povedal: Urobím podľa tvojho slova. Povedal ale: Prisahaj mi, a prisahal mu, a

Izrael sa poklonil na vrchu svojej palice.

48

Stalo sa po týchto slovách, že bolo ohlásené Jozefovi, že tvoj otec je chorý, a vzal svojich dvoch synov Manassesa a Efraima a prišiel k Jakubovi. Bolo oznámené Jakubovi, hovoriac: Hľa, tvoj syn Jozef prichádza k tebe, a Izrael sa posilnil a sadol si na posteľ. A povedal Jakub Jozefovi, môj Boh sa mi ukázal v Luze v zemi Kanaán, a požehnal ma, a povedal mi, hľa ja ťa rozmnožím, a znásobím ťa, a urobím z teba zhromaždenia národov, a dám ti túto zem, a tvojmu semenu po tebe, do večného vlastníctva. Teraz teda tvoji dvaja synovia, ktorí sa ti narodili v zemi egyptskej predtým, než som prišiel k tebe do Egypta, sú moji, Efraim a Manasses, ako Ruben a Simeon budú moji. Ale potomkovia, ktorých splodíš po týchto, budú patriť k menu ich bratov a budú nazvaní podľa ich dedičstiev. Ale keď som išiel z Mezopotámie Sýrie, zomrela Ráchel, tvoja matka, v zemi Kanaán, keď som sa približoval k hipodrómu Chabratha v tej zemi, aby som prišiel do Efraty, a pochoval som ju na ceste k hipodrómu, čo je Betlehem. Keď Izrael videl synov Jozefa, povedal: Kto sú ti títo? Jozef povedal svojmu otcovi: Sú to moji synovia, ktorých mi dal Boh tu. A Jakub povedal, prines mi ich, aby som ich požehnal. Oči Izraela však boli zatemnené od starého veku a nebol schopný vidieť, a tak ich priblížil k sebe, pobozkal ich a objal ich. A Izrael povedal Jozefovi: Hľa, tvojej tváre som nebol zbavený, a hľa, Boh mi ukázal aj tvoje semeno.

A Jozef ich vyviedol od svojich kolien a oni sa mu klaňali tvárou na zem. Jozef vzal svojich dvoch synov, Efraima po svojej pravici, z ľavej strany Izraela, a Manassesa po svojej ľavici, z pravej strany Izraela, a priblížil ich k nemu. Izrael však vystrel pravú ruku a položil ju na hlavu Efraima, hoci tento bol mladší, a ľavú ruku položil na hlavu Manassesa, skrížiac ruky. A požehnal ich a povedal: Boh, ktorému sa páčili moji otcovia pred ním, Abrahám a Izák, Boh živiaci ma od mladosti až do tohto dňa, Posol vyslobodzujúci ma zo všetkých zlých vecí, nech požehná tieto deti, a nech je v nich vzývané moje meno a meno mojich otcov Abrahám a Izák, a nech sa rozmnožia do veľkého množstva na zemi. Keď ale Jozef videl, že jeho otec položil svoju pravú ruku na hlavu Efraima, zdalo sa mu to ťažké, a Jozef uchopil ruku svojho otca, aby ju odstránil z hlavy Efraima na hlavu Manassesa. Jozef povedal svojmu otcovi: Nie takto, otec, veď tento je prvorodený, polož svoju pravú ruku na jeho hlavu. A nebol ochotný, ale povedal: Viem, dieťa, viem, a tento bude ľudom, a tento bude vyvýšený, ale jeho mladší brat bude väčší než on, a jeho semeno bude množstvom národov. A požehnal ich v ten deň, hovoriac: V vás bude požehnaný Izrael, hovoriac: Nech ťa Boh urobí ako Efraima a ako Manassesa. A postavil Efraima pred Manassesa. Povedal ale Izrael Jozefovi: Hľa, ja umieram, a Boh bude s vami a odvedie vás späť do zeme vašich otcov. Ja ale dávam ti Síkima ako výnimočný podiel nad tvojich bratov, ktorý som vzal z ruky Amorejov mojím mečom a lukom.

49

Zavolal ale Jakub svojich synov a povedal im: Zhromaždite sa, aby som vám oznámil, čo vás stretne v posledných dňoch. Zhromaždite sa a počujte ma, synovia Jakuba, počujte Izrael, počujte vášho otca. Reuben, môj prvorodený, ty moja sila a začiatok mojich detí, ťažko sa znášaš a si tvrdohlavo svojvôľný. Konal si arogantne ako voda, nevyvar sa, lebo si vystúpil na posteľ svojho otca, vtedy si poškvrnił lôžko, na ktoré si vystúpil. Simeon a Levi bratia dokončili neprávosť ich odstránenia. Do ich rady nech nepríde moja duša, a pri ich zhromaždení nech sa nehádajú moje pečene, lebo v ich hneve zabili ľudí, a v ich žiadosti podrezali býka. Prekliaty je ich hnev, lebo je svojhlavý, a ich zlosť, lebo bola zatvrdnutá, rozdelím ich v Jákobovi a rozptýlim ich v Izraeli. Judah, teba chválili tvoji bratia, tvoje ruky na chrbte tvojich nepriateľov, budú sa ti klaňať synovia tvojho otca. Mláďa leva Júda, z výhonka, syn môj, vystúpil si, ľahnúc si si zaspal ako lev a ako levíča, kto ho prebudí? Nevyjde vladár z Júdu, ani vodca z jeho bedier, kým neprídu veci, ktoré sú mu vyhradené, a on bude očakávaním národov. Priviazav k vinici svoje žriebä a k úponku žriebä svojej oslice, umyje vo víne svoje rúcho a v krvi hrozna svoj odev. Žiarivé sú jeho oči od vína a biele sú jeho zuby ako mlieko. Zebulun prímorský bude bývať a on pri kotvisku lodí a bude sa rozprestierať až po Sidon. Issachar túžil po dobrom, odpočívajúc medzi údielmi. A vidiac, že odpočinok je dobrý a že zem je úrodná, podložil svoje rameno, aby sa namáhal, a stal sa roľníkom. Dán bude súdiť svoj ľud, ako aj jeden kmeň v Izraeli. A nech sa stane Dán hadom na ceste, sediacim na chodníku, hryzúcim pätu koňa, a padne jazdec dozadu, čakajúc záchranu Pána. Gád, lúpežný oddiel ho

prepadne, ale on ich bude prenasledovať po pätách. Asher, tučný jeho chlieb, a on dá prepych vládcom. Naphtali je uvoľnený kmeň, prinášajúci krásu v potomstve. Syn vzrastený Jozef, syn môj vzrastený závideniahodný, syn môj najmladší, ku mne sa vráť. Proti ktorému rozmýšľajúc ho urážali a mali voči nemu zášť páni šípov. A boli rozbité s mocou ich luky, a boli vyčerpané šľachy ramien ich rúk skrze ruku vládcu Jakuba, odtiaľ mocný Izrael od Boha tvojho otca. A pomohol ti Boh môj, a požehnal ťa požehnaním neba zhora, a požehnaním zeme majúcej všetko, kvôli požehnaniu pŕs a lona, požehnanie otca tvojho a matky tvojej; prevýšilo nad požehnania hôr trvalých, a nad požehnania pahorkov večných; budú na hlave Jozefa, a na vrchu toho, ktorý viedol bratov. Benjamin je dravý vlk, ráno bude ešte jesť a večer dáva potravu. Všetci títo boli dvanásti synovia Jákoba, a toto im hovoril ich otec a požehnal ich, každého podľa jeho požehnania požehnal. A povedal im: Ja som pridávaný k môjmu ľudu; pochovajte ma s mojimi otcami v jaskyni, ktorá je na poli Efrona Chetejského, v dvojitej jaskyni oproti Mamre, v zemi Kanaán, ktorú získal Abrahám, jaskyňu od Efrona Chetejského, vo vlastníctvo hrobky. Tam pochovali Abraháma a Sáru, jeho ženu; tam pochovali Izáka a Rebeku, jeho ženu; tam pochovali Léu; V majetku poľa a jaskyne, ktorá je v ňom, od synov Chéta. A prestal Jakub prikazovať svojim synom, a zdvihol svoje nohy na posteľ, prestal a bol pripojený k svojmu ľudu.

50

A Jozef padol na tvár svojho otca, plakal nad ním a bozkával ho. A Jozef prikázal svojim deťom balzamovateľom nabalzamovať jeho otca a balzamovatelia nabalzamovali Izraela. A naplnili jeho štyridsať dní, lebo takto sú počítané dni pochovávania, a Egypt ho oplakával sedemdesiat dní. Keďže ale prešli dni smútku, hovoril Jozef k vládcom Faraóna, hovoriac: Ak som našiel priazeň pred vami, hovorte o mne do uší Faraóna, hovoriac: Môj otec ma zaprisahal, hovoriac: V hrobe, ktorý som vykopal sebe v zemi Kanaán, tam ma pochováš. Teraz teda pôjdem hore, pochovám môjho otca a vrátim sa. A povedal Faraón Jozefovi: Choď hore, pochovaj tvojho otca, tak ako ťa zaprisahal. A Jozef išiel pochovať svojho otca a išli s ním všetci sluhovia faraóna a starší jeho domu a všetci starší egyptskej zeme a celá Jozefova domácnosť a jeho bratia a celý jeho otcovský dom a jeho príbuzenstvo, a ovce a voly zanechali v zemi Gošen. A išli hore s ním vozy aj jazdci, a tábor bol veľmi veľký. A prišli na mlatisko Atad, ktoré je za Jordánom, a nariekali nad ním veľkým a veľmi silným nariekaním, a konal smútok za svojho otca sedem dní. A videli obyvatelia zeme Kanaán smútok na mlatovom dvore Atád, a povedali: Veľký smútok toto je Egypťanov. Preto nazval jeho meno Smútok Egypta, ktorý je za Jordánom. A jeho synovia mu urobili takto. A jeho synovia ho vzali do zeme Kanaán a pochovali ho v dvojitej jaskyni, ktorú Abrahám nadobudol ako vlastníctvo hrobky od Efrona Chetejského, naproti Mambre. A Jozef sa vrátil do Egypta, on sám a jeho bratia, a tí, ktorí s ním išli pochovať jeho otca. Keď ale bratia Jozefa videli, že ich otec zomrel, povedali: Azda Jozef nebude mať proti nám zášť a neodplatí nám všetko zlo, ktoré

sme mu ukázali. A keď prišli k Jozefovi, povedali: Tvoj otec zaprisahal pred tým, ako zomrel, hovoriac: Takto povedzte Jozefovi: Odpusť im ich neprávosť a ich hriech, lebo zlé veci ti ukázali. A teraz prijmi neprávosť sluhov Boha tvojho otca. A Jozef plakal, keď k nemu hovorili. A prišli k nemu a povedali: My sme tvoji sluhovia. A Jozef im povedal: Nebojte sa, lebo ja som Boží. Vy ste plánovali proti mne zlo, ale Boh to zamýšľal pre mňa na dobro, aby sa stalo ako dnes, a aby bol živený veľký ľud. A povedal im: Nebojte sa, ja budem živiť vás a vaše domy. A utešil ich a hovoril k ich srdcu. A Jozef bydlel v Egypte, on a jeho bratia, a celá domácnosť jeho otca, a Jozef žil sto desať rokov. A Jozef videl deti Efraima až do tretej generácie; a synovia Machira, syna Manassesa, sa narodili na stehnách Jozefa. A povedal Jozef svojim bratom: Ja umieram, ale Boh vás iste navštívi a vyvedie vás z tejto zeme do zeme, ktorú prisahal Boh našim otcom Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi. A Jozef zaprisahal synov Izraela, hovoriac: Keď Boh navštívi vás, vynesete moje kosti odtiaľto so sebou. A Jozef zomrel vo veku sto desať rokov, pochovali ho a položili do rakvy v Egypte.

Exodus

1

Toto sú mená synov Izraela, ktorí vstúpili do Egypta spolu s Jákobom, ich otcom, každý vstúpil so všetkými svojho domu. Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Isachar, Zabulon, Benjamín, Dán a Naftali, Gád a Ašer. Jozef bol v Egypte a všetkých duší z Jakuba bolo sedemdesiatpäť. Zomrel Jozef a všetci jeho bratia a celá tá generácia. Synovia Izraela rástli a rozmnožili sa, stali sa početnými a prevládali veľmi veľmi, a zem ich rozmnožila. Vstal však iný kráľ nad Egyptom, ktorý nepoznal Jozefa. Povedal ale svojmu národu: Hľa, rod synov Izraela je veľké množstvo a je silnejší ako my. Poďte, teda s nimi zaobchádzajme chytro, aby sa nerozmnožili, a keď by nám nastala vojna, aby sa aj títo nepripojili k našim nepriateľom a neviedli proti nám vojnu a nevyšli zo zeme. A ustanovil nad nimi dozorcov prác, aby ich trápili v prácach. A postavili opevnené mestá pre faraóna, Peitho a Rameses a On, ktorý je mesto Slnka. Ale čím viac ich ponižovali, tým viac sa ich stávalo a tým viac silneli veľmi veľmi, a Egypťania si ošklivili synov Izraela. A Egypťania utláčali synov

Izraela násilím. A trápili ich život tvrdými prácami, hlinou a výrobou tehál, a všetkými prácami na poliach, podľa všetkých prác, ktorými ich zotročovali s násilím. A povedal kráľ Egypťanov pôrodným bábam Hebrejov, jednej z nich meno Sefora a meno druhej Pua: Keď pomáhate pri pôrode Hebrejkám a sú pri rodení, ak je to chlapec, zabite ho, ak je to ale dievča, zachovajte ho. Báli sa ale tie pôrodné asistentky Boha a neurobili, ako im prikázal kráľ Egypta, a nechávali nažive mužské deti. Egyptský kráľ však zavolal pôrodné baby a povedal im: Čo ste to urobili, že zachovávate nažive chlapcov? Povedali ale pôrodné asistentky faraónovi: Nie sú ako ženy Egypta tie hebrejské, lebo rodia skôr, ako k nim vojdú pôrodné asistentky, a rodili. Boh dobre zaobchádzal s pôrodnými bábami a ľud sa rozmnožil a veľmi zosilnel. Keďže sa ale pôrodné asistentky báli Boha, urobili si domy. Faraón ale prikázal celému svojmu ľudu hovoriac: Každého mužského potomka, ktorý sa narodí Hebrejom, hoďte do rieky, a každého ženského potomka zachovajte nažive.

2

Bol niekto z kmeňa Lévi, ktorý si vzal jednu z dcér Lévi. A v lone počala a porodila chlapca, a keď videli, že je krásny, skrývali ho tri mesiace. Keďže ale neboli schopní to ešte skrývať, vzala jeho matka košík, a natrela ho asfaltovým smolom, a vložila dieťa do neho, a položila ho do močiara pri rieke. A jeho sestra ho sledovala zďaleka, aby sa dozvedela, čo sa mu stane. Zišla dcéra

faraóna kúpať sa k rieke a jej slúžky prechádzali popri rieke, a keď uvidela košík v močiari, poslala slúžku a vzala ho. Otvoriac vidí dieťa plačúce v tom košíku a dcéra Faraóna ho ušetrila a povedala, toto je z tých detí tých Hebrejov. A povedala jeho sestra dcére faraóna: Chceš, aby som ti zavolala dojčiacu ženu z Hebrejov, a bude ti dojčiť dieťa? A faraónova dcéra povedala: Choď. A mladá žena prišla a zavolala matku dieťaťa. Povedala ale jej dcéra faraóna: Zachovaj mi toto dieťa a doj mi ho, ja ti ale dám mzdu. Vzala ale žena dieťa a dojila ho. Keď bolo dieťa vychované, priviedla ho k dcére faraóna, a stalo sa jej synom; nazvala jeho meno Mojžiš, hovoriac: Z vody som ho vytiahla. Stalo sa ale v tých mnohých dňoch, keď Mojžiš dospel, že vyšiel k svojim bratom, synom Izraela, a pozorujúc ich námahu, vidí Egypťana, ako bije istého Hebreja, jedného z jeho vlastných bratov, synov Izraela. Rozhliadnuc sa sem a tam, nikoho nevidí, a udriac Egypťana, skryl ho v piesku. Vyšiel von druhý deň a vidí dvoch Hebrejov, ako sa bijú, a hovorí tomu, ktorý krivdí: Prečo biješ svojho blížneho? Ale on povedal, kto ťa ustanovil vládcom a sudcom nad nami? Nechceš ma zabiť tak, ako si včera zabil toho Egypťana? Mojžiš sa však bál a povedal: Ak sa takto zjavným stalo toto slovo. Faraón ale počul toto slovo a hľadal zabiť Mojžiša. Odišiel ale Mojžiš od tváre faraóna a býval v zemi Madiám; prišiel ale do zeme Madiám, sadol si na studňu. Tomu kňazovi Madiámu bolo sedem dcér, ktoré pásli ovce svojho otca Jotora, a keď prišli, čerpali vodu, až naplnili nádrže, aby napojili ovce svojho otca Jotora. Prišli však pastieri a vyháňali ich, ale Mojžiš vstal, zachránil ich, načerpal im vodu a napojil ich ovce. Prišli ale k Raguelovi, ich otcovi, a on im povedal: Prečo ste sa

ponáhľali prísť dnes? Tie ale povedali: Egyptský muž nás zachránil od pastierov, načerpal nám vodu a napojil naše ovce. A on povedal jeho dcéram: A kde je? A prečo ste zanechali toho človeka? Zavolajte teda jeho, aby jedol chlieb. Mojžiš sa usadil u toho človeka a ten mu dal svoju dcéru Ziporu za ženu. Žena počala v lone a porodila syna, a Mojžiš pomenoval jeho meno Geršom, hovoriac: Pretože som prisťahovalec v cudzej zemi. Po tých mnohých dňoch zomrel kráľ Egypta a synovia Izraela stonali od tých diel a vykríkli, a ich krik vystúpil k Bohu od tých diel. A Boh vypočul ich nárek a Boh sa rozpamätal na svoju zmluvu s Abrahámom, Izákom a Jakubom. A Boh videl synov Izraela a dal sa im poznať.

3

A Mojžiš pásol ovce Jetra, svojho tesťa, kňaza z Madianu, a viedol ovce do púšte, a prišiel na horu Choreb. Ukázal sa mu Posol Pána v ohnivom plameni z kra a vidí, že ker horí ohňom, ale ker nebol spálený. Mojžiš povedal: Prejdem a uvidím toto veľké videnie, prečo sa ten ker nespaľuje. Keď ale Pán videl, že pristupuje, aby videl, zavolal ho Pán z kra a povedal: Mojžiš, Mojžiš. On však povedal: Čo je? A on povedal: Nepribližuj sa sem; zošni sandál z tvojich nôh, lebo to miesto. Miesto, na ktorom stojíš, je svätá zem. A povedal: Ja som Boh tvojho otca, Boh Abraháma a Boh Izáka a Boh Jakoba. Mojžiš však odvrátil svoju tvár, lebo sa bál pozrieť pred Boha. A Pán povedal Mojžišovi, videl som videl utrpenie môjho ľudu v Egypte, a ich

krik som počul od biričov; lebo poznám ich bolesť, a zostúpil som vyslobodiť ich z ruky Egypťanov, a vyviesť ich z tej zeme, a priviesť ich do dobrej a veľkej zeme, do zeme tečúcej mliekom a medom, do miesta Kanaánčanov, a Chetejcov, a Amorejcov, a Ferezejcov, a Gergesejcov, a Evejcov, a Jebusejcov. A teraz hľa, volanie synov Izraela prišlo ku mne, a ja som videl útlak, ktorým ich Egypťania utláčajú. A teraz poď sem, pošlem ťa k faraónovi, kráľovi Egypta, a vyvedieš môj ľud, synov Izraela, zo zeme Egypt. A Mojžiš povedal Bohu: Kto som ja, že mám ísť k faraónovi, kráľovi Egypta, a že mám vyviesť synov Izraela z Egypta? Povedal ale Boh Mojžišovi, hovoriac: Budem s tebou, a toto ti bude znakom, že ja ťa posielam: keď vyvedieš môj ľud z Egypta, budete slúžiť Bohu na tomto vrchu. A Mojžiš povedal Bohu: Hľa, ja vyjdem k synom Izraela a poviem im: Boh našich otcov ma poslal k vám. Opýtajú sa ma, aké je jeho meno? Čo im poviem? A Boh povedal Mojžišovi: Ja som Ktorý Je. A povedal: Takto povieš synom Izraela: Ktorý Je ma poslal k vám. A Boh povedal znova Mojžišovi: Takto povieš synom Izraela: Pán, Boh našich otcov, Boh Abraháma a Boh Izáka a Boh Jakuba, ma poslal k vám. Toto je moje večné meno a pamiatka pre pokolenia pokolení. Prišedši teda, zhromaždi radu starších synov Izraela a povieš im: Pán, Boh našich otcov, sa mi ukázal, Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jakuba, hovoriac: Navštívením som vás navštívil a videl som všetko, čo sa vám prihodilo v Egypte. A povedal: Vyvediem vás zo súženia Egypťanov do zeme Kananejčanov, Chetejčanov, Amorejčanov, Ferezejčanov, Gergesejčanov, Hevejčanov a Jebusejčanov, do zeme tečúcej mliekom a medom. A budú vypočutí tvojho hlasu a vojdeš ty a rada starších Izraela k

faraónovi, kráľovi Egypta, a povieš mu: Boh Hebrejov nás zavolal, pôjdeme teda cestu troch dní do púšte, aby sme obetovali nášmu Bohu. Ja ale viem, že vás Faraón, kráľ Egypta, nenechá odísť, ak nie mocnou rukou. A keď vystretím ruku, udriem Egypťanov všetkými mojimi divmi, ktoré vykonám medzi nimi, a potom vás prepustí. A dám priazeň tomuto ľudu pred Egypťanmi; keď ale odídete, neodídete prázdni; Ale požiada žena od susedky a od jej spolubývajúcej strieborné nádoby a zlaté a odevy; a položíte ich na vašich synov a na vaše dcéry a vypleníte Egypťanov.

4

Odpovedal ale Mojžiš a povedal: Ak mi neuveria, ani nepočujú môj hlas, povedia totiž, že sa ti nezjavil Boh, čo im poviem? Pán mu povedal: Čo je toto v tvojej ruke? A on povedal: Palica. A povedal: Hoď ju na zem. A hodil ju na zem a stala sa hadom, a Mojžiš pred ním utiekol. A Pán povedal Mojžišovi: Vystri ruku a chyť chvost. Vystrúc teda ruku, chytil chvost a stal sa z neho prút v jeho ruke. Aby ti verili, že sa ti zjavil Boh ich otcov, Boh Abraháma a Boh Izáka a Boh Jakoba. Pán mu znova povedal: Vlož svoju ruku do svojho lona, a vložil svoju ruku do svojho lona, a vyňal svoju ruku zo svojho lona, a jeho ruka sa stala ako sneh. A povedal znova: Vlož svoju ruku do svojho lona. A vložil ruku do svojho lona a vyňal ju zo svojho lona, a znova sa navrátila do farby jej tela. Ak ti ale neuveria, ani nevypočujú hlas prvého znamenia, uveria hlasu druhého znamenia. A bude,

ak ti neveria týmto dvom znameniam, ani nepočúvajú tvoj hlas, vezmeš vodu z rieky a vyliješ ju na suché miesto, a voda, ktorú vezmeš z rieky, sa stane krvou na suchom mieste. Povedal ale Mojžiš Pánovi: Prosím, Pane, nie som schopný ani od včera, ani od predvčerom, ani odkedy si začal hovoriť svojmu sluhovi, lebo som slabého hlasu a pomalého jazyka. A Pán povedal Mojžišovi: Kto dal ústa človeku? A kto urobil nedoslýchavého a nemého, vidiacého a slepého? Nie som ja Boh? A teraz choď a ja otvorím tvoje ústa a poučím ťa, čo máš hovoriť. A Mojžiš povedal: Prosím, Pane, vymenuj niekoho iného, koho pošleš. A Pán sa rozhneval hnevom na Mojžiša a povedal: Či nie je hľa Áron, tvoj brat, Levita? Viem, že on bude hovoriť s tebou; a hľa, on vyjde v ústrety tebe, a keď ťa uvidí, bude sa radovať v sebe. A ty povieš k nemu, a ty dáš moje slová do jeho úst, a ja otvorím tvoje ústa a jeho ústa, a poučím vás, čo máte urobiť. A on bude hovoriť k ľudu za teba a on bude tvojimi ústami, ty však budeš pre neho prostredníkom k Bohu. A túto palicu, ktorá sa obrátila na hada, vezmeš do svojej ruky, ktorou budeš robiť tie znaky. Išiel a Mojžiš, a obrátil sa k Jetrovi, svojmu zaťovi, a hovorí, pôjdem a vrátim sa k mojim bratom v Egypte, a uvidím, či ešte žijú; a povedal Jetro Mojžišovi, choď zdravý; po tých mnohých dňoch zomrel kráľ Egypta. Pán povedal Mojžišovi v Madiáme: Choď, odíď do Egypta, lebo zomreli všetci tí, čo hľadali tvoju dušu. Vzal hore Mojžiš tú ženu a tie deti, posadil ich na tie ťažné zvieratá, a vrátil sa do Egypta, vzal a Mojžiš tú palicu tú od Boha v tej ruke jeho. Pán povedal Mojžišovi: Keď pôjdeš a budeš sa vracať do Egypta, dávaj pozor na všetky tie divy, ktoré som vložil do tvojich rúk, vykonáš ich pred faraónom, ale ja zatvrdím jeho

srdce a on nevypustí ten ľud. Ty ale povieš faraónovi: Toto hovorí Pán: Môj prvorodený syn je Izrael. Povedal som ti: Prepusť môj ľud, aby mi slúžil. Ak ho teda nechceš prepustiť, hľa, ja zabijem tvojho prvorodeného syna. Stalo sa ale na ceste v nocľahárni, že ho stretol Anjel Pána a chcel ho zabiť. A Sipora vzala kameň, obriezala predkožku svojho syna a padla k jeho nohám a povedala: Zastala krv obriezky môjho dieťaťa. A odišiel od neho, pretože povedala, zastavila sa krv obrezania môjho dieťaťa. Pán povedal Áronovi: Choď na púšť v ústrety Mojžišovi. A tak išiel, stretol sa s ním na Božom vrchu a bozkali sa navzájom. A Mojžiš oznámil Áronovi všetky slová Pána, s ktorými ho poslal, a všetky slová, ktoré mu prikázal. Išiel ale Mojžiš a Áron a zhromaždili radu starších synov Izraela. A Áron hovoril všetky tie slová, ktoré Boh hovoril k Mojžišovi, a urobil znamenia pred ľudom. A ľud uveril a radoval sa, že Boh navštívil synov Izraela a že videl ich súženie, a ľud sa sklonil a poklonil sa.

5

A po týchto veciach vošiel Mojžiš a Áron k faraónovi a povedali mu: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Prepusť môj ľud, aby mi slávil na púšti. A faraón povedal: Kto je ten, ktorého hlas mám počúvať, aby som poslal preč synov Izraela? Nepoznám Pána a Izrael neprepustím. A hovoria mu: Boh Hebrejov nás zavolal, pôjdeme teda cestu troch dní do púšte, aby sme obetovali Pánovi, nášmu Bohu, aby nás nestretla smrť alebo vražda. A kráľ

Egypta im povedal: Prečo Mojžiš a Áron odvádzate ľud od práce? Choďte každý z vás k svojej práci. A Faraón povedal: Hľa, teraz je ľud početný, preto ich nezastavujme od ich prác. A faraón prikázal dozorcom ľudu a písarom, hovoriac: Už viac nebudete dávať slamu ľudu na výrobu tehál, tak ako včera a predvčerom, ale oni sami nech idú a nech si zbierajú slamu. A usporiadanie výroby tehál, ktorú oni robia každý deň, vložíš na nich, neodnímeš nič, lebo sú nečinní, kvôli tomu vykríkli, hovoriac: Povstaňme a obetujme nášmu Bohu. Nech sú zaťažené práce týchto ľudí, a nech sa starajú o tieto veci, a nech sa nestarajú o prázdne slová. Ponáhľali ich náhončí a pisári a hovorili k ľudu: Toto hovorí Faraón: Už vám nedávam slamu. Vy sami idúc zbierajte si slamu, odkiaľkoľvek ju nájdete, lebo z vášho určeného množstva sa nič neuberie. A ľud sa rozptýlil po celej egyptskej zemi, aby zhromaždil strnisko namiesto slamy. Dozorcovia ich ale naliehali, hovoriac: Dokončite náležité práce každý deň, presne tak ako aj vtedy, keď vám bola daná slama. A pisári rodu synov Izraela, ktorí boli ustanovení nad nimi dozorcami Faraóna, boli bičovaní so slovami: Prečo ste nedokončili vašu úlohu výroby tehál ako včera a predvčerom, aj dnes? Pisári synov Izraela vstúpili a vykríkli k faraónovi, hovoriac: Prečo takto robíš svojim služobníkom? Slama nie je daná tvojim sluhom, a tehlu nám hovoria robiť, a hľa, tvoje deti boli zbité, urobíš teda krívdu svojmu ľudu. A povedal im: Ste leniví, leniví ste, kvôli tomu hovoríte: Poďme, obetujme nášmu Bohu. Teraz teda choďte a pracujte, lebo slama vám nebude daná, a stanovené množstvo tehál odovzdáte. Pisári synov Izraela videli seba v zlej situácii, hovoriac: Nenecháte

predpísané množstvo výroby tehál na deň. Stretli ale Mojžiša a Árona prichádzajúcich im v ústrety, keď oni vychádzali od Faraóna, a povedali im: Nech vidí Boh vás a súdi, pretože ste urobili našu vôňu ohavnou pred Faraónom a pred jeho sluhami, aby dal meč do jeho rúk zabiť nás. Mojžiš sa ale obrátil k Pánovi a povedal: Prosím, Pane, prečo si zle zaobchádzal s týmto ľudom? A prečo si ma poslal? A odkedy som išiel k faraónovi hovoriť v tvojom mene, urobil zle tomuto ľudu, a nezachránil si svoj ľud.

6

A Pán povedal Mojžišovi: Už uvidíš, čo urobím faraónovi, lebo mocnou rukou ich pošle preč a vysokým ramenom ich vyženie zo svojej zeme. Boh hovoril k Mojžišovi a povedal mu: Ja som Pán. A zjavil som sa Abrahámovi a Izákovi a Jákobovi, súc ich Bohom, a moje meno Pán som im nezjavil. A ustanovil som svoju zmluvu s nimi, aby som im dal zem Kananejcov, zem, v ktorej pobývali, v ktorej sa usadili. A ja som počul nárek synov Izraela, ktorých Egypťania zotročujú, a rozpamätal som sa na vašu zmluvu. Choď, povedal som synom Izraela, hovoriac: Ja som Pán; a vyvediem vás z moci Egypťanov, a vyslobodím vás z otroctva, a vykúpim vás ramenom vysokým a súdom veľkým. A vezmem si vás za ľud pre seba, a budem vaším Bohom; a poznáte, že ja som Pán, Boh váš, ten, ktorý vyviedol vás z útlaku Egypťanov. A privedem vás do zeme, do ktorej som vystrel ruku moju, aby som ju dal Abrahámovi a Izákovi a Jakubovi, a dám

vám ju v dedičstve, ja Pán. Mojžiš hovoril takto synom Izraela, ale nepočúvali Mojžiša pre malomyseľnosť a pre tvrdé práce. A Pán povedal Mojžišovi hovoriac: Vojdi, hovor Faraónovi, kráľovi Egypta, aby poslal preč synov Izraela z jeho zeme. Hovoril ale Mojžiš pred Pánom, hovoriac: Hľa, synovia Izraela ma nepočúvali, a ako ma bude počúvať faraón? Ale ja som nerozumný. Pán povedal Mojžišovi a Áronovi a prikázal im ísť k faraónovi, kráľovi Egypta, aby prepustil synov Izraela z egyptskej zeme. A títo sú vodcovia domov ich rodín, synovia Rúbena, prvorodeného Izraela: Enoch a Fallu, Asron a Charmi, toto je príbuzenstvo Rúbena. A synovia Simeona: Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin, Zohar a Saul, syn Kanaánskej ženy. Toto sú rodiny synov Simeona. A toto sú mená synov Levi podľa ich príbuzenstva: Gedson, Kaat a Merarei, a roky života Levi boli sto tridsaťsedem. A títo boli synovia Gedzona: Lobeni a Semei, domy ich rodín. A synovia Kaátha: Amrám, Issaár, Chebrón a Ozeiél. Roky života Kaátha boli stotridesaťtri rokov. A synovia Merariho: Mahli a Mushi. Toto sú domy otcov Léviho podľa ich rodín. A Amram si vzal Jochebed, dcéru brata svojho otca, za ženu, a splodila mu Aarona a Mojžiša, a Miriam, ich sestru. Roky života Amrama boli sto tridsaťdva rokov. A synovia Issachara: Kore, Naphek a Zechri. A synovia Ozeiela: Misael, Elisaphan a Segrei. Áron si vzal Alžbetu, dcéru Aminadaba, sestru Náchšona, za manželku, a ona mu porodila Nádaba, Abihúda, Eleazára a Itamára. Synovia Kóracha: Asír, Elkána a Abiasár. Toto sú pokolenia Kóracha. A Eleazar, syn Árona, vzal si za ženu jednu z dcér Futiela a ona mu porodila Fineésa. Toto sú začiatky rodiny Levitov podľa ich pokolení. Toto sú Áron a Mojžiš, ktorým Boh

povedal, aby vyviedli synov Izraela z egyptskej zeme s ich mocou. Títo sú tí, ktorí hovorili k faraónovi, kráľovi Egypta, a vyviedli synov Izraela zo zeme Egypta, on sám Áron a Mojžiš, v ktorý deň hovoril Pán k Mojžišovi v zemi Egyptskej. A Pán hovoril Mojžišovi: Ja som Pán, hovor faraónovi, kráľovi Egypta, všetko, čo ja hovorím tebe. A Mojžiš povedal pred Pánom: Hľa, ja som slabého hlasu, a ako ma vypočuje faraón?

7

A Pán povedal Mojžišovi: Hľa, dal som ťa za boha faraónovi, a Áron, tvoj brat, bude tvojím prorokom. Ty ale budeš hovoriť jemu všetko, čo ti prikazujem, a Áron, tvoj brat, bude hovoriť k Faraónovi, aby poslal preč synov Izraela z jeho zeme. Ja ale zatvrdím srdce faraóna a rozmnožím moje znamenia a zázraky v egyptskej zemi. A Faraón vás nevypočuje, a položím svoju ruku na Egypt, a vyvediem so svojou mocou môj ľud, synov Izraela, z egyptskej zeme s veľkou pomstou. A všetci Egypťania budú poznať, že ja som Pán, keď natiahnem svoju ruku na Egypt a vyvediem synov Izraela z ich stredu. Mojžiš a Áron urobili práve tak, ako im Pán prikázal. Mojžiš mal osemdesiat rokov a Áron, jeho brat, mal osemdesiatri rokov, keď hovorili k faraónovi. A Pán povedal Mojžišovi a Áronovi: Ak k vám prehovorí Faraón a povie, dajte nám znamenie alebo zázrak, povieš Áronovi svojmu bratovi, vezmi palicu a hoď ju na zem pred Faraónom a pred jeho sluhami, a stane sa hadom. Vstúpil ale Mojžiš a Áron pred faraóna a jeho sluhov a urobili tak, práve ako im prikázal Pán, a

Áron hodil prút pred faraóna a pred jeho sluhov, a stal sa had. Faraón ale zvolal sofistov Egypta a čarodejníkov, a urobili aj zaklínači Egypťanov svojimi čarodejníctvami podobne. A hodili každý svoju palicu a stali sa drakmi, a palica Áronova pohltila ich palice. A srdce faraóna prevládlo a nepočul ich, presne tak, ako im prikázal Pán. Pán povedal Mojžišovi: Srdce faraóna bolo zatvrdené, aby neposlal ľud preč. Choď k faraónovi ráno, hľa, on vychádza k vode, a budeš ho stretať na brehu rieky, a palicu premenenú na hada vezmeš do svojej ruky. A povieš mu: Pán, Boh Hebrejov, ma poslal k tebe so slovami: Vyšli môj ľud, aby mi slúžil na púšti, a hľa, nepočúval si až doteraz. Toto hovorí Pán: Po tomto poznáš, že ja som Pán. Hľa, ja udriem palicou, ktorá je v mojej ruke, na vodu, ktorá je v rieke, a premení sa na krv. A ryby v rieke zomrú, a rieka bude zapáchať, a Egypťania nebudú môcť piť vodu z rieky. Pán povedal Mojžišovi: Povedz Áronovi, tvojmu bratovi: Vezmi svoju palicu do ruky a vystri svoju ruku na vody Egypta, na ich rieky, na ich kanály, na ich močiare a na všetku ich zhromaždenú vodu, a stane sa krvou. A stala sa krv v celej egyptskej zemi, aj v drevách a v kameňoch. A urobili tak Mojžiš a Áron, presne ako im prikázal Pán, a pozdvihnutím svojej palice udrel vodu v rieke pred faraónom a pred jeho sluhami, a premenil všetku vodu v rieke na krv. A ryby v rieke zomreli, rieka zapáchala a Egypťania nemohli piť vodu z rieky, a krv bola v celej egyptskej zemi. Urobili ale podobne aj čarodejníci Egypťanov svojimi čarami, a srdce Faraóna bolo zatvrdené, a nepočul ich, presne ako povedal Pán. Faraón sa otočil a vošiel do svojho domu a nevšímal si to ani tomu nevenoval pozornosť. Všetci Egypťania kopali okolo rieky, aby

mohli piť vodu, a neboli schopní piť vodu z rieky. A sedem dní bolo naplnených potom, čo Pán uderil rieku. Pán povedal Mojžišovi: Vojdi k faraónovi a povieš mu: Toto hovorí Pán: Prepusť môj ľud, aby mi slúžil. Ak ale nechceš poslať preč, hľa, ja udriem všetky tvoje hranice žabami. A rieka vybľuje žaby a vystúpiac vstúpia do tvojich domov a do skladíšť tvojich spální a na tvoje postele a na domy tvojich sluhov a tvojho ľudu a do tvojich necí na miesenie a do tvojich pecí. A na teba, na tvojich sluhov a na tvoj ľud vystúpia žaby.

8

Pán povedal Mojžišovi: Povedz Áronovi, tvojmu bratovi, nech vystrie svoju palicu rukou na rieky, na kanály a na močiare a vyvedie žaby. A Áron vystrel ruku na vody Egypta a vyviedol žaby, a žaba vyšla a pokryla zem Egypta. Urobili ale podobne aj čarodejníci Egypťanov svojimi čarami a priviedli žaby na zem Egypta. A Faraón zavolal Mojžiša a Árona a povedal: Modlite sa za mňa k Pánovi, nech odstráni žaby ode mňa a od môjho ľudu, a ja ich prepustím, aby obetovali Pánovi. Mojžiš povedal Faraónovi: Urč mi, kedy sa mám modliť za teba, za tvojich sluhov a za tvoj ľud, aby boli žaby zničené od teba, od tvojho ľudu a z vašich domov, okrem tých v rieke, ktoré zostanú. A on povedal: Na zajtra. Povedal teda: Ako si povedal, aby si vedel, že nie je iný okrem Pána. A žaby budú odstránené od teba a od vašich domov a od obydlí a od tvojich sluhov a od tvojho ľudu, okrem v rieke zostanú. Mojžiš a Áron vyšli od faraóna a Mojžiš

volal k Pánovi ohľadom dohody o žabách, ako ju faraón ustanovil. Urobil ale Pán práve tak, ako povedal Mojžiš, a žaby pomreli z domov, z dvorov a z polí. A zhromaždili ich do kôp a kôp, a zem zapáchala. Keď faraón videl, že nastala úľava, jeho srdce bolo zaťažené a nepočúval ich, presne ako hovoril Pán. Pán povedal Mojžišovi: Povedz Áronovi: Vystri rukou svoj prút a udri do prachu zeme, a budú komáre medzi ľuďmi, medzi štvornohými zvieratami a v celej egyptskej zemi. Áron teda vystrel rukou palicu a udrel prach zeme, a stali sa komáre medzi ľuďmi aj medzi štvoronohými, a v každom prachu zeme stali sa komáre. Urobili ale podobne aj tí čarodejníci svojimi čarami, aby vyviedli komáre, a neboli schopní, a komáre sa objavili tak na ľuďoch, ako aj na štvoronohých zvieratách. Povedali teda čarodejníci faraónovi: Toto je prst Boží, a srdce faraóna bolo zatvrdnuté, a nepočúval ich, presne ako hovoril Pán. Pán povedal Mojžišovi: Vstaň skoro ráno a postav sa pred faraóna, a hľa, on vyjde k vode, a povieš mu: Toto hovorí Pán: Vyšli môj ľud, aby mi slúžil na púšti. Ak ale nechceš prepustiť môj ľud, hľa, ja posielam na teba a na tvojich sluhov a na tvoj ľud a na vaše domy muchy, a budú naplnené domy Egypťanov muchami, aj zem, na ktorej sú. A budem konať divy v ten deň v zemi Gesem, na ktorej prebýva môj ľud, kde nebude psomúcha, aby si vedel, že ja som Pán, Boh celej zeme. A urobím rozlíšenie medzi mojím ľudom a tvojím ľudom, a zajtra sa toto stane na zemi. Urobil ale Pán takto, a prišlo množstvo psomúch do domov faraóna, a do domov jeho sluhov, a do celej zeme Egypta, a zem bola zničená od psomúch. Faraón zavolal Mojžiša a Árona a povedal: Príďte a obetujte Pánovi, vášmu Bohu, v tejto zemi. A Mojžiš povedal: Nie

je možné, aby sa to stalo takto, lebo ohavnosti Egypťanov obetujeme Pánovi, nášmu Bohu. Ak totiž obetujeme ohavnosti Egypťanov pred nimi, budeme ukameňovaní. Cestu troch dní pôjdeme do púšte a obetujeme nášmu Bohu, tak ako nám povedal Pán. A Faraón povedal: Ja vás posielam a obetujte vášmu Bohu na púšti, ale neodídete ďaleko. Modlite sa teda za mňa k Pánovi. Povedal Mojžiš: Ja vyjdem od teba a budem sa modliť k Bohu, a psie muchy odídu od teba, od tvojich sluhov a od tvojho ľudu zajtra. Len nech Faraón už viac neklame a nepošle preč ľud obetovať Pánovi. Mojžiš vyšiel od faraóna a modlil sa k Bohu. Urobil ale Pán práve tak, ako povedal Mojžiš, a odstránil muchy od faraóna, od jeho sluhov a od jeho ľudu, a nezostala ani jedna. A faraón zatvrdzil svoje srdce aj pri tejto príležitosti a nechcel prepustiť ľud.

9

Pán povedal Mojžišovi: Vojdi k faraónovi a povieš mu: Toto hovorí Pán, Boh Hebrejov: Prepusť môj ľud, aby mi slúžil. Ak teda nechceš poslať preč môj ľud, ale stále ho ovládaš, Hľa, ruka Pána príde na tvoj dobytok na poliach, na kone, a na ťažné zvieratá, a na ťavy, a na voly, a na ovce, smrť veľmi veľká. A oslávim sa ja v tom čase medzi dobytkom Egypťanov a medzi dobytkom synov Izraela, nezomrie zo všetkého dobytka synov Izraela ani jedno. A Boh dal hranicu, hovoriac: Zajtra vykoná Pán toto slovo na zemi. A Pán splnil toto slovo nasledujúci deň a zomrel všetok dobytok Egypťanov, ale z dobytka synov Izraela

nezomrel nič. Keď však faraón videl, že z celého dobytka synov Izraela nezomrelo nič, srdce faraóna sa zatvrdilo a neposlal ľud preč. Pán povedal Mojžišovi a Áronovi: Vezmite plné ruky sadzí z pece a nech Mojžiš posype sadzami smerom k nebu pred faraónom a pred jeho sluhami. A nech sa stane prach na celú zem Egypta a bude na ľuďoch a na štvornohých zvieratách vredy, pľuzgiere vyprýšťujúce tak na ľuďoch, ako aj na štvornohých zvieratách, v celej zemi Egypta. A vzal sadze z pece pred faraónom a Mojžiš ich rozptýlil do neba, a stali sa vredy, pľuzgiere vyprýšťujúce na ľuďoch aj na štvoronohých zvieratách. A čarodejníci neboli schopní stáť pred Mojžišom kvôli vredom, lebo vredy postihli čarodejníkov a celú egyptskú zem. Pán však zatvrdil srdce faraóna a ten ich nevypočul, ako Pán prikázal. Pán povedal Mojžišovi: Vstaň skoro ráno a postav sa pred faraóna a povieš mu: Toto hovorí Pán, Boh Hebrejov: Prepusť môj ľud, aby mi slúžil. V tomto čase ja posielam všetky moje rany do tvojho srdca, a tvojich sluhov, a tvojho ľudu, aby si vedel, že nie je iný ako ja v celej zemi. Teraz, lebo keď pošlem ruku, udriem ťa a tvoj ľud usmrtím, a budeš zničený zo zeme. A kvôli tomuto si bol zachovaný, aby som ukázal v tebe svoju silu a aby bolo moje meno ohlásené po celej zemi. Stále teda zadržiavaš môj ľud a nechceš ich poslať preč? Hľa, ja zošlem zajtra o tejto hodine veľmi mnoho krúp, aké sa v Egypte nestali od dňa, keď bol stvorený, až do tohto dňa. Teraz teda ponáhľaj sa zhromaždiť tvoj dobytok a všetko, čo ti patrí na pláni, lebo všetci ľudia a dobytok, ktorý bude nájdený na pláňach a nevstúpi do domu, ale padne na nich krupobitie, zomrie. Ten, kto sa bál slova Pána spomedzi sluhov faraóna, zhromaždil svoj dobytok do domov.

Kto ale nevenoval pozornosť slovu Pána, nechal dobytok na poliach. Pán povedal Mojžišovi: Vystri svoju ruku k nebu a padať budú krúpy na celú egyptskú zem, na ľudí, na dobytok a na všetky byliny na zemi. Mojžiš však vystrel ruku do neba a Pán dal hromy a krúpy, a oheň prebehol po zemi, a Pán dažďoval krúpy na celú zem Egypta. Bolo krupobitie a oheň plápolajúci v krupobitiu, a krupobitie bolo veľmi veľké, aké sa nestalo v Egypte od toho dňa, čo sa na ňom usadil národ. Udreli krúpy v celej egyptskej zemi, od človeka až po zviera, a všetku bylinu na rovine udreli krúpy, a všetky stromy na poliach rozdrvili krúpy. Okrem v zemi Gesem, kde boli synovia Izraela, krupobitie sa nestalo. Faraón poslal a zavolal Mojžiša a Árona a povedal im: Zhrešil som teraz. Pán je spravodlivý, ja a môj ľud sme však bezbožní. Modlite sa teda za mňa k Pánovi, a nech prestanú hlasy Boha a krúpy a oheň, a prepustím vás, a nebudete už musieť zostávať. Povedal mu Mojžiš: Akonáhle vyjdem z mesta, rozprestiem svoje ruky k Pánovi, a hlasy prestanú, a krúpy a dážď už nebudú, aby si poznal, že zem patrí Pánovi. A ty a tvoji sluhovia, viem, že ste sa ešte nebáli Pána. Ale ľan a jačmeň boli udreté, lebo jačmeň stál a ľan bol v klase. Pšenica a špalda však neboli porazené, pretože boli neskoré. Mojžiš vyšiel od faraóna von z mesta a vztýčil ruky k Pánovi, a hlasy prestali, a krúpy a dážď už viac nepadali na zem. Keď ale faraón videl, že prestal dážď a krúpy a hlasy, znovu zhrešil a zaťažil svoje srdce aj srdcia svojich sluhov. A srdce faraóna bolo zatvrdené, a neposlal synov Izraela von, presne ako hovoril Pán Mojžišovi.

10

Povedal a Pán Mojžišovi, hovoriac, vojdi k faraónovi, lebo ja som zatvrdil jeho srdce a srdcia jeho sluhov, aby potom prišli tieto znamenia na nich, aby ste mohli rozprávať do uší vašich detí a deťom vašich detí, koľko som sa posmial Egypťanom a moje znamenia, ktoré som urobil medzi nimi, a budete vedieť, že ja som Pán. Vošli Mojžiš a Áron pred faraóna a povedali mu: Toto hovorí Pán, Boh Hebrejov, dokedy nechceš byť zahanbený predo mnou? Vyšli môj ľud, aby mi slúžili. Ak ale nechceš ty poslať preč môj ľud, hľa ja privedem zajtra o tejto hodine veľa kobyliek na všetky tvoje hranice. A zakryje vzhľad zeme a nebudeš schopný vidieť zem, a zožerie všetko nadmerné zo zeme, čo zostalo, ktoré vám zanechalo krupobitie, a zožerie každý strom rastúci vám na zemi. A budú naplnené tvoje domy a domy tvojich sluhov a všetky domy v celej zemi Egypťanov, aké nikdy nevideli tvoji otcovia ani ich praotcovia, od toho dňa, keď sa stali na zemi, až do tohto dňa. A Mojžiš sa odvrátil a vyšiel od faraóna. A sluhovia faraóna mu hovoria: Dokedy nám bude toto pascou? Vyšli von tých ľudí, aby slúžili ich Bohu; alebo chceš vedieť, že Egypt zahynul? A vrátili sa Mojžiš aj Áron k faraónovi, a povedal im: Choďte a slúžte Pánovi, vášmu Bohu. Ale ktorí a ktorí sú tí, čo pôjdu? A Mojžiš hovorí: S mladými mužmi a staršími pôjdeme, so synmi a dcérami, s ovcami a dobytkom našim, lebo je slávnosť Pána. A povedal im: Nech je tak Pán s vami, ako posielam vás, či nie aj s vašou batožinou? Vidzte, že zlosť sa vás drží. Nie tak, ale nech idú muži a nech slúžia Bohu, veď toto sami hľadáte.

Vyhnali ich však spred tváre faraóna. Pán povedal Mojžišovi: Vystri ruku nad egyptskú zem a nech vystúpi kobylka na zem a zožerie všetku bylinu zeme a všetok plod stromov, ktorý zanechalo krupobitie. A Mojžiš zdvihol palicu do neba, a Pán priniesol južný vietor na zem, celý ten deň a celú noc; ráno sa stalo, a južný vietor vzal kobylky a priviedol ich na celú zem Egypta; a usadili sa na všetkých hraniciach Egypta veľmi veľa; pred ňou nebola taká kobylka, a po týchto veciach nebude takto. A pokryl pohľad na zem a zem byla zničená, a zožral všetku bylinu zeme a všetko ovocie stromov, ktoré zostalo po krupobití. Nezostalo nič zelené na stromoch ani na žiadnej byline poľa v celej zemi Egypta. Ponáhľal sa ale Faraón zavolať Mojžiša a Árona, hovoriac: Zhrešil som pred Pánom, Bohom vašim, a proti vám. Prijmite teda môj hriech ešte teraz a modlite sa k Pánovi, Bohu vášmu, a nech odstráni ode mňa túto smrť. Mojžiš vyšiel od faraóna a modlil sa k Bohu. A Pán zmenil vietor z mora na silný, vzal kobylky a hodil ich do Červeného mora, a nezostala ani jedna kobylka v celej egyptskej zemi. A Pán zatvrdil srdce faraóna a neposlal preč synov Izraela. Pán povedal Mojžišovi: Vystri svoju ruku k nebu a nech sa stane tma nad egyptskou zemou, hmatateľná tma. Vystrel ale Mojžiš ruku do neba a nastala tma, temnota, búrka na celej zemi Egypta tri dni. A nevidel nikto svojho brata tri dni a nevstal nikto zo svojej postele tri dni. Ale všetkým synom Izraela bolo svetlo vo všetkých miestach, v ktorých prebývali. A Faraón zavolal Mojžiša a Árona a povedal: Choďte, slúžte Pánovi, vášmu Bohu, ale ovce a voly zanechajte a vaša batožina nech ide s vami. A povedal Mojžiš: Ale aj ty nám dáš celopaly a obete, ktoré

prinesieme Pánovi, nášmu Bohu. A náš dobytok pôjde s nami a nezanecháme ani kopýtko, lebo z nich vezmeme, aby sme slúžili Pánovi, nášmu Bohu. My však nevieme, čím budeme slúžiť Pánovi, nášmu Bohu, kým tam neprídem. Pán však zatvrdil srdce faraóna a nechcel ich poslať preč. A Faraón hovorí: Odíď odo mňa, daj si pozor, aby si už viac nevidel moju tvár, lebo v ktorýkoľvek deň sa mi ukážeš, zomrieš. Mojžiš však hovorí: Povedal si, že sa ti už viac neukážem tvárou v tvár.

11

Pán povedal Mojžišovi: Ešte jednu ranu privedem na faraóna a na Egypt, a potom vás odtiaľ prepustí. Keď vás bude posielať preč so všetkým, úplne vás vyženie. Hovor teda tajne do uší ľudu, a nech požiada každý od svojho suseda strieborné a zlaté nádoby a odevy. Pán však dal priazeň svojmu ľudu pred Egypťanmi a požičali im. A muž Mojžiš sa stal veľmi veľkým pred Egypťanmi, pred faraónom a pred jeho sluhami. A Mojžiš povedal, toto hovorí Pán, okolo polnoci ja vchádzam do stredu Egypta. A zomrie každý prvorodený v zemi Egypt, od prvoredeného faraóna, ktorý sedí na tróne, a až po prvoredeného slúžky pri mlynskom kameni, a až po prvoredeného každého dobytka. A bude veľký plač po celej egyptskej zemi, aký sa nestal a aký sa už nebude opakovať. A medzi všetkými synmi Izraela nezavrčí pes svojím jazykom, od človeka až po dobytok, aby si vedel, aký veľký rozdiel urobí Pán medzi Egypťanmi a Izraelom. A zostúpia všetci títo tvoji sluhovia ku mne a budú sa mi klaňať, hovoriac:

Vyjdi ty a všetok tvoj ľud, ktorý ty vedieš, a potom vyjdem. Vyšiel ale Mojžiš od faraóna s hnevom. Pán povedal Mojžišovi: Faraón vás nevypočuje, aby som rozmnožil svoje znamenia a divy v egyptskej zemi. Mojžiš a Áron urobili všetky tie znaky a divy v egyptskej zemi pred faraónom, ale Pán zatvrdil srdce faraóna a ten nepočúval, aby prepustil synov Izraela z egyptskej zeme.

12

Pán povedal Mojžišovi a Áronovi v zemi Egypta, hovoriac: Tento mesiac je pre vás začiatkom mesiacov; je pre vás prvý v mesiacoch roka. Hovor k celému zhromaždeniu synov Izraela: Desiateho tohto mesiaca nech si vezmú každý ovcu podľa rodín otcov, každý ovcu podľa domu. Ak ale je ich málo v dome, takže nie sú dostatoční na ovcu, pridá k sebe svojho blízkeho suseda podľa počtu duší, každý podľa toho, čo mu postačuje, bude pripočítaný k ovci. Ovca dokonalá, samec, ročná bude pre vás, vezmete si ju spomedzi jahniatok a mladých kôz. A bude vám uchované až do štrnásteho dňa tohto mesiaca a zabije ho celé zhromaždenie synov Izraela navečer. A vezmú z tej krvi a položia ju na tie dva veraje a na preklad v tých domoch, v ktorých ju budú jesť. A budú jesť to mäso v túto noc pečené ohňom, a nekvasený chlieb s horkými bylinami budú jesť. Nebudete z nich jesť nič surové ani varené vo vode, ale len pečené na ohni, hlavu s nohami a vnútornosťami. Nič z neho nenecháte do rána a kosť z neho nezlámete, to však, čo zostane z neho do rána, v ohni spálite. Takto to budete jesť: vaše bedrá

budú opásané, sandále na vašich nohách a palice vo vašich rukách, a budete to jesť s náhlivosťou, je to Pascha Pána. A ja prejdem v zemi Egypte v túto noc a udriem každé prvorodené v zemi Egypte, od človeka až po zviera, a na všetkých bohoch Egypťanov vykonám pomstu, ja Pán. A krv bude pre vás znakom na domoch, v ktorých ste, a uvidím krv, a ochránim vás, a nebude vo vás rany zničenia, keď udriem v zemi Egypt. A tento deň bude pre vás pamiatkou a budete ho sláviť ako slávnosť Pánovi po všetky vaše pokolenia, budete ho sláviť ako večné ustanovenie. Sedem dní budete jesť nekvasené, ale od prvého dňa odstránite kvas z vašich domov, každý, kto by jedol kvas, tá duša bude zničená z Izraela, od prvého dňa až do siedmeho dňa. A prvý deň bude nazvaný svätým a siedmy deň bude vám nazvaný svätým, žiadnu služobnú prácu nebudete robiť v nich, okrem toho, čo bude pripravené pre každú dušu, iba toto vám bude urobené. A budete zachovávať tento príkaz; lebo v tento deň vyvediem vašu silu z krajiny Egypta, a budete robiť tento deň pre vaše generácie zákonom večným, začínajúc štrnástym dňom prvého mesiaca, od večera budete jesť nekvasené chleby, až do dvadsiateho prvého dňa mesiaca, až do večera. Sedem dní sa kvas nenájde vo vašich domoch. Každý, kto by jedol niečo kvásené, bude tá duša vyhladeá zo zhromaždenia Izraela, tak medzi cudzincami, ako aj domorodcami zeme. Nebudete jesť nič kvásené, ale v každom vašom príbytku budete jesť nekvásený chlieb. Mojžiš zavolal celú radu starších synov Izraela a povedal im: Odíďte, vezmite si ovcu podľa vášho príbuzenstva a obetujte paschu. Vezmete zväzok yzopu, namočíte ho do krvi, ktorá je pri dverách, a potriete ňou veraje a oba stĺpy dverí krvou, ktorá je

pri dverách, ale vy nevyjdete, nikto z vás, zo dverí svojho domu až do rána. A Pán prejde, aby udrel Egypťanov, a uvidí krv na veraji a na oboch verajach, a Pán prejde okolo dverí a nedovolí ničiteľovi vojsť do vašich domov, aby udrel. A strážte toto slovo ako zákon pre seba a pre svojich synov až naveky. Ak ale vojdete do zeme, ktorú vám dá Pán, ako hovoril, zachovávajte túto službu. A bude, ak vám povedia vaši synovia: Čo je táto služba? A poviete im: Táto veľkonočná obeta je pre Pána, pretože prikryl domy synov Izraela v Egypte, keď udrel Egypťanov, ale naše domy vyslobodil. A ľud sa sklonil a poklonil sa. A odíduc urobili synovia Izraela, ako prikázal Pán Mojžišovi a Áronovi, tak urobili. Stalo sa ale o polnoci, a Pán udrel každého prvorodeného v zemi Egypte, od prvoredeného Faraóna sediaceho na tróne, až po prvoredeného zajatej ženy v jame, a až po prvoredeného zo všetkého dobytka. A Faraón vstal v noci, aj jeho sluhovia, aj všetci Egypťania, a stal sa veľký nárek v celej egyptskej zemi, lebo nebol dom, v ktorom by nebol mŕtvy. A Faraón zavolal Mojžiša a Árona v noci a povedal im: Vstaňte a vyjdite spomedzi môjho ľudu, aj vy, aj synovia Izraela, choďte a slúžte Pánovi, vášmu Bohu, ako hovoríte. A vezmite si svoje ovce a voly a choďte, požehnajte aj mňa. A Egypťania naliehali na ľud s horlivosťou, aby ich vyhnali zo zeme, lebo povedali, že všetci umierame. Ľud vzal svoje cesto pred tým, ako sa vykvásilo, zaviazané v ich rúchach na pleciach. Synovia Izraela urobili, ako im prikázal Mojžiš, a žiadali od Egypťanov strieborné a zlaté nádoby a odevy. A Pán dal milosť svojmu ľudu pred Egypťanmi, a požičali im, a vyplienili Egypťanov. Synovia Izraela odišli z Rameses do Sukkotu, šesťsto tisíc pešiakov, muži, okrem

batožiny. A veľký zmiešaný zástup išiel hore s nimi, a ovce, a voly, a veľmi mnoho dobytka. A oni upiekli to cesto, ktoré vyniesli z Egypta, nekvasený chlieb pečený v popole, lebo nebol nakvasený, pretože ich Egypťania vyhnali a nemohli zostať, ani si neurobili zásoby na cestu. Bývanie synov Izraela, ktoré obývali v zemi Egypta a v zemi Kanaán, bolo štyristo tridsať rokov. A stalo sa po štyristo tridsiatich rokoch, že vyšla všetka sila Pána zo zeme Egypta v noci. Ochrana je pre Pána, aby vyviedol ich zo zeme Egypta. Tá noc je ochranou pre Pána, aby bola pre všetkých synov Izraela do ich pokolení. Povedal Pán Mojžišovi a Áronovi: toto je zákon Paschy, žiadny cudzinec z neho nebude jesť. A každého služobníka alebo kúpeného za striebro obrežeš, a potom z neho bude jesť. Prisťahovalec alebo najatý pracovník z neho nebude jesť. V jednom dome sa bude jesť, a nevynesete z domu mäso von, a kosť z neho nezlomíte. Celé zhromaždenie synov Izraela to urobí. Ak ale niekto pristúpi k vám ako cudzinec, aby slávil paschu Pánovi, obrežeš všetkých jeho mužských, a potom pristúpi, aby ju slávil, a bude ako domorodec tej zeme, žiaden neobrezaný nebude z nej jesť. Jeden zákon bude pre domorodého a pre cudzinca, ktorý prišiel medzi vás. A synovia Izraela urobili tak, ako prikázal Pán Mojžišovi a Áronovi, tak urobili. A stalo sa v ten deň, že Pán vyviedol synov Izraela z egyptskej zeme s ich mocou.

13

Pán povedal Mojžišovi: Posväť mi každé prvorodené, ktoré

otvára každé lono medzi synmi Izraela, od človeka až po dobytča, patrí mne. Mojžiš povedal ľudu: Pamätajte na tento deň, v ktorý ste vyšli z egyptskej zeme, z domu otroctva, lebo mocnou rukou vás Pán odtiaľ vyviedol, a kvas sa nebude jesť. Lebo dnes vychádzate v mesiaci mladých. A bude, keď ťa Pán, tvoj Boh, privedie do zeme Kananejčanov, Chetejčanov, Amorejčanov, Euejčanov, Jebuzejčanov, Gergesejčanov a Ferezejčanov, ktorú prisahal tvojim otcom dať tebe, zem tečúcu mliekom a medom, vykonáš túto službu v tomto mesiaci. Šesť dní budete jesť nekvasené chleby, v siedmy deň však bude slávnosť Pána. Nekvasený chlieb budete jesť sedem dní, nebude u teba videný kvasený chlieb, ani nebude u teba kvas vo všetkých tvojich hraniciach. A oznámiš svojmu synovi v ten deň, hovoriac: Kvôli tomuto urobil Pán Boh mne, keď som vychádzal z Egypta. A bude ti znamením na tvojej ruke a pamiatkou pred tvojimi očami, aby sa stal zákon Pána v tvojich ústach, lebo mocnou rukou ťa vyviedol Pán Boh z Egypta. A zachovajte tento zákon podľa určených období, zo dňa na deň. A bude, keď ťa Pán, Boh tvoj, privedie do zeme Kananejcov, ako prisahal tvojim otcom, a dá ti ju. A oddelíš každého prvorodeného, samcov Pánovi, každého prvorodeného zo stád alebo z tvojho dobytka, koľkokoľvek sa ti ich narodí, samcov posvätíš Pánovi. Každého, kto otvára lono osla, vymeníš za ovcu, ak ho však nevymeníš, vykúpiš ho, každého prvorodeného z tvojich synov vykúpiš. Ak ale sa ťa tvoj syn opýta po týchto veciach, hovoriac, čo je toto? A povieš mu, že mocnou rukou vyviedol Pán nás z krajiny Egypta, z domu otroctva. Keď ale Faraón zatvrdil srdce a nechcel nás poslať preč, zabil každého prvorodeného v zemi Egypte, od

prvorodených ľudí až po prvorodených dobytka. Kvôli tomu ja obetujem každého, kto otvára lono, mužského pohlavia Pánovi, a každého prvorodeného z mojich synov vykúpim. A bude to na znak na tvojej ruke a neotrasiteľné pred tvojimi očami, lebo mocnou rukou ťa vyviedol Pán z Egypta. Ako ale Faraón poslal ľud, Boh ich neviedol cestou zeme Filištíncov, pretože bola blízko, lebo Boh povedal, aby ľud neľutoval, keď uvidí vojnu, a neobrátil sa späť do Egypta. A Boh obkľúčil ľud cestou do púšte, k Červenému moru, a v piatej generácii vystúpili synovia Izraela zo zeme Egypt. A Mojžiš vzal so sebou kosti Jozefa, lebo prísahou zaprisahal synov Izraela, hovoriac: Pán vás iste navštívi, a vynesete odtiaľto moje kosti so sebou. Synovia Izraela však vytiahli zo Sokchóth a utáborili sa v Othóme pri púšti. Boh ich viedol, cez deň v stĺpe oblaku, aby im ukázal cestu, a v noci v stĺpe ohňa. Stĺp oblaku vo dne a stĺp ohňa v noci neodišli spred celého ľudu.

14

A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela, a otočiac sa nech sa utáboria oproti osade, medzi Migdolom a morom, oproti Baal Sefonu; pred nimi sa utáboríš pri mori. A faraón povie svojmu ľudu: Títo synovia Izraela blúdia v zemi, lebo ich zavrel púšť. Ja ale zatvrdím srdce faraóna a bude prenasledovať za nimi, a budem oslávený vo faraónovi a v celej jeho armáde, a budú vedieť všetci Egypťania, že ja som Pán, a urobili tak. A bolo oznámené kráľovi Egypťanov, že ľud utiekol, a

srdce faraóna a jeho sluhov sa zmenilo voči ľudu, a povedali: Čo sme to urobili, že sme poslali preč synov Izraela, aby nám neslúžili? Zapriahol teda faraón svoje vozy a všetok svoj ľud zhromaždil so sebou a vzal šesťsto vybraných vozov a všetky kone Egypťanov a dôstojníkov na všetkých. A Pán zatvrdil srdce faraóna, kráľa Egypta, a jeho sluhov, a prenasledoval synov Izraela, ale synovia Izraela vychádzali s pozdvihnutou rukou. A Egypťania ich prenasledovali a našli ich utáborených pri mori, a všetky kone a vozy faraóna, a jazdci, a jeho vojsko oproti osade, naproti Beelsefónu. A Faraón sa približoval, a synovia Izraela pozdvihli oči a vidia, že Egypťania sa utáborili za nimi, a báli sa veľmi, a synovia Izraela vykríkli k Pánovi. A povedali Mojžišovi: Azda preto, že neboli hroby v egyptskej zemi, vyviedol si nás, aby sme zomreli na púšti? Čo si nám to urobil, že si nás vyviedol z Egypta? Nebolo toto to slovo, ktoré sme hovorili k tebe v Egypte, keď sme hovorili: nechaj nás, aby sme slúžili Egypťanom? Lepšie je totiž pre nás slúžiť Egypťanom, ako zomrieť v tejto púšti. Povedal a Mojžiš ľudu: Buďte odhodlaní, stojte a vidzte spásu od Pána, ktorú vám urobí dnes; akým spôsobom ste totiž videli Egypťanov dnes, nebudete ich už vidieť naveky; Pán bude bojovať za vás a vy budete mlčať. A Pán povedal Mojžišovi, čo voláš ku mne? Hovor synom Izraela a nech sa vydajú na cestu. A ty zdvihni svoju palicu a vystri svoju ruku na more a rozdeľ ho, a nech vojdú synovia Izraela do stredu mora po suchu. A hľa, ja zatvrdím srdce faraóna a všetkých Egypťanov, a vstúpia za nimi, a budem oslávený vo faraónovi a v celom jeho vojsku, a vo vozoch a v jeho koňoch. A budú poznať všetci Egypťania, že ja som Pán, keď budem

oslavený vo Faraónovi a v jeho vozoch a koňoch. Odstránil sa však Anjel Boží, ktorý išiel pred táborom synov Izraela, a prešiel dozadu. Odstránil sa aj stĺp oblaku spred nich a zastal sa za nimi. A vošiel medzi tábor Egypťanov a medzi tábor Izraela a zastal. Nastala tma a temnosť a prešla noc, a nezmiešali sa navzájom celú noc. Mojžiš natiahol ruku na more a Pán zahnal more násilným južným vetrom celú noc, urobil more suchou zemou a voda sa rozdelila. A synovia Izraela vošli do stredu mora po suchu a voda bola pre nich múrom sprava a múrom zľava. A Egypťania ich prenasledovali a vošli za nimi, každý kôň Faraóna, vozy a jazdci, do stredu mora. Stalo sa ale v rannej stráži, a Pán pozrel na tábor Egypťanov v stĺpe ohňa a oblaku, a uvrhol do zmätku tábor Egypťanov, a zviazal osi ich vozov, a viedol ich so silou; a Egypťania povedali: Utečme pred tvárou Izraela, lebo Pán bojuje za nich proti Egypťanom. Pán povedal Mojžišovi: Vystri svoju ruku nad more a nech sa vráti voda a nech pokryje Egypťanov, ich vozy aj jazdcov. Mojžiš natiahol ruku na more a voda sa vrátila na miesto. Egypťania utiekli pred vodou, a Pán striasol Egypťanov do stredu mora. A keď sa voda obrátila späť, pokryla vozy a jazdcov a celú silu faraóna, ktorí vošli za nimi do mora, a nezostal z nich ani jeden. Synovia Izraela však išli po suchu uprostred mora a voda im bola múrom sprava a múrom zľava. A Pán zachránil Izrael v ten deň z ruky Egypťanov, a Izrael videl Egypťanov mŕtvych pri brehu mora. Izrael videl tú veľkú ruku, ktorú Pán urobil Egypťanom, a ľud sa bál Pána, a verili Bohu a Mojžišovi, jeho sluhovi.

15

Potom spieval Mojžiš a synovia Izraela túto pieseň Bohu a povedali: Spievajme Pánovi, lebo bol slávne oslávený, koňa i jazdca hodil do mora. Pomocník a ochranca sa mi stal na spásu, tento je môj Boh a oslávim ho, Boh môjho otca, a vyvýšim ho. Pán, ktorý drví vojny, Pán je jeho meno. Vozy faraóna a jeho silu hodil do mora, vybraných jazdcov a dôstojníkov, boli pohltení v Červenom mori, more ich pokrylo, klesli do hĺbky ako kameň. Tvoja pravica, Pane, bola oslávená v sile, tvoja pravá ruka, Pane, roztrieskala nepriateľov. A vo množstve tvojej slávy si rozdrvil protivníkov, poslal si svoj hnev, pohltil ich ako strniská. A cez ducha tvojho hnevu sa rozdelila voda, stuhli vody ako múr, stuhli vlny v strede mora. Nepriateľ povedal: Budem prenasledovať a dohoním, rozdelím korisť, naplním svoju dušu, zabijem svojím mečom, bude vládnuť moja ruka. Poslal si svojho ducha, more ich pokrylo, potopili sa ako olovo v mocnej vode. Kto je podobný tebe medzi bohmi, Pane? Kto je podobný tebe? Oslávený medzi svätými, obdivuhodný v slávnych činoch, konajúci zázraky. Vystriel si svoju pravú ruku, zem ich pohltila. Viedol si vo svojej spravodlivosti tento svoj ľud, ktorý si vykúpil, potešil si ho svojou silou do svojho svätého príbytku. Počuli národy a rozhnievali sa, bolesti zachvátili obyvateľov Filištíny. Potom sa ponáhľali vodcovia Edómu a vládcovia Moabitov, zmocnil sa ich tras, roztopili sa všetci obyvatelia Kanaánu. Nech padne na nich trasenie a strach, veľkosťou tvojho ramena nech skameniejú, kým neprejde tvoj ľud, Pane, kým neprejde tento

tvoj ľud, ktorý si získal. Privedúc ich, zasaď ich na vrchu tvojho dedičstva, do pripraveného obydlia tvojho, ktoré si pripravil, Pane, do svätyne, Pane, ktorú pripravili tvoje ruky. Pán vládne naveky, na veky vekov a ešte viac. Keď vošiel kôň faraóna s vozmi a jazdcami do mora, Pán priviedol na nich vodu mora, ale synovia Izraela išli cez sucho uprostred mora. Miriam, prorokyňa, sestra Árona, vzala do ruky buben a všetky ženy vyšli za ňou s bubnami a zbormi. Začala ich Miriam a hovorila: Spievajme Pánovi, lebo bol slávne oslávený, koňa i jazdca hodil do mora. Mojžiš vyhnal synov Izraela od Červeného mora a viedol ich do púšte Šúr, a išli tri dni po púšti a nenachádzali vodu, aby mohli piť. Prišli do Máry, ale nemohli piť z Máry, lebo bola horká. Preto pomenoval to miesto Horká. A ľudia reptali na Mojžiša a hovorili: Čo budeme piť? Mojžiš volal k Pánovi a Pán mu ukázal drevo a hodil ho do vody a voda sa stala sladkou. Tam mu ustanovil nariadenia a súdy a tam ho skúšal a povedal: Ak pozorne budeš počúvať hlas Pána, Boha tvojho, a budeš robiť to, čo je príjemné pred ním, a budeš počúvať jeho prikázania a budeš zachovávať všetky jeho nariadenia, žiadnu chorobu, ktorú som priviedol na Egypťanov, neprivedem na teba, lebo ja som Pán, Boh tvoj, ktorý ťa uzdravuje. A prišli do Elim, a bolo tam dvanásť prameňov vôd a sedemdesiat kmeňov paliem, a utáborili sa tam pri vodách.

16

Odišli z Elim a prišlo celé zhromaždenie synov Izraela do púšte

Sin, ktorá je medzi Elimom a medzi Sinajom. V pätnásty deň druhého mesiaca, keď oni vyšli z krajiny Egypta, reptalo celé zhromaždenie synov Izraela na Mojžiša a Árona. A synovia Izraela im povedali: Keby sme boli zomreli, zasiahnutí Pánom v egyptskej zemi, keď sme sedeli pri hrncoch s mäsom a jedli sme chlieb do sýtosti, pretože ste nás vyviedli na túto púšť, aby ste zabili celé toto zhromaždenie hladom. Povedal a Pán Mojžišovi, hľa ja dážďujem vám chleby z neba; a vyjde ľud, a pozbierajú to dňa na deň, aby som ich vyskúšal či budú chodiť podľa môjho zákona, alebo nie; A bude v šiesty deň, a pripravia to čo prinesú; a bude dvojnásobné to čo pozbierajú podľa dňa na deň. A Mojžiš a Áron povedali celému zhromaždeniu synov Izraela: Večer poznáte, že Pán vás vyviedol z krajiny Egypta, a ráno uvidíte slávu Pána, keď vypočuje vaše reptanie proti Bohu. My ale čo sme, že repčete proti nám? A Mojžiš povedal, keď Pán dáva vám večer mäso na jedenie a chleby ráno do sýtosti, pretože Pán počul vaše reptanie, ktoré vy reptáte proti nám; my ale čo sme? Lebo nie proti nám je vaše reptanie, ale proti Bohu. Mojžiš povedal Áronovi: Povedz celému zhromaždeniu synov Izraela: Pristúpte pred Boha, lebo vypočul vaše reptanie. Keď ale hovoril Áron celému zhromaždeniu synov Izraela a obrátili sa do púšte, sláva Pána sa zjavila v oblaku. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Počul som reptanie synov Izraela; hovor k nim, hovoriac: K večeru budete jesť mäso a ráno budete naplnení chlebom; a budete vedieť, že ja som Pán, Boh váš. Stalo sa večer a prišla prepelica a pokryla tábor, ráno keď prestala rosa okolo tábora. A hľa, na povrchu púšte bolo niečo tenké ako koriandrové semeno, biele ako námraza na zemi. Keď to videli

synovia Izraela, povedali jeden druhému: Čo je toto? Lebo nevedeli, čo to bolo; ale Mojžiš im povedal: Toto je chlieb, ktorý vám dal Pán na jedenie. Toto je slovo, ktoré prikázal Pán: nazbierajte z neho každý do príslušných gomer, podľa hlavy podľa počtu vašich duší, každý s obyvateľmi vašich stanov zbierajte. Synovia Izraela to urobili takto a zhromaždili, kto veľa a kto menej. A keď odmeriavali gomer, nemal prebytok ten, kto nazbieral veľa, a ten, kto nazbieral menej, nemal nedostatok; každý nazbieral pre seba toľko, koľko potreboval. Mojžiš im povedal: Nikto nech z toho nenechá nič do rána. A nepočúvli Mojžiša, ale niektorí z toho zanechali do rána, a rozviedli sa v tom červy, a zapáchalo to, a Mojžiš sa na nich rozhorčil. A zhromaždili to každé ráno, každý svoj predpísaný podiel, a keď slnko zohrialo, roztopilo sa. Stalo sa ale v šiesty deň, nazbierali potrebné veci dvojnásobne, dva gomer na jedného; vošli ale všetci vodcovia zhromaždenia a oznámili to Mojžišovi. Mojžiš im povedal: Nie je toto to slovo, ktoré hovoril Pán? Sobota je svätý odpočinok pre Pána zajtra; čokoľvek budete piecť, pečte; a čokoľvek budete variť, varte; a všetok prebytok nechajte do skladu na ráno. A oni zanechali z toho až do rána, ako im prikázal Mojžiš, a nezapáchalo to, ani sa v tom neobjavil červ. Mojžiš povedal: Jedzte dnes, lebo dnes je sobota Pána, nenájde sa to na poli. Šesť dní budete zbierať, ale v siedmy deň je sabat, pretože v ňom nič nebude. Stalo sa ale v siedmy deň, že niektorí z ľudí vyšli zbierať, a nenašli. Povedal ale Pán Mojžišovi: Dokedy nechcete počúvať moje prikázania a môj zákon? Viďte, lebo Pán vám dal sobotu, tento deň, kvôli tomu vám dal v šiesty deň chleby na dva dni, zostaňte každý vo vašich domoch, nech nikto

nevychádza zo svojho miesta v siedmy deň. A ľud odpočíval v siedmy deň. A synovia Izraela nazvali jeho meno Manna, bolo ale ako biele semeno koriandru, a jeho chuť ako koláč s medom. A Mojžiš povedal: Toto je slovo, ktoré prikázal Pán: Naplňte gomer many do skladu pre vaše pokolenia, aby videli chlieb, ktorý ste jedli na púšti, keď vás Pán vyviedol z egyptskej krajiny. A povedal Mojžiš Áronovi: Vezmi jednu zlatú nádobu a vlož do nej plný gomer many a uložíš to pred Bohom na zachovanie pre vaše pokolenia, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi. A Áron to uložil pred svedectvom na zachovanie. Synovia Izraela ale jedli mannu štyridsať rokov, až prišli do obývaného sveta; jedli mannu, až prišli do časti Foiníkie. Gomor bol desatina z troch mier.

17

A odišlo celé zhromaždenie synov Izraela z púšte Sín podľa ich táborov, skrze slovo Pána, a utáborili sa v Rafidín, ale nebola tam voda pre ľud na pitie. A ľudia reptali k Mojžišovi, hovoriac: Daj nám vodu, aby sme pili. A Mojžiš im povedal: Čo mi reptáte a čo pokúšate Pána? Ľudia tam smädovali po vode a ľudia tam reptali proti Mojžišovi, hovoriac: Prečo toto? Vyviedol si nás z Egypta, aby si zabil nás a naše deti a dobytok smädom? Mojžiš volal k Pánovi a hovoril: Čo mám urobiť s týmto ľudom? Ešte chvíľu, a ukameňujú ma. A povedal Pán Mojžišovi: Choď pred tento ľud, vezmi si so sebou zo starších ľudu a tú palicu, ktorou si udrel rieku, vezmi do svojej ruky a choď. Hľa, ja stojím tam

pred tebou na skale v Chorebe a ty udieriš skalu a vyjde z nej voda a ľud bude piť. Mojžiš urobil tak pred synmi Izraela. A on pomenoval meno toho miesta Skúšanie a Potupa, kvôli potupovaniu synov Izraela a kvôli skúšaniu Pána, keď hovorili: Je Pán medzi nami, alebo nie? Prišiel však Amalek a bojoval proti Izraelu v Rafidíne. Mojžiš povedal Jozuovi: Vyber si mocných mužov, vytiahni a bojuj zajtra proti Amalekovi, a hľa, ja budem stáť na vrchole kopca s Božou palicou v ruke. A Jozue urobil práve tak, ako mu povedal Mojžiš, a vyšiel a vyštrukoval sa proti Amalékovi, a Mojžiš a Áron a Hór vystúpili na vrchol kopca. A stalo sa, keď Mojžiš zdvihol ruky, prevládal Izrael, keď ich ale spustil, prevládal Amalék. Ruky Mojžiša boli ťažké, a vzali kameň a položili ho pod neho, a sedel na ňom, a Áron a Húr podpierali jeho ruky z jednej strany jeden, a z druhej strany jeden, a ruky Mojžiša zostali pevné až do západu slnka. A Jozue porazil Amaleka a všetok jeho ľud ostrím meča. Pán povedal Mojžišovi: Napíš toto do knihy na pamiatku a vlož do uší Jozuu, že úplne vymažem pamiatku na Amáleka spod neba. A Mojžiš postavil oltár Pánovi a pomenoval ho: Pán je moje útočisko. Že v tajnej ruke bojuje Pán proti Amalekovi od pokolenia do pokolenia.

18

Počul ale Jothor, kňaz Midianu, tesť Mojžiša, všetko, čo urobil Pán Izraelu, svojmu ľudu, lebo Pán vyviedol Izrael z Egypta. Vzal ale Jetro, zať Mojžiša, Ziporu, ženu Mojžiša, po jej prepustení, a

jej dvoch synov; meno jednému z nich Geršom, hovoriac, cudzinec som bol v cudzej zemi; a meno toho druhého Eliezer, hovoriac, lebo Boh môjho otca môj pomocník, a vyslobodil ma z ruky Faraóna. A vyšiel Jothor, tesť Mojžiša, a synovia a žena k Mojžišovi na púšť, kde sa utáboril pri vrchu Božom. Bolo oznámené Mojžišovi, hovoriac: Hľa, tvoj svokor Jetro prichádza k tebe, a tvoja žena a tvoji dvaja synovia s ním. Mojžiš vyšiel v ústrety svojmu tesťovi, poklonil sa mu, pobozkal ho a pozdravili sa navzájom, potom ich zaviedol do stanu. A Mojžiš rozprával svojmu tesťovi všetko, čo urobil Pán faraónovi a všetkým Egypťanom kvôli Izraelu, a všetku námahu, ktorá ich postihla na ceste, a že ich Pán vyslobodil z ruky faraóna a z ruky Egypťanov. Jetro bol ohromený nad všetkými dobrými vecami, ktoré im urobil Pán, že ich vyslobodil z ruky Egypťanov a z ruky faraóna. A Jothor povedal: Požehnaný je Pán, že ich vyslobodil z ruky Egypťanov a z ruky faraóna. Teraz som poznal, že Pán je veľký nad všetkými bohmi, kvôli tomu, že zaútočili na nich. A Jotro, zať Mojžiša, vzal celopaly a obete Bohu, a prišiel Áron a všetci starší Izraela jesť chlieb so zaťom Mojžiša pred Bohom. A stalo sa na ďalší deň, že si Mojžiš sadol súdiť ľud, a všetok ľud stál pri Mojžišovi od rána až do večera. A Jetro, keď videl všetko, čo robí ľudu, hovorí: Čo je toto, čo ty robíš ľudu? Prečo sedíš sám, ale všetok ľud stojí pri tebe od rána až do večera? A Mojžiš hovorí svojmu svokorovi: Prichádza ku mne ľud hľadať súd od Boha. Keď sa im totiž prihodí spor a prídu ku mne, súdim každého a oznamujem im prikázania Boha a jeho zákon. Tesť Mojžiša mu povedal: Nerobíš túto vec správne. Skaze budeš zničený netrpezlivým zničením aj ty, aj všetok tento ľud, ktorý je s tebou.

Ťažké je pre teba toto slovo, nebudeš môcť konať ty sám. Teraz teda ma počúvaj a poradím ti, a Boh bude s tebou, buď ty pre ľud prostredníkom k Bohu, a prinesieš ich slová k Bohu. A budeš im slávnostne dosvedčovať prikázania Boha a jeho zákon, a ukážeš im cesty, po ktorých budú chodiť, a skutky, ktoré budú konať. A ty sám uvaž spomedzi celého ľudu mužov schopných, bohobojných, mužov spravodlivých, ktorí nenávidia pýchu, a ustanovíš nad nimi veliteľov tisícov, veliteľov stoviek, veliteľov päťdesiatnikov a veliteľov desiatnikov. A oni budú súdiť ľud po celý čas, ale nadmerne ťažké veci prinesú pred teba, ale menšie zo súdov budú súdiť oni sami, a odľahčia ti, a budú ti pomáhať. Ak toto slovo urobíš, posilní ťa Boh a budeš môcť obstáť, a všetok tento ľud príde na svoje vlastné miesto s pokojom. Mojžiš počul hlas tesťa a urobil všetko, čo mu povedal. A Mojžiš vybral mocných mužov zo celého Izraela a ustanovil ich nad nimi veliteľmi tisícov, veliteľmi stoviek, veliteľmi päťdesiatov a veliteľmi desiatkov. A oni súdili ľud po celý čas, každé ťažké slovo však priniesli Mojžišovi, každé ľahké slovo však súdili oni sami. Mojžiš ale poslal preč svojho vlastného zaťa, a odišiel do jeho zeme.

19

V treťom mesiaci odchodu synov Izraela z egyptskej zeme, v tento deň, prišli do púšte Sinaj. A odišli z Rafideinu a prišli do púšte Sinaj, a Izrael tam utáboril oproti vrchu. A Mojžiš vystúpil na horu Božiu a Boh ho zavolal z hory, hovoriac: Toto povieš

domu Jakubovmu a oznámiš synom Izraela. Sami ste videli, koľko som urobil Egypťanom, a vzal som vás ako na krídlach orlov a priniesol som vás k sebe. A teraz, ak budete pozorně počúvať môj hlas a budete zachovávať moju zmluvu, budete mi osobitným ľudom spomedzi všetkých národov, lebo moja je celá zem. Vy však budete mi kráľovským kňazstvom a svätým národom, tieto slová povieš synom Izraela. Prišiel Mojžiš a zavolal starších ľudu a predložil im všetky tieto slová, ktoré im prikázal Boh. Odpovedal ale všetok ľud jednohlasne a povedali: Všetko, čo povedal Boh, urobíme a budeme poslúchať. Mojžiš potom priniesol tieto slová Bohu. Pán povedal Mojžišovi: Hľa, ja prichádzam k tebe v stĺpe oblaku, aby ľud počul mňa, ako hovorím k tebe, a aby ti verili naveky. Mojžiš potom oznámil Pánovi slová ľudu. A Pán povedal Mojžišovi: Zostúp a dôkladne varuj ľud, a posväť ich dnes a zajtra, a nech si vyperu rúcha, a nech budú pripravení na tretí deň; lebo tretieho dňa zostúpi Pán na horu Sinaj, pred celým ľudom. A oddelíš ľud okolo, hovoriac: Dajte pozor na seba, aby ste nevystúpili na horu a nedotkli sa jej. Každý, kto sa dotkne hory, smrťou zomrie. Nedotkne sa ho ruka, lebo bude ukameňovaný kameňmi alebo zastrelený šípom, či zviera či človek, nebude žiť. Keď hlasy a trúby a oblak odídu od hory, tí vystúpia na horu. Mojžiš zostúpil z vrchu k ľudu, posvätil ich a umyli si rúcha. A povedal ľudu: Buďte pripravení tri dni, nepristupujte k žene. Stalo sa ale v tretí deň, keď nastalo k úsvitu, že sa stali hlasy a blesky a temný oblak na vrchu Sinaj, hlas trúby znel mocne, a všetok ľud v tábore bol vydesený. A Mojžiš vyviedol ľud zo tábora na stretnutie s Bohom a postavili sa pod horou. Hora Sinai bola celá zadymená, pretože na ňu

zostúpil Boh v ohni, a stúpal dym ako dym z pece, a všetok ľud bol veľmi ohromený. A hlasy tej trúby sa stávali postupne veľmi silnejšími. Mojžiš hovoril a Boh mu odpovedal hlasom. Pán zostúpil na horu Sinai, na vrchol hory, a Pán zavolal Mojžiša na vrchol hory, a Mojžiš vystúpil. A Boh povedal Mojžišovi: Zostúp a dôkladne varuj ľud, aby nikdy nepristúpili k Bohu, aby videli, a nepadlo z nich množstvo. A kňazi, ktorí sa približujú k Pánovi Bohu, nech sú posvätení, aby azda Pán neodišiel od nich. A Mojžiš povedal Bohu: Ľud nebude môcť vystúpiť na vrch Sinaj, lebo ty si nám svedčil, hovoriac: Oddeľ ten vrch a posväť ho. Pán mu povedal: Choď, zostúp dolu a vystúp hore ty a Áron s tebou, ale kňazi a ľud nech sa nenútia vystúpiť k Bohu, aby ich Pán nezničil. Mojžiš zostúpil k ľudu a povedal im.

20

A Pán hovoril všetky tie slová, hovoriac: Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý som ťa vyviedol zo zeme Egypta, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa. Neurobíš si obraz, ani žiadnu podobu toho, čo je hore na nebi, ani toho, čo je dole na zemi, ani toho, čo je vo vodách pod zemou. Nebudeš sa klaňať im, ani im nebudeš slúžiť; lebo ja som Pán, Boh tvoj, Boh žiarlivý, ktorý dáva späť hriechy otcov na deti, až do tretieho a štvrtého pokolenia tým, ktorí ma nenávidia, a robí milosrdenstvo do tisícov tým, ktorí ma milujú, a tým, ktorí zachovávajú moje prikázania. Nevezmeš meno Pána, Boha svojho, nadarmo, lebo Pán, Boh tvoj, neočistí toho, kto berie jeho meno nadarmo.

Pamätaj na deň sabatu, aby si ho posväcoval. Šesť dní budeš pracovať a vykonáš všetky svoje práce. Ale siedmy deň, sabat Pánovi Bohu tvojmu; nebudeš robiť v ňom žiadnu prácu ty, a tvoj syn, a tvoja dcéra, tvoj sluha, a tvoja slúžka, tvoj vôl, a tvoje ťažné zviera, a každé tvoje zviera, a prisťahovalec bývajúci v tebe. Lebo v šiestich dňoch urobil Pán nebo a zem a more a všetko, čo je v nich, a odpočinul v siedmy deň, preto požehnal Pán siedmy deň a posvätil ho. Cti svojho otca a svoju matku, aby sa ti dobre vodilo a aby si bol dlhoveký na dobrej zemi, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh. Nebudeš cudzoložiť. Nebudeš kradnúť. Nebudeš vraždiť. Nebudeš vydávať falošné svedectvo proti svojmu blížnemu. Nebudeš túžiť po žene svojho blížneho; nebudeš túžiť po dome svojho blížneho, ani po jeho poli, ani po jeho sluhovi, ani po jeho služobnici, ani po jeho volovi, ani po jeho ťažnom zvierati, ani po žiadnom jeho dobytku, ani po ničom, čo patrí tvojmu blížnemu. A všetok ľud videl hlas, fakle, hlas trúby a vrch, ktorý dymil, a keď sa ľud zľakol, celý ľud stál zďaleka. A povedali Mojžišovi: Hovor ty nám, a nech nehovorí k nám Boh, aby sme nezomreli. A Mojžiš im povedal: Odvážte sa, lebo Boh prišiel k vám, aby vás skúšal, aby sa jeho strach stal vo vás, aby ste nehrešili. Ľud stál zďaleka, ale Mojžiš vošiel do tmy, kde bol Boh. Pán povedal Mojžišovi: Toto povieš domu Jakuba a oznámiš synom Izraela: Vy ste videli, že som k vám hovoril z neba. Neurobíte si strieborných bohov a zlatých bohov si neurobíte. Oltár zo zeme urobíte pre mňa a obetujete na ňom vaše spaľované obety a vaše obety spasenia a vaše ovce a vaše teľatá na každom mieste, kde dám pomenovať moje meno, a prídem k vám a požehnám vás. Ak ale urobíš mne oltár z

kameňov, nepostavíš ich z tesaných, lebo si na ne zamával svojím mečom a sú poškvrnené. Nevyjdeš po schodoch na môj oltár, aby si na ňom neodkryl svoju nahotu.

21

A toto sú nariadenia, ktoré predložíš pred nich. Ak získaš hebrejské dieťa, šesť rokov ti bude slúžiť; ale v siedmom roku odíde slobodný zadarmo. Ak vstúpi sám, vyjde aj sám, ak ale vstúpi s ním žena, vyjde aj jeho žena. A ak pán dá mu ženu a porodí mu synov alebo dcéry, žena a deti budú patriť jeho pánovi, ale on sám odíde. Ak ale odpovedajúc povie ten syn, miloval som svojho pána, a ženu, a deti, neutečiem slobodný, jeho pán ho privedie k súdu Boha, a potom ho privedie k dverám ku veráži, a jeho pán mu prepichne ucho šidlom, a bude mu slúžiť naveky. Ak ale niekto predá svoju vlastnú dcéru ako služobníčku, neodíde tak, ako odchádzajú otrokyne. Ak by sa nezapáčila jej pánovi, ktorému sa zaviazala, vykúpi ju. Cudziemu národu však nie je pánom predať ju, pretože zrušil zmluvu s ňou. Ak ale ju zasnúbi synovi, urobí jej podľa práva dcér. Ak si ale vezme inú, nepripraví ju o potrebné veci, oblečenie a spoločenstvo s ňou. Ak ale tieto tri veci jej neurobí, vyjde zadarmo bez striebra. Ak ale niekto niekoho udrie a ten zomrie, nech je potrestany smrťou. Ten ale nie ochotne, ale Boh ho vydal do jeho rúk, dám ti miesto, kam uteče ten, kto zavraždil. Ak ale niekto zaútočí na blížneho, aby ho zabil podvodom, a utečie, vezmeš ho od môjho oltára, aby bol

usmrtený. Kto bije svojho otca alebo svoju matku, nech je potrestaný smrťou. Ten, kto zlorečí svojmu otcovi alebo svojej matke, zomrie smrťou. Ak niekto ukradne niektorého zo synov Izraela, utláča ho a predá, a bude pri tom pristihnutý, nech je potrestaný smrťou. Ak ale sa hádajú dvaja muži, a uderia blížneho kameňom alebo päsťou, a nezomrie, ale uľahne na posteľ, ak vstane ten človek a bude chodiť vonku o palici, nevinný bude ten, kto uderil; len za jeho nečinnosť zaplatí a za liečenie. Ak ale niekto udrie svojho otroka alebo svoju otrokyňu palicou a zomrie pod jeho rukami, bude potrestaný spravodlivo. Ak ale prežije jeden deň alebo dva, nech nie je potrestaný, lebo je to jeho striebro. Ak ale sa bijú dvaja muži, a udria ženu majúcu v lone, a vyjde jej dieťa nevytvorené, pokutou bude pokutovaný; podľa toho ako uloží manžel ženy, dá s dôstojnosťou. Ak ale je vytvorený, dá dušu namiesto duše, oko namiesto oka, zub namiesto zuba, ruku namiesto ruky, nohu namiesto nohy, popáleninu namiesto popáleniny, ranu namiesto rany, modrinu namiesto modriny. Ak niekto udrie oko svojho sluhu alebo oko svojej slúžky a oslepí ho, prepustí ich na slobodu za ich oko. Ak ale vyrazí zub svojho služobníka alebo zub svojej slúžky, prepustí ich na slobodu namiesto ich zubu. Ak ale nabodne býk muža alebo ženu a zomrie, kameňmi bude ukameňovaný ten býk, a nebude zjedené jeho mäso, ale pán toho býka bude nevinný. Ak ale bol býk bodajúci už pred včerajškom a pred tretím dňom, a svedčili jeho pánovi, a neodstránil ho, a zabije muža alebo ženu, býk bude ukameňovaný a jeho pán bude usmrtený. Ak mu však bude uvalené výkupné, dá výkupné za svoju dušu, koľko mu uložia.

Ak ale nabodne syna alebo dcéru, podľa tohto nariadenia nech s ním urobia. Ak ale býk nabodne dieťa alebo slúžku, dá ich pánovi tridsať šekelov striebra a býk bude ukameňovaný. Ak ale niekto otvorí jamu alebo vykope jamu, a nezakryje ju, a spadne tam teľa alebo osol, pán jamy zaplatí, striebro dá ich pánovi; ale mŕtve bude jeho. Ak ale niekoho býk nabodne býka blížneho a zomrie, predajú toho živého býka a rozdelia jeho striebro a toho mŕtveho býka rozdelia. Ak sa však zistí, že býk bol bodavý pred včerajškom a pred tretím dňom, a svedčili jeho pánovi, a neodstránil ho, zaplatí býka namiesto býka, ale mŕtvy mu bude. Ak ale niekto ukradne teľa alebo ovcu a zabije ho alebo predá, zaplatí päť teliat namiesto toho teľaťa a štyri ovce namiesto tej ovce.

22

Ak ale bol zlodej nájdený pri vlámaní a udrený zomrie, nie je to vražda. Ak však slnko vyjde nad ním, je vinný a zomrie na oplátku. Ak však nemá nič, nech je predaný za krádež. Ak ale bude zanechaná a nájde sa v jeho ruke ukradnutá vec, od osla až po ovcu živú, zaplatí za ne dvojnásobne. Ak ale niekto spasie pole alebo vinicu a pustí svoj dobytok spásť cudzie pole, zaplatí zo svojho poľa podľa jeho úrody. Ak ale spasie celé pole, zaplatí najlepšie zo svojho poľa a najlepšie zo svojej vinice. Ak ale oheň vyjde von, nájde tŕnie a spáli humná alebo klasy alebo pole, zaplatí ten, kto oheň zapálil. Ak však niekto zverí svojmu susedovi striebro alebo nádoby na opatrovanie a bude to

ukradnuté z domu toho človeka, ak sa nájde zlodej, zaplatí dvojnásobok. Ak ale nie je nájdený zlodej, pristúpi pán domu pred Boha a prísaha skutočne, že nie on konal zle voči celému vkladu blížneho, podľa každej vypovedanej neprávosti, ohľadom teľaťa aj ťažného zvieraťa aj ovce aj odevu aj každej straty, ktorá je obvinená, čokoľvek by to teda bolo, pred Boha príde súd oboch a ten chytený skrze Boha zaplatí dvojnásobne blížnemu. Ak niekto dá blížnemu zviera na bremeno alebo teľa alebo ovcu alebo každé zviera strážiť, a bude zlomené alebo zomrie alebo sa stane zajatcom, a nikto nebude vedieť, prísaha Boha bude medzi oboma, že on nejednal zle vôbec ohľadom vkladu blížneho, a tak prijme pán jeho, a neodplatí. Ak ale je ukradnuté od neho, zaplatí pánovi. Ak ale sa stane roztrhané šelmami, privedie ho k úlovku a nezaplatí. Ak ale niekto požiada od suseda, a zlomí sa alebo zomrie alebo sa stane zajatým, a pán nie je s ním, zaplatí. Ak ale je pán s ním, nezaplatí; ak ale je najatý pracovník, bude mu to namiesto jeho mzdy. Ak ale niekto zvedie nezasnúbenú pannu a uľahne s ňou, venom ju obdaruje za ženu. Ak ale odmietne a otec jej nebude chcieť dať ju jemu za ženu, zaplatí striebro otcovi podľa toho, koľko je veno panien. Čarodejníkov nenecháte nažive. Každého, kto spí so zvieraťom, usmrtíte. Ten, kto obetuje bohom, bude potrestaný smrťou, okrem toho, kto obetuje len Pánovi. A cudzinca nebudete zle zaobchádzať, ani ho nebudete utláčať, lebo ste boli cudzincami v zemi Egyptskej. Žiadnu vdovu ani sirotu nebudete utláčať. Ak ale zlom zle zaobchádzate s nimi, a keď vykríknu a budú volať ku mne, počutím vypočujem ich hlas, a rozhnevaný budem hnevom, a zabijem vás mečom, a budú vaše ženy vdovami a vaše deti

sirotami. Ak ale požičiaš striebro svojmu chudobnému bratovi, nebudeš na neho naliehať, neuvalíš na neho úrok. Ak ale vezmeš ako záloh plášť blížneho, pred západom slnka mu ho vrátiš. Je totiž toto jeho prikrývka, iba toto plášť jeho nahoty. V čom bude spať? Ak teda vykríkne ku mne, vypočujem ho; lebo som milosrdný. Bohov nebudeš zle hovoriť a vládcu svojho ľudu nebudeš zle hovoriť. Prvé plody z tvojho humna a lisu nebudeš zdržiavať, prvorodených zo svojich synov dáš mne. Takto urobíš so svojím teľaťom a so svojou ovcou a so svojím ťažným zvieraťom: sedem dní bude pri matke, ale v ôsmy deň mi ho vrátiš. A budete mi svätými mužmi a mäso zabitých divými zvieratami nebudete jesť, hoďte to psovi.

23

Neprijmeš márne počutie, neurobíš dohodu s nespravodlivým, aby si sa stal nespravodlivým svedkom. Nebudeš s väčšinou konať zlo, nepripojíš sa k zástupu, aby si sa s väčšinou odchýlil a tak prevrátil spravodlivosť. A chudobného nebudeš ľutovať pri súde. Ak ale stretnete vola svojho nepriateľa alebo jeho ťažné zviera, ktoré blúdi, vráťte mu ho. Ak ale vidíš ťažné zviera svojho nepriateľa padnuté pod jeho nákladom, neprejdeš popri ňom, ale pomôžeš mu ho zdvihnúť. Neprevrátiš súd chudobného v jeho súdnom konaní. Od každého nespravedlivého slova sa budeš držať preč, nevinného a spravodlivého nezabiješ a neospravedlníš bezbožného kvôli darom. A dary nebudeš brať, lebo dary oslepujú oči vidiacich a ničia spravodlivé slová. A

cudzinca nebudete utláčať, lebo vy poznáte dušu cudzinca, pretože vy sami ste byli cudzincami v zemi Egyptskej. Šesť rokov budeš osievať svoju zem a budeš zbierať jej úrodu. V siedmom roku urobíš odpustenie a uvoľníš ju, a budú jesť chudobní tvojho národa, a to, čo zostane, zjedia divé zvieratá. Takto urobíš so svojou vinicou a so svojím olivovým hájem. Šesť dní budeš konať svoje práce, ale siedmy deň je odpočinok, aby si odpočinul tvoj vôl a tvoje ťažné zviera, a aby sa osviežil syn tvojej slúžky a cudzinec. Všetko, čo som vám povedal, zachovávajte, a meno iných bohov nebudete spomínať, ani nech nie je počuté z vašich úst. Tri razy do roka mi slávte sviatky. Slávnosť nekvasených chlebov budete zachovávať, sedem dní budete jesť nekvasený chlieb, tak ako som ti prikázal, v určenom čase mesiaca Abib, lebo v ňom si vyšiel z Egypta. Neukážeš sa predo mnou s prázdnymi rukami. A sviatok žatvy prvých plodov urobíš zo svojich diel, ktoré budeš siať na svojom poli, a sviatok dokončenia pri odchode roka pri zhromaždení svojich diel z tvojho poľa. Trikrát do roka sa ukáže každý tvoj mužský pred Pánom, tvojím Bohom. Keď vyženiem národy spred tvojej tváre a rozšírim tvoje hranice, nebudeš obetovať na kvase krv môjho kadidla, ani nebude ležať tuk mojej slávnosti až do rána. Prvé plody z prvých úrod tvojej zeme prinesieš do domu Pána, tvojho Boha. Nebudeš variť baránka v mlieku jeho matky. A hľa, ja posielam svojho posla pred tvoju tvár, aby ťa strážil na ceste, aby ťa priviedol do zeme, ktorú som ti pripravil. Dávaj na seba pozor a počúvaj ho a nebuď mu neposlušný, lebo ťa neušetrí, pretože moje meno je na ňom. Ak skutočne budete počúvať môj hlas a urobíš všetko, čo ti prikážem, a budete zachovávať moju zmluvu,

budete mi osobitným ľudom spomedzi všetkých národov, lebo moja je celá zem. Vy však budete mi kráľovským kňazstvom a svätým národom. Tieto slová povieš synom Izraela. Ak skutočne budete počúvať môj hlas a urobíte všetko, čo ti poviem, budem nepriateľom tvojich nepriateľov a budem sa protiviť tvojim protivníkom. Lebo môj posol pôjde pred tebou a privedie ťa k Amorejčanom, Chetejčanom, Ferezejčanom, Kananejčanom, Gergesejčanom, Hevejčanom a Jebusejčanom, a zničím ich. Nebudeš sa klaňať ich bohom, ani im nebudeš slúžiť, nebudeš konať podľa ich skutkov, ale zborením ich zboríš a drvením rozdrveš ich stĺpy. A budeš slúžiť Pánovi, svojmu Bohu, a požehnám tvoj chlieb a tvoje víno a tvoju vodu, a odvrátim chorobu od vás. Nebude neplodný, ani neplodná v tvojej zemi; počet tvojich dní naplním. A ten strach pošlem pred tebou a ohromím všetky národy, do ktorých vchádzaš, a všetkých tvojich nepriateľov obrátim na útek. A ja pošlem pred teba sršne a vyženeš Amorejčanov, Hivejčanov, Kananejčanov a Chetejčanov. Nevyženiem ich v jednom roku, aby sa zem nestala pustou a aby sa na teba nerozmnožili divé zvieratá zeme. Podľa malého ich vyženiem od teba, až kým sa rozmnožíš a zdedíš tú zem. A urobím tvoje hranice od Červeného mora až po more Filištíncov a od púšte až po veľkú rieku Eufrat, a vydám do vašich rúk obyvateľov v zemi a vyženiem ich od teba. Neuzavreš s nimi a s ich bohmi zmluvu. A neusadia sa v tvojej zemi, aby ťa nepriviedli k hriechu voči mne, lebo ak budeš slúžiť ich bohom, títo ti budú kameňom úrazu.

24

A Mojžišovi povedal: Vystúp k Pánovi ty a Áron, a Nádab, a Abíud, a sedemdesiat zo starších Izraela, a budú sa klaňať zďaleka Pánovi. A Mojžiš sa priblíži sám k Bohu, ale oni sa nepriblížia, a ľud nevystúpi hore spolu s nimi. Vošiel Mojžiš a rozprával ľudu všetky slová Boha a nariadenia. Odpovedal všetok ľud jedným hlasom, hovoriac: Všetky slová, ktoré hovoril Pán, urobíme a budeme počúvať. A Mojžiš napísal všetky slová Pána, a keď Mojžiš vstal skoro ráno, postavil oltár pod horou a dvanásť kameňov pre dvanásť kmeňov Izraela. A poslal mladých mužov zo synov Izraela a priniesli zápalné obete a obetovali Bohu obetu spásy – teľatá. Vzavší ale Mojžiš polovicu krvi, nalial do mís, a polovicu krvi nalial na oltár. A vzavši knihu zmluvy, čítal do uší ľudu, a povedali: Všetko, čo hovoril Pán, urobíme a budeme poslúchať. Mojžiš vzal krv, pokropil ľud a povedal: Hľa, krv zmluvy, ktorú Pán s vami uzavrel ohľadom všetkých týchto slov. A išiel hore Mojžiš a Áron, a Nádab, a Abíud, a sedemdesiat rady starších Izraela. A videli miesto, kde stál Boh Izraela, a to pod jeho nohami bolo ako dielo zo zafírovej tehly a ako vzhľad nebeskej oblohy v čistote. A z vyvolených Izraela nezahynul ani jeden, ukázali sa na mieste Boha, jedli a pili. A Pán povedal Mojžišovi: Vystúp ku mne na vrch a buď tam, a dám ti kamenné tabuľky, zákon a prikázania, ktoré som napísal, aby som im dal zákon. A Mojžiš povstal a Jozue, ktorý stál pri ňom, vystúpili na horu Božiu. A starším povedali: Buďte tu ticho, kým sa vrátime k vám, a hľa, Áron a Húr sú s vami. Ak sa niekomu prihodí súd,

nech pristúpia k nim. A Mojžiš a Jozue išli hore na horu a oblak pokryl horu. A zostúpila sláva Božia na horu Sinaj a prikryl ju oblak na šesť dní, a Pán zavolal Mojžiša siedmeho dňa z prostriedku oblaku. A forma slávy Pána bola ako oheň horiaci na vrchole hory pred synmi Izraela. A Mojžiš vstúpil do stredu oblaku a vystúpil na horu, a bol tam na hore štyridsať dní a štyridsať nocí.

25

A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Povedz synom Izraela, a vezmite prvotiny od všetkých, ktorým sa zdá v srdci, a vezmete moje prvotiny. A toto je prvá obeť, ktorú vezmete od nich: zlato a striebro a bronz a hyacint a purpur a dvojitý šarlát a spradené jemné plátno a kozie chlpy a kože baranov zafarbené na červeno a modré kože a neporušiteľné drevo a kamene Sardius a kamene na rytinu na náramenník a na rúcho. A urobíš mi svätyňu a ukážem sa medzi vami. A ty mi urobíš podľa všetkého, čo ti ukazujem na tej hore, podľa vzoru stánku a podľa vzoru všetkých jeho nádob, tak urobíš. A urobíš truhlu svedectva z neporušiteľného dreva, dva a pol lakťa dlhú, lakeť a pol širokú a lakeť a pol vysokú. A potiahneš ju čistým zlatom, zvnútra aj zvonku ju potiahneš, a urobíš jej okolo krútené zlaté lišty. A urobíš pre ňu štyri zlaté prstene a položíš ich na štyri strany: dva prstene na jednu stranu a dva prstene na druhú stranu. Urobíš ale nosné tyče z neporušiteľného dreva a potiahneš ich zlatom. A vložíš nosné tyče do krúžkov na bokoch archy, aby si

ňou mohol niesť archu. V kruhoch archy budú tyče nehybné. A vložíš do archy svedectvá, ktoré ti dám. A urobíš zľutovnicu, pokrývku z čistého zlata, dva a pol lakťa dĺžku a lakeť a pol šírku. A urobíš dvoch cherubínov z tepaného zlata a položíš ich na obe strany zľutovnice. Bude urobený jeden cherub z tejto strany a jeden cherub z druhej strany zľutovnice, a urobíš dvoch cherubínov na obidve strany. Budú cherubíni natiahnuť krídla zhora, zatieňujúc svojimi krídlami zľutovnicu, a ich tváre budú obrátené k sebe navzájom, k zľutovnici budú obrátené tváre cherubínov. A ty položíš zľutovnicu na truhlu zhora a do truhly vložíš svedectvá, ktoré ti dám. A budem sa ti dávať poznať odtiaľ a budem ti hovoriť zhora z trónu milosti, sprostred dvoch cherubínov, ktorí sú na arche svedectva, a podľa všetkého, čo ti prikážem k synom Izraela. A urobíš zlatý stôl z čistého zlata, dva lakte dĺžku, a lakeť šírku, a lakeť a pol výšku. A urobíš k tomu krútené vlnovky zlaté dookoła, a urobíš k tomu veniec na šírku dlane dookoła. A urobíš krútenú vlnovku k vencovi dookoła. A urobíš štyri zlaté prstene a položíš tie štyri prstene na štyri časti jej nôh pod korunu. A prstene budú slúžiť ako puzdra pre nosné tyče, aby sa v nich dal prenášať stôl. A urobíš tyče z neporušiteľného dreva a pokryješ ich čistým zlatom, a stôl bude na nich nesený. A urobíš jej misy, kadidlá, nádobe na úliatby a poháre, v ktorých budeš vykonávať úliatby, z čistého zlata ich urobíš. A položíš na stôl chleby prítomnosti pred mnou neustále. A ty urobíš svietnik z čistého zlata, tepaný urobíš ten svietnik, jej stojan a vetvy a misy a gule a ľalie budú z neho. Šesť vetiev vychádzalo zo strán, tri vetvy svietnika z jednej jej strany a tri vetvy svietnika z druhej strany. A tri misy vyrytí do tvaru

mandlí, v jednej vetvičke guľa a ľalia, tak na šiestich vetvičkách vychádzajúcich zo svietnika. A v svietnik štyri misky rytý mandle, v jednej vetve gule a jej ľalie. Guľa pod dvoma stonkami z neho a guľa pod štyrmi stonkami z neho, takto pri šiestich stonkách vychádzajúcich zo svietnika, a na svietniku štyri misy zdobené mandľami. Gule a vetvy z nej nechaj budú, celá tepaná z jedného čistého zlata. A urobíš jej sedem lámp, položíš lampy a budú svietiť z jednej strany. A jej kadidelnicu a jej podstavce urobíš z čistého zlata. Všetky tieto nádoby boli z talentu čistého zlata. Hľaď, urobíš podľa vzoru, ktorý ti bol ukázaný na vrchu.

26

A stan urobíš z desiatich opôn z krúteného jemného plátna, a modrej, a purpurovej, a šarlátovej priadze s cherubínmi, tkanou prácou ich urobíš. Dĺžka jednej závesy bude dvadsaťosem lakťov a šírka štyroch lakťov, tá jedna záves bude mať rovnakú mieru ako všetky závesy. Päť závesov bude navzájom priľahlých, jeden k druhému, a päť závesov bude spojených, jeden k druhému. A urobíš im modré slučky na okraji jednej opony, z jednej strany do spojenia, a tak urobíš na okraji vonkajšej opony k druhému spojeniu. Päťdesiat slučiek urobíš na jednej opone a päťdesiat slučiek urobíš na okraji druhej opony pri spojení, oproti sebe padajúce jedna k druhej na každej. A urobíš päťdesiat zlatých krúžkov a spojíš opony jednu s druhou tými krúžkami, a stan bude jeden. A urobíš chlpaté kože ako prikrývku na stan, jedenásť koží ich urobíš. Dĺžka jednej pokrývky bude tridsať

lakťov a šírka jednej pokrývky bude štyri lakte, rovnaká miera bude pre jedenásť pokrývok. A spojíš päť koží dokopy a šesť koží dokopy a šiestu kožu zdvojíš na prednej strane stanu. A urobíš päťdesiat slučiek na okraji jednej plachty, tej, ktorá je medzi podľa spojenia, a päťdesiat slučiek urobíš na okraji plachty, ktorá spája druhú. A urobíš päťdesiat bronzových krúžkov a spojíš krúžky zo slučiek a spojíš kože a bude to jedno. A položíš pod prebytok v koberoch stanu, polovicu zostávajúceho koberca prikryješ smerom k prebytku kobercov stanu a prikryješ za stanom. Lakeť z jednej strany a lakeť z druhej strany, z toho, čo presahuje z opôn, z dĺžky opôn stánku, bude pokrývať strany stánku z oboch strán, aby ich pokrývalo. A urobíš prikrytie pre ten stan z koží baranov zafarbených na červeno a prikrytia z hyacintových koží zhora. A urobíš stĺpy stanu z neporušiteľného dreva. Desať lakťov urobíš jeden stĺp, a jeden a pol lakťa bude šírka jedného stĺpa. Dva čapy na jeden stĺp, zodpovedajúce jeden druhému, takto urobíš pre všetky stĺpy stánku. A urobíš stĺpy pre stan, dvadsať stĺpov zo strany smerom k Severu. A štyridsať strieborných základní urobíš pre dvadsať stĺpov, dva základní pre jeden stĺp na obidve jeho strany, a dva základní pre jeden stĺp na obidve jeho strany. A druhá strana k juhu, dvadsať stĺpov a štyridsať ich strieborných základov; dva základy pre jeden stĺp na obe jeho strany a dva základy pre jeden stĺp na obe jeho strany. A zo zadnej časti stanu, podľa časti smerom k moru, urobíš šesť stĺpov. A dva stĺpy urobíš na rohoch stanu zo zadnej strany. A bude to rovnaké zdola, podľa toho istého budú rovnaké od hláv po jedno spojenie, takto urobíš obom dvom rohom, nech sú rovnaké. A bude osem stĺpov a ich základne strieborné

šestnásť, dve základne jednému stĺpu do obidvoch častí jeho, a dve základne jednému stĺpu. A urobíš závory z neporušiteľného dreva, päť pre jeden stĺp z jednej strany stanu, a päť závor pre stĺp na druhej strane stanu, a päť závor pre zadný stĺp na strane stanu smerom k moru. A stredná tyč medzi stĺpmi nech sa tiahne od jednej strany do druhej strany. A stĺpy potiahneš zlatom a krúžky urobíš zlaté, do ktorých vložíš závory, a potiahneš závory zlatom. A ty postavíš ten stan podľa formy, ktorá ti byla ukázaná na hore. A urobíš oponu z modrej a purpurovej a šarlátovej pradenej a jemného tkaného plátna, dielo tkané urobíš ju s cherubínmi. A ty to položíš na štyri neporušiteľné stĺpy potiahnuté zlatom, a ich hlavice budú zlaté, a ich štyri základne budú strieborné. A položíš oponu na stĺpy a prinesieš tam, dovnitro za oponu, truhlicu svedectva, a opona vám oddelí medzi svätým a medzi svätým svätých. A ty zakryješ oponou truhlicu svedectva vo svätom svätých. A ty umiestnišs stôl zvonku opony, a svietnik oproti stolu na južnej strane stánku, a stôl umiestnišs na severnej strane stánku. A urobíš pokrývku na dvere stanu z modrej a purpurovej a šarlátovej pradenej látky a jemného pradeného plátna, dielo vyšívané. A urobíš pre oponu päť stĺpov a pozlátíš ich zlatom, a ich hlavice budú zlaté, a odleješ pre ne päť bronzových podstavcov.

27

A urobíš oltár z neporušiteľného dreva, päť lakťov na dĺžku a päť lakťov na šírku, štvorcový bude oltár a tri lakte na výšku. A

urobíš rohy na štyroch rohoch, z neho budú rohy a pokryješ ich bronzom. A urobíš veniec pre oltár a jeho pokrývku, a jeho misy, a jeho vidlice na mäso, a jeho kadidelnicu, a všetky jeho nádoby urobíš z bronzu. A urobíš mu bronzovú mriežku, dielom sieťovanú, a urobíš tej mriežke štyri bronzové krúžky pod štyri strany. A ty ich položíš pod mriežku oltára zdola, a mriežka bude siahať až do polovice oltára. A urobíš k oltáru tyče z neporušiteľného dreva a obložíš ich bronzom. A vsunieš tyče do krúžkov a nech sú tyče po stranách oltára pri jeho prenášaní. Dutý a bezšvový ho urobíš, podľa toho, čo ti bolo ukázané na hore, tak ho urobíš. A urobíš dvor k stanu, na stranu k juhu záclony dvora z jemného krúteného plátna, dĺžka sto lakťov na jednej strane. A ich stĺpy boli dvadsať a ich základne dvadsať bronzové a ich krúžky a držiaky strieborné. Takto na strane smerom na východ závesy sto lakťov na dĺžku, a ich stĺpov dvadsať, a ich základní dvadsať bronzových, a krúžky a držiaky stĺpov, a ich základne potiahnuté striebrom. Ale šírka nádvoria, ktoré je pri mori, má závesy päťdesiat lakťov, ich stĺpy desať a ich základy desať. A šírka dvora smerom k juhu: plachty päťdesiat lakťov, ich stĺpy desať a ich základy desať. A pätnásť lakťov bola výška opôn na jednej strane, ich stĺpy tri a ich základne tri. A druhá strana pätnásť lakťov, výška opôn, ich stĺpy tri a ich základne tri. A pre bránu dvora bola pokrývka, dvadsať lakťov vysoká, z modrej, purpurovej a šarlátovej pradenej látky a z jemného pradeného plátna s vyšívanou prácou, ich stĺpy boli štyri a ich základy štyri. Všetky stĺpy nádvoria dookolá potiahnuté striebrom, a ich hlavice strieborné, a ich základne bronzové. Dĺžka nádvoria bola sto na sto lakťov, šírka päťdesiat

na päťdesiat lakťov a výška päť lakťov z krúteného jemného plátna, a ich základne boli bronzové. A celá konštrukcia a všetky nástroje a kolíky nádvoria boli bronzové. A ty prikáž synom Izraela, a nech ti vezmú olej z olív čistý bez usadenín tlčený na svetlo, aby horela lampa neustále v stane svedectva; zvonku závoja, ktorý je na zmluve, bude to pálić Áron a jeho synovia od večera až do rána pred Pánom, večný zákon pre vaše pokolenia od synov Izraela.

28

A ty priblíž k sebe Árona, svojho brata, a jeho synov z synov Izraela, aby mi slúžili ako kňazi: Áron, Nádab, Abíud, Eleázar a Ítamar, synovia Árona. A urobíš sväté rúcho Áronovi, bratovi svojmu, na česť a slávu. A ty hovor všetkým múdrym na mysli, ktorých som naplnil duchom múdrosti a vnímania, a urobia sväté rúcho Áronovi pre svätyňu, v ktorej mi bude slúžiť ako kňaz. A toto sú rúcha, ktoré urobia: náprsník a ramenný kus a dlhé rúcho a tkanú tuniku a turban a opasok, a urobia sväté rúcha Áronovi a jeho synom, aby mi slúžili ako kňazi. A oni vezmú zlato, hyacint, purpur, šarlát a jemné plátno. A urobia ramennú časť z jemného krúteného plátna, práca tkaná od tkáča. Dva ramenné kusy spájajúce ho budú, jedna k druhej, na oboch stranách pripevnené. A tkanina ramenných kusov, ktorá je na ňom, podľa jej vyhotovenia z neho bude zo zlata čistého, a z modrej, a z purpuru, a zo šarlátu prepletaného, a z jemného plátna skrúteného. A vezmieš tie dva kamene, kamene zo

smaragdu, a vyrýješ do nich mená synov Izraela. Šesť mien na jeden kameň a šesť zostávajúcich mien na druhý kameň podľa ich narodení. Prácou kamenárskeho umenia, ako vyrezávaný obraz pečate, vyrežeš tie dva kamene s menami synov Izraela. A ty položíš tie dva kamene na ramená efodu, kamene pamiatky sú pre synov Izraela, a Áron ponesie mená synov Izraela pred Pánom na svojich dvoch ramenách, na pamiatku o nich. A urobíš náramenníky z čistého zlata. A urobíš dva strapce z čistého zlata, prepletené s kvetmi, dielo pletenia, a položíš pletené strapce na malé štíty podľa ich ramenných kusov spredu. A urobíš náprsník súdov, dielo vyšívané, podľa vzoru efodu ho urobíš zo zlata, z modrej, z purpurovej, z šarlátovej pradenej látky a z jemného pradeného plátna. Urobíš to štvoruholné, bude dvojité, rozpätia bude jeho dĺžka a rozpätia šírka. A utkaš do neho tkaninu osádzanú kameňmi v štyroch radoch, rad z kameňov bude: sardius, topáz a smaragd, to bude prvý rad. A druhý riadok: karbunkul, zafír a jaspis. A tretí riadok: ligurium, achát, ametyst. A štvrtý rad: chrysolit, beryl a onyx, obklopené zlatom, zviazané v zlate, nech sú podľa ich radu. A kamene nech sú z mien synov Izraela, dvanásť podľa ich mien, rytiny pečatí, každý podľa mena, nech sú pre dvanásť kmeňov. A urobíš na orákulum spletené strapce, reťazovitú prácu z čistého zlata. A Áron vezme mená synov Izraela na náprsníku súdu na svojej hrudi, keď vchádza do svätyne, ako pamiatku pred Bohom. A položíš na náprsník súdu zjavenie a pravdu, a bude na hrudi Árona, keď vchádza do svätyne pred Pánom, a ponese Áron súdy synov Izraela na hrudi pred Pánom ustavične. A urobíš celé dlhé spodné rúcho modré. A bude otvor

z neho v strede, majúci okraj okolo otvoru, dielo tkané, spoj tkaný spolu z neho, aby sa neroztrhol. A urobíš pri okraji rúcha zdola, ako kvitnúceho granátového jablka, malé granátové jablká z modrej, a purpurovej, a šarlátovej pradenej, a jemného plátna krúteného, pri okraji rúcha dookola; toho istého druhu malé granátové jablká zlaté, a zvončeky medzi nimi dookola. Medzi granátovým jablkom zlatý zvonček, a kvetinový na leme rúcha dookola. A bude Áronov hlas počuteľný pri slúžení, keď vchádza do svätyne pred Pána, a keď vychádza, aby nezomrel. A urobíš čistú zlatú dosku a vyryješ na nej rytinu pečate: Svätyňa Pána. A ty to položíš na modrú skrútenú látku, a bude to na turbane, na prednej strane turbanu to bude. A bude to na čele Árona a Áron ponesie hriechy svätých vecí, ktorékoľvek posvätiť budú synovia Izraela, každého daru ich svätých vecí, a bude to na čele Árona ustavične, aby boli prijateľní pred Pánom. A ozdobené tuniky z jemného plátna, a urobíš turban z jemného plátna, a opasok urobíš, dielo vyšívané. A synom Áróna urobíš tuniky a opasky, a turbany urobíš im na česť a slávu. A oblečieš do nich Árona, brata svojho, a synov jeho s ním, a pomažeš ich, a naplníš ich ruky, a posvätiš ich, aby mi slúžili ako kňazi. A urobíš im ľanové nohavice na pokrytie nahoty ich tela, od pása až po stehná budú. A Áron a jeho synovia ich budú mať, keď vchádzajú do stanu svedectva, alebo keď pristupujú slúžiť k svätému oltáru, a neprivedú na seba hriech, aby nezomreli, večné ustanovenie pre neho a pre jeho semeno s ním.

29

A toto je, čo im urobíš; posvätiš ich, aby mi slúžili ako kňazi; vezmeš ale jedno teľa z dobytka a dva barany bez poškvrny a nekvasené chleby zmiešané s olejom a nekvasené placky pomazané olejom; urobíš ich z jemnej múky z pšenice. A položíš ich na jeden košík a prineseš ich na tom košíku, a teľa, a tých dvoch baranov. A Árona a jeho synov privedeš ku dverám stanu svedectva a umyješ ich vodou. A keď vezmeš tie rúcha, oblečieš Árona, svojho brata, do dlhej tuniky, ramenného kusu a náprsníka, a pripojíš mu náprsník k ramennému kusu. A položíš turban na jeho hlavu a položíš svätú platňu na turban. A vezmieš olej pomazania a vyleješ ho na jeho hlavu a pomažeš ho. A jeho synov privedeš a oblečieš ich do tuník. A opášeš ich opaskami a položíš na nich turbany, a bude im kňazstvo mne naveky, a posvätíš Árona, jeho ruky, a ruky jeho synov. A privedeš teľa ku vchodu stanu svedectva a Áron a jeho synovia položia svoje ruky na hlavu teľaťa pred Pánom pri vchode stanu svedectva. A zabiješ to teľa pred Pánom pri dverách stanu svedectva. A vezmieš z krvi teľaťa a položíš na rohy oltára svojím prstom, ale všetku zostávajúcu krv vyleješ pri základni oltára. A vezmieš všetok tuk, ktorý je na bruchu, a lalok pečene, a obe obličky, a tuk, ktorý je na nich, a položíš ich na oltár. Mäso teľaťa ale, kožu a trus spálíš ohňom vonku za táborom, lebo je to obeť za hriech. A toho barana vezmeš toho jedného, a Áron a jeho synovia položia svoje ruky na hlavu toho barana. A zabiješ ho a po vzatí krvi ju vyleješ okolo oltára. A toho barana rozrežeš na dva podľa údov a umyješ vnútornosti a nohy vodou a položíš ich na kusy rozrezané na dva spolu s hlavou. A prinesieš celého barana na oltár ako spaľovanú obeť Pánovi, na vôňu voňavosti,

je to kadidlo Pánovi. A vezmieš druhého barana a Áron a jeho synovia položia svoje ruky na hlavu barana. A zabiješ ho a vezmeš z jeho krvi a položíš na lalok pravého ucha Árona a na koniec pravej ruky a na koniec pravej nohy a na laloky pravých uší jeho synov a na konce ich pravých rúk a na konce ich pravých nôh. A vezmeš z tej krvi z oltára a z toho oleja pomazania a pokropíš na Árona a na jeho rúcho a na jeho synov a na rúcha jeho synov s ním, a posvätí sa on sám a jeho rúcho a jeho synovia a rúcha jeho synov s ním, ale krv barana vyleješ na oltár dookola. A vezmeš od barana jeho tuk a tuk pokrývajúci brucho a lalok pečene a dve obličky a tuk na nich a pravé rameno, lebo toto je dokonanie. A jeden chlieb z oleja a jeden koláč z koša nekvasených chlebov, ktoré boli položené pred Pánom. A ty položíš všetky veci na ruky Árona a na ruky jeho synov a oddelíš ich ako obetu pred Pánom. A vezmieš ich z ich rúk a prinesieš na oltár zápalnej obete na vôňu príjemnú pred Pánom, obeta je Pánovi. A vezmieš hrudník od barana zasväcovania, ktorý je Áronov, a oddelíš ho ako obetu pred Pánom, a bude ti podielom. A posvätíš hrudný kus oddelenia a rameno odstránenia, ktoré je oddelené a ktoré bolo vzaté preč od barana zasvätenia od Árona a od jeho synov. A bude to Áronovi a jeho synom večným ustanovením od synov Izraela, lebo toto je oddelený príspevok, a obeta bude od synov Izraela z obetí záchrany synov Izraela, obeta Pánovi. A robe svätého, ktorá je Aaronova, bude patriť jeho synom po ňom, aby boli v nej pomazaní a aby boli posvätené ich ruky. Sedem dní ich bude obliekať kňaz namiesto neho z jeho synov, ktorý vojde do stanu svedectva, aby slúžil vo svätyni. A barana zasvätenia vezmieš a

uvariš mäso na svätom mieste. A budú jesť Áron a jeho synovia mäso barana a chleby, ktoré sú v koši, pri dverách stanu svedectva. Budú ich jesť v tých veciach, v ktorých boli posvätení, aby posvätili ich ruky a posvätili ich, a cudzinec nebude jesť z nich, lebo sú sváté. Ak ale zostane niečo z mäsa obete zasvätenia a z chlebov až do rána, spáliš zvyšky ohňom, nebude to jedené, lebo je to svätyňa. A urobíš Áronovi a jeho synom tak podľa všetkého, čo som ti prikázal, sedem dní budeš posväcovať ich ruky. A teľa hriechu obetujete v deň očistenia a očistíte oltár, keď ho budete posväcovať, a pomažete ho, aby ste ho posvätili. Sedem dní budeš očisťovať oltár a posvätíš ho, a oltár bude svätý nad sväté, každý, kto sa dotkne oltára, bude posvätený. A toto je to, čo budeš robiť na oltári: ročné baránky bez poškvrny, dva denne na oltár neprestajne, ustavičná obeta. Jedného baránka pripravíte ráno a druhého baránka pripravíte večer. A desatinu jemnej múky miešanej v bitom oleji, štvrtinu hinu, a nápojovú obetu, štvrtinu hinu vína, k jednému baránkovi. A toho druhého baránka obetujete večer, podľa rannej obety a podľa jeho nápojovej obety urobíte na vôňu voňavosti, obetu Pánovi, ustavičnú obetu pre vaše pokolenia, pri dverách stanu svedectva pred Pánom, kde sa ti dám poznať odtiaľ, aby som ti hovoril. A ustanovím sa tam synom Izraela a posvätím sa v mojej sláve. A ja posvätím stan svedectva a oltár, a Árona a jeho synov posvätím, aby mi slúžili ako kňazi. A budem vzývaný medzi synmi Izraela a budem ich Bohom. A oni budú vedieť, že ja som Pán, ich Boh, ktorý ich vyviedol zo zeme Egypta, aby som bol vzývaný nimi a aby som bol ich Bohom.

30

A urobíš oltár kadidla z neporušiteľného dreva. A urobíš to lakťa na dĺžku a lakťa na šírku, bude to štvorec a dva lakte na výšku, z neho budú jeho rohy. A potiahneš čistým zlatom jeho mriežku, jeho steny okolo, aj jeho rohy, a urobíš mu okolo krútenú zlatú korunu. A urobíš dva čisté zlaté krúžky pod jeho krútenú korunu, urobíš ich na dvoch stranách, a budú držiakmi pre tyče, aby sa to dalo v nich nosiť. A urobíš tyče z neporušiteľného dreva a pokryješ ich zlatom. A ty to položíš naproti opone, ktorá je na arche svedectiev, v ktorých sa ti dám poznať odtiaľ. A Áron bude páliť na ňom jemné zložené kadidlo každé ráno, keď obsluhuje lampy, bude páliť kadidlo na ňom. A keď Áron zapaľuje lampy neskoro, bude páliť kadidlo na ňom. Kadidlo neustále ustavične pred Pánom pre ich pokolenia. A neprinesie na neho iné kadidlo, obetu, obeť, a nápojovú obeť nevyleješ na neho. A Áron vykoná zmierenie na jeho rohoch raz do roka, krvou očistenia ho očistí pre ich pokolenia, je to najsvätejšie pre Pána. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: ak urobíš sčítanie synov Izraela pri ich návšteve, a každý dá výkupné za svoju dušu Pánovi, tak nebude medzi nimi pád pri ich návšteve. A toto je to, čo dajú všetci, ktorí by prechádzali prehliadkou: polovicu didrachmy, čo je podľa svätej didrachmy, dvadsať obolov je didrachma, a polovica didrachmy je príspevok Pánovi. Každý prechádzajúci do prehliadky od dvadsiatich rokov a vyššie dá príspevok Pánovi. Ten bohatý nepridá a chudobný nezmenší od polovice didrachmy pri dávaní daru Pánovi na zmierenie za

vaše duše. A vezmieš striebro z príspevkov od synov Izraela a dáš ho na službu stanu svedectva, a bude to synom Izraela pamiatkou pred Pánom na vykonanie zmierenia za vaše duše. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: urob bronzové umývadlo a k nemu bronzový podstavec na umývanie; a položíš ho medzi stan svedectva a oltár; a vyleješ do neho vodu. A Áron a jeho synovia si z neho umyjú ruky a nohy vodou. Keď vchádzajú do stanu svedectva, budú sa umývať vodou a nezomrú, keď pristupujú k oltáru slúžiť a prinášať zápalné obete Pánovi. Budú umývať ruky a nohy vodou, kedykoľvek vchádzajú do stanu svedectva, budú umývať vodou, aby nezomreli, a bude im to večným zákonom, jemu a jeho generáciám po ňom. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: a ty vezmi korenia, kvet vybranej myrhy päťsto šekelov, a voňavej škorice polovicu z toho dvesto päťdesiat, a voňavej trstiny dvesto päťdesiat, a íris päťsto šekelov svätého, a olej z olív jeden hín. A urobíš z toho svätý olej pomazania, voňavú masť podľa umenia voňavkára, bude to svätý olej pomazania. A pomažeš z neho stan svedectva a truhlu stanu svedectva a všetky jej nádoby a svietnik a všetky jej nádoby a oltár kadidla a oltár celopalov a všetky jeho nádoby a stôl a všetky jej nádoby a umiváreň. A posvätíš ich a budú sväté zo svätých, každý, kto sa ich dotkne, bude posvätený. A Árona a jeho synov pomažeš a posvätíš ich, aby mi slúžili ako kňazi. A synom Izraela budeš hovoriť, hovoriac: Olej pomazania svätý bude toto pre vás do vašich pokolení. Na telo človeka nebude pomazané, a podľa tohto zloženia neurobíte sebe podobne, sväté je, a svätyňou bude vám. Kto by urobil podobne a kto by dal z toho cudziemu, bude vyhladený zo svojho ľudu. A Pán povedal

Mojžišovi: Vezmi si korenia: stakte, onychu, galbanum sladkého a priehľadné kadidlo, všetko v rovnakých dieloch. A urobia v ňom kadidlo voňavkárske, dielo voňavkára, zmiešané, čisté, dielo sväté. A rozotreš z týchto jemný prach a položíš ho oproti svedectvám v stane svedectva, odkiaľ sa ti dám poznať. Sväté zo svätých bude vám kadidlo. Podľa tohto zloženia si neurobíte pre seba samých; svätyňa bude pre vás Pánovi; Kto by urobil podobne, tak že by voňal v ňom, zahynie zo svojho ľudu.

31

A Pán hovoril Mojžišovi, hovoriac: Hľa, povolal som podľa mena Bezaleela, syna Uriho, syna Húra, z kmeňa Júdu. A naplnil som ho duchom božským múdrosti a porozumenia a poznania, aby premýšľal v každej práci, a navrhoval, aby pracoval so zlatom, a so striebrom, a s bronzom, a s hyacintom, a s purpurom, a so šarlátom pradeným, a s kamenárskymi prácami, a v tesárskych prácach z dreva, aby pracoval podľa všetkých prác. A ja som dal jeho a Eliaba, syna Achisamacha, z kmeňa Dan, a každému rozumnému srdcom som dal rozumnosť, a urobia všetko, čo som ti prikázal: stan svedectva a truhlu zmluvy a zľutovnicu na nej a zariadenie stanu a oltáre a stôl a všetky jeho nádoby a čistý svietnik a všetky jeho nádoby a umiváreň a jeho podstavec a slúžobné rúcha Árona a rúcha jeho synov, aby mi slúžili ako kňazi, a olej pomazania a kadidlo svätého zloženia; podľa všetkého, čo som ti prikázal, urobia. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: A ty prikáž synom Izraela, hovoriac: Viďte a moje

soboty budete zachovávať; znamenie je medzi mnou a vami do vašich pokolení, aby ste vedeli, že ja som Pán posväcujúci vás. A budete zachovávať soboty, pretože toto je sväté Pánovi pre vás. Ten, kto to znesvätí, bude usmrtený smrťou. Každý, kto bude v ňom konať prácu, tá duša bude vyhladená z prostriedku svojho ľudu. Šesť dní budeš robiť práce, ale siedmy deň je sabat, svätý odpočinok Pánovi, každý kto urobí prácu v siedmy deň bude usmrtený. A synovia Izraela budú zachovávať soboty, dodržiavať ich pre ich pokolenia. Večná zmluva medzi mnou a synmi Izraela, večné znamenie je medzi mnou, lebo šesť dní urobil Pán nebo a zem, a v siedmy deň prestal a odpočinul. A dal Mojžišovi, keď prestal hovoriť k nemu na vrchu Sinaj, dve dosky svedectva, kamenné dosky napísané prstom Boha.

32

A keď ľud videl, že Mojžiš oneskoril zostúpiť z hory, zhromaždil sa ľud k Áronovi a hovoria mu: Vstaň a urob nám bohov, ktorí pôjdu pred nami, lebo tento Mojžiš, človek ktorý nás vyviedol z egyptskej zeme, nevieme, čo sa mu stalo. A Áron im hovorí: Odstráňte zlaté náušnice z uší vašich žien a dcér a prineste ich ku mne. A zložil všetok ľud zlaté náušnice zo svojich uší a priniesol ich k Áronovi. A prijal z ich rúk, a vytvoril ich rydlom, a urobil z nich liate teľa a povedal: Títo sú tvoji bohovia, Izrael, ktorí ťa vyviedli zo zeme Egypta. A keď videl Aaron, vybudoval oltár oproti nemu a vyhlásil Aaron: Zajtra bude sviatok Pána. A keď vstal skoro ráno nasledujúci deň, priniesol spaľované obety

a priniesol obetu spásy, a ľud si sadol jesť a piť, a potom vstali, aby sa hrali. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Choď rýchlo, zostúp odtiaľto, lebo zhrešil tvoj ľud, ktorý si vyviedol z egyptskej zeme. Rýchlo sa odchýlili od cesty, ktorú som im prikázal, urobili si teľa, klaňali sa mu, obetovali mu a povedali: Toto sú tvoji bohovia, Izrael, ktorí ťa vyviedli z egyptskej zeme. A teraz ma nechaj, a rozhneval sa hnevom na nich, zničím ich a urobím z teba veľký národ. A Mojžiš prosil pred Pánom Bohom a povedal: Prečo, Pane, hneváš sa hnevom na svoj ľud, ktorý si vyviedol z egyptskej zeme veľkou silou a svojím vysokým ramenom? Nech nikdy nepovedia Egypťania: S podlosťou ich vyviedol, aby ich zabil v horách a úplne ich zničil zo zeme. Prestaň s hnevom tvojho hnevu a buď milostivý k zlu tvojho ľudu, pamätajúc na Abraháma a Izáka a Jakuba, tvojich sluhov, ktorým si prisahal na seba samého a hovoril si k nim, hovoriac: rozmnožím vaše semeno ako hviezdy neba množstvom a celú túto zem, ktorú si povedal dať im, a budú ju vlastniť naveky. A Pán bol zmierlivo naladený, aby zachoval svoj ľud. A Mojžiš sa otočil, zostúpil z vrchu, a dve dosky svedectva boli v jeho rukách, dosky kamenné popísané z oboch ich strán, z jednej i z druhej strany boli popísané, a dosky boli dielo Boha, a písmo bolo písmo Boha vyryté v doskách. A keď Jozue počul hlas ľudu kričiaceho, hovorí Mojžišovi: Hlas vojny je v tábore. A hovorí: Nie je to hlas tých, čo vedú v sile, ani hlas tých, čo vedú v ústupe, ale hlas tých, čo vedú pri víne, počujem. A keď sa približoval k táboru, vidí teľa a tance, a Mojžiš sa rozhneval hnevom, hodil zo svojich rúk tie dve dosky a rozbil ich pod horou, a vzal teľa, ktoré urobili, spálil ho v ohni a zomlel ho na jemno a roztrúsil

ho do vody a dal to piť synom Izraela. A Mojžiš povedal Áronovi: Čo ti urobil tento ľud, že si na nich priviedol veľký hriech? A Áron povedal Mojžišovi: Nehnevaj sa, pane, veď ty poznáš prudkosť tohto ľudu. Hovoria mi totiž: Urob nám bohov, ktorí pôjdu pred nami, lebo tento Mojžiš, ten človek, ktorý nás vyviedol z Egypta, nevieme, čo sa mu stalo. A povedal som im: ak niekto má zlaté ozdoby, odstráňte ich, a dali mi ich, a hodil som ich do ohňa, a vyšlo toto teľa. A keď videl Mojžiš ľud, že je rozptýlený, lebo ich rozptýlil Áron na posmech ich protivníkom, postavil sa Mojžiš pri bráne tábora a povedal: Kto k Pánovi? Nech ide ku mne. Prišli teda k nemu všetci synovia Léviho. A hovorí im: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Položte každý svoj vlastný meč na stehno a prejdite a vráťte sa od brány k bráne cez tábor a zabite každý svojho brata a každý svojho suseda a každý svojho najbližšieho. A synovia Levi urobili, ako im hovoril Mojžiš, a padlo z ľudu v ten deň okolo troch tisíc mužov. A Mojžiš im povedal: Naplnili ste vaše ruky dnes Pánovi, každý v synovi alebo v bratovi jeho, aby vám bolo dané požehnanie. A stalo sa na druhý deň, že Mojžiš povedal ľudu: Vy ste spáchali veľký hriech, a teraz vystúpim k Bohu, aby som vykonal zmierenie za váš hriech. Vrátil sa ale Mojžiš k Pánovi a povedal: Prosím, Pane, zhrešil tento ľud veľkým hriechom a urobili si zlatých bohov. A teraz, ak skutočne odpustíš im ich hriech, odpusť, ak ale nie, vymaž ma z tvojej knihy, ktorú si napísal. A Pán povedal Mojžišovi: Ak niekto zhrešil predo mnou, vymažem ho z mojej knihy. Teraz ale choď, zostúp dolu, a veď tento ľud na to miesto, ktoré som ti povedal; hľa, môj posol pôjde pred tvojou tvárou; v ktorýkoľvek deň navštívim, prinesiem na nich ich

hriech. A Pán uderil ľud kvôli urobeniu toho teľaťa, ktoré urobil Áron.

33

A Pán povedal Mojžišovi: Choď pred, vystúp odtiaľto ty a tvoj ľud, ktorý si vyviedol zo zeme Egypt, do zeme, ktorú som prisahal Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi, hovoriac: Vášmu semenu ju dám. A ja pošlem svojho posla pred tvoju tvár a vyženie Amorejčana, Chetejčana, Ferezejčana, Gergesejčana, Evejčana, Jebusejčana a Kananejčana. A privediem ťa do zeme tečúcej mliekom a medom, ale nepôjdem s tebou, pretože si tvrdošijný ľud, aby som ťa nezničil na ceste. A keď ľud počul toto zlé slovo, smútil v smútku. A Pán povedal synom Izraela: Vy ste tvrdošijný ľud, vidíte, aby som na vás nepriniesol ďalšiu ranu a nestrávil vás. Teraz teda odložte rúcha vašich názorov a svet, a ukážem ti, čo ti urobím. A synovia Izraela si zložili svoje ozdoby a odev pri vrchu Choréb. A Mojžiš vzal svoj stan a postavil ho vonku za táborom, ďaleko od tábora, a bol nazvaný Stan svedectva, a stalo sa, že každý, kto hľadal Pána, vychádzal do toho stanu, ktorý bol vonku za táborom. Keď ale vchádzal Mojžiš do stanu mimo tábora, stál celý ľud pozerajúci, každý pri dverách svojho stanu, a pozorovali odchádzajúceho Mojžiša, až kým nevošiel do stanu. Keď by vošiel Mojžiš do stanu, zostupoval stĺp oblaku a stál pri dverách stanu a hovoril Mojžišovi a hovoril Mojžišovi. A všetci ľudia videli stĺp oblaku stojaci pri dverách stanu a všetci ľudia vstali a klaňali sa každý pri dverách svojho

stanu. A Pán hovoril k Mojžišovi tvárou v tvár, ako keď niekto hovorí so svojím priateľom, a vracal sa do tábora, ale služobník Jozue, syn Nuna, mladý, nevychádzal zo stanu. A Mojžiš povedal Pánovi: Hľa, ty mi hovoríš: Vyveď tento ľud, ale ty si mi neukázal, koho pošleš so mnou. Ty si mi však povedal: Poznám ťa spomedzi všetkých a máš milosť u mňa. Ak som teda našiel priazeň pred tebou, zjav mi seba samého, aby som ťa jasne videl, aby som bol našiel priazeň pred tebou, a aby som vedel, že tvoj ľud je tento veľký národ. A hovorí: Sám pôjdem pred tebou a dám ti odpočinok. A hovorí k nemu: Ak ty sám nepôjdeš so mnou, nevoď ma odtiaľto. A ako bude skutočne známe, že som našiel priazeň u teba ja aj tvoj ľud, inak než tým, že ty ideš s nami? A budem oslávený ja a tvoj ľud medzi všetkými národmi, ktoré sú na zemi. A Pán povedal Mojžišovi: Aj toto slovo, ktoré si povedal, urobím, lebo si našiel priazeň predo mnou a poznám ťa spomedzi všetkých. A hovorí: Ukáž sa mi. A povedal: Ja prejdem pred tebou v mojej sláve a zavolám mojím menom, Pán, pred tebou, a zmilujem sa nad tým, nad kým sa zmilujem, a zľutujem sa nad tým, nad kým sa zľutujem. A povedal: Nebudeš môcť vidieť moju tvár, lebo človek neuvidí moju tvár a zostane nažive. A Pán povedal, Hľa miesto vedľa mňa, budeš stáť na skale. A keď prejde moja sláva, umiestnin ťa do otvoru skaly a prikryjem ťa mojou rukou, kým neprejdem. A odstraním ruku a potom uvidíš to, čo je za mnou, ale moja tvár ti nebude videná.

34

A Pán povedal Mojžišovi: Vytesaj si dva kamenné dosky, ako tie prvé, a vystúp ku mne na horu, a napíšem na tie dosky slová, ktoré boli na prvých doskách, ktoré si rozlámal. A buď pripravený do rána a vystúpiš na horu Sinaj a postavíš sa mi tam na vrchu hory. A nikto nech nejde hore s tebou, ani nech sa neukáže na celom tom vrchu, a ovce ani voly nech sa nepású v blízkosti toho vrchu. A vytesal dve kamenné dosky, tak ako tie prvé, a Mojžiš vstal skoro ráno a vystúpil na horu Sinaj, pretože mu to prikázal Pán, a Mojžiš vzal tie dve kamenné dosky. A Pán zostúpil v oblaku a stál tam vedľa neho, a zavolal meno Pána. A prešiel Pán pred jeho tvárou, a zavolal Pán Boh súcitný a milosrdný, trpezlivý a hojný v milosrdenstve a pravdivý, a zachovávajúci spravodlivosť a milosrdenstvo do tisícov, odstraňujúci neprávosti a krivdy a hriechy, a neočistí vinného, privádzajúci neprávosti otcov na deti a na deti detí na tretiu a štvrtú generáciu. A ponáhľajúc sa Mojžiš sa sklonil na zem a poklonil sa a povedal: Ak som našiel priazeň pred tebou, nech ide môj Pán s nami, lebo ľud je tvrdošijný, a ty odnímeš naše hriechy a naše neprávosti, a budeme tvoji. A Pán povedal Mojžišovi: Hľa, uzatváram s tebou zmluvu pred celým tvojím ľudom. Urobím slávne veci, ktoré sa nestali v celej zemi ani v žiadnom národe, a všetok ľud, medzi ktorými si ty, uvidí skutky Pána, lebo zázračné je to, čo ti urobím. Dávaj pozor na všetko, čo ti prikazujem. Hľa, ja vyháňam pred vašou tvárou Amorejčana a Kananejčana a Perizejčana a Chetejčana a Hevejčana a Gergesejčana a Jebusejčana. Dávaj pozor na seba, aby si nikdy neurobil zmluvu s obyvateľmi zeme, do ktorej vchádzaš, aby sa ti nestali kameňom úrazu medzi vami. Ich oltáre zbúrate, ich

stĺpy rozbijete, ich háje vytnete a vyrezávané obrazy ich bohov spálite v ohni. Nebudete totiž uctievať iných bohov, lebo Pán Boh, žiarlivé meno, je Boh žiarlivý. Nikdy neuzatváraj zmluvu s obyvateľmi zeme, aby nesmilnili za ich bohmi, a neobetovali ich bohom, a nepozvali ťa, a nejedol si z ich obetí, a nevzal si z ich dcér pre tvojich synov, a nedal z tvojich dcér ich synom, a nesmilnili tvoje dcéry za ich bohmi, a nesmilnili tvoji synovia za ich bohmi. A bohov liatych si neurobíš. A sviatok nekvasených chlebov budeš zachovávať, sedem dní budeš jesť nekvasené chleby, tak ako som ti prikázal, v určenom čase v mesiaci nových plodov, lebo v mesiaci nových plodov si vyšiel z Egypta. Každý, kto otvára lono, patrí mne - samce, každý prvorodený z teľaťa a prvorodený z ovce. A prvorodené z ťažného zvieraťa vykúpiš ovcou; ak ho ale nevykúpiš, dáš výkupné. Každého prvorodeného zo svojich synov vykúpiš; neobjavíš sa predo mnou naprázdno. Šesť dní pracuješ, ale v siedmy odpočineš, pri sejbe a pri žatve bude odpočinok. A urobíš mi sviatok týždňov, začiatok žatvy pšenice, a sviatok zhromaždenia uprostred roka. Tri razy do roka sa ukáže každý tvoj mužský pred Pánom, Bohom Izraela. Keď vyženiem národy pred tvojou tvárou a rozšírim tvoje hranice, nikto nebude túžiť po tvojej zemi, keď budeš vystupovať, aby si bol videný pred Pánom, tvojím Bohom, tri razy do roka. Nebudeš zabíjať na kvasu krv mojich obetí, a nebudú zostávať do rána obety sviatku Paschy. Prvotiny svojej zeme položíš do domu Pána, svojho Boha, neuvaríš baránka v mlieku jeho matky. A Pán povedal Mojžišovi: Napíš si tieto slová, lebo na základe týchto slov som uzavrel s tebou a s Izraelom zmluvu. A bol tam Mojžiš pred Pánom štyridsať dní a štyridsať

nocí, chlieb nejedol a vodu nepil, a napísal na tie tabule tieto slová zmluvy, desať prikázaní. Keď Mojžiš zostupoval z hory a tie dve dosky boli na rukách Mojžiša, pri jeho zostupovaní z hory, Mojžiš nevedel, že vzhľad farby jeho tváre bol oslávený, keď s ním hovoril. A Áron a všetci starší Izraela videli Mojžiša, a vzhľad farby jeho tváre bol oslávený. A báli sa priblížiť sa k nemu. A Mojžiš ich zavolal a Áron a všetci vládcovia zhromaždenia sa k nemu obrátili a Mojžiš im hovoril. A po týchto veciach prišli k nemu všetci synovia Izraela. A prikázal im všetko, čo prikázal Pán jemu na vrchu Sinaj. A keďže prestal hovoriť k nim, položil na svoju tvár pokrývku. Keď ale vchádzal Mojžiš pred Pána, aby s ním hovoril, snímal závoj až do vychádzania, a keď vyšiel, hovoril všetkým synom Izraela všetko, čo mu Pán prikázal. A synovia Izraela videli tvár Mojžiša, že bola oslávená, a Mojžiš položil závoj na svoju tvár, až kým by vošiel hovoriť s ním.

35

A Mojžiš zhromaždil celé zhromaždenie synov Izraela a povedal: Toto sú slová, ktoré prikázal Pán vykonať. Šesť dní budeš robiť práce, ale siedmy deň je odpočinok, svätý, sobota, odpočinok pre Pána; každý, kto robí prácu v tento deň, nech zomrie. Nebudete zapaľovať oheň vo všetkých vašich obydliach v deň soboty, ja som Pán. A Mojžiš povedal celému zhromaždeniu synov Izraela: Toto je slovo, ktoré prikázal Pán: Vezmite spomedzi vás obetu Pánovi; každý, kto je ochotný srdcom, prinesie prvotiny Pánovi:

zlato, striebro, bronz, hyacint, purpur, dvojito farbený šarlát, spradené jemné plátno, kozí chlp, načerveno zafarbené kože baranov, modré kože, neporušiteľné drevo, kamene sárdius a kamene na rytinu na náramenník a na rúcho. A každý múdry srdcom medzi vami, keď príde, nech pracuje na všetkých veciach, ktoré prikázal Pán: stan a závesy a prikrývky a opony a závory a stĺpy a truhlu svedectva a jej tyče a jej zľutovnicu a oponu a stôl a všetky jej nádoby a svietnik svetla a všetky jeho nádoby a oltár a všetky jeho nádoby a sväté rúcha kňaza Árona a rúcha, v ktorých budú slúžiť, a tuniky pre synov Árona kňazstva a olej pomazania a kadidlo zloženia. A celé zhromaždenie synov Izraela vyšlo od Mojžiša. A priniesli každý, koho pohnulo jeho srdce, a všetci, ktorým sa to zdalo v ich duši, obetu, a priniesli obetu Pánovi na všetky práce stanu svedectva, a na všetky jeho služby a na všetky rúcha svätého. A muži priniesli od žien, každý, komu sa to zdalo správne v mysli, priniesli pečatidlá a náušnice a prstene a prepletané ozdoby a náramky, každý zlatý predmet. A všetci, ktorí priniesli príspevky zo zlata Pánovi, a u ktorých sa našlo jemné plátno, hyacintovo modré kože a červeno farbené kože baranov, priniesli ich. A každý, kto odnášal obetu, priniesol striebro a bronz, obety Pánovi, a tí, u ktorých sa našlo neporušiteľné drevo, priniesli ho na všetky práce prípravy. A každá žena múdra v mysli priniesla napradené svojimi rukami: hyacint, purpur, šarlát a jemné plátno. A všetky tie ženy, ktorým sa to zdalo v ich mysli múdre, priadli kozie vlasy. A vládcovia priniesli kamene zo smaragdu a kamene na vyplnenie do náramenníka a do náprsníka a voňavé látky a do oleja na pomazanie a zloženie kadidla. A každý muž a

žena, ktorých myseľ ich viedla k tomu, aby vstúpili a robili všetky práce, ktoré prikázal Pán vykonať skrze Mojžiša, priniesli synovia Izraela obetu Pánovi. A Mojžiš povedal synom Izraela: Hľa, Boh povolal podľa mena Bezalela, syna Uriho, syna Húra, z kmeňa Júdu, a naplnil ho božským duchom múdrosti a rozumnosti a poznania všetkého, navrhovať podľa všetkých diel remeselníctva, robiť zlato a striebro a bronz, a rezať kameň, a opracovávať drevo, a robiť každé dielo múdrosti. A dal aspoň do mysle pokročiť jemu a Eliabovi, synovi Ahisamacha, z kmeňa Dan. A naplnil ich múdrosťou, rozumom, mysľou, všetko rozumieť, urobiť diela svätého, a tkané a vyšívané veci tkať šarlátom a jemným ľanom, robiť každú prácu remeselníctva a rozmanitosti.

36

A urobil Bezalel a Eliab, a každý múdry mysľou, ktorému bola daná múdrosť a poznanie v nich, aby rozumeli robiť všetky tie práce podľa svätých povinností, podľa všetkého, čo prikázal Pán. A Mojžiš zavolal Bezaleela a Eliaba, a všetkých tých, ktorí mali múdrosť, ktorým Boh dal poznanie do srdca, a všetkých tých, ktorí si ochotne želali pristúpiť k dielam, aby ich dokončili. A vzali od Mojžiša všetky dary, ktoré priniesli synovia Izraela na všetky práce svätyne, aby ich vykonali, a oni ešte prijímali to, čo prinášali tí, ktorí prinášali ráno. A prišli všetci múdri, ktorí robili diela svätyne, každý podľa svojho diela, ktoré vykonávali. A povedal Mojžišovi, že ľud prináša hojnosť podľa prác, ktoré

Pán prikázal vykonať. A Mojžiš prikázal a vyhlásil v tábore, hovoriac: Muž ani žena nech už viac nepracujú na prvotinách svätyne, a ľudu bylo zabránené ešte prinášať. A práce im bola dostatočná na vykonanie stavby a ešte im zostalo. A každý múdry spomedzi pracujúcich urobil rúcha svätých vecí, ktoré sú pre kňaza Árona, ako prikázal Pán Mojžišovi. A urobil náramenník zo zlata, a z modrej, a z purpuru, a zo šarlátu pradeného, a z jemného plátna krúteného; a boli rozrezané plátky zlata na vlákna, tak aby ich utkali s modrou, a s purpurom, a so šarlátom pradeným, a s jemným plátnom krúteným; urobili to ako tkanú prácu; náramenníky spájajúce z oboch strán, tkaná práca navzájom do seba prepletená. Z neho urobili to podľa jeho diela, zo zlata, a z modrej, a z purpuru, a zo šarlátu priadené, a z jemného plátna krúteného, ako prikázal Pán Mojžišovi, a urobili obidva kamene zo smaragdu spojené a obklopené zlatom, vyrytý a vyrezaný rytinou pečate z mien synov Izraela, a položil ich na ramená efodu, kamene pamiatky synov Izraela, ako prikázal Pán Mojžišovi. A urobili náprsník, prácu tkanú s pestrosťou podľa práce efódu, zo zlata, a modrej, a purpuru, a šarlátu spradených, a plátna krúteného; štvoruholník dvojitý urobili náprsník; piaď dĺžka, a piaď šírka dvojitá. A bolo utkané v ňom tkanivo osadené kameňmi v štyroch radoch; rad kameňov, sardius a topáz a smaragd, prvý rad; a druhý rad, karbunkul a zafír a jaspis; a tretí rad, ligur a achát a ametyst; a štvrtý rad, chrysolit a beryl a onyx obklopené zlatom, a spojené zlatom. A kameňov bolo dvanásť podľa mien synov Izraela, z ich mien vyrytých do pečatí, každý podľa svojho vlastného mena pre dvanásť kmeňov. A urobili na náprsník spletené strapce,

prácu pletenia, z čistého zlata. A urobili dva zlaté náramenné kusy a dva zlaté prstene, a položili tie dva zlaté prstene na obidva konce náprsníka. A položili tie pletence zo zlata na tie kruhy na oboch stranách toho náprsníka a na tie dve spoje tie dva pletence. A položili ich na tie dva malé štíty a položili ich na ramená efodu spredu. A urobili dva zlaté prstene a položili ich na dva krídla na okraji náprsníka a na okraj zadnej strany efodu zvnútra. A urobili dva zlaté prstene a položili ich na obe ramená efodu zdola, spredu, pri spojení nad tkaným pásom efodu, a pripevnili náprsník od prstenov na ňom k prstencom efodu, držané modrou šnúrou, prepletené do tkaniny efodu, aby sa náprsník neuvoľnil od efodu, ako prikázal Pán Mojžišovi. A urobili spodný odev pod ramenným dielom, tkanú prácu, celý modrý; otvor spodného odevu v strede bol pretkaný a prepletený, mal okraj dookola otvoru nerozpustiteľný; A urobili na leme spodného odevu zdola granátové jablká ako kvitnúce granátové jablko, z modrej a purpurovej a šarlátovej spriadenej a jemného plátna krúteného. A urobili zlaté zvonce a položili zvonce na lem rúcha dookola medzi granátovými jablkami; zlatý zvonec a granátové jablko na leme rúcha dookola, aby slúžili, ako prikázal Pán Mojžišovi. A urobili tuniky z jemného plátna, tkanú prácu, pre Árona a jeho synov, a turbany z jemného plátna, a turban z jemného plátna, a spodné rúcho z jemného plátna krúteného, a ich pásy z jemného plátna, a modrej, a purpurovej, a šarlátovej pradenej, prácu vyšívača, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi. A urobili zlatú platňu, oddelený diel svätého, z čistého zlata, a napísal na ňu vyryté písmená pečate: Svätyňa Pánovi. A položili ju na modrú šnúru,

tak aby ležala na turbane zhora, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi.

37

A urobili pre stan desať záclon; dvadsaťosem lakťov bola dĺžka jednej záclony; to isté bolo u všetkých; a štyri lakte bola šírka jednej záclony. A urobili oponu z modrej a purpurovej a šarlátovej pradenej a z jemného plátna krúteného, dielo tkané cherubínov, a položili ju na štyri stĺpy neporušiteľné potiahnuté zlatom, a hlavice ich boli zlaté a podstavce ich štyri strieborné. A urobili oponu dverí stanu svedectva z modrej a purpuru a šarlátu pradeného a jemného plátna krúteného, práca tkaná cherubínov, a ich päť stĺpov a kruhy, a ich hlavice a ich pásy pozlátili zlatom, a ich päť základní bronzových. A urobili dvor na južnú stranu, záclоны dvora z jemného krúteného plátna sto na sto; a ich stĺpov dvadsať, a ich základní dvadsať. A strana k severu, sto na sto; a strana k juhu, sto na sto; a ich stĺpy dvadsať, a ich základy dvadsať; A strana k moru záclony päťdesiat lakťov; ich stĺpy desať, a ich základy desať; A strana k východu päťdesiat lakťov plachty, pätnásť lakťov to podľa chrbta; a ich stĺpy tri, a ich základy tri; A na chrbte druhom odtiaľ a odtiaľ podľa brány nádvoria, záclony pätnásť lakťov; ich stĺpy tri, a ich základy tri; všetky záclony stanu z jemného plátna krúteného. A základne ich stĺpov bronzové, a ich háky strieborné, a ich hlavice potiahnuté striebrom, a stĺpy potiahnuté striebrom, všetky stĺpy nádvoria. A opona brány nádvoria, práca vyšívača z modrej, a

purpurovej, a šarlátovej pradenej, a jemného plátna krúteného, dvadsať lakťov dĺžka, a výška a šírka päť lakťov, zodpovedajúca záclonám nádvoria. A ich stĺpy štyri, a ich základne štyri bronzové, a ich háky strieborné, a ich hlavice potiahnuté striebrom. A všetky kolíky dvora okolo bronzové a oni potiahnuté striebrom. A toto je usporiadanie stanu svedectva, ako bolo prikázané Mojžišovi, že služba má byť levítov skrze Itamara, syna Árona, kňaza. A Bezalel, syn Uriho, z kmeňa Júdu, urobil ako prikázal Pán Mojžišovi, a Eliab, syn Achisamacha, z kmeňa Dána, ktorý bol hlavným remeselníkom tkaných vecí a vyšívaných vecí a pestrofarebných vecí, aby tkal so šarlátom a s jemným ľanom.

38

A Bezalel urobil truhlu a potiahol ju čistým zlatom zvnútra a zvonku; a odlial pre ňu štyri zlaté kruhy; dva na jednu stranu a dva na druhú stranu, široké pre tyče, aby ju nimi zdvíhali. A urobil zľutovnicu nad truhlou z čistého zlata a dvoch zlatých cherubínov; jedného cherubína na jednom konci zľutovnice a jedného cherubína na druhom konci zľutovnice, zatieňujúcich svojimi krídlami zľutovnicu. A urobil stôl predložený z čistého zlata, a odlial preň štyri prstene, dva na jednej strane a dva na druhej strane, široké, tak aby sa dal zdvíhať tyčami v nich. A tyče archy a stola urobil a potiahol ich zlatom. A urobil nádoby stola, misky, kadidlá, poháre a obetné misy, v ktorých sa bude liať, zlaté. A urobil svietnik, ktorý osvetľuje, zlatý, s pevnou stonkou,

a vetvy z oboch jeho strán; z jeho vetiev výhonky, z jeho vetiev výhonky vyčnievajúce; tri z jednej strany a tri z druhej strany, vyrovnané navzájom. A ich svetlá, ktoré sú na koncoch, tvarované ako mandle z nich; a ozdobné vložky z nich, aby boli lampy na nich; a siedma ozdobná vložka, tá na konci svietnika, na vrchu zhora, celá pevná zlatá. A sedem zlatých lámp na ňom, a jeho zlaté kliešte, a ich zlaté hasiace nádoby. Tento potiahol stĺpy striebrom, odlial pre stĺp zlaté prstence, pozlatil tyče zlatom, pozlatil stĺpy závoja zlatom a urobil zlaté háčiky. Tento urobil aj kruhy stanu zlaté, a kruhy nádvoria, a kruhy na natiahnutie prikrývky zhora bronzové; Tento odlial hlavice strieborné stanu, a hlavice bronzové dverí stanu, a bránu nádvoria; a háky urobil pre stĺpy strieborné, na stĺpoch tento postrieboroval ich; Tento urobil kolíky stanu, a kolíky nádvoria bronzové; Tento urobil oltár bronzový z kadidelníc bronzových, ktoré patrili mužom, ktorí sa vzbúrili s Kórachovým zhromaždením; Tento urobil všetky nádoby oltára, a kadidelnícu jeho, a podstavec, a misy, a vidlice na mäso bronzové; Tento urobil pre oltár mriežku, dielo sieťové zdola kadidelnice pod ním až do polovice jeho; a položil na neho štyri kruhy zo štyroch častí mriežky oltára bronzové, široké pre tyče, aby zdvíhať v nich oltár; Tento urobil olej pomazania svätý, a zloženie kadidla čisté, dielo voňavkára; Tento urobil umývadlo bronzové, a podstavec jeho bronzový zo zrkadiel žien, ktoré sa postili, ktoré sa postili pri dverách stanu svedectva, v ktorý deň ho postavil. A urobil umývadlo, aby sa z neho umývali Mojžiš a Áron a jeho synovia, ich ruky a nohy, keď vchádzali do stanu svedectva, alebo kedykoľvek pristupovali k oltáru slúžiť, umývali sa z neho,

tak ako prikázal Pán Mojžišovi.

39

Všetko zlato, ktoré bolo spracované do diel podľa všetkej práce svätých vecí, bolo zlatom prvotín, dvadsaťdeväť talentov a sedemstodvadsať šekelov podľa svätého šekela. A striebra obeta od spočítaných mužov zhromaždenia sto talentov a tisícsedemstosedemdesiatpäť šekelov; drachma jedna na hlavu, polovica šekela, podľa svätého šekela. Každý prechádzajúci prehliadkou od dvadsaťročného a vyššie, do šesťdesiat desaťtisícov a tritisícpäťstopäťdesiat. A sto talentov striebra sa použilo na odlievanie sto pätiek stanu a na pätky opony, sto pätiek na sto talentov, talent na pätku. A tisíc sedemsto sedemdesiatpäť šekelov urobil na háky pre stĺpy a pozlátil ich pätky a ozdobil ich. A bronz obetného daru bol sedemdesiat talentov a tisíc päťsto šekelov. A urobili z neho základy dverí stanu svedectva a základy nádvoria dookola a základy brány nádvoria a kolíky stanu a kolíky nádvoria dookola a bronzovú mriežku oltára a všetky nádoby oltára a všetky nástroje stanu svedectva. A urobili synovia Izraela, ako prikázal Pán Mojžišovi, tak urobili. A zo zostávajúceho zlata obetného daru urobili nádoby na slúženie v nich pred Pánom. A zo zostávajúceho hyacintu a purpuru a šarlátu urobili slúžobné rúcha Áronovi, aby slúžil v nich vo svätyni. A priniesli rúcha k Mojžišovi a stan a jeho nádoby, základy a jeho závory a stĺpy, a oltár a všetky jeho nádoby. A olej pomazania, a kadidlo zloženia, a čistý svietnik, a

jeho lampy, lampy horenia, a olej svetla. A stôl predloženia, a všetky jeho nádoby, a predložené chleby. A rúcha svätého, ktoré sú Áronove, a rúcha jeho synov, do kňazstva. A plachty dvora, a stĺpy, a oponu dverí stanu, a brány dvora. A všetky nádoby stanu, a všetky jeho nástroje, a kože, kože baranov zafarbené na červeno, a modré prikrývky, a prikrývky ostatných, a kolíky, a všetky nástroje do prác stanu svedectva. Koľko prikázal Pán Mojžišovi, tak urobili synovia Izraela všetko vybavenie. A videl Mojžiš všetky práce, a urobili ich takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi, tak ich urobili, a požehnal ich Mojžiš.

40

A Pán hovoril Mojžišovi, hovoriac: V prvý deň prvého mesiaca, v novmesiac, postavíš stan svedectva. A ty položíš truhlu svedectva a zakryješ truhlu oponou. A prinesieš stôl a nastavíš jeho určenie, a prinesieš svietnik a položíš jeho lampy. A položíš zlatý oltár na pálenie kadidla pred archu a položíš prikrytie závoja na dvere stanu svedectva. A oltár obetí položíš pri dverách stanu svedectva a obložíš stan a všetky jeho veci posvätiš dookola. A vezmeš olej pomazania a pomažeš stan a všetko, čo je v ňom, a posvätiš ho a všetky jeho nádoby, a bude svätý. A pomažeš oltár obetí a všetky jeho nádoby a posvätiš oltár, a oltár bude svätyňou svätých. A privedeš Árona a jeho synov ku dverám stanu svedectva a umyješ ich vodou. A oblečieš Árona do svätých rúch a pomažeš ho a posvätiš ho a bude mi slúžiť ako kňaz. A jeho synov privedeš a oblečieš ich do tuník. A

pomažeš ich takým spôsobom, akým si pomazal ich otca, a budú mi slúžiť ako kňazi, a bude to tak, že im bude pomazanie kňazstva naveky, do ich pokolení. A Mojžiš urobil všetko, čo mu Pán přikázal, tak to urobil. A stalo sa v prvom mesiaci druhého roku ich vychádzania z Egypta, že v novmesiac bol postavený stánok. A Mojžiš postavil stan, položil hlavice, vložil závory a postavil stĺpy. A roztiahol opony na stan a položil prikrytie stanu na neho zhora, ako prikázal Pán Mojžišovi. A vzal svedectvá, vložil ich do truhly a položil tyče pod truhlu, a priniesol truhlu do stanu, a položil prikrytie závoja a prikryl truhlu svedectva, akým spôsobom prikázal Pán Mojžišovi. A položil stôl do stanu svedectva na sever von od závoja stanu. A pridal na ňu chleby predloženia pred Pána, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi. A položil svietnik do stanu svedectva, na stranu stanu smerom k juhu. A položil jej lampy pred Pána, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi. A položil zlatý oltár v stane svedectva oproti závoju a pálil na ňom kadidlo zo zloženia, tak ako prikázal Pán Mojžišovi. A oltár obetí položil pri dvere stanu. A on postavil dvor okolo stanu a oltára a Mojžiš dokončil všetky práce. A oblak zakryl stan svedectva a stan bol naplnený slávou Pána. A Mojžiš nemohol vojsť do stanu svedectva, pretože nad ním tienil oblak a stan bol naplnený slávou Pána. Keď sa však oblak dvíhal od stanu, synovia Izraela vyťahovali so svojou výbavou. Ak sa však oblak nevzniesol, nevytiahli sa, až kým sa oblak nevzniesol. Oblak bol totiž nad stanom cez deň a oheň bol nad ním v noci pred celým Izraelom pri všetkých ich odchodoch.

Numeri

1

A Pán hovoril k Mojžišovi v púšti Sinaj, v stane svedectva, v prvý deň druhého mesiaca, druhého roku po ich odchode zo zeme Egypt, hovoriac: Vezmite sčítanie celého zhromaždenia Izraela podľa rodov, podľa domov ich otcov, podľa počtu podľa ich mien, podľa ich hláv; každý mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile Izraela, spočítajte ich s ich silou; ty a Áron spočítajte ich. A s vami bude každý podľa kmeňa, každý z vládcov podľa domov otcov. A toto sú mená mužov, ktorí budú stáť s vami: z Rúbena, Elísúr syn Šediúra; zo Šimeóna, Šelumiél syn Surišadaja. Z Júdu bol Naason, syn Aminadaba. Z Issachara, Natanael syn Zuara; z Zabulona, Eliab syn Helona; zo synov Jozefa z Efraima, Elišama syn Amihuda; z Manassesa, Gamaliel syn Pedahzura. Z Benjamína Abidan, syn Gadeoniho. Z Dána, Achiezer, syn Amišadaja. Z Ašera Fagaiel, syn Echrána. Z Gada Elisaf, syn Raguelov. Z Neftalí, Achire, syn Ainána. Títo sú povolaní zhromaždenia, vládcovia kmeňov podľa ich rodín, velitelia tisícov Izraela. A Mojžiš a Áron vzali týchto mužov, ktorí

boli povolaní podľa mena. A celé zhromaždenie zhromaždili v prvý deň mesiaca druhého roku a zaregistrovali sa podľa ich pôvodu, podľa ich rodín, podľa počtu ich mien, od dvadsiatich rokov a vyššie, každý mužský podľa hlavy, akým spôsobom prikázal Pán Mojžišovi a boli sčítaní v púšti Sinaj. A stali sa synovia Rúbena, prvorodeného Izraela, podľa ich rodiny, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužského pohlavia od dvadsiatich rokov a viac, každý schopný vyjsť do boja, ich sčítanie z kmeňa Rúbena, štyridsaťšesťtisíc päťsto. Synovia Šimeona podľa ich rodín, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Šimeona, deväť a päťdesiat tisíc a tristo. Synov Júdu podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužského pohlavia od dvadsiatich rokov a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Júdu, štyristo sedemdesiat tisíc a šesťsto. Synovia Issachara podľa ich rodov, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, sčítanie ich z kmeňa Issachara, štyri a päťdesiat tisíc a štyristoštyridsať. Synovia Zabulona podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, sčítanie ich z kmeňa Zabulona, sedem a päťdesiat tisíc a štyristo. Synom Jozefa, synom Efraima, podľa ich rodín, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužského

pohlavia od dvadsiatich rokov a viac, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Efraima, štyridsať tisíc a päťsto. Synom Manassesa podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužského pohlavia, od dvadsiatich rokov a vyššie, každý vychádzajúci do boja, ich sčítanie z kmeňa Manassesa, tridsaťdvetisícdvesto. Synovia Benjamína podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Benjamína, päť a tridsať tisíc a štyristo. Synom Gáda podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužského pohlavia od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie: z kmeňa Gáda, štyridsaťpäť tisíc šesťsto päťdesiat. Synovia Dána podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Dán, dvetisíc a šesťdesiattisíc a sedemsto. Synovia Ašera podľa ich rodiny, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hláv, všetci mužský od dvadsiatich rokov a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Ašera, jedenaštyridsať tisíc päťsto. Synovia Neftalího podľa ich príbuzenstva, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, podľa počtu ich mien, podľa ich hlavy, všetci mužský od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci v sile, ich sčítanie z kmeňa Neftalího, tri a päťdesiat tisíc a štyristotridsať. Toto bolo sčítanie, ktoré vykonali Mojžiš a Áron a

vládcovia Izraela, dvanásť mužov, po jednom mužovi z každého kmeňa, podľa kmeňov otcovských rodov. A stalo sa celé sčítanie synov Izraela s ich silou od dvadsaťročného a vyššie, každý vychádzajúci zostaviť sa do bitky v Izraeli, šesťsto tisíc a tritisíc a päťsto a päťdesiat. Leviti z rodiny ich kmeňa však neboli spočítaní medzi synmi Izraela. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Pozri, kmeň Levi nebudeš spočítavať a ich počet nevezmeš medzi synmi Izraela. A ty ustanovíš Levítov nad stanom svedectva, nad všetkými jeho nádobami a nad všetkým, čo je v ňom. Oni budú nosiť stan a všetky jeho nádoby, oni budú v ňom slúžiť a okolo stanu sa utáboria. A keď sa bude stan odstraňovať, Leviti ho rozoberiú, a keď sa bude stan postavovať, postavia ho, a cudzinec, ktorý sa priblíži, nech zomrie. A synovia Izraela budú táboriť, každý muž vo svojom vlastnom poriadku a každý muž podľa svojho vlastného vedenia, so svojou silou. Leviti nech sa utáboria naokolo stanu svedectva a nebude hriech medzi synmi Izraela. A Leviti sami budú strážiť stráž stanu svedectva. A synovia Izraela urobili podľa všetkého, čo prikázal Pán Mojžišovi a Áronovi, takto urobili.

2

A Pán hovoril k Mojžišovi a Áronovi, hovoriac: každý muž pri svojom podľa poriadku, podľa zástavy, podľa domov svojich otcov, nech utáboria synovia Izraela naproti; okolo stanu svedectva utáboria synovia Izraela. A tí, ktorí táboria prví na východe, poriadok tábora Júdu s ich silou, a vládca synov Júdu,

Naason, syn Aminadaba. Jeho vojsko, tí, ktorí boli spočítaní, bolo štyridsaťštyritisícšesťsto. A tí táboriaci vedľa kmeňa Issachar, a vládca synov Issachara, Natanael, syn Sogara. Jeho prezretá sila: päťdesiatštyri tisíc štyristo. A tí, čo táboria vedľa kmeňa Zabulon, a vládca synov Zabulona, Eliab, syn Chelona. Jeho preskúmané vojsko: päťdesiatsedemtisíc štyristopäťdesiat. Všetci prehliadnutí z tábora Júdu, sto osemdesiat tisíc a šesťtisíc a štyristoštyridsať, vytiahnu so svojou silou ako prví. Oddiely tábora Rúbena, k juhu ich sila, a vládca synov Rúbena, Elísúr, syn Sedíúra. Jeho prehliadnutá sila: štyridsaťšesťtisícpäťsto. A tí, ktorí táboria vedľa neho, z kmeňa Simeon, a vládca synov Simeona, Salamiel, syn Sourisadaia. Jeho preskúmaná sila: päťdesiatdeväťtisíc tristo. A tí, ktorí táboria vedľa neho, kmeň Gád, a vládca synov Gáda, Elisaf, syn Raguéla. Jeho preskúmaná sila: štyridsaťpäť tisíc šesťsto päťdesiat. Všetci sčítaní z tábora Rúben, sto päťdesiat jedna tisíc štyristo päťdesiat, so svojimi vojskami ako druhí vytiahnu. A bude vzatý preč stan svedectva a tábor levitov uprostred táborov, ako sa utáboria, tak aj vytiahnu, každý držiac sa podľa vedenia. Poriadok tábora Efraim pri mori s ich silou, a vládca synov Efraima, Elišama, syn Amiúda. Jeho vojsko, tí sčítaní, štyridsať tisíc päťsto. A tí, čo táboria vedľa kmeňa Manasses, a vládca synov Manasses, Gamaliel, syn Phadassura. Jeho prehliadnutá sila, tridsaťdvatisíc dvesto. A tí, čo táboria vedľa kmeňa Benjamín, a vládca synov Benjamína, Abidan, syn Gadeoniho. Jeho prehliadnutá sila: tridsaťpäť tisíc štyristo. Všetci sčítaní z tábora Efraim, sto tisíc osemtisíc sto, so svojimi vojskami vytiahnu ako tretí. Oddiel tábora Dan smerom na sever s ich silou, a vládca synov Dana, Achiezer syn Amišadaja. Jeho

vojsko, tí, ktorí boli spočítaní, bolo šesťdesiatdvatisíc sedemsto. A tí, čo táboria vedľa neho, kmeň Ašer, a vládca synov Ašera, Fageel, syn Echrána. Jeho vojsko, tí, ktorí boli spočítaní, štyridsaťjedentisícpäťsto. A tí, čo táboria vedľa kmeňa Neftalí, a vládca synov Neftalí, Achire, syn Ainána. Jeho vojsko, tí, ktorí boli spočítaní: päťdesiattritisíc štyristopäťdesiat. Všetci zosčítaní tábora Dan, stopäťdesiatsedemtisíc šesťsto; poslední vytiahnu podľa svojho poriadku. Toto je sčítanie synov Izraela podľa domov ich rodín, celé sčítanie táborov s ich silami, šesťsto tisíc a tritisíc päťsto päťdesiat. Leviti ale neboli spočítaní medzi nimi, ako prikázal Pán Mojžišovi. A synovia Izraela urobili všetko, čo prikázal Pán Mojžišovi, tak táborili podľa svojho poriadku, a tak vychádzali každý pri svojom kmeni, podľa domov svojich otcov.

3

A toto sú pokolenia Árona a Mojžiša, v deň, keď hovoril Pán Mojžišovi na vrchu Sinaj. A toto sú mená synov Árona: prvorodený Nádáb a Abíud, Eleázár a Ítámar. Toto sú mená synov Árona, pomazaných kňazov, ktorých ruky boli posvätené, aby slúžili ako kňazi. A zomreli Nádab a Abíhu pred Pánom, keď prinášali cudzí oheň pred Pánom v púšti Sinaj, a nemali deti; a slúžili ako kňazi Eleazár a Itamar s Áronom, ich otcom. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Vezmi kmeň Lévi a postavíš ich pred Árona kňaza, a budú mu slúžiť, a budú strážiť jeho stráže a stráže synov Izraela pred stanom svedectva, vykonávať práce stanu. A budú strážiť všetky nádoby stanu svedectva a budú

konať službu synov Izraela pri všetkých prácach stanu. A ty dáš Levítov Áronovi a jeho synom, kňazom; títo sú mi daní ako dar od synov Izraela. A Árona a jeho synov ustanovíš nad stanom svedectva, a budú strážiť svoje kňazstvo a všetky veci podľa oltára a vnútri závoja, a cudzinec, ktorý sa dotkne, zomrie. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac, a hľa ja som vzal Levítov z prostriedku synov Izraela namiesto každého prvorodeného otvárajúceho lono od synov Izraela; výkupným za nich budú, a budú moji Levíti. Mne patrí každý prvorodený, lebo v deň, keď som udrel každého prvorodeného v zemi Egypta, som si posvätil každého prvorodeného v Izraeli, od človeka až po zviera budú moji, ja Pán. A Pán hovoril k Mojžišovi v púšti Sinaj, hovoriac: Spočítaj synov Léviho podľa domov ich otcov, podľa ich kmeňov; každého mužského pohlavia od jedného mesiaca a vyššie, spočítajte ich. A Mojžiš a Áron ich navštívili skrze hlas Pána, takým spôsobom, ako im Pán prikázal. A títo boli synovia Levi podľa ich mien: Gedson, Kaat a Merari. A toto sú mená synov Gedsona podľa ich klanov: Lobeni a Semei. A synovia Kaatha podľa ich klanov: Amram a Issaar, Chebron a Oziél. A synovia Merariho podľa ich klanов, Mooli a Mushi, títo sú klany Levitov podľa ich otcovských domov. K Geršonovi patrili rod Lobeniho a rod Šimeiho, toto boli rody Geršona. Ich sčítanie podľa počtu všetkých mužského pohlavia od jedného mesiaca a vyššie bolo sedemtisícpäťsto. A synovia Geršóna utáboria za stanom pri mori. A vládca domu rodiny ľudu Gedsona, Elisaf, syn Daela. A stráž synov Geršona v stane svedectva, stan a prikrývka, a prikrývka dverí stanu svedectva, a plachty nádvoria, a opona brány nádvoria, ktoré je pri stane, a zvyšky všetkých prác jeho.

Pre Kaáta: rod Amráma jeden, a rod Izára jeden, a rod Chebróna jeden, a rod Uziela jeden. Toto sú rody Kaáta podľa počtu. Každý mužský od jedného mesiaca a vyššie, osemtisícšesťsto, strážiaci stráže svätyne. Ľudia synov Kaátha sa utáboria na južnej strane stanu. A vládca domu otcov ľudí Kaáta bol Elisafan, syn Oziela. A ich strážením bola archa, stôl, svietnik, oltáre a nádoby svätyne, ktorými slúžili, prikrývka a všetky ich práce. A vládca nad vládcami Levitov, Eleazar syn Árona kňaza, ustanovený stráž Merarímu patrili rod Moolí a rod Mousí; toto sú rody Merarího. Ich sčítanie podľa počtu, každý mužského pohlavia od jedného mesiaca a viac, šesťtisícpäťdesiat. A vodca domu otcov ľudu Merariho, Suriel syn Abichaila, budú táborať z bočných strán stanu smerom na sever. Sčítanie stráže synov Merariho: hlavice stanu a jeho závory a jeho stĺpy a jeho základne a všetky ich nádoby a ich práce a stĺpy nádvoria dookola a ich základne a kolíky a ich laná. Tí, ktorí táborili pred stanom svedectva od východu, Mojžiš a Áron a jeho synovia, strážiaci stráže svätyne pre stráže synov Izraela, a cudzinec, ktorý sa dotkne, zomrie. Celé sčítanie levitov, ktorých sčítal Mojžiš a Áron podľa hlasu Pána podľa ich kmeňov, každý mužského pohlavia od jedného mesiaca a viac, dvadsaťdva tisíc. A Pán povedal Mojžišovi: Sčítaj všetkých prvorodených mužského pohlavia zo synov Izraela od jedného mesiaca veku a vyššie a zapíš ich počet podľa mena. A vezmeš Levítov pre mňa, ja Pán, namiesto všetkých prvorodených synov Izraela, a dobytok Levítov namiesto všetkých prvorodených v dobytku synov Izraela. A Mojžiš navštívil každého prvorodeného medzi synmi Izraela tak, ako prikázal Pán. A všetci prvorodenímuži podľa počtu podľa mena

od jedného mesiaca a viac zo sčítania ich boli dvadsaťdvatisíc dvestosedemdesiatri. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Vezmi Levítov namiesto všetkých prvorodených synov Izraela, a dobytok Levítov namiesto ich dobytku, a Levíti budú moji; ja som Pán. A výkupné dvesto sedemdesiattroch, tých presahujúcich nad Levítov, od prvorodených synov Izraela. A vezmeš päť šekelov podľa hlavy, podľa svätého didrachma vezmeš, dvadsať obolov šekela. A dáš to striebro Áronovi a jeho synom, výkupné za tých, ktorí ich prevyšujú. A Mojžiš vzal striebro, výkupné tých prevyšujúcich, na vykúpenie levitov. Od prvorodených synov Izraela vzal striebro, tisíc tristo šesťdesiatpäť šekelov, podľa svätého šekela. A Mojžiš dal výkupné za presahujúcich Áronovi a jeho synom, skrze hlas Pána, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi.

4

A Pán hovoril Mojžišovi a Áronovi, hovoriac: Vezmi súčet synov Kehata z prostriedku synov Léviho, podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, od dvadsaťpäť rokov a viac až po päťdesiat rokov, každý vchádzajúci slúžiť, konať všetky práce v stane svedectva. A toto sú práce synov Kaátových v stane svedectva, svätyňa svätých. A vstúpi Áron a jeho synovia, keď sa zdvihne tábor, a zoberú dolu tú tieniacu oponu, a prikryjú ňou truhlu svedectva, a položia na ňu pokrývku z modrej kože, a hodia na ňu celé modré rúcho zhora, a prevlečú tyče. A na predložený stôl položia celofialové rúcho a misky, kadidelnice, poháre a nádoby

na úliatiny, v ktorých sa lieva, a chleby, ktoré budú na ňom neustále. A oni na ňu položia šarlátové rúcho a prikryjú ju modrou koženou pokrývkou a prevlečú cez ňu tyče. A vezmú modré rúcho a pokryjú svietnik, ktorý svieti, a jeho lampy, a jeho kliešte, a jeho nádoby na nalievanie, a všetky nádoby oleja, ktorými pri nich slúžia. A vložia ju aj so všetkými jej nádobami do modrej koženej pokrývky a položia ju na nosidlá. A na zlatý oltár pokryjú modré rúcho a pokryjú ho modrou kožnou pokrývkou a prevlečú jeho tyče. A vezmú všetky nádoby na službu, ktorými slúžia vo svätyni, a vložia ich do modrého rúcha, a pokryjú ich pokrývkou z modrej kože, a položia ich na tyče. A pokrývku položí na oltár a prikryjú ho celofialovým rúchom. A položia na to všetky nádoby, ktorými slúžia na ňom v nich, a pánve na oheň, a vidlice na mäso, a misy, a prikrývku, a všetky nádoby oltára; a položia na to pokrývku koženú modrú, a prevlečú jeho tyče; a vezmú rúcho purpurové, a prikryjú umývadlo a jeho podstavec, a vložia to do pokrývky koženej modrej, a položia na tyče, a dokončia Áron a jeho synovia, prikrývajúc sväté veci, a všetky sväté nádoby, pri vybratí tábora; a po týchto veciach vojdú synovia Kehata niesť, a nedotknú sa svätých vecí, aby nezomreli; tieto veci ponesú synovia Kehata v stane svedectva. Dozorca Eleazar, syn Árona, kňaza: olej svetla a kadidlo zloženia a obeť každodenná a olej pomazania, dozor nad celým stanom a nad všetkým, čo je v ňom, vo svätyni, pri všetkých skutkoch. A Pán hovoril k Mojžišovi a Áronovi, hovoriac: Nezničte ľud kmeňa Kehát z prostriedku levitov. Toto urobte im, a budú žiť a nezomrú, keď sa približujú k svätým svätých; Áron a jeho synovia nech sa približujú, a ustanovia ich

každého podľa jeho úlohy, a nevstúpia, aby videli náhle sväté veci, a zomrú. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Vezmi sčítanie synov Geršona, a týchto podľa domov otcov ich, podľa kmeňov ich, od dvadsaťpäťročného a vyššie až päťdesiatročného spočítaj ich, každý vchádzajúci slúžiť, robiť práce jeho v stane svedectva. Toto je služba ľudu Geršona, slúžiť a niesť. A zdvihne kože stanu a stan svedectva a prikrývku jeho a prikrývku modrú, ktorá je na ňom zhora, a prikrývku dverí stanu svedectva, a plachty nádvoria, ktoré sú pri stane svedectva, a zvyšné, a všetky nádoby slúžiace, ktorými slúžia v nich, urobia. Podľa úst Árona a jeho synov bude služba synov Gédsonových podľa všetkých ich služieb a podľa všetkých ich prác, a dohliadneš na nich podľa mena na všetky veci, ktoré pripravujú. Toto je služba synov Gedsonových v stane svedectva, a ich stráž je v ruke Itamara, syna Aarona, kňaza. Synov Merariho podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, spočítajte ich, od dvadsaťpäť rokov a vyššie až do päťdesiat rokov spočítajte ich, každý vchádzajúci slúžiť práce stanu svedectva. A toto sú povinnosti tých, ktorí sú nimi zdvíhaní, podľa všetkých ich prác v stane svedectva: hlavice stanu a závory a stĺpy jeho a podstavce jeho a prikrývka a podstavce ich a stĺpy ich a prikrývka dverí stanu a stĺpy nádvoria dookola a podstavce ich a stĺpy závoja brány nádvoria a podstavce ich a kolíky ich a laná ich a všetky nádoby ich a všetky služby ich; podľa mien spočítajte ich a všetky nádoby stráženia tých, ktorí sú nimi zdvíhaní. Toto je služba ľudu synov Merariho vo všetkých ich skutkoch v stane svedectva pod rukou Itamara, syna kňaza Árona. A Mojžiš a Áron a vládcovia Izraela navštívili synov Kehata podľa ich kmeňov,

podľa domov ich otcov, od dvadsaťpäťročných a vyššie až po päťdesiatročných, každý vstupujúci slúžiť a konať v stane svedectva. A stalo sa, že ich sčítanie podľa ich kmeňov bolo dvetisíc sedemsto päťdesiat. Toto je sčítanie ľudu Kaáta, každý, kto slúžil v stane svedectva, ako sčítal Mojžiš a Áron podľa hlasu Pána, skrze Mojžiša. A boli sčítaní synovia Geršóna podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, od dvadsaťpäť rokov a vyššie až po päťdesiat rokov, každý, kto vchádzal slúžiť a konať práce v stane svedectva. A stalo sa ich sčítanie podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, dvetisíc šesťsto tridsať. Toto je sčítanie ľudu synov Gedsonovcov, každý slúžiaci v stane svedectva, ktorých sčítal Mojžiš a Áron podľa hlasu Pána, skrze ruku Mojžiša. Boli sčítaní aj ľudia synov Merariho podľa ich kmeňov, podľa domov ich otcov, od dvadsaťpäť rokov a vyššie až päťdesiat rokov, každý vchádzajúci slúžiť pri prácach stanu svedectva. A stalo sa ich sčítanie podľa ich klanov, podľa domov ich rodín, tritisícdvesto. Toto je sčítanie ľudu synov Merariho, ktorých sčítal Mojžiš a Áron podľa hlasu Pána, skrze Mojžiša. Všetci sčítaní, ktorých sčítali Mojžiš a Áron a vládcovia Izraela, Levítov, podľa kmeňov a podľa domov ich otcov, od dvadsaťpäť rokov a vyššie až päťdesiat rokov, každý vstupujúci k práci prác a práce nesené v stane svedectva. A boli tí sčítaní osemtisíc päťsto osemdesiat. Skrze hlas Pána ich navštívil v ruke Mojžiša, muža za mužom podľa ich skutkov a podľa toho, čo oni berú, a boli spočítaní takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi.

5

A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Prikáž synom Izraela, a nech vyšlú z tábora všetkých malomocných, a všetkých s výtokom, a všetkých nečistých na duši. Od mužského až po ženské, pošlite von z tábora, aby nepoškvrnili ich tábory, v ktorých ja prebývam medzi nimi. A synovia Izraela urobili tak a poslali ich von z tábora, ako hovoril Pán Mojžišovi, tak urobili synovia Izraela. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela, hovoriac: Muž alebo žena, ktokoľvek by urobil niečo zo všetkých ľudských hriechov, a prehliadajúc prehliadne a previnila by sa tá duša, vyzná hriech, ktorý urobila, a vráti priestupok, hlavnú sumu, a pätinu z toho pridá na to, a vráti tomu, proti komu zhrešila. Ak ale nie je tomu mužovi mstiteľ, tak že by mu vrátil priestupok voči nemu, ten priestupok, ktorý sa vracia Pánovi, bude patriť kňazovi, okrem barana zmierenia, skrze ktorého vykoná zmierenie za neho. A všetky prvé plody zo všetkých vecí posväcovaných medzi synmi Izraela, koľko ak prinesú Pánovi, budú patriť kňazovi. A posvätené veci každého budú jeho, a čo muž dá kňazovi, bude patriť jemu. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela a povieš im: Ak nejakého muža žena prestúpi a pohŕdajúc prehliadne ho a uľahne niekto s ňou na lôžku semena a unikne to z očí jej muža a skryje sa, ona ale je poškvrnená, a svedok nebol s ňou a ona nie je chytená, a príde na neho duch žiarlivosti a bude žiarliť na svoju ženu a ona je poškvrnená, alebo príde na neho duch žiarlivosti a bude žiarliť na svoju ženu a ona nie je poškvrnená, a privedie muž svoju ženu ku kňazovi a prinesie dar za ňu, desiatok efy jačmennej múky, nenaleje na to olej, ani nedá na to kadidlo, lebo je to obeť žiarlivosti, obeť pamiatky, pripomínajúca

hriech. A kňaz ju prinesie a postaví ju pred Pánom. A kňaz vezme čistú živú vodu v hlinenej nádobe a zo zeme, ktorá je na podlahe stánku svedectva, a kňaz ju vezme a vhodí do vody. A kňaz postaví ženu pred Pána, odhalí hlavu ženy a dá na jej ruky obeť spomienky, obeť žiarlivosti, a v ruke kňaza bude voda pokarhania tohto prekliatia. A kňaz ju zaprisahá a povie žene: Ak s tebou nikto nespal, ak si neprestúpila a nebola si poškvrnená pod svojím vlastným mužom, buď nevinná od tejto vody skúšania, od tejto prekliatej vody. Ak ale ty si prestúpila súc vydatá, alebo si sa poškvrnila, a dal niekto lôžko svoje v tebe, okrem muža tvojho. A zaprisahá kňaz ženu prísahami kliatby tejto, a povie kňaz žene: nech dá ťa Pán v kliatbu a v prísahu uprostred ľudu tvojho, keď dá Pán stehno tvoje odpadnuté a brucho tvoje opuchnuté. A vstúpi táto preklínajúca voda do tvojho brucha, aby opuchol brucho a odpadlo tvoje stehno, a žena povie: Nech sa stane, nech sa stane. A kňaz napíše tieto kliatby do knihy a vymaže ich do vody horkého preklínania. A dá piť žene vodu prekliateho karhania, a vojde do nej prekliata voda karhania. A kňaz vezme z ruky ženy obetu žiarlivosti, položí túto obetu pred Pánom a prinesie ju k oltáru. A kňaz vezme z obete jej pamiatku a prinesie ju na oltár a potom. Tá voda dá piť tej žene tie veci. A bude, ak je poškvrnená a unikne v zabudnutí svojmu mužovi, a vstúpi do nej voda pokarhania, tá preklínajúca, napučí sa jej brucho a odpadne jej stehno, a žena bude na kliatbu svojmu ľudu. Ak ale žena nie je poškvrnená a je čistá, bude nevinná a počne potomstvo. Toto je zákon žiarlivosti, keď by prestúpila žena, ktorá je vydatá, a bola poškvrnená. Alebo muž, ktorý ak príde na neho duch žiarlivosti, a bude

žiarliť na jeho manželku, a postaví jeho manželku pred Pánom, a urobí jej kňaz celý tento zákon, a nevinný bude muž od hriechu; a tá žena ponesie jej hriech.

6

A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Hovor k synom Izraela a povieš im: Muž alebo žena, kto by veľmi sľúbil sľub posvätiť sa v čistote Pánovi, od vína a silného nápoja sa posvätí; a ocot z vína a ocot zo silného nápoja nebude piť; a čokoľvek sa vyrába z hrozna nebude piť; a čerstvé hrozno a hrozienka nebude jesť všetky dni svojho sľubu; od všetkého, čo pochádza z viniča, víno od šupiek až po jadierko nebude jesť všetky dni posvätenia; britva nepríde na jeho hlavu, až kým sa nenaplnia dni, koľko sľúbil Pánovi; svätý bude, pestujúc vlasy hlavy všetky dni sľubu Pánovi; k žiadnej zomrelej duši nevstúpi, k otcovi a matke, a k bratovi a k sestre sa nepoškvrnení pri nich, keď zomrú, lebo sľub jeho Boha je na ňom, na jeho hlave; Všetky dni svojho sľubu svätý bude Pánovi. Ak ale niekto zomrie pri ňom náhle, okamžite bude poškvrnená hlava jeho sľubu, a oholí si svoju hlavu v deň, keď bude očistený, v siedmy deň bude oholený. A v ôsmy deň prinesie dve hrdličky alebo dve mláďatá holubov ku kňazovi, ku dverám stanu svedectva. A kňaz urobí jednu ohľadom hriechu a jednu na spaľovanú obeť, a kňaz vykoná zmierenie ohľadom neho ohľadom toho, čím zhrešil ohľadom duše, a posvätí jeho hlavu v ten deň, v ktorý bol posvätený Pánovi, dni sľubu, a prinesie ročného baránka na priestupok, a

predchádzajúce dni budú neplatné, pretože bola poškvrnená hlava jeho sľubu. A toto je zákon toho, kto sa zaviazal sľubom: v deň, keď naplní dni svojho sľubu, prinesie sám k dverám stanu svedectva. A prinesie jeho dar Pánovi jedného ročného beránka bez poškvrny na spaľovanú obetu, a jednu ročnú ovcu bez poškvrny na hriech, a jedného barana bez poškvrny na spásu, a kôš nekvasených chlebov z jemnej múky namiesených v oleji, a nekvasené placky pomazané v oleji, a ich obetu, a ich nápojovú obetu. A kňaz prinesie pred Pána a vykoná obeť za hriech jeho a zápalná obeť jeho. A barana urobí obetou spasenia Pánovi na koši nekvasených chlebov, a kňaz urobí jeho obetu a jeho nápojovú obetu. A oholí sa ten, ktorý zložil sľub, pri dverách stanu svedectva hlavu svojho sľubu a položí vlasy na oheň, ktorý je pod obetou spásy. A kňaz vezme varené rameno z barana, a jeden nekvasený chlieb z koša, a jednu nekvasenú placku, a položí ich na ruky toho, kto zložil sľub, po tom, ako si oholil svoj sľub, a kňaz ich prinesie ako obetu pred Pánom; sväté to bude pre kňaza spolu s hruďou obety a s ramenom obety; a po týchto veciach bude piť ten, kto zložil sľub, víno. Toto je zákon toho, kto skladá sľub, ktorý by skladal sľub Pánovi, jeho dar Pánovi ohľadom toho sľubu, okrem toho, čo by našla jeho ruka, podľa sily jeho sľubu, ktorý by skladal podľa zákona čistoty. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Hovor Áronovi a jeho synom, hovoriac: Takto budete žehnať synov Izraela, hovoriac im: Nech ťa žehná Pán a nech ťa stráži. Nech zažiari Pán svoju tvár na teba a zmiluje sa nad tebou. Nech pozdvihne Pán svoju tvár na teba a nech ti dá pokoj. A oni položia moje meno na synov Izraela a ja, Pán, ich požehnám.

7

A stalo sa v deň, keď Mojžiš dokončil postavenie stanu, že ho pomazal a posvätil ho, a všetky jeho nádoby, a oltár, a všetky jeho nádoby, a pomazal ich a posvätil ich. A priniesli vládcovia Izraela, dvanásť vládcov rodových domov, títo vládcovia kmeňov, títo stojaci pri dozore. A priniesli svoj dar pred Pána: šesť krytých vozov a dvanásť volov, voz od dvoch vodcov a teľa od každého, a priniesli ich pred stánok. A povedal Pán Mojžišovi, hovoriac: Vezmi od nich, a budú na služobné práce stanu svedectva; a dáš ich Levítom, každému podľa jeho služby. A Mojžiš vzal vozy a voly a dal ich Levítom. A tie dva vozy a tých štyroch volov dal synom Gedsonovým podľa ich služieb. A tie štyri vozy a tých osem volov dal synom Merariho podľa ich služieb, prostredníctvom Ithamara, syna Árona, kňaza. A synom Kaátha nedal, pretože veci pre službu svätyne majú, budú ich nosiť na pleciach. A vládcovia priniesli dary na zasvätenie oltára v deň, keď bol pomazaný, a vládcovia priniesli svoje dary pred oltár. A Pán povedal Mojžišovi: Jeden vládca za deň, jeden vládca za deň prinesú svoje dary na zasvätenie oltára. A ten, kto prinášal svoj dar v prvý deň, bol Naason, syn Aminadaba, vládca kmeňa Júda. A priniesol svoj dar: striebornú misu jednu, jej váha sto tridsať, striebornú čašu jednu, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obe plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obetu, a jedného capra z kôz ohľadom hriechu. A

na obetu spasenia dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek, toto bol dar Naasona, syna Aminadabovho. V druhý deň priniesol Natanael, syn Sogara, vládca kmeňa Issachar. A priniesol svoj dar: jednu striebornú misu, jej váha sto tridsať, jednu striebornú čašu sedemdesiatich šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obeť, a jedného capra z kôz za hriech. A na obetu spasenia: dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek. Toto bol dar Natanaela, syna Sogárovho. V tretí deň bol vládca synov Zabulona Eliab, syn Helona. Jeho dar, jedna strieborná misa, sto tridsať jej váha, jedna strieborná čaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obe plné jemnej múky pripravenej v oleji na obetu, jedna kadidelnica desať zlata, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obeť, a jedného capra z kôz za hriech. A do obete spasenia jalovice dve, barany päť, capov päť, jahničky ročné päť, toto bol dar Eliaba, syna Chailona. V štvrtý deň vládca synov Rúbena, Elísur, syn Šediúra. Jeho dar, jedna strieborná misa, sto tridsať jej váha, jedna strieborná miska, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obe plné jemnej múky pripravenej v oleji na obetu, jedna kadidelnica desať zlata, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obetu, a jedného capra z kôz ohľadom hriechu. A na obetu spásy dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek, toto bol dar Elisura, syna Sediura. Piaty deň vládca synov Simeona, Salamiel syn

Surisadaiho. Jeho dar: jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čaša sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obetu, a jedného capra z kôz ohľadom hriechu. A na obetu spasenia: dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek. Toto bol dar Salamiela, syna Sourisadaiho. V šiesty deň vládca synov Gáda, Eliasaph, syn Raguela. Jeho dar: jedna strieborná miska, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čiaša sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obeť, a jedného capra z kôz za hriech. A na obetu spasenia: dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek. To bol dar Elisafa, syna Raguelovho. V siedmy deň vládca synov Efraima, Elišama, syn Amiúda. Jeho dar: jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obetu, a jedného capra z kôz ohľadom hriechu. A na obetu spásy dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek, toto bol dar Elišamu, syna Amiúdovho. V ôsmy deň vládca synov Manassesa, Gamaliel, syn Phadassura. Jeho dar: jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obe plné jemnej

múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jeden baran, jeden ročný baránok do celopálnej obety, a jeden kozol z kôz ohľadom hriechu. A do obety spásy dve jalovice, päť baranov, päť kozlov, päť ročných oviec. Toto je dar Gamaliela, syna Pedahcúra. V deviaty deň vládca synov Benjamína, Abidán, syn Gadeóního. Jeho dar, jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čiaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky pripravenej v oleji na obetu, jedna kadidlnica desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obeť, a jedného capra z kôz za hriech. A na obetu spásy dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek, toto bol dar Abidana, syna Gadeoniho. V desiaty deň vládca synov Dana, Achiezer syn Amišadaja. Jeho dar: jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čiaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka na celopálnu obeť, a jedného capra z kôz za hriech. A na obetu spasenia dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek, toto bol dar Achiezera, syna Amišadaja. V jedenásty deň vládca synov Ašera, Fageel, syn Echrána. Jeho dar: jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čiaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obidve plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Jedno teľa z dobytka, jedného barana, jedného ročného baránka

na spaľovanú obeť a jedného kozla z kôz ohľadom hriechu. A na obetu spásy dve jalovice, päť baranov, päť capov, päť ročných jahničiek. Toto bol dar Fageela, syna Echrana. V dvanásty deň vládca synov Neftalí, Achire, syn Ainána. Jeho dar: jedna strieborná misa, jej váha sto tridsať, jedna strieborná čaša, sedemdesiat šekelov podľa svätého šekela, obe plné jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu. Kadidlová nádoba jedna za desať zlatých, plná kadidla. Teľa jedno z dobytka, barana jedného, jahňa jedno ročné na celopálnu obetu, a kozla z kôz jedného za hriech. A na obetu spasenia: jalovice dve, barany päť, capov päť, ročné jahničky päť. Toto bol dar Achireho, syna Ainanovho. Toto bolo zasvätenie oltára v deň, keď ho pomazal, od vládcov synov Izraela: strieborných mís dvanásť, strieborných čiaš dvanásť, zlatých kadidelníc dvanásť. Tridsať a sto šekelov vážila jedna misa, a sedemdesiat šekelov vážila jedna miska, všetko striebro nádob bolo dvetisíc štyristo šekelov, podľa svätého šekela. Kadidlnice zlaté, dvanásť plných kadidla, všetko zlato kadidlníc, stodvadsať zlatých. Všetky voly na zápalnú obeť, dvanásť teliat, dvanásť baranov, dvanásť ročných jahniatok, a ich obete, a ich nápojové obety, a dvanásť caprov z kôz ohľadom hriechu. Všetok dobytok na obetu spasenia: dvadsaťštyri jalovice, šesťdesiat baranov, šesťdesiat ročných capov, šesťdesiat ročných beránkov bez poškvrny. Toto bolo zasvätenie oltára po naplnení jeho rúk a po jeho pomazaní. Pri vchádzaní Mojžiša do stanu svedectva, aby hovoril k nemu, počul hlas Pána hovoriaceho k nemu zhora zo zľutovnice, ktorá je na truhlici svedectva, medzi dvoma cherubínmi, a hovoril k nemu.

8

A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac, hovor k Áronovi, a povieš mu, keď postavíš lampy, smerom k prednej strane svietnika bude svietiť tých sedem lámp. A Áron urobil tak: z jednej strany pred svietnik zapálil jeho lampy, ako prikázal Pán Mojžišovi. A toto je konštrukcia svietnika: pevný, zlatý, jeho stonka a jeho ľalie, celý pevný. Podľa vzoru, ktorý ukázal Pán Mojžišovi, tak urobil svietnik. A Pán hovoril k Mojžišovi hovoriac: Vezmi Levítov z prostriedku synov Izraela a očistíš ich. A tak im urobíš ich očistenie: pokropíš ich vodou očistenia, príde britva na celé ich telo, umyjú si svoje rúcha a budú čistí. A vezmú jedno teľa z dobytka a k nemu obetnú jemnú múku zmiešanú v oleji, a ročné teľa z dobytka vezmeš za hriech. A privedeš levitov pred stan svedectva a zhromaždíš celé zhromaždenie synov Izraela. A privedeš levitov pred Pána a synovia Izraela položia svoje ruky na levitov. A Áron oddelí levitov ako dar pred Pánom od synov Izraela a budú pracovať práce Pána. Leviti ale položia ruky na hlavy teliat a urobíš jedného ohľadom hriechu a jedného na celopálnu obeť Pánovi, aby si vykonal zmierenie za nich. A postavíš levitov pred Pánom a pred Áronom a pred jeho synmi a odovzdáš ich ako dar pred Pánom. A oddelíš levitov z prostriedku synov Izraela a budú moji. A po týchto veciach vstúpia leviti, aby pracovali pri stane svedectva, a očistíš ich a odovzdáš ich pred Pánom. Lebo ako obetný dar sú mi títo daní z prostriedku synov Izraela, namiesto tých, ktorí otvárajú každé lono, prvorodených zo všetkých synov Izraela, vzal som ich pre

seba. Lebo mne patrí každý prvorodený medzi synmi Izraela, od ľudí až po dobytok. V deň, keď som uderil každého prvorodeného v zemi Egypta, posvätil som ich pre seba a vzal som Levítov namiesto každého prvorodeného medzi synmi Izraela. A dal som levitov ako dar daných Áronovi a jeho synom spomedzi synov Izraela, aby vykonávali práce synov Izraela v stane svedectva a aby zmierovali za synov Izraela, a nebude medzi synmi Izraela nikto približujúci sa k svätým veciam. Mojžiš, Áron a celé zhromaždenie synov Izraela urobili Levítom tak, ako prikázal Pán Mojžišovi o Levítoch, tak im urobili synovia Izraela. A leviti sa očistili a umyli si odevy, a Áron ich obetoval ako dar pred Pánom, a Áron za nich vykonal zmierenie, aby ich posvätil. A po týchto veciach vošli Levíti slúžiť ich službu v stane svedectva pred Áronom a pred jeho synmi, ako prikázal Pán Mojžišovi o Levítoch, tak im urobili. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: toto je to o Levítoch: od dvadsaťpäťročného a vyššie vstúpia pracovať v stane svedectva. A od päťdesiatročného odstúpi od služby a nebude už pracovať. A bude slúžiť jeho brat v stane svedectva, aby strážil stráže, ale práce nebude vykonávať. Takto urobíš Levítom pri ich strážach.

9

A Pán hovoril k Mojžišovi v púšti Sinaj v druhom roku, keď vyšli z krajiny Egypta, v prvom mesiaci, hovoriac: Povedz, a nech urobia synovia Izraela Paschu v jej určenom čase, v štrnástom dni prvého mesiaca k večeru, urobíš ju v určených časoch; podľa

jej zákona a podľa jej predpisu ju urobíš. A Mojžiš hovoril synom Izraela, aby urobili Paschu na začiatku štrnásteho dňa mesiaca na púšti Sinaja. Ako prikázal Pán Mojžišovi, tak urobili synovia Izraela. A prišli muži, ktorí boli nečistí kvôli duši človeka, a nemohli sláviť paschu v ten deň; a pristúpili pred Mojžiša a Árona v ten deň. A povedali tí muži k nemu: My sme nečistí kvôli duši človeka; či teda máme byť zbavení priniesť dar Pánovi v jeho určenom čase uprostred synov Izraela? A Mojžiš im povedal: Stojte tu a ja počujem, čo Pán prikáže o vás. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela, hovoriac: Muž, muž, ktorý ak sa stane nečistý na duši človeka, alebo na ceste ďaleko od vás, alebo v pokoleniach vašich, a urobí Paschu Pánovi v druhom mesiaci v štrnásty deň; k večeru urobia to, na nekvasených chlebоch a horkých bylinách zjedia to. Nezanechajú z neho nič do rána a kosť z neho nezlomia, urobia to podľa zákona Paschy. A človek, ktorý ak je čistý a nie je na ďalekej ceste a oneskorí sa sláviť Paschu, tá duša bude vyhladzená z jej ľudu, pretože dar Pánovi nepriniesol v určenom čase, ten človek ponesie svoj hriech. Ak ale pristúpi k vám cudzinec vo vašej zemi a bude sláviť Paschu Pánovi podľa zákona Paschy a podľa jeho usporiadania, bude to konať, jeden zákon bude pre vás, pre cudzinca i pre domorodca zeme. A v deň, keď bol postavený stan, pokryl oblak stan, dom svedectva, a večer bol nad stanom ako podoba ohňa až do rána. Takto sa to dialo neprestajne: oblak ju pokrýval cez deň a podoba ohňa v noci. A keď sa oblak zdvihol od stanu, potom odišli synovia Izraela, a na mieste, kde sa oblak zastavil, tam táborili synovia Izraela. Na rozkaz Pána budú táborovat synovia Izraela a na

rozkaz Pána budú vychádzať. Všetky dni, v ktorých zatieňuje oblak nad stanom, budú táborovat synovia Izraela. A keď oblak zostával nad stanom viac dní, synovia Izraela zachovávali stráž Božiu a nevytiahli sa. A bude, keď oblak pokrýva stan niekoľko dní, na rozkaz Pána budú táborí a na rozkaz Pána budú odchádzať. A bude, keď sa oblak objaví od večera až do rána a oblak sa ráno zdvihne, vydajú sa na cestu vo dne alebo v noci. Keď oblak prevládal nad ním po celé dni mesiaca a zatieňoval ho, synovia Izraela sa utáborili a neodišli. Že na rozkaz Pána odídu, stráž Pána strážili na rozkaz Pána v ruke Mojžiša.

10

A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: urob si dve strieborné trúby, kované ich urobíš, a budú ti na zvolanie zhromaždenia a na vytiahnutie táborov. A zatúbiš v nich, a zhromaždí sa celé zhromaždenie pri dverách stanu svedectva. A ak zatúbia v jednej, prídu k tebe všetci vládcovia, vodcovia Izraela. A zatúbite signál, a vytiahnu tábory táboriace na východe; a zatúbite druhý signál, a vytiahnu tábory táboriace na juhu; a zatúbite tretí signál, a vytiahnu tábory táboriace pri mori; a zatúbite štvrtý signál, a vytiahnu tábory táboriace na severe; so signálom zatúbia pri ich vytiahnutí. A keď zhromaždíte zhromaždenie, zatrúbite, ale nie na znamenie. A synovia Árona, kňazi, budú trúbiť na trúbach a bude vám to večným ustanovením pre vaše pokolenia. Ak ale vyjdete do vojny vo vašej zemi proti protivníkom, ktorí sa vám postavili, a zatrúbite na trúby, budete

spomenutí pred Pánom a budete zachránení od vašich nepriateľov. A v dňoch vašej radosti, a na vašich sviatkoch, a na vašich novmesiach, zatrúbite trúbami pri zápalných obetiach a pri obetách vášho spasenia, a bude vám to pripomienkou pred vaším Bohom, ja Pán, Boh váš. A stalo sa v druhom roku, v druhom mesiaci, dvadsiateho dňa mesiaca, že vystúpil oblak od stanu svedectva. A synovia Izraela vytiahli so svojimi zásobami na púšti Sinaj a oblak sa zastavil na púšti Paran. A vytiahli ako prví na rozkaz Pána skrze Mojžiša. A vytiahli poriadok tábora synov Júdu ako prví so svojou silou, a nad ich silou bol Naason, syn Aminadabov. A nad vojskom kmeňa synov Issachara bol Natanael, syn Sogarov. A nad silou kmeňa synov Zabulona Eliab, syn Chelonov. A zoberú dolu stan a vynesú ho synovia Gedson a synovia Merari, tí, ktorí nesú stan. A vytiahli oddelenie tábora Rúben s ich mocou, a nad ich mocou bol Elísur, syn Sedeúra. A nad mocou kmeňa synov Simeona bol Salamiel, syn Surisadaia. A nad vojskom kmeňa synov Gádových bol Elisaf, syn Raguelov. A synovia Kaát vyjdú nesúc sväté veci a postavia stan, kým neprídu. A vytiahnu poriadok tábora Efraim s ich mocou, a nad ich mocou Elisama, syn Smiúda. A nad vojskom kmeňa synov Manassesových bol Gamaliel, syn Phadassourov. A nad vojskom kmeňa synov Benjamína bol Abidan, syn Gadeoniho. A vytiahnu poriadok tábora synov Dána, poslední zo všetkých táborov, s ich silou, a nad ich silou Achiezer syn Amišadaja. A nad vojskom kmeňa synov Ašera Fageel, syn Echrána. A nad vojskom kmeňa synov Neftalího bol Achire, syn Ainánov. Toto sú armády synov Izraela a vytiahli so svojou silou. A Mojžiš povedal Obábovi, synovi Raguéla Madiánskeho, švagrovi Mojžiša: Odchádzame

my do miesta, o ktorom povedal Pán: Toto dám vám. Poď s nami a urobíme ti dobre, lebo Pán hovoril dobré o Izraeli. A povedal mu: Nepôjdem, ale pôjdem do mojej zeme a k môjmu rodu. A povedal: Neopúšťaj nás, pretože si bol s nami na púšti, a budeš u nás starcom. A bude, ak pôjdeš s nami, že tie dobré veci, ktoré urobí Pán nám, aj tebe dobre urobíme. A oni vytiahli z vrchu Pánovho cestu troch dní, a truhlica zmluvy Pánovej išla pred nimi cestu troch dní, aby im vyhliadla odpočinok. A stalo sa, keď sa zdvíhala archa, že Mojžiš povedal: Prebuď sa, Pane, a nech sú rozptýlení tvoji nepriatelia, nech utečú všetci, ktorí ťa nenávidia. A keď odpočíval, povedal: Vráť sa, Pane, k tisícom a desaťtisícom Izraela. A oblak sa stal zatieňujúcim nad nimi cez deň, keď ich zdvíhali z tábora.

11

A ľud reptol zlé veci pred Pánom, a Pán to počul a bol nahnevaný hnevom, a zapálil sa v nich oheň od Pána a zožral nejakú časť tábora. A ľudia vykrikovali k Mojžišovi, a Mojžiš sa modlil k Pánovi, a oheň prestal. A meno toho miesta bolo nazvané Požiar, pretože medzi nimi bol zapálený oheň od Pána. A zmiešaný zástup, ktorý bol medzi nimi, túžil túžbou, a posadiac sa plakali aj synovia Izraela, a povedali: Kto nás nakŕmi mäsom? Spomínali sme si na ryby, ktoré sme jedli v Egypte zadarmo. A tekvice, a melóny, a pór, a cibuľu a cesnak. Teraz je však naša duša úplne vyschnutá, naše oči nevidia nič okrem manny. Manna bola ako semeno koriandru a jej vzhľad

bol ako vzhľad kryštálu. A ľudia prechádzali, zbierali to, mleli to v mlyne, tlčúci v mažiari, varili to v hrnci a robili z toho koláče, a chuť toho bola ako chuť koláča z oleja. A keď rosa zostúpila na tábor v noci, zostupovala manna na ňom. A Mojžiš počul ich plač podľa ich klanов, každý pri svojich dverách, a Pán sa veľmi rozhneval, a pred Mojžišom to bolo zlé. A Mojžiš povedal Pánovi: Prečo si tak zle zaobchádzal so svojím služobníkom a prečo som nenašiel priazeň pred tebou, že si na mňa vložil bremeno tohto ľudu? Nie ja som v lone prijal celý tento ľud, alebo ja som ich porodil? Že mi hovoríš, vezmi ho do svojho lona, ako opatrovateľka zdvihne dojča, do zeme, ktorú si prisahal ich otcom? Odkiaľ mám mäso, aby som dal všetkým týmto ľuďom? Že plačú nado mnou, hovoriac: Daj nám mäso, aby sme jedli. Nebudem schopný sám niesť tento ľud, pretože toto slovo je pre mňa príliš ťažké. Ak ale tak so mnou robíš, zabij ma rovno, ak som našiel milosrdenstvo u teba, aby som nevidel svoje trápenie. A Pán povedal Mojžišovi: Zhromaždi mi sedemdesiat mužov zo starších Izraela, o ktorých ty sám vieš, že sú to starší ľudu a pisári, a privedeš ich k stanu svedectva a zastanú tam s tebou. A zostúpim a budem hovoriť tam s tebou, a odberiem z ducha, ktorý je na tebe, a položím na nich, a budú ti pomáhať s bremenom ľudu, a neponesieš ho sám ty jediný. A ľudu povieš, posvätite sa na zajtra, a budete jesť mäso; lebo ste plakali pred Pánom, hovoriac, kto nás nakŕmi mäsom? Že nám je dobre v Egypte a Pán vám dá jesť mäso a budete jesť mäso. Nie jeden deň budete jesť, ani nie dva, ani nie päť dní, ani nie desať dní, ani nie dvadsať dní, až mesiac dní budete jesť, až kým nevyjde z vašich nosových dierok; a bude vám na choleru,

pretože ste neposlúchli Pánovi, ktorý je vo vás, a plakali ste pred ním, hovoriac: Prečo sme vyšli z Egypta? A Mojžiš povedal, šesťsto tisíc pešiakov je ľud, medzi ktorými som ja, a ty si povedal, mäso dám im jesť, a budú jesť mesiac dní. Či ovce a voly budú zabité pre nich, a bude to im stačiť? Alebo budú všetky ryby mora zhromaždené pre nich, a bude to pre nich stačiť? A povedal Pán Mojžišovi: Či ruka Pána nestačí? Už budeš vedieť, či ťa predbehne moje slovo alebo nie. A Mojžiš vyšiel a hovoril k ľudu slová Pána, a zhromaždil sedemdesiat mužov zo starších ľudu, a postavil ich okolo stanu. A Pán zostúpil v oblaku a hovoril k nemu, a vzal z ducha, ktorý bol na ňom, a položil ho na tých sedemdesiatich mužov, starších. A keď duch spočinul na nich, prorokovali, ale už viac nepokračovali. A dvaja muži zostali v tábore, meno jednému bol Eldad a meno druhému Medad, a spočinul na nich duch, a títo boli zo zapísaných, a neprišli k stanu, a prorokovali v tábore. A mladý muž pribehol, ohlásil to Mojžišovi a povedal: Eldad a Medad prorokujú v tábore. A Jozue, syn Nuna, ktorý stál pri Mojžišovi, vyvolený, odpovedal a povedal: Pane môj, Mojžiš, zastav ich. A Mojžiš mu povedal: Nie si na mňa žiarlivý? A kto by dal všetok ľud Pána prorokmi, keď dá Pán svojho ducha na nich? A Mojžiš odišiel do tábora, on a starší Izraela. A duch vyšiel od Pána a priniesol prepelice od mora a položil ich na tábor na vzdialenosť dennej cesty odtiaľto a na vzdialenosť dennej cesty odtiaľto, okolo tábora, asi dva lakťe od zeme. A keď ľud povstal, celý deň a celú noc a celý nasledujúci deň zhromažďovali prepelice. Ten, kto nazbieral málo, nazbieral desať kórov, a rozložili si ich naokolo tábora. Mäso ešte bolo v ich zuboch pred zlyhaním, a Pán sa

rozhneval na ľud, a Pán udrel ľud veľmi veľkou ranou. A meno toho miesta bolo nazvané Hroby túžby, pretože tam pochovali ľud, ktorý túžil. Od Hrobov túžby vytiahol ľud do Aserotu a ľud bol v Aserote.

12

A hovorili Miriam a Áron proti Mojžišovi, kvôli tej žene Etiópke, ktorú vzal Mojžiš, lebo ženu Etiópku vzal, a povedali: Nie Mojžišovi samému hovoril Pán? Nehovoril aj s nami? A Pán počul. A človek Mojžiš bol veľmi pokorný spomedzi všetkých ľudí, ktorí boli na zemi. A Pán okamžite povedal Mojžišovi, Áronovi a Miriam: Vyjdite vy traja do stanu svedectva. A tí traja vyšli do stanu svedectva a Pán zostúpil v stĺpe oblaku a zastal pri dverách stanu svedectva. Potom boli zavolaní Áron a Miriam a obaja vyšli. A povedal im: Počujte moje slová. Ak sa stane váš prorok Pánovi, v videní sa mu dám poznať a v spánku budem k nemu hovoriť. Nie tak môj služobník Mojžiš, v celom mojom dome je verný; Ústa k ústam budem hovoriť s ním, v podobe, a nie cez hádanky, a slávu Pána videl; a prečo ste sa nebáli hovoriť proti môjmu služobníkovi Mojžišovi? A hnev Pána na nich, a odišiel. A oblak odišiel od stanu a hľa, Miriam bola malomocná ako sneh, a Áron pozrel na Miriam a hľa, bola malomocná. A Áron povedal Mojžišovi: Prosím, pane, nevlož na nás hriech, pretože sme konali nerozumne tým, že sme zhrešili. Nech sa nestane ako rovný smrti, ako potrat vychádzajúci z lona matky, ktorý požiera polovicu jej tela. A Mojžiš vykríkol k Pánovi

hovoriac: Bože, prosím ťa, uzdrav ju. A povedal Pán Mojžišovi, ak by jej otec pľujúc pľul do jej tváre, nebola by zahanbená sedem dní? Nech je oddelený sedem dní mimo tábora a potom vojde. A Miriam bola oddelená vonku od tábora sedem dní a ľud nevytiahol, kým nebola očistená Miriam. A po týchto veciach ľud vytiahol z Aserotu a utáborili sa na púšti Páran.

13

A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Pošli pre seba mužov, a nech vyšpehujú zem Kanaáncanov, ktorú ja dávam synom Izraela do vlastníctva; jedného muža podľa kmeňa, podľa rodov ich otcov ich pošleš, každého vodcu z nich. A Mojžiš ich vyslal z púšte Fáran podľa hlasu Pána, všetci títo muži boli vodcovia synov Izraela. A toto sú ich mená z kmeňa Rúben: Samuel, syn Zakúra. Z kmeňa Symeóna Safat, syn Sourího. Z kmeňa Júda, Káleb, syn Jefunneho. Z kmeňa Issachar, Igal, syn Jozefa. Z kmeňa Efraim, Hošea, syn Núna. Z kmeňa Benjamín, Falti, syn Rafú. Z kmeňa Zebulun, Gudi'el syn Sudiho. Z kmeňa Jozefa, synov Manassesa, Gaddi, syn Susiho. Z kmeňa Dan, Amiel, syn Gamalielov. Z kmeňa Ašer, Sathour, syn Michaela. Z kmeňa Neftalí, Nabí, syn Sabího. Z kmeňa Gád Gudiel, syn Machiho. Toto sú mená mužov, ktorých poslal Mojžiš vyšpehať zem, a Mojžiš pomenoval Hóšeu, syna Núna, Jozue. A Mojžiš ich poslal preskúmať zem Kanaán a povedal im: Choďte hore touto púšťou a vystúpite na horu a uvidíte zem, aká je, a ľud bývajúci na nej, či je silný alebo slabý, alebo či je ich málo alebo veľa. A aká je tá

zem, v ktorej títo sídlia, či je dobrá alebo zlá, a aké sú tie mestá, v ktorých títo bývajú, či sú opevnené alebo neopevnené. A aká je tá zem, či úrodná alebo pustá; či sú v nej stromy, alebo nie; a vytrvajte a vezmete si z plodov tej zeme. A tie dni, dni jari, predchodcovia hrozna. A vyšli a vyšpehovali zem od púšte Sin až po Rehob pri vchode do Hamatu. A išli hore cez púšť a odišli až do Hebronu, a tam boli Achiman a Sesí a Telami, pokolenia Enachovcov, a Hebron bol postavený sedem rokov pred Tanisom v Egypte. A prišli až do údolia hrozna a vyšpehovali ho. Vyťali odtiaľ vetvu s jedným hroznom na nej a niesli ho na tyčiach, aj granátové jablká a figy. A to miesto nazvali Údolie hrozna kvôli hroznu, ktorý tam vyrezali synovia Izraela. A vrátili sa odtiaľ, preskúmavši tú zem, po štyridsiatich dňoch. A odíduc prišli k Mojžišovi a Áronovi a k celému zhromaždeniu synov Izraela, do púšte Páran Kádeš; a odpovedali im slovo a celému zhromaždeniu, a ukázali ovocie zeme, a rozprávali mu, a povedali: Prišli sme do zeme, do ktorej si nás poslal, zeme tečúcej mliekom a medom; a toto je jej ovocie. Ale národ obývajúci túto zem je odvážny, mestá sú opevnené a veľmi veľké, a videli sme tam potomkov Enáka. A Amalek obýva v zemi na juhu, a Chetejčan, a Hivejčan, a Jebuzejčan, a Amorejčan obývajú v hornatej krajine, a Kananejčan obýva pri mori a pri rieke Jordán. A Cháleb utíšil ľud pred Mojžišom a povedal mu: Nie, ale vystúpime a zdedíme ju, lebo budeme môcť proti nim. A tí ľudia, ktorí išli hore spolu s ním, povedali: Nebudeme ísť hore, pretože nebudeme schopní ísť hore proti tomu národu, pretože je silnejší než my. A vyniesli úžas zo zeme, ktorú vyšpehovali, k synom Izraela, hovoriac: Zem, ktorú sme

prešli, aby sme ju vyšpehovali, je zem požierajúca obyvateľov na nej, a všetok ľud, ktorý sme videli v nej, sú muži veľkej veľkosti. A tam sme videli obrov a boli sme pred nimi ako kobylky, ale takto sme boli pred nimi.

14

A keď sa celé zhromaždenie pozdvihlo, vydalo hlas a ľud plakal celú tú noc. A reptali na Mojžiša a Árona všetci synovia Izraela a povedalo im celé zhromaždenie: Kiežby sme boli zomreli v zemi Egypt, alebo v púšti tejto, kiežby sme boli zomreli, a prečo nás Pán privedie do zeme tejto padnúť vo vojne? Naše ženy a naše deti budú vydané na plieneň; teraz je teda lepšie vrátiť sa do Egypta. A povedali jeden druhému: Dajme si vodcu a vráťme sa do Egypta. A Mojžiš a Áron padli na tvár pred celým zhromaždením synov Izraela. Jozue, syn Nuna, a Káleb, syn Jefunneho, z tých, ktorí vyšpehovali zem, roztrhli svoje rúcha a povedali celému zhromaždeniu synov Izraela: Zem, ktorú sme vyšpehovali, je veľmi, veľmi dobrá. Ak si nás Pán vyberá, privedie nás do tejto zeme a dá ju nám, zem, ktorá tečie mliekom a medom. Ale nestávajte sa vzbúrencami od Pána, vy sa však nebojte ľudu tej zeme, lebo sú pokrmom pre vás, vzdialil sa od nich ich čas, Pán je však s nami, nebojte sa ich. A celé zhromaždenie povedalo ukameňovať ich kameňmi, a sláva Pána sa ukázala v oblaku nad stanom svedectva všetkým synom Izraela. A povedal Pán Mojžišovi, dokedy ma bude provokovať tento ľud? A dokedy mi neveria napriek všetkým znameniam,

ktoré som urobil medzi nimi? Udriem ich smrťou a zničím ich, a urobím teba a dom tvojho otca veľkým národom, oveľa väčším než tento. A Mojžiš povedal Pánovi: Egypt vypočuje, že si svojou silou vyviedol tento ľud spomedzi nich. Ale aj všetci tí, ktorí bývajú na tejto zemi, počuli, že ty si Pán v tomto ľude, ktorý si videný oko v oko, Pane, a tvoj oblak stojí nad nimi, a v stĺpe oblaku ty ideš pred nimi cez deň, a v stĺpe ohňa cez noc. A zničíš tento ľud ako jedného človeka a povedia národy, všetci ktorí počuli tvoje meno, hovoriac: pretože nemohol Pán priviesť tento ľud do zeme, ktorú im prisahal, zničil ich na púšti. A teraz nech je vyvýšená tvoja sila, Pane, akým spôsobom si povedal, hovoriac: Pán trpezlivý a hojný v milosrdenstve a pravdivý, odstraňujúci bezprávnosti a neprávosti a hriechy, a očistením neočistí vinného, vracajúci hriechy otcov na deti až do tretej a štvrtej generácie. Odpusť hriech tomuto ľudu podľa tvojho veľkého milosrdenstva, tak ako si bol milostivý k nim od Egypta až doteraz. A Pán povedal Mojžišovi: Som im milostivý podľa tvojho slova. Ale ja žijem a žije moje meno, a sláva Pána naplní celú zem. Že všetci muži, ktorí videli moju slávu, a znamenia, ktoré som urobil v Egypte a na púšti, a skúšali ma desiatykrát, a nepočúvali môj hlas, naozaj neuvidia zem, ktorú som prisahal ich otcom; ale ich deti, ktoré sú so mnou tu, ktorí nepoznajú dobré ani zlé, každý mladší neskúsený, týmto dám zem; všetci však, ktorí ma provokovali, ju neuvidia. Ale môj syn Káleb, pretože iný duch je v ňom a nasledoval ma, privedem ho do zeme, do ktorej vošiel, a jeho semeno ju zdedí. Ale Amalek a Kanaánec bývajú v údolí. Zajtra sa obráťte a odíďte do púšte cestou k Červenému moru. A Pán povedal Mojžišovi a Áronovi,

hovoriac: Dokedy toto zlé zhromaždenie? To, čo oni sami repocú predo mnou, repotanie synov Izraela, ktoré repotali o vás, počul som. Povedal som im: Ako žijem ja, hovorí Pán, naozaj, akým spôsobom ste hovorili do mojich uší, tak vám urobím. V tejto púšti padnú vaše telá a celý váš počet a vaši spočítaní od dvadsiatich rokov a vyššie, ktorí reptali proti mne; ak vy vojdete do zeme, na ktorú som vztýčil moju ruku, aby ste na nej bývali; ale iba Káleb, syn Jefunneho, a Jozue, syn Núna. A deti, o ktorých ste povedali, že budú v plienení, privedem ich do zeme a zdedia zem, od ktorej ste sa vy odvrátili. A vaše údy padnú v tejto púšti. Vaši synovia budú obývať na púšti štyridsať rokov a ponesú vaše smilstvo, kým nebudú strávené vaše údy na púšti, podľa počtu dní, koľko ste vyšpehovali zem, štyridsať dní, deň za rok, ponesete vaše hriechy štyridsať rokov a poznáte hnev môjho hnevu. Ja, Pán, som hovoril, skutočne tak urobím tomuto zlému zhromaždeniu, ktoré sa zhromaždilo proti mne: v tejto púšti budú strávení a tam zomrú. A ľudia, ktorých poslal Mojžiš preskúmať zem, a keď prišli, reptali proti nej k zhromaždeniu a priniesli zlé slová o zemi, a zomreli tí ľudia, ktorí hovorili zlé proti zemi ranou pred Pánom. A Jozue, syn Nuna, a Káleb, syn Jefunneho, prežili z tých mužov, ktorí išli vyšpehovať zem. A Mojžiš hovoril tieto slová všetkým synom Izraela a ľud veľmi smútil. A vstali skoro ráno a vystúpili na vrchol hory, hovoriac: Hľa, my vystúpime na miesto, ktoré povedal Pán, lebo sme zhrešili. A Mojžiš povedal: Prečo prestupujete slovo Pána? Nepodarí sa vám to. Nechoďte hore, lebo Pán nie je s vami, a padnete pred tvárou vašich nepriateľov. Že Amalek a Kanaánec sú tam pred vami, a padnete mečom, pretože ste sa odvrátili

neposlúchajúc Pána, a Pán nebude s vami. A násilím vyšli hore na vrchol tej hory, ale truhla zmluvy Pána a Mojžiš sa nepohli z tábora. A zostúpil Amalek a Kanaánec bývajúci v tej hore, obrátili ich a posekali ich až po Hormu, a vrátili sa do tábora.

15

A povedal Pán Mojžišovi: Hovor synom Izraela a povieš im: Keď vojdete do zeme vášho bývania, ktorú ja dávam vám, a budete robiť celopálené obety Pánovi, celopálenú obeť alebo obetu na naplnenie sľubu, alebo dobrovoľnú, alebo na vašich slávnostiach, aby ste urobili vôňu voňavosti Pánovi, či už z dobytka alebo z oviec. A prinesie ten, kto prináša svoj dar Pánovi, obetu jemnej múky, desiatok efy zamiešanej v oleji, v štvrtine hinu. A víno do nápojovej obety, štvrtinu hin, urobíte pri celopálnej obete alebo pri obetnom dare. K jednému baránkovi urobíš toľko ako obeť príjemnej vône Pánovi. A k baranovi, keď ho urobíte na celú zápalnú obetu alebo na obetu, urobíš obetu z jemnej múky dve desatiny zmiešanej s olejom, tretinu hinu. A víno na nápojovú obetu, tretinu hinu, prinesieš na príjemnú vôňu Pánovi. Ak ale urobíte z dobytka spaľovanú obeť alebo obeť na splnenie sľubu, alebo záchrannú obeť Pánovi, prinesie sa k mladému býku obetný dar z jemnej múky, tri desatiny zmiešané s olejom, polovica hinu. A víno na obetný nápoj, polovicu hinu, ako obetu príjemnej vône Pánovi. Takto urobíš jednému teľaťu, alebo jednému baranovi, alebo jednému baránkovi z oviec alebo z kôz. Podľa počtu, ktoré urobíte, takto urobíte každému

jednému, podľa ich počtu. Každý domorodec urobí takto, aby priniesol také obety na vôňu príjemnú Pánovi. Ak sa však medzi vami usadí cudzinec vo vašej zemi, alebo ktokoľvek, kto by bol medzi vami vo vašich pokoleniach, a prinesie obetu príjemnej vône Pánovi, akým spôsobom to robíte vy, tak to urobí zhromaždenie Pánovi. Jeden zákon bude pre vás a pre cudzincov, ktorí s vami prebývajú, večný zákon pre vaše pokolenia, ako vy, tak aj cudzinec bude pred Pánom. Zákon jeden bude a právo jedno bude vám a cudzincovi, ktorý prebýva medzi vami. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela a povieš im: Keď budete vchádzať do zeme, do ktorej vás ja privádzam, a bude, keď budete jesť z chleba tej zeme, oddelíte obetu, oddelenú časť Pánovi, prvotinu vášho cesta. Chlieb oddelíte ako obetu; ako obetu z mlatiska, tak ho oddelíte, prvotinu vášho cesta, a dáte Pánovi obetu pre vaše pokolenia. Keď ale zhrešíte a neurobíte všetky tieto prikázania, ktoré hovoril Pán Mojžišovi, ako prikázal Pán vám skrze Mojžiša, od dňa, ktorý prikázal Pán vám, a ďalej do vašich pokolení, a bude, ak sa to stane neúmyselne pred očami zhromaždenia, urobí celé zhromaždenie jedného teľa z dobytka bez poškvrny na celopálnu obetu na vôňu príjemnú Pánovi, a obetu jeho a nápojovú obetu jeho podľa nariadenia, a jedného kozla z kôz na obeť za hriech. A kňaz vykoná zmierenie za celé zhromaždenie synov Izraela a bude im odpustené, pretože to bolo neúmyselné, a oni priniesli svoj dar ako obeť Pánovi za svoj hriech pred Pánom, za svoje neúmyselné hriechy. A odpustené bude celému zhromaždeniu synov Izraela a cudzincovi pobývajúcemu pri vás, pretože celému ľudu to bolo neúmyselné. Ak jedna duša

zhrešuje neúmyselne, prinesie jednu ročnú kozu za hriech. A kňaz vykoná zmierenie za dušu, ktorá zhrešila neúmyselne a zhrešila neúmyselne pred Pánom, aby vykonal zmierenie za ňu. Pre domorodého medzi synmi Izraela a pre cudzinca, ktorý prebýva medzi nimi, bude jeden zákon pre toho, kto koná neúmyselne. A duša, ktorá urobí v ruke arogantnosti, od domorodcov alebo od prozelytov, Boha tento provokuje, bude zničená tá duša z jej ľudu, lebo slovom Pána pohrdla a jeho prikázania rozptýlila; zničí sa, zničená bude tá duša, jej hriech v nej. A synovia Izraela byli v púšti a našli muža, ktorý zbieral drevo v deň soboty. A priniesli ho tí, ktorí ho našli zbierajúceho drevo v deň soboty, k Mojžišovi a Áronovi a k celému zhromaždeniu synov Izraela. A oni ho dali do väzenia, lebo nerozhodli, čo s ním urobiť. A Pán hovoril k Mojžišovi: Smrťou nech je usmrtený ten človek, ukameňujte ho kameňmi, celé zhromaždenie. A vyviedli ho celé zhromaždenie von z tábora a ukameňovalo ho celé zhromaždenie kameňmi von z tábora, ako prikázal Pán Mojžišovi. A Pán povedal Mojžišovi: Hovor synom Izraela a povieš im, nech si urobia strapce na okraje svojich odevov pre svoje pokolenia a položíte na strapce okrajov modrú šnúru. A bude vám na strapcoch a uvidíte ich a rozpomenete sa na všetky prikázania Pána a budete ich plniť a nebudete zvedení za vašimi myšlienkami a za vašimi očami v ktorých smilníte za nimi, aby ste si rozpomenuli a plnili všetky moje prikázania a budete svätí vášmu Bohu. Ja som Pán, váš Boh, ktorý vás vyviedol z egyptskej zeme, aby som bol vaším Bohom, ja som Pán, váš Boh.

16

A hovoril Kórach, syn Jicára, syna Kehata, syna Léviho, a Dátan a Abíram, synovia Elíaba, a Ón, syn Peleta, syna Rúbena; a postavili sa pred Mojžišom, a muži zo synov Izraela, dvestopäťdesiat, vodcovia zhromaždenia, zvolaní rady, a muži menovaní. Zišli sa proti Mojžišovi a Áronovi a povedali: Nech vám stačí, že celé zhromaždenie, všetci sú svätí, a medzi nimi je Pán, a prečo sa povyšujete nad zhromaždenie Pána? A keď Mojžiš počul, padol na tvár. A hovoril k Kórachovi a k celému jeho zhromaždeniu, hovoriac: Navštívil a poznal Boh tých, ktorí sú jeho, a tých svätých, a priblížil ich k sebe, a ktorých si vyvolil pre seba, priblížil ich k sebe. Toto urobte: vezmite pre vás samých kadidlové pánve, Kórach a celé jeho zhromaždenie, a položte na ne oheň a položte na ne kadidlo pred Pánom zajtra; a bude muž, ktorého vyvolil Pán, tento svätý; nech vám to stačí, synovia Léviho. A Mojžiš povedal Kórechovi: Počúvajte ma, synovia Léviho. Nie je toto pre vás malé, že Boh Izraela oddelil vás zo zhromaždenia Izraela a priblížil vás k sebe, aby ste slúžili služby stánku Pána a stáli pred stánkom a slúžili im? A on si ťa získal a všetkých tvojich bratov, synov Léviho, s tebou, a ešte hľadáte aj kňazstvo? Takto ty a celé tvoje zhromaždenie zhromaždené k Bohu, a Áron kto je, že reptáte proti nemu? A Mojžiš poslal zavolať Dátana a Abírona, synov Eliába, a oni povedali: Nepôjdeme hore. Nie je to málo, že si nás vyviedol do zeme tečúcej mliekom a medom, aby si nás zabil na púšti, a ešte aj vládneš nad nami? Vládca si? A ty si nás priviedol do zeme

tečúcej mlékom a medom, a dal si nám dedičstvo poľa a vinice? Oči tých ľudí by si bol vyrezal? Nie ideme hore. A Mojžiš bol veľmi zarmútený a povedal Pánovi: Nemaj ohľad na ich obetu, nevzal som si nič z ich majetku, ani som nikomu z nich neublížil. A povedal Mojžiš Kórachovi: Posväť svoje zhromaždenie a buďte pripravení pred Pánom ty a Áron a oni zajtra. A vezmite každý svoju kadidelnicu a položíte na ne kadidlo a prinesiete pred Pána každý svoju kadidelnicu, dvesto päťdesiat kadidelníc, a ty a Áron každý svoju kadidelnicu. A každý vzal svoju kadidelnicu, položili na ne oheň a naložili na ne kadidlo, a Mojžiš a Áron stáli pri dverách stanu svedectva. A Kóre zhromaždil proti nim celé svoje zhromaždenie pri dverách stanu svedectva a sláva Pána sa ukázala celému zhromaždeniu. A Pán hovoril k Mojžišovi a Áronovi, hovoriac: Oddeľte sa z prostriedku tohto zhromaždenia a zničím ich naraz. A padli na tvár a povedali: Bože, Bože duchov a všetkého tela, ak jeden človek zhrešil, má na celé zhromaždenie prísť hnev Pána? A Pán hovoril Mojžišovi, hovoriac: Povedz zhromaždeniu: Odstúpte naokolo od zhromaždenia Kóracha. A Mojžiš vstal a išiel k Dátanovi a Abíronovi, a išli s ním všetci starší Izraela. A hovoril k zhromaždeniu, hovoriac: Oddeľte sa od stanov týchto tvrdých mužov a nedotýkajte sa ničoho, čo im patrí, aby ste nezahynuli spolu s nimi v celom ich hriechu. A oni odišli od stanu Kóreho, ktorý bol okolo, a Dátan a Abíron vyšli von a stáli pri dverách svojich stanov so svojimi ženami, svojimi deťmi a svojou batožinou. A Mojžiš povedal: V tomto poznáte, že Pán ma poslal urobiť všetky tieto skutky, že nie sám od seba. Ak títo zomrú podľa smrti všetkých ľudí, ak aj ich navštívenie bude podľa

preskúmania všetkých ľudí, Pán ma neposlal. Ale alebo vo videní ukáže Pán, a otvoriac zem svoje ústa pohltí ich, a ich domy, a ich stany, a všetko, čo im patrí, a zostúpia živí do hádesu, a poznáte, že títo ľudia popudili Pána. Ako ale prestal hovoriť všetky tieto slová, roztrhla sa zem pod nimi. A zem sa otvorila a pohltila ich, a ich domy, a všetkých ľudí, ktorí boli s Kóre, a ich dobytok. A zostúpili oni a všetko, čo im patrilo, živí do podsvetia, a zem ich prikryla, a zahynuli zo stredu zhromaždenia. A celý Izrael, ktorý bol okolo nich, utiekol od ich hlasu, lebo hovorili: Aby nás zem nikdy nepohltila. A oheň vyšiel od Pána a pohltil tých dvesto päťdesiat mužov, ktorí prinášali kadidlo.

17

A povedal Pán Mojžišovi a Eleazarovi, synovi Árona kňaza: Vezmite tie bronzové kadidelnice z prostriedku spálených a ten cudzí oheň rozptýľte tam, pretože posvätili kadidelnice týchto hriešnikov v ich dušiach, a urob ich na tepané platne ako pokrytie oltára, pretože boli prinesené pred Pánom a boli posvätené, a stali sa znamením synom Izraela. A vzal Eleazar, syn Árona kňaza, bronzové kadidelnice, ktoré priniesli spálení, a pripevnili ich ako pokrytie na oltár, pamiatku synom Izraela, aby nepristúpil nikto cudzinec, ktorý nie je zo semena Árona, položiť kadidlo pred Pána, a nebude ako Kórach a jeho vzbura, ako hovoril Pán prostredníctvom Mojžiša jemu. A synovia Izraela reptali na druhý deň na Mojžiša a Árona, hovoriac: Vy

ste zabili ľud Pána. A stalo sa, keď sa zhromaždenie zhromažďovalo proti Mojžišovi a Áronovi, že sa vrhli na stan svedectva, a oblak ho pokryl, a ukázala sa sláva Pána. A vošiel Mojžiš a Áron pred stan svedectva. A Pán hovoril k Mojžišovi a Áronovi, hovoriac: Odíďte z prostriedku tohto zhromaždenia a zničím ich naraz. A padli na svoju tvár. A Mojžiš povedal Áronovi: Vezmi kadidelnicu, polož na ňu oheň z oltára, vrhni na ňu kadidlo a rýchlo ju odnes do tábora a vykonaj zmierenie za nich, lebo vyšiel hnev z tváre Pána a začal ničiť ľud. A Áron vzal, tak ako mu hovoril Mojžiš, a bežal do zhromaždenia, a už sa začala pohroma v ľude, a vložil kadidlo a vykonal zmierenie za ľud. A stál medzi mŕtvymi a živými, a mor prestal. A mŕtvych pri pohrome bolo štrnásťtisíc sedemsto, okrem tých, čo zomreli kvôli Kóreovi. A Áron sa vrátil k Mojžišovi ku dverám stanu svedectva a pohroma prestala. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela a vezmi od nich palicu, palicu podľa domov otcov, od všetkých ich vládcov, podľa domov ich otcov, dvanásť palíc, a meno každého z nich napíš na jeho palicu. A meno Áron napíš na palicu Lévi, lebo je to jedna palica, dajú ju podľa kmeňa domu ich otcov. A položíš ich v stane svedectva, oproti svedectvu, kde sa ti tam dám poznať. A bude muž, ktorého si vyberiem, jeho prút vyrastie, a odstránim od seba reptanie synov Izraela, ktoré oni reptajú proti vám. A Mojžiš hovoril synom Izraela a všetci ich vládcovia mu dali prút, každému vládcovi jeden prút podľa vládcu, podľa domov ich otcov, dvanásť prútov, a prút Áronov bol medzi ich prútmi. A Mojžiš položil palice pred Pána v stane svedectva. A stalo sa na ďalší deň, že vstúpil Mojžiš a Áron do stanu svedectva, a hľa,

vyklíčila palica Árona pre dom Lévi, priniesla výhonok, rozkvitla kvety a vypučala orechy. A Mojžiš vyniesol všetky tie palice spred tváre Pána ku všetkým synom Izraela, a videli, a vzal každý svoju palicu. A Pán povedal Mojžišovi: Odlož Áronovu palicu pred svedectvá na zachovanie, ako znamenie synom neposlušných, a nech prestane ich reptanie proti mne, aby nezomreli. A Mojžiš a Áron urobili, ako prikázal Pán Mojžišovi, tak urobili. A synovia Izraela povedali Mojžišovi: Hľa, sme strávení, zahynuli sme, sme zničení. Každý, kto sa dotýka stánku Pána, umiera. Či až do konca zomrieme?

18

A Pán povedal Áronovi: Ty a tvoji synovia a dom tvojho otca ponesú vinu za hriechy proti svätým veciam, a ty a tvoji synovia ponesú vinu za hriechy vášho kňazstva. A svojich bratov, kmeň Lévi, ľud svojho otca, priveď k sebe, nechaj sa pripojiť k tebe a nechaj ti slúžiť, ty aj tvoji synovia s tebou pred stanom svedectva. A budú strážiť tvoje stráže a stráže stanu. Avšak k svätým nádobám a k oltáru neprijdú, aby nezomreli ani títo ani vy. A oni budú pripojení k tebe a budú strážiť stráže stanu svedectva, podľa všetkých služieb stanu, a cudzinec nepristúpi k tebe. A budete strážiť sväté veci a oltár, a nebude hnev medzi synmi Izraela. A ja som vzal vašich bratov Levítov z prostriedku synov Izraela ako dar daný Pánovi, aby slúžili služby stanu svedectva. A ty a tvoji synovia s tebou budete zachovávať vaše kňazstvo podľa všetkého spôsobu oltára a vnútri závoja, a

budete slúžiť služby ako dar vášho kňazstva, a cudzinec, ktorý sa približuje, zomrie. A Pán hovoril k Áronovi: Hľa, ja som dal vám zachovanie prvotín zo všetkých vecí posvätených mne od synov Izraela. Tebe som ich dal na počesť a tvojim synom s tebou ako večné ustanovenie. A toto nech je vám z posvätených svätých vecí obetných darov, zo všetkých ich darov a zo všetkých ich obetí a z celého ich priestupku a zo všetkých ich hriechov, koľko mi dávajú späť zo všetkých svätých vecí, tebe bude a tvojim synom. V najsvätejšej svätyni ich budete jesť, každý mužský ich bude jesť, ty a tvoji synovia, sväté to bude pre teba. A toto vám bude z prvotín ich darov, zo všetkých obetí synov Izraela. Dal som ich tebe a tvojim synom a tvojim dcéram s tebou, večné ustanovenie. Každý čistý v tvojom dome ich bude jesť. Všetky prvotiny oleja a všetky prvotiny vína, prvotiny ich obilia, koľko by ich dali Pánovi, tebe som ich dal. Všetky prvé plody, koľko ich je v ich zemi, koľko by ich priniesli Pánovi, budú patriť tebe, každý čistý v tvojom dome ich bude jesť. Všetko zasvätené medzi synmi Izraela bude patriť tebe. A každý, kto otvára lono zo všetkého tela, koľko prinášajú Pánovi, od človeka až po dobytok, bude patriť tebe, ale prvonarodení ľudí budú vykúpení výkupným a prvonarodené z nečistého dobytka vykúpiš. A jeho vykúpenie, od jedného mesiaca, ocenenie je päť šekelov, podľa svätého šekela, ktorý je dvadsať obolov. Okrem prvorodených teľiat a prvorodených oviec a prvorodených kôz nevykúpiš, svaté sú, a ich krv vyleješ na oltár a tuk prinesieš ako obetu na vôňu voňavosti Pánovi. A mäso bude patriť tebe, ako aj hrudná časť obetného prinášania a pravé rameno, bude patriť tebe. Každý obetný dar zo svätých vecí, ktorý synovia Izraela odložia

Pánovi, dal som tebe a tvojim synom a tvojim dcéram s tebou ako večné ustanovenie. Je to večná zmluva soli pred Pánom pre teba a tvoje potomstvo s tebou. A Pán hovoril k Áronovi: V ich zemi nezdedíš a podiel ti nebude medzi nimi, lebo ja som tvoj podiel a tvoje dedičstvo uprostred synov Izraela. A synom Léviho, hľa, dal som každý desiatok v Izraeli ako dedičstvo namiesto ich služieb, ktoré vykonávajú ako službu v stane svedectva. A synovia Izraela nebudú už prichádzať do stanu svedectva, aby na seba vzali smrtonosný hriech. A Levita bude sám slúžiť službu stanu svedectva, a oni vezmú na seba ich hriechy, večný zákon pre ich pokolenia, a medzi synmi Izraela nezdedia dedičstvo. Že desiatky synov Izraela, koľko ak odlúčia Pánovi ako obetu, dal som Levítom v dedičstve, preto som im povedal, že v strede synov Izraela nezdedia dedičstvo. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac, a Levítom budeš hovoriť a povieš im: ak vezmete od synov Izraela desiatok, ktorý som dal vám od nich v dedičstve, a oddelíte vy od neho obetu Pánovi, desiatok z desiatku. A budú vám počítané vaše odpočty ako obilie z mlatiska a ako obeť z lisu. Takto odložíte ich aj vy zo všetkých obetí Pána, zo všetkých vašich desiatkov, koľko ich vezmete od synov Izraela, a dáte z nich obetu Pánovi, Áronovi kňazovi. Zo všetkých vašich darov oddelíte obetu Pánovi, alebo zo všetkých prvotín posvätenú vec z nich. A ty povieš k nim: Keď odnímate prvotiny z neho, bude to počítané Levítom ako plodina z mlatiska a ako plodina z lisu na víno. A budete to jesť na každom mieste vy i vaše domy, pretože toto je vám odmenou namiesto vašich služieb v stane svedectva. A nebudete brať na seba cez to hriech, keď odnímate prvotiny z toho, a sväté veci synov Izraela

nebudete znesvätovať, aby ste nezomreli.

19

A hovoril Pán k Mojžišovi a Áronovi, hovoriac: toto je rozlíšenie zákona, ktoré prikázal Pán, hovoriac: hovor synom Izraela a nech vezmú k tebe jalovicu červenú bez poškvrny, ktorá nemá na sebe poškvrnu, a na ktorú nebolo položené jarmo. A dáš ju kňazovi Eleazarovi a vyvedú ju von z tábora na čisté miesto a zabijú ju pred ním. A Eleazar vezme z jej krvi a pokropí pred tvárou stanu svedectva z jej krvi sedemkrát. A oni ju spália pred ním, a jej koža a jej mäso, a jej krv s jej hnojom bude spálená. A kňaz vezme cédrové drevo, yzop a šarlát a hodia ich do stredu horiacej jalovice. A kňaz vyperie svoje rúcha a umyje si telo vodou, a potom vojde do tábora, a kňaz bude nečistý až do večera. A ten, kto ju spaľuje, vyperie svoje odevy a okúpe svoje telo a bude nečistý až do večera. A čistý muž zhromaždí popol jalovice a uloží ho vonku za táborom na čistom mieste, a bude to pre zhromaždenie synov Izraela na uchovávanie, voda pokropenia, je to očistenie. A ten, kto zhromažďuje popol jalovice, vyperie svoje odevy a bude nečistý až do večera, a bude to synom Izraela a cudzincom, ktorí sa pripojili, večným zákonom. Ten, kto sa dotýka mŕtveho akejkoľvek duše človeka, bude nečistý sedem dní. Tento bude očistený v tretí deň a v siedmy deň, a bude čistý, ak však nebude očistený v tretí deň a v siedmy deň, nebude čistý. Každý, kto sa dotýka mŕtveho z duše človeka, ak zomrie a nie je očistený, poškvrnený stan Pána, bude

zničená tá duša z Izraela, pretože voda pokropenia nebola pokropená na neho. Nečistý je, ešte jeho nečistota v ňom je. A toto je ten zákon: ak človek zomrie v dome, každý, kto vchádza do toho domu, a všetko, čo je v tom dome, bude nečisté sedem dní. A každá otvorená nádoba, ktorá nemá väzbu viazanú na sebe, je nečistá. A každý, kto by sa dotkol na povrchu poľa zabitého, alebo mŕtveho, alebo ľudskej kosti, alebo hrobu, bude nečistý sedem dní. A vezmú pre nečistého z popola spáleného očistenia a nalejú na neho živú vodu do nádoby. A vezme yzop a namočí ho do vody čistý muž a pokropí dom a nádoby a duše, koľko ich tam bude, a toho, kto sa dotkol ľudskej kosti alebo zabitého alebo mŕtveho alebo hrobu. A čistý pokropí nečistého v tretí deň a v siedmy deň, a bude očistený v siedmy deň, a vyperie svoje rúcha, a okúpe sa vodou, a bude nečistý až do večera. A človek, ktorý by bol poškvrnený a nebol očistený, bude zničená tá duša z prostriedku zhromaždenia, pretože poškvrnila sväté veci Pána, pretože voda pokropenia nebola pokropená na neho, nečistý je. A bude vám večným ustanovením, a ten, kto pokropuje vodou očisťovania, vyperie svoje rúcha, a ten, kto sa dotkne vody očisťovania, bude nečistý až do večera. A všetko, čoho sa dotkne nečistý, bude nečisté, a duša, ktorá sa dotýka, bude nečistá až do večera.

20

A synovia Izraela, celé zhromaždenie, prišli do púšte Sín v prvom mesiaci a ľud zostal v Kádeši. Tam zomrela Miriam a tam

bola pochovaná. A nebola voda pre zhromaždenie, a zhromaždili sa proti Mojžišovi a Áronovi. A ľud reptál proti Mojžišovi a hovoril: Keby sme boli zomreli pri zničení našich bratov pred Pánom! A prečo ste priviedli zhromaždenie Pána do tejto púšte, aby ste zabili nás a náš dobytok? A prečo toto? Vyviedli ste nás z Egypta, aby sme prišli na toto zlé miesto: miesto, kde sa neseje, ani figy nie sú, ani vinice, ani granátové jablká, ani voda nie je na pitie. A prišli Mojžiš a Áron od zhromaždenia ku dverám stanu svedectva a padli na tvár, a ukázala sa im sláva Pána. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Vezmi svoju palicu a zhromaždi zhromaždenie, ty a Áron, tvoj brat, a hovorte k skale pred nimi, a dá svoje vody, a vynesete im vodu zo skaly, a dáte piť zhromaždeniu a ich dobytku. A Mojžiš vzal palicu spred Pána, ako Pán prikázal. A Mojžiš a Áron zhromaždili zhromaždenie oproti skale a povedal im: Počujte ma, neposlušní, či nie z tejto skaly vyvedieme vám vodu? A Mojžiš zdvihol svoju ruku, udrel skalu palicou dvakrát, a vyšlo veľa vody, a pilo zhromaždenie a ich dobytok. A Pán povedal Mojžišovi a Áronovi, že ste neuverili, aby ste ma posvätili pred synmi Izraela, preto vy neprinesete toto zhromaždenie do zeme, ktorú som im dal. Toto je voda Protivenstva, pretože synovia Izraela reptali pred Pánom, a on bol posvätený medzi nimi. A Mojžiš odoslal poslov z Kádeša ku kráľovi Edomu, hovoriac: Toto hovorí tvoj brat Izrael: Ty vieš o všetkom trápení, ktoré nás postihlo. A naši otcovia zostúpili do Egypta a pobývali sme v Egypte mnoho dní, a Egypťania zle zaobchádzali s nami a s našimi otcami. A volali sme k Pánovi a Pán vypočul náš hlas, a poslal posla a vyviedol nás z Egypta, a teraz sme v meste Kádeš

pri tvojich hraniciach. Prejdeme cez tvoju zem, neprejdeme cez polia ani cez vinice, ani nevypijeme vodu z tvojej studne, kráľovskou cestou pôjdeme, neodbočíme vpravo ani vľavo, kým neprejdeme tvoje hranice. A Edom mu povedal: Neprejdeš cez mňa, inak ti vyjdem v boji naproti. A synovia Izraela mu hovoria: Popri hore prejdeme. Ak však budeme piť z tvojej vody, ja aj môj dobytok, zaplatím ti. Ale vec nie je nič, popri hore prejdeme. Ten však povedal: Neprejdeš cez mňa. A Edom vyšiel v ústrety jemu s ťažkým davom a so silnou rukou. A Edóm nebol ochotný dovoliť Izraelu prejsť cez jeho hranice a Izrael sa od neho odvrátil. A odišli z Kadeš a prišli synovia Izraela, celé zhromaždenie, na horu Hór. A Pán povedal Mojžišovi a Áronovi na vrchu Hór na hraniciach edomskej zeme: Nech je Áron pridaný k svojmu ľudu, lebo nevstúpite do zeme, ktorú som dal synom Izraela, pretože ste ma rozhnievali pri vode sváru. Vezmi Árona a Eleazara, jeho syna, a priveď ich hore na vrch Hór pred celým zhromaždením, a zobliec Áronovi jeho rúcho a obliec Eleazara, jeho syna, a Áron, keď bude pridaný, nech tam zomrie. A Mojžiš urobil, ako mu prikázal Pán, a priviedol ho hore na vrch Hór pred celým zhromaždením, a vyzliekol Áronovi jeho rúcha a obliekol ich Eleazárovi, jeho synovi, a Áron zomrel na vrchole vrchu, a Mojžiš a Eleazár zostúpili z vrchu. A celé zhromaždenie videlo, že Áron zomrel, a plakali pre Árona tridsať dní celý dom Izrael.

21

A počul kananejský kráľ Arad, bývajúci pri púšti, že prišiel Izrael cestou Atarein, a bojoval proti Izraelu, a vzal z nich zajatcov. A Izrael sa zaviazal sľubom Pánovi a povedal: Ak mi odovzdáš tento ľud pod moc, úplne zničím jeho i jeho mestá. A Pán počul hlas Izraela a odovzdal Kananejca pod ich moc a zasvätil ho i jeho mestá a nazvali meno toho miesta Prekliate. A odíduc z hory Hór cestou na Červené more, obkľúčili zem Edom; a ľud sa znechutil na tej ceste. A ľud hovoril proti Bohu a proti Mojžišovi, hovoriac: Prečo toto? Vyviedol si nás z Egypta, aby si nás zabil v púšti? Lebo tu nie je chlieb ani voda; ale naša duša sa znechutila týmto prázdnym chlebom. A Pán poslal na ľud zabíjajúce hady a hryzli ľud, a zomrelo veľa ľudu zo synov Izraela. A keď ľudia prišli k Mojžišovi, hovorili: Zhrešili sme, lebo sme hovorili proti Pánovi a proti tebe. Modli sa teda k Pánovi, nech od nás odstráni hada. A Mojžiš sa modlil k Pánovi za ľud, a Pán povedal Mojžišovi: Urob si hada a polož ho na žrď, a stane sa, že ak hada uhryzne človeka, každý uhryznutý, ktorý ho uvidí, bude žiť. A Mojžiš urobil bronzového hada a postavil ho na žrď, a stalo sa, že keď had uhryzol človeka a pozrel sa na bronzového hada, žil. A synovia Izraela odišli a utáborili sa v Obote. A odíduc z Obotu, utáborili sa v Achalga za púšťou, ktorá je oproti Moábu, na východ od slnka. A odtiaľ odišli a utáborili sa v rokline Záred. A odtiaľ odišli a utáborili sa za Arnónom v púšti, ktorá vyčnieva od hraníc Amorejcov, lebo Arnón je hranicou Moábu, medzi Moábom a Amorejcom. Preto je povedané v knihe: Vojna Pána zapálila Záhab a bystré potoky Arnón. A tie potoky ustanovil, aby usadil Er, a prilého to k hranicám Moábu. A odtiaľ tá studňa, táto studňa, o ktorej povedal Pán Mojžišovi: Zhromaždi ľud a

dám im vodu piť. Potom spieval Izrael túto pieseň pri studni: začnite jej, studňa, vykopali ju vládcovia, vytesali ju králi národov v ich kráľovstve, keď vládli; a od studne do Mattanah, a od Mattanah do Nahaliel, a od Nahaliel do Bamoth, a od Bamoth do Jahaz, ktorá je v rovine Moab, od vrcholu vytesaného miesta, hľadiaceho smerom k púšti. A Mojžiš poslal poslov k Sihonovi, kráľovi Amorejčanov, s pokojnými slovami, hovoriac: Prejdeme cez tvoju zem, cestou pôjdeme; neodchýlime sa ani na pole, ani do vinice; Nebudeme piť vodu z tvojej studne; kráľovskou cestou pôjdeme, kým neprejdeme tvoje hranice. A Sihon nedal Izraelu prejsť cez jeho hranice, a Sihon zhromaždil všetok svoj ľud, a vyšiel do boja proti Izraelu na púšť, a prišiel do Jahacu, a zoradil sa do boja proti Izraelu. A Izrael ho udrel vraždou meča a vzali do vlastníctva jeho zem od Arnonu až po Jabok, až po synov Ammonu, pretože Jazer je hranicou synov Ammonu. A Izrael vzal všetky tieto mestá a Izrael prebýval vo všetkých mestách Amorejčanov, v Chešbóne a vo všetkých mestách, ktoré s ním hraničili. Je totiž Hesebón mesto Síhona, kráľa Amorejčanov, a tento bojoval skôr proti kráľovi Moába, a vzali všetku jeho zem od Aroéra až po Arnón. Kvôli tomuto povedia rečníci hádaniek, príďte do Chešbónu, aby bolo vybudované a pripravené mesto Síchona; lebo oheň vyšiel z Chešbónu, plameň z mesta Síchona, a pohltil až Moáb, a prehltol stĺpy Arnónu. Beda tebe Moáb, zahynul si ľud Kemoša; boli vydaní ich synovia aby sa zachránili, a ich dcéry ako zajatci kráľovi Amorejcov Sihonovi, a ich semeno zahynie, Chešbon až Dibon; a ženy ešte ďalej zapálili oheň na Moábe. Izrael sa ale usadil vo všetkých mestách Amorejčanov. A Mojžiš poslal vyšetriť Jazer, a zajali ho, a jeho dediny, a vyhnali

Amorejčana, ktorý tam býval. A vrátiac sa, išli hore cestou do Bášanu, a vyšiel Og, kráľ Bášanu, v ústrety im, a všetok jeho ľud do vojny do Edrei. A Pán povedal Mojžišovi: Neboj sa ho, lebo som ho dal do tvojich rúk, aj všetok jeho ľud, aj celú jeho zem, a urobíš mu tak, ako si urobil Sihonovi, kráľovi Amorejčanov, ktorý býval v Hešbone. A udreli ho a jeho synov a všetok jeho ľud, až nezanechali z neho nikoho živého, a zdedili jeho zem.

22

A synovia Izraela odišli a utáborili sa na západ od Moába pri Jordáne oproti Jerichu. A keď videl Balák, syn Sefóra, všetko, čo urobil Izrael Amorejčanovi, a Moáb sa bál ľudu veľmi, pretože boli mnohí, a Moáb bol znechutený z tváre synov Izraela. A Moáb povedal rade starších Madiánu: Teraz toto zhromaždenie vylíže všetkých okolo nás, ako teľa vylíže zelenú trávu z poľa. A Balák, syn Seppóra, bol v tom čase kráľom Moábu. A poslal vyslancov k Balámovi, synovi Beóra z Petóra, ktorý je pri rieke v zemi synov jeho ľudu, aby ho zavolali, hovoriac: Hľa, ľud vyšiel z Egypta, a hľa, pokryl povrch zeme, a tento sedí vedľa mňa. A teraz sem príď a prekliať mi tento ľud, pretože tento je silný oproti nám, či budeme schopní ich poraziť a vyženiem ich z tejto zeme, pretože viem, že tých, ktorých ty požehnáš, sú požehnaní, a tých, ktorých ty prekľaješ, sú prekliatí. A išla rada starších Moába a rada starších Madiámu, a veštby mali vo svojich rukách, a prišli k Balaámovi a povedali mu slová Baláka. A povedal k nim: Prenocujte tu túto noc a odpoviem vám veci,

ktoré by hovoril Pán ku mne. A zostali vládcovia Moábu pri Balámovi. A prišiel Boh k Balaamovi a povedal mu: Čo chcú títo ľudia od teba? A Balaám povedal Bohu: Balák syn Seppóra, kráľ Moábu, poslal ich ku mne, hovoriac: Hľa, ľud vyšiel z Egypta a pokryl vzhľad zeme, a tento sedí vedľa mňa, a teraz poď prekliať mi ho, či potom budem môcť udrieť ho a vyženiem ho zo zeme. A Boh povedal Balaámovi: Nepôjdeš s nimi, ani nebudeš prekľať ten ľud, lebo je požehnaný. A keď Balám vstal ráno, povedal vládcom Baláka: Odíďte k vášmu pánovi, Boh mi nedovoľuje ísť s vami. A povstavší vládcovia Moábu prišli k Balákovi a povedali: Balám nechce ísť s nami. A Balak ešte pridala poslať viac vládcov, ctihodnejších než títo. A prišli k Balaámovi a hovoria mu: Toto hovorí Balák, syn Sefórov: Prosím ťa, neváhaj prísť ku mne. Čestne ťa poctím, a urobím ti všetko, čo povieš, a poď sem mi prekliať tento ľud. A Balaám odpovedal a povedal vládcom Baláka: Ak mi Balák dá svoj dom plný striebra a zlata, nebudem môcť prestúpiť slovo Pána Boha, urobiť niečo malé alebo veľké podľa svojej mysle. A teraz zostaňte tu aj vy túto noc a budem vedieť, čo ešte Pán ku mne prehovorí. A Boh prišiel k Balaámovi v noci a povedal mu: Ak títo ľudia prišli volať teba, vstaň a nasleduj ich, ale slovo, ktoré ti budem hovoriť, to urobíš. A Balaam vstal ráno, osedlal svojho osla a išiel s vládcami Moábu. A Boh sa rozhneval hnevom, lebo išiel; a povstal Boží posol, aby ho obvinil; a on jazdil na svojej oslici a dvaja jeho sluhovia boli s ním. A keď oslica uvidela Božieho posla stojaceho v ceste s vytaseným mečom v ruke, odbočila z cesty a išla do roviny. On ju udrel palicou, aby ju navrátil na cestu. A posol Boha sa postavil v brázdach viníc, plot z jednej strany a plot z druhej strany. A keď

oslica uvidela posla Boha, pritlačila sa k múru a pritlačila Balámovu nohu k múru, a on ju ešte znova bil. A Boží posol pokračoval, a odíduc sa postavil na úzkom mieste, kde nebolo možné uhnúť napravo ani naľavo. A keď oslica uvidela Božieho posla, sadla si pod Baláma, a Balám sa rozhneval a bil oslicu palicou. A Boh otvoril ústa oslice a hovorí Balámovi: Čo som ti urobila, že si ma udrel už tretíkrát? A Balaam povedal oslici, že ho zosmiešnila, a keby mal meč v ruke, už by ju bol prepichol. A hovorí somár Balámovi: Nie som ja tvoj somár, na ktorom si jazdil od svojej mladosti až do dnešného dňa? Neprehliadneš, že som ti takto urobila pohŕdajúc? Ale on povedal nie. Boh ale odhalil oči Balaáma a vidí posla Pána stojaceho proti na ceste a meč vytiahnutý v jeho ruke, a sklonil sa a klaňal sa jeho tvárou. A povedal mu posol Boží: Prečo si udrel svoju oslicu už tretíkrát? A hľa ja som vyšiel proti tebe, pretože cesta tvoja nie je správna predo mnou, a oslica ma videla a odvrátila sa ode mňa už tretíkrát. A ak sa neodvrátila, teraz by som teda teba zabil, ale ju by som zachránil. A Balaam povedal poslu Pána: Zhrešil som, lebo som nevedel, že si sa mi postavil do cesty na stretnutie, a teraz, ak ti to nebude stačiť, odvrátim sa. A povedal posol Boha Balaámovi: Choď s mužmi; okrem slova, ktoré ti poviem, toto zachováš povedať. A Balaám išiel s vládcami Baláka. A keď Balak počul, že prišiel Balaam, vyšiel mu v ústrety do mesta Moab, ktoré je na hraniciach Arnonu, ktoré je na okraji hraníc. A Balak povedal Balaamovi: Neposlal som pre teba, aby som ťa zavolal? Prečo si neprišiel ku mne? Naozaj ťa nebudem môcť uctiť? A Balaam povedal Balakovi: Hľa, prišiel som k tebe teraz; budem schopný povedať niečo? Slovo, ktoré ak vloží Boh do mojich úst,

to poviem. A Balaam išiel s Balakom a prišli do miest okrajových oblastí. A Balák obetoval ovce a teľatá a poslal ich Balámovi a vládcom, ktorí boli s ním. A stalo sa ráno, a Balák vzal Baláma a priviedol ho hore na stĺp Baalov a ukázal mu odtiaľ nejakú časť ľudu.

23

A Balaam povedal Balakovi: Postav mi tu sedem oltárov a priprav mi tu sedem teliat a sedem baranov. A Balak urobil takým spôsobom, ako mu povedal Balaam, a obetoval teľa a barana na oltári. A povedal Balaám Balákovi: Postav sa pri svojej obete a ja pôjdem, či sa mi ukáže Boh v stretnutí, a slovo, ktoré mi ukáže, oznámim ti. A Balák sa postavil pri svojej obeti. A Balaam išiel opýtať sa Boha, a išiel priamo, a zjavil sa Boh Balaamovi, a povedal k nemu Balaam: Sedem oltárov som pripravil a obetoval som teľa a barana na oltári. A Boh vložil slovo do úst Balaáma a povedal, otočiac sa k Balákovi: Takto budeš hovoriť. A obrátil sa k nemu, a on stál pri svojich celopalných obetiach a všetci vládcovia Moábu s ním, a zostúpil duch Boží na neho. A keď vzal svoje podobenstvo, povedal: Z Mezopotámie ma poslal zavolať Balák, kráľ Moábu, z hôr od východu, hovoriac: Poď, prekliať mi Jakoba, a poď, preklínať mi Izrael. Čo prekliajem, koho nepreklína Pán? Alebo ako mám preklínať toho, koho neprekliena Boh? Lebo z vrcholov hôr ho uvidím a z kopcov ho budem pozorovať, hľa, ľud bude bývať sám a medzi národmi nebude počítaný. Kto presne spočítal semeno

Jakuba, a kto spočíta kmene Izraela? Nech zomrie moja duša v dušiach spravodlivých, a nech sa stane moje semeno ako semeno týchto. A Balak povedal Balaamovi: Čo si mi to urobil? Na prekliatie mojich nepriateľov som ťa zavolal, a hľa, ty si požehnal požehnaním. A povedal Balaam Balakovi: Či nebudem hovoriť to, čo Boh vloží do mojich úst? A povedal k nemu Balák: Poď ešte so mnou na iné miesto, z ktorého ho odtiaľ neuvidíš celého, ale uvidíš len nejakú jeho časť, všetkých však neuvidíš, a prekliať mi ho odtiaľ. A vzal ho na pole strážnej veže na vrchol vytesanej skaly, a postavil tam sedem oltárov, a obetoval teľa a barana na oltári. A Balaám povedal Balákovi: Postav sa pri svojej obeti, ja však pôjdem opýtať sa Boha. A stretol sa Boh s Balámom, a vložil slovo do jeho úst, a povedal: Vráť sa k Balákovi a toto budeš hovoriť. A obrátil sa k nemu, a on stál pri svojej zápalnej obete a všetci vládcovia Moábu s ním, a Balák mu povedal: Čo hovoril Pán? A vzal svoje podobenstvo a povedal: Vstaň, Balák, a počúvaj, daj pozor, svedok, syn Seppóra. Boh nie je ako človek, aby klamal, ani ako syn človeka, aby sa dal zastrašiť. Keď on sám povedal, neurobí to? Bude hovoriť, a nezostane? Hľa, podujal som sa žehnať, požehnám a neodvrátim to. Nebude námaha v Jákobovi, ani nebude videná bolesť v Izraeli. Pán, jeho Boh, je s ním, sláva vládcov je v ňom. Boh, ktorý ho vyviedol z Egypta, je pre neho ako sláva jednorožca. Lebo nie je veštenie v Jákobovi, ani veštenie v Izraeli, v pravý čas bude povedané Jákobovi a Izraelovi, čo vykoná Boh. Hľa, ľud ako levíča povstane a ako lev sa bude pýšiť, nebude spať, kým nezožerie korisť a nevypije krv ranených. A Balak povedal Balaamovi: Ani ho nepreklínaj, ani ho nežehnaj. A odpovedajúc

Balaam povedal Balakovi: Nehovoril som ti: Slovo, ktoré hovorí Boh, to urobím? A Balak povedal Balaamovi: Poď, vezmem ťa na iné miesto, ak sa to zapáči Bohu, a prekľaj mi ho odtiaľ. A Balak vzal Balaáma na vrchol Peora, ktorý sa tiahne do púšte. A Balaam povedal Balakovi: Postav mi tu sedem oltárov a priprav mi tu sedem teliat a sedem baranov. A Balák urobil tak, ako mu povedal Balaám, a obetoval teľa a barana na oltári.

24

A keď Balaám videl, že je dobré pred Pánom žehnať Izrael, nešiel podľa svojho zvyku na stretnutie so znameniami a odvrátil svoju tvár na púšť. A Balaám zdvihol svoje oči a vidí Izrael utáborený podľa kmeňov, a zostúpil na neho duch Boží. A vzal jeho podobenstvo a povedal, hovorí Balám syn Beora, hovorí muž skutočne vidiaci, hovorí počúvajúci slová Silného, ktorý videnie Boha videl v spánku, odhalené jeho oči. Aké krásne sú tvoje domy, Jakub, tvoje stany, Izrael; ako tienisté údolia, a ako záhrady pri rieke, a ako stany, ktoré postavil Pán, a ako cédre pri vodách. Vyjde muž z jeho semena a bude vládnuť mnohým národom, a bude vyvýšené kráľovstvo Góg, a bude rásť jeho kráľovstvo. Boh ho vyviedol z Egypta, ako sláva jednorozca mu patrí, zožerie národy svojich nepriateľov a vysaje morč z ich tučných častí, a svojimi šípmi prestrelí nepriateľa. Položiac sa odpočinul si ako lev a ako mláďa; kto ho pozdvihne? Tí, čo ti žehnajú, sú požehnaní, a tí, čo ťa preklínajú, sú prekliati. A Balak sa rozhneval na Balaama a zatleskal rukami, a Balak povedal

Balaamovi: Povolal som ťa, aby si preklial môjho nepriateľa, a hľa, požehnával si a požehnal si už tretíkrát. Teraz teda uteč na tvoje miesto, povedal som, že ťa poctím, a teraz ťa Pán zbavil slávy. A Balaám povedal Balákovi: Či som nehovoril aj tvojim poslom, ktorých si poslal ku mne, hovoriac: ak mi dá Balák svoj dom plný striebra a zlata, nebudem môcť prestúpiť slovo Pána, urobiť dobré alebo zlé od seba samého; čokoľvek by povedal Boh, to poviem. A teraz hľa, odchádzam do môjho miesta. Poď, poradím ti, čo urobí tento ľud tvojmu ľudu na konci dní. A vzal jeho podobenstvo a povedal: Hovorí Balaám, syn Beóra, hovorí muž skutočne vidiaci, počúvajúci slová Boha, poznajúci poznanie od Najvyššieho, a videnie Boha videl vo sne, odhalené sú jeho oči. Ukážem mu to, ale nie teraz, požehnám ho, ale ešte sa to neblíži. Vzíde hviezda z Jakoba, povstane človek z Izraela a roztriešti vodcov Moába a vyplieni všetkých synov Séta. A Edóm bude dedičstvom, a dedičstvom bude Ezau, jeho nepriateľ, a Izrael konal v sile. A bude vzbudený z Jakoba a zničí zachráneného z mesta. A keď videl Amaleka a predniesol svoje podobenstvo, povedal: Začiatok národov je Amalek, a ich semeno zahynie. A keď videl Kenitu a vzal jeho podobenstvo, povedal: Silné je tvoje obydlie; a ak položíš v skale tvoje hniezdo, a ak sa stane Beorovi hniezdo ľsti, Asýrčania ťa zajmú. A vidiac Oga a vziac jeho podobenstvo, povedal: Ó, ó, kto bude žiť, keď Boh položí tieto veci? A vyjde z ruky Kitiov a budú trýzniť Asýriu a budú trýzniť Hebrejov, a oni jednomyseľne zahynú. A Balaám povstal a odišiel, otočiac sa na svoje miesto, a Balák odišiel k sebe.

25

A Izrael zostal v Šatteine a ľud bol znesvätený smilnením s dcérami Moába. A zavolali ich na obete ich modiel, a jedol ľud z ich obetí a klaňali sa ich modlám. A bol zasvätený Izrael Baal Peorovi, a bol rozhneval hnevom Pán na Izrael. A Pán povedal Mojžišovi: Vezmi všetkých vodcov ľudu a poprav ich pred Pánom naproti slnku, a odvrátí sa hnev Pána od Izraela. A Mojžiš povedal kmeňom Izraela: Zabite každý svojho príbuzného, ktorý bol zasväteného Baalpeorovi. A hľa, muž zo synov Izraela prišiel a priviedol svojho brata k Madiánitke pred Mojžišom a pred celým zhromaždením synov Izraela, oni však plakali pri dverách stanu svedectva. A keď videl Pinchas, syn Eleazara, syna Árona kňaza, vstal zo stredu zhromaždenia, vzal kopiju do ruky, vošiel za izraelským mužom do stanu a prebodol oboch, izraelského muža aj ženu cez jej lono, a rána prestala od synov Izraela. A mŕtvych v tej rane bolo dvadsaťštyri tisíc. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Pinchas, syn Eleazara, syna Árona kňaza, zastavil môj hnev voči synom Izraela, keď prejavoval moju horlivosť medzi nimi, a nezničil som synov Izraela v mojej horlivosti. Takto povedal: Hľa, ja mu dávam zmluvu pokoja, a bude mu a jeho potomstvu po ňom zmluva večného kňazstva, pretože bol horlivý pre svojho Boha a vykonal zmierenie za synov Izraela. Meno udretého izraelského muža, ktorý bol zabitý spolu s Midiánčankou, bolo Zambri, syn Salmona, vodca domu rodiny Simeonovej. A meno tej madiánitskej ženy, ktorá bola zabitá, bolo Chasbi, dcéra Sura, vládcu národa Ommoth, z domu

rodiny Madiám. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela, hovoriac: Buďte nepriateľskí k Midiáncom a udrite ich, pretože oni sú nepriateľskí k vám v ľstivosti, ako veľa klamú vás kvôli Peorovi, a kvôli Chazbi, dcére vládcu Midiánu, sestre ich, tej zabitej v deň rany kvôli Peorovi.

26

A stalo sa po tej rane, že Pán hovoril k Mojžišovi a Eleazarovi, kňazovi, hovoriac: Vezmite sčítanie celého zhromaždenia synov Izraela od dvadsaťročného a vyššie podľa domov ich otcov, každý, kto vychádza zoradiť sa do bitvy v Izraeli. A hovoril Mojžiš a Eleazár kňaz v Arabóte Moábskej pri Jordáne oproti Jerichu, hovoriac, od dvadsaťročných a vyššie, akým spôsobom prikázal Pán Mojžišovi a synovia Izraela, ktorí vyšli z Egypta, Rúben prvorodený Izraela, synovia však Rúbena Enoch a ľud Enocha, Falluovi ľud Falluovcov. Asrónovi ľud Asroneiovcov, Charmimu ľud Charmiovcov. Títo boli ľudia Rúbena a ich sčítanie bolo štyridsaťtri tisíc sedemstotridsat. A syn Pallua bol Eliab. A synovia Eliaba, Namuel, a Dathan, a Abiram, títo povolaní zhromaždenia, títo sú tí, ktorí povstali proti Mojžišovi a Áronovi v zhromaždení Koracha, v povstaní proti Pánovi. A zem otvorila svoje ústa, prehltla ich a Kóracha, pri smrti jeho zhromaždenia, keď oheň pohltil dvesto päťdesiat, a stali sa znakom; ale synovia Kóracha nezomreli. A synovia Šimeóna, ľud synov Šimeóna: Namuelovi, ľud Namuelitov; Jamínovi, ľud Jamínitov; Jachínovi, ľud Jachínitov; Zerachovi, ľud Zerachitov;

Saulovi, ľud Saulitov. Títo ľudia Simeona z ich sčítania, dvadsaťdva tisíc dvesto. Synovia Júdu boli Ér a Aunán, a Ér a Aunán zomreli v zemi Kanaán. A synovia Júdu sa rozdelili podľa svojich klanов: Šílómovi klan šelónitský, Perecovi klan perecitský, Zarovi klan zaraítsky. A synmi Faresa boli: Asronovi ľud Asronitov, Iamunovi ľud Iamunitov. Toto sú kmene Júdu podľa ich sčítania, sedemdesiatšesťtisícpäťsto. A synovia Issachara podľa ich kmeňov: Tolovi kmeň Tolaiovcov, Puovi kmeň Puaiovcov, Jašubovi kmeň Jašubiovcov, Šimronovi kmeň Šimroniovcov. Títo ľudia Issachara z ich sčítania, štyri a šesťdesiat tisíc štyristo. Synovia Zabulóna podľa ich klanov: Sared, klan Saredský; Allon, klan Allonský; Allel, klan Allelský. Títo ľudia Zabulona z ich sčítania, šesťdesiat tisíc päťsto. Synovia Gáda podľa ich kmeňov: Sefonovi, kmeň Sefonitov; Hagimu, kmeň Hagitov; Šunimu, kmeň Šunitov; Oznimu, kmeň Oznitov; Erimu, kmeň Eritov; Arodimu, kmeň Aroditov; Arielovi, kmeň Arielitov. Títo sú ľudia synov Gádových podľa ich sčítania: štyridsaťštyri tisíc päťsto. Synovia Ašéra podľa ich klanов: Jamin, klan Jaminovcov; Jesou, klan Jesouovcov; Baria, klan Bariaovcov. Koberu ľud Koberiho, Melchielovi ľud Melchieliho. A meno dcéry Ašéra bolo Sára. Títo ľudia Ašera z ich sčítania: štyridsaťtri tisíc štyristo. Synovia Jozefa podľa ich klanov, Manasses a Efraim. Synovia Manasseho. Machirovi, ľud Machirský; a Machir splodil Gileáda; Gileádovi, ľud Gileádsky. A títo boli synovia Galaáda: Achiézer, rod Achiézerský; Cheleg, rod Chelegský. Pre Esriela, ľud Esrielovci; pre Sychema, ľud Sychemovci; pre Symaera, ľud Symaerovci; a pre Ophera, ľud Opherovci. A Salpaadovi, synovi Ophera, sa nenarodili synovia,

ale dcéry, a toto sú mená dcér Salpaada: Mala, Noua, Egla, Melcha a Thersa. Títo ľudia Manassesa z ich sčítania: päťdesiattisíc sedemsto. A títo boli synovia Efraima: Sutalovi, ľud Sutalánsky, Tanachovi, ľud Tanachský. Títo sú synovia Suthala: Edenovi, ľud Edení. Títo sú kmene Efraima z ich sčítania, tridsaťdvatisíc päťsto, títo sú kmene synov Jozefa podľa ich kmeňov. Synovia Benjamína podľa ich klanov: Baleovi klan Balí, Asyberovi klan Asybérí, Jachiranovi klan Jachiraní. Tomu Sofanovi, ľud Sofanov. A synmi Baleho boli Adar a Noeman; Adarovi náležal ľud Adari a Noemanovi náležal ľud Noemani. Títo boli synovia Benjamína podľa ich klanov z ich sčítania, tridsaťpäťtisíc päťsto. A synovia Dána podľa ich kmeňov: Samému, kmeň Samejský, títo kmeňovia Dána podľa ich kmeňov. Všetci ľudia Samei podľa ich prehliadky, šesťdesiatštyri tisíc štyristo. Synovia Neftalího podľa ich klanov: Asielov klan Asielovci, Gauniho klan Gaunovci. Jeserovi ľud Jeseri, Sellemovi ľud Sellemi. Títo ľudia Neftalího z ich sčítania, štyridsať tisíc a tristo. Toto bolo sčítanie synov Izraela: šesťsto tritisíc sedemstotrisať. A Pán hovoril Mojžišovi, hovoriac: Týmto bude rozdelená zem na dedičstvo podľa počtu mien. Tým početnejším zvýšiš dedičstvo a tým menej početným zmenšíš ich dedičstvo, každému, ako boli spočítaní, bude dané ich dedičstvo. Skrze losy bude rozdelená zem podľa mien, podľa kmeňov svojich rodín ju zdedia. Z losu rozdelíš ich dedičstvo medzi mnohých a niekoľkých. A synovia Léviho podľa ich klanov: Geršonovi ľud Geršonský, Kehátovi ľud Kehátsky, Merarimu ľud Merariho. Toto sú kmene synov Léviho: kmeň Lobeniho, kmeň Chebroniho, kmeň Koreho a kmeň Mousiho, a Kaat zplodil Amrama. A meno

jeho ženy bolo Jochebed, dcéra Leviho, ktorá porodila týchto Levimu v Egypte, a porodila Amramovi Árona a Mojžiša, a Miriam, ich sestru. A Áronovi sa narodili Nádab, Abiud, Eleazár a Itamar. A Nadab a Abiud zomreli, keď prinášali cudzí oheň pred Pánom na púšti Sinaj. A stalo sa z ich sčítania dvadsaťtri tisíc, každý mužského pohlavia od jedného mesiaca a vyššie, lebo neboli spočítaní spoločne medzi synmi Izraela, pretože im nie je daný údel medzi synmi Izraela. A toto je sčítanie Mojžiša a Eleazara, kňaza, ktorí sčítali synov Izraela v Arabote Moába pri Jordáne oproti Jerichu. A medzi týmito nebol človek z tých, ktorých navštívili Mojžiš a Áron, keď sčítavali synov Izraela na púšti Sinaj. Pretože im Pán povedal: Smrťou zomriete na púšti, a neostal z nich ani jeden, okrem Káleba, syna Jefunneho, a Jozuu, syna Núnovho.

27

A pristúpivši dcéry Salpaada, syna Ophera, syna Galaada, syna Machira, z ľudu Manassesa, zo synov Jozefa, a toto sú ich mená: Maala, a Noua, a Egla, a Melcha, a Thersa, a postavivši sa pred Mojžišom, a pred Eleazarom kňazom, a pred vládcami, a pred celým zhromaždením pri dverách stanu svedectva, hovoria: Náš otec zomrel na púšti, a on nebol uprostred zhromaždenia zhromaždeného proti Pánovi v zhromaždení Koreho, lebo pre svoj hriech zomrel, a synovia sa mu nenarodili. Nech nie je vymazané meno nášho otca z prostriedku jeho ľudu, lebo nemá syna. Dajte nám vlastníctvo uprostred bratov nášho otca. A

Mojžiš priniesol ich súd pred Pána. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Správne hovorili dcéry Salpaada; ako dar dáš im vlastníctvo dedičstva medzi bratmi ich otca, a prenesieš dedičstvo ich otca na ne. A synom Izraela budeš hovoriť, hovoriac: muž, ak zomrie a nemá syna, prenesete jeho dedičstvo jeho dcére. Ak ale nemá dcéru, dáte dedičstvo jeho bratovi. Ak ale nemá bratov, dáte dedičstvo bratovi jeho otca. Ak však nebudú bratia jeho otca, dáte dedičstvo najbližšiemu príbuznému z jeho kmeňa, aby zdedil jeho majetok, a toto bude synom Izraela ustanovenie súdu, ako prikázal Pán Mojžišovi. A povedal Pán Mojžišovi: Vystúp na horu, ktorá je za Jordánom, na horu Nabau, a pozri na zem Kanaán, ktorú ja dávam synom Izraela do držby. A ty ju uvidíš, a budeš pripojený k svojmu ľudu aj ty, ako bol pripojený tvoj brat Áron na vrchu Hór. Pretože ste prestúpili moje slovo v púšti Sín, keď sa zhromaždenie postavilo proti mne, aby ste ma posvätili, neposvätili ste ma pri vode pred nimi, toto je voda rozporu v Kádeši v púšti Sín. A Mojžiš povedal Pánovi, nech Pán Boh duchov a všetkého tela ustanoví človeka nad týmto zhromaždením, ktorý vyjde pred ich tvárami, a ktorý vojde pred ich tvárami, a ktorý ich vyvedie, a ktorý ich privedie, a nebude zhromaždenie Pána ako ovce, ktorým nie je pastier. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: vezmi k sebe Jozuu, syna Nuna, muža, ktorý má ducha v sebe, a položíš svoje ruky na neho. A postavíš ho pred Eleazara, kňaza, a prikážeš mu pred celým zhromaždením, a prikážeš o ňom pred nimi. A dáš mu zo svojej slávy, aby ho poslúchali synovia Izraela. A pred kňazom Eleazarom sa postaví, a opýtajú sa ho na súd ukazujúcich pred Pánom. Na jeho ústa vyjdú a na jeho ústa vojdú on a synovia

Izraela jednomyseľne, a celé zhromaždenie. A Mojžiš urobil, ako mu prikázal Pán, a vzal Jozuu, postavil ho pred Eleazara kňaza a pred celé zhromaždenie, a položil svoje ruky na neho, a ustanovil ho, ako prikázal Pán Mojžišovi.

28

A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Prikáž synom Izraela a povieš im, hovoriac: Moje dary, moje dary, moje obety na vôňu príjemnú budete zachovávať a prinášať mi na mojich sviatkoch. A povieš im: Toto sú obety, ktoré budete prinášať Pánovi: ročné baránky bez poškvrny, dva každý deň na celopálnu obeť neprestajne. Jedného baránka obetujete ráno a druhého baránka obetujete večer. A urobíš desatinu efy jemnej múky na obeť zamiešanú v oleji, v štvrtine hinu. Ustavičná spaľovaná obeť, ktorá sa stala na hore Sinaj, na príjemnú vôňu Pánovi. A jeho nápojovú obetu štvrtinu hinu k jednému baránkovi; v svätyni vyleješ nápojovú obetu silného nápoja Pánovi; a druhého baránka urobíš k večeru; podľa jeho obety a podľa jeho nápojovej obety urobíte na vôňu voňavosti Pánovi. A v deň sabatu prinesiete dve ročné jahňatá bez poškvrny a dve desatiny jemnej múky zamiešanej v oleji na obetu a nápojovú obetu, celopálnu obetu sabatu v sabatoch pri ustavičnej celopálnej obete a jeho nápojovú obetu. A v novmesiace prinesiete zápalnu obeť Pánovi, mladé býky z dobytka dva, a barana jedného, baránky ročné sedem bez poškvrny. Tri desatiny jemnej múky zamiešanej v oleji na jedného mladého býka, a dve desatiny

jemnej múky zamiešanej v oleji na jedného barana. Desatinu desatinu jemnej múky zamiešanej v oleji na jedného baránka, obeť, vôňu voňavú, obetný dar Pánovi. Ich nápojová obeť bude polovica hínu pre jedného teľa a tretina hínu bude pre jedného barana. A štvrtina hinu vína bude pre jedného baránka; toto je spaľovaná obeť mesiac čo mesiac vo všetkých mesiacoch roka. A jedného kozla z kôz o hriechu Pánovi, pri ustavičnej zápalnej obeti bude urobený, a jeho nápoj obetný. A v prvom mesiaci, štrnásteho dňa toho mesiaca, je Veľká noc Pánova. A pätnásteho dňa tohto mesiaca bude sviatok, sedem dní budete jesť nekvasený chlieb. A prvý deň, nazvaný svätým, bude pre vás svätý, nebudete vykonávať žiadnu služobnú prácu. A prinesiete zápalné obety, obetný dar Pánovi: dve teľatá z dobytka, jedného barana, sedem ročných jahňat; budú vám bez poškvrny. A ich obeť jemná múka zmiešaná v oleji, tri desatiny jednému teľaťu a dve desatiny jednému baranovi. Desiatu urobíš jednému baránkovi, siedmim baránkom. A jedného capra z kôz za hriech, aby sa urobilo zmierenie za vás; Okrem ustavičnej rannej celopálnej obety, ktorá je trvalá celopálna obeť. Tieto podľa týchto urobíte každý deň počas siedmich dní, dar obetovanie na vôňu voňavosti Pánovi, pri ustavičnej celopálnej obete urobíš jeho úliatbu. A siedmy deň bude pre vás nazvaný svätým, nebudete v ňom vykonávať žiadnu služobnú prácu. A v deň prvých plodov, keď prinesiete novú obetu Pánovi týždňov, zvolané sväté bude vám, žiadnu služobnú prácu nebudete robiť. A prinesiete celopaly ako vôňu príjemnej vône Pánovi: dve teľatá z dobytka, jedného barana, sedem ročných bezvadných baránkov. Ich obeť jemná múka zmiešaná v oleji, tri desatiny

jednému teľaťu a dve desatiny jednému baranovi. Desatinu jednému baránkovi, siedmim baránkom; a jedného kozla z kôz ohľadom hriechu, vykonať zmierenie za vás; okrem tej ustavičnej celopálnej obety; a ich obeť urobíte mi, bez poškvrny budú vám, a ich nápojové obety.

29

A v siedmom mesiaci, prvého dňa mesiaca, bude vám svätým zhromaždením, nebudete vykonávať žiadnu slúžobnú prácu, bude vám dňom znamenia. A urobíte spaľované obete na vôňu príjemnú Pánovi: jedno teľa z dobytka, jedného barana, sedem ročných jahňat bez poškvrny. Ich obeť jemná múka zmiešaná v oleji: tri desatiny jednému teľaťu a dve desatiny jednému baranovi; desatina desatina jednému baránkovi, siedmim baránkom; a jeden cap z kôz o hriechu, na zmierenie za vás; okrem celopálnych obetí novmesiaca a ich obete a ich nápojové obete a celopálna obeť ustavičná a ich obete a ich nápojové obete podľa ich porovnania na vôňu voňavosti Pánovi. A desiateho tohto mesiaca bude pre vás povolaná svätá, a budete trápiť vaše duše, a nijakú prácu nebudete robiť. A prinesiete spaľované obety na vôňu príjemnú Pánovi, obety Pánovi: jedno teľa z dobytka, jedného barana, sedem ročných jahňiat - budú vám bez poškvrny. Ich obeta jemná múka zmiešaná v oleji: tri desatiny jednému býčkovi, a dve desatiny jednému baranovi; desatina desatina jednému baránkovi, do siedmich baránkov; a kozol z kôz jeden ohľadom hriechu, zmieriť ohľadom vás; okrem

ohľadom hriechu zmierenia, a celopálená obeta ustavičná; obeta jej, a nápojová obeta jej podľa porovnania do vône príjemnej, obeta Pánovi. A pätnásteho dňa siedmeho mesiaca bude pre vás zvolaný svätý deň, nebudete vykonávať žiadnu služobnú prácu a budete sláviť túto slávnosť Pánovi sedem dní. A prinesiete zápalné obete, obetovanie na vôňu príjemnej vône Pánovi: v prvý deň trinásť teľat z dobytka, dva barany, štrnásť ročných jahňat; budú bez poškvrny. Ich obete jemná múka zmiešaná v oleji tri desatiny jednému teľaťu, na trinásť teliat a dve desatiny jednému baranovi, na dva barany. Desatina desatina jednému baránkovi, na štrnásť baránkov. A kozol z kôz jeden ohľadom hriechu okrem celopálnej obete ustavičnej ich obete a ich nápojové obete. A v druhý deň dvanásť teľiat, dva barany, štrnásť ročných jahniatok bez poškvrny. Ich obeť a ich nápojová obeť pre teľatá a pre barany a pre baránky podľa ich počtu, podľa ich predpisu. a kozla z kôz jedného za hriech, okrem ustavičného celopálenia, ich obete a ich nápojové obety. V tretí deň jedenásť teľiat, dva barany, štrnásť ročných jahniatok bezvadných. Ich obeť a ich nápojová obeť pre teľatá a pre barany a pre baránky podľa ich počtu, podľa ich predpisu. A jedného kozla z kôz o hriechu, okrem ustavičného celopálenia, ich obete a ich nápojové obety. V štvrtý deň desať teliat, dva barany, štrnásť ročných jahniat bez poškvrny. Ich obete a ich nápojové obety k teľatám a k baranom a k jahniatam podľa ich počtu, podľa ich predpisu. A jedného kozla z kôz o hriechu, okrem ustavičného celopálenia, ich obete a ich nápojové obety. V piaty deň deväť teľiat, dva barany, štrnásť ročných jahniatok bezvadných. Ich obete a ich nápojové obete pre teľatá a pre barany a pre baránky

podľa ich počtu, podľa ich predpisu. A jedného kozla z kôz na obeť za hriech, okrem ustavičnej celopálenej obete, ich obete a ich nápojové obety. V šiesty deň osem teliat, dva barany, štrnásť ročných bezvadných jahňat. Ich obete a ich nápojové obete pre teľatá a barany a jahňatá podľa ich počtu, podľa ich predpisu. A jedného kozla z kôz na obeť za hriech, okrem ustavičnej celopálenej obete, ich obete a ich nápoje obetné. V siedmy deň sedem teliat, dva barany, štrnásť ročných jahniat bez poškvrny. Ich obete a ich nápojové obety k teľatám a k baranom a k jahniatam podľa ich počtu, podľa ich predpisu. A jedného kozla z kôz na obeť za hriech, okrem ustavičného celopálenia, ich obete a ich nápoje obetné. A v ôsmy deň bude pre vás záverečné zhromaždenie, nebudete vykonávať žiadnu služobnú prácu. A prinesiete celopaly na vôňu príjemnú, obety Pánovi: jedno teľa, jedného barana, sedem ročných jahniatok bez vady. Ich obete a ich nápojové obety pre teľa a pre barana a pre jahňatá podľa ich počtu, podľa ich usporiadania. A jedného kozla z kôz o hriechu, okrem ustavičného celopálenia, ich obete a ich nápojové obety. Tieto veci urobíte Pánovi vo vašich sviatkoch, okrem vašich modlitieb a vašich dobrovoľných darov, a vašich spaľovaných obetí, a vašich obetí, a vašich úliatín, a vašich záchranných obetí.

30

A Mojžiš hovoril synom Izraela podľa všetkého, čo prikázal Pán Mojžišovi. A Mojžiš hovoril k vládcom kmeňov synov Izraela,

hovoriac: Toto je slovo, ktoré prikázal Pán. Muž, ktorý sľúbi sľub Pánovi, alebo prisahá prísahu, alebo sa zaväzuje záväzkom ohľadom svojej duše, neznesvätí svoje slovo – všetko, čo vyjde z jeho úst, urobí. Ak ale žena sľúbi sľub Pánovi, alebo si uloží záväzok v dome svojho otca vo svojej mladosti, a jej otec počuje jej sľuby a jej záväzky, ktoré si uložila voči svojej duši, a jej otec bude mlčať, potom budú platiť všetky jej sľuby a všetky záväzky, ktoré si uložila voči svojej duši, zostanú pre ňu. Ak ale jej otec odmietne v ten deň, keď počuje všetky jej sľuby a záväzky, ktoré si uložila voči svojej duši, nebudú platiť. A Pán ju očistí, pretože jej otec odmietol. Ak ale, keď sa stala, stane sa mužovi, a modlitby jej sú na nej podľa vyznania pier jej, ktoré viazala proti duši svojej, a počuje to muž jej, a mlčí k nej v ktorýkoľvek deň to počuje, tak budú platiť všetky modlitby jej, a záväzky jej, ktoré viazala proti duši svojej, budú platiť. Ak ale jej muž odmietne v ktorýkoľvek deň, keď to počuje, všetky jej modlitby a jej záväzky, ktoré určila voči svojej duši, neostanú, pretože jej muž odmietol, a Pán ju očistí. A sľub vdovy a vyhnané ženy, čokoľvek sľúbi proti svojej duši, zostane jej. Ak ale v dome jej muža je jej sľub, alebo záväzok proti jej duši s prísahou, a jej muž počuje, a mlčí k nej, a nezakáže jej, a budú stáť všetky jej sľuby, a všetky jej záväzky, ktoré zaviazala proti jej duši, budú stáť proti nej. Ak ale jej muž odstráni v ktorýkoľvek deň, keď počuje, všetko, čo vyjde z jej pier podľa jej modlitieb a podľa záväzkov týkajúcich sa jej duše, nezostane jej platné, jej muž to odstránil, a Pán ju očistí. Každý sľub a každú prísahu zväzku na zhoršenie duše, jej muž jej potvrdí, a jej muž odstráni. Ak ale mlčiac bude mlčať k nej deň čo deň, potom potvrdí jej všetky jej sľuby, a záväzky tie na nej

potvrdí jej, pretože mlčal k nej v ten deň keď počul. Ak ale jej muž odstráni po dni, ktorý počul, vezme na seba jeho hriech. Toto są tie nariadenia, ktoré prikázal Pán Mojžišovi, medzi mužom a jeho ženou, a medzi otcom a dcérou v mladosti v dome otca.

31

A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Pomsti pomstu synov Izraela od Madiánitov, a naposledy budeš pripojený k svojmu ľudu. A Mojžiš hovoril k ľudu: Vyzbrojte zo svojich mužov a zostavte ich v bojovom poriadku pred Pánom proti Madiánu, aby ste vykonali pomstu Pánovu na Madiáne. Tisíc z kmeňa, tisíc z kmeňa, z každého kmeňa synov Izraela pošlite do boja. A oni spočítali z tisícov Izraela tisíc z kmeňa, dvanásťtisíc ozbrojených do bojového zástupu. A Mojžiš ich poslal, tisíc z kmeňa, tisíc z kmeňa, s ich vojskom, a Pinchasa, syna Eleazara, syna kňaza Árona, a sväté nádoby, a trúby na signály v ich rukách. A zoradili sa do bitvy proti Madianu, ako prikázal Pán Mojžišovi, a zabili všetkých mužov. A kráľov Madianu zabili spolu s ich ranenými: a Eviho, a Rekema, a Sura, a Hura, a Rebu, päť kráľov Madianu; a Baláma, syna Beora, zabili mečom spolu s ich ranenými. A vyplienili ženy Madianu a ich batožinu a ich dobytok a všetky ich majetky; a ich silu vyplienili. A všetky ich mestá v ich sídlach a ich usadlosti spálili ohňom. A vzali všetku ich korisť a všetky ich koristi, od človeka až po dobytok. A priviedli k Mojžišovi a k Eleazarovi, kňazovi, a ku všetkým

synom Izraela zajatcov a koristi a korisť do tábora do Araboth Moab, ktorý je pri Jordáne naproti Jerichu. A vyšiel Mojžiš a Eleazár, kňaz, a všetci vodcovia zhromaždenia v ústrety nim von z tábora. A Mojžiš sa rozhneval na veliteľov vojska, veliteľov tisícov a veliteľov stoviek, ktorí prichádzali z bojovej línie. A Mojžiš im povedal: Prečo ste ušetrili každú ženu? Tieto lebo boli synom Izraela podľa slova Baláma, aby odvrátili a prehliadli slovo Pána kvôli Peorovi, a stala sa rána v zhromaždení Pána. A teraz zabite každého mužského v celej koristi a každú ženu, ktorá poznala lôžko mužského, zabite. A všetky ženy z koristi, ktoré nepoznajú lôžko muža, nechajte nažive. A vy sa utáboríte vonku za táborom sedem dní, každý, kto zabil, a kto sa dotýkal zabitého, bude očistený tretieho dňa a siedmeho dňa, vy aj vaši zajatci. A každé pokrytie a každú koženú nádobu a všetku prácu z kozej kože a každú drevenú nádobu očistíte. A Eleazar, kňaz, povedal mužom vojska, ktorí prichádzali z bojovej línie vojny: Toto je nariadenie zákona, ktoré Pán prikázal Mojžišovi. Okrem zlata a striebra a bronzu a železa a olova a cínu, každá vec, ktorá prejde ohňom, bude očistená, ale vodou očisťovania bude očistená; a všetky veci, ktoré neprechádzajú cez oheň, prejdú cez vodu. A umyjete si odevy v siedmy deň a budete očistení, a potom vstúpite do tábora. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Vezmi súčet koristi zo zajatia, od človeka až po dobytok, ty a Eleazár, kňaz, a vodcovia otcov zhromaždenia. A rozdelíte korisť medzi bojovníkov, ktorí vyšli do boja, a medzi celé zhromaždenie. A oddelíte nakoniec Pánovi od mužov bojovníkov, ktorí vyšli do bitky, jednu dušu z päťsto, od ľudí a od dobytka a od volov a od oviec a od oslov; a z ich polovice

vezmete. A dáš Eleazarovi kňazovi prvotiny Pána. A z polovice synov Izraela vezmete jedného z päťdesiatich z ľudí, z volov, z oviec, z oslov a zo všetkého dobytka, a dáte ich Levítom, ktorí strážia stráže v stane Pána. A Mojžiš a kňaz Eleazar urobili, ako prikázal Pán Mojžišovi. A stalo sa, že prebytok koristi, ktorú vyplienili muži bojovníci, bol z oviec šesťsto sedemdesiatpäť tisíc; a dobytok, sedemdesiatdva tisíc; a osly, šesťdesiatjeden tisíc; a duše ľudí zo žien, ktoré nepoznali lôžko muža, všetky duše, tridsaťdva tisíc. A polovica, časť tých, čo vyšli do vojny, z počtu oviec, bola tristotridsaťtisíc sedemtisícpäťsto. A stal sa podiel Pánovi z oviec šesťsto sedemdesiatpäť. A dobytok, tridsaťšesť tisíc, a podiel Pánovi, sedemdesiatdva. A oslov, tridsať tisíc päťsto, a podiel Pánovi, šesťdesiatjeden. A duše ľudí, šestnásť tisíc, a podiel z nich Pánovi, tridsaťdva duší. A Mojžiš dal Pánovi obetu Boha kňazovi Eleazarovi, tak ako prikázal Pán Mojžišovi, z polovice synov Izraela, ktorých oddelil Mojžiš od mužov bojovníkov. A stala sa polovica zo zhromaždenia oviec tristotridsať tisíc sedemtisícpäťsto; A voly, tridsaťšesť tisíc; Osly, tridsať tisíc päťsto; A duše ľudí, šestnásť tisíc. A Mojžiš vzal z polovičnej časti synov Izraela jedno z päťdesiatich, z ľudí aj z dobytka, a dal ich Levítom strážiacim stráže stanu Pána, tak ako prikázal Pán Mojžišovi. A prišli k Mojžišovi všetci menovaní nad tisícmi vojska, tisícnici a stotníci, a povedali Mojžišovi: Tvoji služobníci spočítali mužov bojovníkov, ktorí sú u nás, a nechýba z nich ani jeden. A priniesli sme dar Pánovi, každý muž to, čo našiel: zlatú nádobu, náramok, náramok na nohu, prsteň, náramok na rameno a náhrdelník, aby sme vykonali zmierenie za seba pred Pánom. A Mojžiš a kňaz Eleazar vzali od nich zlato,

každý zhotovený predmet. A stalo sa, že všetko zlato, obetný dar, ktorý vzali Pánovi, bolo šestnásť tisíc sedemsto päťdesiat šekelov od veliteľov tisícov a od veliteľov stoviek. A muži bojovníci plienili každý pre seba. A Mojžiš a kňaz Eleazár vzali zlato od veliteľov tisícov a od veliteľov stoviek a priniesli ho do stanu svedectva ako pamiatku synov Izraela pred Pánom.

32

A dobytok bol množstvo u synov Rúbena a u synov Gáda, množstvo veľmi veľké; a videli zem Jazér a zem Gileád; a bolo to miesto, miesto pre dobytok; A pristúpili synovia Rúbena a synovia Gáda, povedali Mojžišovi a Eleazárovi kňazovi a vládcom zhromaždenia, hovoriac: Atarot a Dibón a Jazér a Nimra a Chešbón a Eleále a Sebam a Nebó a Beón, zem ktorú odovzdal Pán pred synmi Izraela, zem na chov dobytka je, a tvoji sluhovia majú dobytok. A hovorili: Ak sme našli priazeň pred tebou, nech je táto zem daná tvojim sluhom do vlastníctva, a nespôsob, aby sme prešli cez Jordán. A Mojžiš povedal synom Gádovým a synom Rúbenovým: Vaši bratia idú do vojny, a vy tu budete sedieť? A prečo odvraciate mysle synov Izraela, aby neprechádzali do zeme, ktorú im Pán dáva? Nie tak urobili vaši otcovia, keď som ich poslal z Kádeš Barné, aby pochopili zem? A oni išli hore do údolia hrozna a pozorovali tú zem a odvrátili srdce synov Izraela, aby nevošli do tej zeme, ktorú im dal Pán. A rozhneval sa hnevom Pán v ten deň a prisahal, hovoriac: Či uvidia títo ľudia, ktorí vyšli z Egypta, od dvadsaťročných a

vyššie, tí, ktorí poznajú dobro a zlo, zem, ktorú som prisahal Abrahámovi a Izákovi a Jakubovi? Lebo nenásledovali za mnou, okrem Káleba, syna Jefunneho, toho oddeleného, a Jozuu, syna Núna, pretože nasledoval za Pánom. A Pán sa v hneve rozhneval na Izrael a rozptýlil ich po púšti na štyridsať rokov, kým nevymrela celá generácia tých, ktorí páchali zlo pred Pánom. Hľa, povstali ste namiesto vašich otcov, skaza hriešnych ľudí, aby ste ešte pridali na hnev Pána voči Izraelu. Že sa odvrátite od neho, aby ste ho ešte nechali v púšti, a budete konať bezákonne voči celému tomuto zhromaždeniu. A prišli k nemu a hovorili: Ohrady pre ovce postavíme tu pre náš dobytok a mestá pre našu batožinu. A my ozbrojení ako predná stráž pôjdeme pred synmi Izraela, kým ich neprivedieme na ich vlastné miesto, a naša batožina zostane v opevnených mestách kvôli obyvateľom zeme. Nevrátime sa do našich domov, kým nebudú rozdelení synovia Izraela, každý do svojho dedičstva. A už viac nebudeme dediť s nimi za Jordánom a ďalej, pretože sme dostali naše losy za Jordánom na východe. A Mojžiš im povedal, ak urobíte podľa tohto slova, ak sa vyzbrojíte pred Pánom do vojny, a každý váš ozbrojený muž prejde cez Jordán pred Pánom, kým nebude jeho nepriateľ zničený pred jeho tvárou, a zem bude podrobená pred Pánom, a potom sa vrátite, a budete nevinní pred Pánom a pred Izraelom, a táto zem bude vaša vo vlastníctve pred Pánom. Ak ale neurobíte takto, zhrešíte pred Pánom a poznáte váš hriech, keď vás dostihne zlo. A budete si stavať mestá pre vašu batožinu a farmy pre váš dobytok, a urobíte to, čo vychádza z vašich úst. A synovia Rúbena a synovia Gáda povedali Mojžišovi: Tvoji sluhovia urobia tak, ako náš Pán prikazuje. Naša batožina, naše

ženy a všetok náš dobytok budú v mestách Galaád. A tvoje deti prejdú všetky ozbrojené a zoradené pred Pánom do vojny, takým spôsobom, ako hovorí Pán. A Mojžiš im ustanovil Eleazara, kňaza, a Jozuu, syna Nuna, a vodcov rodín kmeňov Izraela. A Mojžiš im povedal: Ak synovia Rúbena a synovia Gáda prejdú s vami cez Jordán, každý ozbrojený do vojny pred Pánom, a podrobíte si zem pred sebou, potom im dáte zem Galaád do vlastníctva. Ak ale neprejdú ozbrojení s vami do vojny pred Pánom, potom prevedete ich batožinu, ich ženy a ich dobytok pred vami do zeme Kanaán, a zdedia spolu s vami v zemi Kanaán. A synovia Rúbena a synovia Gáda odpovedali: Čokoľvek Pán hovorí sluhom, tak urobíme. Prejdeme ozbrojení pred Pánom do zeme Kanaán, a dáte nám vlastníctvo za Jordánom. A Mojžiš dal synom Gáda a synom Rúbena a polovici kmeňa Manassesa, synov Jozefa, kráľovstvo Sihona, kráľa Amorejčanov, a kráľovstvo Oga, kráľa Bášanu, zem a mestá s jej hranicami, mestá zeme okolo. A synovia Gáda postavili Dibon a Atarot a Aroer a Sofar a Jazer a pozdvihli ich a Nimrah a Bet Haran, opevnené mestá a ovčie farmy. A synovia Rúbena vybudovali Chešbón a Eleále a Kiriathaim a Baal Meon, opevnené, a Sibmu, a pomenovali podľa ich mien mená miest, ktoré vybudovali. A išiel syn Machira, syna Manassesa, do Gileadu a vzal ho a zničil Amorejčana, ktorý v ňom býval. A Mojžiš dal Gileád Machírovi, synovi Manassesa, a prebýval tam. A Jair z Manassesa išiel a vzal ich osady a nazval ich osady Jair. A Nabau išiel a vzal Kaath a jej dediny, a pomenoval ich Naboth podľa svojho mena.

33

A toto sú etapy synov Izraela, ako vyšli zo zeme Egypta so svojou silou pod vedením Mojžiša a Árona. A Mojžiš napísal ich odchody a ich zastávky skrze slovo Pána, a toto sú zastávky ich cesty. Odišli z Rameses v prvom mesiaci, v pätnásty deň prvého mesiaca, na ďalší deň po Pasche vyšli synovia Izraela s vysokou rukou pred všetkými Egypťanmi. A Egypťania pochovávali spomedzi nich všetkých mŕtvych, ktorých udrel Pán, každého prvorodeného v zemi egyptskej, a na ich bohoch vykonal pomstu Pán. A synovia Izraela odišli z Ramesse a utáborili sa v Sukkote. A vyšli zo Sukkotu, utáborili sa v Etame, čo je časť púšte. A vyšli z Etamu a utáborili sa pri ústí Irotu, čo je oproti Baal-Sefonu, a utáborili sa oproti Migdolu. A odišli oproti Eirothu a prekročili stred mora do púšte, a išli cestou troch dní cez púšť a utáborili sa v Pikriais. A odišli z Horké vody a prišli do Elimu, a v Elime bolo dvanásť prameňov vôd a sedemdesiat kmeňov paliem a utáborili sa tam pri vode. A odišli z Elim a utáborili sa pri Červenom mori. A odišli od Červeného mora a utáborili sa na púšti Sín. A odišli z púšte Sin a utáborili sa v Rafake. A odišli z Rafaka a utáborili sa v Ailus. A odišli z Ailous a utáborili sa v Raphidin, a nebola tam voda pre ľud na pitie. A odišli z Rafidín a utáborili sa v púšti Sinaj. A odišli z púšte Sinaj a utáborili sa pri hroboch túžby. A odišli z hrobov žiadostivosti a utáborili sa v Aserót. A odišli z Aserothu a utáborili sa v Rathamahe. A oni odišli z Rathamah a utáborili sa v Remmon Phares. A odišli z Remmon Phares a utáborili sa v Lebone. A

odišli z Lebóna a utáborili sa v Ressáne. A odišli z Ressanu a utáborili sa v Makellathe. A odišli z Makellath a utáborili sa v Saphare. A odišli zo Safár a utáborili sa v Charadát. A odišli z Charadathu a utáborili sa v Makelote. A odišli z Makelotha a utáborili sa v Kataath. A odišli z Kataath a utáborili sa v Tarath. A odišli z Tarathu a utáborili sa v Mathekke. A odišli z Mathekka a utáborili sa v Selmone. A odišli zo Selmony a utáborili sa v Masurúte. A odišli z Masouruthu a utáborili sa v Banaie. A odišli z Banaie a utáborili sa v horách Gadgad. A odišli z hory Gadgad a utáborili sa v Etebatha. A odišli z Etebathy a utáborili sa v Ebrone. A odišli z Ebrony a utáborili sa v Esion-Gebere. A odišli z Ezion Gaber a utáborili sa v púšti Sin, a odišli z púšte Sin a utáborili sa v púšti Paran, čo je Kadeš. A odišli z Kádeša a utáborili sa na vrchu Hór blízko zeme Edóm. A Áron, kňaz, išiel hore na rozkaz Pána a zomrel tam v štyridsiatom roku odchodu synov Izraela z egyptskej zeme, v piatom mesiaci, prvého dňa mesiaca. A Áron mal stotridsaťtri rokov, keď zomrel na vrchu Hór. A keď počul kananejský kráľ Arad, a tento býval v zemi Kanaán, keď vchádzali synovia Izraela, a odišli z hory Hór a utáborili sa v Selmone. A odišli zo Selmony a utáborili sa vo Finone. A odišli z Finó a utáborili sa v Obót. A odišli z Obotu a utáborili sa v Ai, za hranicami Moabu. A odišli z Ai a utáborili sa v Dibon-Gade. A odišli z Daibon Gadu a utáborili sa v Gelmon Deblathaime. A odišli z Gelmon Deblathaim a utáborili sa na horách Abarim oproti Nabau. A odišli od hôr Abarim a utáborili sa na západ od Moabu, pri Jordáne naproti Jerichu. A oni sa utáborili pri Jordáne medzi Aesimothom až po Belsu na západ od Moabu. A Pán hovoril predtým Mojžišovi na západ od Moábu

pri Jordáne oproti Jerichu, hovoriac, hovor synom Izraela, a povieš im, vy prechádzate cez Jordán do zeme Kanaán. A zničíte všetkých obyvateľov v tej zemi pred vašou tvárou, a odstránite ich strážne miesta, a všetky ich liate modly zničíte, a všetky ich stĺpy odstránite. A zničíte všetkých obyvateľov tej zeme a budete bývať v nej, lebo vám som dal ich zem do dedičstva. A budete dedične vlastniť ich zem losovaním podľa vašich kmeňov, početnejším rozmnožíte ich držbu a menej početným zmenšíte ich držbu, kde vyjde jeho meno, tam bude jeho, podľa kmeňov vašich otcov zdedíte. Ak ale nezničíte obyvateľov tej zeme pred sebou, tí, ktorých spomedzi nich necháte, budú tŕňmi vo vašich očiach a šípmi vo vašich bokoch a budú vám nepriateliť na tej zemi, na ktorej budete bývať. A bude tak, ako som rozhodol urobiť im, urobím vám.

34

A Pán hovoril Mojžišovi, hovoriac, prikáž synom Izraela a povieš im, vy vchádzate do zeme Kanaán, táto vám bude dedičstvom, zem Kanaán s jej hranicami. A bude vám južná strana od púšte Sín až po Edóm, a budú vám hranice na juhu od časti Soľného mora od východu. A hranice vás obkrúži od juhu k výstupu Akrabin, prejde cez Ennak a jeho východ bude k juhu Kadeš Barnea, potom vyjde k osade Arad a prejde cez Asemonu. A obkrúži hranice od Asemony k potoku Egypta a východom bude more. A hranice mora budú vám veľké more, toto budú vám hranice mora. A toto budú vaše hranice smerom na sever: od

veľkého mora si odmeriate pri tej hore, pri tej hore. A od toho vrchu odmeriate im ten vrch vchádzajúcich do Hamatu, a východ jeho bude hranice Saradaku. A hranice vyjdú z Dephrony a ich výstup bude Arsenain. Toto budú vaše hranice od severu. A hranica zostúpi od Sephephamaru k Bele od východu k prameňom a hranica zostúpi od Bely na chrbát mora Chinnereth od východu. A hranica zostúpi od Sephamaru k Bele od východu k prameňom, a hranica zostúpi od Bely na chrbát mora Chenereth od východu. A hranice zostúpia k Jordánu a východom bude Slané more. Táto bude vám zem a jej hranice okolo. A Mojžiš prikázal synom Izraela hovoriac: Toto je zem, ktorú zdedíte losom, ako prikázal Pán dať ju deviatim kmeňom a polovici kmeňa Manasses. Že kmeň synov Rúbena a kmeň synov Gáda podľa domov ich otcov a polovica kmeňa Manassesa prijali svoje losy. Dva kmene a polovica kmeňa vzali svoje žreby za Jordánom pri Jerichu od juhu na východ. A hovoril Pán k Mojžišovi, hovoriac: Toto sú mená mužov, ktorí zdedia pre vás zem: Eleazár, kňaz, a Jozue, syn Núna. A jedného vodcu z kmeňa vezmete, aby vám rozdelil tú zem do dedičstva. A toto sú mená mužov z kmeňa Júda: Cháleb, syn Jefonného. Z kmeňa Simeon, Salamiel syn Semiuda. Z kmeňa Benjamín, Eldad syn Chaslona; z kmeňa Dan, vládca Bakchir syn Egliho. Zo synov Jozefa, z kmeňa synov Manassesa, vládca Aniel, syn Souphiho. Z kmeňa synov Efraima, vládca Kamuel, syn Sabathana. Z kmeňa Zabulon vládca Elizafan, syn Parnachov. Z kmeňa synov Issachara, vládca Phaltiel, syn Uzzaha. Z kmeňa synov Ašera, vládca Achior, syn Selemiho. Z kmeňa Neftalím, vládca Fadael, syn Iamiúd. Týmto prikázal Pán rozdeliť synom Izraela v zemi Kanaán.

35

A hovoril Pán k Mojžišovi na západe Moábu pri Jordáne oproti Jerichu, hovoriac: Prikáž synom Izraela, a dajú Levítom z ich dedičných pozemkov mestá na bývanie; a predmestia miest okolo nich dajú Levítom. A budú im tie mestá na bývanie a ich ohradenia budú pre ich dobytok a pre všetky ich štvornohé zvieratá. A priľahlé územia miest, ktoré dáte Levítom, budú od múru mesta von dvetisíc lakťov okolo. A odmeriate vonku od mesta stranu smerom na východ dvetisíc lakťov, a stranu smerom na juh dvetisíc lakťov, a stranu smerom k moru dvetisíc lakťov, a stranu smerom na sever dvetisíc lakťov, a mesto bude uprostred tohto vám, a hranice miest. A tie mestá dáte Levítom, tých šesť miest útočíšť, ktoré dáte, aby tam mohol utiecť ten, kto zabil, a k týmto štyridsaťdve miest. Všetky mestá dáte Levítom, štyridsaťosem miest, tieto a ich predmestia. A mestá, ktoré budete dávať z držby synov Izraela, od tých mnohých mnoho a od tých menších menej, každý podľa svojho dedičstva, ktoré zdedia, dajú z miest Levítom. A Pán hovoril k Mojžišovi, hovoriac: Hovor synom Izraela a povieš im: Vy prechádzate cez Jordán do zeme Kanaán. A oddelíte si pre nich mestá, útočištia budú pre vás, aby tam mohol utiecť vrah, každý, kto udrel dušu neúmyselne. A budú tie mestá vám útočištiami od mstiteľa krvi, a nezomrie vrah, kým nestane pred zhromaždením na súd. A tie mestá, ktoré dáte, tých šesť miest, budú vám útočištiami. Tri mestá dáte za Jordánom a tri mestá dáte v zemi Kanaán. Útočisko bude pre synov Izraela, a pre cudzinca, a pre

prisťahovalca, ktorý je medzi vami, budú tieto mestá útočiskom, aby tam mohol utiecť každý, kto udrel dušu neúmyselne. Ak ho ale udrie železným predmetom a zomrie, je vrah; ten vrah nech je potrestaný smrťou. Ak ale kamenom z ruky, ktorým môže zomrieť, ho udrie a on zomrie, je vrah; smrťou nech je usmrtený ten vrah. Ak ale drevenou nádobou z ruky, od ktorej zomrie, udrie ho, a zomrie, je vrah, smrťou nech je usmrtený ten vrah. Mstiteľ krvi zabije vraha, keď sa s ním stretne, on ho zabije. Ak ale kvôli nepriateľstvu tlačí ho, a hodí na neho akúkoľvek vec zo zálohy, a zomrie, alebo kvôli hnevu udrel ho rukou, a zomrie, smrťou nech je usmrtený ten, kto udrel, vrah je; smrťou nech je usmrtený ten vrah; príbuzný krvi zabije vraha, keď sa s ním stretne. Ak ale náhle, nie cez nepriateľstvo ho strčí, alebo hodí na neho akúkoľvek nádobu, nie z úkladu, alebo akýmkoľvek kameňom, ktorým by mohol zomrieť, nevediac, a padne to na neho, a zomrie, on ale nebol jeho nepriateľom, ani nehľadal mu ublížiť; a zhromaždenie bude súdiť medzi tým, kto udrel, a medzi mstiteľom krvi, podľa týchto súdov. A zhromaždenie vysvobodí toho, kto zabil, od mstiteľa krvi, a zhromaždenie ho navráti do mesta jeho útočišťa, kam utiekol, a bude tam bývať, až kým nezomrie veľkňaz, ktorého pomazali svätým olejom. Ak ale vyjde vrah za hranice mesta, do ktorého utiekol, a nájde ho mstiteľ krvi vonku za hranicami mesta jeho útočiska, a zabije mstiteľ krvi vraha, nie je vinný. Lebo v meste útočiska nech prebýva, až kým nezomrie veľkňaz, a po smrti veľkňaza sa vrah vráti do zeme svojho vlastníctva. A toto bude pre vás právnym ustanovením súdu pre vaše pokolenia vo všetkých vašich obydliach. Každý, kto udrel dušu, zabiješ vraha skrze svedkov, a

jeden svedok nedosvedčí na dušu, aby zomrela. A nevezmete výkupné za dušu od vraha, ktorý je vinný a má byť zabitý, lebo smrťou bude usmrtený. Nevezmete výkupné za to, aby niekto utiekol do mesta útočíšť, aby mohol znova bývať na zemi, kým nezomrie veľkňaz. A nebudete vraždiť zem, v ktorej bývate, lebo táto krv vraždí zem, a zem nebude zmierená od krvi, ktorá bola vyliatá na nej, ale krvou toho, kto ju vylial. A nebudete poškvrňovať zem, na ktorej bývate, na ktorej ja prebývam medzi vami, lebo ja som Pán, ktorý prebýva uprostred synov Izraela.

36

A prišli vládcovia kmeňa synov Gileáda, syna Machira, syna Manassesa, z kmeňa synov Jozefa, a hovorili pred Mojžišom a pred Eleazarom, kňazom, a pred vládcami domov otcov synov Izraela, a povedali: Nášmu pánovi prikázal Pán dať zem dedičstva losom synom Izraela, a pánovi prikázal Pán dať dedičstvo Salpaada, nášho brata, jeho dcéram. A budú ženami jednému z kmeňov synov Izraela, a bude odňatý ich los z vlastníctva našich otcov, a bude pridaný do dedičstva kmeňa, ktorému sa stanú ženami, a z losu nášho dedičstva bude odňatý. Ak ale nastane odpustenie synov Izraela, bude pridané ich dedičstvo k dedičstvu kmeňa, ktorému sa stanú ženami, a od dedičstva kmeňa našej rodiny bude odňaté ich dedičstvo. A Mojžiš prikázal synom Izraela skrze rozkaz Pána, hovoriac: Takto hovorí kmeň synov Jozefa. Toto je slovo, ktoré prikázal Pán dcéram Salpaada, hovoriac: Komu sa im páči, nech sa stanú

ženami, avšak z ľudu ich otca nech sa stanú ženami. A dedičstvo synov Izraela nebude prenesené od kmeňa na kmeň, pretože synovia Izraela budú držať každý dedičstvo kmeňa svojej rodiny. A každá dcéra, ktorá dedí dedičstvo z kmeňov synov Izraela, bude ženou jednému z ľudu jej otca, aby synovia Izraela dedili každý svoje otcovské dedičstvo. A los sa nebude prenášať z kmeňa na iný kmeň, ale synovia Izraela sa budú držať každý svojho dedičstva. Akým spôsobom prikázal Pán Mojžišovi, tak urobili dcéry Salpaáda. A stali sa Tersa a Hegla a Melcha a Noa a Machla, dcéry Salpaada, ženami bratancom ich z ľudu Manassesa, synov Jozefa; a stalo sa ich dedičstvo na kmeni ľudu ich otca. Toto sú prikázania a nariadenia a súdy, ktoré prikázal Pán skrze Mojžiša na západ od Moábu pri Jordáne naproti Jerichu.

Deuteronómium

1

Toto sú slová, ktoré hovoril Mojžiš celému Izraelu za Jordánom na púšti smerom na západ, blízko Červeného mora, medzi Páranom, Tofelom, Lobonom, Aulonom a Katazchrýseou. Jedenásť dní cesty z Chorébu cez vrch Seír až do Kádeš Barné. A stalo sa v štyridsiatom roku v jedenástom mesiaci prvého dňa mesiaca, hovoril Mojžiš ku všetkým synom Izraela podľa všetkého, čo prikázal Pán jemu voči nim; po porazení Sihona, kráľa Amorejčanov, ktorý býval v Chešbone, a Oga, kráľa Bášanu, ktorý býval v Aštarote a v Edrei, za Jordánom v zemi Moábu, začal Mojžiš vysvetľovať tento zákon, hovoriac: Pán, Boh náš, hovoril k nám v Chorebe, hovoriac: Nech vám stačí bývať na tomto vrchu. Obráťte sa a odíďte vy a vchádzajte do hory Amorejcov a ku všetkým susedom Araby, do hory a roviny, a k juhu a pobrežiu zeme Kananejcov a Antilibanonu až k rieke, k veľkej rieke Eufrat. Vidzte, odovzdal pred vami tú zem, vstúpte a zdedíte tú zem, ktorú som prisahal vašim otcom Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že ju dám im a ich semenu po nich. A

povedal som vám v tom čase: Nebudem schopný sám vás niesť. Pán, váš Boh, vás rozmnožil, a hľa, ste dnes ako hviezdy neba svojím množstvom. Pán, Boh vašich otcov, nech vás rozmnoží tisícnásobne oproti tomu, čo ste teraz, a nech vás požehná, ako vám hovoril. Ako budem môcť sám znášať vašu námahu, váš základ a vaše spory? Dajte si múdrych, znalých a rozumných mužov zo svojich kmeňov a ustanovím ich za vašich vodcov. A odpovedali ste mi a povedali ste: Dobré je to slovo, ktoré si hovoril urobiť. A vzal som z vás mužov múdrych a znalých a rozumných, a ustanovil som ich viesť nad vami ako veliteľov tisícov, a veliteľov stoviek, a veliteľov päťdesiatov, a veliteľov desiatov, a úradníkov pre vašich sudcov. A prikázal som vašim sudcom v tom čase, hovoriac: Počúvajte medzi vašimi bratmi a súďte spravodlivo medzi mužom a medzi bratom a medzi jeho prisťahovalcom. Nebudeš brať ohľad na osobu v súde, budeš súdiť malého i veľkého, nebudeš uprednostňovať nikoho, pretože súd patrí Bohu, a vec, ktorá by bola pre vás ťažká, prinesieš ju ku mne a vypočujem ju. A prikázal som vám v tom čase všetky tie slová, ktoré máte plniť. A odíduc z Chorébu, išli sme cez celú tú veľkú a strašnú púšť, ktorú ste videli, cestou k vrchu Amorejských, ako nám prikázal Pán, náš Boh, a prišli sme až do Kádeš Barné. A povedal som vám: Prišli ste až k vrchu Amorejcov, ktorý vám dáva Pán, náš Boh. Vidzte, Pán, váš Boh, vám odovzdal pred vašou tvárou zem. Vystúpte a zdedíte ju tak, ako povedal Pán, Boh vašich otcov, vám. Nebojte sa a nestrácajte odvahu. A prišli ste ku mne všetci a povedali ste: Pošlime pred nami mužov, nech vyšpehujú pre nás tú zem a nech nám oznámia odpoveď o ceste, po ktorej vystúpime, a o mestách, do

ktorých vojdeme. A páčilo sa mi to slovo, a vzal som z vás dvanástich mužov, jedného muža z každého kmeňa. A otočivší sa, išli hore do hory a prišli až k údoliu hrozna a vyšpehovali ho. A oni vzali do svojich rúk z ovocia tej zeme a priniesli ho k vám a hovorili: Dobrá je tá zem, ktorú nám dáva Pán, náš Boh. A nechceli ste ísť hore, ale neposlúchli ste slovo Pána, nášho Boha. A reptali ste vo vašich stanoch a povedali ste: Pretože nás Pán nenávidel, vyviedol nás z egyptskej zeme, aby nás vydal do rúk Amorejčanov a zničil nás. Kam my ideme hore? Ale vaši bratia odvrátili vaše srdce, hovoriac: národ veľký a početný a mocnejší ako my, a mestá veľké a opevnené až po nebo; ale aj synov obrov sme videli tam. A povedal som vám: Nebojte sa ich, ani sa neľakajte. Pán, váš Boh, ktorý ide pred vašou tvárou, on bude bojovať spolu s nimi za vás podľa všetkého, čo urobil pre vás v zemi Egypt a v tejto púšti, ktorú ste videli, na ceste k vrchu Amorejcov; ako niesol ťa Pán, tvoj Boh, ako keď človek nesie svojho syna, po celej ceste, po ktorej ste išli, až kým ste neprišli na toto miesto. A v tomto slove ste nedôverovali Pánovi, Bohu nášmu, ktorý ide pred vami ako prvý na ceste, aby vám vybral miesto, vedúc vás v ohni v noci, ukazujúc vám cestu, po ktorej idete, a v oblaku cez deň. A Pán počul hlas vašich slov, a rozhneval sa a prisahal, hovoriac: Či uvidí niekto z týchto mužov túto dobrú zem, ktorú som prisahal ich otcom, okrem Káleba, syna Jefunneho? Tento ju uvidí, a jemu dám zem, na ktorú vstúpil, a jeho synom, pretože on priľnul k Pánovi. A mne bol hnevaný Pán kvôli vám, hovoriac: Ani ty tam nevstúpiš. Jozue, syn Nuna, ktorý stojí pri tebe, tento vojde tam; jeho posilni, lebo on ju dá ako dedičstvo Izraelu. A každé mladé dieťa, ktoré dnes

nevie, čo je dobré alebo zlé, títo vojdú tam, a týmto ju dám, a oni ju zdedia. A vy ste sa obrátili späť a táborili ste na púšti, cestou k Červenému moru. A vy ste odpovedali a povedali: Zhrešili sme pred Pánom, naším Bohom. My vystúpime a budeme bojovať podľa všetkého, čo nám prikázal Pán, náš Boh. A každý vzal svoje vojnové výstroje, zhromaždili ste sa a vystupujete na horu. A Pán mi povedal: Povedz im, že nepôjdete hore ani nebudete bojovať, lebo nie som s vami, a nebudete rozdrvení pred vašimi nepriateľmi. A hovoril som vám, a nepočúvali ste ma, a prestúpili ste slovo Pána, a násilne ste vystúpili na horu. A Amorejčan bývajúci v tom vrchu vyšiel proti vám a prenasledoval vás, ako to robia včely, a ranili vás od Seíru až po Hormu. A keď ste si sadli, plakali ste pred Pánom, naším Bohom, a Pán nepočul váš hlas, ani vám nevenoval pozornosť. A sedeli ste v Kádeši mnoho dní, toľko dní, koľko ste tam kedykoľvek sedeli.

2

A otočiac sa späť, odišli sme na púšť, cestou k Červenému moru, akým spôsobom hovoril Pán ku mne, a obchádzali sme horu Seir mnoho dní. A Pán povedal ku mne: Nech vám stačí obchádzanie tohto vrchu, otočte sa teda na sever. A ľudu prikáž takto: Vy prechádzate cez hranice vašich bratov, synov Ezaua, ktorí bývajú v Seire, a budú sa vás báť a budú sa vás veľmi ostýchať. Nezapájajte sa s nimi do vojny, lebo vám nedám z ich zeme ani stopu nohy, pretože som losovaním dal synom Ezaua horu Seir.

Za striebro si kúpte od nich jedlo a budete jesť, a vodu si vezmete od nich odmerane za striebro a budete piť. Lebo Pán, náš Boh, ťa požehnal v každom diele tvojich rúk, vezmi na vedomie, ako si prešiel tú veľkú a strašnú púšť, hľa, štyridsať rokov bol Pán, tvoj Boh, s tebou, nič ti nechýbalo. A prešli sme popri našich bratoch, synoch Ezaua, ktorí bývali v Seire, popri ceste Araby od Ailonu a od Gesion Gaberu, a obrátiac sa, prešli sme cestou púšte Moabu. A Pán mi povedal: Nebuďte nepriateľskí k Moábitom a nezapájajte sa s nimi do vojny, lebo vám nedám z ich zeme žiadne dedičstvo, pretože synom Lóta som dal Aroér ako dedičstvo. Tí Ommin sa predtým usadili na nej, národ veľký a početný a silný, tak ako Anakim. Za Rephaim budú považovaní aj títo, práve ako aj Anakim, a Moabiti ich volajú Emim. A v Seíre býval Chorejec predtým, a synovia Ezaua ich zničili a vyhladili ich pred ich tvárou. A usadili sa namiesto nich, takým spôsobom, ako urobil Izrael so zemou svojho dedičstva, ktorú im dal Pán. Teraz teda povstaňte a odíďte, a prechádzajte roklinou Záret. A dni, ktoré sme putovali od Kádeš Barnea, kým sme neprešli cez roklinu Zered, boli tridsať osem rokov, kým nevymrela celá generácia mužov bojovníkov umierajúcich z tábora, pretože im to prisahal Pán Boh. A ruka Boha bola na nich, aby ich úplne zničila z prostriedku tábora, až kým nepadli. A stalo sa, keď padli všetci muži bojovníci umierajúci z prostriedku ľudu, a Pán hovoril ku mne, hovoriac: ty prejdeš dnes hranice Moábu, Aroér, a priblížite sa blízko k synom Ammónu, nebuďte nepriateľskí voči nim, ani sa nepripájajte k nim do vojny, lebo nedám ti zo zeme synov Ammónu v dedičstve, pretože synom Lóta som ju dal v

dedičstve. Zem Refaim bude počítaná, lebo na nej predtým obývali Refaim a Ammoniti ich volajú Zamzummim. Národ veľký a početný a silnejší ako vy, tak ako aj Enakejci, a Pán ich zničil pred nimi, a zdedili ich krajinu a usadili sa namiesto nich až do tohto dňa. Tak ako urobili synom Ezaua bývajúcim v Seire, takým spôsobom vyhnali Chorraia spred ich tváre, a zdedili ich, a usadili sa namiesto nich až do tohto dňa. A Euaiovia bývajúci v Asedoth až po Gazu a Kappadočania, ktorí vyšli z Kappadokie, ich vyhnali a usadili sa namiesto nich. Teraz teda povstaňte a odíďte, a prejdite údolím Arnon. Hľa, dal som do tvojich rúk Sihona, kráľa Hešbonu, Amorejčana, a jeho zem. Začni ju dediť, začni proti nemu vojnu v tento deň. Začni uvádzať svoj strach a svoju hrôzu na všetky národy pod nebom, ktorí keď počujú tvoje meno, budú znepokojení a budú mať bolesti pred tvojou tvárou. A poslal som vyslancov z púšte Kedemot k Sihonovi, kráľovi Hešbonu, s pokojnými slovami, hovoriac: Prejdem cez tvoju zem; po ceste pôjdem, neodchýlim sa napravo ani naľavo. Jedlo za striebro predáš mi, a budem jesť; a vodu za striebro predáš mi, a budem piť; iba že prejdem nohami. Tak ako urobili mi synovia Ezaua bývajúci v Seire, a Moábiti bývajúci v Aroere; kým neprejdem Jordán do zeme, ktorú Pán Boh náš dáva nám. A Síchon, kráľ Chešbonu, nebol ochotný nechať nás prejsť cez jeho územie, pretože Pán, náš Boh, zatvrdil jeho ducha a posilnil jeho srdce, aby bol vydaný do tvojich rúk, ako v tento deň. A Pán mi povedal: Hľa, začal som odovzdávať pred tvojou tvárou Sihona, kráľa Hešbona, Amorejského, a jeho zem, a začať dediť jeho zem. A vyšiel Sihon, kráľ Heshbonu, v ústrety nám, on a všetok jeho ľud, do boja do Jahacu. A vydal ho Pán, Boh náš, pred našu tvár a

udreli sme ho i jeho synov i všetok jeho ľud. A zachytili sme všetky jeho mestá v tom čase a úplne sme zničili každé mesto po sebe, aj ich ženy a ich deti, nenechali sme nikoho nažive. Okrem dobytka sme vyplienili, a koristi miest sme vzali z Aroeru, ktorý je pri brehu potoka Arnon, a mesto ktoré je v údolí, a až po vrch Gileád; nebolo mesto ktoré by nám ušlo. Všetky odovzdal Pán, náš Boh, do našich rúk. Okrem blízkosti synov Ammon sme nepristúpili ku všetkým priľahlým miestam potoka Jabbok a k mestám v hornatej krajine, ako nám prikázal Pán, náš Boh.

3

A obrátiac sa, vystúpili sme cestou do Bášanu, a vyšiel Óg, kráľ Bášanu, v ústrety nám, on sám a všetok jeho ľud, do vojny do Edraim. A Pán mi povedal: Neboj sa ho, lebo som ho dal do tvojich rúk, aj všetok jeho ľud, aj celú jeho zem, a urobíš mu, ako si urobil Sihonovi, kráľovi Amorejčanov, ktorý býval v Hešbone. A Pán, náš Boh, ho odovzdal do našich rúk, aj Óga, kráľa Bášanu, aj všetok jeho ľud, a udreli sme ho, až sme nezanechali jeho semeno. A zmocnili sme sa všetkých jeho miest v tom čase; nebolo mesto, ktoré sme nevzali od nich; šesťdesiat miest, všetky okolité kraje Argob kráľa Oga v Bášane; Všetky mestá opevnené, múry vysoké, brány a závory; okrem miest Perizejcov, ktorých bolo veľmi mnoho. Úplne sme zničili, tak ako sme urobili Sihonovi kráľovi Hešbonu, a úplne sme zničili každé mesto po sebe, a ženy, a deti, a všetok dobytok; a korisť z miest sme vyplienili pre seba. A vzali sme v tom čase tú zem z rúk dvoch

kráľov Amorejcov, ktorí boli za Jordánom od potoka Arnon a až po Hermon. Féničania nazývajú Hermon Sanior, a Amorejec ho nazval Sanir. Všetky mestá Misor, a celý Gileád, a celý Bašan až po Elcha a Edraim, mestá kráľovstva Oga v Bašane. Lebo okrem Oga, kráľ Bašan bol zanechaný z Refaim. Hľa, posteľ jeho, posteľ železná, hľa, táto v citadele synov Ammon. Deväť lakťov dĺžka jej, a štyroch lakťov šírka jej v lakti muža. A tú zem sme zdedili v tom čase od Aroeru, ktorý je pri okraji potoka Arnon, a polovicu toho vrchu Gilead a jeho mestá som dal Reubenovi a Gadovi. A zvyšok Gileádu a celé kráľovstvo Óga v Bášane som dal polovici kmeňa Manassesa, aj celú oblasť Argóbu, celý ten Bášan, bude počítaný za zem Refaímov. A Jair, syn Manasseha, vzal celú okolitú oblasť Argob až po hranice Gargasi a Machathi, nazval ich podľa svojho mena Bašan Thauoth Jaeir až do tohto dňa. A Machirovi som dal Galaád. A Rúbenovi a Gádovi som dal od Gileádu až po potok Arnón, stred potoka je hranica, a až po Jabok, potok je hranica pre synov Ammóna. A Araba a Jordán hranica Chinnereth, a až po more Araby, more soľné, pod Asdot Pisga na východe. A prikázal som vám v tom čase, hovoriac: Pán, váš Boh, vám dal túto zem v dedičstve, ozbrojení choďte pred vašimi bratmi, synmi Izraela, každý schopný. Okrem vašich žien a vašich detí a vášho dobytka, viem že máte mnoho dobytka, nech zostanú vo vašich mestách, ktoré som vám dal, kým dá odpočinok Pán váš Boh vašim bratom, tak ako aj vám, a zdedia aj oni zem, ktorú im Pán náš Boh dáva za Jordánom; a vrátite sa každý do svojho dedičstva, ktoré som vám dal. A Jozuovi som prikázal v tom čase, hovoriac: Vaše oči videli všetko, čo urobil Pán, náš Boh, týmto dvom kráľom, tak urobí Pán, náš Boh,

všetkým kráľovstvám, cez ktoré tam prechádzaš. Nebudete sa ich báť, pretože Pán, náš Boh, sám bude bojovať za vás. A prosil som Pána v tom čase, hovoriac: Pane Bože, ty si začal ukazovať svojmu sluhovi svoju silu a svoju moc a mocnú ruku a vysoké rameno; lebo kto je Boh v nebi alebo na zemi, kto urobí tak ako si urobil ty a podľa tvojej sily? Prekročiac teda uvidím tú dobrú zem, ktorá je za Jordánom, toto dobré pohorie a Antilibanon. A Pán ma prehliadol kvôli vám a nevypočul ma, a Pán mi povedal: Nech ti to stačí, nehovor už viac o tejto veci. Vystúp na vrchol vytesanej skaly a pozdvihni svoje oči k moru a k severu a k juhu a k východu, a pozri sa svojimi očami, lebo neprejdeš cez tento Jordán. A prikáž Jozuemu a posilni ho a povzbuď ho, lebo on prejde pred tvárou tohto ľudu a on im dá do dedičstva celú zem, ktorú si videl. A my sme sa posadili v údolí blízko domu Peor.

4

A teraz, Izrael, počúvaj nariadenia a rozsudky, ktoré ťa dnes učím konať, aby si žil a rozmnožil sa, a aby si vstúpil a zdedil zem, ktorú ti dáva Pán, Boh tvojich otcov. Nepridáte k slovu, ktoré ja prikázujem vám, a neodnímate od neho, zachovávajte prikázania Pána, Boha nášho, koľko ja prikázujem vám dnes. Vaše oči videli všetko, čo urobil Pán, náš Boh, Baal Peorovi, lebo každého človeka, ktorý išiel za Baal Peorom, zničil Pán, váš Boh, spomedzi vás. Vy však, ktorí ste pripútaní k Pánovi, vášmu Bohu, žijete všetci dodnes. Viďte, ukázal som vám nariadenia a súdy, ako mi prikázal Pán, aby ste tak konali v zemi, do ktorej

vchádzate, aby ste ju tam zdedili. A budete zachovávať a budete konať, pretože toto je vaša múdrosť a vaše porozumenie pred všetkými národmi, ktorí by počuli všetky tieto nariadenia, a povedia: Hľa, múdry a znalý ľud, tento veľký národ. Lebo aký veľký národ má Boha, ktorý sa mu približuje tak ako Pán, náš Boh, vo všetkom, keď ho vzývame? A ktorý veľký národ má nariadenia a spravodlivé súdy podľa celého tohto zákona, ktorý ja dnes predkladám pred vami? Dávaj pozor na seba a chráň svoju dušu veľmi; nezabudni všetky slová, ktoré videli tvoje oči, a nech neodstúpia od tvojho srdca všetky dni tvojho života; a budeš učiť svojich synov a synov svojich synov o dni, keď ste stáli pred Pánom naším Bohom na Horebe v deň zhromaždenia; keď povedal Pán ku mne: Zhromaždi ku mne ľud a nech počujú moje slová, aby sa naučili báť sa ma všetky dni, ktoré oni žijú na zemi, a svojich synov budú učiť. A priblížili ste sa a stáli ste pri hore, a hora horela ohňom až po nebo – tma, temnota, búrka. A Pán hovoril k vám z prostriedku ohňa hlasom slov, ktorý ste počuli; a podobu ste nevideli, ale iba hlas. A oznámil vám svoju zmluvu, ktorú vám prikázal plniť, desať slov, a napísal ich na dve kamenné dosky. A mne prikázal Pán v tom čase, aby som vás učil nariadenia a súdy, aby ste ich vykonávali v tej zemi, do ktorej vchádzate, aby ste ju zdedili. A budete veľmi strážiť duše vaše, pretože ste nevideli žiadnu podobu v deň, keď hovoril Pán k vám na Chorébe na vrchu z prostriedku ohňa. Nekonajte bezprávne a neurobte si pre seba vyrezávanú podobu, žiadnu podobu obrazu mužského alebo ženského, podobu akéhokoľvek zvieraťa, ktoré je na zemi, podobu akéhokoľvek okrídleného vtáka, ktorý lieta pod nebom, podobu akéhokoľvek plaza, ktorý

sa plazí po zemi, podobu akejkoľvek ryby, koľko ich je vo vodách pod zemou. A nie, pozrúc sa hore do neba a vidiac slnko a mesiac a hviezdy a celý svet neba, zvedený sa im pokloníš a budeš im slúžiť, ktoré pridelil Pán, Boh tvoj, všetkým národom pod nebom. Vás však vzal Boh a vyviedol vás zo zeme Egypta, zo železnej pece, z Egypta, aby ste boli jemu ľudom vlastníctvom, ako v tento deň. A Pán Boh sa hneval na mňa ohľadom vecí povedaných od vás a prisahal, aby som neprejdem tento Jordán a aby som nevošiel do zeme, ktorú Pán, Boh tvoj, dáva tebe v dedičstvo. Ja lebo umieram v tejto zemi a neprechádzam tento Jordán, vy však prechádzate a zdedíte túto dobrú zem. Dávajte pozor, aby ste nezabudli na zmluvu Pána, nášho Boha, ktorú s vami uzavrel, a nekonali bezákonne a neurobili si vytesané podobenstvo všetkého, čo ti prikázal Pán, tvoj Boh. Lebo Pán, tvoj Boh, je stravujúci oheň, žiarlivý Boh. Ak ale splodíš synov a synov tvojich synov a zostanete dlho na zemi a budete konať bezprávne a urobíte vyrezávanú podobu všetkého a urobíte zlo pred Pánom Bohom vaším, aby ste ho rozhnievali, dovolávam sa voči vám dnes nebo a zem, že záhubou zahyniete zo zeme, do ktorej vy prechádzate cez Jordán, aby ste ju tam zdedili; nebudete žiť dlho dní na nej, ale úplne budete vyhladzení. A Pán vás rozptýli medzi všetky národy a zostanete málo počtom vo všetkých národoch, do ktorých vás tam Pán privedie. A budete tam slúžiť iným bohom, dielam ľudských rúk, drevu a kameňu, ktoré nevidia, ani nepočujú, ani nejedia, ani necítia vôňu. A budete hľadať tam Pána, Boha vášho, a nájdete ho, keď budete hľadať ho z celého svojho srdca a z celej svojej duše vo svojom súžení. A nájdu ťa všetky tieto slová na konci dní, a obrátiš sa k

Pánovi, Bohu svojmu, a vypočuješ jeho hlas. Lebo Boh milosrdný je Pán, Boh tvoj, neopustí ťa, ani ťa nezničí, nezabudne na zmluvu tvojich otcov, ktorú im prisahal Pán. Opýtajte sa na minulé dni, ktoré sa stali pred tebou od dňa, v ktorom stvoril Boh človeka na zemi, a od konca neba až po koniec neba, či sa stalo podľa tohto veľkého slova, či bolo počuté niečo také; či počul národ hlas živého Boha hovoriaceho z prostriedku ohňa, takým spôsobom ako si počul ty a ostal si nažive; či skúšal Boh vstúpiť a vziať si národ z prostriedku národa v skúške, a v znameniach, a v divoch, a vo vojne, a v mocnej ruke, a vo vysokom ramene, a vo veľkých videniach, podľa všetkého, čo urobil Pán náš Boh v Egypte pred tebou, ktorý si to videl; aby si vedel, že Pán tvoj Boh je Boh, a nie je iný okrem neho. Z neba sa stal počuteľným jeho hlas, aby ťa poučil, a na zemi ti ukázal svoj veľký oheň a jeho slová si počul zprostred ohňa. Kvôli tomu, že miloval tvojich otcov, vybral si ich potomkov po nich, teba, a vyviedol ťa on sám vo svojej veľkej sile z Egypta, aby úplne zničil národy veľké a silnejšie ako ty pred tvojou tvárou, aby ťa priviedol a dal ti ich zem zdediť, tak ako to máš dnes. A dnes budeš vedieť a obrátíš sa mysľou, že Pán, tvoj Boh, tento Boh je v nebi hore a na zemi dole, a niet nikoho okrem neho. A zachovávajte jeho prikázania a jeho nariadenia, koľko ich ja prikazujem tebe dnes, aby sa ti dobre vodilo a tvojim synom po tebe, aby ste sa stali dlhoveký na zemi, ktorú ti Pán, tvoj Boh, dáva po všetky dni. Potom oddelil Mojžiš tri mestá za Jordánom od východu slnka, aby tam utiekol vrah, ktorý by zabil blížneho nevediac, a tento ho nenenávidel predtým, a utečie do jedného z týchto miest a bude žiť: Bosor v púšti v rovinnej zemi Rúbena, a

Rámot v Gileáde Gáda, a Gaulón v Bášane Manassesa. Toto je zákon, ktorý Mojžiš predložil synom Izraela. Toto sú svedectvá, a nariadenia, a súdy, ktoré hovoril Mojžiš synom Izraela, keď vyšli z zeme Egypta, za Jordánom, v údolí, blízko domu Peora, v zemi Sihona kráľa Amorejčanov, ktorý býval v Hešbone, ktorého udrel Mojžiš a synovia Izraela, keď vyšli z zeme Egypta. A zdedili jeho zem a zem Oga, kráľa Bášanu, dvoch kráľov Amorejčanov, ktorí boli za Jordánom na východ slnka, od Aroeru, ktorý je na brehu potoka Arnon, a na vrchu Sihon, čo je Hermon, celú Arabu za Jordánom na východ slnka pod vytesaným Asedotom.

5

A Mojžiš zavolal celý Izrael a povedal im: Počúvaj, Izrael, nariadenia a súdy, ktoré ja hovorím vo vašich ušiach v tento deň, naučíte sa ich a budete ich zachovávať a konať. Pán, váš Boh, uzavrel s vami zmluvu v Chorébe. Nie s vašimi otcami uzavrel Pán túto zmluvu, ale s vami, ktorí ste tu dnes všetci nažive. Tvár v tvár hovoril Pán k vám na vrchu z prostriedku ohňa. A ja som stál medzi Pánom a vami v tom čase, aby som vám oznámil slová Pána, lebo ste sa báli tváre ohňa a nevystúpili ste na horu, hovoriac: Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol zo zeme Egypta, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov predo mnou. Neurobíš si obraz, ani žiadnu podobu toho, čo je hore na nebi, ani toho, čo je dole na zemi, ani toho, čo je vo vodách pod zemou. Nebudeš sa klaňať im, ani im nebudeš slúžiť, lebo ja som Pán, tvoj Boh, Boh žiarlivý, ktorý dáva hriechy otcov

na deti do tretej a štvrtej generácie tým, ktorí ma nenávidia, a preukazuje milosrdenstvo tisícom tých, ktorí ma milujú, a tým, ktorí zachovávajú moje prikázania. Nevezmeš meno Pána, Boha svojho, nadarmo, lebo Pán, Boh tvoj, neočistí toho, kto berie jeho meno nadarmo. Zachovávaj deň sobôt, posvätuj ho, takým spôsobom, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh. Šesť dní budeš pracovať a budeš robiť všetky tvoje práce, ale siedmy deň je sabat Pánovi tvojmu Bohu, nebudeš robiť v ňom žiadnu prácu ty a tvoj syn a tvoja dcéra, tvoj sluha a tvoja slúžka, tvoj vôl a tvoje ťažné zviera, a každé tvoje zviera, a prisťahovalec ktorý prebýva u teba, aby odpočinul tvoj sluha a tvoja slúžka a tvoje ťažné zviera, tak ako aj ty. A ty si rozpomeneš, že si bol služobníkom v zemi Egypta, a Pán, Boh tvoj, ťa vyviedol odtiaľ mocnou rukou a vztýčeným ramenom, preto ti prikázal Pán, Boh tvoj, aby si zachovával deň sabatu a posväcoval ho. Cti svojho otca a svoju matku, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh, aby sa ti dobre vodilo a aby si bol dlhoveký na zemi, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh. Nebudeš vraždiť. Nebudeš cudzoložiť. Nebudeš kradnúť. Nebudeš svedčiť falošné svedectvo proti svojmu blížnemu. Nebudeš túžiť po žene svojho blížneho; nebudeš túžiť po dome svojho blížneho, ani po jeho poli, ani po jeho sluhovi, ani po jeho slúžke, ani po jeho volovi, ani po jeho ťažnom zvierati, ani po žiadnom jeho dobytku, ani po ničom, čo patrí tvojmu blížnemu. Tieto slová hovoril Pán k celému vášmu zhromaždeniu na hore z prostriedku ohňa, tmy, temnoty, víchrice, veľkým hlasom, a nepridával viac, a napísal ich na dve kamenné dosky a dal ich mne. A stalo sa, ako ste počuli hlas z prostriedku ohňa, a hora horela ohňom, a prišli ste ku mne všetci vodcovia vašich

kmeňov a vaša rada starších, a hovorili ste: Hľa, ukázal nám Pán, náš Boh, svoju slávu, a jeho hlas sme počuli z prostriedku ohňa; v tento deň sme videli, že Boh hovorí k človeku, a bude žiť. A teraz nech nezomrieme, pretože nás strávi tento veľký oheň, ak my ešte budeme počuť hlas Pána, nášho Boha, a zomrieme. Kto z ľudí, ktorý počul hlas živého Boha hovoriaceho z prostriedku ohňa ako my, zostane nažive? Pristúp ty a počuj všetko, čo by povedal Pán, náš Boh, a ty budeš hovoriť k nám všetko, čo by hovoril Pán, náš Boh, k tebe, a budeme počúvať a budeme konať. A Pán počul hlas vašich slov, ktoré ste hovorili ku mne, a Pán mi povedal: Počul som hlas slov tohto ľudu, ktoré hovorili k tebe, správne je všetko, čo hovorili. Kto dá, aby také bolo ich srdce v nich, tak že by sa ma báli a zachovávali moje prikázania po všetky dni, aby dobre bolo im a ich synom naveky? Choď, povedal som im, vráťte sa vy do vašich domov; ty ale tu stoj so mnou, a budem hovoriť k tebe prikázania a nariadenia a súdy, koľko ich budeš učiť, a nech robia tak v zemi, ktorú ja dávam im v dedičstve. A budete zachovávať konať takým spôsobom, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh; nebudete sa odchyľovať napravo ani naľavo, podľa celej tej cesty, ktorú ti prikázal Pán, tvoj Boh, kráčať po nej, aby ti dal odpočinok a aby ti bolo dobre, a aby ste žili dlho na zemi, ktorú zdedíte.

6

A toto sú prikázania a nariadenia a súdy, ktoré prikázal Pán, náš Boh, učiť vás konať v zemi, do ktorej vchádzate, aby ste ju

zdedili. Aby ste sa báli Pána, svojho Boha, zachovávali všetky jeho nariadenia a jeho prikázania, ktoré ti dnes prikazujem, ty i tvoji synovia i synovia tvojich synov, po všetky dni svojho života, aby ste dlho žili. A počuj, Izrael, a zachovávaj konať, aby ti bolo dobre a aby ste sa rozmnožili veľmi, tak ako hovoril Pán, Boh tvojich otcov, že ti dá zem tečúcu mliekom a medom, a toto sú nariadenia a súdy, ktoré prikázal Pán synom Izraela na púšti, keď vyšli zo zeme Egypta. Počúvaj, Izrael, Pán, Boh náš, Pán jeden je. A budeš milovať Pána, svojho Boha, z celej svojej mysle, z celej svojej duše a z celej svojej sily. A budú tieto slová, ktoré ja prikazujem tebe dnes, v tvojom srdci a v tvojej duši. A povedieš ich svojim synom a budeš o nich hovoriť, keď sedíš v dome a keď ideš po ceste, a keď si ľaháš a keď vstávaš. A ty ich priviažeš ako znak na svoju ruku a bude neotrasiteľný pred tvojimi očami. A napíšete ich na zárubne vašich domov a vašich brán. A bude, keď ťa privedie Pán, tvoj Boh, do zeme, ktorú prisahal tvojim otcom, Abrahámovi a Izákovi a Jakubovi, dať ti mestá veľké a dobré, ktoré si nepostavil, domy plné všetkých dobrých vecí, ktoré si nenaplnil, cisterny vytesané, ktoré si nevytesal, vinice a olivové háje, ktoré si nesadil, a keď budeš jesť a budeš nasýtený, dávaj pozor sám na seba, aby si nezabudol na Pána, svojho Boha, ktorý ťa vyviedol zo zeme Egypta, z domu otroctva. Pána, svojho Boha, sa budeš báť, a jemu samému budeš slúžiť, a k nemu sa budeš priľnúť, a na jeho meno budeš prisahať. Nechoďte za inými bohmi z bohov národov okolo vás, lebo Boh žiarlivý Pán Boh tvoj je v tebe; aby sa Pán Boh tvoj nehnevajúc sa hnevom na teba nevyhladil ťa z tváre zeme. Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha, ako ste ho pokúšali pri pokušení. Starostlivo

budeš zachovávať prikázania Pána, Boha svojho, svedectvá a nariadenia, ktoré ti prikázal. A budeš robiť príjemné a dobré pred Pánom Bohom tvojím, aby sa ti dobre vodilo, a vojdeš a zdedíš dobrú zem, ktorú prisahal Pán otcom vašim, vyhnať všetkých nepriateľov tvojich pred tvojou tvárou, ako hovoril Pán. A bude, keď sa ťa tvoj syn zajtra opýta a povie: Čo sú tie svedectvá a tie nariadenia a tie súdy, ktoré nám prikázal Pán, náš Boh? A povieš svojmu synovi: Sluhami sme byli faraóna v zemi Egypt a Pán nás odtiaľ vyviedol mocnou rukou a vztýčeným ramenom. A Pán dal znamenia a divy veľké a zlé v Egypte faraónovi a v jeho dome pred nami, a nás vyviedol odtiaľ, aby nám dal túto zem, ktorú prisahal dať našim otcom. A Pán nám prikázal plniť všetky tieto nariadenia a báť sa Pána, nášho Boha, aby nám bolo dobre po všetky dni a aby sme žili tak ako dnes. A milosrdenstvo bude nám, ak budeme zachovávať všetky tieto prikázania pred Pánom, naším Bohom, ako nám prikázal.

7

Ak ale privedie ťa Pán, tvoj Boh, do zeme, do ktorej vchádzaš, aby si ju tam zdedil, a odstráni veľké národy pred tvojou tvárou, Chetejcov a Gergesejcov a Amorejcov a Kananejcov a Ferezejcov a Hevejcov a Jebusejcov, sedem národov početných a silnejších ako vy, a odovzdá ich Pán, tvoj Boh, do tvojich rúk, a udriešz ich, úplným zničením ich zničíš, neurobíš s nimi zmluvu, ani sa nezmilujete nad nimi, ani sa nespriatelíte s nimi, tvoju dcéru nedáš jeho synovi a jeho dcéru nevezmeš pre tvojho syna. Lebo

odvrátí tvojho syna od mňa a bude slúžiť iným bohom, a Pán sa bude hnevať hnevom na vás a rýchlo ťa zničí. Ale takto urobíte im: ich oltáre zbúrate, ich stĺpy roztrieštite, ich háje vytnete a tesané obrazy ich bohov spálíte ohňom. Pretože si svätý ľud Pána, svojho Boha, a teba si vyvolil Pán, tvoj Boh, aby si bol jeho zvláštnym ľudom spomedzi všetkých národov, ktoré sú na tvári zeme. Nie preto, že ste početní spomedzi všetkých národov, vyvolil si vás Pán a vyvolil si vás Pán, lebo vy ste malí spomedzi všetkých národov. Ale preto, že Pán miluje vás a zachováva prísahu, ktorú prisahal vašim otcom, vyviedol vás Pán mocnou rukou a vykúpil ťa Pán z domu otroctva, z ruky faraóna, kráľa Egypta. A budeš vedieť, že Pán tvoj Boh, tento je Boh; Boh verný, ktorý zachováva zmluvu a milosrdenstvo tým, čo ho milujú a tým, čo zachovávajú jeho prikázania do tisíc pokolení, a odplácajúci tým, čo nenávidia, do tváre, aby ich úplne zničil; a nemeškajúci tým, čo nenávidia; do tváre im odplatí. A budeš zachovávať tieto prikázania, nariadenia a súdy, ktoré ti dnes prikazujem plniť. A bude, keď budete počúvať tieto nariadenia a zachovávať ich a konať podľa nich, že Pán, tvoj Boh, ti zachová zmluvu a milosrdenstvo, ktoré prisahal vašim otcom. A bude ťa milovať a požehná ťa a rozmnoží ťa a požehná potomkov tvojho lona a ovocie tvojej zeme, tvoje zrno a tvoje víno a tvoj olej, stáda tvojich volov a stáda tvojich oviec na zemi, ktorú prisahal Pán tvojim otcom dať tebe. Požehnaný budeš medzi všetkými národmi, nebude medzi vami neplodný ani neplodná, a ani medzi tvojím dobytkom. A Pán, tvoj Boh, odstráni od teba všetky choroby a všetky zlé egyptské neduhy, ktoré si videl a ktoré si poznal, nevloží na teba, ale vloží ich na všetkých, ktorí ťa

nenávidia. A budeš jesť všetky koristi tých národov, ktoré ti Pán, tvoj Boh, dáva. Tvoje oko ich neušetrí a nebudeš slúžiť ich bohom, lebo toto je pre teba pohoršením. Ak ale povieš vo svojej mysli, že tento národ je väčší než ja, ako ich budem môcť zničiť? Nebudeš sa ich báť; určite si budeš pamätať, čo všetko urobil Pán tvoj Boh faraónovi a všetkým Egypťanom; tie veľké skúšky, ktoré videli tvoje oči, tie znamenia a tie veľké divy, tú mocnú ruku a to vysoké rameno; ako ťa vyviedol Pán tvoj Boh, tak urobí Pán váš Boh všetkým národom, ktorých sa ty bojíš pred ich tvárou. A sršne pošle Pán, tvoj Boh, proti nim, kým nebudú úplne zničení tí, čo zostali, a tí, čo sa skryli pred tebou. Nebudeš zranený pred nimi, lebo Pán, tvoj Boh, je v tebe, Boh veľký a mocný. A Pán, tvoj Boh, bude ničiť tieto národy pred tebou postupne, nebudeš ich môcť zničiť rýchlo, aby sa zem nestala pustou a nerozmnožili sa proti tebe divé zvery. A Pán, tvoj Boh, ich vydá do tvojich rúk a zničíš ich veľkým zničením, až kým ich úplne nevyhladíš. A vydá ich kráľov do vašich rúk a zničíte ich meno z toho miesta. Nikto sa nepostaví proti tvojej tvári, až kým ich nevyhladíš. Vyrezávané obrazy ich bohov spálite ohňom, nebudeš túžiť po striebru ani zlate z nich, nevezmeš si ich pre seba, aby si cez to nepadol, pretože je to ohavnosťou Pánovi, tvojmu Bohu. A neprinesieš ohavnosť do svojho domu a budeš prekliata vec tak ako toto. Ohavnosťou budeš opovrhovať a ohavnosťou budeš opovrhovať, lebo je to prekliata vec.

8

Všetky prikázania, ktoré vám dnes prikazujem, budete zachovávať a plniť, aby ste žili a rozmnožili sa, a vošli a zdedili zem, ktorú prisahal Pán, váš Boh, vašim otcom. A budeš si pamätať celú cestu, ktorou ťa viedol Pán, tvoj Boh, na púšti, aby ťa ponížil a skúšal ťa, a aby bolo poznané, čo je v tvojom srdci, či budeš zachovávať jeho prikázania alebo nie. A on trápil ťa, a spôsobil ti hlad, a kŕmil ťa mannou, ktorú nepoznali tvoji otcovia, aby ti oznámil, že nie na samom chlebe bude žiť človek, ale na každom slove, ktoré vychádza z úst Boha, bude žiť človek. Tvoje odevy ti nezošli, tvoje sandále sa ti neopotrebovali, tvoje nohy nezrohovateli, hľa, štyridsať rokov. A poznáš vo svojom srdci, že ako človek vychovával by svojho syna, tak ťa bude vychovávať Pán, tvoj Boh. A ty budeš zachovávať prikázania Pána, Boha svojho, chodiť po jeho cestách a báť sa ho. Lebo Pán, tvoj Boh, ťa privedie do zeme dobrej a veľkej, kde sú prívalové vody a pramene priepastí vytekajúce cez roviny a cez vrchy. Zem pšenice a jačmeňa, vinice, figovníky, granátové jablká; zem olivy, oleja a medu; zem, na ktorej nebudeš jesť tvoj chlieb s chudobou a nebudeš mať na nej nedostatok ničoho; zem, ktorej kamene sú železo a z jej vrchov budeš ťažiť bronz. A budeš jesť a budeš sýty, a budeš žehnať Pána, Boha svojho, za dobrú zem, ktorú ti dal. Dávaj pozor na seba, aby si nezabudol na Pána, svojho Boha, aby si nezanedbal jeho prikázania a súdy a ustanovenia, ktoré ja prikazujem tebe dnes; Aby si po tom, čo si jedol a nasýtil sa, a dobré domy postavil a býval v nich, a tvoj dobytok a tvoje ovce sa ti rozmnožili, striebro a zlato sa ti rozmnožilo, a všetko, čo budeš mať, sa ti rozmnožilo, nevyvýšil sa v srdci a nezabudol na Pána, svojho Boha, ktorý ťa vyviedol z

krajiny Egypta, z domu otroctva; ktorý ťa viedol cez púšť veľkú a strašnú, kde bol had hryzúci a škorpión a smäd, kde nebola voda; ktorý ti vyviedol z strmej skaly prameň vody; ktorý ťa krmil mannou na púšti, ktorú si ty nepoznal a nepoznali tvoji otcovia, aby ťa ponížil a vyskúšal ťa, a dobre ti urobil na konci tvojich dní. Nehovor vo svojom srdci: Moja sila a moc mojej ruky mi získala túto veľkú moc. A budeš pamätať na Pána, tvojho Boha, že on ti dáva silu konať mocne, a aby ustanovil svoju zmluvu, ktorú Pán prisahal tvojim otcom, ako dnes. A bude, ak zabudneš na Pána, tvojho Boha, a pôjdeš za inými bohmi, a budeš im slúžiť, a budeš sa im klaňať, svedčím vám dnes nebom aj zemou, že záhubou zahyniete. Ako aj tie ostatné národy, ktoré Pán Boh ničí pred vašou tvárou, tak zahyniete, pretože ste nepočúvali hlas Pána, vášho Boha.

9

Počúvaj, Izrael, ty prechádzaš dnes cez Jordán, aby si vstúpil zdediť národy veľké a silnejšie viac ako vy, mestá veľké a opevnené až do neba, ľud veľký a mnohý a vysoký, synov Anáka, ktorých ty poznáš, a ty si počul, kto sa postaví proti synom Anáka A budeš vedieť dnes, že Pán, tvoj Boh, tento pôjde pred tvojou tvárou, je stravujúci oheň, tento ich zničí a tento ich odvrátí od tvojej tváre a zahubí ich v rýchlosti, tak ako ti povedal Pán. Nepovedz vo svojom srdci, keď Pán, tvoj Boh, zničí tieto národy pred tvojou tvárou, hovoriac: Pre moju spravodlivosť ma Pán priviedol zdediť túto dobrú zem. Nie pre

tvoju spravodlivosť, ani pre svätosť tvojho srdca vchádzaš zdediť ich zem, ale pre bezbožnosť týchto národov ich Pán zničí pred tvojou tvárou, a aby ustanovil zmluvu, ktorú Pán prisahal našim otcom Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi. A budeš vedieť dnes, že nie pre tvoje spravedlivé skutky ti Pán, tvoj Boh, dáva zdediť túto dobrú zem, lebo si tvrdošijný ľud. Pamätaj, nezabudni, koľko si provokoval Pána, tvojho Boha, v púšti, od toho dňa, keď ste vyšli z Egypta a prišli ste na toto miesto – neposlúchajúc ste pokračovali voči Pánovi. A v Chorebe ste vyprovokovali Pána, a Pán sa rozhneval na vás, aby vás zničil, keď som ja vystupoval na horu vziať kamenné tabule, tabule zmluvy, ktoré Pán ustanovil s vami, a zostal som na hore štyridsať dní a štyridsať nocí, chlieb som nejedol a vodu som nepil. A dal mi Pán tie dve kamenné dosky napísané prstom Boha, a na nich boli napísané všetky tie slová, ktoré hovoril Pán k vám na vrchu v deň zhromaždenia. A stalo sa po štyridsiatich dňoch a po štyridsiatich nociach, že Pán dal mne tie dve kamenné dosky, dosky zmluvy. A Pán mi povedal: Vstaň, zostúp odtiaľ rýchlo, lebo tvoj ľud, ktorý si vyviedol z egyptskej zeme, konal bezprávne. Rýchlo sa odchýlili od cesty, ktorú som im prikázal, a urobili si liatu modlu. A Pán povedal ku mne, hovoriac: Hovoril som k tebe raz a dvakrát, hovoriac: Videl som tento ľud, a hľa, ľud tvrdošijný je. A teraz dovoľ mi úplne zničiť ich, a vymažem ich meno spod neba, a urobím z teba veľký a silný národ, oveľa väčší než tento. A keď som sa obrátil späť, zišiel som z hory, a hora horela ohňom až do neba, a dve dosky svedectiev boli na mojich dvoch rukách. A vidiac, že ste zhrešili pred Pánom, Bohom vaším, a urobili ste si liatu modlu, a odchýlili ste sa od

cesty, ktorú vám Pán prikázal dodržiavať; a keď som uchopil tie dve dosky, hodil som ich z oboch mojich rúk a rozbil som ich pred vami. A modlil som sa pred Pánom druhý raz, tak ako aj predtým, štyridsať dní a štyridsať nocí, chlieb som nejedol a vodu som nepil, kvôli všetkým vašim hriechom, ktoré ste spáchali, keď ste robili zlo pred Pánom Bohom a rozhnievali ste ho. A vystrašený som kvôli hnevu a rozhorčeniu, pretože bol Pán vyprovokovaný proti vám, aby vás zničil, a Pán ma vypočul aj v tomto čase. A na Árona bol nahnevaný, aby ho zničil, a modlil som sa aj za Árona v tom čase. A váš hriech, ktorý ste urobili, teľa, vzal som ho a spálil som ho v ohni, a rozomľal som ho, rozdrviac ho veľmi, až sa stal jemným, a stal sa ako prach, a hodil som ten prach do prúdu zostupujúceho z hory. A pri spaľovaní, pri pokúšaní a pri hroboch žiadostivosti ste provokovali Pána. A keď vás Pán poslal z Kádeš Barné, hovoriac: Choďte hore a zdedite zem, ktorú vám dávam, neposlúchli ste slovo Pána, vášho Boha, a neuverili ste mu, a nepočúvali ste jeho hlas. Neposlúchali ste Pána od toho dňa, keď sa vám stal známym. A prosil som pred Pánom štyridsať dní a štyridsať nocí, koľko som prosil, lebo Pán povedal, že vás zničí. A modlil som sa k Bohu a povedal som: Pane, kráľu bohov, neznič úplne svoj ľud a svoj podiel, ktorý si vykúpil, ktorých si vyviedol z egyptskej zeme svojou veľkou silou, svojou mocnou rukou a svojím vysokým ramenom. Pamätaj na Abraháma a Izáka a Jakuba, tvojich sluhov, ktorým si prisahal sám na seba, nepozri na tvrdosť tohto ľudu a na ich bezbožnosti a na ich hriechy. Nech nepovedia tí, čo bývajú v zemi, odkiaľ si nás odtiaľ vyviedol, hovoriac: Pretože Pán nebol schopný priviesť ich do zeme, ktorú

im prisľúbil, a pretože ich nenávidel, vyviedol ich na púšť, aby ich zabil. A títo sú tvoj ľud a tvoj podiel, ktorých si vyviedol z egyptskej zeme svojou veľkou silou, svojou mocnou rukou a svojím vztýčeným ramenom.

10

V tom čase povedal Pán ku mne: Vytesaj si dve kamenné dosky, tak ako tie prvé, a vystúp ku mne na horu a urob si drevenú truhlu. A napíšeš na tie dosky tie slová, ktoré boli na prvých doskách, ktoré si rozlámal, a vložíš ich do skrini. A urobil som truhlicu z neporušiteľného dreva a vytesal som kamenné tabule ako tie prvé, a vystúpil som na horu a dve tabule boli v mojich rukách. A napísal na tie dosky podľa toho prvého písma tých desať slov, ktoré hovoril Pán k vám na tej hore zo stredu ohňa, a dal ich Pán mne. A otočiac sa, zostúpil som z tej hory a vhodil som tie dosky do tej truhlice, ktorú som urobil, a boli tam, ako mi prikázal Pán. A synovia Izraela odišli z Beerotu synov Jakana do Mosery, tam zomrel Áron a bol tam pochovaný, a namiesto neho slúžil ako kňaz jeho syn Eleazar. Odtiaľ odišli do Gadgadu a od Gadgadu do Etebathy, zeme s prítokmi vôd. V tom čase vyčlenil Pán kmeň Lévi, aby niesli archu zmluvy Pána, aby stáli pred Pánom, aby slúžili a modlili sa v jeho mene až do tohto dňa. Preto nemajú Levíti podiel a dedičstvo medzi svojimi bratmi, Pán sám je ich dedičstvom, ako im povedal. A ja som stál na tej hore štyridsať dní a štyridsať nocí. A Pán ma počul aj v tomto čase, a Pán nechcel vás úplne zničiť. A Pán mi povedal: Choď,

vyber sa pred tento ľud, nech vstúpia a zdedia zem, ktorú som prisahal ich otcom dať im. A teraz, Izrael, čo Pán tvoj Boh žiada od teba, okrem aby si sa bál Pána tvojho Boha, a chodil vo všetkých jeho cestách, a miloval ho, a slúžil Pánovi tvojmu Bohu z celého tvojho srdca a z celej tvojej duše, zachovával prikázania Pána tvojho Boha a jeho nariadenia, ktoré ja ti dnes prikazujem, aby ti bolo dobre? Hľa, Pánovi tvojmu Bohu patrí nebo i nebo nebies, zem a všetko, čo je v nej. Okrem vašich otcov si Pán vyvolil, aby ich miloval, a vyvolil si ich potomstvo po nich, vás, zo všetkých národov, ako je to dnes. A obrezete tvrdosť svojho srdca a svoj krk nezatvrdíte. Lebo Pán, Boh váš, tento je Boh bohov a Pán pánov, Boh veľký a silný a hrozný, ktorý neuprednostňuje osobu, ani neberie dar, konajúci súd prisťahovalcovi a sirotovi a vdove, a miluje prisťahovalca, aby mu dal chlieb a odev. A budete milovať cudzinca, lebo ste boli cudzincami v zemi Egypte. Pána Boha svojho sa budeš báť, a jemu budeš slúžiť, a k nemu sa budeš priľpieť, a na jeho mene budeš prisahať. On je tvoja chvála, a on je tvoj Boh, ktorý urobil v tebe tie veľké a slávne veci, ktoré videli tvoje oči. V sedemdesiatich dušiach zostúpili tvoji otcovia do Egypta, teraz však ťa urobil Pán, tvoj Boh, počtom ako hviezdy neba.

11

A budeš milovať Pána, svojho Boha, a budeš zachovávať jeho ustanovenia, jeho nariadenia, jeho prikázania a jeho súdy po všetky dni. A budete vedieť dnes, že nie vaše deti, ktoré nevedeli

ani nevideli poučenie Pána tvojho Boha, a jeho veľké skutky, a jeho mocnú ruku, a jeho vysoké rameno, a jeho znamenia, a jeho divy, ktoré urobil uprostred Egypta faraónovi kráľovi Egypta, a celej jeho zemi, a čo urobil sile Egypťanov, a ich vozom, a ich koňom, a ich sile, ako zaplavila voda Červeného mora na ich tvár, keď prenasledovali vás zozadu, a zničil ich Pán až do dnešného dňa, a čo urobil nám na púšti, až ste prišli na toto miesto, a čo urobil Dátanovi a Abíramovi, synom Eliába, syna Rúbena, ktorých otvoriac zem svoje ústa prehltla ich, a ich domy, a ich stany, a celý ich majetok, čo bolo s nimi, uprostred celého Izraela. Lebo vaše oči videli všetky veľké skutky Pána, ktoré urobil medzi vami dnes. A budete zachovávať všetky jeho prikázania, ktoré ja prikazujem tebe dnes, aby ste žili a rozmnožili sa a vstúpiac zdedili zem, do ktorej prechádzate cez Jordán, aby ste ju tam zdedili. Aby ste predĺžili dni na zemi, ktorú Pán prisahal vašim otcom dať im a ich potomkom s nimi, zem tečúcu mliekom a medom. Lebo tá zem, do ktorej vchádzaš tam, aby si ju zdedil, nie je ako zem Egypta, odkiaľ ste vyšli odtiaľ, keď sejú semeno a zavlažujú svojimi nohami ako zeleninová záhrada. Ale zem, do ktorej vchádzaš tam, aby si ju zdedil, zem hornatá a nížinná, z dažďa z neba pije vodu. Zem, ktorú Pán, tvoj Boh, neustále dohliadal, oči Pána, tvojho Boha, sú na nej od začiatku roku až do konca roku. Ak ale počúvaním budete počúvať všetky prikázania, ktoré ja prikazujem tebe dnes, milovať Pána, Boha tvojho, a slúžiť jemu z celého srdca tvojho a z celej duše tvojej, a dá dážď zemi tvojej podľa sezóny skorý a neskorý, a prinesieš obilie tvoje a víno tvoje a olej tvoj, a dá krmivo na poliach tvojich dobytku tvojmu, a jediac a nasýtiac

sa, dávaj pozor na seba, aby sa nerozšírilo srdce tvoje a prestúpite a budete slúžiť bohom iným a budete sa klaňať im, a rozhneval sa hnevom Pán na vás a zatvorí nebo, a nebude dážď, a zem nedá ovocie jej, a zahyniete v rýchlosti od zeme dobrej, ktorú Pán dal vám. A vložíte tieto slová do vášho srdca a do vašej duše, a priviažete ich na znak na vašu ruku, a bude to neotrasiteľné pred vašimi očami. A naučíte vaše deti hovoriť o nich, keď sedíš v dome, a keď ideš po ceste, a keď spíš, a keď vstávaš. A napíšete ich na veraje vašich domov a vašich brán, aby ste dlho žili a dni vašich synov na zemi, ktorú Pán prisahal vašim otcom dať im, ako dni neba na zemi. A bude, ak naozaj budete počúvať všetky tieto prikázania, ktoré ja prikazujem tebe dnes, aby si miloval Pána, nášho Boha, a chodil vo všetkých jeho cestách, a priľnul k nemu, potom Pán vyženie všetky tieto národy pred vami, a zdedíte národy väčšie a silnejšie než vy. Každé miesto, kde šliapne stopa vašej nohy, bude vaše, od púšte a Antilibanonu a od veľkej rieky, rieky Eufratu, až po more na západe budú vaše hranice. Nikto sa nepostaví proti vám a Pán, váš Boh, položí strach z vás a hrôzu z vás na celú zem, na ktorú vstúpite, tak ako vám povedal. Hľa, ja dávam pred vami dnes požehnanie a kliatbu. Požehnanie, ak budete počúvať prikázania Pána Boha vášho, koľko ja prikazujem vám dnes; a kliatbu, ak nebudete počúvať prikázania Pána Boha vášho, koľko ja prikazujem vám dnes, a zblúdite od cesty, ktorú som prikázal vám, odíduc slúžiť iným bohom, ktorých nepoznáte. A bude, keď ťa Pán, tvoj Boh, privedie do zeme, do ktorej prechádzaš, aby si ju zdedil, dáš požehnanie na vrch Garizím a kliatbu na vrch Ebál. Nie sú tieto veci za Jordánom, za cestou na západ slnka v

zemi Kanaán, v oblasti obývanej na západe, nasledujúcej za Golgolom, blízko vysokého dubu? Vy lebo prechádzate cez Jordán, aby ste vstúpili a zdedili zem, ktorú vám Pán, náš Boh, dáva do dedičstva po všetky dni, a budete v nej bývať. A budete zachovávať, aby ste robili všetky jeho prikázania a tieto súdy, ktoré ja dávam pred vás dnes.

12

A toto sú prikázania a súdy, ktoré budete zachovávať a plniť v zemi, ktorú vám Pán, Boh vašich otcov, dáva do dedičstva, po všetky dni, čo budete žiť na zemi. Zničením zničíte všetky tie miesta, v ktorých tam slúžili ich bohom, ktoré vy dedíte, na tých vysokých horách a na tých kopcoch a pod hustým stromom. A zbúrate ich oltáre a roztrieštite ich stĺpy a ich háje vyrúbate a vyrezávané obrazy ich bohov spálite ohňom a zničíte ich meno z toho miesta. Nebudete tak robiť Pánovi, vášmu Bohu. Ale do toho miesta, ktoré by si vybral Pán, tvoj Boh, v jednom z vašich miest, aby tam dal pomenovať svoje meno a aby bol vzývaný, tam budete hľadať a tam prídete. A prinesiete tam vaše zápalné obete, vaše obete, vaše prvotiny, vaše modlitby, vaše dobrovoľné dary, vaše dohody, prvorodené z vášho dobytka a z vašich oviec. A budete jesť tam pred Pánom, vaším Bohom, a budete sa radovať zo všetkého, na čo položíte svoju ruku vy a vaše domácnosti, pretože ťa požehnal Pán, tvoj Boh. Nebudete robiť všetko, čo my robíme tu dnes, každý to, čo je príjemné pred ním. Lebo ste neprišli až doteraz do odpočinku a do dedičstva, ktoré

vám dáva Pán, náš Boh. A prekročíte Jordán a budete bývať v zemi, ktorú vám Pán, náš Boh, dáva ako dedičstvo, a odpočinie vás od všetkých vašich nepriateľov okolo a budete bývať v bezpečí. A bude miesto, ktoré by si vybral Pán, Boh tvoj, aby tam bolo vzývané jeho meno, tam prinesieš všetko, čo ja prikazujem vám dnes: vaše zápalné obete a vaše obete, vaše desiatky a prvotiny vašich rúk, a každý vybraný z vašich darov, ktoré by ste sľúbili Pánovi, Bohu vášmu. A budete sa radovať pred Pánom, Bohom vaším, vy a vaši synovia a vaše dcéry a vaši sluhovia a vaše slúžky a Levíta pri vašich bránach, lebo nemá podiel ani dedičstvo s vami. Dávaj na seba pozor, aby si neprinášal svoje zápalné obete na každom mieste, ktoré uvidíš. Ale do toho miesta, ktoré si vyberie Pán, tvoj Boh, v jednom z tvojich kmeňov, tam prinesieš vaše celopaly, a tam urobíš všetko, čo ti dnes prikazujem. Ale v každej túžbe svojej budeš obetovať a budeš jesť mäso podľa požehnania Pána, tvojho Boha, ktoré ti dal v každom meste, nečistý u teba i čistý to budú jesť spoločne, ako gazelu alebo jeleňa. Len krv nebudete jesť, na zem ju vylejete ako vodu. Nebudeš môcť jesť vo svojich mestách desatinu zo svojho obilia, zo svojho vína a zo svojho oleja, prvorodené zo svojho dobytka a zo svojich oviec, ani všetky modlitby, ktoré by ste mohli sľúbiť, ani svoje dohody, ani prvotiny svojich rúk. Ale pred Pánom tvojím Bohom budeš to jesť na mieste, ktoré si vyberie Pán tvoj Boh, ty a tvoj syn a tvoja dcéra, tvoj sluha a tvoja slúžka a cudzinec vo vašich mestách, a budeš sa radovať pred Pánom tvojím Bohom vo všetkom, na čo položíš svoju ruku. Dávaj pozor, aby si neopustil levitu po celý čas, čo žiješ na zemi. Ak ale Pán, tvoj Boh, rozšíri tvoje hranice,

tak ako ti hovoril, a povieš si: Budem jesť mäso, ak tvoja duša túži jesť mäso, potom v každej túžbe tvojej duše budeš jesť mäso. Ak je však tvoje miesto ďaleko, ktoré by vybral Pán, tvoj Boh, aby tam bolo vzývané jeho meno, obetovať budeš zo svojho dobytka a zo svojich oviec, ktoré ti dal Boh, takým spôsobom, ako som ti prikázal, a budeš jesť vo svojich mestách podľa túžby svojej duše. Ako sa je gazela a jeleň, tak to budeš jesť; nečistý u teba i čistý budú jesť podobne. Dávaj silne pozor, aby si nejedol krv, pretože krv je jeho duša; duša nebude jedená s mäsom. Nebudete to jesť, vylejete to na zem ako vodu. Nebudeš to jesť, aby sa ti dobre vodilo i tvojim synom po tebe, ak budeš robiť dobré a príjemné pred Pánom, tvojím Bohom. Okrem svätých vecí tvojich, ak sa stanú tvojimi, a vzavši modlitby tvoje, prídeš na miesto, ktoré by vybral Pán, Boh tvoj, aby tam bolo vzývané jeho meno. A urobíš tvoje celopalné obety, mäso prinesieš na oltár Pána, tvojho Boha, ale krv tvojich obetí vyleješ k základu oltára Pána, tvojho Boha, a mäso zješ. Chráň sa a počúvaj a budeš konať všetky tie slová, ktoré ja prikazujem tebe, aby sa ti dobre vodilo i tvojim synom naveky, ak budeš konať to, čo je príjemné a dobré pred Pánom, tvojím Bohom. Ak ale zničí Pán, tvoj Boh, národy, do ktorých tam vchádzaš zdediť ich zem, pred tvojou tvárou, a zdedíš ju, a budeš bývať v ich zemi, dávaj pozor na seba, aby si nevyhľadával nasledovať ich potom, čo budú zničení pred tvojou tvárou, hovoriac: Ako slúžia tieto národy svojim bohom? Aj ja urobím. Neurobíš takto svojmu Bohu, lebo ohavnosti Pána, ktoré nenávidel, robili svojim bohom, pretože svojich synov a svoje dcéry spaľujú v ohni svojim bohom.

13

Každé slovo, ktoré vám dnes prikazujem, budete zachovávať a plniť, nepridáte k nemu, ani od neho neodstránite. Ak ale povstane medzi vami prorok alebo snívajúci sen, a dá ti znamenie alebo zázrak, a príde to znamenie alebo ten zázrak, o ktorom hovoril k tebe, hovoriac: Poďme a slúžme iným bohom, ktorých nepoznáte, nebudete počúvať slová toho proroka alebo toho snívajúceho ten sen, pretože skúša Pán, Boh váš, vás, aby vedel, či milujete Boha vášho z celého vášho srdca a z celej vášej duše. Za Pánom, Bohom vaším, choďte a jeho sa bojte, jeho hlas počúvajte a k nemu sa pridržte. A ten prorok alebo ten, kto sníva ten sen, zomrie, lebo hovoril, aby ťa zviedol od Pána, tvojho Boha, ktorý ťa vyviedol zo země Egypta, ktorý ťa vykúpil z otroctva, aby ťa vyhnal z cesty, ktorou ti Pán, tvoj Boh, prikázal chodiť, a odstrániš toho zlého spomedzi vás. Ak ale nabáda ťa tvoj brat z tvojho otca alebo z tvojej matky, alebo tvoj syn, alebo tvoja dcéra, alebo tvoja žena tá v tvojom lone, alebo priateľ rovný tvojej duši tajne, hovoriac, poďme a slúžme iným bohom, ktorých si nepoznal ty a tvoji otcovia, z bohov národov tých okolo vás, tých blížiacich sa k tebe alebo tých ďaleko od teba, od konca zeme až do konca zeme, nebudeš súhlasiť s ním, a nebudeš ho počúvať, a tvoje oko neušetrí ho, nebudeš ho ľutovať, ani ho nebudeš kryť; určite oznámiš o ňom, a tvoje ruky budú na ňom ako prvé zabiť ho, a ruky všetkého ľudu nakoniec. A ukameňujú ho kameňmi a zomrie, pretože sa snažil odvrátil ťa od Pána, tvojho Boha, ktorý ťa vyviedol z egyptskej zeme, z

domu otroctva. A celý Izrael, keď to počuje, bude sa báť a už viac nebude robiť takéto zlé skutky medzi vami. Ak ale počuješ v jednom z tvojich miest, ktoré Pán tvoj Boh dáva tebe, aby si tam býval, hovoriacich, vyšli muži bezbožní spomedzi vás, a odviedli všetkých obyvateľov ich zeme, hovoriac, poďme a slúžme iným bohom, ktorých ste nepoznali, a preskúmaš a vypočuješ, a vyšetríš veľmi dôkladne, a hľa, pravdivé je jasne to slovo, stala sa táto ohavnosť medzi vami; zabiješ všetkých obyvateľov v tej zemi mečom, úplne zničíš ju kliatbou, a všetko čo je v nej. A všetky koristi z neho zhromaždíš na jeho uliciach a spálíš to mesto ohňom, a všetky jeho koristi so všetkými ľuďmi pred Pánom, tvojím Bohom, a bude neobývané naveky, nebude už prestavané. A nič z tej prekliatej veci sa neprilepí k tvojej ruke, aby sa Pán odvrátil od hnevu svojho rozhorčenia, a dá ti milosrdenstvo, a zmiluje sa nad tebou, a rozmnoží ťa, akým spôsobom prisahal tvojim otcom, ak budeš počúvať hlas Pána tvojho Boha, zachovávať jeho prikázania, koľko ich ja prikazujem tebe dnes, robiť to dobré a to príjemné pred Pánom tvojím Bohom.

14

Synovia ste Pána, Boha vášho, nebudete si robiť plešinu medzi vašimi očami kvôli mŕtvemu. Lebo si svätý ľud Pána, tvojho Boha, a teba vyvolil Pán, tvoj Boh, aby si sa stal jeho zvláštnym ľudom spomedzi všetkých národov na tvári zeme. Nebudete jesť nijakú ohavnosť. Toto je dobytok, ktorý budete jesť: teľa z

dobytka, a jahňa z oviec, a kozla z kôz, jelena, a gazelu, a antilopu, oryxa, a žirafu. Každé zviera rozdeľujúce kopyto a rozštiepujúce pazúry na dve kopytá a prežúvajúce medzi dobytkom, tieto budete jesť. A tieto nebudete jesť z tých, čo prežúvajú, a z tých, čo majú rozdelené kopyto a rozštiepené pazúry: ťavu, zajaca a damana, pretože prežúvajú, ale kopyto nemajú rozdelené, nečisté sú tieto pre vás. A prasa, pretože rozdeľuje kopýto a štiepí pazúry kopýta, ale neprežúva, je nečisté pre vás. Z ich mäsa nebudete jesť a ich mŕtvol sa nebudete dotýkať. A tieto budete jesť zo všetkých tých vo vode: všetky, ktoré majú plutvy a šupiny, budete jesť. A všetko, čo nemá plutvy a šupiny, nebudete jesť, je to pre vás nečisté. Každého čistého vtáka budete jesť. A tieto nebudete jesť z nich: orla, a supa, a morského orla, a supa, a šarkana, a podobné jemu, a vrabca, a sovu, a čajku, a volavku, a labuť, a ibisa, a kormorána, a jastraba, a podobné jemu, a dudka, a nočného krkavca, a pelikána, a kulíka, a podobné jemu, a purpurovú lysku, a netopiera. Všetky plazivé veci vtákov sú pre vás nečisté, nebudete ich jesť. Každého čistého vtáka budete jesť. Žiadnu mŕtvolu nebudete jesť; cudzincovi, ktorý je vo vašich mestách, bude daná a bude jesť, alebo ju predáte cudziemu, lebo ste svätý ľud Pána, vášho Boha. Nebudeš variť baránka v mlieku jeho matky. Desiatok budeš odvádzať zo všetkej úrody tvojho semena, z úrody tvojho poľa rok čo rok. A budeš to jesť na tom mieste, ktoré si Pán, tvoj Boh, vyvolí, aby tam bolo vzývané jeho meno, prinesieš desiatky zo svojho obilia, zo svojho vína a zo svojho oleja, prvorodené zo svojho dobytka a zo svojich oviec, aby si sa naučil báť sa Pána, svojho Boha, po všetky dni. Ak ale bude cesta

od teba ďaleká, a nebudeš schopný priniesť ich, pretože ďaleko od teba je miesto, ktoré si vyberie Pán, tvoj Boh, aby tam bolo vzývané jeho meno, pretože ťa požehná Pán, tvoj Boh, a predáš ich za striebro, a vezmeš striebro do svojich rúk, a pôjdeš na miesto, ktoré si vyberie Pán, tvoj Boh. A dáš striebro na všetko, čo by túžila duša tvoja, na dobytok alebo na ovce, alebo ešte na víno alebo na silný nápoj, alebo na silný nápoj, alebo na všetko, čo by túžila duša tvoja, a budeš jesť tam pred Pánom Bohom tvojím, a budeš sa radovať ty a dom tvoj, a levita, ktorý je v mestách tvojich, pretože nie je jemu podiel ani dedičstvo s tebou. Po troch rokoch vyneseš celý desiatok svojej úrody, v tom roku ho položíš vo svojich mestách. A príde levita, pretože nemá podiel ani dedičstvo s tebou, a cudzinec a sirota a vdova, ktorá je v tvojich mestách, a budú jesť a budú nasýtení, aby ťa požehnal Pán, Boh tvoj, vo všetkých dielach, ktoré budeš robiť.

15

Každých sedem rokov vykonáš odpustenie. A tak je príkaz prepustenia: prepustíš každý vlastný dlh, ktorý ti dlhuje tvoj blížny, a od svojho brata nebudeš požadovať, lebo bolo vyhlásené prepustenie Pánovi, tvojmu Bohu. Cudzinca budeš požadovať späť všetko, čo ti dlhuje, ale svojmu bratovi odpustíš svoj dlh. Že nebude medzi vami núdzny, lebo žehnajúc požehná ťa Pán, Boh tvoj, v zemi, ktorú Pán, Boh tvoj, dáva tebe v dedičstve, aby si ju zdedil. Ak ale počúvaním budete počúvať hlas Pána Boha vášho, strážiť a robiť všetky tieto prikázania,

ktoré ja prikazujem tebe dnes, lebo Pán Boh tvoj požehnal ťa takým spôsobom ako hovoril tebe, a budeš požičiavať mnohým národom, ty ale nebudeš si požičiavať, a budeš vládnuť mnohým národom, tebe ale nebudú vládnuť. Ak sa ale stane, že v tebe bude chýbajúci z tvojich bratov v jednom z tvojich miest v tej zemi, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh, nezatvrdíš svoje srdce, ani nezavreš svoju ruku pred svojím bratom, ktorý je v núdzi. Otvárajúc otvoríš svoje ruky jemu a pôžičíš mu toľko, koľko potrebuje, pretože je v núdzi. Dávaj si pozor, aby sa v tvojom srdci nestalo skryté slovo bezprávie, hovoriac: Približuje sa siedmy rok, rok odpustenia, a tvoje oko bude zlé voči tvojmu bratovi potrebujúcemu, a nedáš mu, a bude volať proti tebe k Pánovi, a bude v tebe veľký hriech. Ochotne dáš jemu a požičiaš mu toľko, koľko potrebuje, pretože je v núdzi, a nebudeš zarmútený vo svojom srdci, keď mu dávaš, lebo kvôli tomuto slovu ťa požehná Pán, tvoj Boh, vo všetkých skutkoch a vo všetkom, na čo položíš svoju ruku. Lebo nechýbajúci nezlyhá zo zeme tvojej, preto ti prikazujem konať toto slovo, hovoriac: Otvoriac otvoríš ruky tvoje bratovi tvojmu chudobnému a potrebujúcemu na zemi tvojej. Ak sa ti ale predá tvoj brat Hebrej alebo Hebrejka, bude ti slúžiť šesť rokov, a v siedmom roku ho prepustíš od seba ako slobodného. Kedykoľvek ho však prepúšťaš na slobodu od seba, neprepustíš ho naprázdno. Zásobou zásobíš ho z oviec svojich a z obilia svojho a z vína svojho, ako ťa požehnal Pán, Boh tvoj, dáš mu. A ty si spomenieš, že si bol sluhom v zemi Egypta, a vykúpil ťa Pán, Boh tvoj, odtiaľ, preto ja ti prikazujem konať toto slovo. Ak ale povie k tebe: Nevyjdem od teba, pretože ťa miloval a tvoj dom, pretože mu je

dobre u teba. A vezmieš šidlo a prepichneš jeho ucho k dverám, a bude ti služobníkom naveky, a so svojou slúžkou urobíš podobne. Nech ti nie je ťažké, keď ich prepúšťaš od seba ako slobodných, lebo ročnú mzdu najatého pracovníka ti slúžil šesť rokov, a požehná ťa Pán, tvoj Boh, vo všetkom, čo budeš robiť. Každého prvorodeného, ktorý sa narodí v tvojom dobytku a v tvojich ovcách, samce posvätíš Pánovi, tvojmu Bohu. Nebudeš pracovať s tvojím prvorodeným teľaťom a nebudeš strihať prvorodené z tvojich oviec. Pred Pánom to budeš jesť rok čo rok na mieste, ktoré vyvolí Pán, tvoj Boh, ty a tvoj dom. Ak ale je v ňom chyba, chromé alebo slepé, zlá chyba, nebudeš ho obetovať Pánovi, tvojmu Bohu. V tvojich mestách to budeš jesť, nečistý i čistý to budú jesť podobne ako gazelu alebo jeleňa. Okrem krv nebudete jesť, na zem ju vylejete ako vodu.

16

Strážiť mesiac mladých a urobíš paschu Pánovi, Bohu svojmu, lebo v mesiaci mladých si vyšiel z Egypta v noci. A obetovať budeš paschu Pánovi, svojmu Bohu, ovce a voly na tom mieste, ktoré vyvolí Pán, tvoj Boh, aby tam bolo vzývané jeho meno. Nebudete jesť na ňom kvas, sedem dní budete jesť na ňom nekvasený chlieb súženia, pretože ste v náhlení vyšli z Egypta, aby ste si pamätali deň vášho odchodu zo zeme Egypta po všetky dni vášho života. Neuvidíš u seba kvas vo všetkých tvojich hraniciach sedem dní, a nebude zostávať z mäsa, ktoré obetujete večer prvého dňa, až do rána. Nebudeš môcť obetovať Paschu v

žiadnom z tvojich miest, ktoré ti Pán, tvoj Boh, dáva, ale iba na mieste, ktoré si vyberie Pán, tvoj Boh, aby tam bolo vzývané jeho meno, tam obetovať budeš Paschu večer pri západe slnka, v tom čase, keď si vyšiel z Egypta. A budeš variť a budeš piecť a budeš jesť na mieste, ktoré vyvolí Pán, tvoj Boh, a ráno sa obrátiš a pôjdeš do svojich domov. Šesť dní budeš jesť nekvasený chlieb, a v siedmy deň bude záverečné zhromaždenie, sviatok Pánovi, tvojmu Bohu, neurobíš v ňom žiadnu prácu, okrem toho, čo bude pripravené pre dušu. Sedem týždňov si odpočítaš, od začatia kosenia žatvy začneš odpočítavať sedem týždňov. A urobíš slávnosť týždňov Pánovi, svojmu Bohu, podľa toho, ako je tvoja ruka silná, koľko ti dá Pán, tvoj Boh. A budeš sa radovať pred Pánom, tvojím Bohom, ty a tvoj syn a tvoja dcéra, tvoj sluha a tvoja slúžka a levita a prisťahovalec a sirota a vdova, ktorá je medzi vami, na mieste, ktoré si vyberie Pán, tvoj Boh, aby bolo vzývané jeho meno tam. A ty si spomenieš, že si sa stal služobníkom v zemi Egypte, a budeš zachovávať a plniť tieto prikázania. Sviatok stanov urobíš pre seba sedem dní, keď budeš zhromažďovať z humna svojho a z lisu svojho. A budeš sa radovať na tvojej slávnosti, ty a tvoj syn a tvoja dcéra, tvoj služobník a tvoja služobníčka a levita a prisťahovalec a sirota a vdova bytujúca v tvojich mestách. Sedem dní budeš sláviť Pánovi, Bohu tvojmu, na mieste, ktoré by vybral Pán, Boh tvoj, jemu. Ak ale požehná ťa Pán, Boh tvoj, vo všetkých úrodách tvojich a v každom diele rúk tvojich, budeš sa radovať. Trikrát do roka sa ukáže každý tvoj mužský pred Pánom, tvojím Bohom, na mieste, ktoré si Pán vyvolí, na sviatku nekvasených chlebov, na sviatku týždňov a na sviatku stánkov. Neukážeš sa pred

Pánom, tvojím Bohom, s prázdnymi rukami. Každý podľa sily vašich rúk, podľa požehnania Pána, tvojho Boha, ktoré ti dal. Sudcov a úradníkov ustanovíš si vo svojich mestách, ktoré ti dáva Pán, tvoj Boh, podľa kmeňov, a budú súdiť ľud spravodlivým súdom. Neodklonia súd, ani nevezmú dar, lebo dary zaslepujú oči múdrych a odstraňujú slová spravodlivých. Spravodlivo spravodlivé prenasleduj, aby si žil, a vstúpiac zdedíš zem, ktorú Pán, tvoj Boh, dáva tebe. Nezasadíš si háj, žiadny strom vedľa oltára tvojho Boha si neurobíš. Nepostavíš si stĺp, ktorý nenávidel Pán, tvoj Boh.

17

Nebudeš obetovať Pánovi, svojmu Bohu, teľa alebo ovcu, na ktorom je akákoľvek chyba, čokoľvek zlé, lebo to je ohavnosťou pre Pána, tvojho Boha. Ak ale bude nájdený v jednom z tvojich miest, ktoré ti Pán tvoj Boh dáva, muž alebo žena, ktorý urobí zlo pred Pánom tvojím Bohom tým, že prestúpi jeho zmluvu, a odídu slúžiť iným bohom a klaňať sa im, slnku alebo mesiacu alebo čomukoľvek z nebeského vesmíru, čo som ti neprikázal, a bude ti to ohlásené a budeš to dôkladne vyšetrovať, a hľa, naozaj sa to slovo potvrdilo, stala sa táto ohavnosť v Izraeli: A vyvedieš toho muža alebo tú ženu a budete ich kameňovať kameňmi a zomrú. Na základe dvoch svedkov alebo troch svedkov zomrie, ten, kto má zomrieť, nezomrie na základe jedného svedka. A ruka svedkov bude na ňom ako prvá, aby ho usmrtila, a ruka ľudu ako posledná, a odstránite zlého spomedzi vás. Ak ale bude

nemožné od teba slovo v súdení medzi krvou a krvou, a medzi súdením a súdením, a medzi dotykom a dotykom, a medzi sporom a sporom, slová súdenia vo vašich mestách, a postaviac sa pôjdeš hore na miesto ktoré by vybral Pán Boh tvoj tam, a prídeš ku kňazom Levítom, a ku sudcovi ktorý by bol v tých dňoch, a vyšetriac oznámia ti súdenie. A urobíš podľa veci, ktorú ti ohlásili z miesta, ktoré vybral Pán, tvoj Boh, a budeš zachovávať, aby si urobil všetko, čo ti bolo predpísané. Podľa zákona a podľa súdu, ktorý by ti povedali, urobíš; neodchýliš sa od slova, ktoré ti oznámia, napravo ani naľavo. A muž, ktorý by konal v arogancii, takže by neposlúchol kňaza, ktorý stojí a slúži v mene Pána, tvojho Boha, alebo sudcu, ktorý by bol v tých dňoch, ten muž zomrie a odstrániš zlého z Izraela. A všetok ľud, keď to počuje, bude sa báť a nebude už konať bezbožne. Ak ale vojdeš do zeme, ktorú Pán, tvoj Boh, dáva tebe, a zdedíš ju, a budeš bývať v nej, a povieš: ustanovím nad sebou vládcu, tak ako aj ostatné národy okolo mňa; ustanovujúc ustanovíš nad sebou vládcu, ktorého vyvolí Pán, tvoj Boh; zo svojich bratov ustanovíš nad sebou vládcu; nebudeš môcť ustanoviť nad sebou cudzieho človeka, pretože nie je tvoj brat. Pretože si nerozmnožuje kone, ani neodvracia ľud do Egypta, aby si nerozmnožoval kone, lebo Pán povedal: Nebudete sa vracať touto cestou už viac. A nebude si množiť ženy, aby sa neodvrátilo jeho srdce, a striebro a zlato si nebude množiť veľmi. A keď si sadne na svoju vládu, napíše si pre seba tento druhý zákon do knihy od levitských kňazov, a bude s ním, a bude v ňom čítať všetky dni svojho života, aby sa naučil báť sa Pána tvojho Boha a zachovávať všetky tieto prikázania a konať tieto nariadenia; aby

sa jeho srdce nepovýšilo nad jeho bratov, aby neodstúpil od prikázaní napravo alebo naľavo, aby dlho vládol vo svojej vláde, on a jeho synovia medzi synmi Izraela.

18

Kňazi Levíti, celý kmeň Lévi, nebudú mať podiel ani dedičstvo s Izraelom. Obety Pána sú ich dedičstvom, budú ich jesť. Žreb však nebude im medzi ich bratmi, Pán sám je jeho žrebom, ako mu povedal. A toto je právo kňazov od ľudu, od tých, čo obetujú obete, či teľa, či ovcu; a dáš rameno kňazovi, a líca, a žalúdok, a prvotiny tvojho obilia, a tvojho vína, a tvojho oleja; a prvotinu strihania tvojich oviec mu dáš. Že jeho vybral Pán zo všetkých tvojich kmeňov, aby stál pred Pánom Bohom, slúžil a žehnal v jeho mene, on a jeho synovia medzi synmi Izraela. Ak ale príde levita z jedného z miest zo všetkých synov Izraela, kde on pobýva, podľa toho ako túži jeho duša, do miesta ktoré by vybral, bude slúžiť menu Pána Boha jeho, tak ako všetci jeho bratia leviti stojaci tam pred Pánom Bohom tvojím. Zje rozdelený podiel, okrem predaja podľa rodiny. Ak ale vojdeš do zeme, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh, nenaučíš sa konať podľa ohavností tých národov. Nebude nájdený v tebe očisťujúci svojho syna a svoju dcéru v ohni, veštiac veštbu, vykladajúci znamenia a berúci znamenia, drogami spievajúci zaklínanie, bruchomluva a vykladač zázrakov, pýtajúci sa mŕtvych. Je totiž ohavnosťou Pánovi, tvojmu Bohu, každý, kto robí tieto veci, lebo kvôli týmto ohavnostiam ich Pán zničí pred tvojou tvárou.

Dokonalý budeš pred Pánom, Bohom tvojím. Lebo tieto národy, ktoré ty vyháňaš z ich dedičstva, budú počúvať veštcov a veštby, ale tebe to takto nedal Pán, tvoj Boh. Proroka z tvojich bratov, ako mňa, vzkriesi ti Pán, tvoj Boh; jeho budete počúvať. Podľa všetkého, čo si žiadal od Pána, tvojho Boha, na Horebe v deň zhromaždenia, hovoriac: nebudeme viac počúvať hlas Pána, tvojho Boha, a tento veľký oheň neuvidíme viac, aby sme nezomreli. A Pán mi povedal: Správne je všetko, čo ti povedali. Proroka im vzkriesim z ich bratov, tak ako teba, a vložím slová do jeho úst, a bude im hovoriť podľa toho, čo mu prikážem. A človek, ktorý nepočuje to, čo hovorí ten prorok v mojom mene, ja ho potrestám. Ale prorok, ktorý by konal bezbožne a hovoril v mojom mene slovo, ktoré som neprikázal hovoriť, a ktorý by hovoril v mene iných bohov, zomrie. Ak ale povieš vo svojom srdci, ako budeme vedieť slovo, ktoré nehovoril Pán? Čokoľvek ak hovorí ten prorok v mene Pána, a nestane sa to, a nenastane to, toto je slovo, ktoré nehovoril Pán, v bezbožnosti hovoril ten prorok, nebudete sa ho báť.

19

Ak ale zničí Pán, tvoj Boh, národy, ktorým Boh dáva tebe zem, a zdedíš ich a budete bývať v ich mestách a v ich domoch, tri mestá oddelíš pre seba v strede tvojej zeme, ktorú Pán, tvoj Boh, dáva tebe. Uvažuj si cestu a rozdelíš na tri časti hranice svojej zeme, ktorú ti rozdeľuje Pán, tvoj Boh, a bude útočiskom každému vrahovi. Toto ale bude príkaz pre vraha, ktorý by

utiekol tam a bude žiť: ktorý by udrel svojho suseda nevedome, a tento ho neznenavidel pred včerajškom a predvčerajškom. A ak niekto vojde so susedom do lesa zhromaždiť drevo, a vykĺzne mu ruka so sekyrou pri rúbaní dreva, a spadnuté železo zo stromu zasiahne suseda a ten zomrie, tento utečie do jedného z týchto miest a bude žiť. Aby nemstiteľ krvi neprenasledoval zavraždivšieho, pretože bol rozpálený v srdci, a nedohonil ho, ak by bola cesta dlhšia, a neudriel jeho dušu, a tomuto nie je súd smrti, pretože ho nemal v nenávisti pred včerajškom, ani pred predvčerajškom. Preto ti prikázavam toto slovo, hovoriac: tri mestá oddelíš pre seba. Ak ale rozšíri Pán tvoj Boh tvoje hranice, akým spôsobom prisahal tvojim otcom, a dá ti Pán celú zem, ktorú povedal dať tvojim otcom, ak budeš počúvať konať všetky tieto prikázania, ktoré ja prikazujem tebe dnes, milovať Pána tvojho Boha, chodiť vo všetkých jeho cestách všetky dni, pridáš si ešte tri mestá k týmto trom. A nevinná krv nebude vyliatá v zemi, ktorú ti Pán, tvoj Boh, dáva do dedičstva, a nebudeš vinný krvou. Ak ale bude v tebe človek nenávidejúci blízkeho, a bude mu čítať, a povstane proti nemu, a udrie jeho dušu, a zomrie, a utečie do jedného z týchto miest, a pošle rada starších jeho mesta, a vezmú ho odtiaľ, a odovzdajú ho do rúk príbuzných krvi, a zomrie. Tvoje oko ho neušetrí a vyčistíš nevinnú krv z Izraela, a bude ti dobre. Neposunieš hranice svojho suseda, ktoré stanovili tvoji otcovia v dedičstve, ktoré si zdedil v zemi, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh, ako údel. Nezostane jeden svedok svedčiť proti človeku pri akejkoľvek nespravodlivosti a pri akomkoľvek hriechu a pri akomkoľvek hriechu, ktorý ak spáchal. Na ústach dvoch svedkov a na ústach troch svedkov sa

postaví každé slovo. Ak ale sa postaví nespravodlivý svedok proti človeku, obviňujúc ho z bezbožnosti, postavia sa dvaja ľudia, ktorí majú spor, pred Pánom a pred kňazmi a pred sudcami, ktorí budú v tých dňoch. A sudcovia to presne preskúmajú, a hľa, nespravodlivý svedok svedčil nepravdivo, postavil sa proti svojmu bratovi. A urobíte mu to, čo on zamýšľal urobiť svojmu bratovi, a odstránite zlo spomedzi vás. A tí zostávajúci, keď počujú, budú sa báť a nebudú už viac robiť podľa tohto zlého slova medzi vami. Tvoje oko ho neušetrí, dušu za dušu, oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nohu za nohu.

20

Ak ale vyjdeš do vojny proti svojim nepriateľom a uvidíš koňa a jazdca a ľudu viac ako tvojho, nebudeš sa ich báť, lebo Pán, tvoj Boh, je s tebou, ten, ktorý ťa vyviedol z egyptskej zeme. A bude, keď sa priblížiš k vojne, a priblížiac sa kňaz bude hovoriť k ľudu a povie k nim: Počuj, Izrael, vy idete dnes do vojny proti vašim nepriateľom, nech nie je ochabnuté vaše srdce, nebojte sa, ani nebuďte zronení, ani sa neodvracajte od ich tváre. Že Pán, váš Boh, ktorý ide pred vami, bude bojovať spolu s vami proti vašim nepriateľom, aby vás zachránil. A budú hovoriť pisári k ľudu, hovoriac: Kto je človek, ktorý postavil nový dom a neposvätil ho? Nech ide a nech sa vráti do svojho domu, aby nezomrel vo vojne, a iný človek ju posvätí. A kto je ten človek, ktorý zasadil vinicu, a neradoval sa z nej? Nech ide a nech sa vráti do svojho domu, aby nezomrel vo vojne, a iný človek sa bude radovať z

neho. A kto je ten človek, ktorý je zasnúbený so ženou a nevzal si ju? Nech ide a nech sa vráti do svojho domu, aby nezomrel vo vojne, a iný človek ju vezme. A pisári budú ďalej hovoriť k ľudu a povedia: Kto je človek, ktorý sa bojí a je zbabelý na srdci? Nech ide a nech sa vráti do svojho domu, aby neurobil bojazlivým srdce svojho brata, tak ako je jeho vlastné. A bude, keď prestanú pisári hovoriť k ľudu, a ustanovia veliteľov armády na čelo ľudu. Ak sa ale priblížiš k mestu, aby si proti nim viedol vojnu, vyzvi ich s pokojom. Ak ti odpovedia mierovo a otvoria ti bránu, všetok ľud, ktorý sa v ňom nachádza, ti bude platiť daň a bude ti poddaný. Ak ale neposlúchnu teba a urobia voči tebe vojnu, obľahneš ho, až kým ho nevydá tebe Pán, Boh tvoj, do rúk tvojich, a zabiješ každého mužského z neho mečom, okrem žien a batožiny, a všetok dobytok a všetko, čo by bolo v meste, a všetku korisť vezmeš pre seba, a zješ všetku korisť nepriateľov tvojich, ktorých ti Pán, Boh tvoj, dáva. Takto urobíš všetkým mestám, ktoré sú od teba veľmi ďaleko, nie mestám týchto národov, ktorých zem ti dáva zdediť Pán, tvoj Boh. Nebudete brať nažive žiadnu dýchajúcu vec, ale prekliatím úplne zničíte ich, Chetejca a Amorejca a Kananejca a Ferezejca a Evejca a Jebusejca a Gergesejca, takým spôsobom, ako ti prikázal Pán, tvoj Boh, aby vás neučili robiť všetky ich ohavnosti, ktoré robili svojim bohom, a zhrešíte pred Pánom, vaším Bohom. Ak ale budeš obliehať jedno mesto mnoho dní, aby si proti nemu viedol vojnu až do jeho dobytia, nezničíš jeho stromy tým, že by si na ne položil železo, ale z neho budeš jesť, avšak nevytneš ho. Či azda strom na poli je človek, aby vstúpil pred tvojou tvárou do palisády? Ale drevo, o ktorom vieš, že nie je ovocné, to zničíš a

vytnešš, a postavíš obliehanie proti mestu, ktoré vedie proti tebe vojnu, kým nebude vydané.

21

Ak ale nájde sa ranený v zemi, ktorú Pán tvoj Boh dáva tebe zdediť, padnutý na poli, a nepoznajú toho, kto udrel, vyjde tvoja rada starších a tvoji sudcovia, a odmerajú k mestám okolo raneného. A bude mesto najbližšie k ranenému, a vezme rada starších toho mesta jalovicu z dobytka, ktorá nepracovala, a ktorá neťahala jarmo. A privedú rada starších toho mesta jalovicu do drsnej rokliny, ktorá nebola obrábaná ani osievaná, a zlomia krk jalovici v rokline. A priblížia sa kňazi leviti, lebo ich vybral Pán Boh, aby stáli pred ním a žehnali v jeho mene, a podľa ich úst bude rozhodnutý každý spor a každá nákaza. A celá rada starších toho mesta, tí, ktorí sa približujú k zabitému, si umyjú ruky nad hlavou jalovice, ktorá bola zabita v rokline, a odpovedajúc povedia: naše ruky nevyliali túto krv a naše oči to nevideli. Buď milostivý k svojmu ľudu Izrael, ktorý si vykúpil, Pane, aby sa v tvojom ľude Izrael nestala nevinná krv, a bude im zmierená tá krv. Ty ale odstrániš nevinnú krv spomedzi vás, ak urobíš to, co je dobré a príjemné pred Pánom, tvojím Bohom. Ak ale vyjdeš do vojny proti tvojim nepriateľom, a Pán tvoj Boh ich odovzdá do tvojich rúk, a vezmeš si ich korisť, a uvidíš v koristi ženu krásnu vzhľadom, a zatúžiš po nej, a vezmeš si ju sebe za ženu, a privedeš ju dnu do tvojho domu, a oholíš jej hlavu, a ostrihneš jej nechty, a odstrániš z nej šaty zajatia, a bude sedieť v

tvojom dome, a bude plakať po otcovi a matke mesiac dní, a po týchto veciach vojdeš k nej a budeš žiť s ňou, a bude tvojou ženou. A bude, ak ju nechceš, pošleš ju preč slobodnú, a za predaj nebude predaná za striebro, nezavrhnúť ju, pretože si ju ponížil. Ak sa mužovi stanú dve ženy, jedna z nich milovaná a jedna z nich nenávidená, a porodi mu milovaná i nenávidená, a stane sa syn prvorodený nenávidenej. A bude v deň, keď rozdelí dedičstvo synom jeho majetky jeho, nebude môcť urobiť prvorodeným syna milovanej, prehliadajúc syna nenávidenej, prvorodeného. Ale prvorodeného syna nenávidenej uzná, aby dal jemu dvojnásobne zo všetkého, čo by sa našlo jemu, lebo tento je začiatok detí jeho, a tomuto patrí právo prvorodenstva. Ak ale niekto má syna neposlušného a vzdorovitého, ktorý neposlúcha hlas otca a hlas matky, a kárali by ho, a nepočúval by ich. A keď ho chytí jeho otec a jeho matka, a vyvedú ho pred radu starších jeho mesta a k bráne miesta. A povedia mužom ich mesta: Tento náš syn je neposlušný a provokuje, neposlúcha náš hlas, hoduje a je opilec. A muži jeho mesta ho budú kameňovať kameňmi a zomrie, a odstránite zlého spomedzi vás, a tí, čo zostanú, keď to počujú, budú sa báť. Ak ale sa stane v nejakom hriechu súd smrti a zomrie a zavesíte ho na drevo, nebude spať jeho telo na dreve, ale pochovaním pochováte ho v ten deň, lebo prekliaty Bohom je každý visiaci na dreve, a nepoškvrníte zem, ktorú Pán, Boh tvoj, dáva tebe v dedičstve.

22

Keď uvidíš teľa svojho brata alebo jeho ovcu blúdiace na ceste, neprehliadni ich, určite ich priveď späť svojmu bratovi a vráť mu ich. Ak sa však tvoj brat nepribližuje k tebe, ani ho nepoznáš, zhromaždíš ho dovnútra do svojho domu a bude s tebou, kým ich nebude hľadať tvoj brat, a vrátiš mu ich. Takto urobíš s jeho oslom, a takto urobíš s jeho odevom, a takto urobíš so všetkou stratou tvojho brata, ktorá mu zahynie a ty ju nájdeš, nebudeš môcť prehliadnuť. Keď uvidíš osla svojho brata alebo jeho teľa padnutých na ceste, neprehliadni ich, určite ich zdvihneš spolu s ním. Žena nebude nosiť mužské veci, ani muž si neoblečie ženský odev, pretože ohavnosťou pre Pána, tvojho Boha, je každý, kto robí tieto veci. Ak však narazíš na hniezdo vtákov pred svojou tvárou na ceste alebo na ktoromkoľvek strome alebo na zemi, s mláďatami alebo vajcami, a matka sedí na mláďatách alebo na vajciach, nevezmeš matku spolu s mláďatami. Poslaním pošleš preč matku, ale deti vezmeš pre seba, aby sa ti dobre stalo a aby si sa stal dlho žijúcim. Ak postavíš nový dom a urobíš zábradlie na tvoju strechu, nespôsobíš vraždu vo svojom dome, ak by z neho spadol niekto. Nezasieješ svoju vinicu rozličnými semenami, aby nebola posvätená úroda a semeno, ktoré zasieješ, spolu s úrodou svojej vinice. Nebudeš orať s teľaťom a oslom spolu. Neoblečieš si zmiešané, vlnu a ľan spolu. Skrútené šnúry si urobíš na štyroch okrajoch svojich odevov, ktorými sa obliekaš. Ak niekto vezme ženu a bude s ňou bývať, a bude ju nenávidieť, a vloží na ňu falošné obvinenia, a prinesie na nju zlé meno, a povie: túto ženu som vzal, a keď som pristúpil k nej, nenašiel som jej panenstvo. A otec dievčaťa a matka vynesú panenstvo dievčaťa k rade

starších pri bráne. A otec dievčaťa povie rade starších: Túto moju dcéru som dal tomuto mužovi za ženu, a tento, nenávidiac ju teraz, kladie na ňu falošné obvinenia, hovoriac: Nenašiel som u tvojej dcéry panenstvo. A toto je panenstvo mojej dcéry. A rozvinú plášť pred radou starších mesta. A rada starších toho mesta vezme toho muža a budú ho trestať a pokutujú ho sto šekelmi a dajú ich otcovi tej mladej ženy, pretože priniesol zlé meno na izraelskú pannu, a bude mu manželkou, nebude ju môcť poslať preč po celý čas. Ak ale sa v pravde stane toto slovo a nebude nájdené panenstvo u tej mladej ženy, vyvedú tú mladú ženu k dverám domu jej otca a ukameňujú ju kameňmi a zomrie, pretože urobila hlúposť medzi synmi Izraela, keď smilnila v dome jej otca, a odstrániš to zlé spomedzi vás. Ak ale bol nájdený muž spiaci so ženou vydatou za muža, zabijete oboch, muža spiaceho so ženou aj ženu, a odstránite zlo z Izraela. Ak ale sa stane, že dievča panna zasnúbená mužovi, a nájduc ju muž v meste uľahne s ňou, vyvedete oboch na bránu ich mesta, a budú ukameňovaní kameňmi, a zomrú; mladú ženu, pretože nekričala v meste; a muža, pretože ponížil ženu blížneho; a odstrániš zlo spomedzi vás samých. Ak ale na poli nájde muž dievča zasnúbené a násilím ľahne s ňou, zabijete toho, ktorý ľahá s ňou, samého. A tej mladej žene nie je hriech smrti; ako keby niekto, muž, povstal proti tomu blížnemu a zavraždil jeho dušu, tak je táto vec, lebo ju našiel v tom poli; kričala tá zasnúbená mladá žena, a nebol ten, kto by jej pomohol. Ak niekto nájde dievča pannu, ktorá nie je zasnúbená, a násilím ľahne s ňou, a budú nájdení, dá muž, ktorý ľahol s ňou, otcovi mladej ženy päťdesiat didrachiem striebra, a bude jeho

manželkou, za to, že ju ponížil; nebude môcť ju prepustiť po celý čas.

23

Muž nevezme ženu svojho otca a neodhalí prikrývku svojho otca. Nie vojde rozdrvený, ani odrezaný, do zhromaždenia Pána. Syn prostitútky nevstúpi do zhromaždenia Pána. Nevstúpi Ammonita a Moábita do zhromaždenia Pána, a až do desiateho pokolenia nevstúpi do zhromaždenia Pána, a až naveky; pretože nestretli vás s chlebom a vodou na ceste, keď ste vychádzali z Egypta, a pretože najali proti tebe Baláma, syna Beóra z Mezopotámie, aby ťa preklial. A Pán, tvoj Boh, nebol ochotný počúvať Baláma a Pán, tvoj Boh, zmenil kliatby na požehnanie, pretože ťa Pán, tvoj Boh, miloval. Nebudeš im ponúkať mierové a výhodné veci po všetky dni svojho života naveky. Neopovrhuješ Idumejčanom, lebo je tvoj brat, neopovrhuješ Egypťanom, lebo si bol prisťahovalcom v jeho zemi. Synovia, ak sa im narodzú, v treťom pokolení vojdú do zhromaždenia Pána. Ak ale vyjdeš táborením na svojich nepriateľov, budeš sa strážiť od každého zlého slova. Ak je medzi vami človek, ktorý nebude čistý z nočného výtoku, vyjde von z tábora a nevstúpi do tábora. A bude to k večeru, umyje svoje telo vodou, a po západe slnka vojde do tábora. A miesto bude pre teba vonku za táborom a vyjdeš tam von. A kolík budeš mať u seba na svojom opasku, a bude, keď si sadneš vonku, vykopeš ním a potom prikryješ svoju neslušnosť. Lebo Pán, tvoj Boh, chodí v tvojom tábore, aby ťa

vyslobodil a odovzdal tvojho nepriateľa pred tvoju tvár, a bude tvoj tábor svätý, a neuvidí sa v tebe neslušnosť veci, a odvráti sa od teba. Nevydáš dieťa jeho pánovi, ktoré sa utieklo k tebe od svojho pána. S tebou bude bývať, v vás bude bývať, kde sa mu páči, nebudeš ho sužovať. Nebude prostitútka z dcér Izraela a nebude ten, kto sa prostituje, z synov Izraela, nebude iniciátorka z dcér Izraela a nebude ten, kto je iniciovaný, z synov Izraela. Neprinesieš mzdu prostitútky ani výmenu psa do domu Pána, tvojho Boha, k akémukoľvek sľubu, pretože ohavnosťou pre Pána, tvojho Boha, je oboje. Nebudeš požičiavať na úrok svojmu bratovi úrok zo striebra a úrok z jedál a úrok z akejkoľvek veci, ktorú požičiaš. Cudziemu budeš požičiavať na úrok, ale svojmu bratovi nebudeš požičiavať na úrok, aby ťa požehnal Pán, tvoj Boh, vo všetkých tvojich skutkoch na zemi, do ktorej vchádzaš, aby si ju zdedil. Ak ale zložíš sľub Pánovi, svojmu Bohu, nebudeš meškať s jeho splnením, lebo Pán, tvoj Boh, ho bude od teba vyžadovať, a bude to pre teba hriech. Ak ale nechceš modliť sa, nie je v tebe hriech. To, čo vychádza z tvojich pier, zachováš a urobíš tak, ako si sľúbil Pánovi, tvojmu Bohu, dar, ktorý si vyslovil svojimi ústami. Ak ale vojdeš do žatvy tvojho blížneho a pozbieraš v tvojich rukách klasy, kosák nepoložíš na žatvu tvojho blížneho. Ak ale vojdeš do vinohradu tvojho blížneho, zješ hrozno, koľko na nasýtenie tvojej duše, ale do nádoby ich nevložíš.

24

Ak niekto vezme ženu a bude bývať s ňou, a bude, ak nenájde priazeň pred ním, pretože našiel v nej hanebná vec, a napíše jej list rozvodu a dá do jej rúk a pošle ju zo svojho domu, a odíduc sa stane manželkou inému mužovi, a bude ju nenávidieť ten posledný muž a napíše jej list rozvodu a dá do jej rúk a pošle ju zo svojho domu, a zomrie ten posledný muž, ktorý si ju vzal za ženu, nebude môcť ten prvý muž, ktorý ju poslal preč, vrátiť sa a vziať si ju za ženu, po tom čo bola poškvrnená, pretože ohavnosť je pred Pánom tvojím Bohom, a nebudete poškvrňovať zem, ktorú ti Pán tvoj Boh dáva v dedičstve. Ak ale niekto nedávno vezme ženu, nevyjde do vojny a nebude mu uložená nijaká vec, nevinný bude vo svojom dome, jeden rok bude potešovať svoju ženu, ktorú vzal. Nevezmeš do zálohy mlynský kameň ani vrchný mlynský kameň, lebo tento berie do zálohy dušu. Ak ale bude chytený človek kradnúci dušu spomedzi jeho bratov, synov Izraela, a utláčajúc ho ho predá, zomrie ten zlodej a odstránite toho zlého spomedzi vás. Dávaj pozor na seba pri dotyku malomocenstva, budeš veľmi starostlivo konať podľa celého zákona, ktorý vám oznámia kňazi Leviti, tak ako som vám prikázal, strážte to konať. Pamätaj, koľko urobil Pán, tvoj Boh, Miriam na ceste, keď ste vychádzali z Egypta. Ak je nejaký dlh u tvojho blížneho, akýkoľvek dlh, nevstúpiš do jeho domu vziať jeho záloh. Vonku budeš stáť a ten človek, ktorému si požičal, ti vynecie záloh von. Ak je ale ten človek chudobný, nebudeš spať v jeho zálohe. Vrátením vrátiš jeho záloh pred západom slnka, a bude spať vo svojom rúchu, a požehná ťa, a bude ti to milosrdenstvom pred Pánom, tvojím Bohom. Neukrivdíš mzdu chudobného a núdzneho z tvojich bratov, alebo z cudzincov,

ktorí sú vo tvojich mestách. V ten istý deň vrátiš jeho mzdu, nech nezapadne slnko nad ňou, lebo je chudobný a v nej má svoju nádej, a bude volať proti tebe k Pánovi, a bude to pre teba hriech. Otcovia nezomrú za deti a synovia nezomrú za otcov, každý zomrie za svoj vlastný hriech. Nebudeš odkloniť súd prisťahovalca a siroty a vdovy; nebudeš brať do zálohy odev vdovy, a budeš pamätať, že služobník si bol v zemi Egypt, a vykúpil ťa Pán, Boh tvoj, odtiaľ; preto ja tebe prikazujem robiť toto slovo. Ak ale žneš žatvu vo svojom poli a zabudneš snop vo svojom poli, nevrátiš sa vziať ho, cudzincovi a sirote a vdove bude, aby ťa požehnal Pán, tvoj Boh, vo všetkých dielach tvojich rúk. Ak ale zbieraš olivy, nebudeš sa vracať, aby si pozbieral to, co zostalo za tebou. Cudziemu, sirote a vdove to bude patriť, a budeš si pamätať, že si bol služobníkom v egyptskej zemi. Preto ti ja prikazujem konať toto slovo. Ak ale oberáš tvoju vinicu, nebudeš ju oberať znova po sebe; bude patriť cudzincovi a sirotovi a vdove; a budeš si pamätať, že si bol služobníkom v zemi Egypt; kvôli tomu ti prikazujem vykonať toto slovo.

25

Ak ale vznikne spor medzi ľuďmi, a prídu na súd, a budú súdiť, a ospravedlnia spravodlivého, a odsúdia bezbožného; A bude, ak je bezbožný hodný rán, položíš ho pred sudcov, a budú ho bičovať pred nimi podľa jeho bezbožnosti. A v počte štyridsať ho bičovať budú, nepridajú viac. Ak však pridáš bičovať nad tieto rany viac, zneuctený bude tvoj brat pred tebou. Nezaviažeš ústa

volovi, ktorý mlátí. Ak ale bývajú bratia spolu a zomrie jeden z nich, ale nemá potomka, nebude žena zosnulého vydatá za cudzieho muža. Brat jej muža vojde k nej, vezme si ju za ženu a bude s ňou bývať. A bude dieťa, ktoré ak porodí, ustanovené podľa mena zosnulého, a nebude vymazané jeho meno z Izraela. Ak ale muž nechce vziať ženu svojho brata, žena vystúpi k bráne pred radu starších a povie: Brat môjho muža nechce vzkriesiť meno svojho brata v Izraeli, brat môjho muža nechcel. A zavolajú ho rada starších jeho mesta a povedia mu, a keď sa postaví, povie: Nechcem si ju vziať. A pristúpi žena jeho brata pred radu starších a vyzuje mu jeden sandál z jeho nohy a pľuje mu do tváre, a odpovedajúc povie: Takto urobia mužovi, ktorý nepostaví dom svojho brata v Izraeli. A jeho meno sa bude volať v Izraeli: dom toho, ktorý si vyzul sandál. Ak ale bijú sa muži na to isté, muž s bratom jeho, a pristúpi žena jedného z nich vyslobodiť jej muža z ruky toho, ktorý ho bije, a natiahne ruku a uchopí jeho semenníky, odseknete jej ruku; tvoje oko na ňu neušetrí. Nebudeš mať vo svojej taške rôzne váhy, veľké alebo malé. Nebudeš mať vo svojom dome dvojaké miery, veľkú alebo malú. Váha pravdivá a spravodlivá bude patriť tebe a miera pravdivá a spravodlivá bude patriť tebe, aby si bol dlho žijúci na tej zemi, ktorú ti Pán, tvoj Boh, dáva do dedičstva. Že ohavnosťou Pánovi, tvojmu Bohu, je každý, kto robí tieto veci, každý, kto robí nespravodlivosť. Pamätaj si, koľko urobil tebe Amalek na ceste, keď si vychádzal z krajiny Egypta, ako sa postavil proti tebe na ceste a vysekal tvojho zadného voja, tých unavených za tebou, ty si ale bol hladný a unavený, a on sa nebál Boha. A bude, keď ti dá odpočinúť Pán, tvoj Boh, od

všetkých tvojich nepriateľov okolo teba v zemi, ktorú ti Pán, tvoj Boh, dáva zdediť, vymažeš meno Amalek zpod neba a nezabudneš.

26

A bude, ak vojdeš do zeme, ktorú Pán tvoj Boh dáva tebe zdediť, a zdedíš ju, a budeš bývať na nej, a vezmeš z prvotín plodov tvojej zeme, ktorú Pán tvoj Boh dáva tebe, a vložíš do košíka, a pôjdeš na miesto, ktoré by vybral Pán tvoj Boh, aby tam bolo vzývané jeho meno. A ty prídeš ku kňazovi, ktorý bude v tých dňoch, a povieš mu: Oznamujem dnes Pánovi, môjmu Bohu, že som vošiel do zeme, ktorú prisahal Pán našim otcom dať nám. A vezme kňaz košík z tvojich rúk a položí ho pred oltár Pána, tvojho Boha. A odpovedajúc povie pred Pánom, tvojím Bohom: Sýriu opustil môj otec a zostúpil do Egypta a pobýval tam v malom počte, a stal sa tam veľkým národom a mnohým množstvom. A Egypťania nás trápili a ponížili nás a uložili nám tvrdé práce. A volali sme k Pánovi, nášmu Bohu, a Pán počul náš hlas a videl naše poníženie a našu námahu a naše súženie. A Pán nás vyviedol z Egypta sám svojou veľkou silou, mocnou rukou a vztýčeným ramenom, veľkými videniami, znameniami a divmi. A priviedol nás na toto miesto a dal nám túto zem, zem tečúcu mliekom a medom. A teraz hľa priniesol som prvotiny úrody zeme, ktorú si mi dal, Pane, zem tečúcu mliekom a medom; a necháš to pred Pánom Bohom tvojím, a budeš sa klaňať pred Pánom Bohom tvojím, a budeš sa radovať vo

všetkých dobrých veciach, ktoré ti dal Pán Boh tvoj, ty a tvoj dom, a levita, a príchodzí, ktorý je medzi vami. Ak ale dokončíš desiatkovať každý desiatok tvojich plodín v treťom roku, ten druhý desiatok dáš levitovi a cudzincovi a sirotovi a vdove, a budú jesť v tvojich mestách a budú sa radovať. A povieš pred Pánom, Bohom tvojím: Odstránil som sväté veci zo svojho domu a dal som ich levítovi, cudzincovi, sirotovi a vdove podľa všetkých prikázaní, ktoré si mi dal. Neporušil som tvoje prikázanie a nezabudol som. A nejedol som z nich vo svojej bolesti, nevzal som z nich ovocie pre nečisté účely, nedal som z nich mŕtvemu, poslúchol som hlas Pána, nášho Boha, urobil som, ako si mi prikázal. Pozri dolu zo svojho svätého príbytku z neba a požehnaj svoj ľud Izrael a zem, ktorú si im dal, ako si prisahal našim otcom, že nám dáš zem oplývajúcu mliekom a medom. V tento deň ti Pán, tvoj Boh, prikázal plniť všetky tieto nariadenia a súdy, a budete ich zachovávať a plniť z celého vášho srdca a z celej vášej duše. Toho Boha si dnes vyvolil, aby bol tvojím Bohom, a aby si chodil po všetkých jeho cestách, a zachovával nariadenia a súdy, a poslúchal jeho hlas. A Pán si ťa dnes vyvolil, aby si sa mu stal ľudom zvláštnym, tak ako povedal, aby si strážil jeho prikázania, a aby si bol nad všetkými národmi, ako ťa urobil slávnym a chválou a slávnostným, aby si bol svätým ľudom Pánovi, tvojmu Bohu, tak ako hovoril.

27

A Mojžiš a rada starších Izraela prikázali: Zachovávajte všetky

tieto prikázania, ktoré vám dnes prikazujem. A bude v deň, keď prejdete cez Jordán do zeme, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh, postavíš si veľké kamene a omietneš ich omietkou. A napíšeš na týchto kameňoch všetky slová tohto zákona, keď prejdete cez Jordán, keď vojdete do zeme, ktorú ti dáva Pán, Boh tvojich otcov, zem tečúcu mliekom a medom, ako povedal Pán, Boh tvojich otcov, tebe. A keď prekročíte Jordán, postavíte tieto kamene, ktoré ti dnes prikazujem, na vrchu Ebal a omietneš ich omietkou. A postavíš tam oltár Pánovi, Bohu tvojmu, oltár z kameňov; nepoložíš na neho železo; z celých kameňov postavíš oltár Pánovi, Bohu tvojmu, a prinesieš na neho spaľované obete Pánovi, Bohu tvojmu. A obetovať budeš tam obetu spasenia, a budeš jesť, a budeš nasýtený, a budeš sa radovať pred Pánom, tvojím Bohom. A napíšeš na tie kamene celý tento zákon veľmi jasne. A hovoril Mojžiš a kňazi Leviti celému Izraelu, hovoriac: Mlč a počúvaj, Izrael! V tento deň si sa stal ľudom Pána, Boha tvojho, a budeš počúvať hlas Pána, Boha tvojho, a budeš robiť všetky jeho prikázania a jeho ustanovenia, koľko ja prikazujem tebe dnes. A Mojžiš prikázal ľudu v ten deň, hovoriac: títo budú stáť, aby žehnali ľud na vrchu Garizim, keď prejdú Jordán: Simeon, Lévi, Júda, Isachar, Jozef a Benjamín. A títo budú stáť pri kliatbe na vrchu Ebal: Ruben, Gád a Ašer, Zabulon, Dan a Naftali. A odpovedajúc povedia Leviti celému Izraelu veľkým hlasom: prekliaty človek, kto urobí vyrezávaný a liaty obraz, ohavnosť Pánovi, dielo rúk remeselníkov, a postaví ho na tajnom mieste; a odpovedajúc všetok ľud povedia: nech sa stane. Prekliaty je ten, kto zneucťuje svojho otca alebo svoju matku, a všetok ľud povie: Nech sa stane. Prekliaty je ten, kto presúva hranice svojho

suseda, a všetok ľud povie: Nech sa tak stane. Prekliaty je ten, kto zvádza slepého na ceste, a všetok ľud povie: Nech sa tak stane. Prekliaty, kto by odvrátil súd prisťahovalca, siroty a vdovy, a všetok ľud povie: Nech sa stane. Prekliaty ten, kto spí so ženou svojho otca, pretože odhalil prikrývku svojho otca; a všetok ľud povie: Nech sa stane. Prekliaty je ten, kto spí s akýmkoľvek zvieraťom, a celý ľud povie: Nech sa tak stane. Prekliaty je ten, kto spí so svojou sestrou z otca alebo matky. A povedia všetci ľudia: Nech sa stane. Prekliaty, kto spí so svojou nevestou, a všetok ľud povie: Nech sa tak stane! Prekliaty, kto spí so sestrou svojej ženy, a všetok ľud povie: Nech sa tak stane! Prekliaty je ten, kto bije svojho blížneho podvodom, a všetok ľud povie: Nech sa tak stane. Prekliaty, kto by vzal dary, aby udrel dušu nevinnej krvi, a povie všetok ľud: Nech sa stane. Prekliaty je každý človek, ktorý nezostáva vo všetkých slovách tohto zákona, aby ich plnil, a povie všetok ľud: Nech sa stane.

28

A bude, ak naozaj budeš počúvať hlas Pána, Boha tvojho, zachovávať a plniť všetky tieto prikázania, ktoré ja ti dnes prikazujem, a Pán, Boh tvoj, ťa povýši nad všetky národy zeme, a prídu na teba všetky tieto požehnania a nájdu ťa, ak naozaj budeš počúvať hlas Pána, Boha tvojho, požehnaný budeš ty v meste a požehnaný budeš ty na poli. Požehnané potomstvo tvojho lona, a plodiny tvojej zeme, a stáda tvojho dobytka, a stáda tvojich oviec. Požehnané sú tvoje sýpky a tvoje zvyšky.

Požehnaný budeš pri svojom vchádzaní a požehnaný budeš pri svojom vychádzaní. Pán, tvoj Boh, vydá tvojich nepriateľov, ktorí sa postavili proti tebe, zlomených pred tvojou tvárou. Jednou cestou vyjdú proti tebe a siedmimi cestami utečú od tvojej tváre. Pán pošle na teba požehnanie v tvojich skladoch a na všetko, na čo položíš svoju ruku, na zemi, ktorú ti dáva Pán, tvoj Boh. Pozdvihne ťa Pán pre seba ako ľud svätý, akým spôsobom prisahal tvojim otcom; ak budeš počúvať hlas Pána, Boha tvojho, a budeš chodiť po všetkých jeho cestách, a uvidia ťa všetky národy zeme, že meno Pána je vzývané nad tebou, a budú sa ťa báť. A Pán, tvoj Boh, ťa rozmnoží na dobré v potomkoch tvojho lona, a v potomkoch tvojho dobytka, a v úrodách tvojej zeme, na tvojej zemi, ktorú Pán prisahal tvojim otcom dať tebe. Nech ti otvorí Pán svoju dobrú pokladnicu, nebo, aby dal dážď tvojej zemi v pravý čas; nech požehná všetky diela tvojich rúk; a budeš požičiavať mnohým národom, ty však si nebudeš požičiavať. A budeš vládnuť ty mnohým národom, ale tebe nebudú vládnuť. Pán, tvoj Boh, ťa ustanoví za hlavu a nie za chvost, a budeš potom hore a nebudeš dole, ak budeš počúvať hlas Pána, tvojho Boha, a zachovávať všetko, čo ti dnes prikazujem. Neprestúpiš od všetkých príkazov, ktoré ti dnes prikazujem, napravo ani naľavo, aby si nešiel za inými bohmi a slúžil im. A bude, ak nebudeš počúvať hlas Pána, Boha svojho, a zachovávať všetky jeho prikázania, ktoré ti dnes prikazujem, prídu na teba všetky tieto kliatby a dostihne ťa. Prekliaty budeš v meste a prekliaty budeš na poli. Prekliate tvoje sýpky a tvoje zvyšky. Prekliate potomstvo tvojho lona a úroda tvojej zeme, stáda tvojho dobytka a čriedy tvojich oviec; Prekliaty si ty pri tvojom vchádzaní a

prekliaty si ty pri tvojom vychádzaní. Pán pošle na teba nedostatok a úbytok a zánik na všetko, na čo položíš svoju ruku, až kým ťa nezničí a až kým ťa nezahubí v rýchlosti pre tvoje zlé praktiky, pretože si ma opustil. Pán môže spôsobiť, že sa k tebe prilepí smrť, kým ťa nevyčerpá zo zeme, do ktorej vchádzaš, aby si ju zdedil. Pán ťa udrie bezmocnosťou, horúčkou, zimnicou, zápalom, plesňou a bledosťou, a budú ťa prenasledovať, kým ťa nezničia. A nebo nad tvojou hlavou bude bronzové a zem pod tebou železná. Nech Pán, tvoj Boh, dá dážď tvojej zeme ako prach, a prach z neba zostúpi, kým ťa nevymaže a kým ťa rýchlo nezničí. Nech ťa Pán vydá na porážku pred nepriateľov, jednou cestou vyjdeš proti nim a siedmimi cestami utečieš pred ich tvárou, a budeš rozptýlený vo všetkých kráľovstvách zeme. A vaši mŕtvi budú potravou vtákom neba a zvieratám zeme, a nebude nikto, kto by ich odháňal. Pán ťa udrie egyptským vredom na zadnicu, divokým svrbom a svrbením, takže nebudeš môcť byť uzdravený. Pán ťa udrie šialenstvom, slepotou a vytržením mysle. A budeš tápať o poludnie, ako slepý tápajúci vo tme, a tvoje cesty nebudú úspešné, a potom budeš krivdený a plienený po všetky dni, a nebude ten, kto pomáha. Vezmeš si ženu, a iný muž ju bude mať, postavíš dom, a nebudeš bývať v ňom, zasadíš vinicu, a nebudeš ju oberať. Tvoje teľa zabité pred tebou, a nebudeš z neho jesť; tvoj osol uchvátený od teba, a nebude ti vrátený; tvoje ovce dané tvojim nepriateľom, a nebude ti ten, kto pomáha. Tvoji synovia a tvoje dcéry budú dané inému národu, a tvoje oči budú hľadieť chradnúc na nich, tvoja ruka nebude mať silu. Úrodu tvojej zeme a všetky tvoje práce zožerie národ, ktorý nepoznáš, a budeš utláčaný a zdeptaný po všetky

dni. A budeš šialený kvôli videniam tvojich očí, ktoré uvidíš. Pán ťa udrie zlým vredom na kolená a na lýtka, takže nebudeš môcť byť uzdravený od chodidiel tvojich nôh až po tvoju temeno. Pán by mohol odviesť teba a tvojich vládcov, ktorých si ustanovil nad sebou, k národu, ktorý si nepoznal ty ani tvoji otcovia, a tam budeš slúžiť iným bohom, drevám a kameňom. A budeš tam hádankou, podobenstvom a rozprávaním medzi všetkými národmi, do ktorých ťa Pán odvedie. Semeno veľa vynesieš na pole, a málo prinesieš, lebo to zožerie kobylka; Vinicu vysadíš a budeš obrábať, a víno nebudeš piť ani sa nebudeš radovať z neho, lebo to zožerie červ. Olivy budú v celom tvojom území, ale olej nepoužiješ na pomazanie, lebo tvoj olivovník opadne. Synov a dcéry zrodíš, a nebudú tvoji, lebo odídu do zajatia. Všetky tvoje dreviny a plody tvojej zeme zničí huba. Cudzinec, ktorý je medzi vami, bude stúpať čoraz vyššie, ty však budeš klesať čoraz nižšie. Tento ti požičia, ale ty tomuto nepožičiaš, tento bude hlavou, ty však budeš chvostom. A prídu na teba všetky tieto kliatby a budú ťa prenasledovať a dobehnú ťa, kým ťa nezničí a kým ťa nezahubí, pretože si nepočúval hlas Pána, Boha svojho, aby si zachovával jeho prikázania a nariadenia, ktoré ti prikázal. A budú v tebe znamenia a divy v tvojom semene až naveky, pretože si neslúžil Pánovi, svojmu Bohu, v radosti a s dobrou mysľou pre množstvo všetkého. A budeš slúžiť svojim nepriateľom, ktorých Pán pošle na teba, v hladomore, v smäde, v nahote a v nedostatku všetkého, a položí železné jarmo na tvoj krk, kým ťa nezničí. Privedie na teba Pán národ zďaleka od konca zeme ako nálet orla, národ ktorého hlas nebudeš počuť, národ bezočivý na tvári, ktorý nebude rešpektovať tvár starca a

nad mladým sa nezmiluje. A bude žrať potomstvo tvojho dobytka a plody tvojej zeme, takže ti nezanechá obilie, víno, olej, stáda tvojich volov a čriedy tvojich oviec, až kým ťa nezničí. A zničí ťa v tvojich mestách, kým nebudú zbúrané vysoké a pevné múry, na ktoré si spoliehal, vo všetkej tvojej zemi, a bude ťa sužovať v tvojich mestách, ktoré ti dal. A budeš jesť potomkov svojho lona, mäso svojich synov a svojich dcér, koľkých ti dal, vo svojom stiesnení a vo svojom súžení, ktorým ťa bude sužovať tvoj nepriateľ. Ten jemný medzi vami a ten veľmi rozmaznávaný bude závidieť svojmu bratovi a žene vo svojom lone a zostávajúcim deťom, ktoré mu zostali, takže dá jednému z nich z mäsa svojich detí, ktoré zje, pretože mu nezostalo nič v tvojom súžení a v tvojom trápení, ktorým ťa budú trápiť tvoji nepriatelia vo všetkých tvojich mestách. A jemná medzi vami a rozmaznávaná, ktorej noha nikdy neskúsila kráčať po zemi kvôli rozmaznanosti a kvôli jemnosti, bude závidieť svojím okom svojmu mužovi vo svojom náručí, a svojmu synovi a svojej dcére, a svojmu posledku vyšlému z jej stehien, a svojmu dieťaťu, ktoré porodí; zožerie ich totiž kvôli nedostatku všetkého tajne v tvojom súžení a v tvojom trápení, ktorým ťa zotrie tvoj nepriateľ v tvojich mestách, ak nebudeš počúvať a konať všetky slová tohto zákona napísané v tejto knihe, aby si sa bál tohto ctihodného a obdivuhodného mena, PÁNA, tvojho BOHA. A Pán urobí tvoje rany zázračnými, aj rany tvojho potomstva, rany veľké a úžasné, a choroby zlé a trvalé. A vráti na teba všetku tú zlú bolesť Egypta, ktorej si sa vyhýbal pred nimi, a priľne k tebe. A všetku chorobu a všetku ranu, tú nenapísanú, i všetku tú napísanú v knihe tohto zákona, privedie Pán na teba, až kým ťa

nezničí. A budete zanechaní v malom počte, namiesto toho, že ste boli ako hviezdy neba vo svojom množstve, pretože ste nepočúvali hlas Pána, svojho Boha. A bude tak, ako sa Pán radoval nad vami, aby vám dobre robil a rozmnožil vás, tak sa bude Pán radovať nad vami, aby vás zničil, a budete vzatí preč v rýchlosti od tej zeme, do ktorej tam vchádzaš, aby si ju zdedil. A rozptýli ťa Pán, tvoj Boh, do všetkých národov, od jedného konca zeme až po druhý koniec zeme, a budeš tam slúžiť iným bohom, drevu a kameňu, ktorým si neveril ty ani tvoji otcovia. Ale ani v tých národoch ťa nečaká odpočinok, ani tvoja noha nenájde miesto na státie, a Pán ti tam dá neposlušné srdce, zlyhávajúce oči a chradnúcu dušu. A tvoj život bude visieť pred tvojimi očami, budeš sa báť vo dne i v noci a nebudeš veriť svojmu životu. Ráno povieš, ako by sa stal večer, a večer povieš, ako by sa stalo ráno, od strachu tvojho srdca, ktorého sa budeš báť, a od videní tvojich očí, ktoré uvidíš. A Pán ťa vráti do Egypta na lodiach, na tej ceste, o ktorej som povedal, že ju už viac neuvidíš; a budete tam predaní vašim nepriateľom ako otroci a otrokyne, a nebude ten, kto by kúpil. Toto sú slová zmluvy, ktorú prikázal Pán Mojžišovi ustanoviť so synmi Izraela v zemi Moáb, okrem zmluvy, ktorú s nimi uzavrel na Chorébe.

29

A Mojžiš zavolal všetkých synov Izraela a povedal im: Vy ste videli všetko, čo urobil Pán v zemi Egypta pred vami Faraónovi a jeho sluhom a celej jeho zemi, veľké skúšky, ktoré videli tvoje

oči, tie veľké znamenia a divy. A Pán Boh vám nedal srdce poznať, a oči vidieť, a uši počuť až do tohto dňa. A viedol vás štyridsať rokov na púšti, vaše rúcha nezostareli a vaše sandále sa neopotrebovali na vašich nohách. Chlieb ste nejedli, víno a silný nápoj ste nepili, aby ste poznali, že ja som Pán, váš Boh. A prišli ste až do tohto miesta a vyšiel Sihon, kráľ Hešbonu, a Og, kráľ Bašanu, proti nám do vojny. A my sme ich udreli a vzali sme ich zem a dal som ju v údel Rúbenovi a Gádovi a polovici kmeňa Manassesa. A budete zachovávať a plniť všetky slová tejto zmluvy, aby ste rozumeli všetkému, čo budete robiť. Vy všetci dnes stojíte pred Pánom, vaším Bohom, vaši náčelníci kmeňov a vaša rada starších a vaši sudcovia a vaši úradníci, každý muž Izraela, vaše ženy a vaše deti a prisťahovalec v strede vášho tábora, od vášho drvorubača až po vášho nosiča vody, aby ste vstúpili do zmluvy Pána, vášho Boha, a do jeho kliatob, ktoré Pán, tvoj Boh, dnes uzatvára s tebou, aby ťa ustanovil za svoj ľud, a on bude tvojím Bohom, ako ti povedal a ako prisahal tvojim otcom Abrahámovi a Izákovi a Jakubovi. A nie len s vami ja uzatváram túto zmluvu a toto prekliatie, ale aj s tými, ktorí sú tu s vami dnes pred Pánom, Bohom vaším, a s tými, ktorí nie sú s vami tu dnes. Že vy viete, ako sme prebývali v zemi Egypte, ako sme prešli stredom národov, ktorými ste prechádzali. A videli ste ich ohavnosti a ich modly, drevo a kameň, striebro a zlato, ktoré sú u nich. Nie je medzi vami muž, alebo žena, alebo predkovia, alebo kmeň, ktorého myseľ sa odvrátila od Pána vášho Boha, odišli slúžiť bohom tých národov; nie je medzi vami koreň rastúci hore v žlči a horkosti; A bude, ak počuje slová tejto kliatby, a požehná sa vo svojom srdci, hovoriac, sväté veci nech

sa mi stanú, lebo pôjdem v blúdení môjho srdca, aby hriešnik nezahubil toho bez hriechu; Nie, nebude chcieť Boh byť milostivý jemu, ale potom bude zapálený hnev Pána a jeho horlivosť v tom človeku; a priľnú k nemu všetky kliatby tejto zmluvy, napísané v tejto knihe; a Pán vymaže jeho meno zpod neba. A Pán ho oddelí na zlo zo všetkých synov Izraela, podľa všetkých kliatob zmluvy napísaných v knihe tohto zákona. A povedia ďalšia generácia, vaši synovia, ktorí povstanú po vás, a cudzinec, ktorý príde zo zeme zďaleka, a uvidia rany tej zeme a jej choroby, ktoré poslal Pán na ňu, síra a soľ spálená, celá jej zem nebude zasiatá, ani nevzíde, ani nevystúpi na ňu nič zelené. Tak ako bola zničená Sodoma a Gomora, Adma a Seboim, ktoré zničil Pán v hneve a v hneve. A povedia všetky národy: Prečo urobil Pán takto tejto zemi? Čo je tento veľký hnev? A povedia, že opustili zmluvu Pána Boha ich otcov, ktorú ustanovil ich otcom, keď ich vyviedol z krajiny Egypta, a odišli a slúžili iným bohom, ktorých nepoznali, ani ich im nedal. A Pán sa rozhneval hnevom na tú krajinu, aby priniesol na ňu všetky kliatby napísané v knihe tohto zákona. A Pán ich vyhnal z ich zeme v hneve, v zlobe a vo veľkom rozhorčení, a vyvrhol ich do inej zeme, ako je to teraz. Skryté veci patria Pánovi, nášmu Bohu, ale zjavné veci patria nám a našim deťom naveky, aby sme konali všetky slová tohto zákona. Skryté veci patria Pánovi, nášmu Bohu, ale zjavné veci patria nám a našim deťom naveky, aby sme plnili všetky slová tohto zákona.

30

A bude to, ako keď prídu na teba všetky tie slová, požehnanie a prekliatie, ktoré som dal pred tvoju tvár A prijmeš do svojho srdca vo všetkých národoch, kde ťa Pán tam rozptýli, a obrátiš sa k Pánovi, svojmu Bohu, a budeš počúvať jeho hlas podľa všetkého, čo ja dnes prikazujem tebe, z celého svojho srdca a z celej svojej duše, a Pán uzdraví tvoje hriechy a zmiluje sa nad tebou a znova ťa zhromaždí zo všetkých národov, do ktorých ťa Pán tam rozptýlil. Ak bude tvoje rozptýlenie od konca neba až do konca neba, odtiaľ ťa zhromaždí Pán, tvoj Boh, a odtiaľ ťa vezme Pán, tvoj Boh. A privedzie ťa tvoj Boh odtiaľ do zeme, ktorú zdedili tvoji otcovia, a zdedíš ju, a urobí ti dobre, a urobí ťa početnejším než tvojich otcov. A Pán dôkladne vyčistí tvoje srdce a srdce tvojho semena, aby si miloval Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca a z celej svojej duše, aby si žil. A dá Pán, Boh tvoj, tieto kliatby na tvojich nepriateľov a na tých, ktorí ťa nenávidia, ktorí ťa prenasledovali. A ty sa obrátiš a budeš počúvať hlas Pána, Boha svojho, a budeš plniť jeho prikázania, ktoré ti ja dnes prikazujem. A požehná ťa Pán, tvoj Boh, v každom diele tvojich rúk, v potomkoch tvojho lona a v potomkoch tvojho dobytka a v úrode tvojej zeme, lebo sa vráti Pán, tvoj Boh, radovať sa nad tebou k dobrým veciam, tak ako sa radoval nad tvojimi otcami, ak budeš počúvať hlas Pána, tvojho Boha, zachovávať jeho prikázania a jeho nariadenia a jeho súdy napísané v knihe tohto zákona, ak sa obrátiš k Pánovi, tvojmu Bohu, z celého tvojho srdca a z celej tvojej duše. Že toto prikázanie, ktoré ti dnes prikazujem, nie je príliš ťažké, ani nie je ďaleko od teba. Nie je hore v nebi, hovoriac: Kto vystúpi za nás do neba a vezme ju pre nás, a keď ju počujeme, budeme ju plniť?

Ani nie je za morom, hovoriac: Kto prekročí pre nás more, vezme ju pre nás a urobí ju pre nás počuteľnou, aby sme ju vykonali? Blízko teba je slovo veľmi v tvojich ústach a v tvojom srdci a v tvojich rukách, aby si ho konal. Hľa, dnes som ti predložil život a smrť, dobro a zlo. Ak budeš počúvať prikázania Pána, tvojho Boha, ktoré ti dnes prikazujem, milovať Pána, tvojho Boha, kráčať po všetkých jeho cestách a zachovávať jeho ustanovenia a jeho súdy, budete žiť a budete mnohí, a Pán, tvoj Boh, ťa požehná vo všetkej zemi, do ktorej vchádzaš, aby si ju zdedil. A ak sa odvrátí tvoje srdce, a nebudeš počúvať, a zblúdiac sa budeš klaňať iným bohom a budeš im slúžiť, oznamujem ti dnes, že záhubou zahyniete, a nebudete dlho žiť na zemi, do ktorej prechádzate cez Jordán tam, aby ste ju zdedili. Svedčím vám dnes nebo a zem, život a smrť som dal pred vašu tvár, požehnanie a kliatbu; vyvoľ si život ty, aby si žil ty a tvoje semeno, milovať Pána tvojho Boha, počúvať jeho hlas, a držať sa jeho; lebo toto je tvoj život a dĺžka tvojich dní, bývať na zemi, ktorú Pán prisahal tvojim otcom Abrahámovi a Izákovi a Jakubovi dať im.

31

A Mojžiš dokončil hovoriť všetky tie slová ku všetkým synom Izraela a povedal im: Sto dvadsať rokov mám dnes, nebudem už môcť vchádzať a vychádzať. Pán mi ale povedal: Neprejdeš tento Jordán. Pán, tvoj Boh, ktorý ide pred tvojou tvárou, zničí tieto národy pred tvojou tvárou a ty ich zdedíš, a Jozua, ktorý ide

pred tvojou tvárou, ako hovoril Pán. A urobí Pán, Boh tvoj, im tak, ako urobil Sihonovi a Ogovi, dvom kráľom Amorejčanov, ktorí boli za Jordánom, a ich zemi, ako ich úplne zničil. A Pán ich odovzdal vám a urobíte im tak, ako som vám prikázal. Buď odvážny a buď silný, neboj sa, ani sa nedesí, ani sa nezhrozí pred ich tvárou, pretože Pán, tvoj Boh, ktorý ide pred vami, je s vami, neopustí ťa, ani ťa nezanechá. A Mojžiš zavolal Jozuu a povedal mu pred celým Izraelom: Buď odvážny a silný, lebo ty vojdeš pred týmto ľudom do zeme, ktorú Pán prisahal dať vašim otcom, a ty im ju dáš ako dedičstvo. A Pán, ktorý ťa sprevádza, neopustí ťa, ani ťa nezanechá, neboj sa, ani nebuď zbabelý. A Mojžiš napísal slová tohto zákona do knihy a dal ich kňazom, synom Léviho, ktorí nosia archu zmluvy Pána, a starším synov Izraela. A Mojžiš im prikázal v ten deň, hovoriac: Po siedmich rokoch, v čase roka odpustenia, v sviatok stánkov, keď sa zhromaždí celý Izrael, aby sa ukázal pred Pánom, vaším Bohom, na mieste, ktoré vyberie Pán, budete čítať tento zákon pred celým Izraelom do ich uší, zhromaždiac ľud, mužov a ženy a deti a prisťahovalca, ktorý je vo vašich mestách, aby počuli a aby sa naučili báť sa Pána, vášho Boha, a budú počúvať a konať všetky slová tohto zákona. A ich synovia, ktorí nevedia, budú počuť a naučia sa báť sa Pána, tvojho Boha, po všetky dni, koľko žijú na zemi, do ktorej prechádzate cez Jordán, aby ste ju zdedili. A Pán povedal Mojžišovi: Hľa, priblížili sa dni tvojej smrti. Zavolaj Jozuu a stojte pri dverách stanu svedectva, a ja mu prikážem. A Mojžiš a Jozua išli do stanu svedectva a stáli pri dverách stanu svedectva. A Pán zostúpil v oblaku a postavil sa pri dverách stanu svedectva, a stĺp oblaku sa postavil pri dverách stanu

svedectva. A Pán povedal Mojžišovi: Hľa, ty zomrieš s tvojimi otcami, a tento ľud povstane a bude smilniť za cudzími bohmi tej zeme, do ktorej vchádza, a opustia ma a zrušia moju zmluvu, ktorú som s nimi ustanovil. A rozhnievam sa hnevom na nich v ten deň a opustím ich, a odvrátim svoju tvár od nich, a bude pokrmom, a nájdu ho mnohé zlá a súženia, a povie v ten deň: Pretože nie je Pán, môj Boh, so mnou, našli ma tieto zlá. Ja ale odvrátením odvrátim svoju tvár od nich v ten deň, kvôli všetkým zlostiam, ktoré urobili, pretože sa odvrátili k cudzím bohom. A teraz napíšte slová tejto piesne a naučte ju synov Izraela a vložte ju do ich úst, aby sa mi táto pieseň stala svedectvom pred synmi Izraela. Privedem ich do dobrej zeme, ktorú som prisahal ich otcom, že im dám zem tečúcu mliekom a medom, a budú jesť, a keď sa nasýtia, obrátia sa k cudzím bohom a budú im slúžiť, a budú ma provokovať a porušia moju zmluvu. A táto pieseň bude svedčiť proti nim, lebo nebude zabudnutá z ich úst a z úst ich potomkov, ja totiž poznám ich zlobu, čo robia tu dnes, predtým než ich privediem do tej dobrej zeme, ktorú som prisahal ich otcom. A Mojžiš napísal túto pieseň v ten deň a naučil ju synov Izraela. A prikázal Jozuovi a povedal: Buď odvážny a buď silný, lebo ty privedeš synov Izraela do zeme, ktorú im prisahal Pán, a on bude s tebou. Keď ale dokončil Mojžiš písanie všetkých slov tohto zákona do knihy až do konca, a prikázal Levítom nosiacim truhlicu zmluvy Pána, hovoriac, vzavši knihu tohto zákona, položíte ju z boku truhly zmluvy Pána Boha vášho, a bude tam u teba na svedectvo. Že ja poznám tvoju vzdorovitosť a tvoj tvrdý krk, ešte kým ja žijem s vami dnes, búrili ste sa proti Bohu, ako nie aj po mojej smrti

Zhromaždite ku mne vašich kmeňových vodcov, vašich starších, vašich sudcov a vašich písarov, aby som im hovoril do uší všetky tieto slová a vzýval proti nim nebo i zem. Viem, lebo po mojej smrti budete konať bezprávne v bezprávnosti, a odvrátite sa z cesty, ktorú som vám prikázal, a stretnú vás zlá v posledných dňoch, lebo urobíte zlé pred Pánom, aby ste ho rozhnievali skutkami vašich rúk. A Mojžiš hovoril do uší celého zhromaždenia slová tejto piesne až do konca.

32

Dávaj pozor, nebo, a budem hovoriť, a nech zem počuje slová z mojich úst. Nech je môj výrok očakávaný ako dážď a nech moje slová zostúpia ako rosa, ako dážď na trávu a ako sneženie na trávu. Pretože som vzýval meno Pána, vzdajte slávu nášmu Bohu. Boh, pravdivé sú jeho diela a všetky jeho cesty sú súdy, Boh verný, a niet nespravodlivosti, spravodlivý a svätý je Pán. Zhrešili, nie jemu deti zavrhodeniahodné, pokolenie krivé a skazené. Tieto veci odplácate Pánovi? Takto ľud hlúpy a nie múdry? Nie tento tvoj otec sám získal ťa a urobil ťa a utvoril ťa? Pamätajte na dni večnosti, pochopte roky pokolení pre pokolenia. Opýtaj sa svojho otca a oznámi ti, opýtaj sa svojich starších a povedia ti. Keď Najvyšší rozdeľoval národy, ako rozptýlil synov Adama, ustanovil hranice národov podľa počtu anjelov Božích. A stal sa podielom Pána jeho ľud Jakub, vymeraným dedičstvom jeho Izrael. Uspokojil ho na púšti, v smäde horúčavy v zemi bez vody; obkľúčil ho a vychoval ho, a

chránil ho ako zrenicu oka. Ako orol chráni hniezdo svoje a nad mláďatami svojimi túžil, rozprestrúc krídla svoje prijal ich a vzal ich na plecia svoje. Pán sám ich viedol, nebol s nimi cudzí boh. Priviedol ich na silu zeme, nakrmil ich plodinami polí, cicali med zo skaly a olej z pevnej skaly. Maslo z volov a mlieko z oviec, s tukom jahniatok a baranov, synov býkov a capov, s tukom obličiek pšenice, a krv hrozna pil ako víno. A Jakub jedol a bol naplnený, a milovaný odkopal, zhrubel, stučnel, rozšíril sa, a opustil Boha, ktorý ho stvoril, a odvrátil sa od Boha, svojho spasiteľa. Vyprovokovali ma cudzími bohmi, svojimi ohavnosťami ma rozhorčili. Obetovali démonom, a nie Bohu, bohom, ktorých nepoznali, novým a nedávnym, ktorí prišli, ktorých nepoznali ich otcovia. Boha, ktorý ťa zrodil, si opustil a zabudol si na Boha, ktorý ťa živí. A Pán videl, a žiarlil, a bol vyprovokovaný hnevom svojich synov a dcér, a povedal: Odvrátim svoju tvár od nich a ukážem, čo im bude v posledných dňoch, lebo je to prevrátenej generácia, synovia, v ktorých nie je viera. Oni ma rozhnievali na žiarlivosť nie-bohom, popudili ma svojimi modlami, a ja ich rozhnievam na žiarlivosť nie-národom, nerozumným národom ich popudím k hnevu. Že oheň bol zapálený z môjho hnevu, bude horieť až do podsvetia dolu, zožerie zem a jej plodiny, zapáli základy hôr. Zhromaždím na nich nešťastia a svoje šípy vyčerpám v boji proti nim. Chradnúci hladom a jedením vtákov, a nevyliečiteľným chrbtovým napínaním, zuby šeliem pošlem na nich s hnevom vlečúcich po zemi. Zvonku ich meč zbavý detí a zo skladov strach – mladého muža s pannou, dojča s usadeným starcom. Povedal som, rozptýlim ich a zastavím medzi ľuďmi ich pamiatku. Ak nie kvôli

hnevu nepriateľov, aby nepredlžovali, aby sa protivníci spoločne neútočili, aby nepovedali: Naša vysoká ruka, a nie Pán, urobila všetky tieto veci. Národ, ktorý stratil radu, a niet v nich poznania. Nemysleli na to, aby rozumeli, nech tieto veci prijmú v čase, ktorý prichádza. Ako bude jeden prenasledovať tisíc a dvaja presunú desaťtisíce, ak ich Boh nepredal a Pán ich nevydal? Že ich bohovia nie sú ako náš Boh, a naši nepriatelia sú nerozumní. Lebo z viniča Sodomy je ich vinič, a ich vetva z Gomory, ich hrozno je hrozno žlče, strapec horkosti im. Ich víno je hnev drakov a nevyliečiteľný hnev aspíd. Nie, hľa, tieto veci sú zhromaždené u mňa a zapečatené v mojich pokladniciach? V deň pomsty odplatím, keď sa pošmykne ich noha, lebo blízko je deň ich záhuby a pripravené je to, co je pre vás. Lebo Pán bude súdiť svoj ľud a nad svojimi otrokmi bude potešený; lebo videl ich oslabených a opustených v zajatí a vyčerpaných. A povedal Pán: Kde sú ich bohovia, na ktorých dôverovali, ktorých tuk z ich obetí ste jedli a pili ste víno z ich úliatych obetí? Nech povstanú a nech vám pomôžu a nech sa vám stanú ochranármi. Viďte, viďte, že ja som, a nie je Boh okrem mňa. Ja zabijem a spôsobím, že budú žiť, udriem a ja uzdravím, a nie je nikto, kto by vyslobodil z mojich rúk. Že zdvihnem do neba svoju ruku a prisahám na svoju pravicu; a poviem, žijem ja naveky; Že nabrúsim svoj meč ako blesk a moja ruka uchopí súd, a odplatím spravodlivosť nepriateľom a tým, ktorí ma nenávidia, odplatím. Opojím svoje šípy krvou a môj meč zje mäso z krvi ranených a zajatých, z hláv nepriateľských vodcov. Radujte sa, nebesia, spolu s ním, a nech sa mu klaňajú všetci poslovia Boží. Radujte sa, národy, s jeho ľudom, a nech sa mu posilnia všetci synovia

Boží, pretože krv jeho synov je pomstená. A pomstí a odplatí spravodlivosť nepriateľom, a nenávidiacim odplatí, a Pán očistí zem svojho ľudu. A Mojžiš napísal túto pieseň v ten deň a naučil ju synov Izraela, a Mojžiš vošiel a hovoril všetky slová tohto zákona do uší ľudu, on a Jozue, syn Nuna. A Mojžiš dokončil hovoriť celému Izraelu. A povedal k nim: Venujte pozornosť srdcom všetkým týmto slovám, ktoré ja vám dnes svedčím, ktoré prikážete vašim synom strážiť a konať všetky slová tohto zákona. Pretože toto nie je pre vás prázdne slovo, pretože toto je váš život, a kvôli tomuto slovu budete dlho žiť na zemi, do ktorej prechádzate cez Jordán, aby ste ju tam zdedili. A Pán hovoril k Mojžišovi v tento deň, hovoriac: Vystúp na horu Abarim, túto horu Nebo, ktorá je v zemi Moab naproti Jerichu, a vidz zem Kanaán, ktorú ja dávam synom Izraela, a zomri na hore, na ktorú tam vystupuješ, a buď pripojený k tvojmu ľudu; takým spôsobom, ako zomrel Áron, tvoj brat, na hore Hor, a bol pripojený k jeho ľudu. Pretože ste neposlúchli môjmu slovu medzi synmi Izraela pri vode sporu v Kádeši, v púšti Sín, pretože ste ma neposvätili medzi synmi Izraela. Naproti uvidíš tú zem, ale tam nevstúpiš.

33

A toto je požehnanie, ktorým požehnal Mojžiš, muž Boží, synov Izraela pred svojou smrťou. A povedal: Pán prišiel zo Sinaja a zjavil sa nám zo Seiru a ponáhľal sa z vrchu Faran s myriádami Kádeša, po jeho pravici anjeli s ním. A ušetril svoj ľud, a všetci

posvätení sú pod tvojimi rukami, a títo sú pod tebou, a prijal zo slov jeho zákon, ktorý nám prikázal Mojžiš, dedičstvo zhromaždení Jakuba. A v milovanom bude vládca, keď sa zhromaždia vládcovia ľudov spolu s kmeňmi Izraela. Nech žije Rúben a nech nezomrie, a nech je početný. A toto je o Júdovi: Vypočuj, Pane, hlas Júdu a príď k jeho ľudu. Jeho ruky mu budú rozlišovať a budeš mu pomocníkom proti nepriateľom. A Lévimu povedal, dajte Lévimu jasné veci jeho a pravdu jeho svätému mužovi, ktorého skúšali v skúške; urážali ho pri vode sporu; Ten, ktorý hovorí otcovi a matke, nevidel som ťa, a bratov svojich nepoznal a synov svojich zaprel; strážil slová tvoje a zmluvu tvoju zachoval. Oznámia tvoje nariadenia Jakobovi a tvoj zákon Izraelovi, položia kadidlo v tvojom hneve ustavične na tvoj oltár. Požehnaj, Pane, jeho silu a prijmi diela jeho rúk, rozbij bedrá nepriateľov, ktorí povstali proti nemu, a tí, čo ho nenávidia, nech nepovstanú. A k Benjamínovi povedal: Milovaný od Pána bude prebývať v dôvere, a Boh ho zatieňuje po všetky dni, a medzi jeho ramenami odpočinul. A Jozefovi povedal: Od požehnania Pána jeho zem, od hodín neba a rosy a od hlbín prameňov zdola, a podľa ročného obdobia plodov slnečných obratov, a od spojení mesiacov, od vrcholu hôr odpradávna a od vrcholu pahorkov večných, a podľa ročného obdobia naplnenia zeme, a veci prijateľné tomu, ktorý sa zjavil v kríku, nech prídu na hlavu Jozefa a na temeno toho, ktorý bol oslávený nad bratmi. Krása prvorodeného býka je jeho, rohy jednorožca sú jeho rohy, nimi nabode národy spolu, až po koniec zeme, toto sú desaťtisíce Efraima a toto sú tisíce Manassesa. A Zabulonovi povedal: Raduj sa, Zabulon, v tvojom odchode, a Isachar vo svojich stanoch.

Národy zničia, a budete volať tam, a obetujete tam obetu spravodlivosti, pretože bohatstvo mora ťa nakŕmi a obchod pobrežných obyvateľov. A Gádovi povedal: Požehnaný rozširujúci Gáda, ako lev si odpočinul, roztrhajúc rameno a vládcu. A videl jeho prvotiny, že tam bola rozdelená zem vládcov zhromaždených spolu s vodcami národov, spravodlivosť Pán vykonal a svoj súd s Izraelom. A Dánovi povedal: Dán je levíča a vyskočí z Bášanu. A Neftalímu povedal: Neftalím, plnosť prijateľných vecí, a nech je naplnený požehnaním od Pána, more a Juh zdedí. A Ašerovi povedal: Požehnaný od detí Ašer, a bude prijateľný svojim bratom, namočí svoju nohu v oleji. Železo a bronz bude jeho sandál, ako tvoje dni, tak tvoja sila. Nie je nikto ako Boh milovaného, ktorý kráča po nebi ako tvoj pomocník a je veľkolepý na oblohe. A pokryje ťa Boží začiatok a pod silou večných ramien vyženie spred tvojej tváre nepriateľa, hovoriac: Zahyň. A Izrael bude prebývať v dôvere, sám na zemi Jakubovej, pri obilí a víne, a nebo ti bude zamračené rosou. Požehnaný si ty, Izrael. Kto je podobný tebe, ľud zachraňovaný Pánom? Bude ťa brániť tvoj pomocník, a meč bude tvojou chválou; a tvoji nepriatelia ťa budú oklamávať; a ty budeš šliapať na ich krk.

34

A Mojžiš vystúpil z Arabót Moáb na horu Nebó, na vrchol Pizga, ktorý je oproti Jerichu; a Pán mu ukázal celú zem Gilead až po Dan, a celú zem Naftali, a celú zem Efraim, a Manasses, a celú zem Júda až po posledné more, a púšť, a okolie Jericha, mesto

paliem, až po Segor. A Pán povedal Mojžišovi: Toto je zem, ktorú som prisahal Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, hovoriac: Tvojmu semenu ju dám. Ukázal som ju tvojim očiam, ale tam nevstúpiš. A Mojžiš, sluha Pána, zomrel v zemi Moáb skrze slovo Pána. A pochovali ho v Gai blízko domu Fogor a nikto nevidel jeho pohreb až do tohto dňa. Mojžiš mal sto dvadsať rokov, keď zomrel, jeho oči neboli zatemnené, ani jeho korytnačky neboli oslabené. A synovia Izraela oplakávali Mojžiša v Araboth Moab pri Jordáne naproti Jerichu tridsať dní, a tak sa naplnili dni smútku a plakania za Mojžišom. A Jozue, syn Nuna, bol naplnený duchom porozumenia, lebo Mojžiš položil svoje ruky na neho, a synovia Izraela ho poslúchali a urobili tak, ako prikázal Pán Mojžišovi. A nepovstal už prorok v Izraeli ako Mojžiš, ktorého poznal Pán tvár v tvár vo všetkých znameniach a divoch, ktorého poslal Pán urobiť ich v zemi egyptskej faraónovi a jeho sluhom a celej jeho zemi, veľké divy a mocnú ruku, ktoré vykonal Mojžiš pred celým Izraelom.

Jozue

1

A stalo sa po smrti Mojžiša, že Pán povedal Jozuovi, synovi Nuna, sluhovi Mojžiša, hovoriac: Mojžiš, môj sluha, zomrel. Teraz teda vstaň, prejdi Jordán ty a všetci títo ľudia do zeme, ktorú ja dávam im. Každé miesto, na ktoré by ste vstúpili stopou chodidiel vašich nôh, vám ho dám, akým spôsobom som povedal Mojžišovi: Púšť a Antilibanon, až po rieku veľkú, rieku Eufrat, a až po more posledné; od západu slnka budú vaše hranice. Žiaden človek neobstojí pred tebou po všetky dni tvojho života, a tak ako som bol s Mojžišom, tak budem aj s tebou, a neopustím ťa ani ťa nezanedbám. Buď silný a odvážny, lebo ty rozdelíš tomuto ľudu zem, ktorú som prisahal vašim otcom dať im. Buď teda silný a buď odvážny, zachovávaj a rob podľa toho, ako ti prikázal Mojžiš, môj služobník, a neodchýľ sa od nich napravo ani naľavo, aby si mal úspech vo všetkom, čo budeš robiť. A kniha tohto zákona neodíde z tvojich úst a budeš o nej rozjímať dňom i nocou, aby si vedel konať všetko, čo je napísané. Potom budeš mať úspech a tvoje cesty urobíš úspešnými, a potom

budeš rozumieť. Hľa, prikázal som ti: buď silný a buď odvážny, nebuď zbabelý, ani sa neboj, lebo s tebou je Pán tvoj Boh vo všetkom, kam kedy pôjdeš. A Jozue prikázal písarom ľudu, hovoriac: Vojdite do stredu tábora ľudu a prikážte ľudu, hovoriac: Pripravte si zásoby, lebo ešte tri dni a vy prechádzate tento Jordán, vojdúc zaujať zem, ktorú Pán Boh vašich otcov dáva vám. A Reubenovi a Gádovi a polovici kmeňa Manassesovho povedal Jozue: Pamätajte na slovo, ktoré vám prikázal Mojžiš, služobník Pána, hovoriac: Pán, váš Boh, vám dal odpočinok a dal vám túto zem. Vaše ženy a vaše deti a váš dobytok nech zostanú v zemi, ktorú vám dal; vy ale prejdete ľahko ozbrojení prví pred vašimi bratmi, každý silný; a budete bojovať po ich boku, až dá odpočinok Pán Boh náš vašim bratom, tak ako aj vám, a zdedia aj títo zem, ktorú Pán Boh náš dáva im; a vrátite sa každý do svojho dedičstva, ktoré vám dal Mojžiš za Jordánom na východe slnka. A odpovedajúc Jozuovi povedali: Všetko, čo nám prikážeš, urobíme, a na každé miesto, kam nás pošleš, pôjdeme. Podľa všetkého, čo sme počuli od Mojžiša, budeme počúvať teba, len nech je Pán, náš Boh, s tebou, ako bol s Mojžišom. Ten človek, ktorý by ti neposlúchol, a ktokoľvek nepočuje tvoje slová, keď mu prikážeš, nech zomrie, ale buď silný a odvážny.

2

A Jozua, syn Nuna, poslal z Šittim dvoch mladých mužov vyšpehovať, hovoriac: Choďte hore a vidzte zem a Jericho. A

dvaja mladí muži odišli, vošli do Jericha a vošli do domu ženy neviestky, ktorej meno bolo Rachab, a ubytovali sa tam. A bolo to oznámené kráľovi Jericha, hovoriac: Vstúpili sem muži zo synov Izraela, aby vyšpehovali zem. A kráľ Jericha poslal a povedal Rachab: Vyveď mužov, ktorí vošli do tvojho domu v noci, lebo prišli vyšpehovať zem. A žena vzala dvoch mužov a skryla ich, a povedala im, hovoriac: Prišli ku mne muži, ale keď sa brána zatvárala v tme, muži vyšli von. Neviem, kde išli. Prenasledujte ich, ak ich dostihnete. Táto ich ale priviedla hore na strechu a skryla ich v ľanovej slame, ktorá tam bola nahromadená na streche. A tí muži ich prenasledovali cestou k Jordánu až k brodom, a brána bola zatvorená. A stalo sa, ako vyšli tí prenasledujúci za nimi, a oni ale pred ich uľahnutím, táto ale vystúpila k nim na strechu, a povedala k nim: Viem, že vám Pán dal zem; padol totiž strach z vás na nás. Počuli sme, lebo Pán Boh vysušil Červené more pred vami, keď ste vychádzali z egyptskej zeme, a čo urobil dvom kráľom Amorejčanov, ktorí boli za Jordánom, Síhonovi a Ógovi, ktorých ste zničili. A keď sme to počuli, boli sme ohromení v našom srdci, a nezostal už duch v nikoho z nás pred vašou tvárou, pretože Pán, váš Boh, je Boh v nebi hore a na zemi dolu. A teraz mi prisahajte na Pána Boha, že robím vám milosrdenstvo, a urobte aj vy milosrdenstvo v dome môjho otca, a zachovajte nažive dom môjho otca, moju matku, a mojich bratov, a celý môj dom, a všetko čo je ich, a vyslobodte moju dušu zo smrti. A povedali jej tí muži: Naša duša namiesto vašej na smrť. A ona povedala: Keď vydá Pán vám to mesto, preukážete mi milosrdenstvo a vernosť. A spustila ich cez okno a povedala im: Do hornatej krajiny odíďte, nech sa s vami

nestretli prenasledovatelia, a skryjete sa tam tri dni, kým sa prenasledovatelia nevrátia späť od vás, a potom odídete na vašu cestu. A povedali jej tí muži: Nevinní sme voči tejto tvojej prísahe. Hľa, my vchádzame do časti mesta, a položíš ten znak, túto šarlátovú šnúru vyviažeš do okna, cez ktoré si nás spustila, a svojho otca, svoju matku, svojich bratov a celý dom svojho otca zhromaždíš k sebe do svojho domu. A každý, kto by vyšiel von dverami tvojho domu, bude vinný sám za seba, my však budeme nevinní voči tejto tvojej prísahe, a koľkí budú s tebou v tvojom dome, my budeme vinní. Ak nás však niekto ublíži alebo odhalí tieto naše slová, budeme nevinní voči tejto tvojej prísahe. A povedal im: Nech je to podľa vášho slova. A poslal ich preč a oni odišli. A prišli do hornatej krajiny a zostali tam tri dni, a prenasledovatelia prehľadali všetky cesty, a nenašli ich. A dvaja mladí muži sa vrátili, zostúpili z hory, prešli k Jozuemu, synovi Nuna, a rozprávali mu všetky udalosti, ktoré sa im prihodili. A povedali Jozuovi, že Pán odovzdal celú tú zem do našej ruky a každý obyvateľ tej zeme sa pred nami roztopil.

3

A Jozue vstal skoro ráno, odišiel zo Šittimu, a prišli až k Jordánu, a ubytovali sa tam pred prechodom. A stalo sa po troch dňoch, že prešli písari cez tábor a prikázali ľudu, hovoriac: Keď uvidíte archu zmluvy Pána Boha nášho a našich kňazov a levitov nesúcich ju, odídete z vašich miest a pôjdete za ňou. Ale nech je medzi vami a tou vzdialenosť dvetisíc lakťov, nepribližujte sa k

nej, aby ste poznali cestu, ktorou pôjdete, lebo ste nešli túto cestu od včera a predvčerom. A Jozue povedal ľudu: Posvätite sa do zajtra, lebo zajtra urobí Pán medzi vami zázračné veci. A Jozue povedal kňazom: Zdvihnite truhlicu zmluvy Pána a choďte pred ľudom. A kňazi zdvihli truhlicu zmluvy Pána a išli pred ľudom. A Pán povedal Jozuovi: V tento deň ťa začínam vyvyšovať pred všetkými synmi Izraela, aby poznali, že ako som bol s Mojžišom, tak budem aj s tebou. A teraz prikáž kňazom, ktorí nesú truhlicu zmluvy, hovoriac: Keď vstúpite do vody Jordánu, zastavte sa v Jordáne. A Jozue povedal synom Izraela: Pristúpte sem a počujte slovo Pána, nášho Boha. V tomto spoznáte, že živý Boh je vo vás a že zničí pred našou tvárou Kananejčana, Chetejčana, Ferezejčana, Evejčana, Amorejčana, Gergesejčana a Jebusejčana. Hľa, archa zmluvy Pána celej zeme prechádza cez Jordán. Vyvoľte si dvanástich mužov zo synov Izraela, jedného z každého kmeňa. A bude, ako by odpočinuli nohy kňazov nesúcich archu zmluvy Pána celej zeme vo vode Jordánu, voda Jordánu prestane tiecť a voda zostupujúca sa zastaví. A ľud odišiel zo svojich stanov, aby prešiel Jordán, a kňazi niesli truhlu zmluvy Pána pred ľudom. Ako ale vchádzali kňazi nesúci archu zmluvy na Jordán, a nohy kňazov nesúcich archu zmluvy Pána boli ponorené do časti vody Jordánu; ale Jordán bol naplnený podľa celého svojho brehu, ako v dňoch žatvy pšenice; A zastali vody zostupujúce zhora, zastala jedna kopa stojaca veľmi veľmi ďaleko až po Kariathiarim; ale zostupujúce zostúpilo do mora Araba, mora soli, až do konca prestalo; a ľud stál naproti Jerichu. A kňazi nesúci truhlicu zmluvy Pána stáli na suchu uprostred Jordánu, a všetci synovia Izraela prechádzali po suchu, kým

všetok ľud nedokončil prechádzanie cez Jordán.

4

A keď dokončil všetok ľud prechádzanie cez Jordán, povedal Pán Jozuovi, hovoriac: Zobrav mužov z ľudu, jedného z každého kmeňa, prikáž im, a vezmite z prostriedku Jordánu dvanásť pripravených kameňov, a tieto prenesúc spolu so sebou, položte ich vo vašom tábore, kde utáboríte tam v noci. A Jozue zavolal dvanásť slávnych mužov zo synov Izraela, jedného z každého kmeňa, a povedal im: Príďte predo mňa pred tvár Pána do stredu Jordánu; a každý nech vezme odtiaľ kameň, nech ho vezme na svoje plecia podľa počtu dvanástich kmeňov Izraela, aby vám tieto boli na stály znak; aby keď sa ťa tvoj syn zajtra opýta hovoriac: Čo sú pre nás tieto kamene? A ty ukážeš svojmu synovi, hovoriac, že Jordán, rieka, prestal tiecť pred archou zmluvy Pána celej zeme, keď ju prechádzal, a tieto kamene budú vám pamiatkou synom Izraela až naveky. A synovia Izraela urobili tak, ako prikázal Pán Jozuovi, a vzali dvanásť kameňov z prostriedku Jordána, ako prikázal Pán Jozuovi pri dokončení prechádzania synov Izraela, a preniesli ich so sebou do tábora a položili ich tam. Jozua postavil aj ďalších dvanásť kameňov v samotnom Jordáne, na mieste pod nohami kňazov, ktorí niesli archu zmluvy Pána, a sú tam až dodnes. Stáli ale kňazi nesúci truhlicu zmluvy v Jordáne, kým Jozua nedokončil všetko, čo prikázal Pán ohlásiť ľudu, a ľud sa ponáhľal a prešli. A stalo sa, keď všetok ľud dokončil prechádzanie, že prešla archa zmluvy

Pána a kamene pred nimi. A synovia Rúbena a synovia Gáda a polovica kmeňa Manassesa prekročili pripravení pred synmi Izraela, tak ako im prikázal Mojžiš. Štyridsaťtisíc ozbrojených mužov prekročilo pred Pánom do vojny proti mestu Jericho. V ten deň zvýšil Pán Jozuu pred celým rodom Izraela a báli sa ho, tak ako Mojžiša, po celý čas, čo žil. A Pán povedal Jozuovi: Prikáž kňazom, ktorí nesú archu zmluvy svedectva Pána, aby vyšli z Jordána. A Jozue prikázal kňazom: Vyjdite z Jordánu. A stalo sa, keď vyšli kňazi nesúci truhlicu zmluvy Pána z Jordánu a položili nohy na zem, voda Jordánu sa vrhla späť na svoje miesto a tiekla ako predtým po celom brehu. A ľud vyšiel z Jordána desiateho dňa prvého mesiaca a synovia Izraela sa utáborili v Galgálach na východnej strane od Jericha. A týchto dvanásť kameňov, ktoré vzal z Jordánu, postavil Jozua v Gilgale, hovoriac: Keď sa vás budú pýtať vaši synovia hovoriac, čo sú tieto kamene? Oznámte svojim synom, že po suchej zemi prešiel Izrael tento Jordán, keď Pán, náš Boh, vysušil vodu Jordánu pred nimi, kým neprešli; tak ako urobil Pán, náš Boh, s Červeným morom, ktoré Pán, náš Boh, vysušil pred nami, kým sme neprešli; aby poznali všetky národy zeme, že moc Pána je silná, a aby ste vy uctievali Pána, nášho Boha, v každom skutku.

5

A stalo sa, keď počuli králi Amorejčanov, ktorí boli za Jordánom, a králi Fenície, ktorí boli pri mori, že Pán Boh vysušil rieku Jordán pred synmi Izraela, keď ju prechádzali, roztopili sa ich

mysle a boli zasiahnutí strachom a nebola v nich žiadna múdrosť pred tvárami synov Izraela. Pod tento čas povedal Pán Jozuovi: Urob si kamenné meče z ostrohrannej skaly a posadiac sa, obrež synov Izraela po druhý raz. A Jozue urobil ostré kamenné meče a obriezal synov Izraela na mieste nazývanom Kopec predkožiek. A spôsob, akým dôkladne očistil Jozue synov Izraela: koľkí kedykoľvek sa narodili na ceste, a koľkí kedykoľvek neobrezaní boli z tých, ktorí vyšli z Egypta, všetkých týchto obrezal Jozue; lebo štyridsaťdva rokov sa túlal Izrael na púšti Mabdarítis. Preto bola väčšina ich bojovníkov, ktorí vyšli z egyptskej zeme, neobrezaná, tí, ktorí neposlúchli Božie prikázania, ktorým aj určil, že neuvidia zem, o ktorej Pán prisahal ich otcom, že im dá zem tečúcu mliekom a medom. Namiesto nich však nahradil ich synov, ktorých Jozua obriezal, pretože sa narodili na ceste neobrezaní. Po obrezaní mali tam pokoj, sediac v tábore, až kým neboli uzdravení. A Pán povedal Jozuovi, synovi Nuna: V dnešný deň som odstránil pohanenie Egypta od vás. A nazval meno toho miesta Galgala. A synovia Izraela urobili paschu štrnásteho dňa mesiaca od večera na západ od Jericha za Jordánom na rovine. A jedli z obilia zeme nekvasený chlieb a nové obilie. V tento deň prestala manna potom, čo jedli z obilia zeme, a synom Izraela už viac nebola manna, ale zozbierali úrodu krajiny palmových stromov v tom roku. A stalo sa, keď bol Jozua v Jerichu, že pozdvihol oči a videl muža stojaceho pred ním, a meč vytasený v jeho ruke, a priblížiac sa Jozua povedal jemu: Si náš, alebo nepriateľov? A on mu povedal: Ja som veliteľ vojska Pána, teraz som prišiel. A Jozue padol na tvár na zem a povedal mu: Pane, čo prikazuješ

svojmu sluhovi? A veliteľ vojska Pána povedal Jozuovi: Zuj si sandále z nôh, lebo miesto, na ktorom teraz stojíš, je sväté.

6

A Jericho bolo zavreté a opevnené, a nikto nevychádzal z neho, ani nevstupoval. A Pán povedal Jozuovi: Hľa, ja ti dávam do rúk Jericho a jej kráľa, mocných bojovníkov. Ty ale postav okolo tohto bojovníkov dookola. A keď zatrúbite na trúbu, nech vykríkne všetok ľud naraz, a keď vykríknu, padnú samočinne múry mesta, a vojde všetok ľud, každý rovno pred seba, do mesta. A Jozue, syn Nuna, vošiel k kňazom a povedal im, hovoriac: Prikážte ľudu obísť a obkľúčiť mesto, a bojovníci nech prejdú ozbrojení pred Pánom. A sedem kňazov majúcich sedem svätých trúb nech prejde podobne pred Pánom a nech trúbia silno, a truhla zmluvy Pánovej nech nasleduje. Bojovníci nech pochodujú vpredu, a kňazi, ktorí tvoria zadný voj za truhlou zmluvy Pána, nech trúbia. Ľuďom ale prikázal Jozua, hovoriac: Nekričte, ani nech nikto nepočuje váš hlas, až kým on sám neoznámi deň na kričanie, a potom budete kričať. A truhla zmluvy Boha obišla, hneď odišla do tábora a odpočívala tam. A v druhý deň vstal Jozue skoro ráno a kňazi vzali archu zmluvy Pána. A siedmi kňazi nesúci sedem trúb išli pred Pánom, a po tomto vchádzali bojovníci, a zostávajúci dav za truhlou zmluvy Pána, a kňazi trúbili na trúby, a zostávajúci celý dav obkľúčil mesto šesťkrát zblízka, a odišiel znova do tábora; tak to robil šesť dní. A v siedmy deň vstali za úsvitu a obišli mesto v ten deň

sedemkrát. A stalo sa v siedmom období, že zatrúbili kňazi, a Jozua povedal synom Izraela: Vykríknite, lebo Pán vám vydal mesto. A bude mesto prekliatou vecou, ono samo a všetko, čo je v ňom, Pánovi zástupov, okrem Rachab, prostitútku ušetrite, a všetko, čo je v jej dome. Ale vy sa budete veľmi strážiť od zasvätených vecí, aby ste náhodou, keď uvažujete, vy sami nevzali zo zasvätených vecí a neurobili tábor synov Izraela prekliaty a nezničili nás. A každé striebro alebo zlato, alebo bronz alebo železo bude sväté Pánovi a bude prinesené do pokladnice Pána. A kňazi zatrúbili na trúbach. Keď ľud počul zvuk trúb, všetok ľud vykríkol spolu veľkým a silným bojovým krikom, a celý múr padol dookola, a všetok ľud vstúpil do mesta. A Jozue ju zasvätil, aj všetko, čo bolo v meste, od muža až po ženu, od mladého muža až po starého muža, aj až po teľa a ťažné zviera, ostrím meča. A dvom mladým mužom, ktorí vyšpehovali, povedal Jozua: Vojdite do domu tej ženy a vyveďte ju odtiaľ, aj všetko, čo jej patrí. A vošli dvaja mladí muži, ktorí vyšpehovali mesto, do domu ženy a vyviedli Rachab, neviestku, a jej otca, a jej matku, a jej bratov, a jej príbuzenstvo, a všetko, čo bolo jej, a umiestnili ju vonku za táborom Izraela. A mesto bolo spálené ohňom so všetkým, čo bolo v ňom, okrem striebra a zlata a bronzu a železa, ktoré dali priniesť do pokladnice Pána. A Rachab, neviestku, a celý jej otcovský dom zachránil nažive Jozua a usadil v Izraeli až do dnešného dňa, pretože skryla špehov, ktorých poslal Jozua vyšpehovať Jericho. A Jozue zaprisahal v ten deň pred Pánom, hovoriac: prekliaty ten človek, ktorý postaví to mesto; v jeho prvorodenom ho založí, a v jeho najmladšom postaví jej brány. A tak urobil Hozan z Betelu; v

Abironovi, svojom prvorodenom synovi, založil ju, a v tom najmenšom zachránenom postavil jej brány. A Pán bol s Jozuom a jeho meno bolo známe po celej zemi.

7

A synovia Izraela sa dopustili veľkého previnenia a privlastnili si zo zasvätených vecí, a vzal si Áchar, syn Charmího, syna Zambrího, syna Záru z kmeňa Júdovho, zo zasvätených vecí, a Pán sa rozhneval hnevom na synov Izraela. A Jozue poslal mužov do Gai, ktorá je pri Beteli, hovoriac: Vyšpehujte Gai. A muži išli hore a vyšpehovali Gai. A vrátili sa k Jozuovi a povedali mu: Nech nejde hore všetok ľud, ale asi dvetisíc alebo tritisíc mužov nech ide hore a nech obliehnu mesto. Nepriveď tam všetok ľud, lebo ich je málo. A vyšlo asi tritisíc mužov, a utiekli pred mužmi z Aja. A muži z Ai zabili z nich asi tridsaťšesť mužov, prenasledovali ich od brány a rozdrvili ich na svahu, a srdce ľudu bolo vydesené a stalo sa ako voda. A Jozue roztrhol svoje rúcha a padol na zem tvárou pred Pánom až do večera, on a starší Izraela, a naložili si prach na hlavy. A Jozue povedal: Prosím, Pane, prečo si previedol tento ľud cez Jordán, aby si ho vydal Amorejčanom, aby nás zničili? A keby sme zostali a usadili sme sa pri Jordáne. A čo poviem, keďže Izrael obrátil krk pred svojím nepriateľom? A keď počuje Kanaánčan a všetci, čo bývajú v tej zemi, obkľúčia nás a zničia nás zo zeme, a čo urobíš so svojím veľkým menom? A Pán povedal Jozuovi: Vstaň, prečo si takto padol na tvár? Ľud zhrešil a prestúpil zmluvu, ktorú som s

nimi uzavrel, ukradli zo zasvätených vecí a vhodili ich do svojich nádob. A synovia Izraela nebudú schopní obstáť pred svojimi nepriateľmi, obrátia chrbát pred svojimi nepriateľmi, pretože sa stali prekliati. Nebudem už s vami, ak neodstránite to prekliate spomedzi vás. Vstaň, posväť ľud a povedz, aby sa posvätili na zajtra. Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Prekliata vec je medzi vami, nebudete môcť obstáť proti vašim nepriateľom, kým neodstránite prekliatú vec spomedzi vás. A zhromaždení budete všetci ráno podľa kmeňov, a bude kmeň, ktorý ukáže Pán, prinesieš podľa rodov, a rod, ktorý ukáže Pán, prinesieš podľa domu, a dom, ktorý prijme Pán, prinesieš podľa muža. A kto by bol ukázaný, bude spálený v ohni, a všetko, čo je jeho, pretože prestúpil zmluvu Pána a dopustil sa neprávosti v Izraeli. A Jozue vstal skoro a priviedol ľud podľa kmeňov, a bol ukázaný kmeň Júda. A bol privedený podľa kmeňov, a bol ukázaný kmeň Zerachitov. A bol privedený podľa muža, a bol ukázaný Achar, syn Zambriho, syna Zeracha. A Jozue povedal Ácharovi: Vzdaj dnes slávu Pánovi, Bohu Izraela, a vyznaj sa, a oznam mi, čo si urobil, a neskrývaj to predo mnou. A Achar odpovedal Jozuovi a povedal: Naozaj som zhrešil pred Pánom, Bohom Izraela, takto a takto som urobil. Videl som v koristiach pestrý plášť, a dvesto šekelov striebra, a jeden zlatý jazyk päťdesiat šekelov, a keď som o nich uvažoval, vzal som ich, a hľa, sú skryté v mojom stane, a to striebro je skryté pod nimi. A Jozue poslal poslov a bežali do stanu v tábore, a tieto veci boli skryté v jeho stane a striebro pod nimi. A oni ich vyniesli zo stanu a priniesli ich k Jozuovi a starším Izraela a položili ich pred Pánom. A Jozue vzal Achara, syna Zarovho, a vyviedol ho do rokliny Achor, aj jeho synov, aj

jeho dcéry, aj jeho teľatá, aj jeho ťažné zvieratá, aj všetky jeho ovce, aj jeho stan, aj všetok jeho majetok, a všetok ľud s ním, a vyviedol ich do Emekachoru. A Jozue povedal Ácharovi: Prečo si nás zničil? Pán ťa úplne zničil, tak ako je to aj dnes. A ukameňovali ho kameňmi celý Izrael, a postavili nad ním veľkú hromadu kameňov; a Pán prestal od hnevu zlosti. Kvôli tomuto to nazval Emekachor až do tohto dňa.

8

A Pán povedal Jozuovi: Neboj sa ani nestrácaj odvahu, vezmi so sebou všetkých bojovníkov, vstaň a vystúp do Ai. Hľa, dal som do tvojich rúk kráľa Ai a jeho zem. A urobíš s Ai tak, ako si urobil s Jericho a s jej kráľom, a korisť dobytka si ukoristiť pre seba, ale ustanov si zálohu mestu zo zadu. A vstal Jozue a všetok ľud bojovníkov, aby išli hore do Aja. A Jozue vybral tridsať tisíc mužov mocných v sile a poslal ich v noci. A prikázal im, hovoriac: Vy ležte v zálohe za mestom, nebuďte ďaleko od mesta a budete všetci pripravení. A ja a všetci, ktorí sú so mnou, priblížime sa k mestu, a stane sa, že keď vyjdú obyvatelia Ai proti nám, tak ako aj predtým, utečieme pred nimi. A keď vyjdú za nami, odtiahnem ich od mesta, a povedia: Utekajú títo pred nami, tak ako aj predtým. Vy ale povstanete zo zálohy a pôjdete do mesta. Podľa tohto slova konajte, hľa, prikázal som vám. A Jozue ich poslal a oni išli do zálohy a usadili sa medzi Betelom a Ajom, na západ od Aja. A keď Jozue vstal skoro ráno, prehliadol ľud a vystúpili on aj starší pred ľudom na Ai. A všetok ľud

bojovníkov s ním vyšiel hore a idúc prišli naproti mestu od východu. A záloha mesta bola od mora. A stalo sa, keď videl kráľ Ai, ponáhľal sa a vyšiel v ústrety im priamo do boja, on a všetok ľud, ktorý bol s ním. A on nevedel, že záloha je za ním za mestom. A videl, a Jozue a Izrael sa stiahli pred nimi. A prenasledovali synov Izraela a oni odišli od mesta. Nezostal nikto v Gai, kto by neprenasledoval Izrael; a zanechali mesto otvorené a prenasledovali Izrael. A Pán povedal Jozuovi: Vystri svoju ruku s oštepom, ktorý je v tvojej ruke, na mesto, lebo som ho dal do tvojich rúk; a záloha rýchlo povstane zo svojho miesta. A Jozue natiahol svoju ruku s oštepom na mesto a záloha povstala rýchlo z ich miesta a vyšli, keď natiahol ruku, a vošli do mesta a zmocnili sa ho a ponáhľajúc sa zapálili mesto ohňom. A keď sa obyvatelia Ai obzreli za seba, videli dym stúpajúci z mesta do neba a už nemali kam utiecť sem alebo tam. A Jozue a celý Izrael videli, že záloha vzala mesto, a že dym mesta vystúpil do neba; a otočiac sa, udreli mužov Gai. A títo vyšli z mesta do stretnutia, a boli vyprázdnení medzi táborom, títo odtiaľto a títo odtiaľto, a udreli ich, až nebol zanechaný z nich zachránený ani ušlý. A kráľa Ai zajali živého a priviedli ho k Jozuovi. A keď prestali synovia Izraela zabíjať všetkých v Ai a tých na poliach a na hore pri zostupe, kde ich prenasledovali z nej až do konca, vrátil sa Jozua do Ai a udrel ju ostrím meča. A padlých v ten deň bolo od muža až po ženu dvanásť tisíc, všetci obyvatelia Ai. Okrem koristí v meste všetko, čo vyplienili pre seba synovia Izraela podľa príkazu Pána, ktorým spôsobom prikázal Pán Jozuovi. A Jozue zapálil mesto ohňom a urobil z neho neobývaný kopec navždy až do dnešného dňa. A kráľa z Ai obesil na

vidlicovom strome, a bol na strome až do večera. Pri západe slnka prikázal Jozua a zobrali jeho telo zo stromu a hodili ho do jamy. Postavili nad ním hromadu kameňov, ktorá je tam až do tohto dňa.

9

Ako ale počuli králi Amorejčanov tí za Jordánom, tí v hornatej krajine, a tí v nížine, a tí na celom pobreží veľkého mora, a tí pri Antilibanone, a Chetejci, a Kanaánčania, a Perizejci, a Chivejci, a Amorejčania, a Girgašejci, a Jebusejci, zhromaždili sa spolu, aby bojovali proti Jozuovi a Izraelu, všetci naraz. A obyvatelia Gabaonu počuli všetko, čo urobil Pán Jerichu a Ai. A urobili aj oni sami s ľsťou; a prišli, zásobili sa a pripravili sa; a vzali staré vrecia na ich ramená a staré a roztrhnuté miechy vína, previazané, a ich sandále staré a zošúchané na ich nohách a ich šaty ošúchané na nich a ich chlieb zo zásob suchý a plesňavý a zožratý. A prišli k Jozuovi do tábora Izraela do Galgaly a povedali Jozuovi a Izraelu: Zo zeme zďaleka sme prišli, a teraz uzavrite s nami zmluvu. A synovia Izraela povedali Chivejcovi: Hľaď, či nebývaš medzi nami, a ako ti uzavriem zmluvu? A povedali Jozuovi: Sme tvoji sluhovia. A Jozua im povedal: Odkiaľ ste a odkiaľ ste prišli? A povedali: Z krajiny veľmi zďaleka prišli tvoji sluhovia v mene Pána, tvojho Boha; lebo sme počuli jeho meno a všetko, čo urobil v Egypte, a všetko, čo urobil kráľom Amorejčanov, ktorí boli za Jordánom, Sihonovi, kráľovi Amorejčanov, a Ogovi, kráľovi Bášanu, ktorý býval v Aštaróte a v

Edrei. A keď počuli, povedali nám naši starší a všetci bývajúci v našej zemi, hovoriac: Vezmite si zásoby na cestu a choďte im v ústrety a poviete im: Sme tvoji služobníci, a teraz uzavrite s nami zmluvu. Tieto chleby, teplé sme ich vzali v ten deň, keď sme vyšli, aby sme prišli k vám, teraz však vyschli a stali sa plesnivaté. A tieto miechy na víno, ktoré sme naplnili nové, aj tieto popraskali, a naše odevy a naše sandále sa opotrebovali od veľmi dlhej cesty. A vládcovia vzali ich zásoby, a Pána sa neopýtali. A Jozue s nimi uzavrel pokoj a uzavreli s nimi zmluvu, aby ich zachránili, a prisahali im vládcovia zhromaždenia. A stalo sa po troch dňoch po tom, čo s nimi uzavreli zmluvu, počuli, že sú z ich blízkosti a že bývajú medzi nimi. A synovia Izraela odišli a prišli do ich miest. Ich mestá boli Gabaon a Kefira a Beerot a mestá Jarim. A synovia Izraela proti nim nebojovali, pretože všetci vládcovia im prisahali na Pána, Boha Izraela, a celé zhromaždenie reptalo proti vládcom. A vládcovia povedali celému zhromaždeniu: My sme im prisahali pri Pánovi, Bohu Izraela, a teraz sa ich nebudeme môcť dotknúť. Toto urobíme: zajmeme ich nažive a zachováme ich, a nebude voči nám hnev kvôli prísahe, ktorú sme im zložili. Budú žiť a budú drvorubmi a vodonosmi pre celé zhromaždenie, presne ako im povedali vládcovia. A Jozue ich zavolal spolu a povedal im: Prečo ste ma oklamali hovoriac: Sme veľmi ďaleko od teba, vy ste však susedia tých, ktorí bývajú medzi nami? A teraz ste prekliatí, nikdy neprestane z vás byť otrok, ani drvorubač, ani nosič vody pre mňa a pre môjho Boha. A odpovedali Jozuovi, hovoriac: Bolo nám oznámené, koľko prikázal Pán, tvoj Boh, Mojžišovi, svojmu sluhovi, dať vám túto zem a úplne zničiť nás a všetkých

obyvateľov na nej pred vami, a báli sme sa veľmi o naše duše pred vami, a urobili sme túto vec. A teraz hľa, my sme vám poddaní, ako sa vám páči a ako sa vám zdá, urobte s nami. A urobili im takto, a vyslobodil ich Jozua v ten deň z rúk synov Izraela, a nezabili ich. A ustanovil ich Jozue v ten deň za drvoštepov a vodonosov pre celé zhromaždenie a pre oltár Boží. Kvôli tomu sa stali obyvatelia Gabaonu drvoštepmi a vodonosmi oltára Božieho až do dnešného dňa a pre miesto, ktoré by si vybral Pán.

10

Ako ale počul Adonibezek, kráľ Jeruzalema, že vzal Jozue Ai a úplne ho zničil, akým spôsobom urobili Jericho a jeho kráľa, tak urobili aj Ai a jeho kráľa, a že prebehli obyvatelia Gibeonu k Jozuemu a k Izraelu, a báli sa ich veľmi; vedel totiž, že Gibeon je veľké mesto, ako jedno z materských miest, a všetci jeho muži silní. A Adonibezek, kráľ Jeruzalema, poslal k Elamovi, kráľovi Hebronu, a k Fidonovi, kráľovi Jarmuta, a k Jeftovi, kráľovi Lakiša, a k Dabeinovi, kráľovi Adulamu, hovoriac: Poďte, vystúpte ku mne a pomôžte mi a bojujme proti Gabaonu, lebo prebehli k Jozuovi a k synom Izraela. A išli hore päť králov Jebuzejcov, kráľ Jeruzalema, a kráľ Hebronu, a kráľ Jarmutu, a kráľ Lachišu, a kráľ Adulamu, oni sami a všetok ich ľud. A obkľúčili Gabaon a obliehaní ho. A poslali tí, čo bývali v Gabaone, k Jozuovi do tábora Izraela v Galgale, hovoriac: Neuvoľňuj svoje ruky od svojich služobníkov, vystúp k nám

rýchlo a pomôž nám a vysloboď nás, lebo zhromaždili sa proti nám všetci králi Amorejčanov, ktorí bývajú v pohorí. A Jozue išiel hore z Galgál, on a všetok ľud bojovníkov s ním, všetci silní a schopní. A Pán povedal Jozuovi: Neboj sa ich, lebo som ich dal do tvojich rúk, nikto z nich nezostane pred vami. A keďže prišiel Jozue na nich náhle, celú A Pán ich zmiatol pred synmi Izraela a Pán ich rozdrvil veľkým drvením v Gabaóne, a prenasledovali ich cestou výstupu Bet-horónu a vysekávali ich až po Azéku a až po Makédu. A keď utekali od tváre synov Izraela na zostupe Horonein, Pán zhodil na nich kamene krupobitia z neba až po Azeku, a bolo viac tých, ktorí zomreli skrze kamene krupobitia, než tých, ktorých zabili synovia Izraela mečom vo vojne. Potom hovoril Jozue k Pánovi v deň, keď Boh vydal Amorejčana do rúk Izraela, keď ich rozdrvil v Gabaone a boli rozdrvení pred synmi Izraela, a Jozue povedal: Nech stojí slnko nad Gabaonom a mesiac nad roklinou Ajalon. A slnko stalo a mesiac v zastavení, až Boh obránil ich nepriateľov, a slnko stalo v strede neba a nešlo dopredu na západ až do konca jedného dňa. A nestalo sa deň taký ani predtým, ani naposledy, takže Boh vypočul človeka, lebo Pán bojoval spolu s Izraelom. A utieklo týchto päť kráľov a skryli sa do jaskyne v Makede. A bolo oznámené Jozuovi: Bolo nájdených päť kráľov skrytých v jaskyni v Makede. A Jozue povedal: Skutáľajte kamene na ústie jaskyne a ustanovte mužov, aby ich strážili. Vy však nestojte, prenasledujte vašich nepriateľov, zachváťte ich zadný voj a nedovoľte im vojsť do ich miest, lebo ich Pán, náš Boh, odovzdal do našich rúk. A stalo sa, keď prestal Jozue a každý syn Izraela biť ich veľkou bitkou veľmi až do konca, že tí, ktorí boli zachraňovaní, boli zachránení do

opevnených miest. A všetok ľud sa obrátil k Jozuovi do Makedy zdravý, a nikto zo synov Izraela nezavrčal svojím jazykom. A Jozue povedal: Otvorte jaskyňu a vyveďte z nej týchto piatich kráľov. A vyviedli tých päť kráľov z jaskyne: kráľa Jeruzalema, kráľa Hebrónu, kráľa Jarmútu, kráľa Lachíša a kráľa Odollamu. A keďže ich vyviedli k Jozuovi, zvolal Jozua celý Izrael a tých, čo začínali vojnu, tých, čo ho sprevádzali, hovoriac im: Choďte vpred a položte vaše nohy na ich krky. A pristúpiac položili svoje nohy na ich krky. A povedal Jozue k nim: Nebojte sa ich ani nestrácajte odvahu, buďte odvážni a silní, lebo tak urobí Pán všetkým vašim nepriateľom, proti ktorým bojujete. A Jozua ich zabil a zavesil ich na päť driev, a viseli na drevách až do večera. A stalo sa pri západe slnka, Jozua prikázal a stiahli ich z driev a hodili ich do jaskyne, do ktorej tam utiekli, a prevalili kamene na jaskyňu až do dnešného dňa. A tú Makkedu vzali v ten deň a zavraždili ju ostrím meča a úplne zničili všetko dýchajúce, ktoré bolo v nej, a nebol zanechaný nikto v nej zachránený ani uniknutý, a urobili kráľovi Makkedu tak, ako urobili kráľovi Jericha. A odišiel Jozue a celý Izrael s ním z Makedy do Lebny a obliehali Lebnu. A Pán ju vydal do rúk Izraela, a vzali ju i jej kráľa, a povraždili ju ostrím meča, i každú dýchajúcu vec v nej, a nezostal v nej nikto zachránený ani utečený, a urobili jej kráľovi tak, ako urobili kráľovi Jericha. A odišiel Jozue a celý Izrael s ním z Lebny do Lachíša, obľahol ju a obliehal ju. A Pán odovzdal Lachíš do rúk Izraela. A vzal ho v druhý deň, a zabili ho ostrím meča, a úplne ho zničili, takým spôsobom ako urobili s Libnou. Potom vyšiel Elam, kráľ Gazeru, aby pomohol Lachíšu, a Jozua ho udrel ostrím meča, aj jeho ľud, až z nich nezostal nikto

zachránený ani ušlý. A odišiel Jozue a celý Izrael s ním z Lachíša do Odollamu, obkľúčil ho a obliehal ho. A Pán ju vydal do rúk Izraela a dobyli ju v ten deň a vyvraždili ju ostrím meča a všetko živé v nej vyvraždili, tak ako urobili Lachišu. A Jozue odišiel a celý Izrael s ním do Hebronu a obliehali ho. A udreli ho mečom a každú dýchajúcu bytosť, ktorá tam bola, nezostala nikto zachránený, tak ako urobili s Odollamom, úplne ho zničili aj so všetkým, čo v ňom bolo. A Jozue a celý Izrael sa vrátili do Debíru, a obkľúčili ho, vzali ho a kráľa jeho a dediny jeho, a udreli ho v ústach meča a úplne zničili ho a všetko dýchajúce v ňom, a nenechali mu nikoho zachráneného; akým spôsobom urobili Hebrónu a kráľovi jeho, tak urobili Debíru a kráľovi jeho. A Jozue zasiahol celú hornú zem, a Negev, a nížinu, a Ašdot, a jej kráľov; nezanechali z nich zachráneného; a všetko dýchajúce žijúce úplne zničil, takým spôsobom ako prikázal Pán, Boh Izraela, od Kádeš Barnea až po Gazu, celý Gošen až po Gibeon. A všetkých ich kráľov a ich zem porazil Jozua naraz, pretože Pán, Boh Izraela, bojoval za Izrael.

11

Keď počul Jabíš, kráľ Asóru, poslal k Jobábovi, kráľovi Marónu, a ku kráľovi Šimrónu, a ku kráľovi Azífu, a ku kráľom tým pri Sidóne veľkom, do hornatej krajiny a do Araby oproti Kinerótu, a do roviny, a do Fenaeddóru, a ku pobrežným Kanaáncanom od východu, a ku pobrežným Amorejčanom, a Chetejčanom, a Ferezejčanom, a Jebúsejčanom tým v horách, a Evánom, a tým

pod Hermónom do zeme Massýmy. A vyšli oni a ich králi s nimi, ako piesok mora množstvom, a kone a vozy veľmi mnohé. A zhromaždili sa všetci tí králi a prišli na to isté miesto a utáborili sa pri vode Marón, aby bojovali proti Izraelu. A Pán povedal Jozuovi: Neboj sa ich, lebo zajtra o tejto hodine ja ich vydám porazených pred Izraelom, ich kone podrezeš a ich vozy spálíš v ohni. A Jozue prišiel so všetkými bojovníkmi náhle na nich k vode Máron a padli na nich v hornatej krajine. A Pán ich vydal do rúk Izraela, a bijúc ich prenasledovali až po veľký Sidón, a až po Maserón, a až po pláne Massóch na východe, a posekali ich tak, že nebol zanechaný žiadny ich preživší. A Jozue im urobil tak, ako mu prikázal Pán: ich koňom podrezal šľachy a ich vozy spálil ohňom. A Jozue sa vrátil v tom čase a zmocnil sa Azoru a jej kráľa, ale Azor predtým vládol všetkým týmto kráľovstvám. A zabili všetko dýchajúce v ňom mečom a zničili všetkých, a nezostalo v ňom nič dýchajúce, a Hazor spálili ohňom. A všetky tie mestá tých kráľovstiev a ich kráľov vzal Jozue a zabil ich ostrím meča a úplne ich zničil, takým spôsobom, ako prikázal Mojžiš, služobník Pána. Ale všetky tie opevnené mestá nespálil Izrael, okrem samotného Asóru spálil Izrael, a všetky koristi z neho vyplienili pre seba synovia Izraela; ich však všetkých úplne zničili ostrím meča, až ich zničili, nezanechali z nich nič dýchajúce. Akým spôsobom prikázal Pán Mojžišovi, svojmu sluhovi, a Mojžiš rovnako prikázal Jozuovi, a tak urobil Jozua, neprešiel nič zo všetkého, čo mu prikázal Mojžiš. A Jozue vzal celú hornú zem, a celú zem Negev, a celú zem Gošen, a nížinu, a tú smerom na západ, a horu Izrael, a nízke miesta pri hore od hory Halak, a ktorá stúpa do Seir, a až po Baal Gad, a roviny

Libanonu pod horou Hermon; a všetkých ich kráľov vzal, a zabil, a usmrtil. A Jozue viedol vojnu proti týmto kráľom mnoho dní. A nebolo mesto, ktoré by Izrael nevzal, všetko vzali vo vojne. Že skrze Pána sa stalo posilniť ich srdce, aby išli do vojny proti Izraelu, aby boli zničení, tak že im nebolo dané milosrdenstvo, ale aby boli zničení, takým spôsobom, ako povedal Pán Mojžišovi. A Jozue prišiel v tom čase a vyhladil Enakímov z pohoria, z Chebrónu, z Dabíru, z Anabóthu a z celého Júdu spolu s ich mestami, a Jozue ich vyhladil. Z Enakímov nezostal nikto medzi synmi Izraela, okrem Gázy, Gétu a Ašdódu, kde zostali. A Jozue vzal celú zem, ako prikázal Pán Mojžišovi, a Jozue ju dal Izraelu do dedičstva podľa rozdelenia ich kmeňov, a zem odpočinula od vojny.

12

A títo sú králi zeme, ktorých zabili synovia Izraela, a zdedili ich zem za Jordánom od východu slnka, od údolia Arnón až po horu Hermón, a celú zem Araba na východe. Sihona, kráľa Amorejčanov, ktorý býval v Chešbone a vládol od Arnonu, ktorý je v údolí, podľa časti údolia, a polovicu Gileádu až po Jabbok, hranice synov Amóna. A Arabah až k moru Chinnereth na východe, a až k moru Arabah, more solí od východu, cestou k Bet-ješimotu, od Temanu pod Asedot-fasgou. A Og kráľ Bašanu bol zanechaný z obroch, bývajúci v Aštarot a v Edrei, vládca od hory Hermon a od Salcah, a celý Bašan až po hranice Geršuritov, a Machi, a polovica Gileádu hraníc Sihona kráľa Chešbonu.

Mojžiš, syn Pána, a synovia Izraela ich porazili, a Mojžiš ju dal v dedičstve Rúbenovi a Gádovi a polovici kmeňa Manassesa. A títo králi Amorejčanov, ktorých zabil Jozua a synovia Izraela za Jordánom pri mori Baal Gad v rovine Libanonu, a až po vrch Halak stúpajúcich do Seiru; a dal ju Jozua kmeňom Izraela zdediť podľa ich losu, na vrchu a na rovine a v Arabe a v Asedote a na púšti a Negev; Chetejca a Amorejca a Kananejca a Ferezejca a Hevejca a Jebusejca. Kráľa Jericha, a kráľa Gai, ktorá je blízko Betelu, kráľa Jeruzalema, kráľa Hebronu, kráľa Jarmuthu, kráľa Lachishu, kráľa Elamu, kráľa Gezeru, kráľa Debiru, kráľa Gaderu, kráľa Hormahu, kráľa Aderu, kráľa Lebny, kráľa Odollamu, kráľa Elathu, kráľa Tappuahu, kráľa Opheru, kráľa Apheku z Aroku, kráľa Asomu, kráľa Symoonu, kráľa Mambrotu, kráľa Aziphu, kráľa Kadesu, kráľa Zachaku, kráľa Maredotu, kráľa Iekomu z Chermelu, kráľa Odollamu z Phenneadoru, kráľa Gei z Galiley, kráľa Thersy; všetci títo králi dvadsaťdeväť.

13

A Jozue bol starší, pokročilý vo veku, a Pán povedal Jozuemu: Ty si pokročil vo veku a zeme zostáva ešte mnoho do dedičstva. A toto je zem zanechaná; hranice Filištíncov, Gešurít a Kanaánec, od neobývanej tej pred tvárou Egypta až po hranice Ekronu z ľavej strany Kanaáncov, počíta sa k piatim satrapiam Filištíncov, Gázskemu a Ašdódskemu a Aškelónskemu a Gitskemu a Ekrónskemu a Avejskemu, z Temanu a celej zemi Kanaán naproti Gáze, a Sidončania až po Afek, až po hranice Amorejcov,

a celú zem Galiát Filištíncov, a celý Libanon od východu slnka od Gilgalu pod horou Hermon až po vchod Ematu, každý obývajúci hornatinu od Libanonu až po Maserét Memfomaim. Všetkých Sidončanov, ja ich úplne zničím od tváre Izraela; ale rozdeľ ju v dedičstve Izraelu, akým spôsobom som ti prikázal. A teraz rozdeľ túto zem v dedičstvo tým deviatim kmeňom a tej polovici kmeňa Manassesa. Od Jordánu až po veľké more smerom na západ slnka ju dáš; veľké more bude tvoriť hranicu. Tým dvom kmeňom a polovici kmeňa Manassesa, Rubenovi a Gádovi dal Mojžiš na druhej strane Jordánu; na východ slnka dal mu Mojžiš, služobník Pána, od Aroeru, ktorý je na brehu potoka Arnon, a mesto, ktoré je v strede rokliny, a celý Misor od Medeby; všetky mestá Sihona, kráľa Amorejčanov, ktorý kraľoval v Hesbone až po hranice synov Amonových; a Gileád a hranice Gesiru a Machati, celý vrch Hermon a celý Basan až po Salechu; celé kráľovstvo Oga v Basane, ktorý kraľoval v Astarot a v Edrei; tento zostal z obrov a udrel ho Mojžiš a úplne ho zničil. A synovia Izraela nezničili Gešuriho, Maachatiho a Kanaaniho, a kráľ Gešuriho a Maachati bývali medzi synmi Izraela až do dnešného dňa. Okrem kmeňa Lévi nebolo dané dedičstvo, Pán Boh Izraela, toto je ich dedičstvo, ako im povedal Pán, a toto je rozdelenie, ktoré rozdelil Mojžiš synom Izraela v Arabót Moáb za Jordánom oproti Jerichu. A Mojžiš dal kmeňu Rúben podľa ich klanov. A stali sa ich hranice od Aroeru, ktorý je oproti tvári rokliny Arnon, a mesto v rokline Arnon, a celý Misor, až po Hesbon, a všetky mestá, ktoré sú v Misor, a Dibon, a Baimon Baal, a dom Meelboth, a Basan, a Bakedmoth, a Maiphaad, a Karithaim, a Sebama, a Serada, a Sion na hore Enab, a Bethfogor,

a Asedoth Phasga, a Baitthaseimoth, a všetky mestá Misor, a celé kráľovstvo Sihona, kráľa Amorejcov, ktorého udrel Mojžiš, jeho a vodcov Midianu, a Eviho, a Roboka, a Sura, a Ura, a Robeho, vládcu koristi Siona, a obyvateľov Siona. A Balaáma, syna Beora, veštca, zabili v tom okamihu. Stalo sa ale, že hranice Rúbena boli Jordán ako hranica. Toto bolo dedičstvo synov Rúbena podľa ich klanов, ich mestá a ich farmy. Mojžiš dal synom Gádovým podľa ich kmeňov. A ich hranice boli Jazer, všetky mestá Gileadu a polovica zeme synov Amonových až po Arabu, ktorá je oproti Aradu. A od Chešbónu až po Arabót podľa Micpy, a Botanim, a Maan až po hranice Dibónu, a Enadom a Otargai a Bainthanabra a Sukkót a Šafan a zvyšné kráľovstvo Síchona kráľa Chešbónu; a Jordán bude tvoriť hranicu až po časť mora Chinnerét za Jordánom od východu. Toto je dedičstvo synov Gáda podľa ich klanов a podľa ich miest. Podľa ich klanов obrátia krk pred ich nepriateľmi, pretože sa stalo, že podľa ich klanов boli ich mestá a ich usadlosti. A Mojžiš dal polovici kmeňa Manasses podľa ich rodov. A stalo sa, že ich hranice siahali od Maanu, a celé kráľovstvo Bašan, a celé kráľovstvo Oga, kráľa Bašanu, a všetky dediny Jaira, ktoré sú v Bašanitíde, šesťdesiat miest. A polovica Gileádu, a v Aštaróte, a v Edrei mestá kráľovstva Óga v Bášane, synom Machíra, synom Manassesa, a poloviciam synov Machíra, synov Manassesa, podľa ich kmeňov. Títo sú tí, ktorých Mojžiš dal do dedičstva za Jordánom v Arabót Moáb, za Jordánom oproti Jerichu na východe.

14

A títo sú tí, ktorí rozdelili dedičstvo synom Izraela v zemi Kanaán, ktorým rozdelili dedičstvo Eleazár kňaz a Jozua syn Nunov a vodcovia otcovských rodov kmeňov synov Izraela. Podľa losov zdedili, akým spôsobom prikázal Pán skrze Jozuu deviatim kmeňom a polovici kmeňa z druhej strany Jordánu. A Levítom nedal dedičstvo medzi nimi, pretože synovia Jozefa boli dva kmene, Manasses a Efraim, a nebol daný podiel v zemi Levítom, ale iba mestá na bývanie a ich pastviny pre dobytok a ich dobytok. Akým spôsobom prikázal Pán Mojžišovi, tak urobili synovia Izraela a rozdelili zem. A synovia Júdu prišli k Jozuovi v Galgále, a povedal mu Káleb, syn Jefoneho, Kenezský: Ty vieš slovo, ktoré hovoril Pán k Mojžišovi, človeku Božiemu, o mne a o tebe v Kádeš Barne. Štyridsať rokov som mal, keď ma Mojžiš, Boží služobník, poslal z Kádeš Barnea vyšpehovat zem, a odpovedal som mu slovo podľa jeho mysle. Moji bratia, ktorí išli hore so mnou, zmenili srdce ľudu, ale ja som bol plne odhodlaný nasledovať Pána, môjho Boha. A Mojžiš prisahal v ten deň, hovoriac: Zem, na ktorú si vstúpil, bude tebe v dedičstve a tvojim deťom naveky, pretože si bol oddaný nasledovať Pána, nášho Boha. A teraz ma zachoval Pán, akým spôsobom povedal, toto je štyridsiate a piate rok, odkedy hovoril Pán toto slovo k Mojžišovi, a išiel Izrael v tej púšti, a teraz hľa, ja som dnes osemdesiatpäť rokov. Ešte som dnes silný, ako keď ma poslal Mojžiš, rovnako som silný teraz vyjsť a vojsť do vojny. A teraz ťa žiadam o tento vrch, ako povedal Pán v ten deň, že ty si počul toto slovo v ten deň. Teraz však sú tam Anakim, opevnené a veľké mestá. Ak teda bude Pán so mnou, zničím ich, ako mi povedal Pán. A Jozua ho požehnal a dal Chebrón Kálebovi,

synovi Jefoneho, syna Kenazovho, v údel. Preto sa Chebrón stal dedičstvom Cháleba, syna Jefoneho Kenezského, až do tohto dňa, pretože nasledoval príkaz Pána, Boha Izraela. Meno Hebronu bolo predtým mesto Argob, hlavné mesto Anakimov, a zem prestala s vojnou.

15

A stalo sa, že hranice kmeňa Júda podľa ich rodov siahali od hraníc Idumey, od púšte Sín až po Kádeš na juhu. A ich hranice siahali od juhu až po časť Soľného mora, od chrbta vedúceho na juh. A prechádza oproti výstupu Akrabín a obchádza Sena a stúpa od juhu na Kádeš Barnea a vychádza Asoron a vystupuje do Sarada a vychádza na západ Kádeš a vychádza na Selmonan a tiahne sa až k roklině Egypta a bude jeho koniec hraníc pri mori, toto je ich hranica od juhu. A hranice od východu celé slané more až po Jordán. A ich hranice od severu, a od chrbta mora a od časti Jordánu. Vystupuje k hraniciam na Bethaglaam a prechádza od severu na Betharabah a vystupuje k hraniciam na kameň Bohana, syna Reubena. A vystupuje k hraniciam na štvrtinu rokliny Achor a zostupuje na Gilgal, ktorý je oproti výstupu Adammim, ktorý je na juh od rokliny, a tiahne sa k vode prameňa slnka a bude jeho východ prameň Rogel. A vystupuje k hraniciam do rokliny Hinnom, na chrbát Jebusitu od juhu, toto je Jeruzalem a tiahne sa k hraniciam na vrchol hory, ktorá je oproti rokline Hinnom k moru, ktorá je z časti zeme Refaim na severe. A tiahne sa hranica od vrcholu hory na prameň vody

Naftho a tiahne sa na horu Efron a povedie hranicu do Baal, toto je mesto Iarim. A hranica sa bude ťahať od Baalu k moru, a prejde do vrchu Assar na chrbát mesta Iarin od severu; toto je Chaslon; a zostúpi na mesto slnka, a prejde na juh; A hranica sa tiahne pozdĺž chrbta Ekronu na sever, a hranice sa budú ťahať do Sukkotu, a hranice prejdú na juh, a budú sa ťahať na Lebnu, a koniec hraníc bude pri mori; A ich hranice od mora, more veľké bude označovať hranicu. Toto sú hranice synov Judy naokolo podľa ich kmeňov. A Cháleb, syn Jefone, dostal podiel v strede synov Júda skrze prikázanie Boha, a dal mu Jozua mesto Arbok, hlavné mesto Enák, toto je Chebrón. A vyhladil odtiaľ Káleb, syn Jefoneho, troch synov Enáka: Susiho, Tolamiho a Achima. A Cháleb išiel hore odtiaľ na obyvateľov Dabíru, a meno Dabíru bolo predtým Mesto písiem. A Cháleb povedal: Kto by dobyl a obsadil mesto Písiem a zmocnil sa ho, tomu dám svoju dcéru Achsu za ženu. A vzal ju Gotoniel, syn Keneza, brata Káleba, a dal mu svoju dcéru Aschán za ženu. A stalo sa, keď vychádzala, že radila mu hovoriac: Budem žiadať môjho otca o pole. A vykríkla z osla a povedal jej Káleb: Čo je s tebou? A povedala mu: Daj mi požehnanie, pretože si ma dal do zeme Negeb, daj mi Bothanis. A dal jej Gonathlah hornú a Gonathlah dolnú. Toto je dedičstvo kmeňa synov Júdových. Stali sa ale ich mestá mestami pri kmeni synov Júdu na hraniciach Edomu na púšti, a Baiseleel, a Ara, a Asor, a Ikam, a Regma, a Aruel, a Kádeš, a Asorionain, a Mainam, a Balmainan, a ich dediny, a mestá Aseron, to je Asor, a Sen, a Salmaa, a Molada, a Seri, a Baifalat, a Cholaseola, a Beeršeba, a ich dediny, a ich usadlosti, Bala, a Bakok, a Asom, a Elboudad, a Betel, a Horma, a Sekelag, a Macharim, a Sethennak,

a Labos, a Sale, a Eromot, mestá dvadsaťdeväť, a ich dediny. V tej nížine Aštaol, Cora a Eštaol. A Ramen, a Tano, a Iluthoth, a Maiani, a Iermouth, a Adullam, a Membra, a Saocho, a Iazeka, a Sakarim, a Gadera, a statky jej; miest štrnásť, a dediny ich. Senna, a Adasan, a Magadalgad, a Dalad, a Masfa, a Iachareel, a Basedoth, a Ideadalea, a Chabra, a Maches, a Maachos, a Geddor, a Bagadiel, a Noman, a Machedan; šestnásť miest a ich dediny; Lebna, a Ithak, a Anoch, a Jana, a Nasib, a Keilam, a Akiezi, a Kezib, a Bathesar, a Ailom; desať miest a ich dediny; Ekron a jeho dediny a ich usadlosti, od Ekron Gemna; a všetky ktoré sú blízko Ashdod a ich dediny, Asiedoth a jeho dediny a jeho usadlosti; Gaza a jeho dediny a jeho usadlosti až po potok Egypta, a veľké more ohraničuje. A v hornatej krajine Samir a Jeter a Socha a Renna a mesto Písiem, toto Debir, a Anon a Es a Man a Aisam a Gosom a Chalou a Channa a Gelom, mestá jedenásť a dediny ich. Airem a Remna a Soma a Jemain a Baitachou a Phakua a Euma a mesto Arbok, toto je Hebron, a Soraith, mestá deväť a usadlosti ich. Maor a Karmel a Ozib a Itan a Jariel a Arikam a Zakanaim a Gabaa a Thamnatha, mestá deväť a dediny ich. Ailoua a Betsur a Geddon a Magaroth a Baithanam a Thekoum, mestá šesť a dediny ich. Kariathbaal, toto mesto Jarim, a Sotheba, mestá dve a usadlosti ich. A Baddargeis a Tharabaam a Ainon a Aiochioza a Naphlazon a mestá Sadon a Arkades, mestá sedem a dediny ich. A Jebúsejec býval v Jeruzaleme a synovia Júdu neboli schopní zničiť ich, a Jebúsejci bývali v Jeruzaleme až do tohto dňa.

16

A stalo sa, že hranice synov Jozefa siahali od Jordánu pri Jerichu od východu, a vystúpia od Jericha do hornatej krajiny, do púšte, do Betela Luza. A vyjde do Bethelu a prejde na hranice Ahatarthi. A prejde k moru na hranice Aptalim až po hranice Bethoron, ktorý je dolu, a bude ich východ k moru. Synovia Jozefa, Efraim a Manasses, zdedili. A stali sa hranice synov Efraima podľa ich klanoв, a stali sa hranice ich dedičstva od východu Atarot a Erok až po horný Bethoron a Gazara. A hranica príde k moru do Ikasmon od severu Horúca; obíde na východ do Thenasa a Selles, a prejde od východu do Ianoka a do Macho a Ataroth a dediny ich; a príde na Jericho a vyjde na Jordán. A od Hrobu pôjdu hranice na more k Chelkane, a ich výstup bude pri mori, toto je dedičstvo kmeňa Efraim podľa ich rodov. A mestá oddelené synom Efraima medzi dedičstvom synov Manassesa, všetky mestá a ich dediny. A Efraim nezničil Kanaánca bývajúceho v Gázére, a Kanaánec býval v Efraime až do tohto dňa, až kým nevystúpil Faraón, kráľ Egypta, a vzal ho a spálil ho ohňom, a Kanaáncov a Ferezejcov a obyvateľov Gázéru prebodli, a Faraón ho dal ako veno svojej dcére.

17

A stalo sa, že hranice kmeňa synov Manassesa, pretože tento bol prvorodený Jozefovi, patrili Machirovi, prvorodenému Manassesa, otcovi Galaada, lebo bol bojovník, v Galaadítide a v Basaníte. A stalo sa zostávajúcim synom Manassesa podľa ich kmeňov: synom Ieziho, synom Keleza, synom Ieziela, synom

Sychema, synom Symarima a synom Ofera. Títo boli mužského pohlavia podľa ich kmeňov. A Salpáadovi, synovi Oférovi, neboli synovia, ale dcéry, a toto sú mená dcér Salpáada: Maala, Noua, Egla, Melcha a Thersa. A oni stáli pred kňazom Eleázarom a pred Jozuom a pred vládcami, hovoriac: Boh prikázal skrze ruku Mojžiša dať nám dedičstvo medzi našimi bratmi, a bol im daný skrze príkaz Pána los medzi bratmi ich otca. A ich údel padol od Anassy a planina Labek zo zeme Gileád, ktorá je za Jordánom. Lebo dcéry synov Manassesa zdedili dedičstvo uprostred svojich bratov. A zem Gileád sa stala synom Manassesa, tým zostávajúcim. A hranicou synov Manassesa sa stala Delehanath, ktorá je oproti synom Anath, a vedie k hraniciam k Jamin a Jassib k prameňu Taphthoth. Manassehovi bude patriť, a Tafet na hraniciach Manasseha synom Efraima. A hranica zostúpi na roklinu Karana na juh podľa rokliny Jariel, terebint Efraimovi medzi mestom Manassesa, a hranica Manassesa na sever do potoka, a bude jeho východ more od juhu Efraimovi a na sever Manassesovi, a bude more hranicou im, a na Ašera sa pripoja na sever a s Issacharom od východu. A bude patriť Manassesovi v Issacharovi a v Ašerovi Baitan a ich dediny, a obyvateľov Dor a jej dediny, a obyvateľov Megiddo a jej dediny, a tretinu Mapheta a jej dediny. A synovia Manassesa neboli schopní zničiť tieto mestá, a Kanaánčan začal bývať v tejto zemi. A stalo sa, že keďže synovia Izraela prevládli a urobili Kanaánčanov poddanými, úplne ich nezničili. Ale synovia Jozefa odpovedali Jozuovi, hovoriac: Prečo si nám dal jedno dedičstvo a jeden odmerený podiel? Ja som ale veľký ľud, a Boh ma požehnal. A Jozue im povedal: Ak si veľký ľud, choď hore do lesa a vyčisti si ho pre

seba, ak ťa sužuje vrch Efraim. A povedali: Nepáči sa nám vrch Efraim, a Kananejčan bývajúci v ňom, v Bét-šeáne a v jeho dedinách, v údolí Jezreel, má vybrané kone a železo. A Jozua povedal synom Jozefa: Ak si veľký ľud a máš veľkú silu, nebude ti patriť jeden údel. Lebo les bude tvoj, pretože je to les a vyčistíš ho, a bude tvoj. A keď úplne zničíš Kanaánca, hoci má vybraného koňa, lebo ty si silnejší ako on.

18

A bolo zhromaždené celé zhromaždenie synov Izraela v Šílo a postavili tam stan svedectva, a zem bola podrobená nimi. A zostalo sedem kmeňov synov Izraela, ktorí nezdedili. A povedal Jozue synom Izraela: Dokedy budete váhať zdediť zem, ktorú dal Pán, Boh náš? Dajte z vás troch mužov z každého kmeňa, a keď vstanú, nech prejdú zemou a nech ju opíšu predo mnou, ako bude potrebné ju rozdeliť. A prešli k nemu, a rozdelil im sedem častí. Júda im postaví hranicu od juhu a synovia Jozefa im postavia od severu. Vy ale rozdeľte tú zem na sedem častí a prineste ich sem ku mne, a vyžrebujem vám lós pred Pánom, naším Bohom. Nie, lebo synovia Léviho nemajú podiel medzi vami, lebo kňazstvo Pána je ich podiel, a Gád a Rúben a polovica kmeňa Manassesa vzali svoje dedičstvo za Jordánom na východe, ktoré im dal Mojžiš, služobník Pána. A keď vstali, muži išli, a Jozue prikázal mužom, ktorí išli preskúmať zem, hovoriac: Choďte a preskúmajte zem, a príďte ku mne, a tu vám vynesiem žreb pred Pánom v Šílo. A oni išli a prešli tú zem, a videli ju, a

napísali ju podľa miest na sedem častí do knihy, a priniesli ju k Jozuovi. A Jozue hodil im los v Šílo pred Pánom. A los kmeňa Benjamín vyšiel ako prvý podľa ich klanov, a hranice ich losu vyšli medzi synmi Júdu a synmi Jozefa. A ich hranice boli od severu, od Jordánu pôjdu hranice hore pozdĺž chrbta Jericha od severu, a pôjdu hore na vrch k moru, a jeho východiskom bude púšť Mabdarítis Bethón. A hranica prejde odtiaľ k Lúze, na chrbát Lúzy od juhu, to je Betél, a hranica zostúpi k Maatarób Orech na pohorie, ktoré je na juh od dolného Bethorónu. A hranica bude prechádzať a pôjde k časti, ktorá hľadí od mora z juhu, od vrchu oproti Bet-Chorónu na juh, a jej výbežok bude do Kiriat-Baalu, čo je Kiriat-Jearim, mesto synov Júdových. Toto je časť smerom k moru. A časť smerujúca k juhu od Kariath Baalu prejde hranicami do Gasinu, k prameňu vody Naphto. A hranica zostúpi na časť, to je podľa tváre údolia Sonnam, ktoré je z časti Emek Rafaim zo severu, a zostúpi Gehenna na chrbát Jebusejského z juhu; zostúpi na prameň Rogel; a prejde na prameň Bet Šemeš; a prejde na Galilot, ktorá je naproti výstupu Adummim; a zostúpi na kameň Bohan synov Rubena; a prejde podľa chrbta Bet Araba zo severu, a zostúpi na hranice na chrbát mora zo severu. A východ hraníc bude na chrbát Mŕtveho mora na severe do časti Jordána od juhu, toto sú hranice od juhu. A Jordán bude označovať hranicu od východnej strany. Toto je dedičstvo synov Benjamína, jeho hranice okolo podľa rodov. A stali sa mestá synov Benjamína podľa ich kmeňov Jericho, a Betegaio, a Amekasis, a Baithabara, a Sara, a Besana, a Aiein, a Fara, a Efrata, a Karafa, a Kefira, a Moni, a Gabaa, mestá dvanásť; a ich dediny Gabaon, a Rama, a Beerota, a Massema, a

Miron, a Amoke, a Fira, a Kafan, a Nakan, a Zelekan, a Tareela, a Jebus; toto je Jeruzalem; a Gabaot, Jarim, mestá trinásť, a ich dediny; toto dedičstvo synov Benjamína podľa ich kmeňov.

19

A vyšiel druhý los synov Simeonových a ich dedičstvo sa stalo medzi losmi synov Júdových. A stal sa ich údel Beršeba, a Samaa, a Kaladam, a Arsola, a Bola, a Iason, a Ertoula, a Boula, a Herma, a Sikelak, a Betmachereb, a Sarsousin, a Batarot, a polia ich; mestá trinásť, a dediny ich. Eremmon, a Thalcha, a Jether, a Asan; štyri mestá a ich dediny, okolo ich miest až po Balek, idúcich do Bameth na juh; toto je dedičstvo kmeňa synov Simeona podľa ich rodov. Z losu Júdu pochádza dedičstvo kmeňa synov Šimeóna, pretože porcia synov Júdu sa stala väčšia ako ich vlastná, a synovia Šimeóna zdedili uprostred ich losu. A vyšiel tretí los Zabulonovi podľa ich kmeňov, budú hranice ich dedičstva Esedekgola, ich hranice, more a Magelda, a pripojí sa na Baitharabu do rokliny, ktorá je oproti Iekmanu. A vrátil sa od Seddouku z protiliehleho od východu Betšemešu na hranice Chaselotaithu, a prejde na Dabirot a vystúpi na Fanggai. A odtiaľ obíde z protiliehleho na východ na Gebe, na mesto Katasem a prejde na Remmona Matharaoza. A hranica obíde na sever k Amoth, a bude ich koniec pri Gaiphael, a Katanath, a Nabaal, a Shimron, a Jericho, a Baithman. Toto je dedičstvo kmeňa synov Zabulona podľa ich rodov, mestá a ich dediny. A Issacharovi vyšiel štvrtý los. A stali sa ich hranice Jazel a Chasaloth a Sunam

a Agis a Siona a Reeroth a Anachereth a Dabiron a Kishon a Rebes a Remmas a Jeon a Tomman a Aimarek a Bersaphes. A hranice sa stretnú pri Gathbore a pri Salime smerom k moru a pri Bethshemeshe a výstupom jeho hraníc bude Jordán. Toto je dedičstvo kmeňa synov Issachara podľa ich klanов, ich mestá a ich dediny. A vyšiel piaty los Ašerovi podľa ich kmeňov. A stali sa ich hranice Exeleketh a Aleph a Baithok a Keaph a Elimelech a Amiel a Maasa a pripojí sa ku Karmelu pri mori a k Sionu a Labanath. A vráti sa od východu slnka a Baithgeneth, a pripojí sa k Zabulonovi a Ekgai, a Phthael podľa severu, a vstúpi do hraníc Saphthaibethme a Inael, a prejde do Chobamasomel a Elbon a Rahab a Ememaon a Kanthan až po veľký Sidon. A hranica sa vráti do Rámy a až po prameň Masfassat a Týrčanov; a hranica sa vráti na Iasif a jeho koniec bude more a Apoleb a Echozob a Archob a Afek a Raau. Toto je dedičstvo kmeňa synov Ašera podľa ich rodov, mestá a ich dediny. A Neftalímu vyšiel šiesty los. A ich hranice boli Moolam, Mola, Besemiin, Arme, Nabok a Iephthamai až po Dodam, a jeho prechody boli pri Jordáne. A hranice sa vrátia k moru v Aththabore a odtiaľ prejdú cez Iakanu a spoja sa so Zebulónom od juhu, a Asher sa spojí pri mori, a Jordán od východu slnka. A opevnené mestá Týrčanov: Týrus, a Omathadaketh, a Kenereth, a Armaith, a Arael, a Asor, a Kades, a Assari, a prameň Asor, a Keroe, a Megalaarim, a Baiththame, a Thessamys. Toto je dedičstvo kmeňa synov Neftalího. A Danovi vyšiel los siedmy. A stali sa hranice ich Sarat, a Asa, a mestá Sammaus, a Salamin, a Ammon, a Silata, a Elon, a Tamnata, a Akkaron, a Alkata, a Begeton, a Gebeelan, a Azor, a Banaibakat, a Getremmon, a od mora Hierakon hranica blízko

Joppy. Toto je dedičstvo kmeňa synov Dána podľa ich klanов, ich mestá a ich dediny. A synovia Dána išli a bojovali proti Lachíšu, a zmocnili sa ho, a udreli ho ostrím meča, a usadili sa v ňom a nazvali jeho meno Lasendan. A išli zaujať zem podľa ich hranice. A synovia Izraela dali dedičný podiel Jozuemu, synovi Núna, medzi sebou skrze príkaz Boha, a dali mu mesto, ktoré žiadal, Tamnasarach, ktoré je v pohorí Efraim, a vybudoval to mesto a býval v ňom. Toto sú rozdelenia, ktoré pridelil ako dedičstvo kňaz Eleazar a Jozua, syn Nuna, a vodcovia rodín v kmeňoch Izraela podľa losov v Šílo pred Pánom, pri dverách stánku svedectva, a potom išli zaujať zem.

20

A Pán hovoril Jozuovi, hovoriac: Hovor synom Izraela, hovoriac: Dajte mestá útočíšť, ktoré som povedal vám skrze Mojžiša. Útočisko vrahovi, ktorý udieral dušu neúmyselne, a budú vám tie mestá útočiskom, a nezomrie vrah od mstiteľa krvi, kým nestane pred zhromaždením na súd. A on vyčlenil Kádeš v Galilei v pohorí Neftalím, a Sýchem v pohorí Efraim, a mesto Arbok, toto je Chebrón, v pohorí Júda. A za Jordánom dal Bosor v púšti na rovine z kmeňa Rúbena, Aremot v Gileáde z kmeňa Gáda a Gaulon v Bášane z kmeňa Manassesa. Tieto mestá boli určené synom Izraela a cudzincovi, ktorý prebýva medzi nimi, aby tam mohol utiecť každý, kto neúmyselne udrel dušu, aby nezomrel rukou mstiteľa krvi, kým nestane pred zhromaždením na súd.

21

A prišli náčelníci otcov synov Léviho k Eleazarovi kňazovi a k Jozuovi synovi Núna a k náčelníkom otcov z kmeňov Izraela. A povedali im v Šílo v zemi Kanaán, hovoriac: Prikázal Pán rukou Mojžiša dať nám mestá na bývanie a pastviny pre náš dobytok. A synovia Izraela dali Levítom pri delení dedičstva na základe rozkazu Pána mestá a ich pasienky. A los vyšiel ľudu Kaát, a synom Árona, kňazom levítom, pripadli losom od kmeňa Júda a od kmeňa Simeon a od kmeňa Benjamín mestá trinásť. A synom Kaáta, ktorí zostávali z kmeňa Efraim a z kmeňa Dan a z polovice kmeňa Manasses, losom desať miest. A synom Gedsona z kmeňa Issachar a z kmeňa Asher a z kmeňa Neftali a z polovice kmeňa Manasseh v Bašane, trinásť miest. A synom Merariho podľa ich klanov od kmeňa Rúben a od kmeňa Gád a od kmeňa Zabulon losovaním dvanásť miest. A synovia Izraela dali Levítom mestá a ich pasienky, takým spôsobom, ako prikázal Pán Mojžišovi, losom. A dal kmeň synov Júdu a kmeň synov Šimeona a z kmeňa synov Benjamína tieto mestá; a boli dané synom Árona z ľudu Kehata zo synov Léviho, pretože týmto pripadol los. A dal im Kiriat Arba, materské mesto Anaka, toto je Hebron na vrchu Júdu, a pastviny okolo neho a polia mesta a jeho dediny dal Jozue synom Káleba, syna Jefunneho, do držby. A synom Áronovým dal mesto útočiska pre vraha, Hebrón, a pastviny s ním; a Libnu, a pastviny pri nej; a Ailom, a pastviny s ňou; a Temu, a pastviny s ňou; a Gellu, a pastviny s ňou; a Debir, a pastviny s ňou; a Asu, a pastviny s ňou; a Tanu, a

pastviny s ňou; a Betšemeš, a pastviny s ňou; deväť miest od týchto dvoch kmeňov. A od kmeňa Benjamín: Gabaon a pastviny oddelené k nemu, a Gat a pastviny oddelené k nemu, a Anatot a pastviny oddelené k nemu, a Gamala a pastviny oddelené k nemu; štyri mestá. Všetky mestá synov Árona, kňazov, trinásť. A synom ľudu Kaáta, Levítom, ktorí zostali od synov Kaáta, a stalo sa mesto ich kňazov od kmeňa Efraim; a dali im mesto útočišťa pre vraha, Sichem, a pastviny k nemu; a Gazaru a pastviny k nej; a Bethoron, a pastviny k nemu; štyri mestá. A z kmeňa Dan, Helkothaim a pastviny oddelené k nemu, a Geth Dan a pastviny oddelené k nemu, a Aijalon a pastviny oddelené k nemu, a Getheremmon a pastviny oddelené k nemu, štyri mestá. A od polovice kmeňa Manasses Tanach s jeho oddelenými územiami a Iebathu s jej oddelenými územiami, dve mestá. Všetkých desať miest a tie oddelené pri nich patrili zostávajúcim rodinám synov Kaátových. A synom Gedsona, Levitom, z polovice kmeňa Manassesa mestá oddelené pre tých, ktorí zavraždili: Gaulon v Basanitide a jej oddelené územia, a Bosoran a jej oddelené územia, mestá dve. A z kmeňa Isachar: Kišon a pastviny oddelené k nemu; a Daberat a pastviny oddelené k nemu; a Ramot a pastviny oddelené k nemu; a Prameň písiem a pastviny oddelené k nemu; štyri mestá. A z kmeňa Ašer Basellan a pastviny oddelené pre neho, a Dabbon a pastviny oddelené pre neho, a Chelkat a pastviny oddelené pre neho, a Rachab a pastviny oddelené pre neho, štyri mestá. A z kmeňa Neftalí mesto oddelené pre vraha, Kádeš v Galilei a jeho oddelené oblasti, a Nemmat a jeho oddelené oblasti, a Temmón a jeho oddelené oblasti, tri mestá. Všetky mestá Gedsonovcov podľa ich

klánovtrinásť miest. A ľudu synov Merariho, zostávajúcim Levitom, z kmeňa Zabulon: Maan a jej pastviny, a Kadeš a jej pastviny, a Sella a jej pastviny, tri mestá. A za Jordánom pri Jerichu z kmeňa Ruben, mesto útočisko pre vraha, Bosor na púšti; Miso a jej pastviny; a Jazer a jej pastviny; a Dekmon a jej pastviny; a Mefaat a jej pastviny; štyri mestá. A z kmeňa Gád, mesto útočisko vraha, a Rámot v Gileáde a jej pastviny, Kamín a jej pastviny, a Chešbón a jej pastviny, a Jázer a jej pastviny, všetky mestá štyri. Všetky mestá synom Merari podľa ich rodov zo zostávajúcich z kmeňa Lévi, a bolo mestá dvanásť. Všetky mestá levitov uprostred vlastníctva synov Izraela, štyridsaťosem miest, a ich pastviny okolo týchto miest; mesto a pastviny okolo mesta všetkým týmto mestám. A Pán dal Izraelu všetku zem, ktorú prisahal dať ich otcom; a zdedili ju, a usadili sa v nej. A Pán im dal odpočinok zo všetkých strán, ako prisahal ich otcom. Nikto nepovstal pred nimi zo všetkých ich nepriateľov, všetkých ich nepriateľov odovzdal Pán do ich rúk. Nič nezlyhalo zo všetkých tých dobrých slov, ktoré hovoril Pán synom Izraela, všetky sa naplnili.

22

Potom zvolal Jozue synov Rubena a synov Gáda a polovicu kmeňa Manassesa a povedal im: Vy ste počuli všetko, čo vám prikázal Mojžiš, služobník Pána, a poslúchli ste môj hlas podľa všetkého, čo vám prikázal. Neopustili ste svojich bratov po všetky tieto dni až dodnes a zachovali ste prikázanie Pána,

vášho Boha. Teraz ale dal odpočinok Pán, Boh náš, bratom našim, ako im povedal. Teraz teda, otočiac sa, odíďte do vašich domov a do zeme vášho vlastníctva, ktorú vám dal Mojžiš za Jordánom. Ale strážte sa veľmi plniť prikázania a zákon, ktorý nám prikázal plniť Mojžiš, služobník Pána; milovať Pána, nášho Boha, chodiť po všetkých jeho cestách, zachovávať jeho prikázania, a byť pripojení k nemu, a slúžiť mu z celej vašej mysle a z celej vašej duše. A Jozua ich požehnal, poslal ich von a oni išli do svojich domov. A polovici kmeňa Manasses dal Mojžiš v Bašanitíde, a polovici dal Jozua s jeho bratmi za Jordánom pri mori, a keď ich Jozua poslal do ich domov a požehnal ich. A s veľkým bohatstvom odišli do svojich domov. Veľmi mnoho dobytka, striebro, zlato, železo a mnoho odevov – korisť od nepriateľov – rozdelili so svojimi bratmi. A synovia Rúbena a synovia Gáda a polovica kmeňa Manassesa odišli od synov Izraela v Šílo v zemi Kanaán, aby odišli do Gileádu, do zeme ich držby, ktorú zdedili skrze príkaz Pána v ruke Mojžiša. A prišli do Gileádu pri Jordáne, ktorý je v zemi Kanaán, a synovia Rúbena a synovia Gáda a polovica kmeňa Manassesa tam postavili oltár pri Jordáne, oltár veľký na pohľad. A synovia Izraela počuli, ako hovorili: Hľa, synovia Rúbena, synovia Gáda a polovica kmeňa Manassesa vybudovali oltár na hraniciach zeme Kanaán pri Gileáde Jordánu, na druhej strane od synov Izraela. A zhromaždili sa všetci synovia Izraela do Šíla, takže vyšli hore, aby proti nim viedli vojnu. A synovia Izraela poslali k synom Rubena a k synom Gáda a k synom polovice kmeňa Manassesa do zeme Gileád Pínchasa, syna Eleazara, syna Árona, veľkňaza, a desať vodcov s ním; jeden vodca z domu rodiny zo všetkých

kmeňov Izraela; vodcovia domov rodín sú tisícnici Izraela. A prišli k synom Rubena a k synom Gáda a k polovici kmeňa Manassesa do zeme Gileád a hovorili im, hovoriac: Toto hovorí celé zhromaždenie Pána: Aký je tento priestupok, ktorý ste spáchali pred Bohom Izraela, odvrátiac sa dnes od Pána, postaviac si sami pre seba oltár, aby ste sa stali rebelmi od Pána? Nie je pre nás malý ten hriech Peor, že sme neboli očistení od neho až do tohto dňa? A stala sa rana v zhromaždení Pána. A vy ste sa dnes odvrátili od Pána, a bude tak, že ak dnes odpadnete od Pána, zajtra bude hnev na celom Izraeli. A teraz, ak je malá vaša zem vášho vlastníctva, prejdite do zeme Pána, kde tam prebýva stan Pána, a zdedíte medzi nami. Nestaňte sa rebelmi proti Bohu a ani vy neodstupujte od Pána tým, že si postavíte oltár mimo oltára Pána, nášho Boha. Nie, hľa, Achar, syn Zeracha, prestúpením prestúpil proti zasvätnej veci, a na celé zhromaždenie Izraela prišiel hnev? A tento jeden zomrel vo svojom vlastnom hriechu. A odpovedali synovia Rúbena a synovia Gáda a polovica kmeňa Manassesa a hovorili veliteľom tisícov Izraela, hovoriac: Boh, Boh, Pán je, a Boh, Boh sám vie, a Izrael sám bude vedieť; ak sme v odboji zhrešili pred Pánom, nech nás nezachráni v tento deň. A ak sme si postavili oltár, aby sme odpadli od Pána, nášho Boha, aby sme na ňom prinášali spaľované obety, aby sme na ňom vykonávali obetu spasenia, Pán to vyhľadá. Ale kvôli opatrnosti sme urobili toto, hovoriac, aby zajtra vaše deti nepovedali našim deťom: Čo máte vy s Pánom, Bohom Izraela? A Pán položil hranicu medzi nás a vás, Jordán, a nemáte podiel na Pánovi, a synovia vaši odcudzí synov našich, aby neuctievali Pána. A povedali sme urobiť takto,

postaviť tento oltár nie kvôli obetám ani kvôli obetám, ale aby toto bolo svedectvo medzi nami a vami, a medzi našimi pokoleniami po nás, aby sme slúžili službu Pánovi pred ním, v našich obetách a v našich obetách a v našich pokojných obetách; a vaše deti nepovedia našim deťom zajtra, nemáte podiel na Pánovi. A my sme povedali: Ak sa niekedy stane, že budú hovoriť k nám alebo k našim generáciám zajtra a povedia: Vidzte podobu oltára Pána, ktorý urobili naši otcovia, nie kvôli obetným darom ani kvôli obetiam, ale je svedectvom medzi vami a medzi nami a medzi našimi synmi. Nech sa teda nestane, aby sme sa odvrátili od Pána v dnešný deň a odišli od Pána, takže by sme si postavili oltár pre ovocné obety a obete Salamín a pre obeť spasenia, okrem oltára Pána, ktorý je pred jeho stanom. A keď počul Fineás, kňaz, a všetci vládcovia zhromaždenia Izraela, ktorí boli s ním, slová, ktoré hovorili synovia Rúbena a synovia Gáda a polovica kmeňa Manassesa, potešilo ich to. A povedal Finees, kňaz, synom Rubena a synom Gáda a polovici kmeňa Manassesa: Dnes sme poznali, že s nami je Pán, pretože ste nespáchali pred Pánom priestupok, a že ste vyslobodili synov Izraela z ruky Pána. A Finees, kňaz, a vládcovia sa odvrátili od synov Rubena a od synov Gáda a od polovice kmeňa Manassesa z Gileádu do zeme Kanaán k synom Izraela a odpovedali im slová. A to potešilo synov Izraela a hovorili k synom Izraela a požehnali Boha synov Izraela a povedali, že už nepôjdu hore proti nim do vojny zničiť zem synov Rubena a synov Gáda a polovice kmeňa Manassesa, a bývali na nej. A Jozue nazval oltár Rubena a Gáda a polovice kmeňa Manassesa a povedal, že je svedectvom medzi nimi, že

Pán je ich Boh.

23

A stalo sa po mnohých dňoch, po tom, čo dal Pán Izraelu odpočinok od všetkých jeho nepriateľov naokolo, že Jozua bol starý a pokročilý vo veku. A Jozue zvolal všetkých synov Izraela a ich radu starších a ich vládcov a ich sudcov a ich pisárov, a povedal im: Ja som zostarel a pokročil v dňoch. Vy ste však videli, koľko urobil Pán, náš Boh, všetkým týmto národom pred nami, pretože Pán, váš Boh, bojoval za vás. Vidzte, že som vám vrhol tie národy, ktoré vám zostali, tieto v dedičstvách do vašich kmeňov, od Jordánu všetky tie národy, a zničil som ich, a od veľkého mora bude ohraničovať na západ slnka. Pán, náš Boh, ich zničí pred nami, kým nezahynú, a pošle na nich divé šelmy, kým ich nezničí aj s ich kráľmi pred vami, a zdedíte ich zem, ako vám hovoril Pán, náš Boh. Buďte teda veľmi silní zachovávať a robiť všetko napísané v knihe zákona Mojžiša, aby ste sa neodchýlili napravo alebo naľavo, aby ste nevošli k národom, ktoré tu zostali, a mená ich bohov sa nebudú spomínať medzi vami, ani im nebudete slúžiť, ani sa im nebudete klaňať, ale budete priľnúť k Pánovi nášmu Bohu, tak ako ste robili až do tohto dňa. A Pán zničí pred vami veľké a silné národy, a nikto sa proti nám nepostavil až do tohto dňa. Jeden z vás prenasledoval tisíc, pretože Pán, náš Boh, bojoval za vás, tak ako nám povedal. A strážte sa veľmi milovať Pána, nášho Boha. Ak lebo sa odvrátite a pripojíte sa k týmto zostávajúcim národom s vami, a

urobíte manželstvá s nimi, a zmiešate sa s nimi a oni s vami, vedzte, že Pán nepridá vyhubiť tieto národy od vašej tváre, a budú vám pascami, a pohoršeniami, a klincami vo vašich pätách, a šípmi vo vašich očiach, až zahyniete z tejto dobrej zeme, ktorú vám dal Pán, váš Boh. Ja však odchádzam tou cestou, ako aj všetci na zemi, a poznáte vo vašom srdci a vo vašej duši, že nepadlo ani jedno slovo zo všetkých tých slov, ktoré povedal Pán, náš Boh, o všetkom, čo nám patrí, ani jedno z nich nezlyhalo. A bude to takým spôsobom ako prišli k nám všetky dobré slová, ktoré hovoril Pán na vás, tak privedie Pán Boh na vás všetky zlé slová, až kým vás nezničí z tejto dobrej zeme, ktorú vám dal Pán, keď prestúpite zmluvu Pána nášho Boha, ktorú nám prikázal, a odídete slúžiť iným bohom a budete sa im klaňať.

24

A Jozue zhromaždil všetky kmene Izraela do Šíla a zvolal ich starších, ich písárov a ich sudcov a postavil ich pred Boha. A Jozue povedal všetkému ľudu: Toto hovorí Pán, Boh Izraela: Za riekou sa usadili vaši otcovia od prvopočiatku, Terach, otec Abraháma, a otec Náchora, a slúžili iným bohom. A vzal som vášho otca Abraháma z druhej strany rieky, a viedol som ho po celej zemi, a rozmnožil som jeho semeno, a dal som mu Izáka, a Izákovi Jakuba a Ezaua, a dal som Ezauovi vrch Seir, aby ho zdedil, a Jakub a jeho synovia zostúpili do Egypta, a stali sa tam národom veľkým a početným a mocným, a Egypťania ich trápili.

A udrel som Egypt znakmi, ktoré som v ňom urobil. A po týchto udalostiach vyviedol našich otcov z Egypta a vošli ste do Červeného mora, a Egypťania prenasledovali našich otcov vo vozoch a na koňoch do Červeného mora. A my sme volali k Pánovi a dal oblak a tmu medzi nás a medzi Egypťanov, a priviedol na nich more a pokryl ich, a vaše oči videli, koľko urobil Pán v zemi Egypta, a boli ste na púšti mnoho dní. A priviedol nás do zeme Amorejčanov, ktorí bývali za Jordánom, a Pán ich vydal do našich rúk, a vy ste zdedili ich zem a vyničili ste ich spred svojej tváre. A povstal Balák, syn Seppóra, kráľ Moábu, a vyšikoval sa proti Izraelu, a poslal a zavolal Balaáma, aby nás preklial. A Pán, tvoj Boh, nechcel ťa zničiť a požehnal nás požehnaniami, vyslobodil nás z ich rúk a vydal ich. A vy ste prekročili Jordán a prišli ste do Jericha, a bojovali proti nám tí, čo bývali v Jerichu: Amorejčan a Kananejčan a Perizejčan a Hevejčan a Jebuzejčan a Chetejčan a Girgašejčan, a Pán ich odovzdal do našich rúk. A poslal pred vás sršňa a vyhnal ich spred nás, dvanástich kráľov Amorejčanov, nie tvojím mečom ani tvojím lukom. A dal vám zem, na ktorej ste nepracovali, a mestá, ktoré ste nepostavili, a usadili ste sa v nich, a vinice a olivové háje, ktoré ste nezasadili, z nich jete. A teraz sa bojte Pána a slúžte mu v priamosti a v spravodlivosti, a odstráňte cudzích bohov, ktorým slúžili naši otcovia za riekou a v Egypte, a slúžte Pánovi. Ak sa vám ale nepáči slúžiť Pánovi, vyberte si dnes sami, komu budete slúžiť, či bohom vašich otcov za riekou, alebo bohom Amorejčanov, v ktorých zemi bývate, ja však a môj dom budeme slúžiť Pánovi, lebo je svätý. A ľud odpovedal: Nech sa nám nestane, aby sme opustili Pána a slúžili iným bohom.

Pán, náš Boh, on sám je Boh, on sám vyviedol nás a našich otcov z Egypta a strážil nás na celej ceste, ktorou sme išli, a medzi všetkými národmi, ktorými sme prechádzali. A Pán vyhnal Amorejčana a všetky národy bývajúce v zemi spred našej tváre, ale aj my budeme slúžiť Pánovi, lebo tento je náš Boh. A Jozue povedal ľudu: Nie ste schopní slúžiť Pánovi, pretože je svätý Boh, a tento žiarlivý neodpustí vaše hriechy a vaše neprávosti, keď opustíte Pána a budete slúžiť iným bohom, a príde, ublíži vám a zničí vás za to, že vám dobre robil. A ľud povedal Jozuovi: Nie, ale budeme slúžiť Pánovi. A Jozue povedal ľudu: Vy ste svedkami proti sebe, že ste si vyvolili Pána, aby ste mu slúžili. A teraz odstráňte cudzích bohov, ktorí sú medzi vami, a narovnajte svoje srdce k Pánovi, Bohu Izraela. A ľud povedal Jozuovi: Pánovi budeme slúžiť a jeho hlas budeme počúvať. A Jozue uzavrel zmluvu s ľudom v ten deň a dal mu zákon a súd v Šílo pred stánkom Boha Izraela. A napísal tieto slová do knihy zákonov Boha, a vzal veľký kameň, a Jozue ho postavil pod terebintom pred Pánom. A Jozue povedal ľudu: Hľa, tento kameň bude medzi vami na svedectvo, že on počul všetky slová, ktoré mu hovoril Pán, že hovoril k vám dnes, a tento bude medzi vami na svedectvo v posledných dňoch, keď by ste klamali Pánovi, môjmu Bohu. A Jozue poslal ľud a každý išiel na svoje miesto. A Izrael slúžil Pánovi po všetky dni Jozuu a po všetky dni starších, ktorí predĺžili čas po Jozuovi, a ktorí videli všetky skutky Pána, ktoré urobil Izraelu. A stalo sa po tých veciach, že zomrel Jozue, syn Núna, služobník Pána, vo veku sto desať rokov. A pochovali ho pri hraniciach jeho podielu v Tamnasarach v pohori Efraim od severu hory Galaád. A kosti Jozefa vyviedli synovia Izraela z

Egypta a pochovali ich v Sícheme, v podiele poľa, ktoré získal Jakub od Amorejčanov bývajúcich v Sícheme za sto jahniat, a dal ho Jozefovi ako podiel. A stalo sa po týchto veciach, že Eleazar, syn Árona, veľkňaz, zomrel a bol pochovaný v Gabaár Fíneésa, jeho syna, ktorú mu dal na vrchu Efraim.